

B 914
32009/340

1986

FSZEK Központi Könyvtár
0 010005 563998

A VÁRMEGYÉK ORSZÁGOS CIMTÁRA

PEST-PILIS-SOLT-KISKUN-VÁRMEGYE

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐJE
ÉS
CIMTÁRA

ÖTÖDIK KÖRZET

FŐSZERKESZTŐ:

F. SZABÓ GÉZA,
NY. FŐISPÁN, ORSZ. KÉPVISELŐ,
A VÁRMEGYEI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
ÜGYV. ALELNÖKE.

SZERKESZTŐK:

GYULAY SÁNDOR,
ORSZ. KÉPV., NY. FŐJEGYZŐ.

REXA DEZSŐ,
PEST VÁRM. FŐLEVÉLTÁRNOKA.

SZATHMÁRY ISTVÁN DR.,
M. KIR. KORM. FŐTANÁCSOS, VÁRM. FŐJEGYZŐ,
A PETŐFI TÁRSASÁG TAGJA.

ÁRA: 20 PENGŐ

KIADJA A VÁRMEGYEI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IX., FERENC-KÖRÚT 2.

MINDEN JOG FENTARTVA.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen.

B 914/32009/340

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Viktoria-nyomda, Budapest, VII.,

ELŐSZÓ

„PEST-PILIS-SOLT-KISKUN VÁRMEGYE ÁLTALÁNOS ISMERTETŐJE ÉS CIMTÁRA"-val oly művet rendeztünk sajtó alá, amely hivatva van pótolni az összes tiszti-, helység-, gazda- stb. címtárakat, valamint minden pénzügyi, kereskedelmi és ipari kompasszokat, továbbá minden helység monografiáját is közli. Ezeken kivül a vármegyék közigazgatási, közgazdasági és kulturális életének hű képét nyujtja.

A társadalom majd minden osztálya, de különösen a közgazdasági, közművelődési és hivatali körökben régóta érzik egy olyan összefoglaló, általános ismertető műnek a hiányát, amelyben minden helységre együtt találja a helyes utbaigazításokat.

Pestvármegye ily részletes ismertetésével — tekintettel nagy terjedelmére — még senki sem foglalkozott. A nagy anyagra való tekintettel a vármegyét öt kötetben jelentetjük meg. Jelen (V.) kötetünk a vármegye észak-keleti részét tartalmazza.

Áttekintési szempontból a HELYSÉG NÉVMUTATÓ nyujt tájékozást.

Csonka-Magyarország jövője gazdasági megerősödésünktől függ. Hatalmas kulturánkat, gazdasági helyzetünket feltárni bel- és külföldi viszonylatban szükséges. Ettől az elvtől vezérelve határozta el a VÁRMEGYEI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE, hogy az országot vármegyénként feldolgozva, olyan művet rendez sajtó alá, amely hivatva legyen a magyar közgazdasági élet vérkeringését előmozdítani.

Nem mulaszthatjuk el köszönetünket nyilvánosan kifejezni a főszolgabíró, polgármester és különösen a községi jegyző uraknak, akik a szükséges adatokat megadni szívesek voltak. A helységek monografiájánál részben felhasználtuk dr. Reiszig Ede ny. belügyi h. államtitkár „Magyarország Vármegyéi és Városai" című műben megjelent közleményeit.

Budapest, 1931. július 6.

A SZERKESZTŐSÉG.

Rövidítések magyarázata

Adóh.	Adóhivatal.
aü. jző	Adóügyi jegyző.
akvtő	Anyakönyvvezető.
biz.	Bizottság, bizottsági.
cső.	Csendőrség.
főszb.	Főszolgabírói hivatal.
h.	Helyettes.
hdpj.	Hadapródjelölt.
ig.	Igazgató, igazgatóság (i.)
járb.	Járásbíróság.
katonai rendjelek és kitüntetések	(lásd alább.)
kh.	Kataszrális hold.
km.	Kilométer.
kör.	Körjegyző, körjegyzőség.
közgy.	Közgyám.
közsb.	Községi bíró.
mh.	Magyar hold.
O. T. I.	Országos Társadalombiztosító Intézet.
O. K. H.	Országos Központi Hitelszövetkezet.
parnok	Parancsnok.
pénzt.	Pénztárnok.
pü. (bizt. szak.)	Pénzügyi. (biztosság, szakasz.)
pta.	Puszta
s.	Segéd.
szkv.	Szakaszvezető.
tan.	Tanító, tanácsos.
t.	Tartalékos.
tkv.	Telekkönyv, -könyvi.
táv.	Távirda.
tel.	Telefon.
törvb.	Törvénybíró.
udv.	Udvari.
vas. áll.	Vasuti állomás.
vál. ker.	Választókerület.
v.	Volt.

Katonai rendjelek és kitüntetések

arany v. é.	Arany vitézségi érem.
bronz v. é.	Bronz vitézségi érem.
érd.	Érdem.
hadm.	Hadiékitményes.
kar.	Kardokkal
kat.	Katonai.
Károly cs. ker.	Károly csapatkereszt.
ker.	Kereszt.
kisezüst v. é.	II. osztályú ezüst vitézségi érem.
leg.	Legénységi.
nagyezüst v. é.	I. osztályú ezüst vitézségi érem.
oszt.	Osztályú.
Sign. Laud.	Bronz katonai érdemérem egyszer (legfelsőbb dícsérő elismerés újólag.
Sign. Laud. ujólag	Ezüst katonai érdemérem(legfelsőbb dícsérő elismerés újólag.)
seb. érem	Sebesülési érem.
szolg.	Szolgálati.
vit.	Vitézségi.
vör.	Vörös.

*) Az általánosságban ismert rövidítések felsorolva nincsenek.

Helységnévmutatót lásd a könyv végén.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye központi közigazgatása

FŐISPÁN:

Dr. PRESZLY ELEMÉR

jogtudor, ügyvéd, volt orsz. gy. képviselő.

TITKÁR:

DR. APATINI FERNBACH BÁLINT

vármegyei szolgálatát 1928 ápr. 16-án kezdte. Tb. szolgabíró 1929 dec. 17. szolgabírónak megválasztva 1929 dec. 17. 1930 augusztus 1-től főispáni titkári teendőkkel megválasztva.

ALISPÁN:

Dr. TAMÁSI ERDÉLYI LÓRÁNT

Szül. 1880. Szolgálati ideje: közig. gyak. 1903. okt. 20-tól, IV. aljző. 1906 jun. 11. III. aljző, 1906 okt. 8. II. aljző, 1917 ápr. 20 fjző. 1920 ápr. 15. alispán 1929 dec. 17-től.

Főjegyző: *Ney Géza.*

Szül. 1876. Szolg. ideje: hivatali esküt 1901 ápr. 11-én tett, előbb mint szolgabíró, 1911. tb. főszolgabíró, 1929. nagykátai járás főszolgabírájává megválasztva, 1930. jun. 25-én tb. várm. főjegyző és 1930 nov. 11-én várm. főjegyzőnek megválasztva.

II-od főjegyzők: *dr. Csilléry Zoltán.*

Szül. 1881., II. aljző 1906 nov. 9-től, II. főjző 1929 dec 17-től.

dr. Tarnay Árpád.

Szül. 1884. Közg. gyak. 1906 jul. 7-től, szolgabíró 1908 ápr. 13. aljző 1918 nov. 25. II. fjző 1927 jun. 10-től.

Beosztott árvaszéki ülnök: *dr. Szilágyi Gábor*, tb. vm. főjegyző.

Szül. 1882., közig. gyak. 1908 ápr. 25., szbíró 1911 okt. 9., főszbíró 1920 febr. 10., ülnök 1929-től.

Aljegyzők: *dr. Blaskovich Lajos* tb. főjegyző.

Szül. 1892., aljző 1922 okt.

Czövek István.

Szül. 1889. Közig. gyak. 1925 dec. 1-től, aljző 1929 dec 17-től.

dr. Fejér Albert Tivadar. tb. főjegyző.

Szül. 1889. Közig. gyak. 1921 okt. 18-tól, aljző 1923 ápr. 10-től.

Marssó István.

Szül. 1898. Közig. gyak. 1923 ápr. 8-tól, aljző 1929 dec. 17-től.

Dr. Papp Ernő tb. főjegyző.

Szül. 1883., árvaszéki aljző 1923 okt. 24-től, aljző 1929 dec. 17-től.

Dr. Szelényi Károly.

Szül. 1900. Közig. gyak. 1921 ápr. 11-től. aljző 1929 dec. 17-től.

Dr. Téglás László

Szül. 1895. Közig. gyak. 1921 ápr. 1-től, aljző 1923 ápr. 10-től.

Dr. Topscher Kálmán tb. főjegyző.

Szül. 1890. Közig. gyak. 1914. febr. 5-től, szolgabíró 1915 febr. 16-tól, aljző 1925 nov. 17-től.

Dr. Várdai István tb. főjegyző.

Szül. 1888., aljző 1920 jun. 14-től.

Dr. Wlassics Pál
Szül. 1878. Árvaszéki fog. 1921 ápr. 4., jegyző 1923 ápr. 10., várm. aljegyző 1929 dec 17-től.

Főügyész: *dr. Hankovszky Zoltán.*
Szül. 1874. Tiszti ügyész 1914 jan. 12-től, főügyész 1921 ápr. 12-től.

Ügyész: *dr. Mészáros Gyula* tb. főügyész.
Szül. 1881., ügyisz 1921. ápr. 12 óta.

Főorvos: *dr. Demtsa Pál.*
Szül. 1883., jár. orvos 1919 nov. 18-tól, főorvos 1920 nov. 19-től.

Főlevéltárnok: *nemeskuthy Rexa Dezső.*
Szül. 1872. Megválasztatott: 1919 okt. 11.

Levéltárnok: *bilkei Gorzó János.*
Szül. 1903. Megválasztatott: 1927 ápr. 22.

Közig. fogalmazók: *Balla Miksa.*
Szül. 1898., tb. szbíró 1926., vm. gyak. 1927., vm. fog. 1929 dec. 17-től

Nehrebeczky György.
Szül. 1899., fog. 1928 okt. 7-től.

Ujhelyi Tibor.
Szül. 1900., tb. szbíró 1926 nov., közig. gyak. 1927 okt. 27., fog. 1929 okt. 31-től.

Közig. gyakornok: *dr. Gál István*
Szül. 1904., tb. szbíró 1927 júl 12., gyak. 1930 máj. 16-tól.

Hankovszky Dénes.
Szül. 1904., gyak. 1929 nov. 9-től.

Dr. Kálmán Sándor.
Szül. 1900., tb. szbíró 1927 ápr. 25., gyak. 1930. máj 16-tól.

Dr. Pálházy Endre.
Szül. 1904., tb. aljegyző 1927 máj. 16., h. gyak. 1929 máj. 16-tól. gyak. 1929 dec. 18-tól.

Dr. Plachy Tibor, tb. szbíró.
Szül. 1900., gyak. 1929 dec. 18-tól.

Viczián Kálmán.
Szül. 1904., gyak. 1929 dec 21-től.

VÁRMEGYEI ÁRVASZÉK

Elnök: *Dr. Halász Bálint.*
Szül. 1880., közig. gyak. 1903 aug. 2., árv. jegyző 1906 jun. 11., ülnök 1906 nov. 27., elnök 1923 nov. 27-től.

Ülnök, h. elnökök: *Hirkó Ferenc.*
Szül. 1879., árv. fog. 1906 jun. 13., árv. jző 1906 nov. 27., ülnök 1907 dec. 19-től.

Dr. Simig Gyula.
Szül. 1880., közig. gyak. 1905 máj. 26. árv. fog. 1906 jun. 13., jegyző 1907 dec. 19., ülnök 1910 jan. 10-től.

Ülnökök: *Tasnádi Endre.*
Szül. 1868. (Torontál m.), ülnök 1923 ápr. 10-től.

Dr. Kiss János.
Szül. 1880., Szolnok-Doboka m., gyak. 1909., árv. jegyző 1911. árv. üln 1919., Pest várm. 1920-ban beosztva, 1923-ban visszatartva és 1929 dec. 17-én ülnökké megválasztatott.

Dr. Mály Dezső.
Szül. 1877., k. gyak. 1906 jul., III. aljző 1910 máj., ülnök 1919 febr. Temes megyében. Pest várm.-hez szolg. tételre 1921-től beosztva.

Gazsi Lajos.
Szül. 1874. tb. szbíró 1927 jul. 12., árv. jegyző 1913., ülnök 1920-tól.

Dr. Tóth Imre.
Szül. 1874., közig gyak. 1908 okt. 19., árv. fog. 1915 máj. 11., ülnök 1918 nov. 15-től

Saári József.
Szül. 1884., közig. gyak. 1911., árv. fog. 1917., árv. jző 1920. ülnök 1923.

Halász Sándor.
Szül. 1886., közig. gyak. 1913 nov. 17., árv. fog., 1918 nov. 29., árv. jző 1910 jun. 15., ülnök 1923 ápr. 10.

Dr. Tóth Gyula.
Szül. 1890., közig. gyak. 1913 nov. 11., árv. fog. 1917 okt., árv. jző 1921 ápr. 12., ülnök 1923 ápr. 10-től.

Tóth Elemér.
Szül. 1876., k. gyak. 1909 febr. 27., árv. fog. 1920 febr. 15., árv. jző 1923 ápr. 10., ülnök 1923 nov 27-től.

Dr. Csapó Tibor.
Szül. 1891. Temes megyénél közig. gyak. 1914, szbíró 1917., Pest vm.-nél beosztott szbíró 1921 jan. 15., árv. fog. 1923. nov. 27., ülnök 1929 dec 17-től.

Vármegyei aljegyző, tb. ülnökök: *Dr. Mihály Sándor.*
Szül. 1884. Brassó megyében közig. gyak. 1907-től, szbíró 1916. Bpesti áll. rend. beosztva 1920., Pest várm.-nél beosztott szbíró 1922., árv. fog. 1923., tb. főszolgabíró 1925., tb. árv. ülnök 1929 jul. óta.

Dr. Kléh-Reinle Tibor.
Szül. 1893., közig. gyak. 1918., árv. fog. 1920. dec, árv. jző 1923 ápr., tb. ülnök 1927 jul. 14.

Dr. Wlassics Pál.
Szül. 1878., közig. gyak. 1917 ápr. 31., árv. fog. 1921 ápr. 14., árv. jző 1923 ápr. 10., vm. aljző 1929 dec 17-től.

Dr. Petravich Ödön.
Szül. 1900., közig. gyak. 1922., árv. fog. 1923., árv. jző 1923 dec., tb. ülnök 1925., várm. aljző 1929 dec. 17.

Dr. Marssó István.
Szül. 1898., gyak. 1923 ápr., vm. fog. 1925 máj. 9., tb. ülnök 1929., vm aljző 1929 dec. 17-től.

Dr. trocsányi Kohányi Gyula.
Szül. 1897., közig. gyak. 1924 febr., fog. 1926 febr., vm. aljző 1929 dec 17-től.

Dr. Ráth Zoltán.
Szül. 1899., k. gyak. 1919 okt. 6., á. fog. 1923 ápr. 30., tb. ülnök 1925 jul 17. vm. aljző 1929 dec 17.

Ügyészek: *Dr. Hódy Gyula*, vm. tb. főügyész.
Szül. 1884., berend. ügyész 1909 szept. 3., árv. alügyész 1923 okt. 29., tiszti ügyész 1929 dec. 17-től.

Dr. Péterffy Elemér, vm. tb. főügyész.
Szül. 1884., árv. ügyész 1922 okt. 10-től.

Gyakornok: *Dr. Birinyi Ferenc*, tb. vm. aljző.
Szül. 1902., tb. aljző 1927 jun. 27., közig. gyak. 1929 május 16-tól.

SKF ·SVÉD·GOLYÓSCSAPÁGY·
·R.T.~ BUDAPEST, IX.KER.
ÜLLŐI-ÚT·55. TEL: J.338-57. J.402-78. SÜRGÖNYCIM: ESKAEF·BUDAPEST·

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Általános Ismertetője és Cimtára

teljes I—V. kötete — két kötetbe foglalva —

50 pengő

kedvezményes árban, mig a készlet tart.

Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye rövid története

Írta: REXA DEZSŐ

Ez a kis országnak is beillő országrész, amely úgy terület fekvésénél, mint nagyságánál fogva a szent-istváni alkotások, a vármegyék legelsője, — vezetőszerepet játszik nem csupán a közigazgatási tényezők sorában, hanem mindenhol és mindenkor, ahol és amikor országos vagy nemzeti kérdésről esik szó.

Tíz század óta vezet. Vezet a haladás útján a nemzeti élet minden esélyei között, a nemzeterősítő, fejlesztő béke, a nemzetvédő, a véráldozatos harcok idején. A béke munkájában nem kevésbé szorgos, mint amilyen rettenthetetlen a háború küzdelmei közepette, — s így nincs a kék Duna és a szőke Tisza közti magyar földnél Istentől megáldottabb rög széles e világon. A magyar úgy mondja: hogy jókedvében teremtette az Örökkévaló.

Végtelen rónáján, mikor végigtekint a nyári napsugár, minden örömét, minden szeretetét reáhinti és ebből a szeretetből lesz a búza, lesz a borág, lesz a délibáb, az öröméből pedig születik a ragyogó, harmatos reggel, a piros pipacs, meg a szerelmes dal. Amit azután a puszta még terem, az mind-mind csak ezeknek a gazdag változata.

Ami pedig a Dunántúlra eső darabját illeti, — ott mindent megtalálsz, amit a Duna-Tiszaközén hiába keresnél. Hegyek és völgyek váltogatják egymást, kies erdők, vadvirágos csalitok borítják a lankák és hegyek oldalát, csevegő, friss patakok sietnek a kanyargó völgyeken át a nagy folyam felé és a hegyek „riadó leánya", az Echo ott settenkedik tréfázó kedvében a távoli hegyoldal lombos fái közt. A hímes pázsit ősztájon bujazöld köntösét leveti s a tömött lombsátrak szines, pompás öltönyt vesznek magukra s ilyenkor az erdőkoszorúzta hegyoldal a legszebb, amiben a természet mutatkozni képes.

És ez a darab föld az *egész* magyar föld, — amint a vízcseppben is meglátni az egész természetet. Síkja, hegye, vize, búzája, fája, turfája, televénye, homokja, lankása, szikje, köve-mindene van, Istenáldotta gazdagsága a magyar élet dús derüjének ragyogásával hirdeti annak a drága földnek nagyszerűségét, melyről ennek a megyének dalnak-óriás fia azt énekelte:

Ha a föld Isten kalapja,
Ugy hazánk bokréta rajta.

Ennek a bokrétának szép virága Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye.

Ez a föld jó volt mindenha állatnak, embernek. Már a diluvium idején e föld északi részének gazdag flórájára hihetetlen állattömegek jártak. (Azon a területen, amelyen ma Gödöllő—Hatvan fekszik, mikor arra a vasutat építették, körülbelül kétkilométeres hosszúságban egymásra hullott mammutok csontjait találták.) Aztán még nagyon változatos históriákat regélnek nekünk a földből egyre-másra napvilágra kerülő archeológiai leletek. Pogányvárak, sáncok, vízmenti őstelepek, védhalmok, majd agyag-, kő-, vas és bronztárgyak, — amiknek se szeri se száma — Isten tudja honnan került és amint jött, époly hamarosan

el is tünt népekről beszélnek. Szkiták, szarmaták, avarok, szlávok éltek erre. Aztán ezek helyébe mások jöttek: barbárok, akiknek utódai a rómaiak lettek, akik a hanyatló Urbs ragyogó kultúráját hozták ide magukkal, és jöttek más egyéb törzsek, amelyek kultúráját nem a szépélet annyi öröme fejlesztette nagyra, de a zord élet mindent megkövetelő, hatalmas kényszere. Kardok, kengyelvasak, lándzsák és karkötők, nyílhegyek és gyűrűk hirdetik az itt lakott, küzdelmekben élt népek minden irányú igényét.

Mikor vándorlásra indultak a föld szerteszét lakott népei, itt uralták a bősz Attilát, kinek martalócai vetettek véget a rómaiak pannoniai hatalmának és ők kergették hontalanságba a nagy kiterjedtségű Aquincum lakóit.

De még állottak a kihalt római város nagy kultúrát hirdető romjai a Duna mellett, amikor egy egészen új, eddig soha, mégcsak híréből sem ismert nép féktelen lovasai száguldottak le erre a csodaszép szemere síkságra. A lóratermett makra nép itt talált olyan hazára, mely egészen megváltoztatta ősi természetét és a nomád népet ez a gazdag világ tudta úgy idekötni, hogy aztán ezer esztendeig minden poklokon keresztül megtartotta hazájának.

Mikor rátalált erre a nekivaló földre, a Duna méltóságában oly felségesen hömpölygő folyam adta azt a vizet, Olpár buján tenyésztő pástja sarjazta azt a füvet, amely az új haza gazdag reménységét jelenté a honfoglaló népvezető Árpád fejedelemnek és vitéz népének.

Ott a felséges folyam szigetében, Csepelen ütötte fel tanyáját a honszerző s innen indult ki a gondolat: meghódítani ezt a tejjel-mézzel folyó Kánaánt, ezt a televényben és bazaltban alkotott isteni költeményt, mely szebb, mely dúsabban termő minden őshazáknál, a Dontövénél, Etelköznél — s amelyet évezredeken keresztül majd úgy fognak hívni: *Magyarország*.

Ettől az időtől kezdve él ezen a földön a magyar história . . .

Itt a Duna-Tisza között terül el e régi Pest-Pilis-Solt törvényesen egyesült vármegye és az 1876-ban törvénnyel hozzácsatolt Kiskun kapitányság. A mai Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye először csak Pestmegyéből állott: az Árpádok idejében szabták ki és Pesttől Kecskemétig terjedt, később, csak úgy ezerháromszáz táján kapcsolódott hozzá Pilis vármegye, amely Budán túl kezdődött és felért egészen Esztergomig. Kezdetben a királyi várral koronázott Visegrádtól nyerte, majd a Pilis-hegy adta neki azt a nevet, amelyet maiglan visel. Soltmegye még később jutott hozzá. — keskeny sáv volt ez annakidején a Duna mentén, védőn ölelte körül a solti várat.

Pest vára (akkor még Pest a Duna mindkét partján terülvén el) a mai Buda volt s a balparti bástyafallal övezett részét Pest városnak nevezték. Persze akkor még nem főváros, — mert annak az ismeretlen fogalomnak helyettesítője az a hely volt, ahol a vezér, a fejedelem otthonát tartotta.

Csak IV. Béla király, aki Budát először tette erősséggé, építtetett ott palotát a maga számára s mint királyi székhely önállósulva, kikerült a vármegyei joghatóság alól és kezdett mint az ország fővárosa szerepelni. (1308.)

Ez időben a megye közgyűléseit — területének kormányzó helyét — még Budán találjuk s itt maradt egészen addig, míg a török 1541-ben el nem foglalta. Ekkor a pogánytól még meg nem szállt Pestre tették át a székhelyét s itt volt megint addig, míg ezt is elérte a végzet. A hódoltság ideje alatt hontalanná lett vármegye közgyűléseit legtöbbször a füleki várban, vagy Losoncon tartotta.

A vármegye rendkívüli jogokat élvezett, jogokat, amelyeknek más

vármegye nem volt birtokában. Kezdetben nem volt sem fő, sem alispánja; s ez érthető: királyi terület volt, amit a királyi emberek vezettek s csupán szolgabírák voltak a tisztjei. Csak jóval később kapott a megye élén mindaddig, míg a nádori méltóság fennállott, ami tudvalevőhogy főispánja a mindenkori nádor volt. A nádor-főispánok álltak a megye élén mindaddig, míg a nádori méltóság fennállott, ami tudvalevőleg 1848-ban szünt meg.

Az állammá alakulás legelső idejében a sok elégedetlenség s a vallási okokból kitört villongások, harcok és pusztítások idejétől egészen az utolsó magyar szabadságharcig, amikor Isaszeg és Vác körül írta be ez a föld nevét a hadtörténelembe, sokszor lett pusztává. A Batu kán mongol hordái tűzzel-vassal járták s a második honalapítónak, IV. Béla királynak nem kis gondot adott ez a föld, — majd aztán a török hódoltság másfél százada naponta csak pusztulását, vesztét jelenté lakóinak, — a Rákóczi-idők rác veszedelmei, az 1709. évi irtó pestis, közben a reformáció testvérháborúi, mindmegannyi ennek a gyökeresen magyar vidéknek végzetszerű sorsa.

Ez az átok kísérte a megyét hosszú századokon át és hiába vetett reá a béke és nyugalom néhány évtizede alatt az Anjouk olaszosan pompás uralkodása fényt és békességet, — a Záchok családi tragédiája, mely a megye területén és egy elterjedt megyei család körében játszódott le, Zsigmondnak, a császár-királynak Óbudán történt elfogatása, a Hunyadiak tragikus sorsából oly fényesen kibontakozott Mátyásvilág a vármegyének sok aggodalmat keltő és igen gyakran nagy bajokkal járó eseménye volt.

II. Lajos a gyenge uralkodók szerencsétlenségével szemben nem tudott győzedelmes lenni. Halála nem volt az az áldozat, mely megmentette volna az országot és Pest vármegyét a másfélszázados rabigától. Ferdinánd király véres küzdelmei a gazdag gyarmatként kizsarolandó Magyarország megszerzéséért sok szenvedést jelent. *„Inkább Allah, mint werda!“* — mondja a magyar sóhajtás: amiben minden benne van, mit szenvedtek a szeretett királytól, annak idegen zsoldosaitól azok az alattvalók, akik bizalommal hívták őt meg szabad hazájuk fényes trónjára.

Ezalatt a vármegye megszünt létezni és mint budai szandzsák tartozott a félhold fényes birodalmához és mivel lakói javarészt a protestáns hitet vallották, a vallási indítékú Bocskay-féle küzdelmekben sok harcot állottak ki úgy vallási, mint nemzeti érdekeikért.

I. Lipót félszázadnál hosszabb uralma, amennyi jót, ugyanannyi rosszat hárított az országra és így a vármegyére is. Wesselényinek és társainak „összeesküvése“ (habsburgi gondolat összeesküvésnek nevezni, ha valaki ragaszkodik hazája azon törvényeihez, amikre felkent királya esküt tett és nem hajol meg királyának oltár előtt tett hamis esküje előtt!), majd később a Thököly- és Rákóczi-mozgalmak bár inkább Felső-Magyarországra terjedvén ki, némileg ezt a földet megkímélték a nagyobb izgalmaktól és szenvedésektől, de nem kímélték a magyar király német zsoldosai, akiket osztrák politikából nem fizettek: hallgatagon rájuk bízván, szerezzenek maguknak ott, ahol találnak! Igy aztán a magyar nép koronás királya tanácsának jóvoltából — ebek harmincadjára jutott. A török által sarcolt magyarságot a császár hadiköltségek fizetésére is kényszerítette és mikor Pest vármegyének nem lévén módjában a nagy terheknek fizetése, — Caraffa generális az alispánt, meg a főjegyzőt börtönbe vetette. A rablás, fosztogatás, zsarolás, nyomorgatás a királyi hatalom nevében persze folytatódott akkor is, amikor Buda és Buda után az egész Duna-Tisza köze felszabadult a török hódoltság alól. A magyar királyi, helyesebben az idegen uralom,

amely az országot így pusztította, új adórendszerrel, beszállásolásokkal, irgalmatlan visszaélésekkel gyötörte a megyét, mely a török elvonulása után csaknem emberlakatlan területté vált. Ez így nem maradhatván, a telepítés kényszere állott be. A bécsi gondolkozásnak — akárcsak most újabban a csehek telepítési akciójában a magyar Csallóközön — előnyösebb volt, ha e színmagyar területekre különböző nemzetiségeket hoznak, akikkel feltétlenül gyengíthető volt a magyar erő. Ekkor került a megyébe az a nehány nemzetiség, mely még ma is itt él, nyelvét, szokásait zavartalanul megtartva, nem nélkülöz egyetlen jogot sem, ami minden állampolgárt a magyar törvények értelmében megillet, — tévén örök tanubizonyságot részben a kisantant galád csalárdságáról, részben a Trianonban működött nemzetgyilkos diplomaták páratlan lelkiismeretlenségéről.

Bécs, de különösen a magyart gyűlölő Kollonits Lipót gróf bíbornok, esztergomi érsek az országot letörni, minden jogától megfosztani, osztrák tartománnyá sűlyeszteni akarván, eszközül választá az úgynevezett neoaquistica commissiót, amely Magyarország újjászervezése címén válogatott lehetőségeket nyujtott arra, hogy a királyi kamara a megyében levő gazdag birtokokat jogos tulajdonosaiktól elvegye s azokat a bécsi udvar kegyeltjeinek királyi adományba adja. Igy lettek földesurakká Pestmegyében a Stahrenbergek, Grassalkovichok, a Savoyai Eugen-ek.

Ilyen viszonyok között, dacára annak, hogy a megyének legfelsőbb helyről válogatott és támogatott tisztviselői ugyan hazafiatlanok voltak, — a megye lakosainak javarésze kész örömmel kapott fegyverhez, amikor a magyar igazságért, szabadságért lobogott a zászló. II. Rákóczi Ferenc akciója kezdetén a bécsi hatalomhoz hű rácok rácsaptak a megyére és pusztították azt addig, míg a fejedelem kurucai nem támadtak rá a rác vidékre és felégették azt, — amire megint az lett a válasz, hogy a rác újólag ráment a megyére és, mint Izsák községgel is tette, tűzzel-vassal elpusztítá.

A kuruc-labanc világ nagy szenvedéseiből még fel sem ocsúdott a megye, midőn egy más nagy veszedelem tizedelte lakóit: a szörnyű nyavalya, a pestis szedte ott áldozatait hihetetlen mértékben.

Rákóczi és a magyar szabadság csillaga elhomályosulván, a megyére ismét azok a csapások tornyosultak, amelyektől az előbbi évtizedekben annyit szenvedett. Területét ismét elözönlötték az osztrák zsoldos hadak és ismét kezdetét vette a hírhedt császári sanyargatás, amin aztán egy kissé enyhített az a királyi szándék, hogy a hű magyarokkal elfogadtatja a Habsburgok leány-ágát is a magyar trónra. Ez a gondolat az akkor lojálissá tett Pestmegyében erős támogatásra talált, ahol a királyi kegy és a királyi igéret becsületes hitelre talált, bár az ekkor ismét hullámokat vető vallási sérelmek az akkor még mindig nagyrészben protestáns lakók körében sok nyugtalanságot idéztek elő.

Mária Terézia nőies és osztrák értelemben szeszélyes uralkodása a vármegye balsorsába némi enyhületet hozott. Kiemelkedő momentuma ennek az időnek az volt, hogy 1751-ben a királynő nagy kegyeltjei, Grassalkovics herceget gödöllői kastélyában meglátogatta, ahol akkor még a császári udvar fényes parádéihoz szokott bécsi udvaroncokat is elkápráztató pompában volt része. Az ebből az alkalomból adott ebéd minden képzeletet felülmúlt.

A nagy királyné elsőszülöttje, a haladás eszméitől nemesen eltelt, kiváló II. József alatt a megye megosztotta az egész ország sorsát. Feltétlenül jó és nem kevésbé tiszta szándékait hamis irányba terelte a bécsi tradícionális nevelés; annak volt következménye, hogy egész életműve oly hamarosan összeomlott.

A részvétlenség nagy századának vége II. Lipót rövid ideig tartott uralkodására esik, amely a nemzeti megujhodás századának előrevetett fénysugaraiban áll. Rövid volt Lipót uralkodása arra, hogy mélyebb nyomai jelentkezhessenek történelmünkben, de mégis elégséges arra, hogy a XIX. század vezéreszméinek kiindulópontul szolgáljanak.

A század elejét a napoleoni háborúk tették nehézzé. Teherkönnyítés volt e hosszadalmas és változatos eredményű harcokban az értelemben, hogy Bécset akkor egészen más gondok gyötörték, mint az, hogy mit lehet kizsarolni a magyar földből és a magyar lélekből. Persze az akkori hadviselés is sokat követelt a vármegyétől úgy anyagi, mint véráldozat szempontjából.

A nemzeti ébredés kezdetben — a francia forradalmi szellőtől kapott egy kis újvilági tónust, aminek következményeit meg kellett éreznie a minden ujításra fogékony megyének is. Laczkovits pestmegyei alispán külföldről kapott könyvei miatt vizsgálatot állott volna ki, ha a megye gerincesen, a nemesi szuverénitásra hivatkozva vissza nem utasítja a Bécsből idetolakodó rendőri beavatkozást. A megyére hárult a szomorú kötelesség a legnagyobb részben jóakaratból és hazaszeretetből összesküvővé lett Martinovics-társak kivégzését végrehajtatni.

Ebben a forradalmi időben nagyot fordult a világ a hazában: a latin nyelv helyére ekkor lépett a jogaira oly sokáig várakozó magyar nyelv.

A vármegye közgyűléseiről vezetett jegyzőkönyvek, melyeket az eddigi latin nyelv helyett az 1786. évi császári rendelet szerint németül kellett vezetni, — önkéntes elhatározásból mostantól kezdve magyarokká lettek. E gyűlési jegyzőkönyvek nyelve 1791. esztendő februárjától kezdve a magyar nyelv, dacára annak, hogy ekkor még általánosságban országszerte a latin volt a hivatali nyelv.

A magyar nyelvhez fűzi a szent kötelességérzet. És az igazság ama sarkalatos gondolata, hogy amint előállunk, mint nemzet, — úgy előáll aztán nyelvünk is. Ez a nagy megmozdulás teremti meg a magyar játszószint. Mikor Kelemen László, pestvárosi nótárius külföldi utazásában szerzett tapasztalata szerint életre hívja az első magyar szintársulatot, — annak pártfogója és fenntartója, támasza és oly szomorú sorskörülményei között igaz barátja Pest vármegye lesz és marad mindaddig, míg a jobb sorsra érdemes társaság részben a közönség részvétlensége, részben belső viszályok folytán megszünteti előadásait. (1790—1796.)

Az új század hajnalán a vármegye nyugalmát a franciával való hadakozások megzavarták ugyan, de soha sem annyira, mint az 1809-ik esztendőben, amikor az 1808. évi törvény a monarchia és a dinasztia megmentésére a haza határaiba beözönlő franciák ellen talpraállította a nemesi felkelő sereget. Ebből természetesen nem hiányozhatott a megyei nemesség, amely csupán az osztrák hangulatkeltés erőszaka által lett olyan rossz hírűvé.

A francia háború után két esztendőre a devalváció réme tört a megyére. A mindig aggodalommal látott papírpénz elértéktelenedése anyagilag nagyon lesujtotta a lakosságot s a sok százados sérelem most a nemzetet, így a vármegyét is nagyobb ellentállásra bírta, aminek hatalmas következménye lett az az úgynevezett reformkorszak, mely megteremtette az új Magyarországot.

A reformkorszak mozgalmai középpontjukat itt e megyében bírták. A megye részben követei által az országgyűlésen, részben karai és rendei által a kongregáció első zászlóvivője volt a megujhodás eszméjének. Gróf Széchenyi István itt indítja meg a Pestet Budával összekötő Lánchíd tervét. A Földváry Gábor elnöklete alatt munkálkodó

bizottmány, a nagylelkű főhercegnádor, egyszersmint a megye főispánjának iniciatívájára itt szervezik meg azt az intézményt, mely a világtalanok számára volt nyujtandó nyugodalmas otthont. Ugyancsak Földváry alispán itt viszi dülőre az első pesti állandó magyar szinház ügyét; itt indul meg az első takarékpénztár, a mai nagyhírű Első Pesti Hazai Takarékpénztár, megalapításának eszméje is itt válik testté. A hitelszövetkezet, a Duna-hajózás, az országos rendszeres munkálatok (operata regnicolaria) átvizsgálásának, a magyar gazdaságtörténetben minimum név alatt ismert indítványnak, a Pesten országosan felállítandó műegyetemi intézetnek, a fizetetlen kamatok kamatainak, majd az úgynevezett indítványok indítványának, amivel lehetetlenné lett a meglepetésszerűen tárgyalásba dobott, nem egészen hazafias szellemű indítványok kérdése és bizonyos tekintetekben a vasút kérdésének ez a szülőfészke. És Kossuth Lajos korszakos fellépésének védelmet ez a vármegye nyujtott a hatalmát féltő bécsi felsőséggel szemben.

Mindezeknek a nagyszerű mozgalmaknak csaknem érthető folyománya volt az, hogy a nemzet, szembehelyezkedvén uralkodójának és magyargyűlölő tanácsosainak alkotmányellenes intencióival, újra kibotsa azt a zászlót, melyet a Gondviselés egyszer a „nagyságos fejedelem" kezébe adott, amelyet akkor a Sors abból oly szerencsétlenül kiütött.

Az új küzdelmek előszelének tekinthetjük, hogy az 1847-iki követválasztáskor a választó nemesség a maga képviseletével a kiváló Szentkirályi Móric mellett a kormány kemény ellenfelét, az akkor még inkább csak agilitásaiból és a bécsi szamárság folytán rabságbajutásából közismert Kossuth Lajost bízta meg. Ez már akkor azt jelentette, hogy az ország legelső, legnagyobb vármegyéje nem konzervatív, hogy — amint ma mondanák — nem Bécs felé orientálódik.

Pedig Bécs felől idesajgott a magyarok iránti kegy sugára, midőn István főherceg-nádort e vármegye főispáni székébe az akkor még egészen fiatal Ferenc József főherceg vezette be, akit a nemzet mint trónörökösét tekintett, kinek magyar formaruhában és magyar nyelven mondott kegyes beszéde sok reménység lángját gyujtá fel a honfikeblekben. Ez azonban mind csak reménység volt a jövőre, a valóság ott mozdult meg a diétán, amikor Kossuth az ország követeléseit kezdte feszegetni, aminek végül a következménye az első magyar felelős kormány lőn és az a törvénykönyv, mely a mai Magyarország alkotmányának újra letett és beépített sarokköveit foglalja magában.

Igy köszöntött a vármegyére a magyar szabadság — és nem lehetett másként: kellett, hogy jöjjön a fegyver! A vármegye a rendes katonaszolgáltatáson fölül még háromszáz lovasból és hatszáz gyalogosból álló honvédcsapatot toborzott és hétszázhetvennégy lovasból és harmincezernégyszázkilencvenhét gyalogosból álló nemzetőrséget állított ki, mely utóbbiak több ízben vettek részt a honvédség segítésében. A vármegye, nemkülönben lakói anyagilag is segítették a szabadság ügyét.

Persze Bellona nem kerülte el a megye területét. 1848-ban alig volt itt hadszintér, de 1849 januárjától gyakran dördültek itt fegyverek. Elég az isaszegi és váci csatákról emlékeznünk, — Buda ostromát sem feledvén, — hogy átpillantsuk a hadieseményeket itt a megyében.

A szabadságküzdelmek tragikus végkifejlése számos pestmegyei férfiúra hozta az akkori hazafisorsot. Vértanúink sorában sokan vannak, kiket Pestmegye, mint örökre feledhetetlen fiait gyászolja. Az osztrák uralom alatt eltöröltetett az ősi vármegye, a csaknem évezredes közigazgatási hatalmas egységet egy tollvonással eltörölte, — mondván, hogy a *győző* jogán?! Jogtalan volt az ellenség harca és győzelme sem

volt az övé, azt a segítségül behívott és annak hadi költségeit soha ki nem fizetett orosz hadaknak köszönheté.

A régi Pest-Pilis-Solt törvényesen egyesült vármegye megszünt létezni és lett belőle: egy Pesth-Pilisser Comitat, meg egy Pesth-solter Comitat! (Az a kettéválasztás sem lesz sikeresebb, mint az, amelyet most tervezgetnek itt és ott!) Megsemmisítették hát a vármegyét, hogy aztán 1860-ban újra visszaállítsa maga az elnyomó hatalom, hogy újból kísérletet tegyen, hátha félre lehet megint vezetni a kegyetlenségek és nyomorgatások által megtörtnek hitt magyarságot. Ennek az alattomoskodásnak a fiaskójáról nem kell emlékeznünk, emlékezetben van.

Az 1867-iki év a vármegye életében is fordulópontot jelent. A kiegyezés — mely Bécs évszázados aknamunkáinak végetvetett — az állandó erősödés lehetőségét hozta meg.

Igen nagy jelentőségű lett a megye történelmében az 1876-iki esztendő, amidőn a törvényhozás a régi vármegyék új beosztásával s a vármegyékbe be nem osztott területek kellő elhelyezésével foglalkozott; amikor a Pestmegye által körülölelt Kis-Kun kapitányságot e vármegyébe osztotta be s így lett az eddigi Pest-Pilis-Solt törvényesen egyesült vármegyéből — *Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye.*

Az a zavartalan béke, amelyet a vármegye a királlyal történt megbékülése után remélt, politikailag nem volt minden zökkenő nélkül; hiszen még mindenkinek élénk emlékezetében lehet az 1905. évi nemzeti ellenállás, midőn a chlopyi hadparancs, majd utóbb a báró Fehérváryféle kormány megbízása, ezzel kapcsolatban a megyefőnöki kinevezések, nemkülönben a „királyi biztos"-i intézmény életrekeltése és általánosságban az alkotmánysértések egész sorozata olyan felfordulást idézett elő az országban, amilyen alig volt valaha.

A vármegyék, — a magyar alkotmány utolsó védőbástyái, — amelyeket bármely úton s módon erőtleníteni nemzet elleni bűn, — az alkotmány elleni fellépésre ellentállással válaszoltak. Pest vármegye a hazafiasan ellentálló vármegyék között ismét vezető volt s a kormányhatalomnak minden machinációi, mesterkedései, erőszakoskodásai, durvaságai dacára a legutolsó percig megmaradt a megsérthetetlen alkotmány, a félremagyarázhatatlan törvény álláspontján.

A nemzeti ellentállás történetének elmondása amily tanulságos, amily felemelő és amily érdekes, ép olyan terjedelmes is lenne s így e helyen lehetetlen. Ennek a nagy küzdelemnek most csak a tanulsága vonassék le: hogy a hazaszeretet, a törvény igazságához való ragaszkodás ellen nincs fegyver, azt sem a hatalmasok erőszakával, sem a kis mihasznák hazafiatlanságával letörni nem lehet. A nemzeti ellentállás emlékét a vármegye megörökítette, a közgyűlési terem falában emléktáblát helyezett, melyen megörökítette azon tisztviselők nevét, akik hűségesen kitartottak a megye nemes tradíciói mellett és nem szédültek meg a hatalom nemzetellenes csábigéreteitől.

E nehéz idők után a munkának és építésnek csendes két évtizede következett, mikor az antanthatalmak által durván kierőszakolt világháború lángbaborította földrészünket. A vármegye fegyverfogható népe egy szívvel, egy lélekkel vitte életét áldozatul, hogy a Hazát megmentse. Sajnos, a Gondviselés megmagyarázhatatlan végzéséből győzött az igazságtalanság, a túlerő, a pénz, a tengerentúli pihent haderő — és a mindenütt idegen, ellenséges földön álló középponti hatalmak megtorpantak. Vae victis! Jaj volt a legyőzötteknek, de százszorosan jaj volt minekünk!

Trianon nyomorult, lelkiismeretlen békediktátuma, mely nem a békét, de a rabszolgaságot és a biztos háborút hívta életre, s mely nemcsak az áruló csehek, a hűségükkel kúfárkodó oláhok, az egyetlen

hozzánk méltó ellenség, a rácok között osztotta fel az ezeresztendős ország kétharmadát, de annak egy szép darabját odadobta a velünk küzdött és századok óta velünk szövetségben élt s a háború idején általunk eltartott Ausztriának, — ez a nagy koncosztás Pest vármegyét nem kisebbítette. De a nagy összeomlással együttjárt úgynevezett forradalom, majd az azt követő kommunizmusnak nevezett zsiványvilág és az oláh megszállásnak nevezett rablóuralom súlyosan nehezedett a megyére. Mit szenvedett ezekben az időkben, mennyi hű fiát vesztette el, mily károk érték, mindezt elmondani fájdalmas és újra felszaggatná a kínzó sebeket, amelyek ma már hegedőben vannak.

Ezek után nehéz idők következtek a hazára és így a vármegyére is. Az a munka, mely a megtiport és megcsonkított, a kirabolt és legyöngített hazáért, annak új feltámasztásáért folyt, amilyen felemelő, éppen olyan nehéz is. De a kötelesség a hazaszeretetben nem ismer határt s ez a nagy emberi törvényen alapuló igazság nagyszerű diadalát mutatja a területre, lakosszámra, de egyszersmint nehézségek szempontjából is legnagyobb vármegyénk gyors reorganizálása.

A lustrumig tartott világháború ideje alatt és után az erejéből vesztett, hiányokat szerzett vármegye csökkent lészámú tisztviselőinek fokozott igényeket, annyi különböző szükséget és hiányt kellene kielégíteni. Emberfeletti munka hárult most tizenkét esztendeje a vármegye tisztikarára. Az alkotások egész sorát mutatják fel ezek az esztendők. A közigazgatás minden tényezőjét meg kellett újítani, vagy újra kellett teremteni, az utakat, hidakat, megyei épületeket, szertárakat, tűzoltókészségeket helyreállították, a szabályrendeletek egész tömegét alkották meg, amivel a közbiztonságot, a közrendet, a köznyugalmat biztosították; a levente-intézmény nagyszerű kiépítésével a városok és a vidék ifjúságát a fegyelem, a rend és a testkultúra számára megnyerték; a népművelési intézménnyel a vidék kultúráját felemelték a városi kultúra közelébe, az elesett hősök emlékének felállításával a kegyelet és hála érzetét erősbítve a néplelket nemesítették . . . és még hány ilyen alkotással támogatták azt a népet, amelynek így az általános közigazgatási ténykedés által megadták a biztonságot.

Bajos lenne ily rövid cikk keretében csak vázolni is annak a nagyszerű munkának kereteit, amit Pest vármegye minden rétege ezen nehéz, sok gonddal, reménnyel, hittel és főleg szeretettel megvívott küzdelemben nyert.

A kiegyezés után újjászerveztetvén a törvényhatóság, a vármegye többé nem tisztelhette főispánjául az ország nádorát s az adminisztrátorok helyett most kiváló főispánokhoz jutott. Ezek névsora a következő:

gróf Károly Isván 1867, gr. Zichy-Ferraris Viktor 1867—1873, br. Lipthay Béla 1873—1876, br. Szapáry István 1876—1889, Beniczky Ferenc 1890—1904, Gulner Gyula 1904—1907, gr. Ráday Gedeon 1910—1917, Patay Tibor 1917—1918 nov., dr. Kégl János, kormánybiztos-főispán, gr. Ráday Gedeon 1919 szept.—1920, dr. Preszly Elemér 1920-tól.

A vármegye alispánjai ezalatt az idő alatt a következők voltak: Beöthy Lajos 1867—1877, Szilassy István 1877—1878, Földváry Mihály 1878—1894, Beniczky Lajos 1884—1905, Fazekas Ágoston 1905—1918, Agorasztó Tivadar 1918—1930, Erdély Loránd dr. 1930-tól.

GYÖMRŐI JÁRÁS

Székhelye: *Gyömrő.* Telefon: 2. (1 m. állomás). Hozzátartozik 8 nagyközség.

Főszolgabíró: *felsőkulini Meskó Pál.*
Járásorvos: *dr. Geiger Emil.*
Járási állatorvos: *Schuszta Gyula.*
Járási testn. előadó: *Molnár István* altanácsnok.
(biográfiáját lásd Gyömrő községnél).
Testnev. nyilvántartó: *András János.*
Járási vitézi hadnagy: *vitéz Váry László.*
Iroda főtiszt: *Urbán László.*
Iroda s.-tiszt: *Harsányi Gyula.*
Járási útmester: *Schulok János*

A JÁRÁSHOZ TARTOZÓ NAGYKÖZSÉGEK:

1. *Ecser,*
2. *Gyömrő,*
3. *Maglód,*
4. *Mende,*
5. *Péteri,*
6. *Tápiósáp*
7. *Tápiósüly*
8. *Uri.*

ECSER

Nagyközség

A község 1447-ben már fennállott. 1497—1514 között *Szegedy Pál*, Pestváros bírája szerezte meg az Ilbő, Szent-Iván és Dercs-Egyház nevü birtokokkal együtt. A török hódoltság alatt elpusztult és 1690-ben az elhagyott helységek között szerepel. A XVII. század végén *Verlain János* budai kamarai inspektor (később Pest vármegye alispánja) birtokába került. Az 1720. évi összeírás szerint ebben az évben telepedett újra. A XVIII. század első felében (1722) *gróf Grassalkovich Antal* birtokába került. Az utolsó Grassalkovich herceg csődbejutása után, 1851-ben, *báró Sina Simon* vette meg a gödöllői uradalommal együtt, de csakhamar eladta a *Szontagh családnak*. A róm. kath. plébániát 1740-ben alapították, mely évben gróf Grassalkovich Antal a régi kis kápolna helyett egytornyú templomot és kényelmes paplakot építtetett. Anyakönyvei 1737-ben kezdődnek. A birtokszabályozás 1852-ben történt.

A község Budapesttől keletre 20 kilométernyire, dombos területen fekszik.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2067 lélek. Színmagyar. R. kath.: 1907, ref.: 99, ágh. ev.: 41, unitárius: 1, g. kath.: 4, izr.: 12, baptista: 3. *Házak száma:* 314.

Területe: 2298 kh., melyből a községé: 30 kh. Szántó: 1569, rét: 89, legelő: 246, erdő: 13, szőlő: 238, kert: 25, egyéb: 98 kh. Erdőbirtok: 3 éves, a közös legelő tulajdonosai birtokában.

Talajviszonya: homokos.

Termények: rozs: 2000 q, árpa: 100, zab: 100, tengeri: 500. Gyümölcsök és vetemények.

Vas. áll.: *helyben.*

Posta, Tel.: *helyben.* Táv., Cső.: *Maglód.* Járásb., Adóh., Tkv.: *Monor.* Főszb., Pü. bizt. és Pü. szak.: *Gyömrő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Iparfü., Keresk. kamr., OTI.: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK.

Községi előljáróság. Tel.: Maglód 8

Vezető jegyző: *Krommer Béla.*
Adóügyi jegyző: *Lányi Gyula.* Kezelő: *Szántói Rózsa.*
Közs. bíró: *Zs. Merczel Ferenc.*
Törv. bíró: *Murál István.*
Pénztárnok: *Zsilinszky Mihály.*
Közgyám: *Kiss József.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség.
Plébános: *Mikla Pál.*
R. kath. elemi iskola. Kántortanító: *Vilimszky Ernő.* Tanítók: *Marton János, Székely Ilona, Fóth János.*
Áll. óvóda. Óvónő: *Szekeres Frida.*
Országos Gyermekvédő Líga Ecseri Szeretetháza.

Modernül berendezett Szeretetház 1910-ben létesült. Intézet befogadóképessége 40 gyermek. Igazgatónőn és tanítónőn kívül két felügyelőnő ügyel a gyermekekre. Az intézetben nyilvános jellegü iskola van.

Igazgatónő: *Bodolay Ilona.*

Középiskoláit és a tanítóképzőt Eperjesen végezte. Négy éven át az Orsz. Gyermekvédő Ligánál, Makón volt, 1917 óta az ecseri Szeretetház igazgatónője.

Tanítónő: *Dersó Etelka.*

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK

Kötelezett Tűzoltó Egyesület. Parancsnok: *Krommer Béla.*
Levente Egyesület. Főoktató: *Szlifka András.*
Ecseri Sportklub. Elnök: *Tanács István.*
Hangya Szöv. Ügyv. ig.: *Murál István.* Üzletvezető: *Ernszt Vilmos.*

NYUGDIJAS

szentpéterfalvai Szilágyi József ny. főigazgató.

Régi magyar nemesi családból származik, öse nemességét 1418-ban Zsigmond királytól kapta. Ősei résztvettek II. Rákóczi Ferenc fejedelem szabadságharcában és a nagy ügy elbukása után bujdosni voltak kénytelenek. Az 1704-ben nyomtatott Casseli biblia tulajdonosa.

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Slehovszky János.*

1920-ban Budapesten szabadult fel. Mint segéd is a fővárosban dolgozott. 1929 óta Ecseren önálló mester. Atyja háború alatt szerb és orosz frontokon harcolt, 75 százalékos rokkant lett

Szlifka János.

1910-ben Vecsésen szabadult fel. Mint segéd Budapesten dolgozott. 1923 óta önálló épület- és bútorasztalos-mester és temetkezési vállalkozó Ecseren. Háború alatt orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kitüntetései: kis ez. és br. v. é. és Károly cs. kereszt. József bátyja olasz fronton hősi halált halt.

Ácsok: *Nyerges János.*

1913-ban Ecseren szabadult fel, mint segéd Bpesten, Maglódon, Gyömrőn stb. dolgozott. 1926-ban Gödöllőn önállósította magát, majd Ecseren telepedett le. Háború alatt az orosz fronton szerzett betegségéből kifolyólag rokkant lett. Családjából is többen résztvettek a háborúban.

Seprős István.

1902-ben Szódön atyjánál szabadult fel, mint segéd Budapesten és Tápiógáon dolgozott. 1908 óta önálló mester. Háború alatt a 32. gyalogezred kötelékében orosz és olasz frontokon harcolt. Mihály öccse és sógora is résztvettek a háborúban.

Biztosítási ügynökök: *Maszló István, Schovszki Mihály.*

Borbélyok: *Bittner József, Wojtovics Nándor.*

Cipészek: *Győri Imre.*

1917-ben Kunszentmártonban szabadult fel, mint segéd Szentesen, Ócsödön, Szegeden és Budapesten dolgozott. 1930 óta Ecseren önálló épísztészmester. Testvérei: Sándor és vitéz Győri Lajos résztvettek a háborúban. Lajos a harctéren szerzett betegségében meghalt.

Szauter József.

1921-ben Kerepesen szabadult fel. Mint segéd Budapesten dolgozott. 1928 óta Ecseren önálló cipészmester. Atyja résztvett a háborúban.

Balló Bertalan, Füle Nándor.

Cséplőgéptulajdonosok: *özv. Cseri Józsefné* (Hoffherr és Schrantz, nyersolaj), 4 HP, *Ellenbacher József* (Első Magyar Gazd. Gépgyár), 8 HP, *Z. Merczel Ferenc* (Dénes Testvérek), 4 HP.

Cukrászok és cukorkakereskedők: *özv. Kálmán Sándorné, Szigeti Lajosné.*

Dohánytőzsdék: *Garzó Gyula, Hangya Fogy. Szöv., Szlifka Gyula.*

Építési vállalkozók: *Dornyák József, Novoszád József, Stück Sándor, Walek József.*

Férfiszabók: *Tóth János.*

1913-ban Tápiósápon szabadult fel. Mint segéd Budapesten dolgozott. 1928 óta Ecseren önálló uriszabómester. Háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Ferenc bátyja a harctéren szerzett betegségében meghalt.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Neumann Márkné sz. Kozár Erzsébet.*

Vegyeskereskedését és dohánykisárudáját 1926-ban nyitotta. Férje mint szobafestő 1880-ban Román szabadult fel. 1924 óta Budapesten önálló mester. Lajos fia és Henrik testvére résztvettek a háborúban. Lajos fia megsebesült. Unokaöccsei: Schmidt József 1917-ben hősi halált halt, Schmith Béla orosz fronton eltűnt.

Szlifka József.

Vegyeskereskedését és dohánykisárudáját 1924-ben nyitotta. Háború alatt a 7. huszárezred kötelékében orosz és olasz frontokon harcolt, 1920-ban hat hónapon át a Nemzeti Hadseregben szolgált. Mihály öccse is résztvett a háborúban.

Garzó Gyula, Hangya Fogy. Szöv., Kozár Erzsébet, Zsilinszky János.

Hentesek és mészárosok: *Burius Mihály.*

1914-ben Tápiósápon atyjánál szabadult fel. Mint segéd Mendén és Ecseren dolgozott. 1928 óta Ecseren önálló mester. Háború alatt orosz fronton, háború után pedig a Nemzeti Hadseregben is szolgált. József bátyja a harctéren szerzett sebeiben meghalt. István bátyja a francia fronton harcolt.

Hartmann Sámuel.

Kocsmárosok: *Maszló József.*

Szakmáját Budapesten tanulta, ahol később üzletvezető is volt. 1919—1929-ig az ecseri úrbéresek kocsmájának üzletvezetője volt, amelynek azóta önálló bérlője. Háború alatt orosz és olasz frontokon harcolt. Kitüntetései: kis ez. és bronz v. é., Károly cs. ker. és háborús emlékérem. Két sógora hősi halált halt.

Bory László, Ecseri volt urbéresek, ifj. Szenyán János.

Kovács: *ifj. Sarkadi Sándor.*

Kőmívesek: *Dornyák József, No-*

voszád József, Stück Sándor, Valek József.

Malomtulajdonos: *özv. Bögrey Károlyné.*

Pékek: *Gerzság István.*

1916-ban Kiskunmajsán szabadult fel. Mint segéd Kecskeméten, Szolnokon, Debrecenben, Kiskunfélegyházán, Cegléden stb. dolgozott. 1919—22-ig Kecskeméten, 1922—24-ig Kerekegyházán, 1924—30-ig Maglódon volt önálló, 1930 óta pedig Ecseren önálló pékmester. Háború alatt orosz és román frontokon szolgált. József és Gábor testvérei is résztvettek a háborúban.

Krontil Béla.

Rövidárukereskedők: *Babiak Pál, Bittner József.*

Szobafestő és mázoló: *Maszló József.*

Szövöde: *Mettlech József.*

Temetkezési vállalkozók: *Szlifka János, Szlifka István.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Garzó Gyula, Hangya Fogy. Szöv., Kozár Erzsébet, Szlifka József, Zsilinszky János.*

Ügynök: *id. Sarkadi Sándor.*

Zöldségkereskedő: *Woitovics Nándorné.*

GYÖMRŐ

Nagyközség. Hozzátartozik: *Koczán p., Töves* és *Ujmajor.*

Járási székhely. A községet 1437-ben a *Maróthi-család* birtokában találjuk. 1440-ben Erzsébet királyné a *Tahi Botos családnak* adományozta. A XV. század közepén a *Gyömrei Vinczló* családé volt. 1454-ben e család itteni birtokait a *Györgyi Bodó* család nyeri adományul. E családon kívül *Harapkói Botos György* is birtokos volt itt, kinek jószágait magtalan halála után, 1458-ban, a *Rozgonyiak* nyerték adományul Mátyás királytól. 1476-ban az *Inárcsi* család is földesura volt. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között találjuk hét adóköteles házzal. A református egyház már 1626—29. években fennállott. Később a község elpusztult és 1690-ben a lakatlan helységek között szerepel. Még 1695-ben sem volt benépesülve, de azután a református vallású lakosság lassanként visszatért, mert az egyház 1698-ban már ismét fennállott. 1702-ben 60 jobbágylakosa volt. A helység pecsétnyomója 1714-ből való. 1699-ben *Kajaly András* volt a helység földesura. 1727-ben gróf *Stahremberg, Ráday Pál* és mások voltak itt birtokosok. 1720-ban már népes helység volt és ekkor 51 adóköteles háztartást vettek fel az összeírásba. Lakosai ekkor is mind magyarok voltak. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *Rostyán Imre, Dedinszky József, gróf Teleki László* és *Pintér Fülöp* voltak a helység földesurai, de kívülök *Pongrácz Balázsnak* is volt itt birtoka. A XIX. század első felében a *Puky, Ráday, Szilasy, Teleki, Máriássy* és *Kóczán* családokat találjuk itt. Jelenleg *gróf Teleki Tibornak, Kóczán Lászlónak, Gyömrőy Aurél dr.*-nak, *Schulhoff Lajosnak, Tauber Ottónak és Ofner Tivadar dr.*-nak van itt nagyobb birtoka. A r. kath. templom 1770—1780 között, a reformátusoké 1808-ban épült, de ez már a harmadik templomuk. E templom falába van beillesztve a híres *Canova* egyik szép fehér márvány-relífje, melyet *gróf Wartensleben Eszter* emeltetett férje és leánya emlékének. A relíf a szomorkodó nemtőt ábrázolja. Ugyancsak a ref. egyházban több értékes és érdekes ötvösművet őriznek. Ezek: egy arannyal bélelt, aranytalpas, aranyszegélyű és türkizekkel kirakott kókusz-serleg, mely Teleki Mihálytól származik, egy aranyozott ezüst-tányér, melyet Árva vér Judith, Teleki Mihály özvegye ajándékozott 1700-ban az egyháznak, egy másik ilyen tányér pedig 1750-ből való és gróf Teleki László és neje adománya, egy Rákóczi-korabeli aranyozott ezüstkehely, egy vert ezüstből készült régi fedeles kancsó és egy nagyon régi, nagybecsű, remek hímzésű úrasztali terítő. A gróf Teleki-kastély, mely jelenleg gróf Teleki Tibor tulajdona, 1840-ben épült. Gróf Teleki Sámuel építtette Pollákkal, a Nemzeti Múzeum híres építőjével. A kastélyban körülbelül 4000 kötetes könyvtár van, továbbá régi családi ereklyék, Teleki Mihály kancellár nyerge, egy kazetta, melyet Teleki Mihály XIV. Lajostól kapott, továbbá egy Rákóczi-lobogó, régi lószerszámok, fegyverek stb. 1740-ben az egész község leégett. A község jelenlegi birtokosai *gróf Teleki Tibor, vitéz Horthy István* és *Kóczán László*. 1905-ben dr. Gyömrőy Aurél földbirtokos 1000 k. hold birtokot 3000 házhelynek felparcellázott s így mint a fővároshoz közlekedésileg közel fekvő község, rohamosan fejlődik. Szép, tiszta, villannyal világított kertes házaival igen jó benyomást tesz. Jó ivóvize a vízvezetéket feleslegessé teszi. Országos vásárt március 30. és október 15-én tartanak, ha ünnepre esik, következő nap.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 8000 lélek. Magyar: 7927, német: 30, tót: 43. R. kath.: 2426, ref.: 212, ág ev.: 15, unit.: 18, g. kath.: 3, g. kel.: 92, izr.: 34. *Házak száma:* 1602.

Területe: 4571 kh., melyből a községé: 86 kh. Szántó: 3343, rét: 351, legelő: 243, erdő: 253, szőlő: 138, kert: 32, nádas: 1638, termé-ketlen: 208 kh.

Talajviszonya: közepes. *Termények:* rozs, tengeri, burgonya.

Vas. áll.: *Gyömrő-Koczánpuszta* és *Gyömrő-Tófürdő m. á. h.* (2.5 km.-re). Az állomáson *autobusz* van. *Szállás:* Füstös Jánosnál és Trunetz Lipótnál. *Autobuszjárat:* Gyömrő—Péteri—Monor között napont kétszer.

Posta, Táv., Tel., Főszb., Pü. bizt., Pü. szak., Cső., vál. ker.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. kamr., Mezőg. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.* Járb., Adóh., Tkv.: *Monor.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK.

Főszolgabírói hivatal. (Lásd a járás elején.)

Községi elöljáróság. Tel.: 5.

Vezető jegyző: *Simon Mihály* főjegyző.

Adóügyi jegyző: *Petrovich Andor.* Jegyzők: *Lévay Alajos, Penthe József.* Irnokok: *Beloberk Károlyné, Matits János.*

Közs. bíró: *Kovács János.* Pénztáros: *Rakó József.*

Törvh. útmester: *Schulok János.*

1903-ban született Zombán. A polg. isk. és a felsőipari szakiskolát Bpesten végezte. 1927 óta van közszolgalatban. 1930 óta kinevezett útmester. Működési körébe tartozó th. utakat, vicinális közutakan épít, karban tart. Fásít. Ötezer darab meggyfát ültetett a Monor—Maglódi th. úton. Hetven kilométernyi utat épített ki eddig. Telepi kaszinó tagja.

Máv. állomás

Állomásfőnök: *Szabadossy Tivadar* Máv. főtiszt.

M. kir. posta

Postamester: *Straub János.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. egyházközség.

Plébános: *Prause József.*

Kántor: *Tokody István.*

Ref. egyházközség.

Lelkész: *dr. Halmi János* egyet. tanár.

Ágh. ev. egyházközség.

Lelkész: *Droba Márton,* Mende.

Izr. Hitközség.

Elnök: *Szigeti István.*

Polgári fiúiskola.

Igazgató: *Hermann István.*

Tanárok: *Hajabáts Iván, Lovaghy István, Vida Rozália, Xalitusz Elek.*

Polgári leányiskola.

1920-ban létesült a polgári fiú- és leányiskola. 1925-ben vált külön fiú és leányiskolává.

Igazgatónő: *Bodnár Anna.*

Tanulmányait Nagyszebenben és Kalocsán végezte. Működési helyei: Barcs (Somogy m.), Újbánya (Bars m.), Ada (Bács m.), Nagybiccse (Trencsén m.), Szamosújvár, Pestújhely, Bpest, 1922-től a helybeli polg. leányiskolának igazgatónője. Róm. kath. egyházközség gondnoka, állami iskolák gondnoksági, Természettudományi Társulat, Országos Erdészeti Egyesület tagja.

Áll. elemi iskolák:

Igazgató: *chinorán Chinorányi Antal.*

1902—1920-ig Zemplén megyében volt áll. isk. tanító. 1920—1923-ig Pilisszentkereszten, 1923-ban Pilisszentiványon, 1923—1929-ig Tápióbicskén működött. 1929 óta a helybeli áll. el. iskolák igazgatója. Gyömrői és Nagykátai járás Tanító Egy. elnöke, a Gyömrői Dalkör, Róm. Kath. Kultúrház alelnöke. Iskolánkívüli Népművelés gondnoka, Gazd. Továbbképző Iskola tanítója stb. Háború alatt egy éven át Bukovinában kémszolgálatot teljesített.

Erzsébet téri áll. elemi iskola.

Tanítók: *Chinorányi Antalné, özv. Delyné sz. Gyovai Mária, Hajabatsné sz. Walzer Anna, özv. Kacsukáné sz. Horváth Jolán.*

Csokonai u. áll. elemi iskola.

Tanítók: *Dobay Mária, Ortutay Miklós, vitéz Váry László, vitéz Váry P. Gyula.*

Irányi u. állami elemi iskola.

Tanítók: *Csányi Imre, Somogyiné Barna Róza, Ullein Margit.*

Ezenkívül van r. kath. és ref. elemi iskola.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Orvosok:
Községi orvos: *dr. Varjú Pál.*
Járási tisztiorvos: *dr. Gager Emil.*
OTI. orvosok: *dr. Szabó Sándor, dr. Szántó Frigyes.*
Járási m. kir. állatorvos: *Schuszta Gyula.*
„Segítő Mária" gyógyszertár.
Tulajdonos: *özv. Hajász Pálné.*
Vezető: *Székely Jenő.*

Ügyvéd.

dr. Szabó Jenő.

Sajtó.

„Gyömrői Járás" társadalmi hetilap.
Főszerkesztő: *felsőkubini Meskó Rudolf.*
Szerkesztők: *Xántus Elek, Várnay Zoltán.*

EGYESÜLETEK,

Önkéntes Tűzoltó Testület.
Parnok: *Xantus Elek.*
Levente Egyesület.

1922-ben, majd hivatalosan 1925-ben alakult. Leventék összlétszáma 289. Számos versenyen vett részt és mindenütt szép eredményeket ért el. 1927-ben járási céllövőverseny I. díj; 1928-ban kegyeleti staféta I.; Gyömrő; 1929-ben jár. verseny III. helyezés. 1929-ben kegyeleti staféta I. díj; 1930-ban kegyeleti staféta I. Gyömrő; 1930-ban járási verseny I. díj és vándordíj.

Elnök: *nagybányai vitéz Horthy István* lov. tábornok.
Főoktató: vitéz *Váry László* tanító.

Pesterzsébeten 1895-ben született. Középiskoláit Bpesten, a tanítóképzőt Mármarosszigeten végezte. Tanítói pályáját 1913-ban kezdte Pesterzsébeten. 1914 óta Gyömrőn tanít. Leventeoktatói kurzust Dunavecsén végezte. 1922 óta mint főoktató működik. Háborúban orosz, román és olasz frontokon harcolt, mint hadnagy szerelt le. III. o. kat. érd. ker., nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., háborús emlékérem tulajdonosa.

Oktatók: *Csányi Imre, Ortutay Miklós, Urbán László, András János.*
R. kath. Kultúrház.
Gyömrői Turista Egyesület.
Vasutasok Orsz. Gazdasági Egyesülete.
Cserkészegyesület.
Polgári Lövész Egylet.
Telepi Kaszinó.
Keddi Asztaltársaság.
Működvelő Dal- és Önképzőkör.
Dalkör.
Postáskör.
Ipartestület.
Elnök: *Schulok Mihály.*

Képesített kőművesmester, építési vállalk. 1875-ben született Zombán. Iskoláit Zombán végezte. Szakmáját ugyanott tanulta. Képesítését Bpesten szerezte 1911-ben. Mint segéd Zombán és Bpesten dolgozott. 1898 óta önálló Zombán. Igen sok köz- és magánépületet épített, a siófok) gyermekszanatórium építésénél munkavezető volt. Az 1. h. gye. kötelékében teljesített a háború végéig katonai szolgálatot.

Iparos Ifjak Köre.
Katholikus Legényegylet.
Jóbarátok Asztaltársasága.
Vas- és Fémmunkások Köre.
Társaskör.
Gyömrői Sport Egyesület.

Alakult 1913-ban *néhai Vér József* akkori elnök alapításában. Az egyesület jelenleg csak a footballt műveli s lehetőségéhez képest segíti tagjait más sportágak művelésében a Kóczán László által rendelkezésre bocsátott két holdnyi területen. Az egyesület jelenleg a középmagyar kerület I. o. amatőrbajnokságáért küzd.

Díszelnök: *gr. Teleki Tibor,* tb. elnök: *Horváth János,* társelnökök: *Simon Mihály* fjző, *Halmi János* ref. lelkész, *Prause József* plébános és *Rakó József;* titkárok: *Szabó László* szobrászmester és *Papp N.* Intézők: *Kmetty István* Máv. tisztv. és *Lehőcz Pál* közs. tisztv.
Gyömrői Üdülőhely Egyesület.
Gyömrői Polgári és Gazdakör.

Nagyon régi alakulat, 1906-ban szervezték újra. Saját házában székel, nagy könyvtára van, 130 tagot számlál, kik között a társadalom minden rétege képviselve van. Zászlaját 1930-ban szentelte fel.

Vezetősége: díszelnök: *gr. Teleki Tibor,* tb. elnök: *dr. Halmi János,* elnök: *Rakó József,* alelnök: *Po-*

tondy János, társelnök: *Czövek Mihály*, titkár: *Konrád Gyula*.

PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK. ÉS IPARVÁLLALATOK

Gyömrői Hitelszövetkezet.

Elnök: *gr. Teleki Tibor*. Alelnök: *dr. Halmi János*. Ügyv. ig.: *Rakó József*. Pénztárnok: *Czövek Mihály*. Felügy. bizotts. elnök: *Konrád Gyula*. Könyvelő: *vitéz Váry László*.

1926-ban alakult. Kezdetben 42 s ma már 600 tagot számlál, 40 pengős üzletrésszel. Saját házában székel 1929 óta. A szövetkezet háza felerészben a Gazda Köré. Alaptőke 45.000 pengő; kihelyezett kölcsönök összege 370.000 pengő. Az első évben cca. 4000 pengő, ma már cca 130.000 pengő.

Ügyv. igazgató: *Rakó József*.

Gazdálkodó. Közs. pénztárnok. Önálló gazda 1907 óta. Közs. képv. test. tag. OKH ügyv. ig., Gazdakör elnöke. Háborúban orosz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le mint őrvezető. Károly cs. ker. és vas. érd. ker. tulajdonosa. Testvére, István, orosz fronton hősi halált halt.

Hangya Fogy. Szöv.

1919-ben *gróf Teleki Tibor* vezetésével, 500 taggal alakult. Ma már cca 1600 taggal működik. Van a fűszer- és gyarmatáru, vas- és stb. kereskedésen kívül fa- és széntelepe. Foglalkozik nagybani eladással is. Van egy fő- és egy fióküzlete.

Elnök: *gr. Teleki Tibor* orszgy. képv. Alelnök: *Horváth János* szőlőbirtokos.

Ügyv. igazgató: *Bán Ödön* ny. százados.

A Ludovica Akadémia elvégzése (1905) után Kolozsváron, Bpesten, Székesfehérváron, Kaposváron stb. teljesített szolgálatot. A háborúban az orosz fronton harcolt mint század- és zászlóaljparancsnok; megsebesülése után 1916-ban önkéntes isk. parancsnok lett, 1917-ben ismét orosz frontra megy és végigküzdötte a háborút. 1918-ban mint százados betegsége miatt nyugdíjazták. A III. o. kat. érd. ker., ezüst és bronz Sign. Laud., Károly cs. ker., sebesülés érem, 1908. jub. ker., 1912—13. emlékkereszt., II o. német vaskereszt és három emlékérem tulajdonosa.

Üzletvezető: *Leckmann Jakab*.

1897-ben született Ráckozáron. Iskoláit Dombováron végezte, szakmáját ugyanott tanulta. Mint segéd Dombováron és Gödöllőn működött. 1928 óta a gyömrői „Hangya" üzletvezetője. Háborúban az orosz fronton harcolt. 1918-ban leszerelt, majd másfél évet a Nemzeti Hadsergben szolgált. Kitüntetései: bronz v. é., kétszer Károly cs. ker., hadtestparsági dicséröelism.

Gyömrői Közüzem és Községfejlesztő Rt.

1927-ben alakult. A rt. üzletkörébe tartozik a BSzKRT által adott áram elosztása úgy az ipari, mint a magánháztartáshoz, valamint a közvilágítás is.

Elnök: *gróf Teleki Tibor*, alelnök: *Meskó Rudolf*, ig. tagok: *Horthy István, Krause József, dr. Halmi János, Kovács János, Krakó József, gróf Teleki Béla, Kóczán László*. Igazgató: *Horváth János* szőlőbirtokos.

Megalakulása óta igazgatója a rt.-nak. 30 hold szőlőbirtokán gazdálkodik. Várm. törvényh. bizottság, közs. képviselőtestület tagja, Hangya ig. alelnöke, Hitelszövetkezet, Szeszfőzde ig. tagja, Gyömrői Társaskör elnöke, Sport Egyesület tb. elnöke.

NYUGDIJAS.

Jenei Géza ny. s. tiszt.

Bpesten 1878-ban született, iskoláit u. ott végezte. 1897-ben lépett a MÁV szolgálatába, 1927-ben ment nyugdíjba. Szolgálati helyei: Mohács, Pécs, Maglód voltak. Mint vasutas háború alatt frontmögötti szolgálatot teljesített.

Fass Gábor, ny, irodatiszt.

1887-ben született Bpesten, iskoláit u. ott végezte. 1907-ben lépett a magy. kir. törvényszék szolgálatába, honnét 1923-ban nyugalomba vonult. Háborúban résztvett, az orosz fronton harcolt.

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Dochnál Dezső*, Andrássy út 27.

Budapesten szül. 1878-ban. Szakmáját Monoron tanulta. Mint segéd Monor, Bpest, Karcag. Kusjszálláson dolgozott. 1930 óta Gyömrőn önálló. Üzeme saját alapítás, maga vezeti. Háborúban orosz fronton harcolt, hol fogságba esett és 1918-ban szökött meg. Feleségének vegyeskereskedése van. Családtagja segítségével vezeti.

Ladvánszky Lajos, Szt. Imre út 111.

1889-ben szül. Kőkán. Szakmáját is itt tanulta. Mint segéd Bpesten dolgozott. Sokáig dolgozott a MÁV gépgyárban. 1927-ben Gyömrőn alapította teljesen modern géperejű üzemét. Harcolt a szerb, orosz és

olasz frontokon; olasz fogságba került és 1919-ben tért haza. A bronz v. é. és Károly cs. ker. 1912—13-as emlékérem és a hat éves szolgálati ker. tulajdonosa.

Retter Károly.

1883-ban Monoron született. Asztalosszakmát Monoron tanulta. Mint segéd Arad, Szeged, Bpest és Komáromban dolgozott. Önálló elsőizben Monoron lett, majd 1926 óta Gyömrőn folytatja iparát saját alapítású üzletében, melyet egyedül vezet. Tanonckorában szakmai munkáiért pénzjutalomban részesült.

Angyal Ferenc, Ballon József, Czövek Benő, Falucskay József, Hegedüs István, Kesztner József, Körömzsi István, Lovas József, Szabó István, Szőcs István, Trunovszky József.

Ácsok: *Baron Mihály,* Aurél u. 39.

1894-ben Orosházán született. Szakmáját Szegeden és Gyömrőn tanulta. Képesítését Bpesten szerezte. Épített sok köz- és magánépületet, Ipartestület vál. tagja, a Telepi Kaszinó és a Társaskör ellenőre. Háborúban orosz és olasz frontokon harcolt 48 hónapon át, 1918-ban mint tizedes szerelt le. Kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Huszár Károly, Kajdi János, Kókai János, Maticsek Ferenc, Széki Béla.

Baromfikereskedő: *Papp Józsefné.*

Bádogosok: *Datler József, Németh Ferenc.*

Biztosítási ügynökök: *Gerencsér Ferenc, Potrák István.*

Bognár: *Balogh Sándor, Kókai András.*

Borbélyok: *Bennes István, Buditz Ferenc, Fuderer Péter, Lakits István, Litzenberger Jakab, Todorovits János, Tóth Ferenc, Zabay János.*

Bor-, sör- és szeszkereskedés: *Bernáthné Hecker Flóra.*

Bőrkereskedő: *Hegyi Ferenc.*

Zalaegerszegen 1865-ben született. Tanult szakmája a cipészség, melyet Zalaegerszegen sajátított el. Mint segéd Körmend, Szombathely, Nagykanizsa, Sopron stb. működött. Elsőizben 1892-ben Zalaegerszegen lett önálló, majd Bpesten 1906-ban, Gyömrőn 1920-ban bőrkereskedést nyitott. Bevonult 1916-ban az 1. honv. gyalogezredhez, 1917-ben leszerelt. Fia, Ernő, orosz és olasz fronton harcolt. Mint tüzér szerelt le a háború végén.

Cipőkereskedő: *Hollánszky István.*

Cipőfelsőrészkészítő: *Felczán József.*

Cipészek: *Bognár Béla.*

Turán (Pest m.) 1892-ben született. Iparát Aszódon tanulta, 1904-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten és helyben dolgozott. 1918-tól helyben önálló. Háborúban az orosz és olasz fronton küzdött, 1918-ban szerelt le. Kis ez., kétszer bronz v. é., Károly cs. ker., szolg. érem tulajdonosa.

Bordás József, Bethlen u. 4.

1879-ben született Tornán. Szakmáját Kassán tanulta. Mint segéd Bpesten dolgozott. Elsőizben Rákosligeten lett önálló, majd Ujpesten nyitott üzletet, 1928 óta Gyömrőn van saját alapítású üzlete. Háborúban olasz és orosz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le mint őrmester. Kor. vas érd. ker. tulajdonosa.

Felczán József, Rákóczi u. 10.

1862-ben Túrócon született. Ipariskolát Bpesten végzett. Szakmáját Nagycsepcsényben tanulta. Mint segéd Bbányán, Bpesten, Zólyomban dolgozott. Önálló lett először Bpesten 1897-ben és 1914 óta Gyömrőn önálló cipészmester és cipőfelsőrészkészítő. Evang. egyház gondnoka.

Heilig János, Rákóczi u. 20.

1893-ban Nagyvázsonyban született. Szakmáját Bpesten tanulta. Mint segéd Gyömrőn dolgozott édesapja műhelyében. Önállósításakor édesatyja üzemét vette át 1929-ben. A gyömrői Dal- és Önképzőkör alapító tagja és 1912 óta pénztárnoka. Háborúban szerb fronton harcolt, ahol súlyos betegséget szerzett.

Holánszky István, Deák Ferenc u. 14.

Iparát Alberti-Irsán tanulta. Önálló először Bpesten 1912-ben, másodszor 1919-ben Gyömrőn lett, üzlete saját alapítás, maga vezeti. Háborúban olasz fronton harcolt mint tüzér. 1918-ban szerelt le. A gyömrői Társaskör tagja.

Kelemen János, Király u. 1.

1878-ban Tiszaalpáron született, szakmáját Kecskeméten tanulta, tanonckorában szakmakiállításon első díjat nyert. Önálló 1920-ban lett Gyömrőn. A gyömrői Ipartestület tanoncvizsgáztató bizottságának és az Önképzőkör tagja. Háborúban az 1. honv. gyalogezredben teljesít szolgálatot. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Konecsnyi Géza, Szabadság tér.

1886-ban született Aranyosmaróton, szakmáját ugyanott tanulta, mint segéd Bpesten, Aranyosmaróton és Gyömrőn dolgozott. 1919-ben alapította Gyömrőn üzletét, melyet önállóan vezet. Háborúban négy éven át tel-

jesített katonai szolgálatot, 1918-ban szerelt le.

Szabó László, Rákóczi u. 29.

1898-ban Valkón született. Szakmáját Aszódon tanulta, 1923-ban Gyömrőn önállósította magát. Működő Dal- és Önképző Kör tagja. Háborúban orosz és szerb frontokon harcolt, a forradalom alatt cseh fogságba esett, onnan 1919-ben szökött meg. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Vojtek Sándor, Pázmány u. 59.

1881-ben Baján született. Szakmáját u. ott tanulta, mint segéd Baja, Pécs, Bpest és Debrecenben dolgozott. 1920 óta saját alapítású üzletét vezeti. Gyömrői Alt. Ipartest. alelnöke, előzőleg vál. tagja volt. Községi esküdt, tanoncskolai bizottság és a gyömrői Társaskör tagja.

Ádám József, Bohacsek András, Krekocska György, Kiss József, Petrovics Samu, Varga József.

Cukrász: *Trunetz Lipót,* Rákóczi u. 35.

1892-ben Teschenben született. Szakmáját Teplitzen tanulta, mint segéd Reichenbergben és Bécsben dolgozott. Önálló először Tolnán lett, ahol a huszártiszti kaszinót vezette, majd 1922-ben Gyömrőn alapított üzletet, amely a község egyedüli cukrászdája. Háborúban szerb, román és orosz frontokon harcolt s mint szakaszvezető 1918-ban szerelt le. Vas érd. ker., Károly cs. ker. és szolg. érd. ker. tulajdonosa. Felesége okl. óvónő, első férje, Turcsányi Béla, a háborúban hősi halált halt.

Schäffer Ferenc.

Cséplőgéptulajdonosok: *Balla Sándor, Füstös Ferenc, Csáky Tivadar, Kóczán László, Ruttkay—Hornicsek—Hegedüs Rt. gr. Teleki Tibor.*

Csizmadiák: *Bognár Béla, Hollánszky István.*

Dohánytőzsdések: *Dániel Imre.*

1890-ben született Ásványban. 1911-ben pénzügyőr lett. A háború tényleges katonai szolgálata közben érte a 19. gyalogezredben. Az orosz fronton harcolt s súlyos sebesülése következtében 50 százalékos rokkant lett s mint ilyen kapott 1926-ban trafikjogot. Bátyjai: Ferenc az olasz és Pál az orosz fronton hősi halált haltak.

Kiss Pál ny. községi jegyző.

Kecskeméten 1891-ben született, középiskoláit és államtudományi államvizsgát Kecskeméten tett. Előbb forgalmi díjnok, 1912-től jegyző-gyakornok Bodrogkeresztúron, majd jegyző Nagybecskereken, 1914-től 1922-ig Kecskeméten városi tisztviselő, 1923-tól helyben mint község jegyző működött 1929-ig, amikor nyugdíjba ment. A helyi Dal- és Működő Önképzőkör alelnöke. Háborúban az orosz és oláh harctéren küzdött, megsebesült. III. o. kat. érd. ker. kardokkal, nagy. ez., bronz v. é., Károly cs. ker és seb. é. tulajdonosa. Mint t. hadnagy szerelt le.

Özv. Horváth Imréné, Madarász József, Szabó József.

Drogériatulajdonos: *Hajász Pálné.*

Edény- és háztartási cikk-kereskedő: *Macsicska János.*

1875-ben született Birinkén. Szakmáját Bpesten tanulta és mint segéd ugyanott működött. 1902-ben Bpesten díszműárukereskedést nyitott. A háború után Gyömrőn nyitott üzletet, melyet önállóan vezet. Háborúban az orosz fronton harcolt 22 hónapig. Súlyos sebesülése következtében 45 százalékos rokkant lett. A kis ez. v. é., vas érd. ker. és Károly cs. ker. tulajdonosa. Mind a három veje a fronton harcolt.

Épületfa- és anyagkereskedők: *Eizer Károly,* Vörösmarty u. Tel.: 22.

1928-ban maga alapította telepét. Szakmájában nyolc éve működik. Minden a szakmába vágó árut raktáron tart. Néhai István fivére háborúban az olasz fronton harcolt.

Szigeti István.

Építőmester: *Juhász Pál.*

Apostagon született 1878-ban. Képesítését Bpesten 1912-ben szerezte, szakmáját szintén ott tanulta. Működött Bpesten Abbáziában, Fiúméban, Kolozsvárt, Bécsben stb. Önálló 1911 óta. Gyömrőn épített több állami épületet, magánházat. Közs. képv. test. tag. Sportegyesület elnöke. Az ő elnöksége alatt épült a szertárépület. Ipartestület v. elnöke. A róm. kath. egyház számvizsgáló biz. tagja. Hangya fogyasztási szöv. felügy. biz. tag. OKH hely fiók felügy. biz. tag és becsüse. A sportegyesület a sport terén kifejtett működéséért dísztagjává választotta 1913-ban. Háborúban a szerb fronton harcolt, 1918-ban szerelt le.

Építési vállalkozók: *Kozma Jenő,* Rákóczi u. 14.

1874-ben született Keszthelyen. Iparát is itt tanulta. Mint segéd Zágráb, Nagykanizsa, Esztergom és Bpesten dolgozott. Vállalatát 1908-ban alapította Gyömrőn, melyet maga vezet. Több köz- és magánépületet tervezett és épített. A gyömrői Általános Ipartestület pénztárnoka, a gyömrői Társaskör vál. tagja. Öccse, Kálmán, az orosz fronton eltűnt.

Baron Mihály, Juhász Pál.

Esztergályos: *Balczer Imre.*

Épületüveges és képkeretező: *ifj. Bordás József*, Bethlen u. 4.

1908-ban Ujpesten született. Gimnáziumot Budapesten végezte, szakmáját ugyanott tanulta. Mint segéd Bpesten és Ujpesten dolgozott. 1931-ben alapította a községben egyetlen ilyen nemü üzletét, melyet maga vezet.

Fényképész: *Pankovits István*, Eötvös u. 39.

1900-ban szül. Söptén. Iskoláit Magyaróváron végezte. Szakmáját Bpesten tanulta, hol mint segéd is működött. 1927-ben alapította teljesen modernül berendezett műtermét Gyömrőn.

Földbirtokosok: *gróf Teleki Tibor* uradalma.

A birtok Maglód és Gyömrő határában fekszik, 1356 kataszrális hold területen, melyből 903 kh szántó, 57 kh. rét, 27 kh. legelő, 10 kh. szőlő, 326 kh. erdő, adómentes terület 17 kh. Van rostálásra és darálásra berendezett malma, gőzcséplőgarnitúra és traktor. Marhatenyésztés: pirostarka és borzderes. Sertéstenyésztés: szőke mangalici. Juhászat: angol. Az 1924-iki tenyészállatvásáron mangalica-kocáival második díjat, 1925-ben ugyanott mangalica-kocával elismerő oklevelet és a monori mezőgazdasági kiállításon elismerő oklevelet nyert.

Intéző: *Lelkes Béla.*

1902-ben Körmenden született. Iskoláit Szentgotthárdon, gazd. akadémiát Magyaróváron végezte és tanulmányait Németországban tökéletesítette. Mint segédtiszt 1923—1928-ig báró Roszner Ervin telekes. gazdaságán volt alkalmazva és 1928 óta mint gazdasági intéző vezeti gróf Teleki Tibor uradalmát.

Kóczán László uradalma.

1117 kataszrális hold; ebből 626 kh. szántó, kh. kert, 65 kh. rét, 10 hold szőlő, 82 kh. legelő, 5 kh. erdő, 17 kh. adómentes terület. Tehenészete van. Sertéstenyésztés: magyar mangalica. Tejterméket Gyömrőn és Maglódon értékesíti. A gazdaság a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Intéző: *Kátai Mózes.*

1884-ben Sepsimálnáson szül. Iskoláit és gazdaság akadémiát Kolozsvárt végezte. 1904—1908-ig mint gyak., 1908—1912-ig mint intéző Nógrádludányban gróf Peacsevits birtokán, 1912—1914-ig Liptagergén mint intéző, 1916—1917-ig Nőtincsen mint intéző 1917—1918-ig a Csivrák, Kanut-féle birtokon intéző és 1918 óta Kóczán László uradalmát kezeli mint intéző. Hadiszolgálatot 1916-ig teljesített.

nagybányai vitéz Horthy István: 51. kh. Szőlő: *Fényes György*, Bpest, 18 kh., *Horváth János* 16, *gr. Teleki Tibor* 10, *Kóczán László* 10 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Bubik János.*

1896-ban született Bpesten. Iskoláit is itt végezte. Szakmáját Bpesten tanulta és mint segéd is itt működött. 1924 óta Gyömrőn önálló. Háborúban az olasz és román frontokon harcolt.

Burián József.

Budapesten 1897-ben született. Szakmáját ugyanott tanulta, 1914-ben szabadult fel. Mint segéd Wienben és Bpesten dolgozott. 1927-től helyben önálló. Küzdött az orosz, román, olasz és balkán harctéren. 1918-ban szerelt le mint szkv. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Gáger János.

Szakmáját Bpesten 1911-ben tanulta. Mint segéd Bpesten, Kecskeméten, Szegeden dolgozott. 1921-től önálló helyben.

Kellner István.

Gombán 1883-ban született, iskoláit helyben végezte. Kereskedőszakmát tanulta, mint segéd édesanyjánál dolgozott helyben. 1912-től önálló kereskedő. A háborúban 32 hónapon keresztül küzdött.

Kohn Erzsébet.

1930-tól önálló kereskedő, atyja fa- és szénüzletét is 1930-tól vezeti. Atyja, Kohn Bertalan, háborúban az orosz, szerb, olasz fronton küzdött, megsebesült, 1918-ban szerelt le. Ezüst vörösker., bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. é. tulajdonosa.

Madarász Józsefné.

Férje a kereskedőszakmát Párkányban tanulta, 1914-ben szabadult fel. Mint segéd Párkány, Esztergom, Maglód, Rákoskeresztur és helyben dolgozott, ahol 1925-ben lett önálló. Első férje, Scheffer Weisz József, a háborúban szerzett betegségében 1922-ben halt meg.

Ortutay Elemér.

1803-ban Alsóvereckén született. Gimnáziumot Kisvárdán végezte. Szakmáját 1925-ben Gyömrőn tanulta. Hangya üzletvezető is volt. Önálló 1926 óta Gyömrőn. Tanult géplakatos s mint ilyen négy évig dolgozott Budapesten.

Podlussányi Jenőné.

Férje Budapesten tanulta szakmáját, 1880-ban szabadult fel. Előbb földbirtokos volt Nógrádmegyében, majd temetkezési vállalkozó Budapesten. 1918-tól fuvarozási vállalkozó és 1928-tól önálló fűszer- és vegyeskedő helyben. Üzletével kacsolatban fa- és szénkereskedése is van. Veje, Török István, végigküzdötte a háborút.

Özv. Stern Sámuelné.

Az üzlet 47 éve, a vendéglő 25 éve áll fenn, mindkettőt férje alapította, ki 1914-

ben halt meg s az özvegyi jog alapján felesége vezeti.

Özv. Varga Imréné sz. Fruh Mária. Csokonai u. 30.

Budakeszin született. Fűszerkereskedését 1911-ben, a pékműhelyt 1916-ban alapították férjével együtt, kinek 1929-ben történt elhalálozása óta mindkét üzletet egyedül vezeti. Néhai férje a közs előljáróság tagja és az evang. egyh. presbitere volt. A háborúban 28 hónapig hadimunkán dolgozott.

Wendl Miklós.

1880-ban született Sághon. Iskoláit u. ott végezte. Szakmáját Temessághon tanulta. Mint segéd Temesvár, Szeged, Budapesten működött. Először Budapesten önállósította magát, majd 1911-ben Gyömrő-Tófürdőn nyitott önálló üzletet, ahol dohánytőzsdéje is van.

Ált. Fogy. Szövetkezet, Epstein Andor, Gercsár Rezső, Hangya Fogy. Szövetkezet, Kellner István, Kiss Sándor, Klopfer Adolf, Lidi Gézáné.

Gabona- és terménykereskedő: *Sződi Gyula.*

Gépkereskedő és gépügynök: *Hamsz István.*

Géplakatosok: *Gembiczky Lajos,* Vasút u. 300.

1905-ben született Parádon. Szakmáját Cserhátsurányban és Herencsérpusztabiszkón tanulta. Mint segéd számos városi üzemen kívül nagyrév, és nagybátonyi vállalatoknál dolgozott. Önálló 1929 óta Gyömrőn, ahol saját alapítású géperőre berendezett műhelye van. Autóvezetői vizsgát 1926-ban tett. Autogénhegesztéssel is foglalkozik. A Nemzeti Hadseregben szolgált.

Tóth József, Vasút u. 307.

1867-ben Pándon született. Szakmáját Budapesten tanulta. Gépészi oklevelet a budapesti technológián szerezte, mindennemű gőz- és tűzgépről van szakvizsgája. Budapesten, Romániában és Ausztriában dolgozott mint vezető gépész. 1921-ben lett önálló Gyömrőn. Gyömrői Ipartest. alapító tagja. A háborúban két éven át hadimunkát végzett.

Hentesek és mészárosok: *Balla Béla, Csontos József, Falucskay Károly és Márta Ferenc, Farkas Albert, Márta József, Potondi János, Rubes Ferenc, Rubes Kálmán.*

Illatszertártulajdonos: *ifj. Becker Boldizsárné.*

Férje 1900-ban Pozsonyban született. Iskoláit és hat szemesztert az orvosi fakultáson Budapesten végezte. 1931-ben alapította a község egyedüli illatszertárát. Háborúban a francia fronton harcolt, 1918-ban mint t. zászlós szerelt le. Kis ez. v. é., Károly cs. ker., háborús emlékérem tulajdonosa.

Ingatlanforgalmi ügynökök: *Kovács János, Soponyai Gyula.*

Kádár: *Bazella Péter.*

Kárpitos és kocsifényező: *Szűcs Sándor.*

Kávéháztulajdonos: *Morvay József.*

Kefekötő: *Turcsányi Mihály.*

Kéményseprő: *Pacsay Sándor.*

Kertészek: *Demitroff Péter.*

Bulgáriában született 1883-ban. Kertészetet Sátoraljaújhelyen tanulta. 1922 óta Gyömrőn önálló kertész. Tízholdas kertészetében csak konyhakertészetet űz. A bolgár hadseregben a Macedón fronton harcolt mint szakaszvezető. Vasker. tulajdonosa.

Füreder Gábor, Jókai u. 22.

Okl. tájkertész. 1868-ban született Mármarosszigeten. Előbb a taktaszadai uradalomban tanító volt három évig. Mint segéd Budapesten működött, majd gróf Teleki Tibor gyömrői uradalmában 24 évig volt főkertész. 1922 óta saját telkén kertészkedik és főleg a rózsatenyésztést üzi, de tenyészt még díszcserjéket is és faiskolája is van. 1908-ki bpesti kiállításon áll. aranyérmet és az Orsz. Kertészeti Egyesület aranyérmét nyerte; ugyanakkor a szegedi kertészeti egyesület ugyancsak rózsafáiért aranyéremmel tüntette ki. Róm. kath. iskolaszéki tag. Háborúban és békében a 32. gye. szolgált. Feleségét, Zana Ilonát, a sebesültek ápolási körül szerzett érdemeiért a vöröskereszt díszérmével tüntették ki.

Ruttkay József.

1885-ben Gyömrőn született. Iskoláit u. ott végezte. 1444 négyszögöl területen kertészkedik és csak konyhakertészettel foglalkozik. Háborúban az orosz froton Przemyslben harcolt, fogságba került, ahonnan 1918-ban tért haza.

Kerékgyártó: *Balczer Imre.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Czövek József,* Vasút u.

1900-ban született Gyömrőn. Iskoláit is itt végezte. Édesatyja által 1910-ben alapított üzletét 1927 óta önállóan vezeti. A Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. Testvére, András, résztvett a háborúban, Przemyslben orosz fogságba esett.

Füstös János.

Helyben 1884-ben született. A hentesipart Üllőn 1912-ben tanulta. 1914—1931-ig mint önálló működött. 1920-tól vendéglős és szállodatulajdonos helyben. Résztvett a háború-

ban, 1918-ban szerelt le. Fia önálló hentesmester.

Hartung Ferenc.

1884-ben Dombováron született, hol iskoláit is végezte. Szakmáját Budapesten a Hungária-szállóban tanulta, majd vasúti étkezőkocsin járt. 1927 óta Gyömrőn van önálló üzlete, Tófürdői sörkert bérlője. Testvére, Róbert, a harctéren szerzett betegségében halt meg.

Karsay János, Vasút u. 53/54.

1868-ban született Gyömrőn. Szakmáját 33 éve folytatja. Saját házában lévő üzletét maga alapította. A ref. egyház fejlesztése körül kifejtett érdemeiért presbiterré választották. Háborúban az orosz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le mint szakaszvezető.

Kovács József Károly, Szt. Imre út 71.

1870-ben született Érden. Eredetileg kovácsnak készült, ezt tanulta édesatyja érdi kovácsműhelyében, majd a katonaságnál. Bécsben és Klosterneuburgban dolgozott a szakmájában. 1901-ben vendéglőt nyit először Budapesten, majd 1910-ben Gyömrőre saját házába helyezi át vendéglőjét. A háború alatt hadimunkát teljesít egész az összeomlásig. Veje Markovits Gyula, olasz hadifogságban szerzett betegségben halt meg.

Özv. Balla Józsefné, Baron Sándor, Falucskai Károly, özv. Markovics Józsefné, Pataky József, Stern Ferenc, özv. Stern Sámuelné, Szabó Pál.

Kovácsok: *Belancsik József, Kapitány Antal, Majszin Ferenc, Tölli József.*

Kőmívesek: *Balázs László,* Malom u. 8.

Mint segéd Budapesten dolgozott, 1925-ben önálló lett. Számos középületet és igen sok magánházat emelt. Ipartestület számvizsgálója. Háborúban mint utász az orosz fronton harcolt, majd a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. 1922-ben szerelt le.

Horváth Imre.

1870-ben Süttörön született. Szakmáját Kapuváron tanulta. Képesítését Budapesten szerezte. Mint segéd Bécs, Budapest és Sopronban dolgozott. Önálló 1910-ben lett Gyömrőn. Sok köz- és magánépületet épített, Ipartestület és a Gyömrői Társaskör tagja. Háború alatt hadimunkán volt 32 hónapig. János testvére orosz fronton hősi halált halt.

Kovalecz János.

1869-ben született Budapesten. Iskoláit Miskolcon, négy gimnáziumot és felső parkiskolát Kolozsvárott végzett. Szakmáját Miskolcon tanulta, ahol szakvizsgát is tett. Mint segéd Nyiregyházán, Kolozsvárott, Budapesten és még számos városban működött. Először Miskolcon 1895-ben, majd 1922-ben Gyömrőn önálló. Épített köz- és magánépületeket és gyárat. Háború alatt hadimunkát végzett a szakmájában.

Nagy Gábor.

1891-ben Törökszentmiklóson született. Szakmáját ugyanott tanulta. Mint segéd Marosvásárhelyen, Sopron, Belényes, Gyöngyös és Budapesten működött. 1922 óta mint önálló építési vállalkozó Gyömrőn működik. Szakvizsgát 1931-ben tett Budapesten. Háborúban a szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. Orosz fogságból 1918-ban szökött meg. Seb. érem. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Juhász Pál, Král Jakab, Kozma Jenő, Merscher József, D. Nagy Gábor, Nándi István, Palotay Lajos, Rudolf János, Schulok János, Takács János.

Lakatosok: *Tóth Gyula, Tóth József, Róth Ferenc, Vacha János.*

Lisztkereskedő: *Sződi Gyula.*

Malomtulajdonosok: *Bernáth és Tsa.*

Marhakereskedő: *Gyenes Gábor, Vass Károly.*

Mész- és cementkereskedők: *Benedek Gábor.*

Pékek: *Beloberk Tamás.*

1873-ban született Horvátországban. Szakmáját 1893-ban Károlyvárosban tanulta, mint segéd Budapesten dolgozott. Először Budapesten, majd 1915-ben Gyömrőn állította föl saját házában teljesen modern berendezésű üzemét. Mint népfölkelő teljesített hadi szolgálatot. Fia, Rezső, olasz fronton harcolt, ahol fogságba esett. A Nemzeti Hadseregben is szolgált.

Burián Imre.

1903-ban született Budapesten. Szakmáját édesatyja műhelyében tanulta s mint segéd is ott dolgozott. 1930 óta önállóan vezeti az üzletét, amely teljesen modernül van felszerelve. Édesatyja résztvett a háborúban.

Burián János.

1899-ben született Budapesten. Szakmáját Gyömrőn tanulta, ahol önálló is lett. Sütődéje 1925, vegyeskereskedése 1927 óta áll fenn. Háborúban olasz fronton harcolt. Szolgált a Nemzeti Hadseregben is.

Pásztor Mihály.

Kerekegyházán 1878-ban született. Szakmáját helyben tanulta, 1930-ban szabadult fel. A pékség saját házában van, ahol üzletvezetőt tart. Előzőleg söffőr volt, 1915-ben

tett sofförvizsgát. Háborúban szerb, albán és olasz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le.

Zsebők Ferenc.

1866-ban született Szentbalázson. Szakmáját ugyanott tanulta. Mint segéd Budapesten, Székesfehérott, Miskolcon és Kecskeméten dolgozott. Egykemencés üzemét 1922-ben alapította Gyömrőn.

Beloberk Tamás, Burián János, Burián József, Burián Sándor, Perényi Zsigmond, Varga József.

Rövidárukereskedők: *Dochnal Rezső, Havasi Jakabné, Klein Sándor.*

Strandfürdőtulajdonos: *dr. Okolicsányi Kuthy Dezső.*

Szabók. a) Férfiszabók: *Csorba József*, Petőfi u. 38.

1875-ben Tápiószelén született. Szakmáját Tápiószelén tanulta. Mint segéd Budapesten, Kecskeméten működik. Először Budapesten volt önálló mester, majd 1920-ban Gyömrőn önállósította magát. A Gyömrői Általános Ipartestület szabó-szakosztályának elnöke; Gyömrői Társaskör vál. tagja. A háborúban mindvégig katonai szolgálatot teljesített. Öccse, Mihály és sógora, Völgyi Lajos, a szerb fronton hősi halált haltak.

Bánóczky János, Karsay Sándor, Kubicsek Vilmos.

b) nőiszabók: *Jakubovits Józsefné, Kubicsek Mária, Matyó Eszter, Sáritz Antalné.*

Szíjgyártó: *Tóth Ferenc.*

Szitakötő: *Kiss János*, Andrássy u. 25.

Sodronyszövő-, fonó- és szitásmester. 1883-ban Szombathelyen született. Szakmáját Budapesten tanulta. 1924-ben önálló lett Gyömrőn. Az Albertirsai mezőgazdasági és ipari kiállításon elismerő oklevelet nyert. Üzeme géperőre van berendezve. Háborúban az orosz fronton harcolt, megsebesült. 1918-ban mint tizedes szerelt le.

Szobafestők és mázolók: *Menkő Antal*, Árpád u. 20.

1891-ben Jászberényben született. Szakmáját Jászapátin tanulta. Mint segéd Jászladány, Hatvan, Budapest és Gödöllőn dolgozott. Elsőizben Jászberényben lett önálló, majd 1929 óta Gyömrőn folytatja iparát. Jóbarátok asztaltársaságnak ellenőre. Háborúban orosz fronton harcolt, 1919-ben mint tizedes szerelt le. Vas érdemkereszt, Károly csapatkereszt, 1912—13. mozgósítási emlék ker. tulajdonosa. Bátyja, Ferenc és sógora, Szokoli Sándor, orosz fronton eltűntek.

Gróf Jenő, Kelemen János, Loósz Károly, Patkós Sándor.

Szobrász: *Szabó László*, Máriatelep, Széchnyi u. 20.

1891-ben Mezőhegyesen született. középiskolát és az iparművészeti iskolát Budapesten végezte. Díszítő szobrász volt Budapest első mestereinél. Önálló 1930-ban lett. Háborúban orosz fronton harcolt, fogságba esett, ahonnan 1918-ban szökött meg.

Szikvízgyáros: *Karsay József.*

Helyben 1889-ben született. A gyárat 1911-ben alapította. Heti átlagos forgalom 900, nyáron 1500 üveg. Bátyja résztvett a háborúban.

Temetkezési vállalkozók: *Ballon József, Kesztler József.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Dochnál Dezső, Hangya Szöv., Szigeti István, Sződi Gyula.*

Üveges és üvegkereskedő: *Schultz Illés.*

Varrógépügynök: *Hanusz István.*

Vaskereskedők: *Gercsár Rezső, Hangya Szöv., Stern Ferenc.*

Zöldségkereskedők: *Bálint István, Dimitroff Péter, Ruttkay József.*

MAGLÓD

Nagyközség. Hozzátartozik: *Béla m., Dobozi t., Kóczán t., Tuzberek p.* és *Teleki t.*

A *Gyula-Zsombor* nemzetség ősi fészke. E nemzetség sarja volt az a *Maglout* nevü főúr, aki Béla király névtelen jegyzője korában, vagyis a XII. században élt, akitől a helység nevét vette. 1408-ban a *Péczeli* és a *Maglódi-család* birtoka. 1612-ben *HubayFerenc Fáy István* özvegyének zálogosította el. A török hódoltság alatt a protestánsok mindegyre nagyobb tért foglaltak el a helységben, de azért a kath. hit nem szünt meg, sőt egyideig a régi templomot mindkét felekezet közösen használta. De csakhamar viszály támadt a két felekezet között a templom birtokáért. Az ügy Amurát basa elé került, aki a templomot a protestánsoknak ítélte oda. 1701-ben a helységet *Fáy Ferenc* és *István* birtokában találjuk. A vallási viszálykodások *II. Rákóczi Ferenc* szabadságharca alatt sem szüntek meg. 1703—1710-ben a templomot lerombolták s ekkor, a hagyomány szerint, hét jezsuita lelte itt halálát. A szatmári béke-

kötés után a helység, mely a szabadságharc alatt elpusztult, ismét benépesült. 1720-ban már 26 adóköteles háztartást írtak itt össze. Lakosai túlnyomóan magyarok voltak, de 1720-ban négy tót háztartást is találtak itt. Ekkor Vecsés is hozzátartozott. Az ágosai evangélikusok Mária Terézia királynő uralkodása alatt, 1777-ben építették föl templomukat, melynek egyik nevezetessége az oltárkép és a szószék, mely azelőtt a régi templomban volt. 1737-ben a *Rádayés Fáy*-családok voltak a helység birtokosai. 1770-ben 22 tizenhat harmincketted úrbértelket írtak itt össze. A XIX. század elején a Fáy-család volt a helység földesura. 1876-ban gróf *Teleki Sándor* és *Gyula, Wodianer Béla, Kóczán Ferenc, özv.Sztrokay Antalné* és a *Fáy-család* volt a helység legnagyobb birtokosa. Jelenleg *Wodianer Rudolfnak, Kóczán Lászlónak* és *gróf Teleki Tibornak* van itt nagyobb birtoka. A Wodianer-kastély helyén a régi Lipthay-ház állott, melyet még *Lipthay Sándor* első neje:*Forgách grófnő* építtetett a XIX. század első felében. A mai kastélyt Wodianer Béla építtette 1870-ben. Könyvtárában mintegy 1500 kötet van. *Kóczán László* kastélyát 1838-ban építtette K. József. Van itt is kb. 2000 kötetből álló könyvtár. Maglódra a pogány török sanyargatása után a német veszedelem még nagyobb szenvedést hozott. A kuruc—labanc küzdelmek alatt a községet kétszer tették tönkre, úgyhogy csak egy ház maradt épségben, a templom is rommá lett. *Petőfi Sándor* illetőségéhez a maglódiak is just formálnak, mivel a nagy költő édesapja itt volt mészároslegény és a születés Maglódról való elköltözködés alkalmával történt. Petőfi öregapja itten volt ág. ev. kántortanító. A Kóczán-kastélyból a Sugárút táján befalazott alagút vezet. Néhol beszakadozik, egy helyen kirakott terem vált láthatóvá, melyben emberi csontok voltak. A községi lakosságból majdnem 1800-an tótnak tartják magukat, azonban jó magyar érzelműek. Történetileg megállapítható, hogy nagy részük magyarokból tótosodott el. Családi nevüket (Balog, Berta, Dudás, Galambos, Gáspár, Hajdu, Hegedüs, Mészáros, Tabányi, Varga stb.) ma is tartják.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 5000 lélek. Magyar: 4970, német: 16, tót: 10, szerb: 5, egyéb: 5. Róm. kath.: 2700, ref.: 480, ágh. ev.: 1700, g. kath.: 10, izr.: 100, egyéb: 10. *Házak száma:* 1100.

Területe: 3931 kh., melyből a községé: 50 kh. Szántó: 3005 kh., rét: 169, legelő: 151, erdő: 181, szőlő: 216, kert: 40, nádas: 6, terméketlen: 163 kh. Erdőbirtok: 181 kh. gróf Teleki Tibor, Gyömrő, tulajdona, akác és tölgy 30 éves. *Talajviszonya:* részben homokos, részben agyagos. *Termények:* rozs, árpa, tengeri, szőlő, dinnye és veteményfélék.

Vas. áll.: *helyben.*

Posta, Táv., Tel., Cső.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. Kamr., Mezőg. kamr., Iparfü., OTI.: *Budapest.* Főszb., Pü. szak., Vál. ker.: *Gyömrő.* Járb., Adóh., Tkv.: *Monor.* Pü. bizt.: *Nagykáta.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság. Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Ernszt Vilmos* főjegyző.

Középiskoláit Nagyváradon, a jegyzői tanfolyamot Pozsonyban végezte 1901-ben. 1902 óta működik Maglódon előbb mint s. jegyző, majd mint aü. jegyző, 1914-ben főjegyzőnek választották meg. Testnevelési tanács, Népművelési bizottság elnöke, Önk. Tűzoltó Testület, Földmívesek Olvasókörének, Petőfi Asztaltársaság, Torna Club díszelnöke, Áll. iskolagondnok, Kaszinó választm. tagja.

Irnokok: *Juhász Sándor, Nagy Béla.*

Közs. bíró: *L. Hajdu Pál.*

18 hold földjén gazdálkodással foglalkozik. 1912 óta önálló gazda. 1929-ben választották meg a község bírájának. Földmívesek Olvasókörének választm. tagja, testnevelési bizottság, iskolaszék tagja. Háborúban résztvett, Przemyslben orosz fogságba esett, ahol hat évig volt. Négy unokafivére halt hősi halált.

M. kir. pósta

Postamester: *Breznyik József.*

Máv. állomás

Áll. főnök: *Szabó Balázs* intéző.

M. kir. csendőrőrs

Parnok: *Győri Boldizsár* thtts.

1912-ben lépett a csendőrség szolgálatába. 1912—1918-ig a petrozsényi szárnynál teljesített szolgálatot. 1919-től Leányfalun, Pilisszántón, 1926 óta Maglódon örsparancs-

nok. 1916-ban az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért nyilvános dicséretben részesült. 1924-ben és 1927-ben kerületi dicsérő okirattal tüntették ki. I. o. kat. szolg. érem, háborús emlékérem tulajdonosa.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. Egyházközség.

Plébános: *Németh János.*

Tanulmányait Kalocsán, Budapesten és Vácott végezte. Sződön, Aszódon, Ujkécskén, Kiskunhalason stb. helyeken működött, 1916 óta plébános helyben. Hitelszöv., Hangya szöv., Kath. Kör elnöke, Kaszinó választm. tagja, esperesi kerület jegyzője stb. Kalocsai Naplóban, Váci Közlönyben, Alkotmányban fejtett ki nagyobb irodalmi tevékenységet.

Kántortanító: *Kartalik János.*

Ágh. ev. Egyházközség.

Lelkész: *Schultz Aladár.*

Ref. egyházközség.

Izr. Hitközség.

Elnök: *Kohn Sándor.*

Szakmáját Budapesten tanulta, 1907-ben szabadult fel. Mint segéd Budapesten, Maglódon és Gödöllőn dolgozott, 1912 óta önálló sütőmester. Az izr. hitközség elnöke. Háborúban a 17. gyalogezred kötelékében vett részt, orosz fronton harcolt, 1914-ben sebesülve orosz fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Áll. elemi iskola. Igazgató: *Székely József.*

Középiskoláit és a tanítóképzőt Nagykőrösön végezte. 1910—1914-ig Cegléden a róm. kath. iskolánál működött mint helyettes. 1916-ban lépett állami szolgálatba. 1916—1918-ig Fülöpszálláson, 1918 óta helyben áll. isk. és óvoda igazgatója. Iskolánkívüli népmüvelés gondnoka, Róm. Kath. Kör elnöke, vegyes és férfi karnagya, Kaszinó ellenőre. Mozgósításkor bevonult a 29. h. gy. ezredhez szerb fronton harcolt, kétszer sebesült, 30 százalékos rokkant lett.

Tanítók: *Filopponné Cseke Erzsébet, vitéz Hermándy György, özv. Hegedüs Jenőné, özv. Jakab Sámuelné, Kapitány Julia, Kiss Béla, Koritsánszky János, Szabó János, Székely Józsefné, Szontágh Pálné, Török Róza.*

Ágh. ev. elemi iskola. Tanítónő: *Naeter Hilda.*

Áll. óvóda. Óvónők: *Gäwert Henriette, Griesbach Janka.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Orvosok:

Körorvos: *dr. Czironyi Leó.*

OTI. orvos: *dr. Bartha László.*

Magánorvosok: *dr. Cser Ferenc, dr. Normann István.*

Gyógyszertár.

„*Magyar Korona*" gyógyszertár. Tulajdonos: *Steiner Ferenc* gyógyszerész.

Közép iskoláit Nagykőrösön, az egyetemet Budapesten végezte 1918-ban. 1921—1929-ig Csepelen volt gyógyszertulajdonos, 1929 óta helyben a „Magyar Korona" gyógyszertár tulajdonosa. Háborúban orosz fronton harcolt, megsebesült és légnyomást kapott. Három fivére vett még részt a háborúban: József 1916-ban orosz fronton hősi halált halt, Gyula a harctéren szerzett betegségében 1922-ben halt meg, Miksa kétszer sebesült.

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK.

Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Koritsánszky János.*

Levente Egyesület.

Maglódi Casinó.

Katholikus Kör.

Földmívesek Olvasóköre.

Kossuth Lajos Kör.

Petőfi Asztaltársaság.

Polgári Dalkör.

Torna Club.

Maglódi Hitelszövetkezet.

Alakult 1920-ban 17.500 korona alaptőkével, 63 taggal. Jelenlegi taglétszáma 400-on felül van. Üzletrésztőke 35.000 pengő. A szövetkezet működési köre Maglód és Ecser községekre terjed ki. Gazdák Biztosító Szövetkezetének képviselője. A szövetkezet úgy társadalmi, mint szociál is mozgalomban tevékeny részt vesz.

Cégvezető: *Blázsi Andor.*

Középiskoláit Kolozsváron és Budapesten végezte. Jogot Budapesten végzett 1928-ban 1921-től Budapesten nagyobb pénzintézeteknél és biztosító intézeteknél volt tisztviselő. 1928-ban Maglód községben mint jegyző gyakornok működött. 1928 óta a Hitelszövetkezet cégvezetője.

Hangya fogy. szöv.

1920-ban alakult tagjainak száma 445. Két üzlete, kocsma és trafikjoga van.

Ügyvezető igazgató: *Kreskó István.* ny. Máv. felügyelő.

Közép iskoláit Léván és Esztergomban végezte. 1885-ben lépett a MÁV szolgálatába. Budapest—Dunapart teherpályaudvaron, 1901-ben a Bpest-jobbparti ü. v.-nél, 1911-

től 1923-ig az igazgatóságnál teljesített szolgálatot. 1923-ban vonult nyugalomba mint felügyelő. 1924 óta ügy. igazgatója a Hangyának.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Kapitány László.*

Iparát helyben tanulta 1924-ben szabadult fel. Mint segéd szintén helyben dolgozott, 1930-ban lett önálló. Apósa Keresztes János, résztvett a háborúban, rokkant lett.

Moldvay János.

Szakmáját Tordán tanulta, 1909-ben szabadult fel. Mint segéd Kolozsvárott, Brassóban, Budapesten, Berlinben, Bécsben stb. helyeken dolgozott. 1928 óta önálló. Háborúban az 50. gyalogezred kötelékében szerb, orosz, román frontokon harcolt, négyszer sebesült. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., br. v. é., Károly cs. ker., háborús emlékérem.

Morvay József.

Mesterségét Budapesten tanulta 1921-ben szabadult fel. Mint segéd Budapesten és Hevesen dolgozott. 1930 óta önálló asztalosmester. Másfél évig a folyamőrségnél teljesített katonai szolgálatot.

Patonai Ferenc.

Szakmáját Jászkiséren tanulta, 1914-ben szabadult fel. Mint segéd Kőbányán, Budán dolgozott, 1929-ben lett önálló. Temetkezési vállalata is van. Háborúban a 6. vártüzérezred kötelékében orosz és olasz frontokon harcolt, 1918-ban sebesülve olasz fogságba esett, ahonnan 1919 novemberében tért haza.

Pescha János.

Iparát Ujpesten tanulta, 1904-ben szabadult fel. Mint segéd Budapesten, Ujpesten, Szabadkán dolgozott. 1927 óta önálló. 1914—1918-ig a 32. gyalogezred kötelékében szerb, román, orosz, olasz frontokon harcolt, kétszer sebesült. Bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem, háborús emlékérem tulajdonosa.

id. Sallai Imre.

Mesterségét Budapesten tanulta, 1897-ben szabadult fel. Mint segéd Budapesten, Bécsben, Berlinben dolgozott. Önálló lett Cservenkán, majd Pécelen, 1910 óta helyben. Temetkezési vállalata is van. Háborúban vasutasezrednél olasz fronton teljesített szolgálatot.

ifj. Sallai Imre.

Négy középiskolát végzett Budapesten. Mesterségét édesapjánál tanulta, 1922-ben szabadult fel. Mint segéd dolgozott helyben és Budapesten. 1930 óta önálló.

Szefcsek János.

Szakmáját Vácott tanulta. 1899-ben szabadult fel. 1905-ben lett önálló Vácott. 1919 óta helyben önálló. Háborúban az 1. honvédgyalogezred kötelékében olasz és orosz frontokon harcolt. Kitüntetései: nagy ez., kis ez. v. é. Károly cs. ker. és háborús emlékérem. Mint tiszthelyettes szerelt le.

Becker Jakab, Biró József, Farkas Benjámin, Hoffmann János, Knirsch Mátyás, Kovács János, Kovarcsik Pál, Rinth Ferenc, özv. Zemann Sámuelné.

Ácsok: *Mészáros István, Mlinarik Ferenc, Nagy Károly, F. Szever János, F. Czever Pál, Unyi István.*

Bádogosok: *Fábri József, Kozma Jakab.*

Biztosítási ügynökök: *Kartalik János, Maglódi Hitelszöv., Varró Ferenc.*

Bognár: *Koncsek Kálmán.*

Borbélyok: *Irsán György, Magyarevics Vilmosné, id. Szeman Ferenc; ifj. Szeman Ferenc.*

Cipészek: *Balla Ferenc.*

Szakmáját helyben tanulta, 1923-ban szabadult fel. Mint segéd Budapesten dolgozott, 1924 óta önálló. Bertalan bátyja résztvett a háborúban, háromszor sebesült, rokkant lett.

Füle Nándor.

Iparát Budapesten tanulta, 1898-ban szabadult fel. Mint segéd Budapesten dolgozott, 1909 óta önálló mester. Háborúban a 37. nehéz tüzérezred kötelékében négy éven át orosz, román frontokon harcolt. József fivére hősi halált halt.

Németh János.

Szakmáját Mórakföldön (Zala m.) tanulta, 1906-ban szabadult fel. Mint segéd Nagykanizsán, Szigetváron, Budapesten dolgozott. 1924 óta önálló cipészmester helyben.

Rigó József.

Szakmáját Keszthelyen tanulta, 1900-ban szabadult fel. Mint segéd Keszthelyen, Kaposváron és Budapesten dolgozott. 1919 óta önálló helyben. Háborúban mint tüzér orosz, román és olasz frontokon harcolt, összeomláskor szerelt le.

Fiskovszki Lajos, Jurcsó Pál, Schmig István.

Cséplőgéptulajdonosok: *Fiskovszki Lajos* 4 HP (benzin), *Szük György* 20 HP (traktor), *Zombory Mártonné* 20 HP (traktor).

Csizmadiák: *Pittner Károly, Pittner Sámuel, Varró Ferenc.*

Cukrászok és cukorkakereskedők: *Fejfarek János.*

Szakmáját Csurgón tanulta. 1913-ban szabadult fel. Mint segéd Egerben, Budapesten dolgozott, 1928 óta önálló mester és üzlettulajdonos. Háborúban a 44. gyalogezred kötelékében 42 hónapig az orosz fronton harcolt. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., szolg. érd. ker., háborús emlékérem.

Özv. Grabarics Károlyné, Nagy János, özv. Nemes Ferencné, özv. Zádory Józsefné.

Darálómalomtulajdonos: *Tóth Károly.*

A motorkezelést a pozsonyi ipariskolában sajátította el 1910-ben. A Magyar Mérleg- és Gépgyárban 15 évig volt motorkezelő, 1926 óta darálómalom és fafűrészelőtelep tulajdonosa. Háborúban a hidászoknál teljesített szolgálatot, kétszer sebesült. 50 százalékos rokkant lett. Kitüntetései: dicsérő oklevél, Károly cs. ker., seb. érem és háborús emlékérem. Lajos öccse a háborúban hősi halált halt.

Dohánytőzsdetulajdonosok: *Gemeiner Lajos, Hangya Szöv., Koncsek Dezső, Varga Jánosné, Villásy Lajos.*

Építési anyagkereskedő: *Herskovits Jenő.*

Középiskoláit Miskolcon végezte. 1914-ig a pénzszekrénygyárban mint könyvelő és üzletvezető működött. 1914 óta önálló épület-, tüzifa- és építésanyagkereskedő. Sándor ügyvédjelölt fivére mint t. hadnagy 1916-ban olasz fronton hősi halált halt.

Építési vállalkozók: *Hamar Sándor.*

Szakmáját Budapesten tanulta, 1916-ban szabadult fel. Mint segéd Budapesten, négy évig Csehországban dolgozott. 1925 óta önálló építőmester. István és Lajos bátyjai vettek részt a háborúban. István a háborúban szerzett betegségében 1927-ben meghalt, Lajos háromszor sebesült.

Kriskó Pál, Varga János, Varga László.

Fakereskedők: *Szigeti István* épület- és tüzifatelepe.

Telepvezető: *Schwartz László.*

Középiskoláit Kisujszálláson és Hajdunánáson végezte. 6 éve dolgozik a faszakmában, 1928 óta a Szigeti-fatelep vezetője.

Sztaszinó Lajos.

Reáliskolát végzett Bpesten. 1898—1911-ig gőztéglagyár vezetője volt, majd önálló téglagyári vállalkozó. 1912-ben a Máv. szolgálatába lépett, mint s. tiszt teljesített szolgálatot, 1922-ben vonult nyugalomba. 1925 óta fa- és széntelep tulajdonosa. József öccse résztvett a háborúban, megsebesült.

Herskovits Jenő.

Földbirtokosok: *Gy. Hajdu József.*

14 éven át mint könyomdai segéd dolgozott, 1929 óta pedig gazdálkodással foglalkozik, háborúban a 30-as, 1-es, majd a 29. k. gy. ezred kötelékében orosz fronton harcolt, légnyomást kapott.

B. Szever Pál.

Állandóan gazdálkodással foglalkozott. Háború előtt 6 évig kertészettel is, 1930 óta 3 hold földön önálló kertész. Háborúban az 1. h. gy. ezred kötelékében román és orosz frontokon harcolt. János fia szintén résztvett a háborúban, olasz fronton harcolt, majd a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot.

Dr. Dobozi Kálmán, 61 kh. *Keczán László,* 727 kh. (Gyömrő), *Schulhoff Lajos,* 276 (Bpest, IV., Bécsi u. 1). Intéző: *Barok Ernő, gr. Teleki Tibor,* 394 kh. (Gyömrő), *Wodianer Rudolf,* 158 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Balog Gyula.*

1928 óta fűszer- és vegyeskereskedő helyben. 1921—1922-ig a Nemzeti Hadsereg kötelékében Vácott a kerékpáros osztagnál teljesített katonai szolgálatot. Édesapja részt vett a háborúban.

Balog Aronné.

1894 óta van fűszer- és vegyeskereskedése. Férje 1900-ban szikvízgyárat létesített, melynek ma is tulajdonosa. A kereskedő szakmát tanulta. 1914—1918-ig az 5. vártüzérezrednél teljesített szolgálatot olasz és szerb frontokon harcolt.

Gemeiner Lajos.

Szabómesterséget tanult, 1913-ban szabadult fel. Mint segéd Esztergomban, Pozsonyban, Bpesten dolgozott. 1924 óta fűszer- és vegyeskereskedő helyben. Háborúban orosz fronton harcolt, 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza.

Hartman Zsigmond.

A mészáros szakmát tanulta Dorogon, 1900-ban szabadult fel. 8 évig volt önálló mészáros Ecseren. 1922 óta vegyeskereskedő és dohánykisárus helyben. Háborúban a 6. vártüzér ezred kötelékében román és olasz frontokon harcolt. Fivérei: Miksa és Henrik hősi halált haltak.

Kesztler Fülöp.

A géplakatos szakmát tanulta a Kühnegépgyárban. 24 éven át a Danica Vegyipar rt. szolgálatában állott mint gépész, raktárnok és expeditőr. 1920 óta helyben fűszer- és vegyeskereskedő.

Kókai Józsefné.

1930 óta van vegyeskereskedése és dohánykisárudája. Férje a Máv. szolgálatában áll, résztvett a háborúban, 1915-ben fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza.

Offenthürl Miksa.

Aranyműves szakmát tanult Bpesten, 1915-ben szabadult fel. 1922—1926-ig kitanulta a kereskedői szakmát is. 1927 óta önálló. Háborúban a 64. roham-hadosztály kötelékében olasz fronton harcolt, megsebesült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem, háborús emlékérem. 1919—1922-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot.

Princz Julia.

A szakmát édesapjánál tanulta. Az üzletet édesapja alapította 1907-ben, 1922-ben vette át. Fivérei: Izidor és Pál résztvettek a háborúban.

Szántó Lajos.

23 évig Miszlán (Tolna m.) volt intéző. 1929 óta fűszer- és vegyeskereskedő helyben. Háborúban a 68. gy. ezred kötelékében teljesített katonai szolgálatot.

Tóth István.

1900-ban lépett a Máv. szolgálatába, ahol mint altiszt teljesített szolgálatot. 30 éven át. 1930-ban ment nyugalomba. 1929 óta van fűszer- és vegyeskereskedése.

Fábry Józsefné, Feldmann Mór, Hangya Szöv., Kesztler Fülöp, Mikita Aranka, Noszál Tamás, özv. Pelcz Jánosné, Tóth Károlyné, Varga Jánosné.

Hentesek és mészárosok: *Fabók Mihály.*

Mesterségét Bpesten tanulta, 1910-ben szabadult fel. Mint segéd szintén Bpesten dolgozott, 1927 óta önálló helyben. Háborúban a 32. gy. ezred kötelékében orosz fronton harcolt, megsebesült, 1915-ben fogságba esett, ahonnan 1924-ben tért haza.

Tér István.

Mesterségét Gödöllőn édesapjánál tanulta, mint segéd Bpesten dolgozott. 1906 óta önálló helyben. Háborúban az 1. h. gy. e. kötelékében olasz fronton harcolt, légnyomást kapott, 1915-ben olasz fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza.

Bogár Tamás, Hartmann Sámuel, özv. Pakányi Pálné, Takács Lajos.

Kertészek: *Cigány Ágoston.*

Szakmáját Jászberényben a város kertészetében sajátította el. Mint segéd édesapjánál dolgozott. 1916 óta önálló vetemény- és virágkertész. Háborúban a 68. gy. e. kötelékében teljesített szolgálatot.

Gattyán János.

Szentlőrincen volt 5 évig kertészsegéd, 1927 óta 3 kh. földön van kertészete. 1914—1918-ig a vasútezred kötelékében orosz és albán fronton teljesített szolgálatot.

özv. Varga Jánosné.

Kerékgyártó: *Koncsek János.*

Kocsmárosok: *Kovács József.*

15 évig önálló gazda volt, 1912 óta kocsmáros helyben. Háborúban az 1. h. gy. ezred kötelékében olasz fronton harcolt, összeomláskor szerelt le. József fia is résztvett a háborúban.

Novák Emil ny. vasuti tiszt.

Középiskoláit Bpesten végezte. 1908-ban lépett a Máv. szolgálatába. 1916-ig Vácott, Kismartonban, Érsekujváron, Léván, Bpest Üv.-nél teljesített szolgálatot. 1916—1922-ig, nyugalombavonulásáig a Máv. igazgatósághoz volt beosztva. A vasuti vendéglőt 1927-ben vette saját kezelésébe. Háborúban szerb fronton harcolt, megsebesült, később felmentették. Három fivére szintén résztvett a háborúban.

P. Tabányi Pál.

1930 óta kocsmáros, előzőleg gazdálkodással foglalkozott. Háborúban a 32. gy. ezred kötelékében orosz fronton harcolt, 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Balog Áron, Boczkó János (földmívesek), *özv. H. Hajdu Györgyné, K. Hajdu József, Hangya Szöv., Kaszinó, Katholikus Kör, Olvasókör, Torna Club.*

Kovácsok: *Hunka Rezső.*

Mesterségét Szkacsán (Nyitra m.) tanulta. Mint segéd Bpesten és Győrött dolgozott. 1921-ben lett önálló, 1929 óta darálómalom-tulajdonos. A 12. gy. e. kötelékében teljesített hadiszolgálatot.

Hitschfeld József, Szvetics János.

Kőmívesek: *Varga László.*

Felsőipariskolát végzett Bpesten 1925-ben. 1926 óta önálló kőmívesmester helyben. A helybeli áll. óvodákat ő építette. Háborúban a 26. vadász zlj. kötelékében vett részt 1914—1918-ig, olasz és szerb frontokon harcolt.

Csapó János, Hamar Sándor, Kriskó Pál, Szvoboda János, Varga Ferenc Pál, Varga János.

Lakatosok: *Velkei János* Máv. lakatos.

A lakatos szakmát Pécsett tanulta, 1924-ben szabadult fel. Mint segéd Pécsett és Bpesten dolgozott. 1927-ben lépett a Máv. szolgálatába.

Bogdán Andor, Hitschfeld József.

Marhakereskedők: *Blaskovics István, Blaskovics János, Hartmann Zsigmond.*

Mosoda üzemtulajd.: *Németh Józsefné.*

Szakmáját 1886-ban tanulta, először 1914-ben, másodszor 1928-ban lett önálló. Férje férfiszabómester, iparát Vasmegyében tanulta. Mint segéd Bpesten, Grácban, Győrben dolgozott, 1906—1921-ig volt önálló Bpesten. Veje: Péczeli Miklós résztvett a háborúban, megsebesült, többszörösen kitüntetve.

Órás és ékszerész: *Bajusz Vilmos.*

Pékek: *Kárpáthy János.*

Szakmáját Vácon tanulta, 1902-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten, Egerben, Miskolcon, Pozsonyban dolgozott. 1925-ben lett önálló. Magyar Orsz. Sütők Egyesületének tagja. Háborúban a 10. lovashadosztálynál teljesített szolgálatot, 1915-ben leszerelt. Károly fivére a harctéren szerzett betegségében húnyt el, Kálmán 75%-os rokkant lett.

Kisuczky Béla.

Iparát Vágszeredán tanulta. Mint segéd Bpesten, Érsekujváron dolgozott, 1928-ban önállósította magát. Háborúban 1916-tól vett részt, 18 hónapig olasz fronton teljesített szolgálatot. Arnold bátyja kétszer sebesült.

Zombory László.

Szakmáját Szegeden tanulta, 1919-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten dolgozott, 1929 óta önálló sütőmester helyben. Gyula bátyja résztvett a háborúban.

Kohn Sándor.

Szobafestő és mázoló: *Teubl István.*

Temetkezési vállalkozók: *Patonai Ferenc, Sallai Imre.*

Zöldségkereskedők: *Fabók Pálné, Fiskovszki Lajosné, Kuli Mihályné, Mészáros Teréz, Palásti Henrik.*

MENDE

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Bille-* és *Szentistván-puszta.*

1507-ben még pusztaként *Kusali Jakcsi János* özvegyének birtoka, aki *Werbőczy Istvánnak* adta. Az 1559. évi török kincstári fejadólajstromban a zott. 1690-ben sem a lakott, sem az elhagyott helyek között nincs összeírva. Az A XVII. század első felében a *Bosnyák-család* birtoka s valószínűleg *Koháry Istvánné, Balassa Judit* révén, kinek anyja Bosnyák-leány volt, került a Kohányak birtokába. Később mint puszta, a kecskeméti uradalomhoz tartobudai líva helységei között szerepel; ekkor hat adóköteles házat írtak itt össze. 1715. évi összeírásban még mint Uri községhez tartozó puszta szerepel. Ferenczy még 1727-ben is pusztának mondja. Bél Mátyás szerint 1737-ben már önálló helység volt, tót lakosokkal. Tehát 1727—37 között települt. 1770-ben az úrbéri rendezés alkalmával 10 tizenhat harmincketted úrbértelket vettek fel e helységben, mely ekkor gróf Koháry Jánosé volt. Az ágostai evangélikus egyház birtokában levő számadások szerint, melyeket Klein Mihály tanító 1792 augusztus 26-án készített el, mind a katholikus, mind az evangélikus templomot *gr. Keglevich Tasziló* építtette. Mindkét templomot 1831-ben állították helyre. 1848 előtt gróf Keglevich Gizella és gróf Keglevich Tasziló, továbbá a Koháry-család révén a *Coburg-Góthai* hercegek voltak a helység földesurai. A tagosítás 1864-ben ment végbe. A község jó levegőjű, hegyes-völgyes területen fekszik.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2500 lélek. Magyar 2400, tót: 100. R. kath.: 1611, ref.: 10, ág. ev.: 860, unit.: 1, g. kath.: 2, g. kel.: 2, izr.: 14. *Házak száma:* 458.

Területe: 4828 kh., melyből a községé: 1341 kh. Szántó: 3325, rét: 253, legelő: 561, erdő: 439, szőlő: 66, kert: 33, nádas: 4, terméketlen: 147 kh. Erdőbirtok: Coburg herceg tulajdona; akác, tölgy, 26 éves. *Talajviszonya:* agyagos. *Terményei:* rozs, árpa, zab, búza és gyümölcsök.

Vas. áll.: *helyben.*

Posta, Táv., Tel.: *helyben.* Főszb., Cs., Vál. ker., Pü. bizt., Pü. szak.: *Gyömrő.* Törvsz., Pü. ig., OTI., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü.: *Bpest.* Járásb., Tkv., Adóhiv.: *Monor.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság. Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Petrányi Károly.*
Helyettes, segédjegyző: *Borsányi Miklós.*
Közs. irnok: *Szöllösi Miklós.*
Közs. bíró: *Benyovics Mihály.*

50 kh. birtokán gazdálkodik. 1910 óta a közs. képv. test. virilis tagja és 1929 óta a község bírája. Testnevelés. bizottság és a Hitelszöv. igazg. tagja. 1914-ben az 1. honv. gy. ezredhez vonult be, ugyanabban az évben orosz fogságba esett, ahonnan 1919-ben megszökött. Családjából is többen résztvettek a háborúban.

Törv. bíró: *Konda István.*

12 kh. földjén gazdálkodik. 1929 óta a község törvénybírája, amely tisztséget már előzőleg is több éven át viselte. Hangya Szöv. igazgatósági tagja. Románok a megszálláskor kifosztották. Háború alatt az orosz fronton harcolt, kétszer megsebesült, rokkant lett. 1916-ban mint tizedes szerelt le. Kitüntetései: kisez. v. é., Károly cs. ker. és seb. é. Mihály bátyja és sógora is végigküzdötték a háborút.

Pénztáros: *Bosánszky Pál.*

Közgyám: *Kriskó András.*

23 kh. birtokán gazdálkodik. 1929 óta a község közgyámja. Hitelszöv. igazgatóságának és a Hangya Szöv. felügy. bizottságának tagja stb. Az ág. ev. egyházközségnél is több ízben viselt tisztséget. Háború alatt az olasz fronton harcolt, megsebesült, 1919-ben mint szakaszvezető szerelt le. Br. v. é. tulajdonosa. Pál bátyja is résztvett a háborúban.

Postamester: *özv. Bartha Miklósné.*

Állomásfőnök: *Tóth Gyula* főintéző.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Kinczel Vince.*

Ágh. ev. egyházközség. Lelkész: *Drobac Márton.*

R. kath. elemi iskola.

Kántortanítók: *Manga Ferenc.*

Középiskoláit és a tanítóképzőt 1923-ban Egerben végezte. Kántortanítói képesítést ugyanott szerzett. 1923—24-ig Válon, 1924-ben Hercegfalván, 1924—25-ig Alsódabason, 1925—27-ig Kerepesen volt kántortanító. 1927 óta Mendén róm. kath. kántortanító. Iskolánkívüli Népművelődés előadója, a gazd. továbbképző szaktanítója, a Polgári Lövész Egy. tagja stb. Atyja. Manga Mihály a háború alatt szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. Nagybátyja orosz fronton hősi halált halt.

Reiner János.

Tanítók: *Schal Antal.*

Tanítóképzőt 1923-ban Kalocsán végezte. 1923—25-ig Nagykőrösön tanított, 1925 óta pedig Mendén r. kath. tanító. Iskolánkívüli Népművelődés gondnoka és könyvtárosa, a Levente Egy. egyik megszervezője és alakulása óta főoktatója, a Polgári Lövész Egy. alapítótagja és háznagya. József bátyja tényleges honv. őrnagy, végigküzdötte a háborút, megsebesült, számos kitüntetés tulajdonosa.

Schalné Reiner Vilma.

Ágh. ev. elemi iskola.

Kántortanító: *Frecska György.*

Tanítóképzőt 1918-ban Szarvason végezte, kántori vizsgát ugyanott tett. 1919—22-ig mint helyettes tanító Szarvason, 1923—26-ig mint igazg. kántortanító Csanádalbertin. 1926—27-ig mint II. kántortanító Maglódon tanított és 1927 óta Mendén ág. ev. kántortanító, Iskolánkívüli Népművelődés előadója, leventeoktató, tiszti tanfolyamot végzett tűzoltóparancsnok, gazd. továbbképző szaktanítója, az ág. ev. egyházközség számvevője, az ág. ev. működvelő gárda vezetője stb. Atyjával, Pál és András bátyjaival együtt résztvett a háborúban, megsebesült. János bátyja 1914-ben szerb fronton hősi halált halt.

Tanítónő: *Tarssynger Mária.*

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK. PÉNZINTÉZETEK, IPARVÁLLALATOK.

Kötelezett bizottság. Parnok: *Patkányi Károly.*

Levente Egyesület. Elnök: *Petrányi Károly.*

Hangya szövetkezet.

Ügyv. ig.: *Petrányi Károly.*

Üzletvezető: *Füstös Antal.*

10 éven át nyomdában dolgozott, majd több éven át a községi vendéglő italmérője volt. 1927 óta a Hangya Szöv. üzletvezetője. Atyja: néhai Füstös Mihály mint szakaszvezető végigküzdötte a háborút. Kisez., br. v. é. és Károly cs. k. tulajdonosa volt.

Hitelszövetkezet. Elnök: *Szkutovszky Mihály.*

Ügyv. ig.: *Petrányi Károly.*

Monor-Mendei Hitelbank fiókja.

Kóburg hercegi téglagyár rt.

Bérlő: *Rosenfeld Sándor.*

A legmodernebb szakgépekkel felszerelt gyár, 1921-ben épült. Napi maximális teljesítőképessége cca 10.000 drb tégla, amelyeket az ország egész területére, de főleg Bpestre szállít. A gyár nyáron cca 80 embert és télen 10—16 munkást foglalkoztat.

Vezető igazg.: *Hoffhauer Jenő.*

Gyárvezető: *Závory István.*

1886 óta dolgozik téglagyárakban. Mint égető és égetési gyakornok, többek között

Esztergomban az Eggerhoffer-gyárban, Bpesten az Első Dunai Téglagyárban, a Drasche-féle téglagyárban, Adonyban gr. Zichy-féle, Ujlaki stb. téglagyárakban volt alkalmazva. Időközben 8 éven át a kereskedő szakmában is dolgozott. Háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Fia: néhai István önként jelentkezett katonai szolgálatra és háború alatt a tengerészetnél szolgált.

Könyvelő: *Huber Béla.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Fekecs János, Zsarnóczay Ferenc.*

Ács: *Paraczka Pál.*

Bognár: *Fabók Mihály.*

Borbélyok: *Molnár Imre József.*

1911-ben Sarkadon szabadult fel, mint segéd Nagyváradon, Orosházán, Szegeden, Szabadkán és Szeghalmon dolgozott. 5 éven át Sárrétudvariban önálló mester volt. 1920 óta pedig Mendén van önálló fodrászüzlete. Békében a marosvásárhelyi fodrászversenyen II. díjat nyert. Háború alatt orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült, 1918—18-ig olasz fogságban volt. Kitüntetései: kétszer br. v. é., Károly cs. ker. és seb. é.

Bernert János.

Cipészek: *Benke Szabó Mátyás, Fabók Ferenc, Nagy István.*

Cséplőgéptulajdonos: *Pinczel Mihály.*

Gőzgépkezelői vizsgát 1912-ben, autóvezetői vizsgát 1927-ben Bpesten tett. 1928 óta a Kóburg hercegi téglagyár Rt. gépésze és soffőre, azonkívül Mendén bércséplőssel is foglalkozik. Háború alatt a nehéztüzérség kötelékében orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült, két unokatestvére hősi halált halt.

Csizmadiák: *Horváth János, Vojacsik Ferenc, Vojacsik Mihály.*

Férfiszabók: *Bartos Pál, Gutai Mihály, Tóth Dezső László.*

Földbirtokosok: *Cóburg hercegi hitbizomány.*

A birtok nagysága 2000 hold, 10 hold szőlő. A gazdaságban ipari- és gyógynövényeket is termelnek. Magvakat külföldre is exportálnak. Tehenészete, sertéshizlaldája is van. Az 1924-iki tenyészállatkiállításon kiállított mangalica kanja III. díjat nyert.

Bérlő: *Rosenfeld Sándor.*

1910 óta bérli a Cóburg hercegi hitbizományt. Előzőleg Tiszaderzsen, Tiszasztmrén és Albertirsán volt nagybérlete. 20 évig volt Szolnok- és Pestmegye törvh. biz. tagja. Közs. képv. testületi tag. A Téglagyár rt. alapítója, ig. tagja és jelenleg bérlője. 1914-ben bevonult az 1. h. huszárezredbe, mint t huszárhadnagy, 1917-ig szerb, orosz frontokon harcolt, mint t. huszárszázados szerelt le. Kitüntetése: ezüst és bronz Sign. Laud. a kardokkal, Károly cs. ker.

Intéző: *Rétky György.*

Államerdészeti Csemetekert.

1927-ben az OFB közbenjöttével alakult, célja az Alföld befásításához facsemetéket nevelni. Főleg akác, fekete és erdei fenyő, tölgy, juhar, szil, stb. facsemetéket nevel. A csemetekert mívelt területe cca: 100.000 négyszögöl. Évente cca 100.000 drb. különböző fajú facsemetét és 50.000 drb. suhángot szállít.

Vezető: *Bölcs István* m. kir. főerdőőr.

Állami szolgálatba 1911-ben lépett. 1911—19-ig a lippai főerdőhivatalnál szolgált, ahonnan a románok kiutasították. 1919—20-ig Máriaradnán majd a földm. minisztérium faosztályán Kecskeméten volt beosztva. 1929 óta a mendei áll. erdészeti Csemetekert vezetője. 1899-ben Ménesen vincellériskolát végzett, 1911-ben pedig Temesváron erdészeti szakvizsgát tett.

Baumgarten Ignác, 1000 kh. Főintéző: *Rukács János.*

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Hangya Szöv., Kovács Jenő, Sugár Béla, Virág Mihály.*

Hentesek és mészárosok: *Sugár Pál, Skutovszky Mihály.*

Kocsmárosok: *Községi kocsma.* Üzletvezető: *Jakubecz János.*

Eredetileg gazdálkodással foglalkozott. 1922 óta pedig a községi kocsma üzletvezetője. Háború elején a 32. gy. ezredhez vonult be, szerb, orosz és román frontokon harcolt, megsebesült. Br. v. é. és Károly cs. k. tulajdonosa. Mihály bátyja orosz fronton hősi halált halt, István öccse orosz fogságban volt.

Hangya Szöv., Lilik Mihály, Skutovszky Mihály, Trepák Pál.

Kovácsok: *Fabók János, Somogyi Sándor.*

Kőművesek: *Mihalik István, Szántai István.*

Malomtulajdonos: *Sütő Péter.*

Pék: *Illés Flórián.*

Szikvízgyáros: *Trepák Mihály.*

A Máv. alkalmazottja volt. 1908 óta pedig Mendén szikvízgyártással foglalkozik. 1923 óta a Fővárosi Serfőzőnek az egész vidéken egyetlen képviselője. Közs. képv. testület virilis tagja. 1914-ben a 12. nehéz tarack osztályhoz vonult be, orosz fronton harcolt, 1915-ben a harctéren szerzett súlyos betegsége miatt leszerelt mint főtüzér. Unokabátyja Mészáros Mihály 1914-ben szerb fronton hősi halált halt.

PÉTERI

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Péteri csárda.*

1421—1472-ben még csak mint birtokról emlékeznek meg róla az oklevelek. 1472-ben a *Györki-* és a *Horhi-családok* birtoka, akiktől a *Gyáli Kenderesiek* veszik zálogba. A török hódoltság alatt elpusztult. 1690-ben lakatlan helyként írták össze. Az 1720. évi összeírás szerint még puszta és Alsó-Némedihez tartozott. A helységet 1742-ben *Petőfalvi Bohus Dániel* telepítette be a zólyommegyei Illésfalváról származó lutheránusokkal. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint Bohus Dániel volt a helység földesura. Az ág. evangélikus egyház 1743-ban szervezkedett, az anyakönyvek 1744-ben veszik kezdetüket. A kir. helytartótanács azonban 1749-ben az anyaegyházat feloszlatta, s csak II. József türelmi rendeletének kiadása után, 1781 november 11-én éledt föl ismét. A templom alapkövét 1822 március 20-án tették le s az építést 1830-ban fejezték be. Bohus Dániel halála után (1758) *Pongrácz Boldizsár*, aki Bohus egyetlen leányát, Katalint bírta nőül, lett a helység földesura. Pongrácz Boldizsárnak 1797-ben bekövetkezett halála után egyetlen leánya, Pongrácz Éva († 1824.), aki *Földváry Károlyhoz* ment nőül, örökölte a helység földesúri jogát. Őt követte Földváry Miklós († 1837.), kinek halála után ifj. Földváry Miklós és Elek örökölték az ősi birtokokat. A tagosítás 1859-ben történt. 1873-ban a kolerajárvány itt sem kímélte meg a lakosokat. 1879-ben a régi templomot iskolaházzá alakították át.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2024 lélek. Színmagyar. R. kath.: 50, ref.: 30, ág. ev.: 1929, egyéb: 15. *Házak száma:* 350.

Területe: 1933 kh., melyből a községé: 179. Szántó: 1344, rét: 22, legelő: 120, erdő: 180, szőlő: 117, kert: 49, terméketlen: 101 kh. Erdőbirtok: akác, 10—25 évesek. Tulajd.: Földváry Elemér. *Termények:* rozs, szilva, kukorica.

Vas. áll.: *Hosszuberekpéteri* (3 km.). *Autobuszjárat:* Gyömrőről indul 8—½11 és 3 órakor. Monorról visszaindul 9—1 órakor.

Posta, Tel.: *Üllő.* Táv., Főszb., Vál. ker., Cső., Pü. bizt., Pü. szak.: *Gyömrő.* Járásb., Tkv., Adóh.: *Monor.* Törvsz., OTI., Mezőg. kamr., Iparfü., Keresk. kamr.: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság. Tel.: Péteri 2.

Vezető jegyző: *Kuszenda József.*

Középiskoláit Bpesten végezte, jegyzői vizsgát 1894-ben tett. Közigazgatási pályáját Benyén kezdte meg. 1901 óta Péteri község vezető jegyzője. Testnevelési Bizottság, Levente Egy és Iskolánkívüli Népművelődés elnöke, a Hangya Szöv. díszelnöke, egyházközs. felügyelő stb.

Adóügyi jegyző: *Márkus József.*
Közs. bíró: *Hornyák András.* Törv. bíró: *Antal János.* Pénztáros és közgyám: *Szurda György.* Közs. irnok: *Korcsák Lajos.*
Postaügynök: *Haluszka Gyula.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

Ágh. ev. egyházközség. Lelkész: *Csaba Gyula.*

Ágh. ev. elemi iskola. Kántortanító: *Barta Béla.*

Tanítók: *Huber Zsigmond, Schuhtár Gizella.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Orvos: *dr. Bódy István.*

Középiskoláit Rimaszombaton és Aszódon, egyetemi tanulmányait Bpesten végezte. Doktorrá avatták 1927-ben. 1924—30-ig a Budapesti Önk. Mentő Egy. orvosa, ezzel egyidejűleg 1927—28-ig a Szt. Rókus-közkórház sebészeti osztályán gyakorlóorvos, 1927-ben a budakeszi Erzsébet királyné Szanatórium segédorvosa volt, 1928 óta Péterin magánorvosi praxist folytat és az OTI körzeti kezelőorvosa, 1930 óta pedig Bpesti Gépgyárak Betegsegélyző Pénztárainak kezelőorvosa is. Háború alatt orosz fronton harcolt, háromszor megsebesült, egy éven át 30%-os rokkant volt. Háború után a Nemzeti Hadseregben is szolgált. Jelenlegi rangja tart, honvédorvos. Bpesti Önk. Mentő Egyesület ezüst- és bronzéremmel és dicsérő oklevéllel tüntette ki.

Szülésznő: *Kriszt Istvánné.*

Bábaképző tanfolyamot 1922-ben, az ismétlő tanfolyamot 1930-ban Bpesten végezte.

Péterin önálló szülésznői gyakorlatot 1924 óta folytat, előzőleg 1 éven át Monoron volt.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK.

Kötelezett Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Márkus József.*

Levente Egyesület. Főoktató: *Kuszenda József.*

Hangya Fogy. és Ért. Szövetkezet. Alakult 1919-ben. Megszervezői *Haluszka Gyula* és *Stucsni Mihály* voltak. A szövetkezetnek vendéglője is van.

Ügyv. igazgató: *Haluszka Gyula.*

1922 óta a Péteri m. kir. postaügynökség vezetője. Közs. képv. test. tagja, 1914 óta közs. halottkém és 16 éven át közs. pénztáros volt. Háború alatt szerb és albán frontokon harcolt, kétszer megsebesült, majd súlyos maláriával kórházba került.

Üzletvezető: *Szenyán Pál.*

1902-ben Péterin született, iskoláit ugyanott végezte, 1929 április hó 15 óta a Hangya Szövetkezet üzletvezetője.

BETŰSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Geér János.*

1922-ben Monoron szabadult fel, mint segéd Bpesten, Monoron stb. dolgozott. 1928 óta Péterin önálló épület- és bútorasztalosmester. Többek között ő végezte a péteri templom, jegyzői lak stb. asztalosmunkáit. Nagybátyja: Hiba Pál román fronton hősi halált halt.

Tárnok István.

Ácsok: *Hornyák Pál.*

Ács- és kőmívesmesterséget atyjánál, Hornyák Pálnál tanulta, 1913-ban szabadult fel mint segéd Kőbányán is dolgozott. 1923 óta Péterin önálló mester. Háború alatt az orosz, román és olasz frontokon szolgált. Sógora is résztvett a háborúban, megsebesült.

Mravik János, Veszteg Mihály.

Baromfikereskedő: *Kardos Erzsébet.*

Bognárok: *Nyakas Dénes, Tóth József.*

Borbélyok: *Tóth Pál.*

1918-ban Kerekegyházán szabadult fel, mint segéd Bpesten, Monoron, Üllőn stb. dolgozott. 1924 óta Péterin önálló úri fodrászmester. Károly, József, Sándor és Ferenc bátyjai résztvettek a háborúban, András bátyja olasz fronton hősi halált halt.

Jásó János.

Cipészek és csizmadiák: *Darázs Vince.*

1909-ben Losoncon szabadult fel, mint segéd ugyanott, Érsekujváron, Monoron, Péterin stb. dolgozott. 1921 óta önálló cipészmester. Háború alatt a 13. tüzérezredben és a tengerészetnél szolgált, olasz fronton harcolt, László bátyja is résztvett a háborúban, sógorai: Babinszky Károly és Sándor hősi halált haltak.

Derzbach Károly.

1919-ben Monoron szabadult fel, mint segéd ugyanott dolgozott. 1922 óta önálló cipész- és csizmadiamester. 1928 óta Maglódon fióküzlete van. Péteriben önálló fűszerkereskedő is volt. A fűszerkereskedői szakmát Bpesten és Monoron tanulta és ugyanott segédeskedett is. Családjából többen résztvettek a háborúban.

Jáger Mihály.

Szakmáját Bpesten és Péterin tanulta, mint segéd is a fővárosban és Péterin dolgozott. 1930 óta önálló cipészmester. Atyja, Jáger János háború alatt orosz és román frontokon harcolt, rokkant lett. János bátyja orosz fogságba esett és jelenleg is Szibériában van.

Mravik András Márton.

1926-ban Péterin szabadult fel, mint segéd Bpesten, Maglódon, Monoron, Mendén és Péterin dolgozott.

Velek József.

1920-ban Monoron szabadult fel, mint segéd Bpesten, Cegléden, Monoron és Péterin dolgozott. 1925 óta Péterin önálló csizmadiamester. Családjából többen résztvettek a háborúban. Atyja, Veleki József szerb, román és olasz frontokon harcolt, megsebesült.

Zelenyáwszky Mihály.

1896-ban Békéscsabán szabadult fel, mint segéd ugyanott, Orosházán, Hódmezővásárhelyen, Aradon stb. dolgozott. 1904—06-ig Aradon, 1924—30-ig Mendén önálló volt, 1930 óta pedig Péterin önálló cipészmester. 1896-ban a Máv. szolgálatában állott, nyugalomba vonult 1920-ban. 1921-ben a Technológián tanfolyamot végzett. György öccse résztvett a háborúban.

Paputh Pál.

Cséplőgéptulajdonosok: *Hunka Márton,* 4 HP, *Kienitz Károly,* 8 HP, *Korponai János,* 4 HP.

Dohánytőzsdék: *Bódis Pál, Hangya Fogy. Szöv., Szalay Fülöp, Szemján Mihály.*

Földbirtokosok: *Földváry Elemér,* 750 kh., bérli: *Kienitz Károly,* bérlet lejár 1931-ben.

Szőlőbirtokos: *Földváry Elemér,* 7 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *özv. Bódis Pálné.*

1926 óta önálló fűszer- és rövidárukereskedő. Üzlete 1915 óta áll fenn, 1928 óta dohánytőzsde-engedéllyel is rendelkezik. Atyja, néhai Bodis Pál a háborúban szerzett betegségében 1930-ban meghalt. Nagybátyja is végigküzdötte a háborút.

Geér János.

1930 óta önálló vegyeskereskedő Péterin, azonkívül 5,5 kh. földjén gazdálkodik. Háború alatt az egészségügyi osztálynál hadi szolgálatot teljesített. Mihály öccse résztvett a háborúban, sógora, Hiba Pál román megszálláskor hősi halált halt.

Szemján Mihály.

Fűszer- és rőfösáruüzletét 1926-ban alapította, 1927 óta pedig dohánykisárudája is van. Háború alatt az 1. honv. gy. ezred kötelékében orosz fronton harcolt, megsebesült, 25%-os rokkant lett. Károly cs. k. és háborús emlékérem tulajdonosa. Apósa és sógora is résztvett a háborúban.

Havasi Károly, Hangya Fogy. Szöv., Szalay Fülöp, Tóth József.

Hentesek és mészárosok: *Havasi Sándor, Hornyák Mátyás, Pásatási János.*

Kertész: *Gebszár János.*

Kocsmárosok: *Hunka Márton.*

1927-ben vette át Balla Béla, majd Csillag Zoltán tulajdonában levő vendéglőt. 16 kh. földjén gazdálkodással is foglalkozik. Háború egész ideje alatt orosz és olasz frontokon harcolt. János és Mihály öccsei is résztvettek a háborúban, Mihály orosz fogságban volt.

Hangya Fogy. Szöv., Hurzák Mátyás.

Kovácsok: *Nyakas Ádám.*

1920-ban Kőbányán szabadult fel, mint segéd Kispesten, Bpesten és Szentlőrincen dolgozott. 1926 óta Péterin önálló kovácsmester. Háború alatt katonai szolgálatot teljesített, atyja, Nyakas Ádám a harctéren szerzett betegségében meghalt.

Korponay János.

1900-ban Péterin nagybátyjánál, Korponay Gyulánál szabadult fel, mint segéd Bpesten, Komáromban, Szegeden, Monoron stb. dolgozott, 1905 óta Péterin önálló kovácsmester. Háború alatt hadiszolgálatot teljesített. Ferenc öccse a háborúban szerzett betegségében meghalt.

Kőmívesek: *Szukop József.*

1900-ban Rákoson szabadult fel, mint segéd is a fővárosban dolgozott. 6 éven át Rákospalotán volt önálló, 1929 óta pedig Péterin önálló sütőmester. Háború alatt orosz, román és olasz frontokon katonai szolgálatot teljesített.

Horuzák Pál, Mravik János, Veszteg János.

Pék: *Tóth Károly.*

1914-ben Bpesten szabadult fel, mint segéd Bpesten dolgozott, 1930 óta önálló kőmívesmester Péterin. Háború alatt az 1. honv. gy. ezred kötelékében orosz fronton harcolt, 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza.

TÁPIÓSÁP

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Puszta Jakabszállás, Puszta Kisoszlár, Puszta Nagyoszlár, Kistelek és Sándorszállás.*

A helység 1283-ban a *nyúlszigeti apácák birtoka.* 1690-ben a török hódoltság alatt elpusztított helységként írták össze. Ekkor *Borhy György* és a *Gyöngyösiek* birtoka. 1712-ben 12, 1720-ban 28 magyar és tót háztartást vettek föl az összeírásba. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *Sőtér Gábor* és *János* özvegyei voltak a helység birtokosai. 1737-ben 12 zsidó lakost írtak össze e helységben. Imaházuk is e tájban épült. Az 1770. évi úrbéri rendezéskor 34 nyolc harminckétted úrbértelket írtak itt össze s ekkor a Sőtér-család birtokában találjuk. A róm. kath. plébánia 1787-ben keletkezett. A templom 1780-ban épült. Anyakönyvei 1754-ben kezdődnek. 1848 előtt *Palásthy Viktor, Török Gábor,* a *Sőtér-család* és *Dévay Zsigmondné* bírtak itt földesúri joggal. A tagosítás tárgyában a lakosság és a földesurak között sok ideig per folyt, míg végre 1864-ben megegyeztek. Ez évben 27 ház égett le a helységben.

A községhez tartozó Nagyoszlár és Kisoszlár puszta a XIII. század közepén Uzlar néven előfordulnak; már 1252-ben IV. Béla király a *Gurka Comes* nemetségbeli *Oltuman*-nak adományozza, majd 1259-ben, midőn leányát, a nyúlszigeti domokosrend női zárdájába apácának adja, e zárdát Oszlár, Süly, Cinkota stb. birtokokkal megajándékozza. E kettős adományozás perre vezetvén ennek 1274-ben barátságos osztályegyezség vetett végett. Midőn 1438-ban a hatalmas Rozgonyiak Pest megye északi részén, a Galga és Tápió között tetemes birtokokat kapnak adományba; birtokaik között Oszlár is szerepel. A középkorban Oszlár falu volt: „villá"-nak nevezik az oklevelek, sőt még a török

világ kezdetén is lakott hely, mert az 1562—63. évi budai szandzsák hűbérdefterében faluként felemlítik; de ezután puszta lett. E két pusztának 1848-ig a *báró Prónay-család* volt a földesura.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 3220 lélek, színmagyar. R. kath.: 3169, ref.: 5, ág. ev.: 10, izr.: 35, egyéb: 1. *Házak száma:* 500.

Területe: 5299 kh., melyből a községé: 101 kh. Szántó: 3820, rét: 424, legelő: 421, erdő: 159, szőlő: 317, nádas: 8, terméketlen: 151. Erdőbirtok: kisbirtokosok tulajdonában, akác. *Termények*: búza, rozs, árpa, zab, átlagtermés kh.-ként: 8—10 q. Gyümölcsök.

Vas. áll.: *Tápiósüly—Tápiósáp* (3 km.).

Posta, Táv. és Tel., Cső.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Keresk kamr., Iparfü., Mezőg. kamr., OTI.: *Budapest.* Főszb., Vál. ker., Pü. bizt., Pü. szak.: *Gyömrő.* Járásb., Tkv., Adóh.: *Monor.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Közs. előljáróság

Tel.: 3.

Vezető jegyző: *Lilik István* főjző.

Érettségit a váci piarista gimnáziumban tett, jegyzői tanfolyamot Nagybecskereken végzett. Mendén jegyzőgyakornok, 1911—20-ig Tápióbicskén segédjegyző volt. 1920 óta Tápiósáp vezetőjegyzője. Háború alatt 1915—16-ig katonai szolgálatot teljesített.

Adóügyi jegyző: *Pálffy Károly.*

Érettségit Székelykeresztúron tett, a közig. tanfolyamot Debrecenben végezte. Közig. pályáját 1914-ben Abrudfalván kezdte meg. 1919—20-ig Dányon, 1920—21-ig Kókán kisegítő volt. 1921-ben Tápiósápon adóügyi jegyzőnek választották meg. Háború alatt orosz, szerb és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Öccse 1916-ban orosz harctéren hősi halált halt.

Közs. irodatiszt: *Dulcz István.*

Gimnázium 7 osztályának elvégzése után 1925-ben közs. irodatisztnek választották meg. 1929 óta a Hangya Szöv. ügyv. könyvelője.

Közs. bíró: *Jandó Gergely.* Törvénybíró: *Seprős József.* Pénztáros: *Jandó István.* Közgyám: *Retter József.*

Magyar államvasutak

Állomásfőnök: *Csutor Aladár* főintéző.

M. kir. posta

Postamester: *Kováts Antalné sz. Katona Berta.*

Pribócon 16 éven át, Lőrincen 3 éven át postamesternő volt. 1922 óta a tápiósápi postahivatal vezetője. Férje Pribócon, Lőrincen és Bpesten a kincstár szolgálatában állott. Turócmegyéből a csehek hazafias magatartása miatt kiutasították. Férje 1915-ben orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban megszökött. Unokaöccse: Jakab Ernő tart. zászlós orosz fronton hősi halált halt.

M. kir. csendőrség

Őrsparancsnok: *Fodor Ferenc* thtts.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Joó Antal.*

R. kath. elemi iskola. Ig. tanító: *Kajdy Béla.*

Középiskoláit Tapolcán, a tanítóképzőt 1895-ben Esztergomban végezte. Pedagógiai pályáját mint kántortanító Alsódörgicsén kezdte meg, ahol 4 és fél évet tanított, 3 és egynegyed éven át Balatonlellén, 6 éven át Egerakacson tanított. Tápiósülyre 1909-ben került mint róm. kath. tanító, ahol 1924 óta a róm. kath. népiskola és gazd. továbbképző iskola igazgatója. Szőlészeti, gyümölcsészeti, pincemesteri, szövetkezeti, tejkezelési és tanító-továbbképző és konyhakertészeti szaktanfolyamokat végzett. Gusztáv fia háború alatt olasz fronton harcolt megsebesült. Vejei is résztvettek a háborúban.

Kántortanító: *Kelecsényi Ernő.*

Középiskoláit Nyitrán, a tanítóképzőt Esztergomban és Győrben végezte. Pedagógiai pályáját 1903-ban Szentmihályon kezdte meg, 1906 óta pedig Tápiósülyön róm. kath. kántortanító, ismétlőiskola előadója, a Hangya Szöv. alapítótagja és 2 éven át ügyvezetője volt. Háború alatt montenegrói fronton harcolt, megsebesült. Mint népf. hadnagy szerelt le. Sign. Laud. és Károly cs. k. tulajdonosa. Kommün alatt ellenforradalmi magatartásáért forradalmi törvényszék elé állították.

Tanítók: *Horváth János, Kiss Károly, Lovicska Ferenc.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Körorvos: *dr. Nonn János.*

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK. IPARVÁLLALATOK.

Önk. Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Lilik István.*

Levente Egyesület. Elnök: *Lilik István.* Főoktató: *Szilassy Alfonz.*

Hangya Fogy. Szöv. Ügyv. könyvelő: *Dulcz István.*

Üzletvezető: *Németh István.*

1929 óta a Hangya Szöv. üzletvezetője, előzőleg építkezési munkákkal foglalkozott. 1914-ben az 1. honv. gy. ezredhez vonult be, orosz és olasz fronton harcolt kétszer megsebesült. György bátyja a harctéren szerzett betegségében halt meg. Két sógora hősi halált halt.

Tápiósápi Tejüzem.

1928-ban *Petrovits Antal* és *Nagy Ferenc* alapították. Környékbeli uradalmak és gazdák tejét szállítják Budapestre. Naponta cca. 1000 liter tejet, amelynek a felét saját üzemükben feldolgozzák. A tejüzem modernül van berendezve. Az üzemnek Budapesten, Garay tér 8. szám alatt angró és detail üzlete van.

Vezető: *Nagy Ferenc.*

Tejipari szakiskolát 1926-ban Sárváron végezte. Pincehelyen napi 1000 liter tejet feldolgozó vaj- és sajtfeldolgozó üzemben dolgozott. Háború alatt 32 hónapon át orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Kitüntetései: kis ez. és bronz v. é., Károly cs. k. és seb. érem.

Petrovits Antal.

Vizsgázott sajtmester. Németországban is dolgozó vaj- és sajtfeldolgozó üzemben dolteljesített, orosz fronton megsebesült. Kitüntetése: nagy ez. és bronz v. é., Károly cs. k. és seb. érem.

BETŰSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Szántai István.*

1922-ben Budapesten szabadult fel. Mint segéd is a fővárosban dolgozott. 1924 óta Tápiósápon önálló épület- és bútorasztalosmester. Háború alatt olasz fronton harcolt, háború után a Nemzeti Hadseregben is szolgált. Unokatestvérei: Szántai István és Pál hősi halált haltak.

Árkosi András, Czirinkó József.

Ács: *Jandó András.*

Bognár: *Kapás János.*

Borbély: *Oravecz Pál.*

Cipészek: *Béky Kálmán, Lieber Ferenc, Lieber József, Neuwirth Márton.*

Cséplőgép- és traktortulajdonosok: *gróf Teleki László, Bognár József, Hutter László, Szántai István.*

Dohánytőzsdések: *Farkas József, Hangya szöv., Kohn Szidónia.*

Építési vállalkozó: *Zima István.*

1911-ben Budapesten szabadult fel mint pallér elökészítő és segéd Budapesten, Kolozsváron, Kassán és Dunakeszin dolgozott. 1923 óta Tápiósápon önálló kőművesmester. Több iskolát és magánépületet épített. Háború elején olasz és orosz fronton harcolt, 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1918 elején megszökött. Hazatérése után még az olasz fronton küzdött.

Férfiszabók: *Retter István, Retter József.*

Földbirtokosok: *Bellus Ferencné,* 50 kh., *Bognár József,* 300 kh. Kisoszlár pta), *Hutter Lászlóné,* 60, *Juhász Györgyné,* 70, *Petik Istvánné,* 70, *Szilágyi János,* 109, *gróf Teleki László,* 900 kh. (Nagyoszlár pta), *özv. Veres Istvánné örök.* 82.

Bérlők: *Bognár József, gróf Forgács Károlynétól* 200 kh., *Juszt Ödönnétől* 210 kh. Bérlet lejár 1934-ben. *Ürögdi Sándor Juhász Györgynétől* 70 kh., bérlet lejár 1934-ben.

Szőlőbirtokosok: *Bartos Béla* 25, *Bognár József* 20, *özv. Langfeld Mórné* 50, *Lilik István* 12, *Schweitzer Dezső Kóka* 30 kh.

Fűszer és vegyeskereskedők: *Szántai János.*

Szakmáját a Hangya Szövetkezetben tanulta. 1927 óta önálló kereskedő Tápiósülyben, előzőleg nyolc éven át a tápiósülyi Hangya Szövetkezet üzletvezetője volt. Háború alatt orosz és román frontokon harcolt, megsebesült, rokkant lett.

Bartos Béla, Guth Vilmosné, Hangya, Kohn Szidónia.

Hentesek és mészárosok: *Buriusz István.*

1918-ban Tápiósápon atyjánál szabadult fel.

Mint segéd és mint üzletvezető Budapesten dolgozott. Kétízben Budapesten önállósította magát. 1928-ban pedig átvette atyja tápiósápi üzletét. Háború alatt a 6. vártüzérezred kötelékében orosz, olasz és franc a frontokon harcolt, megsebesült. Bronz vitézségi érem és Károly cs. kereszt tulajdonosa. József bátyja a háborúban szerzett sebében és betegségében 1926-ban meghalt.

Kupcsik Ernő.

Kocsmárosok: *Bartos Béla, Czakó István, Guth Vilmosné, Hangya szöv., Natkó Mihály.*

Kovácsok: *Kohl Gyula, Szántai István, Szőke Mihály.*

Kőmívesek: *Szabó András, Zima István.*

Malomtulajdonos: *Lukács János.*

TÁPIÓSÜLY

Nagyközség.

A *Kartal* nemzetség ősi birtoka. E nemzetség sarja: *Uza fia Ferenc*, aki 1263—64-ben e tájon, Tápióságon és Tápiószecsőn volt birtokos. Alkalmasint ennek unokája volt Etele (1329—1338) a *Sülyi Etele-család* névadója. 1426—1472-ben *Sewl* és *Sywl alakban* fordul elő az oklevelekben. 1465-ben Külső-Szolnok vármegyéhez számították. A XV. század második felében a *Borsvai* és az *Etele-családok* voltak itt birtokosok. Az előbbi családból származott *Sülyi Borsvai Benedek*, 1487—89-ben a vármegye alispánja és követe. 1484-ben a *Nagylucsei-család* nyert adományt a *Kerekegyházi* család itteni birtokaira, mely család magvaszakadtával *Nagylucsei Orbán* egri püspök kiváltotta a *Dávidháziaktól*, akiknél zálogban voltak s Mátyás királytól adományt eszközölt ki reájuk. Mátyás király azonban utóbb elvette tőlük s csak 1490-ben szerezték vissza itteni birtokaikat *Corvin Jánostól*. A róm. kath. templom 1448-ban épült, a török hódoltság alatt elpusztult s egyedül a tornya maradt fönn. Ehhez épült azután 1696-ban a jelenlegi templom. 1691-ben egynegyed portát, 1695-ben két egész portát vetettek ki a helységre, mely ekkor a *Bosnyákoké* volt. 1715-ben 30, 1720-ban 46 adóköteles háztartást vettek fel az összeírásba. Az 1754-ben *Bajáky* özvegye volt a helység egyik birtokosa. 1770-ben az úrbéri rendezés alkalmával a *Sőtér-család* és a *Bosnyák-család* révén, a *gróf Kohárvak* voltak a birtokosai. A gróf Kohárvak itteni birtokai a *gróf Esterházy-családra* szállottak és tőlük *Kovásznai Kovács Zsigmond* vette zálogba. 1848-ig *Kovács Ferenc* cs. kir. őrnagy volt a helység földesura. A tagosztály s a legelőelkülönítés 1863-ban történt. 1869-ben nagy tűzvész pusztított a helységben. A római kath. egyháznak értékes szentedényei voltak, melyeket a Sőtér-család adományozott az egyháznak. E szentedényeket 1876-ban elrabolták, azóta nem kerültek meg többé. — A község az újszász—rákosi vasútvonal mentén fekszik.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2500 lélek, színmagyar. R. kath.: 2382, ref.: 10, ág. ev.: 9, g. kath.: 1, g. kel.: 5, izr.: 78, egyéb: 5. *Házak száma*: 400.

Területe: 2940 kh., melyből a községé: 131 kh. Szántó: 2022, rét: 145, legelő: 40, erdő: 46, szőlő: 402, kert: 139, terméketlen: 146 kh. *Terményei*: búza, rozs, átlagtermés 6—7 q, árpa, zab 4 q.

Vas. áll.: *Tápiósüly—Tápiósáp.* Az állomáson *kocsik* vannak és *autobuszjárat* Kókáig. *Szállás:* özv. Péter Józsefné vendéglőjében.

Posta és Tel.: *helyben.* Táv. és Cső.: *Tápiósáp.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Iparfü., Keresk. kamr., OTI.: *Bpest.* Főszb., Vál. ker., Pü. bizt., Pü. szak.: *Gyömrő.* Járásb., Tkv., Adóh.: *Monor.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK.

Községi előljáróság

Tel.: Tápiósáp 13.

Vezető jegyző: *Losonczy Lajos.*

Közs. tisztviselők: *Eper József.*

Iskoláit Pancsován végezte. 1921 óta Tápiósülyön közigazgatási szolgálatban van. Levente oktató. Háború alatt orosz szerb és olasz frontokon harcolt, háború után 1921-ig a Nemzeti Hadseregben szolgált mint őrmester szerelt le. Antal bátyja 1915-ben orosz fronton eltűnt, sógora, Nagy Antal, hősi halált halt.

Károsi Béla.

Közs. bíró: *Nagy Illés.*

1890—1904-ig saját és atyja birtokán gazdálkodott azóta teljesen önálló gazdálkodó. Birtokát szorgalmával 160 kh. földre szapo-

rította. Huszonhat éves kora óta a közs. képv. testület tagja, három izben törvénybíró is volt. 1924 óta pedig a község bírája. Róm. kath. iskolaszéki tag és tagja a Hangya Szöv. és a Szeszfőzde igazgatótanácsának is. Háború alatt 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban megszökött s utána még az albán fronton szolgált. János fia 1918-ban olasz fronton hősi halált halt.

Törv. bíró: *Dinnyés Sándor.*

Pénztáros: *Szabó József.*

Közgyám: *Bugyi János B.*

Máv állomás

Áll. főnök: *illetfalvi és zokoli Csutor Aladár* főintéző.

Középiskoláit Nagybányán és Budapesten végezte. A vasúti tisztképző tanfolyamot 1900-ban végezte Budapesten, Pozsonyszőlősön, Nagyszombat, Pozsonyban teljesített forg. szolgálatot, 1906-ban a forg. főnökséghez osztották be, 1910—1919-ig Vágsellyén volt áll. főnök. A csehek hazafias magatartása miatt letartóztatták, majd 1920-ban a pozsonyi börtönből áttoloncolták a határon. 1920 óta több helyen teljesített szolgálatot, 1926-ban Zebegényben, 1928 óta helyben áll. főnök. Cseh területen mint a megszállók elleni fegyveres alakulat szervezője, halálra volt ítélve.

Máv. tiszt: *Károsi János.*

Kereskedelmi érettségit 1917-ben Szegeden tett. MÁV tisztképző tanfolyamot 1922-ben Budapesten végzett. A MÁV szolgálatába 1917-ben lépett, Horgoson, Gomboson és Zomborban szolgált. 1920 óta pedig Tápiósülyön forgalmi és személypénztárosi szolgálatot teljesít.

Üzemi s. tiszt: *Botka Péter.*

Középiskoláit Ujvidéken végezte, MÁV-vizsgát 1924-ben Szolnokon tett. A MÁV szolgálatába 1915-ben Ujvidéken lépett, ahol 1921-ig volt, 1922—26-ig Szolnokon teljesített és azóta Tápiósülyön teljesít forgalmi szolgálatot. Családjából többen vettek részt a háborúban. Három nagybátyja hősi halált halt.

Pályafelvigyázó: *Kanyicska József.*

Közép iskoláit Esztergomban végezte, ahol 1922-ben a MÁV szolgálatába lépett. 1922-től 1930-ig Győrben teljesített szolgálatot és 1930 óta a Mende—Tápiószecsői szakasz pályafelvigyázója. MÁV vizsgát 1926-ban Budapesten tett. Atyja háború alatt orosz fronton harcolt, nagybátyja orosz harctéren hősi halált halt.

Raktárnok: *Antal Lajos.*

1915-ben lépett a MÁV. szolgálatába Szolnokon, Jánoshidán, Nagykátán stb. teljesített szolgálatot. 1921 óta pedig Tápiósülyön mint forgalmista, majd mint raktárnok szolgál. Háború alatt mint forgalmista és távirdász forgalmi szolgálatot teljesített.

M. kir. pósta

Postamester: *Roós Mátyásné.*

Póstamesteri vizsgát Tápiósülyön tett, ahol 1907 óta áll a m. kir. pósta szolgálatában. Háború, kommun és román megszállás alatt is vezette a póstát. A román megszállók szőlőjét és gyümölcsösét teljesen tönkre tették. Férje ny. főerdész. Veje, Kisss József, a háborúban kétszer megsebesült.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. egyházközség. Plébános: *Begyács Gyula.*

Szemináriumot Vácott végezte. Fölszentelése után három évig volt káplán. A 2200 főből álló egyházat 1918 január óta vezeti.

Izr. hitközség. Elnök: *dr. Reiner Dezső.*

R. kath. elemi népiskola.

Három iskolaépület van, amelyek öt tantermet, egy szertárt, egy tanítói és egy kántori lakást foglalnak magukban. Jelenleg a tanerők száma öt, a tankötelesek cca. 330, a gazd. ismétlősöké cca. 75. Az első iskolaépület 1891-ben, a második 1907-ben és a harmadik 1928-ban épült.

Ig.-tanító: *Kovács Géza.*

Középiskoláit az egri cisztercita főgimnáziumban, a tanítóképzőt 1923-ban Jászberényben végezte. Pedagógiai pályáját 1923-ban, mostani állomáshelyén, Tápiósülyön kezdte meg mint tanító. 1929 óta róm. kath. ig tanító. 1925 óta leventeoktató. Családjából többen résztvettek a háborúban.

Kántortanító: *Kajdy Lajos.* Tanítók: *Lipovics Teréz, Mészáros István, Mészárosné Győry Erzsébet.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Körorvos: *dr. Nonn János.*

Magánorvos: *dr. Reiner Dezső.*

Körállatorvos: *Kasza Gyula.*

Gyógyszertár a Segítő Máriához. Tulajdonos: *Pehr Ernő* gyógyszerész.

Közép iskoláit Pécsett, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1905-ben nyert oklevelet. Pécsett volt gyógyszerész, 1908 óta pedig a tápiósülyi „Segítő Mária" gyógyszertár tulajdonosa. Közs. képv. test. tagja.

Ügyvédek:

Ügyvédek: *Dr. Szendrő Endre, dr. Wiener Gyula.*

M. kir. honvédtábor

Táborfelügyelő: *Lapos Géza* alezredes.

A pozsonyi katonai iskola elvégzése után mint zászlós 1898-ban a 26. gyalogezredhez osztották be, ahonnan 1914-ben mint századost a 65. gyalogezredhez helyezték át. Az orosz fronton mint százados, majd mint zászlóalj- és különítmény-parancsnok szolgált. Háromszor megsebesült. 1928-ban mint alezredes nyugalomba vonult, majd a tápiósülyi táborban, amelyet 1922 óta vezet, mint táborfelügyelőt reaktiválták. Kitüntetései: III. oszt. kat. érd. ker. a kardokkal és ez. és bronz Sign. Laud. Jenő öccse olasz fronton hősi halált halt.

EGYESÜLETEK PÉNZINTÉZETEK SZÖVETKEZETEK

Kötelezett Tűzoltóság. Parnok: *Losonczi Lajos.*

Levente Egyesület. Elnök: *Losonczi Lajos.* Főoktató: *Mészáros István.*

Monor-kerületi Hitelbank fiókja.

Gyömrő-kerületi Szeszfőző Szöv. Ügyv. ig.: *Petrányi Károly.*

Hangya szöv. Ügyv. ig.: *Losonczi Lajos.*

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Veroczky István.*

1902-ben Erzsébetfalván szabadult fel, mint segéd Szabadkán, Kiskunfélegyházán, Újpesten, Budapesten, Baján stb. dolgozott. 1911 óta Tápiósülyön önálló épület- és bútorasztalosmester. Műhelye motorikus erőre van berendezve.

Borbás János, Kemény Sándor, Szohrek József.

Autótulajdonosok: *Langsfeld Béla, dr. Szendrő Endre.*

Ácsok: *Nagy János, Szabó András.*

Bádogosok: *Alb János, Alter János, Bakcsi Imre.*

Bizt. ügynökök: *Gömöri Ferenc, Hornyák Pál, Székely Lipót, Zsigri János.*

Borbélyok: *Irsán György, Oravetz Pál.*

Cipészek: *Bugyi András, Bugyi István, Bugyi József, Dinnyés János, Dobos István, Molnár Rudolf, Zsigri János.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Bozóki János, Kurgyis Testvérek, Szabó János és Társa, Szücsi József.*

Csizmadiák: *Hegedüs Gábor, Zakar József.*

Dohánytőzsdés: *Novák Emil.*

Fakereskedők: *Beck György, Lang Ferenc, Lopstein Testvérek.*

Férfiszabók: *Borbás János.*

1910-ben Alberti-Irsán szabadult fel, mint segéd ugyanott, Szentlőrincen, Kispesten, Kókán, Cegléden stb. dolgozott. 1920 óta Tápiósülyön önálló mester. Háború alatt orosz és olasz frontokon harcolt 1916—18-ig olasz fogságban volt.

Diviaczky László.

1892-ben Monoron szabadult fel, mint segéd ugyanott, Alberti-Irsán, Kókán, Cegléden, Kecskeméten, Budapesten, Tápiósápon stb. dolgozott. 1897 óta Tápiósülyön önálló mester. Lajos és János testvérei résztvettek a háborúban, két unokatestvére hősi halált halt.

Ronczó Lajos.

1906-ban Endrődön szabadult fel, mint segéd Temesváron, Orosházán, Szegeden, Lajosmizsén, Titelen, Óbecsén stb. dolgozott, 1921 óta Tápiósülyben önálló mester. Háború alatt orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült, mint tizedes szerelt le. Kitüntetése: nagy ezüst és kis ezüst vitézségi érem és Károly csapatkereszt.

Földbirtokosok: *özv. Langsfeld Mórné* gazdasága.

A birtok 30 éve van a család tulajdonában. 100 kh. egykori erdő és legelő birtok 98 százalékát néhai Langsfeld Mór szőlővel telepítette be. 1930 óta a bor elárusításával is foglalkoznak a tulajdonosok. 1928-ban az uradalomban baromfitenyésztést is rendeztek be. Özv. Langsfeld Mórné a közs. képviselőtestület virilis tagja. Béla és Dezső fiai a gazdaságot vezetik, Károly fia cukrász.

Moller Arnold rt. 164, *Nagy Illés* 160, *Szabó Jánosné* 80. — Szőlőbirtokosok: *Grosz Henrik* 34, *özv. Kohn Ádámné* 12, *özv. Koller Arnoldné* 154, *Nagy Illés* 12, *Reiner Ignác* 14, *Szücsy János* 6, *dr. Telek Miksáné* 24 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Béky Sándor.*

1918-ban Uri községben a Hangya Szöv.-nél szabadult fel, mint segéd, majd mint üzletvezető is a Hangya Szöv.-nél dolgozott. Fűszer- és csemegekereskedését Tápiósülyben 1926-ban alapította. Sógora: Szalay István, orosz fogságban volt.

Bencsik Józsefné, Fodor József, Friedenstein Miksa, Hangya szöv., özv. Péter Józsefné, Szinak Pál.

Gabona- és terménykereskedők: *Beck György. Lang Ferenc, Lobstein Testvérek.*

Hentesek és mészárosok: *Bukovszky Gusztáv.*

Kókán atyja üzletében szabadult fel, mint segéd Budapesten, Fóton és Szentmártonban dolgozott. 1886 óta Tápiósülyön önálló mester. Közs. képviselőtestület tagja. Háborúban hat fia vett részt. Gusztáv 1915-ben orosz fronton hősi halált halt. Béla, Ferenc, Jenő és Gyula megsebesültek.

Bárdi Lajos, Gulyás István, Gutfreund Elemér.

Kocsmárosok: *Bukovszky Gusztáv, Fodor József, Gulyás István, Hangya szöv., özv. Péter Józsefné, Silberer József.*

Kávéháztulajdonos: *Wiener Leó.*

Kovácsok: *Putz Lipót.*

Bakonyjákon szabadult fel, mint segéd Budapesten, Pápán és Wienben dolgozott. 1901-ben Bakonyjákon önállósította magát, majd három és fél éven át Magyarpolonyban volt önálló, 1906 óta pedig Tápiósülyön önálló kovács- és lakatosmester. Pápán patkolás tanfolyamot végzett, okl. patkolómester. A gyömrői Ipartestület és a tanoncvizsgáztató bizottság tagja.

Gutay János, Hajdu Károly, Szűcsy József.

Kötélgyártó: *Bencsik József.*

Lakatos: *Putz Lipót.*

Malomtulajdonosok: *Gerendási Endre. Szűcsy István és Társa.*

Női szabók: *Bozóki Emília, Reinhardt Sándorné.*

Pék: *Szinak Pál.*

Szobafestő és mázoló: *Matus Mihály.*

URI

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Czövek tanya, Szoros puszta* és *Tahy-major.*

1324-ben már fennállott és ekkor *Huri* néven szerepel az oklevelekben. 1386-ban Mária királynő Ujfaluval együtt a *Csetneki-családnak* adta cserébe. 1436-ban a *Zsegrai Pócsi-család* volt itt birtokos. A török hódoltság alatt nem pusztult el. 1691-ben öt tizenhatod, 1695-ben másfél portával rótták meg. Ekkor a *gróf Koháry-család* birtoka volt. 1715-ben 49, 1720-ban 58 adóköteles magyar háztartást írtak itt össze. 1770-ben az úrbéri rendezéskor 61 másodosztályú úrbértelke volt és a Kohányak voltak a földesurai. 1780-ban *Tahy Antal* és neje szül. *Jankovich Konstantia* vették meg. 1848 előtt *báró Tahy József* és *Tahy Ádám* voltak a helység földesurai. A római katholikus plébánia 1673-ban már fennállott és az anyakönyvek 1700-ban kezdődnek. — Az úrbéri elkülönözés és a tagosítás 1864-ben történt.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2800 lélek. Színmagyar. R. kath.: 2780, ref.: 5, ágh. ev.: 5, egyéb: 10. *Házak száma*: 502.

Területe: 3861 kh., melyből a községé: 75 kh. Szántó: 3199, rét: 229, legelő: 243, erdő: 4, szőlő: 13, kert: 21, nádas: 2, terméketlen: 146, egyéb: 2. *Talajviszonya*: agyagos. *Terményei:* búza, rozs, árpa, zab, tengeri, holdanként 8 q.

Vas. áll.: *Tápiósüly—Tápiósáp* (6 km.).

Posta, Tel.: *helyben.* Táv., Cső.: *Tápiósáp.* Főszb., Vál. ker., Pü. bizt., Pü. szak.: *Gyömrő.* Járásb., Tkv., Adóh.: *Monor.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg kamr., Iparfü., Keresk. kamr., ÖTI.: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK.

Községi előljáróság

Tel.: Tápiósáp 18.

Vezetőjegyző: *Rupprecht Jenő.*

Középiskolát 1912-ben Nagykárolyban, a jegyzői tanfolyamot 1921-ben Debrecenben végezte. Közigazgatási pályáját 1914-ben kezdte meg Urina 1919-ben adóügyi jegyzőnek, utóbb vezető jegyzőnek választották meg. Iskolánkívüli népművelődés és a Testnevelési Bizottság elnöke, leventeoktató, a

Hangya Szöv. ügyvezetője stb. Háború alatt orosz, román, olasz és franc a frontokon harcolt, kétszer megsebesült. 1918-ban m nt hadnagy szerelt le. Kitüntetései: III. kat. érd. ker., ez. és bronz Sign. Laud., kis ez. és br. v. é., Károly cs. ker., seb. érem, német becsületrend, háborús emlékérem. Béla, Károly és József testvérei is résztvettek a háborúban, Béla a harctéren szerzett betegségében meghalt.

Közs. bíró: *Nagy János.* Törv. bíró: *Bimbó János.* Pénztáros: *Sülli Gábor.* Közgyám: *Móres Mátyás.*

Postamester: *özv. Révay Lajosné.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Orvos: *dr. Szüts István.*

Középiskoláit Pécsen, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Doktorrá avatták 1928-ban. 1928-ban Budaörsön magánorvosi praxist kezdett, majd ugyanazon év decemberétől sz ntén mint magánorvos Uriban folytat gyakorlatot. OTI és Gyermekvédő Liga Szeretetházának orvosa.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. egyházközség.

Plébános: *Mácsay Károly.*

Középiskoláit Szentesen, a teológ át Vácon végezte. Pappá szentelték 1899-ben. Lajosmizsén, Palotán, Csongrádon, Rákospalotán stb. káplánkodott, majd 1911-ben a zsinati vizsga letétele után pestújhelyi káplán lett, ahol tevékeny részt vett a polgári leányiskola megalapításában és a kápolna berendezésében. 1923 óta az Ur egyházközség plébánosa. 1929-ben a templomot teljesen renováltatta és emeletes iskolát építtetett. Hangya Szöv. és a Hitelszöv. elnökigazgatója, a Testnevelési Bizottság elnöke stb. János testvére résztvett a háborúban.

Urii róm. kath. el. népiskola.

Az iskolában hét tanerő tanít cca 400—450 tanulót. A gazdasági ismétlőiskola tanulóinak száma cca 50. Iskolánkívüli népművelődési előadásokat, analfabéta tanfolyamokat, hazafias és működedvelő és vetítőgéppel tudományos előadásokat tartanak.

Ig. tanító: *Kajdy Gusztáv.*

Középiskoláit Keszthelyen, a tanítóképzőt 1916-ban Budapesten végezte. Pedagógiai működését 1916-ban Tápiósülyön kezdte meg, 1918—26-ig Pilinyen áll. tanító volt. 1926 óta az Uri róm. kath. népiskola ig. tanítója. Háború alatt 12 hónapon át olasz és francia frontokon harcolt, megsebesült, m nt tart. zászlós szerelt le. Kitüntetései: K s ez. és bronz . é., Károly csapatkereszt, sebesülési érem és háborús emlékérem.

Tanítók: *Kiss Sándor.*

Középiskoláit és a tanítóképzőt Szatmárném t n végezte. 1923 óta Uri tanítója. 1925-ben Vácon leventeoktatói kurzust végzett, leventeoktató. Háború alatt orosz és francia frontokon harcolt, háború után a Nemzeti Hadseregben is szolgált. Atyja, Kiss Károly, Uri kántortanító, mint tart. hadnagy résztvett a háborúban.

Berta Gyula, Kiss Sándorné, özv. Trenka Tiborné.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK

Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Kiss Sándor.*

Levente Egyesület. Elnök: *Rupprecht Jenő.* Oktató: *Kiss Sándor.*

Hangya Szöv. Elnök-ig.: *Szabó Sándor.*

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalos: *Farkas Jenő.*

Ács: *Mázos Antal.*

Borbély: *Füleki János.*

1907-ben Gyöngyösön szabadult fel, mint segéd Kolozsváron, Nagyváradon, Gyulafehérváron, Petrozsényben, Aradon, Jászberényben stb. dolgozott. 1913-ban Püspökladányban önállósította magát, majd 1913—16-ig Dedán volt, 1921 óta pedig Urin önálló mester. Háború alatt a 13. huszárezred kötelékében orosz fronton harcolt, résztvett a limanovai ütközetben is. Bronz vitézségi érem és Károly csapatkereszt tulajdonosa. Felesége sz. Tóth Mária, 1922 óta szülésznő a községben 1925-ben pedig községi szülésznőnek nevezték ki.

Cipészek és csizmadiák: *Berényi Mihály.*

1911-ben Pilisen szabadult fel, utána mint segéd dolgozott, majd 1918-ban Tápiószőlősön önállósította magát, 1927 óta pedig Urin önálló cipész -s csizmad amester. Háború alatt a 4. honv. huszárezred kötelékében orosz, szerb és olasz frontokon harcolt. 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban megszökött. János és András testvérei is résztvettek a háborúban.

Farkas János.

Cséplőgéptulajdonosok: *gróf Pálffy Anna* 6 HP gőzcséplő, 30 HP traktor, *Szekér Lajos* 6 HP gőzcséplő, 30 HP traktor.

Földbirtokosok: *gróf Pálffy Anna* uradalma.

A birtok 607 kh., ebből 553 kh. szántó, 21 kh. rét, 17 kh. legelő, két kh. nádas, 800

négyszögöl erdő stb. A gazdaság traktorral, cséplőgépekkel, darálóval stb. modernül van felszerelve. Tehenészete, sertészhízlaldája és tenyésztése is van. Harminc állandó éves cselédet, harminc pár aratót és napszámosokat szükség szerint alkalmaz.

Gazdasági intéző: *Tóth Antal.*

Középiskoláit Kecskeméten, a gazdasági akadémiát 1919-ben Magyaróváron végezte. Bánkuti kir. hercegi uradalomban gazd. gyakornok, majd gróf Pálffy Sándor uradalmában gazd. segédtiszt volt 1927 óta a gróf Pálffy Anna Uri uradalmának vezetője és gazd. intézője. Háború alatt orosz fronton harcolt, mint tart. zászlós szerelt le. László bátyja a háborúban megsebesült, rokkant lett.

Gróf Révay Simon örök. 360 kh., bérli: *Szekér Lajos.*

Középiskoláit Aradon és Budapesten végezte, utána Gaisz Gáspár, gróf Mitrovszky Vladimir stb. gazdaságaiban gyakornok, illetve írnok volt, majd gróf Almássy Kelemen és Imre uradalmába került mint ispán, ahol 36 évi szolgálat után mint uradalmi igazgató nyugalomba vonult. 25 év óta a gróf Révay-féle 360 kh. birtok bérlője. 40 darab álló tehenészete is van. Tizenhárom éven át a várm. törvh bizottság tagja volt, jelenleg póttag. Ernő, Miklós, Mihály, István, György és Iván fiai vég gküzdötték a háborút és mint hadnagyok, illetve főhadnagyok szereltek le.

Báró Révay Margit és *Helén* 380 kh., bérli *Bognár József*, lejár 1931.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *özv. Guth Mórné.*

Vegyeskereskedését, amelyet néhai férje 1895-ben alapított, 1927 óta özvegyi jogon vezeti. 1927-ben dohánykisárudai engedélyt kapott. Férje a harctéren szerzett betegségében halt meg. József, Károly és Pál fiai is résztvettek a háborúban.

Brüller Imre, Brüller Mátyás, Hangya szöv.

Hentes és mészáros: *Kupcsik Károly.*

Kocsmárosok: *Brüller Mátyás, Hangya Szöv.*

Kovács: *Petrik János.*

Kőmíves: *Solti János.*

GÖDÖLLŐI JÁRÁS

Székhelye: Gödöllő. Telefon: 6. Hozzátartozik 17 nagyközség.

Főszolgabíró: *vitéz dr. Endre László.*

Született Abonyban 1895-ben. Középiskoláit Kiskunfélegyházán, a jogot Budapesten végezte. Mint egyetemi hallgató 1915 március 15-én vonult be az első honv. huszárezredhez. A háború befejeztéig állandóan tűzvonalbeli szolgálatot teljesített és az őszszeomláskor mint hadnagy szerelt le. Az orosz harcokban legendaszerű hősies magatartást tanusított, miért a Sign. Laud., az I. és II. o. ezüst v. érem, Károly cs. ker., seb. érem, német érdemérem, hadi eml. érem, nyugatmagyarországi felkelés emlékérem kitüntetéseit nyerte és 1922-ben vitézzé avatták. Mikor a nyugatmagyarországi felkelés megszerveztetett, sietett szolgálatait a haza érdekében érvényesíteni. A felkelés egyik alvezére, később a pinkafői védelmi csoport parancsnoka lett. Közigazgatási szolgálatát mint közig. gyakornok 1918 május 10-én Pestvármegyénél kezdte. Ez év decemberében már Temesváron szolgabíró lett, azonban a megszállás folytán visszajött Pestvármegyébe, hol 1923 november 23-án a gödöllői járás főszolgabírójává választották meg. Gödöllő, mint az államfők tartózkodási helye, a főszolgabírói állás betöltésénél mindig különös figyelmet igényel. A tények igazolták, hogy a törvényhatóság bizalma helyesen választott, midőn erre az exponált állásra egy egészen fiatal, de már élettapasztalatokkal bíró, nagy koncepciójú, munkabíró, magyar érzésekben alkuvást nem ismerő és családi tradícióval rendelkező tisztviselőt bízott meg a járás vezetésével. A járást erős kézben tartva, mintaszerűvé fejlesztette. Rendelkezéseinek érvényt szerez, az érdemeket elismeri. Neve, mint a magyar eszmék törhetetlen harcosa, országosan ismeretes, sőt fogalommá kezd válni. Példaképe annak, hogy a jó közigazgatási tisztviselő nemcsak paragrafusokra támaszkodott hatalmi szóval intézi a közügyeket, de társadalmi úton is előljár a hazafias, kultúrális, szociális intézmények gyakorlati megvalósításában. Járásában a levente intézmények mintaszerűek, ahol legnagyobb figyelmet a törhetetlen hazaszeretet ápolására fordítanak. Mint a járási levente- és cserkészcsapatok elnöke irányítja az intézmények működését. A MOVE járási lövészegylet elnöke, egyben az orsz. tanács elnöki tagja. A TESz kerületi elnöke. Csaknem valamennyi hazafias irányzatú országos egyesületben vezető szerepet visel. Járása közönségének szeretete és tisztelete veszi körül.

Szolgabírók: *Harsányi László* tb. főszolgabíró.

1918 januárjában közig. gyakornokká kinevezve, 1919 április 12-től tb. szolgabíró a kispesti, 1920 szeptember 1-től helyettes szolgabíró a dunavecsei járásban. 1921 április 12-én szolgabíróvá választatott. 1923—24-es években a kiskunfélegyházi, 1924 március 1-től a gödöllői járásban teljesít szolgálatot. 1927-ben tb. főszolgabíróvá neveztetett ki. Hivatali ténykedésén kívül élénk tevékenységet fejtett ki a társadalmi és egyesületi mozgalmakban, tagja több országos egyesületnek. A gödöllői önkéntes tűzoltótestület elnöke, a gödöllői Levente Egyesület ügyvezető alelnöke, a járási MOVE Lövészegy. és a Stefánia Fiókegyesület alelnöke, a Gödöllői Járási Közműv. Egyes. alapító és vál. tagja, Pestvármegye törvhat. bizottságának választott tagja. A ETSz érdemkereszt tulajdonosa. 1914 augusztusában bevonult mint önkéntes a 68. gy. ezredhez. 1915-ben résztvett a kárpáti harcokban, 1915 május 26-án súlyosan sebesült. Ezután még 18 hónapot töltött első arcvonalban a román és az olasz harctereken. 1918 okt. 27-én angol hadifogságba került. 1919 december 4-én leszerelt mint tart. főhadnagy. Kitüntetései: Kis e. v. é., Seb. érem, Károly cs. ker., Háborús eml. érem.

Dr. Pohl Sándor tb. főszolgabíró.

A vármegye szolgálatában 1923 március 1-től 1924 április 15-ig mint közig. gyakornok működött, ez időtől mint megválasztott szolgabíró a gödöllői járásban működik. Hivatali elfoglaltsága mellett a társadalmi életben is tevékeny részt vesz. A Gödöllői Hirlap főmunkatársa, cikkei a fővárosi napi- és szaklapokban gyakran látnak napvilágot. Könyve is jelent meg „Képek az angliai jamboreeról" címmel. A járási közművelődési egyesület alapító tagja és főtitkára. A járási cserkésztitkárság titkára, avatott cserkésztiszt, a X. cserkészkerület fegyelmi bíróságának elnöke. A VTOE választm. tagja. Több egyesület vezetőségének tagja. A Credó Egyesület elnöke. A várm. tör.v. hat. bizottságának választott tagja. A világháborúban októberétől 1918 december 4-ig teljesített katonai szolgálatot, ebből 18 hónapot mint honv. önkéntes zászlós és hadnagy a tűzvonalban töltött. Több harctéri kitüntetés és a TESz jubileumi érdemke-

reszt tulajdonosa. A Timnye Működvelő Társaság Népházának megteremtője.

ajnácskeöi és hernádvécsei báró Vécsey József, a közgazdasági tudományok doktora, közig. gyakornok, tb. szolgabíró.

Közigazgatási pályáját mint tb. szolgabíró Gödöllőn 1928 szeptember havában kezdte, 1929 decemberben közig. gyakornokká neveztetett ki Az Orsz. Faluszövetség igazgató választm. tagja a szadai Faluszöv. elnöke, ahol az iskolánkívüli népműv. bizottság testnev. bizottságának s tagja.

Járásorvos: *dr. Kontra László* h. járásorvos, községi orvos.

1920 októbertől 1921 októberéig klinikai gyakornok, 1922 július 1-ig Szent János közkórházi segédorvos majd alorvos, 1922 július 1-től 1926 április 1-ig község es körorvos, 1927 júniustól gödöllői közs. orvos, 1930 május 24. óta h. járásorvos. A MOVE Lövész Liga elnöke, a TESz jub. érdemkereszt tulajdonosa. A világháborúban 1914 októbertől 1918 november 25-ig teljesített katonai szolgálatot, melyből 24 hónapot harctéren töltött. Kitüntetései: Bronz v. é., Károly cs ker. ,

Járási m. kir. állatorvos: *dr. Jesina Ferenc.*

1911 szeptember 5-én mint m. kir. állatorvos-gyakornok kezdte a szolgálatát Szabolcs vármegyében, 1922 júliustól Törökszentmiklóson és 1929 agusztustól Gödöllőn mint járási állatorvos működik. Egyúttal ellátja a M. Kir. Koronauradalom állategészségügyi szolgálatát és vezeti a m. kir. állatorvosi főiskola gyakorlati tanfolyamát. Közgazdaság és szakcikkei a lapokban gyakran jelennek meg.

1908 évben államilag kiküldött olympikon a londoni olympiászon osztrák díszkoszrekorder, több hazai atlétikai bajnokság győztese; a törökszentmiklósi MOVE v. alelnöke az O. Frontharcos Szövetség tagja, a MOAC pestmegyei osztályának igazgatóság , a Crédó Egyesület r. tagja. Mint tart. tüzérzászlós 1914 augusztus 1. vonult be és az orosz harctéren teljesített frontszolgálatot. 1915 április 1-től a XII. hadtest tüzérönkéntes iskolájában oktató tiszt, 1917 december 2-től a csáktornyai lőkórházban vezető állatorvos volt. Kitüntetései: arany érd. ker. a v. é. szalagján, háborús emlékérem.

Járási gazdasági felügyelő: *Lendvay Béla.*

Járási testnev. előadó: *Déry Zoltán* alezredes.

Járási vitézi hadnagy: *vitéz dr. Endre László* főszolgabíró.

Járási tűzrend. felügyelő: *Hanisch György* ny. főjegyző, tb. várm. tűzrend. felügyelő.

Mint péceli főjegyző 40 évi szolgálat után 1919-ben vonult nyugdíjba. A tűzrendészet érdekében nagy szolgálatokat tett, a járás községeiben kiképző előadásokat tartott. 1907 óta járás , 1921 óta tb. megyei tűzrend. felügyelő. A péceli és bagi tűzoltóságnak volt a parancsnoka, valamint kilenc község tűzoltóságának tb. főparancsnoka. A vármegyei Tűzoltószövetségnek t. tagja, 1916-ban a királyi díszérmet nyerte el és 1930-ban az Orsz. Tűzoltószövetségtől a 40 éves szolg. érmet kapta. A várm. törv. hat. b.z.-nak több cikluson át volt tagja. A péceli róm. kath. egyháztanács világi elnöke.

Irodatiszt: *Tolnayné Mencs Margit.*

A vármegye szolgálatában 1912 november 1-től áll. Tagja a Várm. Tisztviselők Orsz. Egyesületének a Természettudományi Társulatnak, a MOVE és MANSz Szövetségnek.

Segédtisztek: *özv. Dezső Jánosné.*

A vármegye szolgálatában 1920 április 20. óta áll. Tagja a Várm. Tisztviselők Orsz. Egyesületének, a MOVE és MANSz Szövetségnek.

Bellaágh Antal.

Vármegyei szolgálatban 1930 január 1-től áll. Háborús szolgálatot 1916 májustól 1918 novemberig teljesített, melyből hat hónapot román, három hónapot olasz és egy hónapot francia fronton töltött. Mint hadapródjelölt szerelt le. Kitüntetései: bronz kat. érd. ker., háborús emlékérem kardokkal, Károly csapatkereszt. ,

Járási útmester: *Szilágyi László.*

Hajdu: *vitéz Gál József.*

A járáshoz tartozó nagyközségek

1. *Cinkota,*
2. *Csömör,*
3. *Dány,*
4. *Gödöllő,*
5. *Isaszeg,*
6. *Kerepes,*
7. *Kistarcsa,*
8. *Mogyoród,*
9. *Nagytarcsa,*
10. *Pécel,*
11. *Rákoscsaba,*
12. *Rákoskeresztur,*
13. *Rákosliget,*
14. *Szada,*
15. *Vácszentlászló,*
16. *Valkó,*
17. *Zsámbok.*

CINKOTA

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Mátyásföld, Árpádtelep* és *Forrás-major.*

A történelem már 1074-ben, a Salamon és Géza között történt mogyoródi ütközetnél említi, mely a Mogyoród és Cinkota között emelkedő hegy körül folyt le. 1283-ban a *nyúlszigeti apácák* birtoka. Mátyás idejéből származik a cinkotai nagy icce mondája, mely az itteni nép ajkán a következőképen él: Mikor Mátyás király vándor-íródeákképen bejárta az országot, meglátogatta a cinkotai plébánost is, aki igen dölyfös ember volt. Budára érve, magához rendelte a plébánost azzal az üzenettel, hogy a következő három kérdésre feleljen meg neki: 1. Hol kel föl a nap? Mennyit ér a király? Mit gondol a király? A pap hiába törte a fejét, nem tudta megfejteni a kérdéseket; végre a kántor ajánlkozott, hogy ő felmegy helyette és megfelel azokra. El is ment és a következőket válaszolta: 1. A királynak Budán, nekem Cinkotán. 2. Jézus 30 ezüst pénzt ért, fölséged egygyel kevesebbet. 3. A király azt gondolja, hogy most a cinkotai pappal beszél, pedig én a kántor vagyok. — A talpraesett válaszért a király meg akarta jutalmazni és megkérdezte, mi a kívánsága, mire kántor azt kívánta, hogy mivel nagyon kicsi az icce, legalább Cinkontán legyen nagyobb. Ez az eredete a cinkotai iccének, mely azután nem két, hanem három meszelyt tartalmazott. A török hódoltság alatt a helység elpusztult s csak a szatmári békekötés után, 1709-ben népesült be újra. 1754-ben *Beniczky Tamás* birtokában találjuk. Ettől kezdve a mai napig szakadatlanul a Beniczky-család birtoka. A templomok közül legrégibb az evangélikus templom, mely 1709-ben épült. Az egyik kath. templomot 1757-ben, a másikat 1894-ben építették. 1849. április 11-én e helység határán folyt le az utolsó mérkőzés Aulich honvédtábornok és Jellasich bán hadosztálya között, mely a honvédsereg fényes győzelmével végződött. Aulich e győzelme után Cinkotán tábort ütött, itt fogadta április 24-én a főváros küldöttségét, mely a magyar sereget a császári hadakól elhagyatott fővárosba meghívta. A magyar gazdaasszonyok országos egylete 1906-ban leánynevelő-intézetét és árvaházát Cinkotán építette föl, tőszomszédságában a Beniczky-féle kastélynak és parknak, melyet Beniczky Gáborné, szül. Batthyány Ilona az egyletnek adományozott. Cinkotán nyert elhelyezést a pozsonyi menekült m. kir. áll. tanítónőképző.

Pestmegye egyik legrégibb gyülekezete a cinkotai *evangélikusoké.* Első lelkésze *Apostoli András* volt, ki az egyház anyakönyveit 1724-ben fektette le. Az egyház magyarosítását *Jezsovics Pál* (1871—1910.) kezdte meg, kinek veje *Blatniczky Pál* főesperes, a jelenlegi lelkész, aki egy évtized óta közmegelégedésre vezeti a ma már 3000 lelket számláló színmagyar híveit.

A rom. kath. egyház a XIII. században fentállott. IV. Béla kir. adományozta a Nyúlszigeti apácáknak, kik még a XVI. században is kegyurak voltak. Akkor Cinkota plebánia volt. A templomot a *Beniczky-család* építtette, restaurálta és alakíttatta át 1846-ban a mai méretére. A hitújításkor a lakosság protestánssá lett. Plebánia újból csak 1926-ban állítatott fel, addig a csömöri plébániának volt filiáléja.

Az ágh. ev. egyházközség 1699-ben alakult a *Beniczky Tamás* zolyomi birtokáról idetelepített úrbéresekből, kik *Ostolucky Anna,* Beniczky Tamásné segítségével mindjárt templomot és iskolát építettek, amelyet 1774-ben kibővítettek és 1924-ben teljesen újra építettek. 1892-ben kéttantermes, 1898-ban

3 tantermes iskolát építettek, melyben 5 tanító tanít. Eredetileg a Pesti, Rákospalotai és Csömöri egyházak tartoztak egybe, de a lelkészválasztásoknál különváltak. Az egyh. lelkészei között foglalt helyet: *Petényi Salamon*, a magy. tud. ornitológia megalapítója. Emléktáblája van. Leánygyűlekezete Nagytarcsa 1100 lélekkel, templommal és 3 tanítóval.

Az izraelita hitközség 1875-ben, 30 lélekkel alakult, ekkor építtették templomukat. A hitközség jelenleg 125 lélekből áll és a gödöllői neolog egyháznak filiáléja. A hitközségnek *Goldmann Rezső* az elnöke.

Cinkota körül több lakótelep keletkezett. Ezek közül *Mátyásföld* az ország egyik legnagyobb, legberendezettebb és legszebb nyaralótelepe. 1887-ben *Beniczky Gábor* és neje *Batthyány Ilona* grófnő, birtokuk egyik legszebb helyén 250 hold területet engedtek át potom áron az e célra alakult Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesületének. 1887-ben már megtartották az alakulási közgyűlést. A megalakulás után a telep rohamosan kezdett fejlődni és egymás után emelkedtek a szebbnél szebb nyaralók az egyesülettől megállapított szépészeti és egészségügyi szabályok szigorú szemmeltartása mellett. Ez épületek közé tartozik a szépen fásított és virágágyakkal diszített parkban álló emeletes Parkszálló, szép, tágas, fedett terrasszal, impozáns táncteremmel, melynek hangversenyek és színielőadások céljaira állandó színpada van. A park fásított részén, a szállótól néhány percnyi távolságban van a modern berendezésű vízgyógyintézet és artézi uszoda. A telepnek külön rendőrsége van, aminek következtében a közbiztonsági viszonyok mintaszerűek. A két áll. elemi iskola mellett a község — bár nehézségek árán — polgári leányiskolát is tart fenn. Nem messze a parkszállótól, a repülő térre vezető út mentén áll az impozáns r. kath. templom. A parkban játszóterek és teniszpályák állanak a sportkedvelők rendelkezésére. A telepnek külön posta, távíró és tábeszélő hivatala van. Utcái 10 öl szélesek és fákkal szegélyezettek. Legszebb tere a Parkszálló előtt elterülő tér, melynek közepén a telep névadójának: Mátyás királynak a mellszobra áll, melyet *Paulheim József* emeltetett, kinek nevéhez e telepen különben is sok hasznos alkotás fűződik. Ma sok száz díszes nyaraló emelkedik szabályosan haladó utcák mellett. A villany és vizvezetékkel bíró telep lakói közt ujabban mozgalom indult önálló községgé való alakulásra.

A világháborúban bevonult katonák száma: 1200, a hősi halottaké: 94, hadiözvegyeké 35 és hadiárváké: 7. A hősi halottaknak a község emléket állított. A földbirtokreform során az igénylők 156 k. hold birtokot kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1930. évi népsz. szerint: 8367 lélek, színmagyar. Róm. kath.: 4400, ágh. ev.: 2794, ref.: 400. izr.: 125. Házak száma: 1730.

Területe: 3685 kh. *Szántó:* 2451 kh., rét: 298, legelő: 248, erdő: 203, szőlő: 41, kert: 199, nádas: 1, egyéb: 244 kh. *Erdőbirtok:* özv. Beniczky Gábornénak 250 kh., akác. *Talajviszonya:* kavicsos. *Termények:* rozs, tengeri és kerti vetemények.

Vas áll.: *helyben. Szállás:* Parkszállóban.

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *helyben*, Főszb., Járb., Tkv., Adóh.: *Gödöllő*. Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., Vál. ker.: *Budapest*. Pü. bizt., Pü. szak.: *Rákospalota*.

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság Tel.: 2.

Vezetőjegyző: *zábori Záborszky Zoltán* főjegyző.

Ősrégi nemes családból származik. 1886-ban Rákoskeresztúron született. Középiskoláit Késmárkon, közig. tanfolyamot Budapesten végezte. Mint aljegyző kezdte közig. pályáját Rákosszentmihályon, majd 1914—1920-ig Kistarcsán volt főjegyző. 1920-ban választotta meg Cinkota főjegyzőjének. Elnöke a Testnevelési, Népművelési és az Áll. El. Isk. Felügy. bizottságoknak, a Cinkotai Polgári Körnek, Árpádföldi Kaszinónak, Cinkotai Strandfürdő Egyesületnek védnöke

a Cinkota—Ilonatelepi Nemz. Kultúregyesületnek, az Orsz. Jegyzőegyesület elnökségi tagja, az ev. egyházmegye főjegyzője, egyházfelügyelő stb. Közbecsült vezető egyénisége a község és környéke közéletének.

Adóügyi jegyző: *Fekete Gerzson.*

1889-ben szül. Gyomán. Középiskoláit Késmárkon, közig. tanfolyamot Debrecenben végezte. Közig. működését Nyirmártonfalván kezdte, majd 1910—23-ig Rákoskeresztúron volt aljegyző. 1923-ban választja meg Cinkota alü. jegyzőjévé. 1915 januárban bevonult a 101. gye.-hez, 26 hónapot tölt arcvonalban, kétszer sebesült. Nagy e. v. é., Károly cs. ker., seb. érem tulajdonosa, t. főhadnagy. „

Aljegyzők: *Müller Zoltán, dr. Relle Mátyás.*

Közs. tisztviselők: *Bács Vilma, Cirleczky István, dr. Institoris Frigyes, Mondur József, Ollé Béla.*

Közs. bíró: *Laukó János.* Törv. bíró: *Jedluska Pál.* Pénztáros: *Fábián Márton.*

Közgyám: *Udvardi István,* Kossuth u. 4.

Hentes- és mészárosmester, 1887-ben született Cinkotán. Mesterségét az iskolái elvégzése után helyben tanulta. 1906 óta van saját házában önálló üzlete. Tizenöt hold földjén gazdálkodással is foglalkozik. Négy éven át volt az Önálló Iparosok Körének elnöke. Akkor épült a kör színpada. Ma a körnek számvizsgálója. Háborúban orosz, olasz, román és szerb frontokon harcolt. 1918-ban mint tüzért zedes szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa. Községi közgyám. R. K. egyh. gondnoka. Strand. Egy. ig. tagja. CTK alapító tagja.

B. H. É. V. állomás

Állomásfőnök: *Prágai József* főintéző.

Szabadkán született 1894-ben. Felsőkeresk. érettségit tett és a vasúti tisztképző tanfolyamot végezte. 1909 óta áll a Bhév. szolgálatában. 1923-ig a Filatorigát állomáson teljesített szolgálatot, azóta a helybeli állomás főnöke. Megalapítója és elnöke a Bhév. Otthon dalkörnek, a Cinkotai Testedzők Körének elnöke, a Petőfi Társaság pártoló tagja.

M. kir. pósta

Póstamester: *Iglódy Etel.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. egyházközség. Plébános: *Dudás Károly.* Árpádtelepi esp.-plébános: *Szabó Lajos.*

Ágh. ev. egyházközség. Lelkész: *Blatinczky Pál* főesperes.

1869-ben Besztercebányán született. Középiskoláit Bbányán, a theológiát Pozsonyban, az egyetemet Göttingában végezte. 1904-ben theológiai tanár lett és a bpesti theológián három évig adott elő. 1893—1910-ig Zólyomban lelkész, 1910-től Cinkotán. Helyben 2600 lélek van, egy leány- és két fiókegyházban ugyanannyi. Van egy segédlelkésze, *Kósa Pál* és egy hitoktatója, *Tóth Szőllős Mihály.* Egyházi lapok munkatársa. Egyházi, vallásos tárgyú és konfirmációs könyveket ír. A Luther-társaság tagja. Iskolaszék, Gazda Kör és a Hangya elnöke.

Izr. hitközség. Elnök: *Goldmann Dezső.*

A Cinkotai M. Kir. Áll. Tanítónőképző-intézet. Igazgató: *Tabódy Ida.*

Tanárok: *Biberauerné Abonyi Júlia, dr. Csada Imre, Forgó Sarolta, Gál Amália* gy. isk. tanítónő, *Haitsch Ella, dr. Madarasné Hanvay Ilona, Jámbory Gabriella, Jombart Etelka* nevelőnő, *Medgyesi Mária, Medgyesi Zsófia, Mógerné Küzdy Ilona, Novák Eszter* gy. is. tanítónő, okl. polg. isk. tanár, *Pfeiffer Ilona,* gy. isk. tanítónő, *Rátkay Kálmán* áll. tanító, *Roda Mária, Ruisz Márta, Urbányi Karolina, Vitál Margit,* gy. isk. tanítónő, *Wajdits Károly, Zala Mária.*

Községi Polgári leányiskola, Mátyásföld. Igazgató *Flasch Béláné sz. Kovássy Márta.* Tanári kar: *Nagy Júlia, Radnótiné Bencze Erzsébet, dr. Takóné Csató Olimpia,* ezenkívül óraadók és hitoktatók.

Községi Polgári Fiúiskola. Igazgató: *Erdős Béla.* Tanárok: *Csernik József, Szabó Gyula, Tóth Mihály.*

Áll. el. iskola, Mátyásföld. Igazgató: *Földváry Ferenc.*

Tanítók: *Thungli Gyula,* Mátyásföld.

1900-ban született Sátoraljaújhelyen. Kassán szerzi meg tanítói oklevelét 1918-ban, 1919 óta tanítója az ujmátyásföldi iskolának. A r. kath. egyház kántora, leventeoktató, iparostanonc-iskolai előadó, Corvin Mátyás Dalkör alapító tagja, alapítása óta

karnagya, Cinkota—Mátyásföldi Casino jegyzője Orsz. Zeneegyesület tagja. Háború utolsó évében katonai szolgálatot teljesített, a Nemzeti Hadseregben az 1. honv. lovastüzérosztagnál szolgált, t. hadnagy.

Áll. el. iskola, Árpád-telep. Tanítók: *Györe László.*

Szentendrén született 1907-ben. A tanítóképzőt Budapesten végezte 1927-ben. Két évig Pomázon működött, 1929 óta helyben az Árpád-telepi áll. el. isk. tanítója. Leventeoktatói és népm. előadói tanfolyamot végzett. Az Árpád Kultúr és Sport Egylet jegyzője, népm. előadó.

Babochayné Papp Ilona, Églyné Strasser Elvira.

Róm. kath. el. iskola. Tanítók: *Matschek Győző, Nagy Aladárné, Tóth Mihályné.*

Ágh. ev. elemi iskola. Igazgató: *Zselló Lajos.*

1894-ben született Cinkotán. Oklevelét Eperjesen szerezte. Állását a katonai szolgálat miatt csak 1918-ban foglalta el, azóta állandóan tanít. 1922-ben kántortanítóvá, 1929-ben igazgatóvá választották meg. CSE alelnöke, a Gazdakör és a legeltető birtokosság jegyzője. Ifj. Egyh. vezetője, hol az éneket is tanítja. — Felesége szintén helybeli tanítónő. — A háborúban orosz és román fronton harcolt, mint t. hadnagy szerelt le. Károly cs. ker. és seb. érem tulajdonosa.

Tanítók: *Koch István.*

1911-ben született Budapesten. Oklevelét a budai áll. tanítóképzőintézetben szerezte és azonnal megválasztották Cinkotára tanítónak. Levente oktató, a Gázvédelmi Liga és CSE tagj.

Polacsek Ilona.

Nagyszombatban született. Oklevelét a Cinkotára helyezett volt pozsonyi áll. tanítóképzőben szerezte. Működését Nagyfalván kezdte 1913—1918-ig, ahol a magyarosítás terén érdemeket szerzett. Menekült, a szerbek teljesen kirabolták. Egy évig Ókécskén volt, ahol a román front mögött srapneltől megsebesült. 1920 óta működik helyben. A helybeli tanítóképzőben a vallást tanítja. Ifj. egyházi és Népművelődési előadó. A MANSz aktív munkatársa.

Dr. Schwarzer Károly, Zselló Lajosné.

Áll. óvodák. I. sz. óvoda: Óvónő: *özv. Probocskai Jenőné sz. Szabó Róza.*

Az óvónőképzőt Hódmezővásárhelyen végezte 1896-ban. 1920-ig Torontál megyében működött, a megszállás miatt menekülni volt kénytelen, azóta a helybeli I. sz. óvodában működik. A nemzetségi vidéken kifejtett munkásságáért elismerésben és jutalomban részesült. MANSz tagja. Néhai férje áll. tanító volt.

II. sz. óvoda. Óvónő: *Tájber Árpádné sz. Piller Mária.*

Az óvónőképzőt Budapesten végezte 1910-ben. Működését Cinkotán kezdte 1913-ban, a község magánóvodájában. Az óvodát 1918-ban államosították. A MANSz tagja. Első férje a háborúban szerzett betegségében halt meg 1927-ben.

Óvónők: *Czikola Ilona, Kiss Vilmosné.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Orvosok: *dr. Kuhárik Ferenc* közs. orvos, *dr. Dembitz Mátyás, dr. Hévizi Manó, dr. Király Aurélné, dr. Szemere László, dr. Takó Károly, dr. Udvardi József.*

Közs. állatorvos: *dr. Ürményi Béla.*

Gyógyszertárak:

„Mátyás Király" gyógyszertár, Kossuth L. u. Tulajdonos: *Tóth József.*

„Corvin" gyógyszertár, Mátyásföld.

Áll. vizsgázott fogász: *Fodor Lajos*, Árpád-telep.

Hódmezővásárhelyen született 1861-ben, a gimnáziumot is ott végezte. Fogászati képesítését Budapesten nyerte. Bécsben, Berlinben, Angliában és az Amerikai Egyesült Államokban töltött hosszabb időt és tökéletesítette szaktudását. Hazajövetele után ő létesítette Budapesten az első fogászati vizsgát, melyet a kormány 1911-ben rendelt el. 52 éve dolgozik szakmájában. Az ország összes nagyobb városaiban dolgozott. 1911—1929-ig Csongrádon és környékén működött. 1929 óta helyben folytat fogászati gyakorlatot.

Ügyvédek

Krajnai Hodulin Lajos, Kossuth L. u. 1.

Dr. Bauer István, Mátyásföld.

Dr. Pototczky Géza, Mátyásföld.

Sajtó

Rákosi Szántó, hetilap. Szerkesztő és laptulajdonos: *Szikora Zoltán.*

EGYESÜLETEK

Mátyásföldi Nyaraló Tulajdonosok Egyesülete.

Elnök: *Szegedy Lajos.*

Levente Egyesület. Elnök: *vitéz Berde Gábor* ny. ezredes.

Főoktató: *mosóci dr. Institoris Frigyes* sz. k. v. huszárfőhadnagy.

Régi nemesi családból 1886-ban született. Tanulmányait a nagyváradi honvéd hadapródiskolában végezte. 1912-ben a kolozsvári egyetemen avatják doktorrá. Tényleges katonai szolgálatot a 12. aradi huszárezredben teljesített. 54 hónapot töltött harctéren. Két hadiékítményes Signum Laudis, Károly cs. ker., a szász Albrecht Rend II. oszt. lovagkeresztjének kardokkal stb. tulajdonosa. 1928 óta tisztviselője Cinkota községnek.

Cinkota-Mátyásföldi Kaszinó. Elnök: *Soós Jenő.*

Árpádföldi Kaszinó. Elnök: *Záborszky Zoltán* fjző.

Cinkota és Környéke Ált. Ipartestület.

Alakult 1921-ben 90 taggal. Első elnöke: *Frigyer Ferenc* volt. Jelenlegi taglétszám: 376.

Iparh. biztos: *Záborszky Zoltán* főjegyző.

Jelenlegi elnöke: *Kollár Mihály* építőmester. (Személyi adatait l. az ép. vállalkozóknál.)

Alelnökök: *Zimányi Ferenc* cipészmester, *Szabó Gyula* kőmívesmester, *Szakatics Mihály* kőmívesmester.

Jegyző: *Müller Zoltán* közs. aljegyző. Pénztáros: *Ollé Béla* közs. irodatiszt.

Cinkotai Önálló Iparosok Köre.

Elnök: *Radóczy Gyula* cipészmester.

Egregyen (Zala m.) született 1888-ban. Szakmáját Keszthelyen tanulta, 1906-ban szabadult fel. Mint segéd 12 éven át dolgozott, 1918-ban lett önálló. A Cinkotai Önálló Ip. Körének elnöke, közs. előljáró r. kath. egyháztanács tagja, tanoncisk. felügy. biz. tag, ipartestületi előljáró, MOVE Lövész Egylet tagja. Mozgósításkor bevonult, három hónapig orosz fronton harcolt, súlyosan sebesült. 1916-ban mint 100 százalékos tizedes szerelt le. Jelenleg is 50 százalékos rokkant.

Cinkota-Ilonatelepi Nemzeti Kultúregyesület.

1921-ben alakult 91 taggal, osztály- és valláskülönbség nélkül. Megszervezői: *Bula János, Fritsche Imre, Kreiliszheim Bernát, Koncz István, Gyenes László.* Első elnöke: *Bula János.* Az egyesület a ráutaltak támogatásával fontos szociális missziót tölt be, amellett kulturális jelentőségű is működése, amennyiben színi előadások, társas összejövetelek rendezésével gondoskodik a tagok hazafias szellemű neveléséről. 1930-ban költözik, a tagok áldozatkészségéből épült saját székházába. 1200 kötetes könyvtáruk van. A céltudatos vezetést bizonyítja, hogy az egyesületnek 680 tagja és jelentős vagyona van.

Fővédnökök: *vitéz dr. Endre László, Záborszky Zoltán* és *dr. Hollósi Kuthy Lajos.* Korelnök: *Keller Mihály.*

Elnök: *Feigl István* m. kir. posta- és távirda-főellenőr.

Született 1865-ben Pancsován, ahol középiskoláit is végezte. 1880-ban lépett a pósta szolgálatába 1889-ben teszi le szakvizsgáit. Működését a pancsovai pósánál kezdi meg, mint távírótiszt. 1917-ben ellenőrnek, 1924-ben főellenőrnek nevezik ki. Megszállás után a budapesti póstához lett beosztva, 1925-ben nyugalomba vonult. Ugy a kereskedelmi miniszter, mint a pósta hosszú és lelkiismeretes szolgálatait dicsérő elismerésben részesítette. Elnöke a Cinkota—Ilonatelepi kultúregyesületnek, amelynek alapító tagja is.

Ügyvezető: *Fritsche Imre* ny. m. kir. távirótiszt.

Született 1891-ben Pancsován. Iskoláit Pancsován, Temesvárt és Budapesten végezte. 1904-ben lép a pósta szolgálatába. Budapesten teszi le szakvizsgáit. 1914—17-ig tiszti ellenőr volt a központi távíróhivatalnál. 1918-ban a honv. minisztérium Hughes állomásának volt h. parancsnoka. 1925-ben vonult nyugalomba. Szolgálatai elismeréséül több kitüntetésben részesült. Munkatársa volt a Pestvidéki Hirlapnak, a Cinkota—Ilonatelepi kultúregyesület ügyv. elnöke, MOVE, Póstatiszti Kaszinó tagja.

Alelnök: *Girus Lajos* textilkereskedő.

Budapesten született 1900-ban. Hat reálgimnáziumot végzett. Vaspari gyakornok volt a Ganz-gyárban, 1918-ban szabadult fel mint vasesztergályos. 1915-ig dolgozott szakmájában a Ganz-gyárban és a kistarcsai gépgyárban. 1926 óta önálló textilkereskedő. Az Ilonatelepi Kultúr Egy. alelnöke és titkára. Az egyesület életében tevékeny munkásságot fejt ki. Édesapja résztvett a háborúban, olasz fronton harcolt.

Jegyző: *Jerabek Gyula.*

Pénztáros: *Gyenes József* ny. Hév. I. o. altiszt.

1886-ban Gyömrőn született. Katonaévei leszolgálása után 1889-ben lép a HÉV szolgálatába. A cinkotai fűtőházban kezdi meg szolgálatát, majd mint fűtő és mozdonyvezető működött, a műszaki osztályból vonul nyugalomba 37 évi szolgálat után,

mint I. oszt. műszaki altiszt. A Cinkota—Ilonatelepi Kultúregyesület alapító tagja, jelenben pénztárosa.

Cinkotai Testedzők Köre.

1920-ban alakult, megszervezője *Lenkey Béla*, a sportkedvelő ifjúság támogatásával. *Prágai József* vezetésével ujjászervezik, ennek köszönhető, hogy a kör sportbeli tevékenysége gyors fejlődésnek indul. A csapat már az első évben bekerül a Községi Labdarúgó Alszövetség első osztályába. Tagok létszáma: 130.

Díszelnök: *zábori Záborszky Zoltán.*

Elnök: *Prágai József.* Alelnökök: *dr. Institoris Frigyes* és *Zselló Lajos.* Titkár: *Szlankó István.* Jegyző: *Koch István.* Futballszakoszt. elnöke: *Goldmann Árpád.*

Árpád Kultur- és Sport Egylet.

1931 január 25-én alakult 36 taggal. Megszervezője: *ifj. Kéménczy János, ifj. Kovács István, Várady László.* Alosztályai: sportszakosztály, az összes sportágak művelésére, dalos, műkedvelő (kultúr) és tűzoltó szakosztály. Jelenlegi taglétszám: 46.

Elnök: *Szabó Lajos* esp.-plébános. Társelnökök: *Szondy Emil* és *Rott Győző.* Alelnökök: *Magyari Márton, Miksits Tamás, Babochay Lajos* és *Alföldi Antal.* Ügyvezető: *Czirmay Tibor.* Titkár: *ifj. Kéménczy János.* Pénztáros: *Krieger Gusztáv.* Jegyző: *Gyüre László.*

Corvin Mátyás Dalkör, Ujmátyásföld.

1927-ben alakult. Alapítói: *Tungli Gyula, Eisler Gyula, Földváry Ferenc, Kots Domokos, Bokody Zoltán, Pecha Lajos.* Az alapítók közé tartozik jelenlegi elnöke, *Frigyer Ferenc* is, akinek anyagi áldozatkészsége nagyban hozzájárul a kör fentartásához. A dalárda már működése első évében résztvesz a keresztúri járási versenyen, ahol díszoklevelet és ezüstérmet nyert, azóta minden évben versenyeken vett részt, minden alkalommal értékes kitüntetéseket szerezve.

Elnök: *Frigyer Ferenc.* Alelnök: *Kots Domonkos.* Titkár: *Panogács János.* Karnagy: *Thungli Gyula,* aki nagy hozzáértéssel és ambicióval vezeti a dalkört.

Önk. Tűzoltó Testület. Elnök: *Záborszky Zoltán* fjző. Főparnok: *Ádámffy Pál* r. kath. k.-tanító. Alparnok: *Ollé Béla* közs. irodatiszt.

Gazdakör. Elnök: *Blatniczky Pál.*

Cinkotai Testedzők Köre. Elnök: *Prágai József.*

Mátyásföldi Tennis Club. Elnök: *Sikorszky Titusz.*

Ujmátyásföldiek Egyesülete. Elnök: *Eisler Gyula.*

Magyar Asszonyok Nemzeti Szöv. Elnöknő: *Reitmeister Károlyné.*

Strandfürdő Egyesület. Elnök: *Záborszky Zoltán* fjző.

PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK, IPARVÁLLALATOK

Pestkörnyéki Bank Rt., Mátyásföld. Igazgató: *dr. Bruck Sándor* kormányfőtanácsos.

Anna—Árpádtelepi Hangya Fogy. Szöv.

1920-ban alakult, száz taggal, megalapítói *Tóth Gyula, Horváth Pál, Vasadi József, Polesz Antal, Szabó Gergely* és mások. Jelenlegi taglétszáma a szépen fejlődött szövetkezetnek: 240.

Elnök: *Nagy József.*

Született Péterhidán 1884-ben. Szakácsin szabadult fel 1901-ben, Győrben, Mosonban, Magyaróváron, stb. városokban és a fővárosban segédeskedett 30 évig. 1930 óta önálló. Hangyának régi vezetőségi tagja, 1928 óta elnöke.

Alelnök: *Vámos György.* Könyvelő: *Klier József.* Felügy. biz. elnöke: *Haits Jakab.* Üzletvezető: *Ráduly Ferencné.*

Máv. Konsum Fogy. Szöv., Mátyásföld.

1931 április 15-én nyílott meg, Mátyásföld legnagyobb üzlete, hat alkalmazottja van.

Üzletvezető: *Dobolyi Dénes.*

1899-ben Marosvásárhelyen született. Marosvásárhelyi ref. kollégiumban végzi tanulmányait, majd kereskedői pályára lépett, 16 éven át működött mint vaskereskedő. Másféléve van a fenti szövetkezet szolgálatában, az üzletnek megalapítása óta vezetője. 1917-től az összeomlásig a 62. gye.-ben szolgált, 11 hónapig olasz harctéren volt, mint őrmester szerelt le.

Prepeliczay Árpád fonálfestő, fonálfényező és fehérítőgyár.

1907-ben alapította a jelenlegi tulajdonos, a mostani jéggyárból átalakult gyárépületben. Fokról-fokra fejlődve érte el mai ha-

talmas méreteit. A gyár a legmodernebb felszereléssel rendelkezik: két darab összesen 85 négyszögöl területű Cornwall gőzkazán, 1 darab 18 HP gőzgép, 1 darab 30 HP villanymotor, 1 darb 22 HP dynamo mint kisegítő erőforrás, fényezőgép és négykamrás „Haas"-féle szárítógép.

Gyártulajdonos: *Prepeliczay Árpád* vegyész.

Külföldi szakiskolán szerett gyakorlattal. Foglalkoztat 48—80 embert.

Üzemvezető: *Ehmann Pál.*

1894-ben Cinkotán született. Iskolái Karcagon és Pápán történt elvégzése után a gyár szolgálatába lépett s ma mint a gyár üzemvezetője és teljhatalmú megbízottja működik. Háborúban orosz, olasz, román és szerb fronton harcolt. 1918-ban szerelt le. Kis ez. és bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa. A Cinkota—Mátyásföldi Kaszinó vál. tagj.

Árpád-Annatelepi Homokbánya és Építő Rt.

1923-ban alakult. Alapítók: *Schneider Andor, Schneider Gyula.* Két telep létesült: a Cinkotához tartozó gróf Apponyi- és Rákosszentmihályhoz tartozó Margit-telep. Mintegy 120 házat építettek fel. Az árpádtelepi Kultúrház létesítése a cég nevéhez fűződik. A cég alapítása Árpádtelepen az első építő- és tüzelőanyagraktár. Továbbá kavics- és homoktermelésükkel, telkek parcellázásával sokban hozzájárultak a község és a környék fejlődéséhez. A cég az építőszakmában elismert tekintély.

Vezérigazgató: *Schneider Andor.*

Született 1882-ben Budapesten. 1900-ban lép műszaki pályára, a Ganz rt-nál, majd külföldi tanulmányutat tett, Németország, Egyesült Államok nagyobb városaiban összesen 19 éven át működött, majd több európai metropolisban töltött hosszabb-rövidebb időt, majd újra a magyar műszaki életbe kapcsolódott bele. A fenti vállalatnak megalapítása óta elnök-igazgatója.

Magyar Légiforgalmi Rt., Mátyásföld.

Nemzetközi Légiforgalmi Rt., Mátyásföld.

Cinkotai Fa és Építőanyag Rt.

Gázgyár. Tulajd.: *Horváth Elemérné.*

Magyar Ált. Gépgyár Rt.

„Sempernova" nemes vakolat gyár. Tulajd.: *Balogh Géza.*

Kishaszonbérlők és Kisbirtokosok Szövetkezete.

Walla Cementárugyár fiókja.

BETŰSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Gyulai Pál,* Baross Gábor u. 24., Mátyásföld.

1884-ben született Vitkán. 1907-ben szabadult fel Vásárosnaményben, mint segéd felvidéki városokban és Budapesten kétizben is dolgozott. Már háború előtt önállósította magát Nagyhalászon, 1919 óta van műhelye Mátyásföldön. A Corvin Mátyás Dalkör pénztárosa és működő tagja. Levente Sportegyletnek szintén pénztárosa. Nejének atyja és fivére háborúban szerzett betegségükben haltak meg.

Gyursánszky István, Malán István, Szabó Pál.

Ácsok: *Hulik János, Takács József, Tóth József.*

Baromfikereskedők: *Podonyi Pálné, Tóth Lajos.*

Bádogosok: *Pecha Károly,* Mátyásföld, Emma u. 3.

1858-ban született Szakolcán. Bécsben szabadult fel 1876-ban, mint segéd dolgozott Bécsben, Budapesten, 17 éven át pedig a Fridrich-gépgyárban a vízműveknél, mint mester működött. Hat éve önálló bádogos és vízvezetékszerelő Mátyásföldön. Számos villa vízvezetékberendezését szerelte.

Róth Lajos, Mátyásföld, Géza u. 28.

1904-ben született Budapesten. Ugyanott szabadult fel 1920-ban, mint segéd is a fővárosban dolgozott, a Szt. István Tápszermüveknél, BSzKRT-nál, Fuchs és Lichtergyárban mint üzembádogos. Előbb Sashalmon volt önálló. 1931 óta Mátyásföldön. Felesége atyja, Hegyi Imre háborúban szerzett betegségében hunyt el 1926-ban.

Zwillinger Bernát, Mátyásföld, Kárpát u. 4.

1865-ben született Budapesten. Ugyanott szabadult fel 1881-ben, mint segéd is állandóan a fővárosban dolgozott, ahol 28 éven át volt mint önálló mesternek nagy műhelye. 1918 óta folytatja iparát Mátyásföldön. Budapesten az Ipartestület választm. tagja volt. Békében a 32. gye.-ben szolgált, magas kora ellenére háború alatt is teljesített katonai szolgálatot.

Kaszás Mihály.

Bognárok: *Ecsenszki Márton, Gajdos János, Gyurina Ferenc.*

Bor- és szeszkereskedők: *Boros Hugó, Varga Sándor.*

Bőrkereskedő: *Alter József.*

Bőröndös: *Purczel József.*

Címfestő: *Csillik Dániel, Gerlits László.*

Cipészek: *Cseh József*, Mátyásföld, Horthy Miklós út.

1896-ban Gecsén született. 1914-ben Pápán szabadult fel, mint segéd Pápán, Győrött és Budapesten dolgozott. 1924 óta önálló mester Mátyásföldön. 1915-től összeomlásig háborús szolgálatot teljesített a győri 19. gye.-ben, 28 havi harctéri szolgálata van, háromszor sebesült, bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Farkas Bálint, Mátyásföld, Béla u. 1.

Szeghalmon született 1887-ben. Ugyanott szabadult fel 1903-ban, mint segéd az ország különböző városaiban és Budapesten dolgozott 1912—28-ig Szeghalmon volt műhelye 1928 óta mátyásföldi iparos. 1915-ben vonult be a 37. gye.-hez, összeomlásig teljesített harctéri szolgálatot. Bronz v. érem, Károly cs. ker. tulajdonosa.

Kiss János, Mátyásföld, Baross G. u. 4.

Regőcén született 1883-ban, Szegeden szabadult fel 1900-ban, mint segéd Budapesten, Szegeden, Szabadkán stb. városokban dolgozott. 1907 óta önálló mester, a fővárosban is kilenc éven át volt műhelye, ahol a kerületi cipész szakosztály másodelnöke volt. 1928 óta Mátyásföldön folytatja iparát. Mozgósítástól összeomlásig volt katona, 26 hav. harctéri szolgálat után szerelt le, mint szakaszvezető. Bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa. Sándor fivére hősi halált halt.

Ráduly Ferenc, Árpád-föld.

Marosszentannán született 1891-ben. Szakmáját Marosvásárhelyen tanulta, 1909-ben szabadult fel. Mint segéd Budapesten, Szegeden, Kolozsvárott stb. városokban dolgozott tíz éven át, 1919-ben lett önálló. Mozgosításkor bevonult, orosz és olasz frontokon harcolt 46 hónapig, megsebesült. Bronz v. é., Károly cs. kir. tulajdonosa. József bátyja Pozsonynál 1914-ben hősi halált halt.

Sárossy János.

1900-ban született Marosvásárhelyen. Iskoláit és szakmabeli képzettségét u. ott szerezte. Mint segéd Budapesten és Marosvásárhelyen dolgozott. Öt éven át pénzügyőr volt, majd 1925-ben önállósította magát. A TESz vál. tagja. Bátyjai: Albert és József végigküzdötték a háborút.

Tóth László.

1904-ben született Orosházán. Iparát Békéscsabán tanulta. Mint segéd Budapesten és más vidéki városokban dolgozott. 1930 óta helyben önálló. Atyja Tóth Imre a szerb fronton mint tizedes hősi halált halt.

Varga János.

1878-ban született Putnokon. Mesterségét is ott tanulta. Mint segéd Rimaszombaton dolgozott. 1904-ben Putnokon lett önálló. 1927-ben helyben önállósította magát. Ipartest., Iparos Kör tagja. Háborúban orosz és román fronton harcolt, 1918-ban szerelt le.

Zimányi Ferenc, Mátyásföld, Horthy M. út.

1885-ben született Versegen. 1903-ban szabadult fel Budapesten. Mint segéd legtöbbet Budapesten dolgozott. 1908 óta önálló mester, előzőleg szülőfalujában volt önálló. 1918 óta pedig Mátyásföldön van műhelye. Ipartestület alelnöke, az ipartestületnek és a cinkotai önálló iparosok körének alapító tagja, hat éven át Községi előljáró volt, róm. kath. egyháztanácsos, mátyásföldi tanonciskola felügy. bizottságának tagja stb. 1925. évi kézművesmesterversenyen ipartestülete kerületéből egyedül vesz részt, ezüst éremmel tüntették ki. Háború alatt a 32. nehézágyús ezrednél szolgált, tizenöt hónapig harctéren.

Altstädter Dávid, Bálint László, Czenk János, Drasdiák Lajos, Ganyecz István, Haki Sándor, Kovács János, Rádóczy Gyula, Sárossy János, Schmied József, Taliga András, Zimányi Ferenc.

Cipőkereskedő: *Rádóczy Gyula.*

Cukrászok: *Jurkovics István, Penicsek Vilmos.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Laukó János, Noszál Antal.*

Dohánytőzsdések: *Bibok János, Fehér Lajosné, Koncz Jenőné, Paszejka Ferenc, Rubli Románné, Tőzsér Gyuláné, Virágh Jenő.*

Drogéria: *„Corvin drogéria“.*

Építési vállalkozók: *Kollár Mihály és fia.*

A céget *Kollár Mihály* 1908-ban alapította, ki 1874-ben Cinkotán született, iskoláit Budapesten végezte és 1907-ben lett kép. mester. Családi társascéggé 1929-ben alakult át, fiát *ifj. Kollár Mihályt* vette társul. Háborúban orosz, szerb és olasz frontokon harcolt, megsebesült, 1918-ban mint tizedes szerelt le. Szolg. ker., Károly cs. ker. tulajdonosa. Cinkota község felesküdt építési szakértője. A Cinkota és környéke Ált. Ipartest. alapító elnöke.

Tóth József, Török János.

Építőmester: *ifj. Kollár Mihály.*

1899-ben született Cinkotán. A budapesti állami felső ép. iparisk. 1919-ben végezte és 1929-ben kép. ép. mester lett. Mint egy. év önk. szolgált a Nemzeti Hadsereg szegedi utászszlj.-nál. Mint önk. szakaszv. szerelt le 1921-ben.

Fehérneműtisztítók: *Gergely Istvánné, Mucsi Lajos.*

Fodrászok: a) Férfifodrászok: *Hajdu Antal*, Horthy Miklós út 15.

1898-ban Köröstarcsán született, el. isk. ugyanott, polgárit Nagyváradon végezte. Szakmáját Nagyvárdon és Budapesten tanulta, mint segéd Békéscsabán dolgozott. 1920-ban Sárrétudvaron önállósítja magát, majd négy éven át Budapesten volt üzlete és 1927 óta Cinkotán önálló. A fodrász szaklapokban cikkeket közölt. Move Lövész Egy. ellenőre. Háborúban: orosz, román, olasz fronton harcolt, megsebesült. 1920-ban szerelt le mint huszár szkv. Bronz v. é., Károly cs. kr., F. J. vaskereszt tulajdonosa.

Arnstein Ödön, Bagyarik Lajos, Burda Jánosné, Martin Miklós.

b) Női fodrászok: *Arnstein Ödön, Bagyarik Lajos, Burda Jánosné,*

Földbirtokosok: *Gyuri Jánosné* 20 kh., *Közbirtokosság* 56, *Laukó János* 34, *Jedlecska Pál* 26, *Melna Gyula* 26, *M. Alt. Gépgyár* 50, *Magyar Légiforg. rt.* 46, *gr. Pejácsevics Márkné* (Zsámbék) 720, *Sabik János* 25, *Szlaukó János* 26, *Szlaukó J. Mihály* 21, *Sper Mihály* 87, *Schlekmann György* (Rkeresztur) 24 kh.

Földhaszonbérlő: *Cinkotai Földbérlő Szöv., gr. Pejácsevics Márknétól* 400 kh., a szerződés 1941-ben jár le.

Fuvarozó vállalkozók: *Kohn Márton, Matusek Ferencné, Steréer Gusztáv, Weisz Ignác.*

Fürdők: *Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok.*

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Bauer Jenő.*

1896-ban született Bpesten, ahol kereskedelmi érettségit tett. Eleinte banktisztviselő majd 1930-ban megalapítja üzletét. Háborúban szerb fronton harcolt. 1918-ban leszerelt mint önkéntes őrmester szolgált, a Nemzeti Hadseregben is. Testvérei Lajos és Ödön hős halált haltak.

Bene József, Margit-telep.

Kisujszálláson szül. 1875-ben. A gimnáziumot Késmárkon végezte, szakmáját Bpesten tanulta, 1891-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten nagyobb cégeknél dolgozott. 1907 óta önálló, 1926-ig Bpesten volt üzlete, azóta helyben önálló. Bpesti Fűszerkesk. Egy. tagja. Mozgósításkor bevonult, orosz, román és olasz frontokon harcolt 48 hónapon át. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., Ferenc József szolg. ker.

Weisz Márton.

1872-ben született Marcalban. Iskoláit Marcaliban és a keresk. tanfolyamot Bpesten végezte. Szakmáját Lengyeltótiban tanulta, majd mint segéd Bpesten, Siófokon, Pécsett, Veszprémben működött. 1904 óta önálló fűszer vegyes, vas és mezőgazdasági gépkereskedő. Polg. Kaszinó és a gázvédelmi Liga tagja. Háború alatt a tengerpart védelmi zljnál, majd a román fronton teljesített szolgálatot. 1918-ban mint szakaszvezető szerelt le.

Aitner Géza, Bognár István, Fendt József, Farkas Béla, özv. Goldmann Henrikné, Hangya Fogy. Szöv., Lövi Ignác, Márk József, Pecha Ferenc, Reiner Henrik, Sternberg Izidorné, Varga Sándor.

Gyümölcskereskedők: *Kuti Ferenc*

Hentesek és mészárosok: *Krekais né, Tagai Mihály, Varga Sándor. János*, Árpád-föld.

Helyben született 1904-ben. Szakmáját Budapesten tanulta, 1924-ben szabadult fel. Mint segéd Budapesten és helyben dolgozott, 1930-ban lett önálló. Ipartestület, Cinkotai Sport Egy., Árpád-Annatelepi Sport Club tagja. Édesapja részt vett a háborúban, háromszor sebesült, több kitüntetés tulajdonosa.

Tancsik Lajos.

1902-ben született. Iskoláit Mátyásföldön végezte, hol mesterségét is tanulta előbb a géplakatos, majd jelenlegi szakmáját, mint segéd szintén helyben dolgozott. 1929-ben vette át az anyósa által alapított üzletet. A Dalos Kör pártoló tagja. Bátyja mint sapeur olasz fronton harcolt. 1918-ban mint őrmester szerelt le. Nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Tóth Dezső, Árpád-föld.

Gombán született 1884-ben. Szakmáját Budapesten tanulta, 1903-ban szabdult fel. Mint segéd Budapesten, Lugoson és Sopronban dolgozott. 1912 óta önálló, 1930-ig Budapesten, azóta helyben. 1914-ben bevonult, orosz, román fronton harcolt 48 hónapon át mint őrmester szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Bárdos Gusztáv, Buriusz József, Buriusz Lajosné, Bottlik József, Buriusz Lajos, Darula Pál, Juhász Sándor, Kuti Ferenc, Ollé János, Speidler Ferenc, Udvardi István.

Ingatlanközvetítő iroda-tulajdonosok: *Koncz István* ny. áll. rend. detektiv, Mátyásföld, Horthy M. út.

1887-ben született Kállón, 1907-ben be-

vonult a 12. közös huszárezredhez, három évi szolgálat után leszerelve a rendőrség szolgálatába lép, ahonnan 1923-ban vonult nyugalomba, mint detektív. Ugyanakkor helyben magányomozó irodát nyitott, amelyet 1927-ben OFB által eng. ingatlan közvetítő irodával egészített ki. A rendőrségtől saját kérelmére vonult a háborúba, összeomlásig harctéren volt, sebesült. Bronz v. érem, Károly cs. ker. tulajdonosa.

Zier Árpád, Mátyásföld, Parkszálló.

1880-ban Bpesten szül. Bpesten, Temesvárt és Jénában végezte iskoláit. 1904—21-ig gr. Erdődy Gyula vasmegyei uradalmának főerdésze volt, megszállás következtében állását elhagyni volt kénytelen. 1923 óta gondnoka a Mátyásföldi Nyaraló Tulajdonosok Egyesületének, ugyanakkor létesítette O. F. B. által eng. ingatlanforgalmi irodáját. 1914-ben bevonult, orosz harctéren volt. Később fölmentették.

Kárpitos: *Tözsér Lajos.*

Kerékpárkereskedők: *Goldmann Árpád, Márk József, Weisz Márton.*

Kertészek: a) Konyhakertész: *Sper Mihály.*

b) Virágkertészek: *Filipek Ernő, Filipek Imre, Till Antal.*

Kifőzdetulajd.: *Kucsera Józsefné.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Noszkó B. Lajos,* Árpád-föld.

Bpesten született 1888-ban. Régi vendéglős család sarja. Szakmáját Budapesten a „Royal"-ban tanulta. 1906-ban szabadult fel. Három évig külföldön, Londonban, Párisban, Ostende-ben dolgozott. 1922-ben vette át vendéglőjét édesapjától. Mozgósításkor bevonult, orosz fronton harcolt, fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Weisz Náthán.

1876-ban Nyitrán született. Bpesten a kereskedelmi pályára lépett. 17 évig mint pénzbeszedő működött, majd előbb Bpesten, majd 1927-ben Cinkotán nyitott fűszer üzletet, 1911-ben a saját házában vendéglőt nyitott, melyet nejével együtt vezet. Az ipartestület szakvizsgálója. Háborúban szerb fronton harcolt, hadi fogságba esett, ahonnan 1920-ban tér haza, mint örvezető szerelt le.

Darvarics József, Fehér Flóris, Kámán Gyula, Leirer Géza, Morvay István, Mezei Adolf, Novák Béla, Pálffy Ferenc, Sáry Mihályné, Tárnai Andor.

Koporsókészítők: *Adanis Andor, Molnár János.*

Kovácsok: *Kovács János, Nagy Kálmán, Pitlik Géza.*

Kölcsönkönyvtár: *Cinkotai közs. Iparoskör.*

Kőmívesek: *Bárány István, Gubek János, Petrik István, Takács Mátyás, Tóth István, Török János.*

Köszörüs: *Paulik Árpád.*

Kútépítők: *id. Gyursánszki Pál.*

Lakatosok: *Zs. Szabó Sándor,* Mátyásföld, Barcsay u. 14.

1883-ban született Orosházán. Ugyanott szabadult fel 1898-ban. Mint segéd Bpesten dolgozott, többek között a Fridrich-gyárban 12 évig volt művezető. 1926 óta önálló mester Mátyásföldön. Ipartestület előljáróság tagja. Unoköccse: Eliás Antal, a világháborúban hősi halált halt.

Glatzner József.

Liszt- és terménykereskedő: *Reiner Henrik.*

Magánkutató: *Koncz István.*

Motortekercselők: *Novák Testvérek.*

Mozgóképszinház: *„Edison"* mozgó.

1924-ben alapította *özv. Hrabe Gyuláné,* 216 személy befogadóképességű, modern mozgó. Engedélyese: özv. Hrabe Gyuláné. Néhai férje 15 éven volt Hév. telepvezető. Résztvett a háborúban orosz és olasz frontokon harcolt, 80 százalékos rokkant lett. A háborúban szerzett betegségében halt meg 1928-ban. Gyula fia okl. gépészmérnök.

Penzió: *Stifft* penzió.

Pékek: *Frigyer Ferenc,* Mátyásföld, Horthy M. út.

1883-ban született. 1900-ban szabadult fel Dunaföldváron. Mint segéd Kaposvárt 5 évig a Schleining sütőüzem vezetője volt, majd Krompahon volt gyári sütőüzem vezető, Bpesten a Steiner cégnek volt felelős munkása. 1914 óta önálló mester Mátyásföldön. Üzeme 10 alkalmazottat foglalkoztat. A községnek 8 éven át választott képviselőtestület tagja volt, jelenben virilista. A R. kath. egyházközség alelnöke, ipartestület egyik megalapítója és első elnöke volt, Polg. iskolaszék tagja, tanonciskola alelnöke, Ujmátyásföldiek Egyesületének alelnöke, Corvin Mátyás Dalkör alapító tagja, és elnöke, Orsz. Sütőiparos Szöv. választm. tagj stb.

Staffel Miklós, Weisz Lajosné.

Rádiószaküzlet-tulajdonosok: *Paszejka Ferenc, Polesz és Tsa.*

Rövidárukereskedők: *Farkas Béla, Girus Lajos, Reiner Henrik.*

Sörraktár tulajdonos: *Goldmann Bernát.*

Szabók: a) Férfiszabók: *Kollárik István*, Árpád-telep.

Nagysurányban született 1880-ban. Iparát Bpesten tanulta, 1897-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten dolgozott, 12 éven át egy cégnél. 1906-ban lett önálló. A helybeli Polgári Kör egyik alapító tagja. 1915-ben bevonult, 26 hónapon át mint tüzér orosz és román frontokon harcolt, beteg lett, azután a bécsi tüzérségi szakiskolába osztották be. Összeomláskor szerelt le.

Faltusz Károly, Bedöcs Zsigmond, Jáger István, Greskovics József, Kohári Nándor, Koritár Lajos, Pánczél József, Sremanyik Győző, Weingert Pál.

b) Női szabók: *Gonalik Józsefné, Kiehlik Jenőné, Streit Ferencné.*

Szálloda: *Park-szálló.*

Szíjgyártó és nyerges: *Kámán Gyula.*

Szikvízgyártulajdonos: *Fehér Flóris, Goldmann Bernát.*

Szobafestők és mázolók: *Gerlits László*, Mátyásföld, Szabadság u. 2.

Székesfehérvárt szül. 1883-ban. Ugyanott szabadult fel 1896-ban, mint segéd szülővárosában és a fővárosban dolgozott. 1908—21-ig Székesfehérvárt volt önálló, azóta folytatja iparát Mátyásföldön. Mozgósításkor vonult be, orosz fronton megsebesült, összeomláskor szerelt le, mint szakaszvezető, Károly cs. ker. és az 1908. évi jub. ér. tulajonosa.

Nagy Mihály.

Temetkezési vállalkozók: *Adanis Oszkár, Molnár János, Lányai Imre.*

Terménykereskedő: *Spreitzer György*, Árpád-telep.

Csömörön szül. 1892-ben. A kovácsipart tanulta Csömörön, 1913-ban szabadult fel. Mint segéd a Kistarcsai Gépgyárban és Bpesten dolgozott. 1924-ben lett terménykereskedő, gazdákodással és bérfuvarozással foglalkozik. A Hangya Fogy. Szöv. felügy. biz. tagja, a „Ne búsulj" asztaltársaság elnöke. A háború tényleges katonai szolgálatban találta, orosz, román, szerb és olasz frontokon harcolt 49 hónapon át. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Tüzelőanyagkereskedő: *Cinkotai Fa és Építőanyag Rt., Lányai Sándor, Schaubach Brunó.*

Tüzifaárusok: *Pecha Ferenc, Varga Sándor.*

Ügynökök: *Buczurka József, Konz István, özv. Mozgay Sándorné.*

Vízvezetékszerelő: *Pecha Ferenc*, Mátyásföld, Vas u. 24.

Bpesten szül. 1882-ben. 1900-ban szabadult fel Bpesten. Évekig dolgozott, többek között a Vulkángyárban, Pöhlmann Hugónál, 12 évig a Fridrich gyárban mint művezető és raktárnok. 1926 óta önálló vízvezetékszerelő Mátyásföldön, ahol közmunkákat is végzett.

Vitézek: *v. Adorján Ágoston* ny. altábornagy, *v. Balogh János* tisztviselő, *v. Berde Gábor*, ny. ezredes, *v. Takács András* rendőrtörzsőrm., *v. Thuránszky Győző* tisztviselő.

CSÖMÖR

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Horthy Miklós-, gr. Bethlen-, gr. Apponyi-, Szelényi-* és *Hősök telepe.*

E község már a középkorban fennállott. 1434-ben *Chennor*, 1447-ben *Chemer* néven említik az oklevelek. A török hódoltság alatt elpusztult. Az 1690. évi összeírásban is az elpusztult helységek között szerepel. Szintén csak a szatmári béke utáni korszakban népesült be újból. Földesura a *Wattay*-család, evengélikus vallású tótokkal telepítette be. Az 1720. évi összeírás alkalmával 42 háztartást vettek fel benne és ebből 33 jobbágy- és 9 zsellér-háztartás volt. Később *gróf Grassalkovich Antal* birtokába kerülnek, majd *báró Sina Simon* vette meg, azután a *belga bank*, ettől a bécsi *forgalmi bank*, ettől *Boronkay László*, majd *Lukács Antal*. A róm. kath. plébánia 1792-ben keletkezett és anyakönyvei is ez évtől veszik kezdetüket. A róm. kath. templom 1771-ben, az evangélikusoké 1871-ben épült. A községben levő kastély *Vizmai Lukács* testvéreké. A hivatalos iratok 1871 óta szerkesztetnek magyarul. A rom. kath. templomban az istentisztelet 1917. aug. 20-a óta tisztán magyar.

A világ háborúban bevonultak száma: 250, a hősi halottaké: 31, hadiözvegyeké: 24, hadiárváké: 6.

Lakosság az 1930. évi népsz. szerint: 3724 lélek. Magyar: 3124, német: 239, tót: 361. R. kath.: 1900, ref.: 60, ágh. ev.: 1100, g. kath.: 5, g. kel.: 2, egyéb: 90. *Házak száma:* 720.

Területe: 4064 kh., melyből a községé: 146 kh. *Erdőbirtok:* Zsellér birtokosságnak 9 kh., Gazdaközönségnek: 15, Lukács Testvérek uradalma 18, Kálvária érdekeltség 40 kh. *Talajviszonya:* homokos. *Termények:* veteményes és gyümölcsök.

Vas. áll.: *Hév. megálló helyben.* Posta, Táv., Tel.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü., OTI., Vál. ker.: *Bpest.* Pü. bizt.: *Gyömrő.* Pü. szak., Cső.: *Cinkota.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi elöljáróság Tel.: 2

Vezetőjegyző: *Fiblinger Rezső* főjegyző.

Kézdivásárhelyen 1882-ben született, középiskolát ott és Sepsszentgyörgyön, közigazgatási tanfolyamot Marosvásárhelyen 1901-ben végzett. Működését 1901-ben mint aljegyző Csömörön kezdte, 1906-ban Nyujtod (Háromszék vm.) községben vezető jegyző lett, 1920-ban az oláhok kiutasították. 1921-ben Rákosszentmihályon mint vezető jegyző, 1922-től mint adóügyi jegyző, 1928-tól mint vezető jegyző helyben működik. A háború alatt Nyujtód község vezető jegyzője volt, mely akkor hadtápterület volt — s az ottani szolgálatainak elismeréséül a legfelsőbb katonai parság előterjesztésére arany érd. kereszttel tüntették ki. József öccse az orosz harctéren 1916-ban hősi halált halt.

Aljegyzők: *Kovács Jenő.*

Ládbesenyőn 1882-ben született, középiskolát Miskolc és Késmárkon végzett, érettségit 1900-ban tett. Közigazgatási tanfolyamot 1902-ben Debrecenben végzett. Működését Sáta községben 1902-ben kezdte, 1906-tól Mezőnagymihály h. főjegyzője, 1908-tól Marospetvesen aljegyző volt. 1911-től Rákoskeresztúron, 1912-től Sáta-n mint aljegyző, 1913-tól Bükkfalván h. jegyző. 1918-tól mint h. főjegyző Csermely községben, 1919-től helyben mint közellátási előadó, 1923-tól mint megválasztott aljegyző működik. A háborúban oláh és olasz harctéren 24 hónapig küzdött.

Szondy Emil.

Losoncon 1886-ban született, érettségit Aradon 1904-ben tett, közigazgatási tanfolyamot 1906-ban Bpesten végzett. Működését Ujpanád községben mint s. aljegyző kezdte, 1909-től Szabadhely község jegyzője. 1913-tól Aradkövi nagyközség vezető jegyzője volt, majd az oláhok kiutasítása után a szegedi nemzeti kormány livk dálási bizottságához osztották be, 1919-ben a Belügyminisztériumhoz helyezték át, hol az Orsz. Jegyzőegyesület Igazoló Bizottság referense volt. Később a Nemzeti Hadsereg fővezérségéhez osztották be, ahol mint hadifogoly ellenőrző és a propaganda bizottság tagja, 1920-ig működött. Mint a T. E. V. É. L., később Nemzeti Szövetség tagját, a Nemzeti Hadsereg kötelékébe osztották be, s mint ilyen 1923-ig Nyugatmagyarországon teljesített szolgálatot. 1923—1926-ig a Magy. Nemzeti Szövetség kiküldöttje teljesített nemzetvédelmi munkásságot. 1927-től helyben mint közig. aljegyző. 1929-től adóügyi jegyző átszervezés folytán 1930-tól mint aljegyző működik. A „Stefánia" fők ügyv. igazgatója, Árpádföldi Kaszinó ügyv. elnöke Árpádföldi Kultur és Sportegyesület társelnöke, MOVE gazdaság bizottságának elnöke. Neje a helyi Anya és Csecsemővédő Egyesület védőnője.

Közs. adótiszt: *Páljános László.*

Rákosdon 1891-ben született, érettségit Szászvároson 1911-ben tett, egyetemet Kolozsváron és Bpesten végzett u. ott absolvált. Működését mint adótiszt helyben 1922-ben kezdte s jelenleg is ily minőségben működik. Levente egyesületi főoktató, gödöllői Move helyi csoportjának parancsnoka és a „Move" Sport Club felügyelő bizottsági tagja. A háborúban szerb, olasz és orosz harctéren 27 hónapig küzdött, mint hdgy. 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: kis ez., bronz v. é.

Közs. bíró: *Ferwágner László.* Törv. bíró: *Szuhaj Mihály.* Pénztáros: *Foga József.* Közgyám: *Kacskó György.*

M. kir. posta

Postamester: *Vadkerty Zsigmondné.*

Bhév. állomás

Áll. főnök: *Rothschild Géza.*

Csányon 1894-ben született. 6 gimnáziumot Keszthelyen végzett. Működését a Mávnál mint állomásfelvigyázó gyakornok 1911-ben Pakson kezdte 1913-tól a kolozsvári ü. v. területén teljesített szolgálatot. A Hév-nél 1921-től — előbb a Cinkotai-Nagylcce állomáson, 1927-től helyben teljesít szolgálatot. A háborúban vasuti ezrednél szerb, orosz és oláh harcteréken küzdött, összesen 24 hónapon át. Mint őrmester, 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: ezüst érd. ker., Károly cs. ker.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Bucsányi Sándor.*

Vácrátóton 1886-ban született, gimnázium és theológiát Vácon végezte áldozó pappá u. ott 1911-ben szentelték. Működését Nóg-

rádon kezdte, 1926-ban helyben plébánosnak nevezték ki. A templom és iskola javíttatása és bővítése az ő érdeme. Számos jótékony és kulturális egyesület tagja.

Kántor: *Vadkerthy Zsigmond.*

Ág. Hitv. Evang. egyházközség.

Az Egyházközség a XVIII. század elején a *gróf Zay* család akkori helység földes urasága alatt alakult s már 1727-ben anyaegyház volt. Lélekszámát a községben felépő pestis 11 párra apasztotta, *Lányi János*, akkori lelkész és a tanító is a járvány áldozata lett. 1740-ben mint anyaegyház — megszünt, majd a következő években lassú fejlődésnek indult, 1787-ben *herceg Grassalkovich* akkori földesúrtól iskola és imaház részére telket kapott. Fejlődése folytán az imaház kicsinek bizonyult s 1873-ban *Jezsovits Pál lelkész* és *Zelló Pál* tanító az új templom alapkövét tették le. Az új iskola 1905-ben épült. 1916-ig Cinkota leányegyháza volt, majd újra önálló egyházközséggé szervezték.

Lelkésze: *kisjeszeni Jeszenszky Gyula*, felügyelő: *Nikelszky Zoltán*, gondnok: *Racskó György*, kántor *Klaudinyi Lajos.*

Lelkész: *kisjeszeni Jeszenszky Gyula.*

Zólyomban 1879-ben született, érettségit Selmecbányán 1899-ben tett, theológiát Eperjesen 1903-ban végzett, lelkésszé Pilisen szentelték fel. Működését Zólyomban mint s. lelkész és h. tanító kezdte majd Selmecbányán és Tótpelsőcön segédlelkész adminisztrátor volt, 1905-től Hodrusbányán lelkész, 1909-ben Csővár község, 1916-ban a helybeli ujonnan megszervezet ev. egyházközség lelkészének választották meg, hol jelenleg is működik. Működése alatt a lelkészlakot megnagyobbították, a torony és templomot megjavították és harangot szereztek be.

Izraelita fiók hitközség.

Dr. Hunvald Antal, néhai Lőwy Ignác, Lőwy Lipót és több izr. hitű helyi lakos 1906-ban szervezte meg. A hitközség a gödölli egyház fiókegyháza, s működése az Orsz. Izraelita Iroda alapszabályai szerint működik s kongresszusi alapon áll. Imaháza 1906-ban magán és közadakozásból épült fel, kezdetben 60—70, jelenleg 30 lélekszáma van. Elnöke: *Lőwy Dávid*, titkára: *Politzer Ármin*, pénztárnoka: *Heisler Sándor*, ellenőre: *Kvitt Géza.*

Elnök: *Löwy Dávid.*

Helyben 1895-ben született, 4 középiskolát Bpesten végzett, hol mészáros ipart is tanult, mint segéd atyja üzletében dolgozott, melyet jelenleg közösen vezetnek. Helyben 1923-tól önálló. A helyi fiók Izr. Hitközség elnöke. A háborúban olasz harctéren küzdött, súlyosan megsebesült s mint 60 százalékos rokkant, 1918-ban szerelt le.

R. kath. elemi iskola. Igazgató: *Vadkerthy Zsigmond.*

Tanítóképzőt 1895-ben Esztergomban végezte. Működését Komáromszentpéter községben kezdte, majd Budaörsön s kántor, Nagytétényben kántor volt, helyben 1906-tól működik mint kántor és ig. tanító. A hely. Hitelszövetkezet, Petőfi Dalkör, Tűzoltó Testület stb. alapító tagj. Neje: Wagner Mária a helyi m. kir. Póstának 1908-tól vezetője.

Tanítók: *Turnovszky István.*

Szentfülöpön 1879-ben született, tanítói oklevelet Kalocsán 1900-ban nyert. Működését Csömörön 1900-ban kezdte s azóta állandóan helyben tanít. Az iskolánkivüli népművelés előadója. A háborúban szerb, oláh és olasz harctéren 48 hónapig küzdött mint t. hadnagy. 1918-ban szerelt le. Neje: Lesmaiszter Jozefin ki tanítónőképzőt Bpesten végzett s helyben 1905-től működik. Rezső fia tanítói oklevelet Baján szerzett, 1930-tól helyben tanít.

Szabó Béláné, Turnovszky Istvánné, Turnovszky Rezső.

Ágh. ev. elemi iskola. Igazgató: *Klaudinyi Lajos.*

Rárosmulyadon (Nógrád m.) 1879-ben született, tanítói oklevelet Losoncon, 1899-ben nyert. Működését Kishalom községben kezdte, 1903-tól Tótpelsőczön, 1909-től Pilisen 1910-től Gömör megyében tanított, 1910-ben helyben választották meg hol jelenleg mint igazgató tanító működik. Az Iskolnákivüli népművelés előadója, Nemzeti Munkavédelmi Szervezet helyi csoportjának vezetője, melynek megszervezésében tevékeny része van. A háborúban 12 hónapig orosz harctéren küzdött, mint beteget 1916-ban a lembergi fogolytárbor parancsnokának vezényelték s mint t. főhadnagy 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: kis ez. v. é., Károly cs. ker.

Tanítók: *Dömötör Gyula.*

Vásárosfalun 1904-ben született tanítói oklevelet Sopronban 1923-ban nyert. Működését Béled községben mint h. tanító kezdte, 1925-ben a helybeli ev. iskolához választották meg. Az iskolánkivüli népművelés előadója a helyi Levente Egyesület 2 éven át volt oktatója, Lövész egyesület stb. tagja. Neje: Bakos Zsuzsanna, okl. tanítónő. Működését Bpesten mint helyettes kezdte, 1927-ben a helyi ág. ev. iskolához választották meg. A „Stefánia" és Monsz pénztárnoka stb.

Áll. óvoda. Óvónő: *Domokos Lidia.*

Ovónői oklevelet Hódmezővásárhelyen 1904-ben nyert, működését Marosnémeti községben kezdte s 10 éven át mint h. elemi iskolai tanítónő teljesített szolgálatot. A Krassószörény megyei áll. elemi iskolához 1917-ben nevezték ki tanítónőnek, honnan a megszállás miatt menekülnie kellett. 1920-ban a hódmezővásárhelyi községi óvodához osztották be 1924-ben a helyi áll. óvodához helyezték át. A „Stefá-

nia" és MANSZ helyi csoportjainak elnöknője. A „Falu Szövetség" által 1926-ban Gödöllőn rendezett kiállításon szép kézimunkájáért ezüst éremmel és oklevéllel tüntették ki.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs. orvos: *dr. Hunwald T. Antal.*

Magánorvosok: *dr. Banyánszky Gyula, dr. Kemény Erzsébet.*

„Megváltó gyógyszertár". Tulajdonos: *Faludi Rezső.*

EGYESÜLETEK

Kötelezett Tűzoltó Testület. Parnok: *Kovács Jenő.*

Csömöri Levente Egyesület.

250 köteles taggal *Klaudinyi Lajos* ig. tanító megszervezésében 1925-ben alakult. Az egyesületnek saját könyvtára és sporttelepe van, tagjai több körzeti versenyen szép eredménnyel szerepeltek. Jelenlegi taglétszáma: 198.

Elnök: *Staub Elemér.* Ügyv. elnök: *Bucsányi Sándor.* Jegyző: *Szondy Emil.* Főoktató: *Páljános László.*

„Csömöri Önálló Iparosok Köre".

Reszler István szíjjgyártó mester, jelenlegi elnök és több iparostársának közreműködésével 1925-ben 30 taggal. Jelenlegi taglétszáma: 60. Alelnöke: *Schlisz József,* titkár: *Urspringer Ferenc,* jegyző: *Szabó Péter.* Alaszabálya miniszterileg 1927-ben lett jóváhagyva. Mindenkor alapszabály szerint, a politika teljes kizárásával működik. Célja: a helyi iparosságnak hazafias és kulturális szellemben való nevelése és az iparosság érdekeinek megvédése. Könyvtárban — mely a Kör szerzeménye — 400 kötet könyv áll tagjai rendelkezésére. Megalakulásakor önálló dalárdát szervezett, mely több versenyen értékes díjat nyert. Jelenleg „Petőfi Dalkör" címen különváltan működik.

Alelnök: *Schlisz József.* Titkár: *Urspringer Ferenc.* Jegyző: *Szabó Péter.*

Elnök: *Reszler István.*

Csanáloson 1894-ben született, szíjgyártó ipart Szilágysomlyón tanult, 1910-ben szabadult fel. Mint segéd Bpest, Szolnok, Nagyvárad stb. helyeken, nevesebb szakmestereknél dolgozott. Helyben 1923-tól önálló. A gödöllői „Falu Szövetség" 1926. évi kiállításán aranyéremmel és díszoklevéllel tüntették ki. Az iparos érdekek lelkes harcosa, a helyi „Iparosok Köre" alapítója és megalapításától elnöke. Képviselő Testületi tag 1928-tól a Testnevelési Bizottság Levente Egyesület választmányi tagja. A háborúban olasz harctéren küzdött, mint beteg 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker.

„Stefánia" Anya- és Csecsemővédő Egyesület.

Vitéz dr. Endre László főszolgabíró szervezésében 1926-ban 86 taggal alakult, működése alatt a helyi szegény anyák és gyermekek segélyezését és ellátását intézi. Saját helyisége van, melyet a Lukács uradalom bocsájtott rendelkezésére. Első és jelenlegi elnöknője: *Domonkos Lidia* áll, óvónő, társelnök: *Ferwágner Józsefné,* fővédnök: *Staub Elemérné,* védnök: *Laky Imréné.* Védnökök: előbb *Klaudinyi Lenke* majd *Szondy Emilné* jelenleg özv. *Tóth Árpádné* pénztárnoknő: *Dömötör Gyuláné.*

MOVE Csömöri Sport Egyesület. Elnök: *dr. Tőkés Gyula.* Ügyv. ig.: *Margittay Dezső.*

PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK, IPARVÁLLALATOK

Csömöri Hitelszövetkezet, mint az OKH tagja.

Vadkerthy Zsigmond, Lőwy Lipót, Fabók János és néhai *Laky Imre,* ki első elnöke volt, alapították 1927-ben, kb. 70 taggal. Jelenleg 425 taggal és 48.000 P befizetett üzletnésszel rendelkezik.

Elnök: *Löwy Lipót* mészárosmester.

Csömörön 1866-ban született, iskoláit Nagykőrösön végezte, mészárosipart Budapesten tanult, 1886-ban szabadult fel. 1890-től önálló. Iparát kb. 50 éve üzi. Több éven át volt községi képviselő testületi tag, a Hitelszövetkezetnek egyik alapítója s 1929-től elnöke. A háború alatt 1915—1918-ig teljesített katonai szolgálatot, mint szkv. szerelt le.

Könyvelő: *Vadkerthy Zsigmond.*

Csömöri „Hangya" Fogyasztási Szövetkezet.

Alakult 1918-ban kb. 80 taggal és 200 drb. 100 K. névértékű üzletrésszel. Alapítója: *Jeszenszky Gyula,* ev. lelkész, néhai *Krizsán Kálmán* községi bíró stb. A kezdeti nehézségeket leküzdve, jelenleg 3 fióküzlettel rendelkezik. Fűszer, vegyesáruk, háztartási cikkek és palackozott italáru eladásával foglalkozik. Elnök: *Krizsán György* gazdákodó, ügyv. igazg.: *Kliez József,* üzletvezető: *Margittay Dezső.*

Elnök: *Krizsán György* gazdálkodó.

Helyben 1888-ban született, altiszti iskolát Debrecenben végzett. Önállóan 1926-tól 20 kh. földjén gazdákodik, főleg kertivete-

mények és zöldség termeléssel foglalkozik. Jelenleg 26 kh. földje van. A „Hangya" Fogy. Szöv. elnöke, Ev. Egyháznak 4 éven át volt gondnoka, jelenleg presbitere, a helyi Hitelszövetkezet igazgatósági tagja. A háborúban mint oktató altiszt szolgált, szerb, oláh és olasz harctéren 29 hónapig küzdött, megsebesült s 65 százalékos rokkant lett. Kitüntetése: szolg. ez. érd. ker., k. s ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és Porosz hadiérem. 1918-ban mint törzsőrmester szerelt le.

Staub Elemér villamoserőre berendezett hengermalma,

Szuhaj János botorerőre berendezett hengermalma.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Morva János, Pollitzer Ármin, ifj. Wéber József.*

Ácsok: *Grázel Mátyás, Hunus István, Kolland Ferenc, Vafler Antal.*

Baromfitenyésztők: *Feiszthammel Lénárd, Koháry Dezső.*

Biztosítási ügynökök: *Nagy István, OKH helyi fiókja, Turnovszky Sándor.*

Bognárok: *Racskó János, Szlankó Pál.*

Borbély: *ifj. Kulcsár Antal.*

Cipészek: *Brenda József.*

Helyben 1883-ban született, cipész és csizmadia ipart Rpalotán tanult, mint segéd u. ott Bpesten és helyben dolgozott, 1908-tól önálló. A helyi Iparoskör, Cinkota Ipartestület tagja stb. A háborúban orosz és olasz harctéren 36 hónapig küzdött, megsebesült, mint őrvezető, 1918-ban szerelt le.

Csáki József, Dudás István, Ferwágner József, Házenfratz Gergely, Kell János, Marticsek János, Stum Mátyás, Wilhelm József.

Cukrászok és cukorkakereskedők: *Bencik Sándor, Heisz Károlyné.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Fogd Mihály és József* 3 drb. benzinmotor 40 HP., *Krizsán János* 2 gép és 1 drb. traktor 60 HP.

Csizmadiák: *Brenda József, Marticsek János.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *Badin János, Dörner Henrikné, Fischer Rezső, Hangya Fogy. Szöv., Koke János, Monger Lőrincné.*

Építési vállalkozók: *Holbisch János, Ritter János, Tomancsek István.*

Fakereskedők: *Haás Albert,* Árpád-telep, Hév. állomás.

Neczpálon 1884-ben született, felsőkereskedelmit Turócszentmártonban 1907-ben végzett. A kereskedői pályára 1903-ban lépett, előbb mint gyakornok működött, majd Bpesten több fűszernagykereskedésnél, később a Terézvárosi Takarékpénztárnál volt tisztviselő. 1910-ben Bpesten egy női divatszalon beltagja, 1922-ben tőzsdebizományos, 1925-ben az Árpád-Annatelepi homokbánya rt. főkönyvelője volt. Jelenlegi fatelepét 1930-ban alapította. Telepe a Hév. állomás területén 700 négyszögöles telken fekszik, építési anyag, tüzelő, fa és szén eladásával foglalkozik s motorerőre van berendezve. Árpádföldi Kaszinó, Polgár Kör választmányi, Cinkotai Iparoskör, Cinkotai Árpádtelepi Sport Egyesület, Tőzsde stb. tagja. A háború alatt 1915-től a 30 h. gy. e.nél teljesített szolgálatot, 1919-ben, mint számvevő tiszt szerelt le.

Teszli Pál.

Földbirtokosok: *néhai Krizsán István* volt községi bíró.

Csömörön 1866-ban született, iskolái elvégzése után atyja gazdaságában dolgozott. Önállóan 1886-tól 13 kh. földjén gazdálkodott, s főleg zöldségtermeléssel foglalkozott. Örökségét 1909-ben vette át, melyhez 32 kh. földet szorgalmából vett, s 45 kh.-n gazdálkodott 1930-ban bekövetkezett halálig. A község közéletében tevékeny résztvett, 1907-től mint községi esküdt működött, 1910-től képviselőtestületi tag volt, 1916-ban egyhangulag községi bírónak választották, melyet 13 éven át közmegelégedésre töltött be. Működése alatt létesült a Cinkota—Csömöri megyei út, villanyvilágítás stb. Az Ág. ev. Egyházközségnek gondnoka és másodfelügyelője volt, s az Egyházközség 1916-ban történt önállóságának kivívásában tevékeny része volt. A templom részére egy harangot saját költségén szerzett be. Gazdasági munkásságára jellemző, hogy ő használt a községben először traktort, a „Faluszövetség" által 1926-ban rendezett kiállításon bemutatott terményeiért első díjat és oklevelet nyert. A helyi Gazda Kör alapítója volt, dísztagja az Önálló Iparoskörnek. A háborut két fia küzdötte végig, György mint törzsőrmester szerelt le.

Lukács Testvérek uradalma.

Az uradalom 800 kh. területű belterjes gazdálkodást és állattenyésztést folytatnak rajta, műtrágya és nemesített vetőmagvak alkalmzásával. A fősulyt a 25 kh. területen

fekvő szőlő és gyümölcsre valamint tejgazdaságra fektetik. A tejkészletet Bpest és környékén értékesítik. Az uradalom kb. 1880-tól van a Lukács Testvérek tulajdonában.

Intéző: *Bernátsky Aladár.*

Versecen 1897-ben született, középiskoláit ott, gazdasági akadémiát Kassán és Keszthelyen végzett, oklevelet 1921-ben nyert. Működését mint stiszt a dombegyházi Jakabffy uradalomban kezdte, majd Richter Frigyes komárommegyei bérgazdaságában mint intéző működött. Helyben 1927-től intézője a Lukács Testvérek uradalmának. A háborúban orosz, oláh és olasz harctéren küzdött, 22 hónapig teljesített arcvonalbeli szolgálatot s mint hadnagy szerelt le. A Nemzeti Hadsereg megszervezésében tevékeny résztvett s 1922-ig teljesített szolgálatot. Kitüntetése: kisez., bronz v. é., és Károly cs. ker.

vitéz Somogyi István.

Rákosfalván, 1890-ben született, iskolái elvégzése után atyja gazdaságában dolgozott, önállóan 1919-től 3 kh. földjén gazdálkodik s főleg kerti veteményeket termeszt. Képviselő testületi tag, Levente egyesületi oktató, lövész egyesületi és Vitézi Rend tagja. A háborúban szerb, orosz, oláh és olasz harctéren 42 hónapig küzdött, mint őrmester 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: kétszer nagy ez., kétszer kis ez., bronz v. é., Német vaskereszt, Porosz hadiérem, Károly cs. ker. 1924-ben vitézzé avatták. Két sógora hősi halált halt.

Ágh. ev. egyházközség 31 kh., *Bátovszky Pál* 22, *Bátovszky Mihály* 30, *dr. Dorning Henrikné* 25, *Fábián István* 20, *Gubek János* 60, *özv. Krizsán Istvánné, ifj. Krizsán István, Leib Márton* 20, *dr. Luky Elemérné* 25, *Racskó István* 31, *R. kath. egyházközség* 56, *Skrevanek János* 30, *Staub Elemér* 40, *Szuhaj János* 30, *Szuhaj Mihály* 26 kh.

Szőlőbirtokosok: *Lukács Testv.* 25 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Dörner Henrikné, Fenezmann Lipót, Fischer Rezső, Freizer Hermanné, Hangya Fogy. Szöv., Heisler Sándor, Jezberger János, özv. Monger Lőrincné, Péter József.*

Gépkereskedő és ügynök: *Kertész Béla.*

Hentesek és mészárosok: *Erdélyi György.*

Helyben 1897-ben született, mészárosipart Rákospalotán tanult s 1914-ben szabadult fel. Mint segéd u. ott és Bpesten dolgozott, 1925-től helyben önálló. A helyi Iparos Kör tagja, képviselő testületi tag. A háborúban orosz és olasz harctéren 36 hónapig küzdött 1918-ban mint tizedes szerelt le. Kitüntetései kétszer bronz v. é., Károly cs. ker.

Mervald József.

Helyben 1881-ben született, hentes és mészárosipart Bpesten tanult, 1901-ben szabadult fel. Önálló először 1916-ban lett, 1914-től a helyi „Hangya" Fogy. Szöv. üzletvezetője, 1929-től Vékony Istvánnal társas viszonyban helyben önálló hentes és mészáros. Iparoskör, Cinkotai Ipartest. stb. tagja. A háborúban orosz és olasz harctéren 50 hónapig küzdött. Kitüntetése: kis ez., kétszer bronz v. é., Károly cs. ker.

Buriusz Béla, Vékony István és Tsa.

Ingatlanforg. ügynök: *Dudás Miklós.*

Italmérők, kocsmárosok, vendéglősök: *Kovács Mihály.*

Érsekvadkerten 1878-ban született, cipészipart Vácon tanult, mint segéd Bpesten és Bécsben 16 éven át dolgozott, 1908-tól Budapesten önálló volt. 1928-tól helyben korcsmáros, Cinkotai Ipartest. tagja, 1929-től községi képviselő testületi tag. A háborúban vasutas ezredben az olasz harctéren küzdött 20 hónapig, mint 60 százalékos rokkant 1918-ban szerelt le.

Klaszán József, Kovács Mihály, ifj. Ritter János, özv. Weisz Miklósné.

Kádárok: *Czibulka János, Fehér János, Szálás Ferenc.*

Kéményseprő: *özv. Hauser Gyuláné.*

Kertész: *Horváth János.*

Kovácsok: *Horváth Pál, Jäger Béla, Prohászka József.*

Lakatos: *Kiss Miklós.*

Marhakereskedő: *Löwy Dávid, Löwy Lipót.*

Mozgóképszinháztulajd.: *Bejczy Sándorné.*

Pékek: *Gulyás György, Krausz Lajos, Málkin Ferenc.*

Rövidárukereskedő: *Kvitt József.*

Szabók: *Schliesz József, Veres Márton.*

Szíjgyártó: *Keszler István.*

Temetkezési vállalkozó: *ifj. Wéber József.*

Vitéz: *v. Somogyi István.*

DÁNY

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Hosszútisztás, Nagyhát-tanya, Pusztaszentmihály, Ujház, Ujmajor.*

E község nevét 1324—42-ben *Dani*, 1463-ban *Dan*, majd *Wydan* alakban említik az oklevelek. 1454—1481-ben a *Perényi*-család birtokában találjuk. 1559-ben már a török hódoltsághoz tartozott és a pesti nahije községei között szerepel, 14 adóköteles házzal. A török hódoltság későbbi szakában sem pusztult el, sőt 1673-ban róm. kath. plébániája is fennállott, mely azonban utóbb leányegyházzá vált s Zsámbokhoz tartozott. Az 1695. évi összeírás alkalmával 1 negyed portával volt megróva. A XVIII. század elején újra települt. 1715-ben már 17, 1720-ban már 48 jobbágyháztartást vettek fel az összeírásba; ezek között 44 magyar és 4 német volt. 1749-ben szervezték újból plébániáját; anyakönyvei is ez évtől kezdődnek. Az oltárképet gróf *Stahremberg Guidó* ajándékozta az egyháznak. A XVIII. század elején gróf Stahremberg Guidó birtokába került, akitől *gróf Grassalkovich Antal* vette meg. 1848-ig a gödöllői uradalom sorsában osztozott. 1867-ben a magyar kormány az itteni majorsági birtokot megvásárolta és a gödöllői koronauradalomhoz csatolta. Mostani róm. kath. temploma 1909-ben épült. Faluhely nevű dűlője a régi Dány falu helyét jelzi, honnan a község a tatárjárás pusztításai után mai helyére telepedett. A községházán levő ú. n. Sebestyén-emlék is a tatárok kegyetlenségének az emlékét örökíti meg, kik a hagyomány szerint egy Sebestyén nevű embert, mert a lakósok rejtekhelyét nem akarta elárulni, lófarkhoz kötöttek és halálra hurcoltak.

A világháborúba bevonult katonák száma: 546, hősi halottaké: 58, hadiözvegyeké: 37, hadiárváké: 94. A hősi halottaknak 1930. évben Hősök ligete létesítve, a Hősi emlékmű felállítása folyamatban.

A földreform folytán a község igénylői 120 házhelyet, 209 kat. hold szántót kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 3057 lélek, színmagyar. R. kath.: 3020, unitárius: 9, izr.: 28. *Házak száma*: 439. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 3463 lélek és 487 ház van.

Területe: 7037 kh., melyből a községé: 3408 kh. Szántó: 3525 kh., rét: 172, legelő: 1048, erdő: 1682, szőlő: 285, kert: 80, terméketlen: 245 kh. *Erdőbirtok*: közös erdő, volt úrbéres: 197 kh., akác 40 éves. Koronauradalom: 1485 kh., akác és 80 éves tölgyfa. *Talajviszonyok:* fekete agyag és homok. *Termények*: gabona és gyümölcsök.

Vas. áll.: *Isaszeg.*

Autobusz rendszeresen: Dány és Isaszeg között. Kedd és csütörtök kivételével naponta Dányról indul reggel 6 óra és d. u. 4.30-kor. Isaszegről indul reggel 7 óra és este 7.15-kor. *Szállás:* Kovács András vendéglősnél.

Posta, Táv., Tel.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh.: *Gödöllő.* Tvsz., Pü. ig., OTI., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü.: *Bpest.* Pü. bizt.: *Nagykáta.* Pü. szak.: *Gyömrő.* Cső.: *Zsámbok.* Vál. ker.: *Tura.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság. Tel.: 1

Vezetőjegyző: *vitéz Bory Arthur* főjegyző.

Csernyén 1887-ben született, gimnáziumi érettségit tett, a közigazgatási tanfolyamot 1911-ben Szombathelyen végezte. Működését mint jegyzőgyakornok 1909-ben Somogyiháldon kezdte, 1912-ben Bagon, 1913-ban Vácszentlászlón aljegyző, 1919-től helyben vezető jegyző. A háborúban orosz és albán harctereken küzdött, 3 szor sebesült, mint főhadnagy szerelt le. 1925. június 21-én vitézzé avatták. Kitüntetései: III. Vaskorona rend kardokkal; III. o. kat. érd. ker. a kardokkal, ezüst és bronz Sign. Laud. a kardokkal, Károly cs. ker., seb. érem 3 sávval.

Adóügyi jegyző: *Seress Gábor.* Közs. irnok: *Solterz Elemér.*

Közs. bíró: *Váczy András.* Törv. bíró: *Nagy Imre.* Pénztáros: *N. Váczy András.*

M. kir. pósta

Postamester: *Rózsa Ilona.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános:

Semsey Zoltán.
Kántortanító: *Nagy László.*
Áll. elemi iskola. Igazgató: *Horváth József.*
Tanítók: *Hattyasovszky János, Hattyasovszkyné sz. Radványi Ilona, Horzsányi Ilona, Janda Piroska, Lakner Ernő, Lakner Ernőné, Nagy László, Steiger Erzsébet, Tóth János, Vermes Géza, Vermes Gézáné, Veress Gáspárné.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Körorvos: *dr. Lakos Gyula.*
Körállatorvos: *Francz Jakus.*

EGYESÜLETEK SZÖVETKEZETEK, IPARVÁLLALATOK

Kötelezett Tűzoltóság. Parnok: *Seress Gábor.*
Levente Egyesület. Elnök: *Semsey Zoltán.*
Gazdakör.

Kovács István kezdeményezésére 1930-ban alakult, jelenleg 56 taggal működik. A körnek külön helyisége bérelt házban van. Díszelnök: *vitéz dr. Endre László*, ügyvezető elnök: *vitéz Bory Arthur.*

Elnök: *Kovács István.*

Dányon 1868-ban született, iskoláit itt végezte, mely után gazdálkodással foglalkozott. Jelenleg 12 kh. saját földjén gazdálkodik. A dányi Gazdakör megalapítója, és elnöke, képviselő testületi tag. János öccse a szerb harctéren hősi halt halt.

„Dányi Tejszövetkezet".

Jelenlegi átlagos forgalma: 460 liter: ebből Zsámbok 250—290, Szentlászló 150 litert termel. Átvevő: *Trochtenberg Fülöp*, illetve az Alföldi Tejtermék Termelő Vállalat Bpest.

Vezető: *Miklay László.*

Rinyabesnyőn 1896-ban született, Somogyszentimrén gazdasági altisztképzőt 1920-ban végzett. Üzemvezető képesítést 1923-ban nyert. Előbb Kaposváron a Deutsch Márton és Fia cégnél működött, majd Nagybajomban önálló tejtermék gyártó üzem tulajdonosa volt, 1923-tól helyben a Dányi Tejszövetkezet vezetője. Pál és József testvére küzdött a háborúban, József 1914-ben eltünt.

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Krér Tibor és Sándor.*

Ácsok: *Juhász András, Juhász János, Soós Flórián, Soós András.*

Autófuvarozó és autobuszvállalkozó: *Soltész G. János.*

Tótalmáson 1904-ben született, iskoláit Cegléden végezte. Géplakatos - villanyszerelő ipart 1921—1923-ig Mátyásföldön tanult, elektromos ipari tanfolyamot Bpesten, 1922-ben végzett, gépkocsivezető vizsgát 1925-ben tett, 1929-től helyben autófuvarozási és autóbusz vállalat tulajdonosa, vállalata Dány-Isaszeg közötti személyforgalmat bonyolítja le. A Nemzeti Hadseregben 1922—1923-ban Vácon szolgált.

Baromfikereskedők: *Dóczi András, Dóczi Istvánné, Bandur Ferencné, Godor András, Godor Péter, Godor Vendel, Kovács Istvánné, Kovács Józsefné, Kóska István, Tóth Andrásné, Tóth Mátyás, Tóth Mihály.*

Biztosítási ügynökök: *Kelenák Pál, Soltész János, Tóth Pál.*

Bognárok: *Artinovics Mihály, Sós Imre.*

Borbélyok: *Tödi Flórián, Menyhárt András.*

Cipészek: *Falantai István, Hangadi András, Horonosi Lajos, Nagy András, Saszló András, Tóth János.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Kovács Márton, Mecséri Gyula, Soós András, Soós Imre, Soós János, Szekeres István.*

Cukrász és cukorkakereskedő: *Róth Mórné.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *Kelenák Pál, Soós András, Szihilla Tamás, Zicsics Mihály.*

Földbirtokosok: *Csepei István* 20 kh., *Dány község* 365, *Dóczi András* 20, *Dóczi András* 51, *Dóczi Ferenc* 52, *K. Lázár János* 24, *Hattyasovszky János* 23, *Nagy János* 32, *Nagy János* 21, *Oláh János* 21, *özv. Szabó Sándorné* 36, *Szekeres Mihály* 23, *Srődi István* 25, *Tóth János* 24, *Tóth András* 46 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Kovács András.*

Dányon 1892-ben született, iskolát itt végezett, majd gazdálkodással foglalkozott. Mai vendéglőjét 1923-ban, fűszer és vegyes-

kereskedését 1924-ben nyitotta. A háborúban orosz harctéren küzdött, súlyosan megsebesült s 100 százalékos rokkant lett, jelenleg mint 25 százalékos rokkant van nyilvántartva. Kitüntetései: Károly cs. ker., seb. és háborús emlék érem.

Soós András.

Tápiósápon, 1886-ban született, iskolát u. itt és Dányon végzett. Asztalosipart Dány és Isaszegen tanult, mint önálló mester 1920-tól Dányon dolgozott, 1930-tól vegyeskereskedés, 1931-tól dohány kisáruda tulajdonosa. A háborúban orosz harctéren küzdött, kétszer sebesült s mint 25 százalékos rokkant szerelt le.

Faibilla Tamás, Hirschl Jakab, Katzburg Jenő, Kovács András, Mlinárik József, Stern Fülöp, Zicsics Mihály.

Gabona- és terménykereskedők: *Deutsch Gyula, Szekeres István.*

Hentesek és mészárosok: *Lázár István.*

Dányon, 1907-ben született, iskoláit itt végezte. Hentes és mészárosipart Vecsésen tanult, 1923-ban szabadult fel, mint segéd Vecsésen és Bpesten dolgozott. Helyben 1924-től önálló.

Hajdu László, Hlimárik József.

Italmérők, kocsmárosok, vendéglősök: *Kovács István.*

Dányon, 1896-ban született. Kerthely, tég és kuglizóval felszerelt vendéglőjét 1929-ben nyitotta meg. A háborúban orosz, olasz és szerb harctéren küzdött, megsebesült. A Nemzeti Hadseregben is szolgált. Kitüntetése: bronz v. é. Atyja: Kovács Urbán, 1871-ben Dányon született. Önálló gazdálkodást 1902-től folytat, jelenleg 12 kh. földjén gazdálkodik s állattenyésztéssel is foglalkozik.

vitéz Lázár András.

Dányon 1890-ben született. Kerthelyiséggel ellátott vendéglőjét 1927-ben nyitotta meg. A háborúban orosz és olasz harctereken küzdött, 2 szer sebesült. 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: nagy ék. s ez. bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem. 1927-ben avatták vitézzé.

Hirschl Jakabné, Hlimárik József, Kovács András, Stern Fülöp.

Kádár: *Balozsovics Lajos.*

Kárpitos és kocsifényező: *Bakrer János.*

Kerékgyártó: *Bakrer János.*

Kovácsok: *Balczer János, Faibilla Tamás, Juracsik György, Kelemák Lajos, Kelemák Sándor, Mecséri Gyula.*

Kőmívesek: *Baglyas Péter, Kőműves János.*

Malomtulajdonos: *Honofer Izidor.*

Marhakereskedők: *Baglyas János, Fekete Sándor, Csepeli Pál, Hajdu László, Szekeres András, Szekeres József, Szekeres Péter, Szekeres Vendel.*

Szabók: *Bálint József, Takács Béla, Vér István.*

Vitézek: *v. Bory Arthur* köz. főjző, v. *Gódor János* földmíves, v. *Fekete János* földmíves, v. *Lázár András vendéglős.*

GÖDÖLLŐ

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Máriabesnyő* búcsújáróhely, *Szárító, Babat-, Haraszt p., Alsó- és Felsőmajor, Antal- és Öreghegy.*

Gödöllő, a jelenlegi nevén a legrégibb okmányokon sehol sem fordul elő, régen általában *Gedellőnek* nevezték. Az 1702. évben összeállított adónévjegyzékben azonban már Gödöllő néven szerepelt. A régi német földrajzírók *Gödöle* és *Gedelle* elnevezést használták. A legkésőbb időkig az írónak önkényétől függött, hogy a Gödöllő vagy Gedellő neve használja. Azonban 1868 óta, amidőn ezt az uradalmat az állam megvásárolta s a magyar szent korona javai közé iktatta, a törvényes kifejezés folytán a Gödöllő név lett hivatalosan elfogadva. De a régi pecsétnyomókon, amelyek még ma is használatban vannak, a Gedellő név olvasható. Hogy tulajdonképpen honnan vette nevét, azt nem lehet megállapítani. A hagyomány szerint (mivel kezdetben kecskelegeltetésre alkalmas puszta volt) Gede legelő vagy gede ellő-ből származnék. Mások szerint meg Gedeon nevű földesúrtól nevezték, ki e vidéken vadászott s a nép gyakran mondta, hogy Gede lő.

A cserhát közepén a tenger színe felett 345 méterre, tehát a Gellért-hegy ormával egymagasságba esik. Tény az, hogy a Gellérthegy bazalt kőzetei egészen Gödöllőig nyúlnak és minden jel megvan arra, hogy a föld mélyében a parádi vizhez hasonló kénes, alkalikus források vannak. Ha ezeket feltárják, a fővárosiaknak Gödöllő lenne első nyaralóhelye. Kies fekvése és jó levegőjéért így is sokan nyaralnak a községben.

A község történelme a XIV. század első felében kezdődik, midőn elvált a mai Máriabesnyőtől, mely ez időben urasági község. Gödöllő pedig néhány házból álló puszta volt. Besnyő azonban vagy a huszita, vagy a török háboruk alatt teljesen elpusztult s a XVII. század elején mint pusztát már Gödöllőhöz csatolták.

Gödöllő mint uradalmi főhely csak a *Grassalkovichok* alatt szerepel, mivel azelőtt közbirtokosok tulajdona volt. Nagy Lajos király mint örökös nélküli birtokot *Pohárnok Péternek* adományozta. (1335. a váci káptalannál levő adománylevél szerint.) A Pohárnok család kihatával Zsigmond király kezére jutott, ki azt nejének, *Czillei Borbála* királynénak ajándékozta 1405-ben. A királyné azonban e birtokkal nem sokat törődött, egy ideig gazdatisztjeivel kezeltette s később meg bérbe adta (1439-ben) s nemsokára *Tamási Henrik* eddigi bérlő tulajdona lett. Ulászló király azonban Tamásit mint Erzsébet királyné heves pártosát, hazaárulónak nyilvánította s jószágát elkobozta, majd később 1441-ben a hatalmas *Rozgonyiaknak* adományozta. Ebben az időben már kisközség. Dacára annak, hogy a Rozgonyiak igen befolyásos emberek voltak, a község érdekeinek emelésére még sem tettek semmit, s Gödöllőre nézve a feledékenységbe mentek. Még azt sem lehet megállapítani, hogy mily hosszú ideig bírták.

A szerencsétlen végű mohácsi csata után a törökök e vidéket is annyira elpusztították, hogy Gödöllő megint néhány elszórt házból és villából állott. A következő két század alatt a multja ismeretlen. A XVII. század első felében megint mint kisközség tünik fel. Ez időben a földesura, *Vámosi István* (1655. március 24. Pozsony. III. Ferdinánd új adománylevele szerint) kinek halála után felerészét e birtoknak felesége, másik felét nővére *Hamvai Istvánné* kapta hagyományként. Vámosiné később megint férjhez ment Botányi Lászlóhoz, ki Gödöllőn nem lakván, a birtokrészt ismeretlen egyezmény alapján örökösen elzálogosította *báró Verlain* budai adminisztrátorának, kitől ezt leánya *Tillmann Nándorné* örökölte.

A másik birtokrész tulajdonosa *Hamvai Ferenc* Gödöllőnek emelésére nagyon sokat tett. Kuriális lakást építtetett azon a helyen, melyen az Erzsébet szálloda állt s ez épületet később Grassalkovich építtette emeletesre s alakíttatta át vendégfogadóvá. A Hamvaiak kihaltával e birtokrész megint királyi adományként — bár rövid időre — a *Forgách grófok* tulajdona lett.

Bosányi László halála után nővére *Bosányi Krisztina* örökösödési jogával élve Tillmann Nándorné ellen pert indított és bebizonyította, hogy bátyjától báró Verlain jogtalanul foglalta el e birtokot s így Tillmann Nándorné azt jogi érvény nélkül használja. Perét megnyervén, a másik részét 1670. szeptember 28-án a Forgách grófoktól megvásárolta, s így egyedüli tulajdonosa lett az egész birtoknak.

Nemcsak hátrányos, de valóban veszélyes birtokviszonyok között éltek ez időben a földesurak. A török által elfoglalt vármegyékben a birtokjog nem ért semmit, mert a basák az egyesek árulkodása folytán számos földesurat fosztottak meg a birtokaiktól. Midőn Budavárát visszafoglalták s a töröktől megszabadították az országot, az elmenekült vagy elkergetett földesurak visszatértek, a távollétük alatt másnak adományozott birtokukat visszakövetelték, másrészük pedig a megnyirbált birtokhatárokat rendbehozni siettek. Ezek és más hasonló természetű ügyek olyan zavart okoztak az országban, hogy III. Károly király által összehívott 1722. évi pozsonyi országgyűlés szükségesnek látta egy vizsgálóbizottságnak (neo aquistica comissionak) a kiküldését, mely előtt minden megidézett földesúr igyekezett kimutatni a jogcímet, amelyen birtokát használja, s ha ennek eleget nem tett, azt elvették tőle. E vizsgálóbizottság, melynek elnökévé *Grassalkovich Antalt* nevezték ki, 1727-ben Bosányi Krisztinát is megidézte valószínű azért, mivel a birtokába a török uralom alatt vezettetett be. Bosányi Krisztina e vizsgálaton keresztülesett, de nem minden utóhatás nélkül, mert a Tillmann Nándornétól visszapörölt birtokrész Grassalkovich birtokába jutott 6812 rénus forintért. Ugy látszik Grassalkovich komolyan feltette magában, hogy e kies fekvésű uradalmat sajátjává teszi. A birtok többi részét is kiszámított terv szerint lassanként megvásárolta a Bosányi örökösöktől. Ezzel Gödöllő alapítása tulajdonképen az ő nevéhez fűződik.

A Grassalkovich család honnan veszi eredetét, egész bizonyossággal nem lehet megállapítani, annyi bizonyos, hogy mint oldalági rokonság nélküli név, amily hirtelen feltünt, épen olyan hirtelen el is enyészett. Az első Grassalkovich a nyitramegyei Ürmény községben született, szegény, de nemes szülőktől. Már gyermekkorában feltünt vallásossága és a jogi tudományokhoz való hajlama által, mely tulajdonságánál fogva később kortársai fölé emelkedett. Jogi tanulmányait Pécsett végezte és mint szegény, magára hagyott diák, a Ferencrendi szerzetesektől a megmaradt ételből kapott élel-

mezést. Befejezvén tanulmányát, először Nyitramegyében telepedett meg, később lakását Pestre tette át és itt ügyvédi irodát nyitott. S ettől kezdve a szerencse valósággal a karjára vette; bámulatraméltó sebességgel bárói, majd grófi rangra emelkedett s dúsgazdag életviszonyok közé jutott. Gróf Grassalkovich Antal megismerkedvén Gödöllő kies fekvésével, elhatározta, hogy egy nagy úrhoz illő kastélyt építtett itt lakásul. Minthogy a régi kuriális épület nem volt alkalmas e nagyobb szabású terv kivitelére, így egy új külön álló helyet választott ki e célra. A tervének kivitelénél azonban útjában állott a ref. templom. Ezt az 1746. évben elfoglalta s helyette azon telket adta, melyen jelenleg is áll ez a templom. Építéséhez a szükséges anyagot szintén ő adományozta (a mai Ferenc József tér helyén ebben az időben temető volt).

Ez időben kezdték felépíteni a budai kir. palotát is s ennek vezetésével szintén Grassalkovich volt megbízva. Így épített ő a magyar nemzet dícsően uralkodó királyainak két palotát, egyiket téli, másikat pedig nyári lakásul. Amint az alapító gróf a kastélyt elkészíttette s angol kertjét berendeztette, hozzáfogott a község építéséhez és rendezéséhez. A saját költségén egész házsorokat építtetett s ezekbe német iparosokat, kézműveseket telepített, miáltal a községet részben elnémetesítette. A község rendezését különösen akkor folytatta nagymértékben, midőn a kastélyban Mária Terézia királynőt is vendégül fogadta. A vásárijog megszerzése is az ő nevéhez fűződött. Elhaltával Gödöllő sokat veszített, mert utódai nem sokat törődtek a tovább fejlesztésével. Az özvegy grófnőt ugyan vaksága Gödöllőn való állandó tartózkodásra kényszerítette, de a község érdekeivel semmit sem törődött. A gróf egyetlen fia *II. Grassalkovich Antal* lett az uradalomnak egyedüli tulajdonosa, ki már atyja életében császári királyi kamarás és kincstári tanácsos volt s később hercegi rangra emeltetett. Ő is az állami szolgálatban keresett dicsőséget s ennélfogva Bécs és Pozsony felé vonzódott, Gödöllőt mellőzte, sőt az özvegy grófné halála után az itteni udvartartását a Pozsony megyei Ivánkára helyezte át, halála után ott is temették el. A következő tulajdonos *III. Grassalkovich Antal volt*, ki 22 éves korában lett e nagy terjedelmű birtok független ura. Könnyelmű életmódja miatt az önálló életpályát mindjárt adósságcsinálással kezdte meg. Az akkori mágnások elve szerint inkább mindig külföldön tartózkodott, s Gödöllőt csak akkor választotta lakhelyéül, midőn adósságai miatt többé Bécsbe nem mehetett. Ezen könnyelmű pazarlásnak valószínűleg az volt az oka, hogy gyermekei nem voltak s úgy gondolkozhatott, hogy a család kihaltával a birtok is vesszen el. Ha célja ez volt, úgy el is érte nemsokára, mert csődbe jutott és a gödöllői uradalmat gondnoki kezelésbe vették.

A magyar szabadságharc idején Gödöllőnek is jutott szereplő osztályrész, különösen az isaszegi csata alkalmával. A községet nevezetessé teszi még az is, hogy *Török Ignác* 48-as honvédtábornok, az aradi 13 vértanuk egyike Gödöllőn született és atyja a Grassalkovich uradalom magtárosa volt. Az isaszegi csata idejében a kastély katonai sebesült kórház céljaira használtatott.

Az 1850-ik évben hosszú vajúdás után a Grassalkovich-család uradalmaira új korszak következett be. A nagy adósságok miatt az özvegy harcegné kénytelen volt ez uradalmat is eladni. A következő tulajdonosa *báró Sina György* lett, ki itt mezőgazdálkodást űzött s ezért a halastavakat lecsapoltatta és szántóföldé alakíttatta át. Halála után báró Sina Simon nem tartotta meg e birtokot, hanem eladta egy *belga banknak*. Ez a bank az uradalom parcellázásához fogott s ez elleni felszólalások következtében az 1867-ik évben *Lónyai Menyhért* m. kir. pénzügyminiszter a *magyar Szent Korona* részére megvásárolta. A pénzügyminiszter legsürgősebb teendője volt a megvétel után a már pusztulásnak indult kastélyt a m. kir. udvar igényeinek megfelelően kijavíttatni és berendezni. Gödöllő ezidőtől kezdve egy új, soha nem remélt korszakot él a fejlődésében. Intézményei a község ismertetőjében láthatók.

A községben orsz. vásárt máj. 20., jún. 29., okt. 1., dec. 13-át követő hétfőn. Ha hétfőre esik, e napon kirakó- és sertésvásárt, megelőző napon állatvásárt tartanak.

A község határában fekszik Máriabesnyő, híres búcsújáróhely. Máriabesnyő-puszta valamikor népes község volt, Gödöllő pedig Nagy Lajos idejében csak néhány villából és pár házból állt. Az egykorú okmányok szerint IV. Béla 1249-ben a hatvani premontrei rendnek adományozta *Bessenew* népes községet. A XIV. század második felében *Horváthi Iván* birtoka volt, de a délvidék lázadásban való részvéte következtében Zsigmond elvette tőle és 1387-ben *Ilsvai* Leusztáknak, a későbbi nádornak adományozta. 1430-ban *Hatvani Mátyásé* volt, 1492-ben is még a Hatvani-család birtoka és vámszedő-

vani Máytásé volt. 1492-ben is még a Hatvani család birtoka és vámszedőhely. A helység a török hódoltság alatt elpusztult. A XVII. században már puszta és Gödöllőhöz tartozott. 1726-ban Gödöllővel együtt gróf Grassalkovich Antal birtokába került, kinek neje *Klobusiczky Teréz*, a mély vallásosságú nő, 1759—61-ben, az egykori Besnyő helység templomának, romjai fölé kápolnát és kolostort építtetett. 1759-ben a templomromjai között egy teljesen épségben maradt Mária-szobrot találtak. Ez a lelet tette e helyet nevezetes búcsújáró-hellyé. A kapuczinus szerzeteseket 1763-ban vezették be a kolostor birtokába. De mivel a búcsújárók nagy számára való tekintettel, mind a kápolna, mind a zárda kicsinynek bizonyult, 1769—71-ben megnagyobbították. E kolostor lakója volt *Fessler Ignácz* történetíró is. A templom alatt van a Grassalkovich-család sírboltja. E sírboltba temették 1771-ben az első Grassalkovichot és most a család összes tagjai ott nyugosznak.

Nyári ünnepnapokon a zarándokok ezrei szoktak járulni a szentségekhez. Az egyházi funkciókat a zárda 12 kapucinusrendhez tartozó tagja látja el. 1867 óta Gödöllővel együtt a koronauradalom birtokába jutott, kegyura a mindenkori földmüvelésügyi miniszter.

A világháborúba bevonult katonák száma kb. 870, hősi halottaké 217, hadiözvegyeké 207, hadiárváké 205.

A hősi halottaknak emlékmű állíttatott fel.

A forradalomban a község lakossága említésreméltó részt nem vett s martirjai nem voltak, az ezt követő vörös uralom alatt mint a vörös főhadiszállás székhelye is eléggé exponált volt a község, de véráldozat nélkül folyt le, a vezetést helybeli iparosok ragadták kézbe.

A román megszállás emberáldozata egy, javakban a veszteség kb. 50—60 ezer pengő értékű volt.

A földreform folytán a község igénylői kaptak 410 házhelyet kb. 87 kat. hold területen. Földkiosztás nem volt.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1930. évi népszámlálás szerint: 11.242 lélek. Színmagyar. R. kath.: 7424, ref.: 2857, ágh. ev.: 410, unitárius: 11, g. kel.: 8, izr.: 321. *Házak száma:* 2216.

Területe: 10.756 kh., melyből a községé: 28 kh. Szántó: 3855, rét: 693, legelő: 1738, erdő: 3534, szőlő: 330, kert: 285, nádas: 4, terméketlen: 407 kh.

Talajviszonya: homokos.

Terményei: rozs, tengeri, burgonya és gyümölcsfélék.

Erdőbirtok: a m. kir. koronauradalomé 3134 kh., Urbéri közbirtokosság tulajdona: 400 kh.

Vas. áll.: *Máv. és Hév. állomás helyben. Autobuszjárat* Isaszeg—Dány — Valkó — Vácszentlászló — Zsámbok között rendszeresen közlekedik. *Szállás:* Peder Kálmán.

Posta, Táv., Tel., Főszb., Járb., Adóh., Tkv., Pü. szak., Vál. ker. és Cső.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. kamr., Mezőg. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Főszolgabírói hivatal (lásd a járás elején

Községi előljáróság. Tel.: 19.

Vezetőjegyző: *Hajlamász János* főjegyző.

1898 október 10-től jegyzőgyakornok Élesden, 1901 júl. 6-ig jegyzőtanfolyam Debrecen, 1901 aug. 1-től 1902 máj. 31-ig gyakornok Nagymágocson, 1903 jan. 11-ig Konyáron, 1903 jul. 15-ig Galgahévizen, 1905 dec. 27-ig segédjegyző Hévízgyörkön. 1919 szept. 11-ig vezetőjegyző Kerepesen, 1923 máj. 2-ig adóügyi jegyző, azóta vezetőjegyző Gödöllőn. Mint Hangya fogy. és ért. szövetkezet igazg. tagja, Gödöllői Néph. takarékszöv. igazg. elnöke, Önk. Tűzoltó Test. parnoka, úrbéres közbirtokosság és Gazdakör jegyzője, Gödöllői Járási Hitelbank igazg. tagja, Járási Közmüv. Egyesület pénztárnoka, községi iskolaszék elnöke, népmüv. és testnevelési bizottságok elnöke fejt ki nem szorosan vett hivatali kötelességeivel összefüggő állandó külön tevékenységet.

Közig. jegyző: *Gálffy Dezső.* Aü. jegyző: *Szabó Béla Ernő.* Ellenőr-jegyző: *Schwertner Lajos.*

Közs. bíró: *Strobel János.*

Gödöllőn szül. 1866-ban. 25 hold földön gazdálkodik. A községnek 1920 óta bírája, volt törvénybíró és esküdt. A ref. egyház hosszú időn át kurátora, majd presbitere. A Hangya szöv. ig. tagja, előzőleg felügy. bizotts. tag volt. A „Hitelszövetkezet" ig. tagja, „Urbéres közbirtokosság" elnöke volt és gazdakörl elnök. Fia, vitéz Székely János.

Törvénybíró: *Kolos Sámuel.*

1874-ben szül. Gödöllőn. 20 holdon gazdálkodik, mely nagyrészt saját és felesége szorgalmának gyümölcse. Kilenc év óta törvénybíró, előzőleg 12 évig esküdt volt.

Gazdakör alelnöke, a testnevelési bizottság jelenlegi és a szövetkezet volt vál. tagja. A közbirtokosság gazdája, majd elnöke, volt egyházi presbiter.

Közs. pénztáros: *Kalina Oszkár.*

Közgyám: *Murányi Dezső.*

1889-ben született Nagykarton, középiskoláit Bpesten végezte. Előbb a kereskedelmi pályára lépett, Bpesten működött, 1911-ben két üzlete volt a fővárosban. A háború után a Háztartás szöv.-nek ellenőre volt. Jelenleg 18 holdon gyümölcstermeléssel és szőlőműveléssel foglalkozik. Háborúban a szerb, orosz, román, olasz harctereken harcolt, megsebesült az összeomláskor mint tizedes szerelt le. Károly cs. ker., seb. érem és háborús emlékérem tulajdonosa. A Gazdakör ügyv. elnöke és községi közgyám.

Irodatisztek: *dr. Géczy István, Peckó László.*

Végrehajtó: *Balázs Kálmán.*

Máv. állomás

Állomásfőnök: *Frantsik Géza.*

Ősi gödöllői család sarja, 1881-ben született. Az érettségi és vasúti tiszti képesítés megszerzése után a hatvani vonal, majdnem minden állomásán teljesített szolgálatot, majd 1910-ben a bpesti üzletvezetőséghez nyert beosztást, ahonnan 1914-ben Torbágyra és 1919-ben Gödöllőre került állomásfőnöknek. A Gödöllői Takp. ig. tagja, a kath. egyházközség alelnöke a közművelődési és Stefánia egyesület tagja. A kommün alatt tanúsított hazafias magatartásáért a „Fehérház" bajtársi egyesület tagjai közé választotta.

M. kir. pósta

Postamester: *Szőcs Istvánné sz. Dobrovitz Ilona.*

Középiskoláit helyben a felsőiparis-kolát Bpesten végezte. Mint helyettes postamester 1926-ban lépett a máriabesnyői postahivatalba. 1927-ben kinevezték postamesterré. 1928-ban tett Bpesten ten postamesteri vizsgát. A Stefánia Szöv. tagja. Férje résztvett a háborúban.

M. kir. áll. és koronauradalmi erdőigazgatóság

Erdőigazgató: *Krause Dezső* főerdőtanácsos.

Főerdőtanácsos: *Lengyel Viktor.*

Erdőtanácsosok: *Törzs Artur, Petricsek István, Krause Ágoston.*

Főerdőmérnökök: *Kőrös Gyula, Lotterhof Márton, Földes Tibor, Kovács Lajos.*

Erdőmérnök: *Rabó Gyula.*

Segéderdőmérnökök: *Maczkó István, Kanyó István, Vermes Imre.*

Erdőszámvizsgáló: *Béky Ferenc.*

Erdőszámtiszt: *Kozary Lajos.*

Irodatisztek: *Buday Dezső, Faludy Kálmán.*

M. kir. méhgazdaság

A gödöllői m. kir. méhgazdaság létesült 1901. évben 68 kat. holdon. Célja: méhészmunkások képzése és a méhészeti ismeretek terjesztése. Ecélból fenntart kétéves és minden évben a nyári hónapok alatt két, esetleg három 18—18 napra kiterjedő időszaki tanfolyamokat. Előbbre 18 évtől 34 évig terjedő életkorral vesznek fel, utóbbira kor és nemre való tekintet nélkül. Az intézetnek 300 törzs és 50 anyatartalék családja van és egy fióktelepe. Internátussal, tantermekkel, méheselkkel műhelyekkel van felszerelve. Van kertészete növényházakkal, faiskolája, melyben kizárólag mézelőfákat cserjéket nevelnek. Az intézetnél működik egész országra kiterjedően a méhek betegségét kutató laboratórium. Szakmúzeuma az országban páratlan.

Igazg.: *Gáll Imre* m. kir. méhészeti felügyelő.

Beosztott tanerők: *dr. Polacsek József* zoológus asszisztens, *Puskás János* okl. kertész, *Stábli György* oktató, *Mandel Lajos* méhész, *Polner János* műasztalos.

Baromfitenyésztő iskola

Vezető: *Benkő Pál* gazd. főtanácsos.

Burgonyakisérleti telp

Vezető: *Mayer János* gazd. akad. tanár.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Apát-plébános: *Fláger Árpád.*

Máriabesnyői kapucinus zárda.

Zárdafőnök: *P. Juhász Irén.*

Tóvárosban született 1880-ban. Iskoláit u. ott és Tatán a piaristáknál végezte. 1899-ben a kapcinius rendbe lépett. A noviciátust Alsó-Ausztriában, a theológiát Pozsonyban végezte. U. ott kezdte működ-

dését mint pap, elemi és polgári iskolai hitoktató is volt. 1910-ben előljárói külföldi tanulmány útra küldték. 1916-ban a tóvárosi zárda élére került, mint főnök ujonc mester középiskolai internátusi igazgató. 1922-ben Mórban mint lelkész működött, onnan Budapestre helyezték át. 1927 óta a máriabesnyői zárda főnöke. A téli hónapok alatt vallásos missziót végez, különösen a dunántúli vidékeket látogatja. A háború alatt auszriai kórházban mint lelkész és tolmács teljesített szolgálatot.

Isteni Üdvözítő Nővérei, Noviciatus

A budapesti tartomány házhoz tartozik. 1917-ben települtek Máriabesnyőre. Céljuk a szerzet növendékeinek kiképzése és betegápolás. Átlag 15—20 növendékük van. Főnöknőjük *Máisz Prudenciana*. Németországi születésü. 1909-ben óvonői oklevelet szerzett. Budapesten 1917 óta főnöknője a zárdának.

Ref. egyházközség. Lelkész: *ifj. dr. Szabó Aladár.*

Budapesten 1890-ben született. Tanulmányait Budapesten a ref. theológián, a tudományegyetemet Berlinben végezte. Volt budapesti hitoktató és 1917 óta gödöllői lelkész és a pesti egyházmegye tanácsbírája. Irodalmi munkásságot fejt ki. Főbb munkái: Boldogság feltétele; Venczel és Ottó királyok oklevelei; Szikszai György élete és munkássága; A ker. egyház története. Elnöke a Rédey Pál cserkészcsapat szervezőtestületének. A gödöllői ref. templom megépítése érdekében fáradozott. Társszerkesztő a „Református Hiradó" c. lapnál. A gödöllői ref. ifj. egylet főfelügyelője; a Bethánia Egyes. és a Külmissiós szövets. vál. tagja. A háború alatt lelkészi szolgálatot teljesített a budapesti hadikórházban.

Izr. hitközség. Rabbi: *Eisenberger Géza.*

A jászóvári premontrei kanonokrend reálgimnáziuma és Szent-Norbert-nevelőintézete.

Rektor-főigazgató: *dr. Stuhlmann Patrik.*

1897—1919-ig Kassán volt főgimn. tanár s a kassai jogakadémián magántanár. 1924-ig házfőnök Kassán, 1924 óta a fent intézetnél mint rektor-főigazgató működik. Gazdag irodalmi munkásságot fejtett ki a pszichológiában, esztétikában, etikában, egyházi irodalomban s a pedagógiában. 17 évig titkára volt a Kassai Autonom, később Ker. Társadalmi Körnek, jelenleg a Budapesti Kath. Tanáregyesület vidéki alelnöke, a Gödöllő járási Közm. Egy. társelnöke a helybeli Stefánia-fiók elnöke, Orsz. Közoktatási Tanács tagja, stb.

Tanártestület: a) A rend tagjai: *Kovács Lajos dr., Kiss Kolos, Ernyi Gilbert, Bacsó Vilmos, Faith Ágoston, Majthényi Dezső, Champier István dr., Balogh Ányos dr., Szopek Lóránd dr., Szabadka Medárd dr., Oszvald Arisztid dr., Szombach Godehard dr., Holba Kosszián, Buczkó Emil dr., Rafain Barna, Vidákovich Aladár dr., Berkovics Ernő, Magyar Gábor, Bodnár Remig dr., Hermann Egyed dr., Aldorfai Benedek dr., Bályi Károly, Lipták Lambert dr., Suta Evermód, Beller Ipoly, Lágyi Kornél dr., Kumorovitz Bernát dr., Mikolaicsik Sándor, Borbély Ludolf, Froncz Sebestyén, Tauszik H. József.*

Világi tanárok: *Soltész Ernő, Fejéregyházi László, Fábián István dr., Ötvös Károly.*

Áll. segélyezett közs. polgári leányiskola.

Igazgató: *Suloki Erzsébet.*

Tanárok: *Suloki Aranka, Manglitz Etel, dr. Élő Gabriella, Iftene Kamilla, Holló Mihályné Hatos Kornélia, Rasch Mihály.*

Községi elemi iskola. Igazgató: *Sidó Lajos.*

Tanítók: *Gálffy Dezsőné, Krenn Károly, Mentzer Sándor, Szalayné Szekeres Jolán.*

R. kath. elemi iskola. Igazgató: *Szvoboda Dénes.*

Kántortanító: *Marton Károly.*

Tanítók: *Janicsek L. Jerne.*

Gödöllőn született. Rajzszaktanfolyamot Budapesten végzett. 1904—1905-ig a gödöllői magán polg és elemi, gödöllői róm. kath. iskolánál, 1905—1906-ig mint helyettes azóta mint rendes tanítónő működik. Édesanyja a gödöllői első magán kisded óvo tulajdonosa, Édesapja Gödöllő segédjegyzője volt.

Sztrunicsek László.

Becskén született 1904-ben. 1926-ban Jászkarajenőn tanított és 1928 óta Gödöllőn. A cserkészcsapat megszervezése az ő nevéhez fűződik. A 802. sz. cserkészcsapat parancsnoka, leventeoktató és főoktató volt. Kiskunfélegyházán, Jászkarajenőn és Gödöllőn. A Nemzeti Hadseregben öt évig szolgált. Tisztivizsgát Szegeden 1924-ben tett.

Krenn Károlyné.

Miasszonyunkról nevezett szerzetes tanítónők. *Szolnoki Mária Antoinette.*

Dobsinán született. Tanítani 1919-ben kezdett Kiskúnmajsán, innen a rendi elöljáróság Szegedre helyezte át, 1930-óta Gödöllőn tanít.

Marger M. Amicia, Martin Marianna M. Filomena, Komjáty M. Bernardin, Béres M. Coelina.

Máriabesnyői elemi iskola. Tanító: *Kovács Dénes.* Tanítónő: *Boros Mária.*

Ref. elemi iskola. Igazgató: *Deák Károly.*

Páván született 1883-ban. Gimnáziumot Sepsiszentgyörgyön, a tanítóképzőt Kolozsvárt végezte. Tanítói működését 1930-ban Gödöllőn kezdte. 25 éves jubileumára püspöki és miniszteri elismerésben részesült. Az iskolánkívüli népművelés vezetője és előadója. A Hangya szöv. felügy. bizotts. tag, az iparostanonciskola tanítója. A Gazdák Biztosító Szöv. helyi képviselője. Háborúban orosz fronton harcolt, fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza.

Tanítók: *Sidóné Dorogi Julia.*

Ördöngősfüzesen született. Tanítási működését 1914-ben kezdte Sebesmezőn, 1916-ban Bélajablancra került, majd 1919-ben mint menekült a gödöllői ref. iskolához nyert beosztást. Háború alatt mint okleveles önkéntes ápolónő a lugosi tartalékkórházban teljesített szolgálatot s itt szerzett érdemeiért a hadékítményes ez. díszéremmel tüntették ki. A tMANSz és Stefánia szöv. tagja.

Takács Gizella.

Erzsébetfalván született. Oklevelét 1914-ben Győrött szerezte. Tanítani a gerjei tanyai iskolánál kezdett mint helyettes 1914-ben 1916-ban Gödöllőre nevezték ki a ref. iskolához. Sándor bátyja orosz fogságban hősi halált halt. A Stefánia Szöv. és a Mansz tagj.

Bencsik Árpád, Nagy János, Tóth Lajos.

Gödöllői szőnyegszövő iskola, Erdő u. 41.

Az iskolát *körösfői Kriesch Aladár* alapította 1902-ben és vezette 1921-ben bekövetkezett haláláig. Utána *Nagy Sándor* és *neje* festő művészek veszik át a vezetést. Szerepel sok külföldi kiállításon, megnyerte a torinoi, monacoi, milanói, st. lousi londoni kiállítások arany érmét. Az egyesült államokkal szoros összeköttetésben ahol számtalan produkciója mintakép szerepel. A bostoni fehérházban van egy gobelinje. Mint az orsz. Iparművészeti iskola tanműhelye számtalan növendéket és munkásnőt képzett ki textilre.

Vezetője: *Nagy Sándor* festőművész.

1869. május 18-án született Németbányán (Veszprém m.), középiskoláit Veszprém, Győr és Bpesten végezte. A képzőművészeti főiskolát Bpesten végezte, ahonnan Székely Bertalanhoz került, majd 2 évre Rómába ment, onnan Párisba, ahol 7 évet töltött. Veszprémi tartózkodása után Gödöllőre költözik művész barátai közé, ahol kis művész kolóniát létesített. Kiállított Európa összes nagy városaiban. Elnyerte a Magy. Iparművészeti társ. nagy arany érmét, a Rökk Szilárd díjat, az állami vízfestmény díját, a monza-, milanoi, torinoi st. lousi, bacellonai kiállítások nagy arany érmeit stb. Tisztb. tagja a „Céhbeliek" művészek társaságának, elnöke a Gödöllői Közművelődési Egyesületnek és vál. tagja a Képzőművészeti Társulatnak, a Képzőművészeti Tanácsnak és a T. E. Sz.-nek.

Felesége szül. *Kriesch Laura,* Bpesten született és ugyancsak ott végezte el az orsz. képzőművészeti főiskolát, ahol rajztanári képestiést nyert.

Az iskolák mellett atyja *Kriesch János* műegyetemi tanár és hírneves bátyja Körösfői Kriesch Aladár nevelték. Gyermek irodalmi munkákat illusztrált gobelin kartonokat és szőnyeg rajzokat tervez. Viz festmény és illusztrációs díjat és még számos kitüntetést nyert.

IGAZSÁGÜGY.

Kis. járásbíróság

Elnök: *dr. Jéhn Kálmán.* Alelnök: *Gözsy Gábor.*

Járásbírák: *Ágoston Gábor, dr. Demeter József, dr. Kiss Antal, dr. Nagy Károly, dr. Párténvi József, dr. Szőke Károly, dr. Zémann László.*

Joggyakornokok: *dr. Reöthy Feenc, dr. Vásárhelyi Béla.*

Telekkönyvi hivatal

Telekkönyvvezetők: *Balázsy Ferenc, Bolváry Géza, Gyurcsik Jenő, Nagy István, Oberna K. János, Pálmay István, Szláv József.*

Irodafőtisztek: *Erdélyi György, Holló Ignác.* Irodatisztek: *Dáka János, Mordényi Kálmán.*

Kir. közjegyzők

dr. Kovács Nagy Sándor, dr. Szentiványi Géza.

Ügyvédek

Dr. Bezsilla István.

1899-ben született Bpesten. A II. ker. érseki főgimnáziumot végzete 1917-ben. Egyetemi tanulmányait a jogi, orvosi facultáson és a keresk. akadémiát folytatta. 1921-ben jogi doktorátust nyert. 1926-ig helyben mint ügyvédjelölt működött atyjánál. 1926-ban ügyvédi vizsgát tett. 1928 óta Pest megye tb. t. főügyésze, ügyészi megbízott a gödöllői járás szolgabíróságánál. 1930 óta a Gödöllői Takarékpénztár jogtanácsosa.

haranglábi és kézdi-almási dr. Felszeghy Ernő.

1877-ben született Sepsiszentgyörgyön. A gimnáziumot Kolozsváron és Gyulafehérváron, az egyetemet Kolozsváron végezte. Ügyvédi oklevelét Marosvásárhelyen nyerte. Tordán ügyvédi irodát nyitott. 1920-ban az oláhok elől Bpestre menekült, 1921-ben Gödöllőre jött s azóta itt folytat ügyvédi gyakorlatot. Háborúban a harctéren küzdött, megsebesült. Mint t. hadnagy szerelt le.

Dr. Ignátzy Ernő.

1874-ben született Cibakházán. Főgimnáziumi érettségit tett Vácon. A bpesti egyetemen nyerte a jogtudori oklevelet, majd ügyvédi oklevelet és áll. számviteltani vizsgát tett. 1904 óta helyben mint ügyvéd működik. 15 évig a Néphitel Szöv. mint az O. K. H. tagja ügyésze volt és ugyanaddig az Önk. Tüzoltó parnoka. 1914-ben bevonult. 1914-ben bevonult. Mint őrség parnok hadiszolgálatot teljesített. 1918-ban mint főhadnagy szerelt le.

Dr. Olajos Béla.

1880-ban született Abauj-Szepsin. A kassai főgimnáziumban érettségizett s u. ott végezte a jogakadémiát. Oklevelét Kolozsvárott szerezte. Kassán több éven át kir. közjegyző helyettes volt, majd ugyanott és Gödöllőn ügyvédjelölt. Helybeli irodáját 1913-ban nyitotta. 1914-ben bevonult az orosz harctéren küzdött. 1917-ben a bpesti hadosztálybírósághoz vezényelték s ott szerelt le mint t. főhadnagy 1918-ban. Kitüntetései: bronz és ez. Sign. Laud. Károly cs. ker.

Dr. Sipos József ny. kir. járásbíró.

1878-ban született Udvarhely megyében. Gimnázium érettségit tett 1898-ban Székelyudvarhelyen. Jogi tanulmányait a debreceni jogakadémián és a kolozsvári tud. egyetemen végezte 1901-ben. Mint járásbíró Székelykereszturon, Tiszafüreden és helyben működött. 1930 óta ügyvédi gyakorlatot folytat. Az Orsz. Bírói és Ügyvédi Egy., az Orsz. Ügyvédi Nyug. Egy., a Gödöllői Lövész Egy., a Stefánia Egy. és a Gödöllői Kaszinó tagja. Mozgósításkor bevonult és felmentéséig hadiszolgálatot teljesített.

Dr. Bodó Lajos, dr. Farkas László, dr. Fischer Dezső, dr. Gerenday Zoltán, dr. Horváth Károly László, dr. Hovhannesian Eghia, dr. Mezei Manó, szamosujvári dr. Novák Sándor ny. táblabíró, *dr Pál Ferenc, dr. Romanecz Arisztid, dr. Rosenfeld Sánlor, dr. Sándor Tibor, dr. Viczián Antal, dr. Zachár Kálmán, dr. Zankó Emil.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Közs. orvosok: *dr. Kontra László, dr. Berente István.* OTI. orvos: *dr. Király Péter.* Máv. orvos: *dr. Polgár Károly.*

Magánorvosok: *dr. Csengery Kálmán* ny. tisztiorvos.

1876-ban született Ung-Csepelyen. Iskoláit Sárospatakon és Szepesligeten, az egyetemet Bpesten végezte. 1908-ig a bpesti Szt. Rókus és Szt. István kórházakban működött. 1911-ig helyben folytatta gyakorlatát. 1926-ig helyben járási és tisztiorvos volt. Jelenleg nyuáll. tisztiorv. és gyak. orvos. Természettud. Társulat tagja. Ref. egyház presbitere. A háború kitörésétől az összeomlásig a gödöllői kir. kastély tisztiüdülő otthonában teljesített szolgálatot. Kitüntetései: Vör. ker. II. oszt. díszjelvény hadiékm. Öccse résztvett a háborúban, olasz fogságba esett s ott meghalt.

Dr. Krisch Margit férj. Sebestyén Jenőné.

Bpesti születésű. Orvosi diplomáját 1922-ben a bpesti tud. egyetemen végezte. Működését a Stefánia Gyermek Kórházban kezdte, majd a II. sz. női klinikára került. 1924 óta a gödöllői Stefánia Szöv.-nél szülész orvosi állást tölt be. 1924 óta van helyben magán rendelője. Férje gödöllői születésű. A M. Ált. Takarék pt. osztály főnöke. 1915-ben bevonult, az albán harctéren küzdött. 1918-ban leszerelt.

Dr. Nagy Zoltán.

1905-ben született Nagykátán. Középiskoláit helyben, az egyetemet Bpesten végezte s egy évi kórh. gyakorlatát is ott töltötte. Oklevelét 1929-ben nyerte el. Ezen idő óta mint magánorvos folytat orvosi gyakorlatot.

Dr. Thegze Lajos, dr. Zadubán György.

Állatorvosok

Járási állatorvos: *Jesina Ferenc.*
Közs. állatorvos: *Mike Pál.*

Gyógyszertárak

„Szentkorona“ gyógyszertár. Tu-

lajdonos: *Szentgáli Dániel* gyógyszerész.

„Szent Antal" gyógyszertár. Tulajdonos: *Poteczki Géza* gyógyszerész.

Szülésznő

Szűcs Pálné sz. Horváth Julianna.

Komárom megyei születésű. A bábaképző tanfolyamot 1914-ben végezte Bpesten. Továbbképző tanfolyamot végzett Szolnokon 1927-ben. 1914 óta működik helyben mint községi szülésznő. Bába Egy. pénztárosa. Férje vég gharcolta a háborút. Több kitüntetés tulajdonosa.

PÉNZÜGY

M. kir. adóhivatal

Hiv. főnök: *Budeus Aladár* pü. tanácsos.

Állptri főtanácsosok: *Martinka Oszkár, Szarka Sándor.*

Állptri tanácsosok: *Lázár Márton.*

Csikkozmáson 1874-ben született. Jogot végzett. Hivatalba lépése előtt saját birtokán gazdálkodott Csikkozmáson. Állami szolgálatba 1908-ban lépett. Mint honv. huszárszázados végigküzdötte a háborút. Sign. Laud. kard és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Aranyi Adorján, Kovács Géza.

Állptri főtisztek: *Deák Sámuel.*

Páván 1890-ben született. Érettségit 1909-ben tett Sepsiszentgyörgyön. 1909-ben lépett állami szolgálatba. 1919-ben állásától a románok megfosztották, 2 évig gazdálkodott szülei birtokán. 1921-ben repatriált és Budapesten régi állásába nyert beosztást. Háború alatt egy évet töltött a fronton, majd betegsége miatt felmentették.

Bariss Zoltán, Benyó Nándor, Boross Géza, Fejes Gyula.

Állptri tisztek: *Fehér Gyula, Gáll Gergely, Hideg József, Misek Antal, Palla Sándor, Philip Imre.*

Irodafőtiszt: *Szaniszló István.* Irodatiszt: *Rechtenwald Miklós.*

Pénzügyőri szakasz

Parnok: *Bartos János* főszemlész.

SZÉKESFŐVÁROSI ELFOGLALTSÁGGAL BIRÓK

Albrecht Árpád bírósági végrehajtó, Máriabesnyő.

1863-ban született Óbecsén 4 gimnáziumot végzett Ujvidéken. Működését az óbecsei járásbíróságon m nt végrehajtó kezdte s ott 33 éven át működött. Hazafias érzése miatt kellett szülőföldjét elhagynia. 1920-ban a bpesti központi járásbírósághoz nyert beosztást mint végrehajtó. A Délvidéki Otthon tagja.

SAJTÓ

Gödöllő és Vidéke, hetilap.

Szerkesztő és kiadótulajdonos: *Nyiry Lajos.*

1872-ben született Kecskeméten. A gimnázumot és jogot Bpesten végezte, 1898-ban alapította meg lapkiadóvállalatát, mely azóta hatalmas lendülettel fejlődött. — Heti lapszám 4500 p éldány. Az O. M. K. E. helyi csoportjának ügyv. elnöke. Az O. M. K. E. közp. választmányának tagja. Az Önkéntes tűzoltó egyesület örökös díszelnöke és még számos kultur és jótékonysági egyesület tagja. — A háborút végig harcolta, mint százados szerelt le. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Gödöllői Hirlap, hetilap.

Szerkesztő és kiadótulajdonos: *dr. Hovhannesian Eghia.*

EGYESÜLETEK

Önk. Tűzoltó Testület. Parnok: *Hajlamász János.*

Levente Egyesület. Elnök: *vitéz dr. Endre László.* Ügyv. elnök: *Harsányi László.*

Uri Kaszinó. Elnök: *Krause Dezső.*

Ipartestület. Elnök: *Schwarzkopf Alajos.*

Gazdakör. Elnök: *Stróbel János.*

Gödöllői Sport Club. Elnök: *dr. Horváth Károly.*

MOVE Lövész Egyesület. Elnök: *Schwertner Lajos.*

Stefánia Szöv. Védnöknők: *dr. v. Endre Lászlóné, Králik Lászlóné.*

PÉNZINTTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Gödöllői Takarékpénztár. Elnök: *Szentgáli Dániel.*

Polgári Takarékpénztár. Elnök: *Micsinay Ernő.*

Járási Hitelbank. Elnök: *dr. Schell Ferenc.*

Hitelszövetkezet. Elnök: *Hajlamász János.*

Hovhannesian Eghia.

NYUGDIJASOK, ÖZVEGYEK ÉS MAGÁNZÓK

Fáczányi Árminné sz. Farádi Veres Margit jószágfelügyelő özvegye.

Mezőhegyesen született, középiskoláit Perjámoson, a tanítónői oklevelet Bpesten szerezte. Férje néhai Fáczány Ármin a kisbéri áll. ménesbirtok jószágfelügyelője, a szerb harctéren szerzett betegségében 1926-ban elhunyt, tart. főhadnagy volt. Az ezüst és bronz Sign. Laud., Károly cs. ker. tulajdonosa. Özvegye a Mansz. és Stefánia Szöv. tagja.

Fonód János nyug. telekkönyvvez.

1867-ben született Somorján. 4 középiskoláját u. ott végezte, 8 évig szolgált a haditengerészetnél. Negyed mester torpedó oktató volt. 1890-ben szerelt le. A somorjai járásbírósághoz került, mint díjnok, Trencsénkányán mint járásbírósági írnok, Nyitrán és Gödöllőn mint telekkönyvezető működik. 37 évig teljesített szolgálatot, 1928-ban nyugalomba vonult. Evang. egyház presbitere. Gödöllő-öreghegyi község jegyzője, Öreghegyi társaság számvizsgálója. Két fivére résztvett a háborúban, egyik sebesülve fogságba esett.

lemhényi Gábor Mátyás nyug. táblabíró.

1862-ben született Berecken. Középiskoláit Brassóban, jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte. 1886-ban lépett a bírói pályára, s mint joggyakornok Désen kezdte működését. Onnan Kézdivásárhelyre került, majd aljegyzőnek nevezték ki Pancsován. Aradon mint jegyző, majd járásbíró, Berettyóujfalun, Pécskán, Dunavecsén mint járásbíró működött. 1898-ban Kaposvárra nevezték ki törvényszéki bírónak, 1917-ben megkapta táblabírói kinevezését. 1923-ban nyugalomba vonult. A helybeli szegények istápolója. A háború alatt a hadigondozóban fejtett ki tevékeny munkásságot. A somogymegyei Patronázs megteremtője.

Hajdu Ferenc ny. detektívfőfelügyelő.

1877-ben szül. Szécsényben, 15 éves kora óta maga tartja fenn magát, előbb a katonaságnál, majd a határrendőrség szolgálatában állott. A háború alatt különböző frontokon és beosztásokban politikai és bizalmi jellegű detektiv szolgálatot teljesített. Érdemeinek elismeréséül mint detektívfelügyelőt helyezték nyugdíjba. A hadiékítményes arany érdemkereszt, számos dícsérő okirat és legfelsőbb elismerés tulajdonosa.

Jáhn Viktor magánzó.

1870-ben született Ujvidéken. Iskolái végeztével a minta-asztalosmesterséget tanulta Pancsován. Mint segéd a M. A. Gépgyárban dolgozott. Tanulmányi után járt Németországban, Svajcban, Franciaországban. 1901-ben kivándorolt Amerikába s ott élt 1923-ig. A Reviziós Liga ig. tagja s mint ilyen hathatós tevékenységet fejt ki. A Levente Egy. alapító dísztagja, a Hangya Szöv. ig. tagja, a Munkásvédelmi és a Lövész Egy. alapító tagja. Az ág. ev. egyház tanácstagja, a Nyomorék Gyermekotthon segélyezője.

szemerjai Joó Gábor ny. Máv. főintéző.

1877-ben szül. Szemerján. Középiskoláit Székelyudvarhelyen végezte. Ős székely nemes ref. családból származik. 1898. elvégezte a vasuti tiszti tanfolyamot és 1907-ben vezetőtiszt Brassóban és Tövisen, 1919-ben főintéző lett és 1922-ben nyugalomba vonult. Brassóban törvény hatósági bizottsági tag volt. A Vasutasok Orsz. szövetsége Brassó és Tövis kerületének elnöke és számos társadalmi és kulturális egyesületnek vál. tagja és titkára volt. A Nyug. Orsz. Egy. Gödöllő kerületének elnöke volt. 1922-ben Gödöllőn egys. párti képviselő jelölt volt, de dr. Kaas Albert javára vissza lépett.

Kovarek Miklós ny. postás.

1882-ben született Lugoson. Iskoláit és a nyomdászipart Aradon tanulta. Szakmájában mint segéd 3 évig dolgozott. 1906-ban a M. Kir. Posta szolgálatába lépett Aradon teljesített szolgálatot 1920-ig, midőn az oláhok kiutasították. Bpestere került s ott 1924-ig teljesített szolgálatot. 1924-ben nyugalomba vonult. Háború alatt az 57. távirda ezrednél, majd a 8. gy. e. és a tábori csendőrségnél szolgált. Kitüntetése: vaskereszt.

Gróf Nyáry Izidor nyug. adóhivatali főnök.

1867-ben született Liptószentiványon. A gimnáziumot Kassán és Lőcsén végezte. Áll. pénztári szakvizsgát tett. Előbb szülőhelyén, saját birtokán gazdálkodott 1886-ig amikor az áll. pénzt. szolgálatába lépett mint díjnok. Folytatólagos előléptetések után 1918-ban kinvezték Bpesten hivatali főnöknek. 1923-ban nyugalomba vonult. Három fia résztvett a háborúban.

özv. Szüts Istvánné sz. Murányi Jolán, ny. jegyző özvegye.

Szenterzsébeti születésű. 1890-ben ment férjhez. Férje Taktaszadán közt szteletben álló főjegyző volt. 41 éven át egy helyben teljesített szolgálatot. Nyugalomba vonulása alkalmával a „Szerencs és Vidéke című lap 41 évi működését meleg hangon méltatta. 1924-ben hunyt el.

Ujvárossy Károly nyug. alezredes.

1867-ben született Kápolnáson. A r. kath. gimnáziumot Kolozsvárott, a hadparódisko-

lát Nagyszebenben végezte. Hadtestiskolát is végzett. Mint hadapród a 46. gy. ezrednél kezdte pályafutását, ott 1890-ig teljesített szolgálatot. 1912-ig a 82. gy. ezrednél, 1912-től a 43. gy. ezrednél, a háború alatt a 7. népfelk. gy.ezrednél szolgált. 1921-ben 37 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Helyi Lövész Egy. megszervezője, a Nemzet Munkavédelem járási vezetője és parancsnoka. Számos kulturális és jótékony egy. tagja. Háború alatt az orsz harctéren küzdött.

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Mandl Antal.*

1872-ben született Peregen. Iparát u. ott tanulta. 1889-ben szabadult fel. Mint segéd Bécsben és Bpesten dolgozott. 1900-tól 1927-ig a királyi udvar asztalosa volt. Az Orsz. Munkás és Betegsegélyző Egy. helyi fiókjának elnöke, Ipartest. elöljárósági tagja. Háború alatt az 1. honv. gy. ezrednél csendőri szolgálatot teljesített. Polgári kitüntetései: 40 éves és 50 éves udvari érem. Kat. kitüntetése: Károly cs. ker.

Noszkai Kornél nyug. Máv. üzemi s. tiszt.

1891-ben született Nagycétényben. 4 középiskolát Nagyszombatban végezte. Iparát Esztergomban tanulta. Mint segéd több külföldi városban dolgozott. 1923-ban Szolnokon önállósította magát. 1927 óta helyben folytatja iparát. 12 évig volt a MÁV. szolgálatában, majd nyugalomba vonult. 1918-ban Belgrádban kat. szolgálatot teljesített, mint őrvezető szerelt le.

Borbély Mihály, Czereczulies János, Czirák György, Duka Ferenc, Keresztes Géza, Klatz István, Klement Sándor, Kralovics Nándor, Krekács János, Kramer János, Kovács Lajos, Mayer Ferenc, Minyofános Papp Kálmán, Nagy Mihály, Török János, Vilimek Rezső.

Autobuszvállalat. Tulajdonosa: *Oderwald József.*

Huszton Mármarosmegyében született, u. ott végezett középiskolát. A Máv. kötelékébe 1894-ben lépett mint fütőházvezető segédtisztviselő teljesített szolgálatot, majd 1919-ben nyugdíjazták. 1929 óta autóbusz vállalata van. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített

Autofuvarozó vállalatok és autófuvarozók: *Kolos Sándor, Markai Antal, Virhardt Nándor.*

Ácsok: *Staller Imre.*

1887-ben született helyben, iparát is itt tanulta, 1904-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten, Bukarestben, Tokajban és helyben dolgozott. 1924-ben önállósította magát. 1914-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, kétszer sebesült. 1919-ben mint őrmester, 25 százalékos rokkant szerelt le. Kitüntetései: kétszer bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Staller Miklós.

1884-ben született helyben iparát is itt tanulta, 1912-ben szabadult fel. Mint segéd, később mint munkavezető Bpesten dolgozott. 1923-ban önállósította magát, 1930-ban mesteri képesítés szerzett A helyi Ipartest. ácsszakosztályának vizsgálóbiztosa és kontárellenőre. 1914-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött, négyszer sebesült. Mint őrm. szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Bereci Ferenc, Blafárd Illés, Bujtás István, Duka Mihály, Edelmayer Antal, Gattyán István, Illés Mátyás, Király János, Kodi János, Márton István és János, Németh Sándor, Onestyák András, Paulovits Antal, Pozsár András, Pozsár Sándor, Pokorádi János, Szabadi Benő, Szabadi István, Striczki János, Tóth János, Tóth Sándor.

Bádogosok: *Schwarzkopf Alajos.*

1884-ben szül. Szászváron. Iparát Bpesten, Pécsett és Sopronban tanulta. Technikai szakvizsgát Németországban tett. 1912 óta önálló. Az orsz. Iparos szövetség által arany éremmel kitüntetve. Az Ipartestület elnöke, előlj. tag. A község számos kultur és jótékonysági intézményeinek tagja. Orosz fronton harcolta végig a háborút, mint szakaszvezető szerelt le. A kisez. bronz v. é. Károly cs. ker. tulajdonosa. Öccse, Antal, hősi halált halt.

Bokodi Imre, Dinyés István, Greiser Sándor, Kaiser Ferenc, Kohn József, Vágó Tódor, id. Zierer Béla.

Béltisztító: *Szatmáry Zoltán.*

Bognárok: *Gyulai József, Jámbor Sándor, Lovas János, Szabó László.*

Bőrkereskedők: *Halász László, Oláh Imre.*

Cementárugyárak: *Blumenthál József, Szentesi Ferenc.*

Cementkereskedő: *Tóth Mátyás.*

Cipészek: *Bátori Károly,* Gizella u. 15.

Iskoláit Pécelen végezte. Iparát Sárvá-

rott tanulta, 1894-ben szabadult fel. Mint segéd u. ott, Kőszegen, Szombathelyen, Kiscellben és Bpesten dolgozott. 1908-ban helyben önállósította magát. 1904-ben bevonult, a harctéren küzdött. 1918-ban mint 25 százalékos rokkant szerelt le.

Jánoska Ferenc.

1875-ben született Iklódon. Iparát helyben tanulta, 1889-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten és helyben dolgozott. 1897-ben önállósította magát Az Ipartest. számvizsgálója cipész szakoszt. volt elnöke. Az ev egyház gondnoka. 1914-ben bevonult, hadiszolgálatot teljesített, 1918-ban mint törzsőrmester szerelt le. Kitüntetései: Károly cs. ker.

Ulella István.

1876-ban született Csikberényben. Iparát Móron tanulta. 1895-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten, Székesfehérváron és Móron dolgozott. 1905-ben önállósította magát. 1914-ben bevonult, a harctéren küzdött. 1918-ban szerelt le

Balázsovics Lajos, Bolya Lajos, Dragonya József, Farkas Lajos, Fehér Sándor, Gevicser Pál, Halász Jenő, Hauh János, Hirth Sándor, Horváth Ferenc, Horváth Gábor, Juricska József, Kovács Lajos, Placky István, Poler János, Sír József, Skomer József, Szabó Sándor, Szabó József, Szajor Béla, Szatmáry Imre, Szekeres Antal, Szloboda Lajos, Tóth János, Tóth László, Turószi Sándor, Vajda István, Winhardt Vince.

Cipőfelsőrészkészítő: *Halász László.*

Cserépfedők: *Balla István, Kompauch József.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *özv. Bruder Jánosné szül. Lenz Margit.*

Gödöllőn szül. Néhai férje Ganzgyári tisztviselő volt. Szerb fogságban hősi halált halt. Trafik jogát mint hadiözvegy kapta.

Özv. Horváth Jánosné sz. Lőrincz Franciska.

Felsőbányán szül. Néhai férje önálló szijgyártó mester volt. Az orosz fronton hősi halált halt. Trafik jogát mint hadiözvegy kapta.

Kaizer István.

1865-ben Gödöllőn született, kőművesnek készült, de munka közben szerencsétlenül járt, megrokkant és távirat kézbesítő volt 25 éven át, majd trafik jogot kapott, most a Ferenc József téren levő trafik tulajdonosa

Drogéria: *Magyar Korona*-drogéria.

Elektromos és műszaki üzem tulajdonosok: *vitéz Kurucz István és gaádi Kayser Albert.*

v. Kurucz István.

1896-ban született helyben. Iskoláit Vácon és Bpesten, az egyetemet Bpesten végezte. 5 évig Kistarcsán, 3 évig bpesti gépgyárban mint tervező mérnök működött. 1928-ban helyben önállósította magát. MOVE., Lövész és Sport Egy., Hungária MTE., helyi Kaszinó tagja. 1915-ben bevonult, az olasz és orosz harctéren küzdött. 1918-ban mint t hadnagy szerelt le. Kitüntetései: kis ez., Károly cs. ker.

Társa: *g. Kayser Albert.*

1901-ben született Temesváron. Iskoláit u. ott, kat. főreál iskolát Kismartonban végezte. Jelenleg műegyetemi hallgató. 1927 óta önálló. MOVE., Lövész Egy., helyi kaszinó és több társad. egy. tagja. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített.

Ékszerkereskedők: *özv. Kovács Gyuláné, Rozner Lajos.*

Élelmiszerkereskedők: *Bukó Teofil.*

Építőmesterek: *Lizik Jenő, Uhrini Kovách Kocsárd, Wéber és Molnár.*

Étkezdetulajdonos: *Herczog Sándorné sz. Patay Malvin.*

Várboki születésű, étkezdéjét 1930-ban nyitotta meg. Férje 1872-ben született Pelsőcön. Iparát helyben tanulta. 1915-ben bevonult, 28 hónapig küzdött az orosz harctéren kétszer sebesült.

Fakereskedők: *Blumenthál József.*

A gödöllői betonárúgyár és anyagker. társtulajdonosa, 1900-ban szül. Gödöllőn. 1923 óta önálló. A fa kereskedést édesapja alapította s már 1899 óta létezik Gödöllőn. Ipartestületi tag.

Kaszás Ferenc.

Kisdobrán született 1867-ben. Kereskedelmi iskolát végzett Wienben. 1888-tól 1903-ig egy bécsi gyárban volt főtisztviselő, azóta önálló kereskedő. 1921-ig Nagyberezán lakott. Tevékeny részvett minden közérdekű ügyben, 14 évig adókezelő bizottsági elnök volt, majd a háború elején a hadikárok becslő bizottság tagja. A háború alatti munkásságáért Hoffmann tábornoktól irsábeli köszönő elismerést kapott, úgy szintén Papp Antal ungvári püspöktől is

Polacsek Lili.

Faszobrász: *Bujtás Sándor.*

Fényképész: *Hirling Ernő* ny. áll. előljáró.

1883-ban született Hatvanban. 6 polgárit

végzett s kitanulta a fényképészszakmát. 1912-ben nyitotta meg mai műtermét. A gödöllői premontrei reálgimnázíumnak 6 év óta dolgozik 1926-ban a Faluszövetség kiállításán elismeréssel tüntették ki. 1905-től 1925-ig a MÁV. szolgálatában állott. Mint állomáselőljáró vonult nyugalomba.

Fodrászok. a) férfifodrászok: *Mukk Sándor.*

1910-ben született helyben. Három gimnáziumot itt végzett és iparát is itt tanulta. Mint segéd 4 évig dolgozott Bpesten. 1930-ban helyben önállósította magát. A gödöllői Ifj. Önképző Kör, Levente Egy. stb. tagja.

Gutter József, Kamarás Mihály, Kitlica Ferenc, Kövesi Rezső, Kovács Károly, Sagáth Géza, Sándor Árpád, Staudt Boldizsár, Tóth Jenő.

b) női fodrász: *Tóth Istvánné.*

Földbirtokosok: *Gáspár Sándor.*

Gödöllőn született, a gazdálkodást atyjánál tanulta, 1914 óta 11 holdon önálló. Ref. egyház tanácstagja, községi esküdt. Hadiszolgálatra 1914-ben vonult be, Przemyslnél 8 hónapig küzdött, fogságba esett, 1918-ban került haza. Mint főhadnagy szerelt le.

Kovács András.

Régi gödöllői családból származik. 1883-ban született Gödöllőn. Gazdálkodással foglalkozik. Községi előljáróság tagja, a ref. egyház presbitere és gondnoka. Sándor öccse hősi halált halt.

Lénárd Ernő Péter művészettörténész.

1891-ben született Bpesten. Művészettörténete tanulmányait a bécsi, berlini, és müncheni főiskolákon végezte. Háboru után Bécsben, az angol Whitelead—Armstrong, Concern igazgatója volt. 1923 óta Bpesten lakott és régiségkereskedéssel foglalkozott. 1913 óta Máriabesnyőn lakik és gazdálkodik. 1914-ben bevonult, az orosz, olasz harctéren küzdött, megsebesült. 1918-ban mint főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: Sign. Laud., bronz v. é., seb. érem.

Matuz János.

1876-ban született Gödöllőn. Gazdálkodással atyja birtokán kezdett foglalkozni, 1901 óta 20 holdon önálló gazda. A gazdálkodásban János és Lajos fia segédkeznek. Közs. képv. selőtest. tag., ref. egyház tanács tagja. Had szolgálatot teljesített, mint tüzér-tizedes szerelt le.

Szekeres Sándor.

1885-ben született Gödöllőn, iskoláit is itt végezte. Részben saját, részben bérelt földön gazdálkodik. Az egész háborút az orosz és olasz harcterekben harcolta végig, többször sebesült. Kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és vasker. tulajdonosa. Gazdakör vál. tagja, községi esküdt, közbirtokossági esküdt.

M. kir. koronauradalom gazdászat 2753 kh., *m. kir. koronauradalom erdészet* 3443 kh., *Pálinkás István* 28 kh., *Harsányi László* 30 kh., *Stróbel János* 25 kh., *Kolozs Sámuel* 22 kh.

Fűszerkereskedők: *Deutsch Mór,* Szőlő u. 41.

1869-ben született Győrben Iskoláit u. ott végezte. 30 éven át mint magántisztviselő működött egy győri kereskedő cégnél. 1914-ben helyben önállósította magát. Atyjának u. itt több mint 50 évig volt fűszer üzlete. 12 év óta az izr. hatközség gondnoka. 1916-ban bevonult, 18 hónapon át az olasz harctéren küzdött.

Fernengel Frigyes, Ferenc József tér 2.

1885-ben született Nagykükülő megyében. Szakmáját is ott tanulta. 1899-ben szabadult fel. Mint segéd 3 évig dolgozott. 1908-ban önállósította magát születési helyén, 1921-ben át helyezte üzletét Gödöllőre. 1914-ben bevonult, az orosz és olasz harctéren küzdött, megsebesült. Mint tiszthelyettes szerelt le. Kitüntetései: vas érd. ker., Károly cs. ker.

Gold Benő.

1874-ben született helyben. Szakmáját Aszódon tanulta. 1889-ben szabadult fel. Mint segéd 18 éven át Bpesten és Aszódon dolgozott. 1912-ben helyben önállósította magát. A Levente Egy. és Önk. Tüzoltó Egy. pártoló tagja. A háború alatt hadiszolgálatot teljesített. 1918-ban mint tizedes szerelt le.

Kodó Ferenc.

1897-ben született Pécelen. 4 középiskolát végzett Bpesten s u. ott tanulta a bádogos és szerelő part is. 1913-ban szabadult fel és több nagy vállalatnál dolgozott. Rokkantsága miatt iparát nem folytathatta. A Gázműveknél volt alkalmazásban. 1928-ban helyben mint fűszerkereskedő önállósította magát. 1915-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, s ott szerzet betegsége folytán segédszolgálatra osztották be. 1918-ban mint tizedes szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Markay Antal ny. csendőrtörzsőrmester.

1884-ben születet Brailán. Nyugdíjazása után fűszer üzletet nyitott, korlátolt italmérési engedéllyel. Ipartestületi tag. Háborút mint tábori csendőr harcolta végig. A kor. ez. érd. ker., szolgálati ker., Jubileumi éem, mozgósítási eml. ker. tulajdonosa.

Nádaskay Ferenc.

Amerikában született. Iskoláit Nagyváradon végezte. A kereskedői pályára lépett és 1925-ben szabadult fel. Mint segéd 4 éven át dolgozott. 1931-ben helyben önállósította magát.

id. Pogáts József, Rudolf u. 10.

1881-ben született Veszprém megyében. Kereskedelmi iskolát végzett Pécsen. Mint „Hangya" üzletvezető hosszabb ideig működött. 1908-ban önállósította magát. A Lövész Egyl. tagja. 1914-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött. 1918-ban mint őrm. szerelt le.

Spitzer Izrael és fia.

1858-ban helyben született. Üzletét 1880-ban alapította. Fia, Szabó Arhur szintén itt született 1884-ben. Kereskedelmi érettségit tett Bpesten. Szakmáját atyjánál tanulta. 1912 óta atyjának társa az üzletben. 1914-ben bevonult, 24 hónapig küzdött az olasz és orosz harctéren. 1918-ban mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetése: bronz v. é., Két fivére szintén résztvett a háborúban.

Wirnhardt Nándor, Horthy Miklós u. 12.

1899-ben született helyben. Iskoláit Budapesten végezte. Szakmáját helyben tanulta. 1916-ban szabdult fel. Mint segéd 1 évig, mint tisztv. selő 12 évig egy nagykereskedő cégnél működött. 1927-ben önállósította magát.

Özv. Bárdi Andrásné, Bárdi Jenő, Bluch Rudolfné, Csányi Jánosné, Forsner Béláné, Goldberger Ármin, Gold Mihály, Hogács József, özv. Jeigvil Zsigmondné, Jogive Frigyesné, Johutz Kálmán, özv. Kahnics Jánosné, Koltai Gyula, Kovanch Mihályné, Kenovszky József, Marhis Antal, Oroszkai Sándorné, Ráth Márton, Siri Gyula, Schintál Márk, Szloboda Péter, Szuh Ignác, Tatler Sándorné, Vági Gyula, Weisz Salamon.

Fürdőbérlő és vendéglős: *ankertrochi lovag Stockinger Ödön.*

1880-ban született Bpesten. Kereskedelmi iskolát végzett, magántisztviselő volt. 1910 óta a járás területén önálló vendéglős. 1920 óta helyben vendéglős és fürdő bérlő. A Mentő Egy., a Közművelődési Egy. tagja, a tanonc vizsgáztató biz. tagja. 1914-ben bevonult, a szerb olasz és orosz harctéren küzdött. A háború végén mint tüzmester szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker

Gyertyaöntő: *Neszveda Antal.*

1868-ban született helyben. Két gimnáziumot végzett. Iparát Bpesten tanulta, 1888-ban szabadult fel. Mint segéd Bpesten, Grácban és Vácon dolgozott. 1892-ben helyben önállósította magát. A Levente Egyt. tagja. Számos ipari kitüntetést és elismerő oklevelet nyert. A bécsujhelyi áll. ezüst ér. és a gödöllői kiállítás aranyérmének tulajdonosa.

Hentesek és mészárosok: *Bárdi Ferenc, Botlik István, Bujtás Sándor, Fischer Gáspár, Gyarmathy Gusztáv, Halász József, Hanics Dezső, Koncz István, Maczkó István, Radics István, Varga Gyula és Tsa, Virhardt Oszkár.*

Illatszertártulajdonosok: *Fischer Zsigmond.*

1882-ben született Zemplén megyében. 6 középiskolát végzett Máramarosszigeten. Szakmáját Bpesten tanulta és 1896-ban szabadult fel. Mint segéd 10 évig Bpesten, 10 évig Bécsben dolgozott. 1919-ben helyben önállósította magát. 1914-ben bevonult, az orosz, szerb és román harctéren küzdött, megsebesült. 1918-ban leszerelt mint szkv. Kitüntetései: kis ez., bronz vitézségi érem, Károly cs. ker., seb. érem.

Petreczky Tibor.

1895-ben született Alsóvereckén Középiskoláit Munkácson, az egyetemet Bpesten végezte. Gyógyszerészi oklevelét 1921-ben szerezte. 1927 óta illatszertártulajdonos helyben. M. O. V. E. Lövész Egy., Gyógyszerész egy., Uri Kaszinó Orsz. Keresk. Egy. stb. tagja. A Natroform különleges szer gyártója. 1915-ben bevonult, az orosz, olasz, palesztinai és albániai harctéren küzdött. 1918-ban fogságba esett, ahonnan 1919-ben jött vissza. Mint zászlós szerelt le. Kitüntetései; arany érd. ker., Károly cs ker., Török vasfélhold, háborus emlék. ér.

Ingatlanközvetítő: *Botlik András,* Gizella u. 26.

1863-ban Gödöllőn született. Vármegyei nyugdíjas gazdálkodó, ház- és földbirtokos. Volt közs. képv. test. tag. OFB. által eng. ingatlan közvetítő. A háborúban 2 fia vett részt.

Kalaposok. Női kalaposok: *Grosman Miksáné, Sebestyén Márton.*

Kádár: *Számlai Kálmán.*

Kályhások: *Mischler Antal,* Kossuth Lajos u.

1899-ben született Vácon. 4 középiskoláját u. ott végezte és iparát is ott, atyjánál tanulta. A bpesti felső Ipariskolán 2 évet végzett. 1931-ben átvette atyja üzemét, mely 1886 óta fennáll. Az Önk. Tüzoltó Testület szakaszparancsnoka, számos kulturális és jótékony egyesület tagja. 1917-ben bevonult, 10 hónapig küzdött az olasz harc-

téren. 1918-ban mint szakaszvezető szerelt le. A Nemzeti Hadseregben 2 évig szolgált.

Molnár József.

1867-ben született Veszprémben, ahol iskoláit is végezte. Kályhás mesterséget tanulta, külföldön is dolgozott. 1893-ban önálló mester lett. Ipartestületi tagja.

Kárpitosok: *Brunner József.*

1897-ben született Zágrábban. Iparát Budapesten tanulta s 1914-ben szabadult fel. Mint segéd Bpesten és Párisban dolgozott. 1919-ben helyben önállósította magát. A kommun alatt üldöztetést szenvedett.

Muntyán Izidor.

Kéményseprő: *Sasváry Antal,* Kossuth Lajos u. 16.

1864-ben született Nyitrán. Iskolái végeztével Aranyosmaróton tanulta iparát. Mint segéd helyben, nejének nagybátyjánál dolgozott. 1891-ben Turán önállósította magát, 1901 óta helyben önálló. Fia résztvett a háborúban kétszer sebesült, több kitüntetés tulajdonosa. Mint t. főhadnagy szerelt le.

Kocsmárosok: *Barta Istvánné, Bánffi Antal, Földes István, Gyurcsák György, Kiss Vencel, Kökény Bertalan, Oláh Imre, Riedl József, Sándor Istvánné, Sellei Gábor, Tóth Ilona, Valka és Kutnyánszki, Zahár Pál.*

Kosárfonó: *Rigó Sándor.*

Kovácsok: *Horváth István, Karehesz János, Kőrösi István, özv. Mozsár Jánosné, Pintér Ferenc.*

Kőművesek: *Barsi Ferenc,* Gödöllő Kör u. 23.

1878-ban született helyben, iparát is itt tanulta. 1894-ben szabadult fel. Mint segéd helybeli építészeknél dolgozott. 1911 óta önálló. 1927-ben nyerte mesteri képesítését. A helybeli járási ipartest. székházát és számos villát nyaralót épített. A községi képv. testület-, előljáróság tagja, az építőbizotts. vál. tagja, a kőműves mesterek szakosztályának ellenőre, Levente Egylet vál. tagja. A háborúban részt vett, kezdetétől végig.

Óhidi Jenő.

1896-ban született Budapesten. Iparában 1913-ban szabadult fel. Mint segéd nagyvállalatoknál Budapesten dolgozott. 1928-ban önállósította magát. 1930-ban nyerte képesítését. A helybeli kir. jbíróságon mint szakértő szerepel.

Som Lajos.

1886-ban született helyben. Iparát is itt tanulta, 1902-ben szabadult. Mint segéd ill. munkavezető Budapesten és Mátyásföldön dolgozott. 1921-ben helyben önállósította magát. Háború alatt mint hadiengerész több csatahajón szolgált, részt vett az anconai ütközetben. Mint őrm. szerelt le. Kitüntetései: 1908-as jub. érem, balkánháborus ér., Károly cs. ker.

Stverteczky Lajos.

1882-ben született helyben, 4 középiskolát végzett, iparát is itt tanulta, 1898-ban szabadult fel. Mint segéd és munkavezető 6 éven át dolgozott. 1906-ban helyben önállósította magát. Képesítéseit 1911-ben nyerte. A kincstári tiszti lakot, róm. kath. plebániát, nagytarcsai népházat és számos magánlakást, villát stb. épített. Az Ipartest. vál. tagja, tanoncvizsgáltató biz. elnöke, Polg. Takarék pt. felügyelő biz. tag, községi esküdt és építési szakértő. Az Orsz. Iparos Szöv. arany éremmel és díszoklevéllel tüntette ki, a gödöllői kiállításon ezüst érmet és oklevelet nyert. A háború alatt az orosz harctéren küzdött. 1915-ben fogságba esett, ahonnan 1920-ban jött haza. Fivére is részt vett a háborúban, sulyosan megsebesültt.

Szentesi Ferenc.

A gödöllői Betongyár és Anyagkereskedés társtulajdonosa. 1879-ben született Gödöllőn. 1905 óta önálló. A gödöllői kiállításon aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve. A járási és gödöllői Ipartestület elnöke. Hivatalos szakértő. Gödöllőn 9 éven át közs. képviselője volt. A háborúban mint építés vezető dolgozott.

Bakhai Károly, Dinnyés János és László, Gazsi István, ifj. Gazsó Mihály, Breznerics András, Győre Miklós, Hercog Lajos, Illés István, Király Ferenc, Kohl Dániel, Kollay János, Koner György, Krenovszky Károly, Lalkovszky Lajos, Leves András, Masslagi Sándor, Obermann Ferenc, Pintér Dezső, Sebők Sándor, ifj. Surin István, Sziráli János, Schneider Károly, Spendel Izidor, Staller István, Sztregovai Károly, Valter István.

Könyvkötő: *Puli Ferenc,* Csarnokudvar.

Gödöllőn született ahol gimnáziumi éretségit tett. A könyvkötő szakmát tanulta. Mint tanuló Budapesti magánvállalatoknál működött, 1929 óta önálló. Az Orsz. Könyvkötők Ipartestületének tagja.

Kútépítők: *Fausi Károly, Nagy Mihály, Varga Mihály.*

Lakatosok: *vitéz Dinnyés Gyula.*

1887-ben született helyben. Iparában 1904-ben szabadult fel. Mint segéd Bécsben, Budapesten, Győrben, Beregszászon és

helyben dolgozott. 1919-ben önállósította magát. Az Ipartestület vál. tagja, a községi képviselő test. tagja. A róm. kath. egyház iskolaszékének, frontharcosok helyi csoportjának tagja. 1914-ben bevonult, a harctéren küzdött, 1918-ban mint tűzmester szerelt le. Kitüntetései: nagyez., kisez., bronz v. é., Károly cs. ker. 1929-ben vitézzé avatták.

Staller János.

1889-ben született helyben. Iparát is itt tanulta. 1905-ben szabadult fel. Mint segéd 25 éven át Budapesten és az ország nagyobb városaiban dolgozott. Bukarestben önállósította magát. Katonai szolgálatát 1910-ben kezdte. Háború alatt az orosz, olasz és román harctéren küzdött, kétszer sebesült. 1918-ban mint őrm. szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é. szolgálati vasker. Károly cs. ker. Négy fivére részt vett a háborúban, mindegyik sebesült, egyik orosz fogságba esett.

Teér Kálmán.

1870-ben született Szentmártonkán. Iparát Budapesten tanulta, 1887-ben szabadult fel. Mint segéd nyolc évig Bécsben, négy évig a MÁV Gépgyárban dolgozott. 1896-ban helyben önállósította magát. Az Ipartestületnek 25 éven át vál. tagja volt.

Dömsödi Pál, Mór János, Peisler István, Stogl József.

Malomipar: *Piacsek Sándor.*

1863-ban született Boldogkőváraljén. Középiskoláit Egerben, a felső Gazdasági Iskolát Kassán végezte. A nagyváradi káptalannál 38 éven át működött mint gazdatiszt. 1926 óta gödöllői lakós, 1927 óta malomtulajdonos. A Nemzetvédelmi Szöv. tagja, községi képviselő stb. Három fia résztvett a háborúban, egyik súlyosan megsebesült. Mindhárom többszörösen kitüntetve.

kelemenfalvi Ternovszky József.

1866-ban született Pest megyében. Iskoláit ugyanott, iparát Fóton tanulta. 1882-ben szabadult fel. Mint segéd Bpest környékén dolgozott. 1891-ben önállósította magát s mint malomtulajdonos működött 1922-ig. Azóta neje fűszerüzletét vezeti. Régi nemesi család sarja, nemességét 1646-ig vezetheti vissza. Két fia résztvett a háborúban. Számos kitüntetést kaptak.

Mayer József.

Mézeskalács készítő: *Hölczler Viktor.*

1883-ban született Bpesten. Iparát Budaörsön tanulta. Mint segéd 25 évig dolgozott. 1921-ben önállósította magát Máriabesnyőn. A Frontharcos Szöv., helyi Levente Egyes. vál. tagja. 1914-ben bevonult, három hónapig küzdött az orosz harctéren, fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Mozgóképszinháztulajdonos: *özv. Brunner Józsefné.*

Csongrádon született. Férje MÁV-gépgyári iparos, halála után a hatgyermekes özvegy a járás első mozgószínházának bérletére tíz éves engedélyt kapott. 1930 óta hangos filmre is berendezkedett magyar gyártmányú géppel. A helység 900 ember befogadására alkalmas. Az üzletvezetésben Ferenc és Győző fiai segédkeznek.

Műköszörűs és késes: *Matuz testvérek,* Árpád u. 20.

Matuz Sándor helybeli születésű, iparát Bpesten tanulta, mint segéd ugyanott dolgozott. 1930-ban helyben önállósította magát. Üzeme modern géperőre van berendezve. Az üzem vezetésében társa *Ferenc* öccse, ki szintén szakképzett műköszörűs.

Műszaki és rádiócikkek: *Kuritz István.*

Órások: *Turneschky József.*

1885-ben született Bukarestben. Iskoláit Bpesten végezte, iparát ugyanott tanulta. Mint segéd Bpesten, Bécsben, Berlinben, Lyonban dolgozott. 1921-ben helyben önállósította magát. 1914-ben bevonult. Az orosz harctéren küzdött, megsebesült. 1915-ben orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza. Mint tizedes szerelt le.

Kammertuh Mór, Kovács Gyuláné, ifj. Rozner Lajos, Schindler Nándorné.

Papírnagykereskedő: *Hausner Ferenc.*

Penzió: *Weiser Penzió.*

Alapították 1927-ben. Húsz kényelmesen berendezett szobája és sporttere van. Tulajdonosa: *astfeldi Galszter István.* 1896-ban született Bpesten. A gimnáziumot és 6 felsőkereskedelmit ugyanott végezte. Atyjának cukorkagyárában működött 1915-ig. A háború után ugyanott mint vezető 1924-ig, majd mint tisztviselő nagy keresk. vállalatnál 1927-ig működött. Azóta neje, Weiser Erzsébet penzióját vezeti. A Levente Egy., a Polgári Lövész Egy. vezető tagja. A máriabesnyői Hangya felügy. biz. tagja. Frontharcos Szöv. tagja. 1915-ben bevonult, az orosz, szerb és olasz harctéren küzdött 37 hónapig. 1918-ban mint tart hadnagy szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é. Károly cs. ker.

Pékek: *Körtvélyesi Mihályné sz. Mészáros Mária,* Petőfi tér 5.

Nagykőrösi születésű. Férje a sütőmesterséget tanulta. Jelenlegi üzemüket 1913-ban alapították. Férje 1916-ban bevonult a vasúti műszaki ezredhez. A szerb és olasz harctéren küzdött 33 hónapon át.

Mehlhoffer József, Grassalkovich u. 1.

1887-ben született Budapesten. Iskoláit és iparát is ott tanulta. Mint segéd 11 évig dolgozott Bpesten. 1920-ban megnyitotta villanyerőre berendezett sütődéjét. 1914-ben bevonult, a szerb és orosz harctéren küzdött mindvégig. 1918-ban mint tizedes szerelt le.

Puiatti János, Gizella u. 8.

1887-ben született Trevizóban, Olaszorsz., Bpesten tanulta szakmáját. 1918 óta önálló péamester. Ipartestület, Crédo Egyesület tagja.

Rézmán Pál, Kossuth Lajos u. 22.

1871-ben született Rácalmáson. Iskolái végeztével Dunaföldváron tanulta iparát. Mint segéd 12 évig dolgozott nagyobb bpesti üzemekben, 1899-ben önállósította magát Ercsiben, később Hartán, 1913 óta helyben önálló. Képviselő test. volt tagja, az Iskolaszék és Ipartestület volt vezető tagja. Ferenc József és IV. Károly király udvari szállítója volt. Őfőmélt. Horthy Miklós kormányzó udvara részére is szállított.

Szloboda Péter, Szőlő u. 21.

1888-ban született Nagybecskereken. Iskoláit és iparát is ott tanulta. Mint segéd 11 évig dolgozott Bpesten. 1928-ban helyben önállósította magát. 1915-ben bevonult, az orosz és olasz harctéren küzdött 39 hónapig. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Diviánszky Béla, Kövesi Rezső, Miró József, Mozsár N., Stancel József.

Rádió szaküzlet: *Klián N., Kuritz István.*

Rövidárukereskedők: *Kelemen Miksa.*

1880-ban született Mezőtúron. Iskoláit u. ott végezte s a kereskedői pályára lépett. Mint segéd Szolnokon, Kunhegyesen és Budapesten dolgozott. 1915-ben helyben önállósította magát. 1914-ben bevonult s mint szanitész kórházhajón és kórházvonaton teljesített szolgálatot. 1918-ban mint őrm. szerelt le. A bpesti Mentő Egyesülettől bronz é. kitüntetést kapott. Kat. kitüntetései: I. o. ez. kat. érdemker. hadiékm., vaskereszt hadiékm. Bátyja és öccse résztvett a háborúban.

özv. Gráf Éliásné, Somló Gyula, Spitzer János.

Szabók. a) Férfi szabók: *Blau Ignác*

1874-ben született Konstantinápolyban. Iskoláit és iparát is ott tanulta. Mint segéd u. ott dolgozott és 1899-ben önállósította magát. 1903-ban haza jött és Bpesten mint segéd folytatta iparát. 1911-ben helyben újból önállósította magát. 1915-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, fogságba esett, ahonnan egy és fél év mulva tért haza.

Kövesi István.

1886-ban született Nógrád megyében. Iparát Turán tanulta. 1902-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig Bpesten, Vácon és Hatvanban dolgozott. 1912-ben Hévízgyörkön önállósította magát. 1928 óta helyben önálló. 1914-ben bevonult, az orosz és román harctéren küzdött, kétszer sebesült. 1918-ban mint szkv. szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Stigler Béla, Horthy M. u. 29.

1874-ben született helyben. Iskoláit és iparát helyben tanulta. 1891-ben szabadult fel. Mint segéd hat évig Bpesten, Nagybányán és helyben dolgozott. 1898-ban Rákospalotán önállósította magát és 1908-ban áthelyezte üzletét Gödöllőre. „Hangya" Fogy. Szöv. felügyelő biz. tagja, Néphitel Szöv. gödöllői fiókjának felügy. biz. tagja, Ipartest. vál. tagja és pénztárosa. 1914-ben bevonult, had szolgálatot teljesített és 1918-ban mint szkv. szerelt le.

Banberg Gyula, Bárdi Leó, Bársony Béla, Csaba András, Hejt Hejt János, Holetz Imre, Jánoch Sándor, Kosztolányi István, Polcz Károly, Pintér Endre, Sugó János, Sorger Árpád, Winhardt Béla.

b) Női szabók: *Balázsi Ferencné, Gábor Ödönné, özv. Hertzka Arminné, Kovács Lajosné, Laczkó Bélán, Szloboda Matild, Turneczky Józsefné.*

Szitakészítő: *Sólya János*, Ferencz József tér.

Szakmáját Komáromban tanulta. 1892-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig dolgozott Bécsben. 1903-ban lett önálló Dunaadonyban, 1920-ban helyezte át műhelyét Gödöllőre. Háború alatt egész vagyonát, 35.000 koronát, hadikölcsönbe fektette. Felesége a háború tartama alatt önk. ápolónő volt. Salvátor főherceg elismerő oklevéllel és bronz éremmel a vi. érem szalagján, tüntett ki.

Szobafestők és mázolók: *Besse Aladár.*

1879-ben született helyben. Iskoláit Budapesten végezte. Iparát helyben tanulta és 1896-ban szabadult fel. Mint segéd Budapesten és Gödöllőn dolgozott. 1910-ben helyben önállósította magát. 1922-ben nagyobb áll. építkezés munkáit végezte. Az Ipartest. vál. tagja volt kilenc évig. Iparos Dalkör tagja, Tűzoltó Test. szakaszparnoka. 1915-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött, kétszer sebesült, 11 hónapig volt olasz fogságba. 1919-ben szerelt le. Polgári kitüntetései: a tűzoltóságtól 25 éves szolgálati ér., 25 éves és 50 éves jub. emlék ér., a Daloskörtől, 20 éves szolg. ér. Katonai kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Dinnyés Béla, Szélhát u. 20.

1900-ban Gödöllőn született. Tanoncéveit Budapesten jobb mestereknél töltötte. 1921 óta önálló. Ipartest. tag. Apja volt Ipartest. elnök, majd iparhatósági biztos és közs. bíró.

ifj. Jurka Ferenc.

1872-ben Szentendrén szül. Iparát Gödöllőn tanulta. Mint segéd a fővárosban dolgozott. Saját erejéből önálló 1897 óta. Dolgozott a királyi várkastélyban, a korona uradalomban is. Ferenc és Gábor fiai édesapjuk iparát folytatják. Mint huszár végigharcolta a háborút. 25 százalékos rokkant. Az Ipartestület és Leventeegyesületek tagja.

Szabó János.

1888-ban született helyben. Iskoláit és iparát u. itt tanulta. 1906-ban szabadult fel. Mint segéd, ill. munkavezető magáncégnél működött. 1920-ban önállósította magát. A községi képviselőtest., elöljáróság tagja, Iparosifjak Önképző Körének elnöke, Levente Egy. vál. tagja. A gödöllői kiállításon ezüst érmet nyert. 1915-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött, kétszer sebesült. 1917-ben fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza. Mint szkv. szerelt le. Kitüntetései; kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. ér., háborús eml. ér., Károly cs. ker.

Valásik Rezső.

Aranyosmaróton született 1886-ban. Szakmáját ugyanott tanulta, 1902-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig dolgozott Budapesten, Fiúmében és az ország nagyobb városaiban. 1927-ben a Faluszövetség gödöllői kiállításán ezüst éremmel és díszoklevéllel tüntették ki. A háborút a haditengerészet kötelékében harcolta végig, mint őrmester szerelt le. Károly cs. ker., jub. eml. é. és szolg. érd. ker. tulajdonosa.

Csáder Nándor, ifj. Kaiser János, László József, Olter Gusztáv, Papp László, Prökl Leó, Szabó János, Szuter Endre, Zvornyák András.

Szikvízgyáros: *özv. Artel Jánosné sz. Bokkan Julianna.*

Vasmegyei születésű. Iskoláit is ott végezte. Férje helyben született 1879-ben. Gyárát 1908-ban alapította. 1914-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, 1917-ben rokkanttá nyilvánították, szabadságolták s rövidesen elhunyt. Bátyja szintén résztvett a háborúban s véletlen baleset folytán meghalt.

Szűcs: *Lázár Jenő.*

Tímár: *Nagy Imre,* Szőlő u. 10.

1861-ben született Bpesten . Iskoláit és iparát is ott tanulta. Mint segéd atyjánál, Ausztriában, Bajorországban. és Szlavóniában dolgozott. 1890-ben átvette atyja üzletét, melyet atyja 1883-ban helyben alapított. A községi elemi iskola, óvoda, polgári iskola stb. gondnoka 27 év óta. Választott közs. tanácsnok. Fia végigküzdötte a háborút, több kitüntetést kapott.

Üveges: *Malm Frigyes,* Horthy M. u. 13.

1857-ben született helyben. Iskolái végeztével az üvegesipart tanulta Bpesten. 1874-ben szabadult fel. Mint segéd az ország nagyobb városaiban és nyolc és fél éven át külföldön dolgozott. 1896-ban átvette atyja 1844 óta fennálló műhelyét. Fia hat hónapig küzdött az olasz harctéren. Jelenleg az üzlet vezetésében segédkezik.

Vaskereskedők: *Diamant László,* Ferencz József tér 13.

1885-ben született Nagykartalon. Iskoláit Kecskeméten végezte. Szakmáját Bpesten tanulta. 1904-ben szabadult fel. Előbb fivérének üzletében mint tisztviselő működött, majd 1908-ban helyben önállósította magát. Hitközségi elnök Keresk. Egy. alelnöke, községi képviselő, járási Hitelbank igazg. tagja stb. Három fivére résztvett a háborúban. Egyik Lukasich tábornok szárnysegéde volt.

Szeder Dezső, Horthy M. u. 3.

1886-ban született helyben. Szakmáját Aszódon tanulta és 1913-ban szabadult fel. Mint segéd Bpesten s az ország nagyobb városaiban dolgozott. 1923-ban önállósította magát. A járási Közművelődési Egy. vál. tagja, községi képviselő, Egyházközs. tanácsnak, adófelszólamlási biz. tag, a gödöllői OKH igazg. tagja, Levente Egy. és Önk. Tűzoltó Egy. vál. tagja. 1917-ben bevonult, az orosz és olasz harctéren küzdött. 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. Öccse szintén résztvett a háborúban, a harctéren szerzett betegségében meghalt.

Gráf Aladár.

Vendéglősök: *Balogh József.*

1885-ben született Halmiban. Iskolái végeztével a szakácsipart tanulta Daruváron. 1909-ben az állam szolgálatába lépett, a földművelésügyi minisztériumban alkalmazták mint műszaki altisztet. 1927-ben nyugalomba vonult s megnyitotta vendéglőjét. 1914-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, fogságba esett s onnan 1918-ban szökött haza. Mint szkv. szerelt le. Két fivére résztvett a háborúban, egyik hősi halált halt.

Jelinek Andor, Királytelep 61.

1883-ban született Tolcsván. Iskoláit u. ott, a szőlészeti és borászati szakiskolát Pozsonyban végezte. A kisvárdai szőlőgazdasági rt.-nál két évig mint szőlőkezelő működött. Pilisen hasonló minőségben öt évig, Sárospatakon a háború kitöréséig, majd a háború után 1925-ig működött. 1925 óta helyben önálló. A háború alatt hadiszolgálatot teljesített és 1918-ban leszerelt.

Kólya Imre.
Szilágymegyei születésű. Iskolái végeztével a kovács- és lakatosmesterséget tanulta. Iparát 1912-ig folytatta. Mint rokkant a MÁV-gépgyártól életjáradékot kap. 1913-ban Gödöllőre költözött s vendéglőt nyitott.

Berze Vilmos, Hölzler Vilmos. Juhász Károly, Kalina I. Károly, Kilián Frigyes, özv. Kocsis Györgyné, Neszeda Antal, Peta István, Perszler Ernő, özv. Puchler Alajosné, Schlemmer László.
Virágkertészek: *Pogáts József és fia cég.*
Ifj. Pogáts József 1907-ben született Mezőhegyesen. Hat gimnáziumot végzett helyben. Kertészeti vizsgát tett 1925-ben. Mint kertészsegéd szabaduló helyén dolgozott. 1927 óta helyben önálló. A Levente Egy. tagja. A MOVE ifj. lövészegylet, az Orsz. Magy. Kertész Egy., az Orsz. Kertészeti Gazdasági Szöv. stb. tagja.

Hojér Lajos.
Vízvezetékszerelők és csatornázók: *Rebl Károly és Tsa, Schwarzkopf Alajos.*

ISASZEG

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Szentgyörgy*-p., *Ilka*- és *Ürge*-m.

A történelem szerint 1259-ben IV. Béla és fia István ifjabb király között támadt versengésből keletkezett háborúban, az utóbbi itt e tájon fényes győzelmet aratott IV. Béla nádora: Henrik fölött. A középkorban *Irsvaszeg, Ilsvaszeg* (*Irswazegh, Irsazeg, Irsovazeg, Ilswazegh*) alakban fordul elő. 1430-ban Zsigmond király a *Rozgonyiaknak* zálogosította el, Szentgyörgytelke és Dusnak pusztákkal egyetemben. Tőlük 1490-ben a *Széplaki Botka*-család veszi zálogba Págy és Szentgyörgytelke pusztákkal együtt. Ez időből való a róm. kath. templom is, melyet azonban azóta teljesen átalakítottak. 1559-ben a hódoltsághoz tartozó helység volt és 17 adóköteles ház után fizetett adót. A török hódoltság alatt elpusztulván, már 1690-ben német lakosokkal telepítették be, de adóval sem ekkor, sem 1695-ben nem rótták meg. Ekkor *Verlain* budai parancsnok birtokában találjuk, kinek utódaitól vétel útján 1743-ban *gróf Grassalkovich Antal* birtokába került és azóta a gödöllői uradalom sorsában osztozott. A róm. kath. plébánia 1621-ben is fennállott. Anyakönyvei 1734-ben kezdődnek. 1849. április 6-án e helység határában *Görgey Artur* döntő győzelmet aratott a herceg Windischgrätz személyes vezérlete alatt álló osztrák hadseregben. Az osztrákok 1000 embert vesztettek halottakban és sebesültekben, míg a honvédok közül 800-an estek el vagy sebesültek meg. Mialatt Jellasich hadai Isaszegen tanyáztak, az egész helységet kirabolták. Ekkor tünt el a plébániahivatalból az 1774. évi előtt vezetett „Historia Domus", több más értékes tárggyal együtt. A tagosítás, illetőleg elkülönözés 1864-ben történt. 1848-ban és 1878-ban a község leégett. Az osztrákok fölött aratott győzelem szinhelyén szép honvédszobor hírdeti a magyar seregek dicsőségét. A község határában van a korona uradalom pusztája, mintagazdasága, csinos tisztilakása. A határban találtak régiségeket, melyeknek egy része a Nemzeti Múzeumba került. Jelenleg nagyobb birtokos a *Koronauradalom*. A villanyvilágítás bevezetése folyamatban van.

A világháborúba bevonult katonák száma: 1004, hősi halottaké: 116, hadiözvegyeké: 34, hadiárváké: 48. A hősi halottaknak emléket állítottak.

A földreform folytán a község igénylői 192 házhelyet kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 5629 lélek. Magyar: 5478, német: 150, tót: 1. Róm. kath.: 5279, ref.: 151, ágh. ev.: 116, unitárius: 6, g. kel.: 1, izr.: 1.

Házak száma: 1038. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 5650 lélek és 1038 ház van.

Területe: 9529 kh., melyből a községé: 42 kh. Szántó: 3731, rét: 402, legelő: 1153, erdő: 3797, szőlő: 30, kert: 75, terméketlen: 339. *Erdőbirtok*: bükk, akác, fenyő, gyertyán. Koronauradalom, Közbirtokosság tulajd.

Talajviszonyok: agyagos, homokos.

Terményei: gabonafélék, gyümölcsök és veteményes.

Vas. áll.: *helyben. Autóbuszjárat* Dány és Isaszeg között. *Szállás*: Grosz és Hangya vendéglőben.

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Vál.

ker., Pü. szak.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI: *Budapest.* Pü. bizt.: *Gyömrő.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Veiszkopf Iván* főjegyző.

1912 okt. 1-től Kerepesen, 1913 máj. 13-tól Isaszegen segédjegyző, 1919 nov. 29-től 926 aug. 27-ig községi adóügyi jegyző Isaszegen. Ez időtől ugyanitt főjegyző. A világháborúban 1914 júl. 27-től részetvett a szerb, orosz és olasz fronton. Kitüntetései: I. o. ezüst vit. érem, Károly cs. ker. sebes. érem két sávval. Mint 50 százalékos rokkant főhadnagy szerelt le.

Adóügyi jegyző: *Kovács Ferenc.*

Aljegyző: *Keresztényi Gyula.*

Salgótarjánban 1898-ban született. A jegyzőtanfolyamot Egerben végezte. Salgótarjánban, 1915-ben gyakornokoskodott, 1922-ben Karancságon aljegyzővé. Nógrádmegyeren 1925-ben adóügyi jegyzővé, 1927-ben Isaszegen aljegyzővé választották meg. A MOVE jegyzője. A háborúban 1916-tól az oláh és olasz fronton küzdött. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker.

Jegyzőgyakornok: *Mikes József.*

Dányon 1905-ben született, jog- és államtudományi végbizonyítványt 1928-ban Bpesten szerzett. 1924-ben az OTI szolgálatába állott mint nyugdíjas, 1928-ban a Nemzeti Hadsereghez vonult be, leszerelés után 1930-tól helyben jegyzőgyakornok. A helyi Levente Egyesület testnevelési oktatója.

Irodatisztek: *Lendvay Márton.*

Bpesten 1906-ban született s hat reál osztályt u. itt végzett. 1927-ben Bpesten a MÁV szolgálatába lépett mint üz. s. tiszt jelölt. 1930-tól helyben irodatiszt.

Mrenyó János.

Isaszegen 1904-ben született, érettségit 1925-ben Bpesten tett. Előbb édesanyja gazdaságát vezette s tanítással foglalkozott, 1927-ben az OTI pénzbeszedőnek alkalmazta. 1928-tól helyben működik fenti minőségben.

Közs. bíró: *Vojt István* gazdálkodó.

Helyben 1886-ban született, 25 hold földjén gazdálkodik, melyből öt hold saját szerzemény. 1911-től községi képviselőtestületi tag, hat év óta a közbirtokosság elnöke. A háború alatt orosz és olasz fronton harcolt. Kitüntetései: bronz v. é. és Károly cs. ker.

Törv. bíró: *Vasica János.* Pénztáros: *Ragács Gábor.* Közgyám: *Dragonya János.*

M. kir. pósta

Postamester: *Krause Olga.*

Gödöllőn született, négy középiskolát u. ott végzett. A tanfolyam elvégzése után több helyen teljesített szolgálatot. 1915-től helyben pósamester.

Máv. állomás

Áll. főnök: *Pfázer Géza,* MÁV intéző.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. Egyházközség. Esperesplébános: *Strizs József.*

Kántor: *Richter József.*

Zsidón 1881-ben született, oklevelet Lőcsén 1901-ben nyert. Pályáját Kókán 1901-ben kezdte, majd Zsidón és Galgamácsán működött. 1904-től helyben kántortanító. A háborúban — mint távírász — 1904-től küzdött az orosz harctéren. Kitüntetése: koronás vaskereszt. Gazdakör alapítója és díszelnöke, Olvasókör és számos egyesület tagja.

Állami elemi iskola. Igazgató: *Homonnay Károly.*

Dettán (Temes m.) 1884-ben született. A tanítói oklevél megszerzése után Rigósfürdőn egy évig nevelő, 1904—5. tanévben a fehértemplomi áll. iskolánál — mint helyettes, 1909-ig Ferenctán, mint rendes tanító működött. 1909-től a helybeli áll. iskolánál, 1929-től mint igazgató — teljesít szolgálatot. Számos egyesület tagja, a helyi Daloskör és sportegyesület díszelnöke, stb. A háborút végigküzdötte, mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetései: Signum Laud., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Tanítók: *Jeremiás István,* Roham utca.

Nagyváradon 1890-ben született, tanítói oklevéllel bír. Pályáját Nagyváradon 1911-ben, az Áll. Gyermekmenhelynél kezdte, 1919-től helyben működik. II. Rákóczi Ferenc Kör jegyzője, MOVE lövészegyesület működő Dalkör pártoló tagja, Levente egyesület jegyzője. A háború alatt 1917-től teljesített katonai szolgálatot mint e. é. ö.

Koller Mária.

Alapon született, oklevelet Veszprémben 1915-ben nyert. Előbb Vajtán, 1918-tól helyben tanítónő. Atyja kb. 30 évig volt iskolaigazgató Alapon. Stefánia Szöv. tagja, iskolánkívüli népművelés oktatója. Gyula fivére az orosz harctéren megsebesült s fogságba esett.

Molnár Jenő.

Neprődön (Bács-Bodrog m.) 1900-ban született, tanítói oklevéllel bír. Pályáját a dángi közs. iskolánál 1919-ben kezdte. 1922-ben a helybeli állami iskolához nevezték ki. II. Rákóczi Ferenc Kör tagja, a Hitelszöv.

felügyelőbizottságának elnöke. Katonai szolgálatra 1918-ban vonult be, emléklapos hadnagy.

özv. Radó Gyuláné.

Veszprémben született, tanítói oklevél elnyerése után 1912-től Magyaróváron. 1913-tól helyben tanítónő. A Stefánia Szöv. alapító elnöknője, a Magyar Anyák naptárának állandó munkatársa. A magyar népdalokat eredeti dallama és szövege szerint 1905-től gyűjti a Nemzeti Múzeum Orsz. Széchenyi Könyvtára számára; hol tizennégy kötetbe rendezve, 4000 saját kéziratu, kottázott népdal gyűjteménye van a zenei ügyosztályon elhelyezve: „Kenesei Ilona: Magyar Dalgyűjtemény" cím alatt. A Kisfaludy Társaság részére is készített egy kötet (300 darab) „Dunavidéki népdal" cím alatt dr. Vajda Gyula megbízásából. Privát gyűjteménye jelenleg 5350 dal, 23 kötetbe rendezve. A dalokat hallomás után kottázza és pontosan szövegezi. Saját szerzeményű dalai közül két irredenta dal a Stefánia Szövetség kiadásában jelent meg. Férje a rákoskeresztúri gróf Vigyázó birtoknak volt intézője. A háborúban az orosz harctéren küzdött s 1916-ban — mint zászlós — hősi halált halt. Halála után a nagy ez. v. éremmel tüntették ki.

Roncskevics Viktória.

Ólublón (Szepes m.) született, tanítónői oklevéllel bír. Működését 1889-ben Kisdomasán kezdte, hol a 13 évi tanítósága alatt főcélul a magyar nyelv megkedveltetését tűzte ki, — sikerrel. Az opálhegyi áll. iskolához 1913-ban nevezték ki, hol kitűzött célját folytatta, majd 1917-ben Isaszegre helyezték át, hol jelenleg is működik. Károly fivére az orosz és olasz harctéren küzdött, 1915-ben fogságba esett.

özv. Stampa Béláné.

Nagycsallón (Bars m.) született, oklevelet Pozsonyban 1892-ben nyert. Pályáját Nagymaroson 1892-ben kezdte. 1906-ban férjhez ment s állásától megvált. 1913-ban reaktiváltak s az esztergomi zárdába nyert beosztást. 1922-től helyben teljesít szolgálatot. Férje 1914-ben vonult be frontszolgálatra s mint 30 százalékos rokkant, főhadnagyi rangban 1918-ban szerelt le. Harctéren szerzett betegségében 1919-ben meghalt.

Szeghő Andor.

Hódmezővásárhelyen 1891-ben született, tanítói oklevelet Eperjesen 1912-ben szerzett. Működését Kisfagyaloson kezdte 1912-ben, majd Felsővízköz, Kopár, Szedlice és Alsókomárnokon — hol a forradalom alatt megsebesült — teljesített szolgálatot. 1919 szeptemberéig Eperjes, Kassa és Bpesten volt kórházi ápolás alatt. 1919-től Kiskunhalason, majd több pestmegyei községben működött, helybe 1924-ben nevezték ki. A forradalom alatt két lövéssel megsebesítették, miből kifolyólag 30 százalékos rokkant lett.

Tiszay István, Damjanich u. 18.

Pekanla'ván 1897-ben született s tanítói Működését Novánban 1919-ben kezdte. 1920-tól helyben tanít, feleségével együtt. Levente főoktató és több egyesület tagja. A háborúban az olasz harctéren küzdött, megsebesült.

Csernay Julianna, Marton Lászlóné, Maurer Béláné, Szeghő Andornné, Tiszay Istvánné, Uszkay Irén.

Koronauradalmi iskola. Tanító: *Kozseni Endre.*

Óvoda. Óvónők: *Kováts Ferencné, özv. Kocsis Károlyné.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs. orvos: *dr. Sáska László.*

Nagyenyeden 1890-ben született, Budapesten végezte az egyetemet. Gyakorló orvos Gödöllőn 1920—21-ben volt, 1922-től helyben községi orvos. MOVE csoport tagja, a Nemzeti Munkásvédelem főtartalékának parnoka és számos egyesületnek tisztviselője és tagja. Tb. járásorvos, népegészségtani tanár, fogorvos. A háborúban — mint orvos — teljesített szolgálatot. Kitüntetése: Károly cs. ker., háborús emlékérem.

OTI orvos: *dr. Mauritz Géza.*

Budapesten 1872-ben született, oklevelét ugyanott 1896-ban szerezte. 1893-tól a pozsonyi helyőrségi kórházban mint s. orvos helyettes 1896-ig működött. Több évi kórházi gyakorlat után körorvos és magánorvos lett. Isaszegen 1925-től működik. A háborút 1915-től végigküzdötte. Kitüntetése: Károly csapatkereszt.

Magánorvos: *kézdiszentléleki dr. Voloncs Géza,* Templom u. 20.

Bpesten 1903-ban született, drougista akadémiai és orvosi diplomát u. itt szerzett. Gyakorló évét a soproni Erzsébet-kórházban 1928—29-ben töltötte. 1929-től Isaszegen van rendelője. A MOVE tagja.

„Angyal" gyógyszertár. Tudajdonos és vezető: *özv. Pesthy Mihályné.*

Nagyszombaton született, g yógyszerészi oklevelet 1903-ban Kolozsvárott nyert. Férje az ország különböző városaiban 50 évig volt gyógyszerész, legutóbb helyben, hol 1930-ban meghalt. Özvegye, mint gyógyszerésznő, vezeti az üzletet.

EGYESÜLETEK PÉNZINTTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Veiszkopf Iván.*

Levente Egyesület.

MOVE. Elnök: *dr. Sáska László.*

II. Rákóczi Ferenc Kör. Elnök: *Török István.*

Gazdakör. Elnök: *Ragács Gábor.*

Iparoskör. Elnök: *Markót András.*

Vasutaskör. Elnök: *Ottrok András.*

Sportegyesület. Elnök: *Menartovics Lajos.*

Dalegyesület. Elnök: *Sztach János.*

Hitelszövetkezet.

Rohamosan fejlődő fiatal szövetkezet. 1928-ban alakult s jelenleg 450 tagja van. 34.000 pengő alaptőkével rendelkezik, évi forgalma 160.000 pengő.

Elnöke: *Szabó Károly* ny. vezérkari ezredes. Ügyv. igazgató: *Veiszkopf Iván.* Pénztárnok: *Tönök István.*

„Hangya" Fogyasztási Szövetkezet.

Alakult 1919-ben s a nehéz gazdasági viszonyok mellett is fejlődik. 1930-tól saját házban évente kb. 80.000 pengős forgalmat bonyolít le.

Elnöke: *Szabó Károly* ny. vezérkari ezredes. Ügyv. igazgató: *Homonnay Károly* isk. igazgató. Felügyelőbiz. elnök: *Richter József* kántortanító.

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Pásztor Kálmán.*

Hevesen 1905-ben született, asztalosipart Bpesten tanult. Mint segéd különböző helyeken dolgozott, 1927-től helyben önálló. Két bátyja küzdötte végig a háborút s mindketten megsebesültek.

Heltrich József, Strizs István.

Automobilgarage: *vitéz Somlói István.*

Ácsok: *Klinkó Márton, Vasicsa János.*

Bádogos: *Bednarik Ferenc.*

Biztosítási ügynökök: *Palaga Vince, Török István.*

Bognárok: *Gyalus Mihály,* Horthy Miklós út 137.

Dunapentelén 1890-ben született, bognáriparát Tápiósápon tanulta. Mint segéd különböző helyeken dolgozott, 1921-től helyben önálló. Az Iparos Körnek tagja. Mint tényleges katona 1924-ben vonult be, 1925-ben az orosz harctéren fogságba esett s 1921-ben jött haza. A fogságban hazafiasságáért sok kellemetlensége volt.

Szvata Pál.

Borbélyok: *Ruszt Gábor.*

Bpesten 1896-ban született, iparát helyben tanulta s Bpesten 1914-ben szabadult fel. Önálló helyben 1921—25-ig, majd a kereskedelmi minisztérium és Fodrász Szöv. által engedélyezett európai tanulmányútról hazatérve Bpesten mint üzletvezető dolgozott. 1928-ban helyben önállósította magát. Képesített törvényszéki fodrász szakértő, iparos és vasutas kör tagja. A Fodrász Szöv. által 1927-ben rendezett versenyen aranyéremmel és díszoklevéllel tüntették ki. A háborúban orosz, olasz és szerb fronton harcolt, ötször sebesült. Kitüntetései: nagy e., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és ötször seb. é.

Kubinyi Béla, Schrempf József, Tiszai Nándor.

Cipészek: *Bugyi Ferenc.*

Tápiósülyön 1898-ban született, iparát Budapesten tanulta. 1921-től helyben önálló A háború alatt belszolgálatra volt beosztva, a Nemzeti hadseregben is szolgált s 1921-ben szerelt le. Iparoskör tagja. Két fivére végigküzdötte a háborút.

Kosáras Kálmán.

Badacsonytomajon 1908-ban született, iparát Keszthelyen tanulta s mint segéd különböző városokban dolgozott. Helyben — mint önálló cipészmester — 1929 óta lakik. A vasutas és Iparos Körnek tagja. Több hozzátartozója küzdött a háborúban, kik megsebesültek, részben eltünték.

Bezák János, Csajkovszki János, Kovács Ferenc, Lővi Géza, Moravec Tamás, Rucek János, Szabó János.

Dohánytőzsdetulajd.: *Spisák János.*

Építési vállalkozó: *Haas Jenő, id. Polényi István és fia Vilmos.*

Építési rajzoló: *Polényi Vilmos.*

Budapesten 1898-ban született, felsőipariskolát u. ott végzett. Pályáját 1928-ban — mint építésvezető és rajzoló kezdte Budapesten, 1930-tól önálló helyben. MOVE lövészegylet, dalkör és sportegyesület tagja. 1916-tól az olasz fronton küzdött, mint hdj. örmester. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. A Nemzeti Hadseregben egy évi teljesített szolgálatot.

Fakereskedők: *Haas Jenő* épületfakeresk. és építési váll.

Isaszegen 1897-ben született, felső építőipariskolát Bpesten 1915-ben végzett. Iparát — önállóan — helyben és a környéken gyakorolja. Atyja szintén építési váll. volt. Fakereskedésében 1300 négyszögöl építési anyag van raktáron. A háborúban 1915-től küzdött az olasz és orosz fronton, 1916-ban megsebesült és orosz fogságba, innen megszökvén, 1918-ban angol fogságba esett. 1920-ban mint zászlós szerelt le. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. é.

Szücs Henrik.

Malackán 1877-ben született, tanulmányait a kassai m. kir. gazdasági tanintézetben végezte. Pályáját a diószegi cukorgyár gazdaságában — mint gyakornok — kezdte, Aszódon, báró Schlosberger, később Weisz Manfréd, a háború után Szabó Károly uradalmát vezette. 1927-től — mint épületfakereskedő — önálló helyben. A háborúban 1914—1918-ig az orosz és albán fronton küzdött. Kitüntetése: koronás ez. érdem ker., szalaggal, koronás vas érdem ker., bronz v. é., Károly cs. ker.

Fényképész: *Guzi L. Ernő.*

Bpesten 1902-ben született, u. ott érettségizett s a képzőművészeti főiskola három osztályát végezte el. Iparát Bpesten tanulta s 1921 óta helyben önálló. A gödöllői kiállításon aranyéremmel tüntették ki. Több fivére harcolta végig a háborút.

Földbirtokosok: *Koronauradalom* 6545, *Szabó Károly* 120, *Közbirtokosság* 445, *Richter József* 20, *Ragács Gábor* 31, *Grezvár Mihály* 29, *Turai Vincéné* 34, *Zsilyák Gábor* 31, *Ragács Fülöp* 42, *Paulovics Ferenc* 29, *Orosz Mihályné* 26, *Hajdu István* 33, *Hajdu Lukácsné* 31, *Király János* 40, *Hajdu János* 31, *Klincsek Mihály* 20, *Ragács József* 30, *Ragács Vince* 32, *Ragács Mihály* 45, *Polega Istvánné* 47, *Mandl Sándorné* 21, *Precnik János* 20, *Klincsek János* 25, *I. tagos közbirtokosság* 80, *Malina István* 22.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *özv. Glück Lajosné.*

Pálházán született 1925-ben, elhalt férje szatócsüzletét folytatja, dohány kistőzsdés. Ipartestületi tag. Miklós fia 1914-től küzdötte végig a háborút, mint e. é. ö. tizedes szerelt le.

Hannover Ferencné.

Helyben született, üzletét atyja 1878-ban alapította, mely a község legrégibb üzlete. Kis doh. tőzsde tulajdonos. Férje a háborúban az orosz harctéren küzdött, sebesült és fogságba esett, hol 32 hónapot töltött.

Madarász István.

Isaszegen 1910-ben született, iparát a helybeli Hangyánál tanulta, 1918-ban szabadult fel. 1928-ban szülei támogatásával önállósította magát helyben, trafikengedély tulajdonosa. A MOVE lövészegyesület és Leventeegyesület tagja. Atyja végigküzdötte a háborút.

Adler Vilmos, Eperjessy László, Farkas Lajos, Haas Géza, Hangya Szöv., Steiner Aladárné, Steiner Samu, Tihon József.

Géplakatosok: *Kosik Béla, Sári János.*

Hentesek és mészárosok: *Szathmáry Zoltán.*

Gödöllőn 1901-ben született, iparát ott és Bpesten tanulta, hol 1917-ben szabadult fel. 1928-ban helyben önállósította magát. Ipartestületi, gödöllői ifjúsági egyesület, bpesti Könyvbarátok Szöv. tagja, a helyi ref. társadalmi egy. megbízott vezetője, egyházi presbiter, a gödöllői cserkészcsapat és ifjúsági egyesület szerzője.

Berbuch Károly, Meleghegyi Sándor, Menartovits Lajos.

Kocsmárosok és vendéglősök: *Kovács József.*

Urin 1873-ban született, iskoláit ott és Budapesten — hol iparát is tanulta — végezte. Az isaszegi „Hangya" vendéglőnek négy évig volt üzletvezetője, 1928-tól önálló vendéglős. Atyja 24 éven át volt Isaszegen kántortanító. Arany és ezüst érdemkereszt tulajdonosa és Ferenc József lovag volt. Isaszegi virilis, az Iparos és Rákóczi Körnek tagja, a Mentőegyesületnek megalapítója és a Lövészegyesületnek lelkes támogatója.

Menártovits Lajos.

Tiszafüreden 1875-ben született, vendéglős szakmát Nagyváradon tanult, 1893-ban szabadult fel, 1899-től önálló, 1911 óta helyben, 1925-ben hentes- és mészárosüzletet nyitott. Ipartestület, közs. képviselőtest., dalárda tag. Két fivére küzdött a háborúban, József fogságba esett.

Albert Ferencné, Bobay Árpád, Gabrielli Hugó, Grosz János, Haas Géza, Hangya Szöv., Hannover Ferencné, Juszi Péter.

Kovácsok: *Nagy József.*

Csöngén 1874-ben született, iparát Parádon tanulta. Előbb uradalmi gépészkovács volt, 1919-től helyben önálló és cséplőgép tul. Tagja az Iparos és Rákóczi Körnek. Több fivére és sógora küzdötte végig a háborút.

Turai Vince.

Isaszegen 1886-ban született, iparát atyjánál tanulta, hentes- és mészárosipart is tanult. 1893 óta önálló kovácsmester helyben. A Hitelszövetkezetnek előbb titkára, majd elnöke lett. A szövetkezetet anyagilag is támogatta. A háborúba 1914-ben vonult be, de 1915-ben a község felmentette. Az oláhok a megszállás alatt elvették műhelyét s tönkretették. Tagja az Iparos és Gazda Körnek, a Lövészegyesületnek. Az Iparos Kör könyvtárnoka. Bátyja — mint szds —

végigharcolta a háborút, több kitüntetés tulajdonosa.

Kiripolszki József, Vas Péter.

Kőművesek: *Csajkovszki Mihály, Mohai Béla.*

Lisztkereskedő: *Adler Vilmos.*

Malomtulajdonosok: *Toma Ferenc.*

Mogyoródon 1902-ben született, iparát Őrszentmiklóson tanulta és 1921-ben szabadult fel. Mint segéd négy évig dolgozott. 1927-től helyben önálló. Ipartestületi tag.

Urbán László.

Műszerész: *Szegedy Gyula.*

Pékek: *Lukács József, Mandl László, Steiner Samu.*

Rövidárukereskedő: *Weisz Jenő.*

Szabók: *Csillag Ferenc, Markot András.*

Temetkezési vállalkozók: *Haas Géza, Strizs Ferenc.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Haas Jenő, Hangya Szöv., Szűcs Henrik.*

Vitézek: *Horváth János* MÁV kapuőr, *Somlói István* sofőr, *Polgár Pál* gy. m., *Kuruc András* gy. munkás, *Vértes Ferenc* posta altiszt.

KEREPES

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Belső-* és *Fiútó*-major, *Borber*-t., *Helvétia-, Korona-, Széphegy-* és *Szőlő-telepek, Zsófia* kertváros.

Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között találjuk. Ekkor hat adóköteles házat vettek fel itt az összeírásba. A református egyház az 1626—29. években már fennállott. A török hódoltság végén a község elpusztult és 1690-ben az elhagyott helyek között írták össze. Még 1695-ben sem volt benépesülve és csak a XVIII. század elején települt újból. 1715-ben már 22, 1720-ban 52 háztartást vettek fel e helységben. Bél Mátyás 1737-ben már jelentékeny népességű helyként említi. A XVIII. század közepén *gróf Grassalkovich Antal* birtokába jutott és azóta a gödöllői uradalom sorsában osztozott. A róm. kat. anyaegyházat, mely már 1676-ban fennállott, a XVIII. század elején szervezték újra. Anyakönyvei 1719-ben kezdődnek. A tagosítás 1844-ben történt. A Magyar Éjszaki Vaspálya kiépítéséig, a Pest és Gödöllő közötti postavonalon, Kerepes volt az első postaállomás. Jelenleg a *Koronauradalomnak* van itt nagyobb birtoka.

A világháborúban bevonult katonák száma: 365, hősi halottaké: 52, hadiözvegyeké: 34 hadiárváké: 78.

A földreform folytán a község igénylői 18 kat. hold 1121 négyszögölet kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1930. népsz. szerint: 3197 lélek. Magyar: 2850, német: 8, tót: 338. Róm. kath.: 2889, ref.: 219, ágh. ev.: 120, unitárius: 3, g. kath.: 17, izr.: 32. *Házak száma:* 695.

Területe: 4432 kh., melyből a községé: 30 kh. Szántó: 2537 kh., rét: 47, legelő: 630, erdő: 835, szőlő: 121, egyéb: 262 kh. *Erdőbirtok*: M. kir. kincstáré 715 kh., volt Urbéreseké 120 kh.

Termények: gabonafélék és gyümölcsök.

Vas áll.: HÉV megálló *helyben. Szállás* Rapavi György vendéglősnél.

Posta, Táv., Tel., Cső.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI, Vál. ker.: *Bpest.* Pü. bizt.: *Gyömrő.* Pü. szak.: *Cinkota.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság. Tel.: 3.

Vezető jegyző: *Laucsek Béla,* 1919 szept. 1. óta a község főjegyzője.

Adóügyi jegyző: *Mátyus József.*

Aljegyző: *dr. Kereszturi János.*

Közs. bíró: *Tunkl József.*

M. kir posta

Póstamester: *Bleha Etelka.*

Kerepesen született, iskoláit, valamint a póstam. vizsgát is Bpesten tette le 1912-ben, azóta helyben önálló vezetője a hivatalnak. Édesatyja helyben mint kántortanító működött. Fivére résztvett a háborúban.

HÉV állomás

Áll. főnök: *Keresztes Rezső.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. Egyházközség. Plébános: *Kardoss Béla.*
Helvetia-telepi áll. elemi iskola.
Tanító: *Lipthay László.*
Róm. kath. elemi iskola.
Igazgató-tanító: *Polankovits Béla.*
Tanítók: *Brenner Tivadar, Édes József* (kántortanító), *dr. Keresztúri Jánosné, Sánek Izabella.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Orvos: *dr. László Béla* magánorvos.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK.

Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Laucsek Béla.*
Levente Egyesület.
Hangya Szövetkezet. Igazgató: *Laucsek Béla.*

Nyugdíjasok

Fülöp Károly ny. csendőrtörzsőrmester.

Csikpálfalván 1886-ban született. Iskolái elvégzése után a cipészipart tanulta, melyet nyolc éven át űzött. Katonai éveinek leszolgálása után 1910-ben a csendőrség szolgálatába lépett, ahonnan 14 évi szolgálat után 1924-ben — mint törzsőrmester — nyugdíjba vonult. A háborúban oláh harctéren küzdött, kétszer megsebesült. Kitüntetései: kis ez. v. é., seb. érem két sávval, a közbiztonság terén kifejtett buzgó munkásságáért dícsérő oklevél.

Réthy Árpád ny. póstafőellenőr, Kertváros.

Gyergyószentmiklóson 1870-ben született, négy középiskolát u. ott, a segédtiszti tanfolyamot Marosvásárhelyen végezte. A m. kir. pósta szolgálatába 1891-ben lépett s Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagyszeben, Hatvan, Vác és Bpesten 37 évig működött. Mint főellenőr saját kérelmére 1928-ban vonult nyugalomba. Méhészetben elért jó eredményéért a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület dícsérő oklevéllel, virág- és zöldségkertészet terén elért érdemeiért díszoklevéllel tüntették ki.

Szabó Dóry Pál ny. MÁV főintéző.

Szabadkán 1866-ban született, gimnáziumi érettségit u. ott 1885-ben tett; utána a MÁV szolgálatába lépett. Mint távírász gyakornok Szabadkán nyert beosztást, a vasúti tisztképző tanfolyam (Bpesten 1889-ben) elvégzése után fokozatos előléptetéssel mint főintéző 38 évi szolgálat után 1925-ben vonult nyugalomba.

Sz. Tóth Sándor ny. pósta ellenőr.

Turkevén 1852-ben született, öt gimnáziumot Bpesten végzett. Az iskola elvégzése után a m. kir. Pósta szolgálatába lépett s Bpesten a 72-es fióknál — mint napidíjas — nyert beosztást. 29 évig a mozgópóstán teljesített szolgálatot, majd ismét a 72-es hivatalhoz osztották be, ahonnan 44 évi szolgálat után — mint ellenőr — 1918-ban vonult nyugalomba. Bosznia okkupálásánál 1878-ban résztvett s kitüntetést nyert.

Varga József ny. Bszkrt oktatófőellenőr, Zsófia-kertváros.

Kaposkereszturon 1867-ben született, iskolái elvégzése után szülei birtokán gazdálkodott, majd a takácsipart tanulta ki, melyet 13 évig űzött. 1897-ben az akkori „Közúti Villamos Társaság" szolgálatába lépett, ahol szorgalma és szaktudása elismeréséül 1920-ban oktató főellenőrnek léptették elő. 32 évi működés után 1928-ban vonult nyugalomba. Szolgálatai elismeréséül oklevéllel tüntették ki. A háborúban két fia küzdött. György az orosz harctéren hősi halált halt, József 1930-ban halt meg.

BETŰSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *divéki Diviaczky János,* Zsófia-telep.

Ujpesten 1897-ben született, szakrajztanfolyamot és Technológiát 1917-ben Budapesten végzett. Asztalos ipart Kistarcsán tanult, 1913-ban szabadult fel; mint segéd nagyobb cégeknél hét évig dolgozott. Mint önálló 1921-ben Nagyfügeden, 1923-ban Kistarcsán működött, 1929-től helyben önálló. A háborúban 18 hónapig az olasz harctéren küzdött, mint tizedes 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: kis ez. v. é. és Károly cs. ker.

Hauptmann József.

Ujpesten 1869-ben született, szakmáját Bpesten tanulta, Bpesten, Ausztriában és Németországban gyakorolta 42 évig, 1930-tól önálló helyben. Temetkezési vállalata is van. Közs. képv. test. és a cinkotai Ipart. tagja.

Krieger János, Szakos Ferenc.

Ácsok: *Faller János, Heik János.*

Baromfikereskedő: *Pifkó Nándorné*

Baromfi tenyésztő: *Leghorn Farm fajbaromfi tenyésztő.* Tul.: *Szmetana József.*

Borbély: *Andrásy Gyula.*

Cipészek: *Komár István.*

Kállóban 1879-ben született. Szakmáját Aszódon tanulta, 1920-ban szabadult fel. Helyben önállósította magát. A gödöllői ipari kiállításon oklevéllel tüntették ki. A cinkotai Ipartestület tagja. Háborúban a szerb, orosz és albán fronton harcolt, fivére orosz fogságban eltűnt.

Petruska Sándor.

Dombrádon 1896-ban született, iparát u. ott tanulta. Segédéveit Dombrád, Nyiregyháza és Bpesten töltötte. 1928 óta helyben önálló. Háborúban orosz és román fronton küzdött, megsebesült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Rusznyák József.

Cséplőgéptulajdonos: *Zslebek István* 6 HP (gőz).

Csizmadia: *Komár István.*

Dohánytőzsdetulajd.: *Henics Ferenc, Koncz Mihály, Madarász József, dálnoki Nagy Gyula.*

Építési vállalkozó: *Véber János* építőmester.

Kerepesen 1902-ben született, magy. kir. áll. felsőépítőipariskolát végzett Budapesten. Mint gyakornok kezdte pályáját, majd mint irodavezető, építési rajzoló dolgozott, 1926-ban önálló kőműves 1929-ben építőmester lett. Bpesti Építőmesterek Egy. és a gödöllői Ált. Ipartestület tagja.

Szabó Gyula, Zsámboky László.

Fakereskedők: *Keresztes Rezső, Pejtsik Gyula.*

Férbi szabók: *Gugi Béla,* Csömöri u. 12.

Jászberényben 1888-ban született, u. ott tanulta iparát is, 1904-ben szabadult fel. Mint segéd Szolnokon és Debrecenben dolgozott. 1912-től, előbb Szolnokon a háború kezdetéig, 1926-tól helyben önálló. A háborúban szerb, orosz, oláh és olasz harcterekben 40 hónapig küzdött. Mint szkv. 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: bronz v. -., Károly cs. ker.

Ambruszt József.

Földbirtokosok: *M. Kir. Koronauradalom* 1300 kh., *M. Kir. Erdőkincsár* 728 kh., *özv. Pecz Árminné* 136 kh., *Poligén Városépítő R.-T.* 75 kh., *Vicenty Ödön* nyug. százados 30 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *özv. Szamek Dávidné.*

Üzletét elődei 100 évvel ezelőtt alapították. Üzletét veje, Diamant József vezeti, aki 1889-ben Bpesten született. Mint tanonc és segéd Bpesten dalgozott. 1921-ben lett önálló kereskedő. Fűszerkeresk. Orsz. Egy. tagja. Háborúban orosz és olasz fronton küzdött, kétszer sebesült és 20 százalékos rokkant lett. Kitüntetései: nagy ez., kétszer bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Szignárovics Ágoston.

Helyben 1901-ben született, atyjánál volt pincértanonc helyben, mint segéd Bpesten 1926—1928 között a helybeli Hangyánál üzletvezető volt, 1928-tól önálló kereskedő. Fűszerkeresk. Orsz. Egy.-nek tagja. Apósa harcolt a háborúban.

Benyó Kálmánné, Hangya Fogy. Szöv., Herczfelder Izidorné, Hofmann Ferencné, dálnoki Nagy Gyula.

Hentes és mészáros: *Kuthán István.*

Kerepesen 1885-ben született, hentes- és mészáros part Isaszegen tanult. 1911-ben önállósította magát helyben. Cinkotai Ipartest. tagja, községi képv. test. tag. Háborúban orosz fronton harcolt, megsebesült Bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. é. tulajdonosa.

Ingatlanforg. iroda tulajd.: *Wrány Kozma,* ny. őrnagy, Zsófia kertváros.

Pancsován 1882-ben született, felsőkereskedelmi érettségit Pancsován tett, kadettiskolát Kameniczán végzett. Szolgálatát a cs. és kir. 12. gye.-nél kezdte, ahol 20 évig teljesített szolgálatot s 1924-ben — mint őrnagy — vonult nyugalomba. Ingatlanforgalmi irodáját 1931-ben nyitotta helyben. A bpesti Tiszti Kaszinó és Nyukosz tagja. A háborúban 1914-től, az orosz harctéren 10 hónapig — mint századparancsnok — küzdött, megsebesült s 50 százalékos rokkant lett. Kitüntetése: III. o. kat. érd. ker. a kardokkal, Frigyes Ágost kereszt Károly cs. ker., seb. érem és 1912—13. emlékérem.

Kocsmárosok és vendéglősök: *Feitl Lajos.*

Tiborfán (Vas m.) 1898-ban született. Hentes- és mészáros part Radófalván és vendéglői ipart atyjától Tiborfán tanult. Háborúban a román fronton harcolt. Bronz v. é., Károly cs. ker., II. o. szolg. ker tulajdonosa. 1921-ben a csendőrség kötelékébe lépett. 1928-ban mint őrmester nyugalomba vonult és vendéglőt nyitott helyben.

Kökény Ferencné szül. Hrusz Eleonóra.

Petőfi édesanyja családjából származik. Kerepesi születésű. Kocsmáját édesatyja 1905-ben nyitotta, melyet atyja halála óta ő vezet. 1920-ban ment férjhez Kökény Ferenc henteshez. Dezső fivére résztvett a háborúban.

Rapavi György.

Kistarcsán 1876-ban született, az iskola elvégzése után földmíveléssel és biztosítási ügynökséggel foglalkozott. Vendéglőjét 1919-ben nyitotta helyben. RSC tagja. Háborúban orosz és román fronton küzdött 27 hónapig, kétszer sebesült, román fogságban volt 1918-ig, 35 százalékos rokkant lett. Háborús feljegyzéseit könyvalakban adja ki. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. Mint őrmester szerelt le.

Szenyovszky János, Szignárovits Ferenc.

Kovácsok: *Wéber István.*

Helyben 1901-ben született, iparát Csanádon tanulta, segédéveit Nagytarcsán, Budafokon töltötte, 1928-tól önálló helyben. Cinkotai Ipart. tagja. Apósa és sógora vettek részt a háborúban.

Zslebek István.

Kőművesek: *Borbás Károly, Csepeti János, Grósz János, Szabó Gyula, Valasek János, Vati János.*

Malomtulajdonos: *Pejtsik Gyula.*

1891-ben született Rákoskeresztúron. Szakmáját Kistarcsán szüleinél tanulta. 1921-ben létesítette jelenlegi hengermalmát, mely négyjáratú, 20 HP szívógázmotoros. Óránkénti teljesítménye 2 q. Közs. előljárósági tag, r. kath. egyháztanács tagja, alispán által kinevezett testnevelési biz. tag, MOVE Lövészegylet, Crédo Egy. tagja. Mozgósításkor bevonult az 1. honv. gy. ezredhez, 43 hónapon át orosz és olasz frontokon harcolt, kétszer sebesült. Mint tizedes szerelt le.

Pék: *Magyary Mihály.*

Szentgotthárdon 1893-ban született, iparát is ott tanulta. Mint segéd Bécs, Sopron, Szombathely, Szeged, Hódmezővásárhely nagyobb üzemeiben dolgozott. Helyben 1922-től önálló. Közs. képv. test. tag. Három fivére lett rokkant a háborúban.

Temetkezési vállalkozó: *Hauptmann József.*

Vitézek: *vitéz Nyerges Pál* földm., *v. Tóth Kálmán* Beszkárt oktató-ellenőr.

Zöldségkereskedő: *Helembai Sándorné.*

KISTARCSA

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Szarvas-major.*

Budapestről észak-keletre, a gödöllői villamosvasút mentén a fővárostól 13 kilométerre fekszik. Az 1715—1720. évi összeírások szerint puszta volt és Szadához tartozott; az előbbi összeírásban Kis-Tarcsa, a utóbbiban *Puszta-Tarcsa* néven szerepel. Volt 14 $^{16}/_{32}$ harmadosztályú úrbértelke. 1848-ig a váci püspökség volt a földesúra és jelenleg is annak van itt nagyobb birtoka. A tagosítás 1853-ban egyezség útján történt meg. A róm. kath. templom 1881-ben épült. A lakosság Gazdakört tart fenn. A községhez tartozik Szarvasvölgy telep és a gép- és vasútfelszerelési gyár rt. hatalmas gyári telepe, mely legujabban a Ganz rt.-ba olvadt bele. A község villanyvilágítással és részben vizvezetékkel el van látva.

A viláháborúba bevonult katonák száma: 386, hősi halottaké: 33, hadiözvegyeké: 18, hadiárváké: 13.

A földreform folytán a község igénylői 44 kat. hold földet kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság 1920. népsz. szerint: 4500 lélek. Magyar: 3000, német: 1500. Róm. kath.: 3700, ref.: 500, ágh. ev.: 100, izr.: 200. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 3400 lélek és 675 ház van.

Területe: 1668 kh, melyből a községé: 1368 kh. Szántó: 853 kh., rét: 80, legelő: 150, szőlő: 25, kert: 200, terméketlen: 50, egyéb: 10 kh. *Talajviszonya:* homokos. *Termények:* gabona- és gyümölcsfélék.

Vasútáll.: *helyben. Szállások:* özv. Barcsics Ferencné, özv. Hölczl Jánosné, Adamcsek Mihály vendéglőjében.

Pósta, Táv., Tel.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamr., Iparfü., OTI.: *Budapesten.* Pü. bizt.: *Vác.* Pü. szak.: *Rákospalota.* Csö., Vál. ker.: *Cinkota.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság. Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Veress Ferenc.*

Bpesten 1893-ban született, középiskoláit u. ott, a jegyzői tanfolyamot Egerben végezte 1913-tól Rákoscsabán, 1914-től Isaszegen volt gyakornok, majd a háborúból hazatérve, 1921-ben elvégezte a tanfolyamot s Nagytarcsára választották meg. 1924-től helyben adóügyi jegyző, 1930-tól vezető jegyző. „Hangya" üv. igazgatója, a Kistarcsa ujfalu Társadalmi Egyesület, Kistarcsai Sport Club, Levente Egylet, Önk. Tüzoltó Testület elnöke. A háború alatt, különböző harctereken 26 hónapig harcolt.

Aljegyzők: *Jóskay Miklós.*

Alsónyárasdon 1907-ben született, iskoláit Pozsonyban, a jegyző tanfolyamot Egerben végezte. Pályáját mint jegyzőgyakornok 1926-ban Kistarcsán kezdte, 1928-

kornok 1926-ban Kistarcsán kezdte, 1928-ban Cinkotára ment, majd 1931-től előbb mint h. aljegyző, 1931-től mint megválasztott aljegyző működik helyben.

Szávuly István. Irodatiszt: *Veress Géza.*

Közs. bíró: *Kovács György.*

Kistarcsán 1895-ben született, iskolái elvégzése után édesatyja birtokán gazdálkodással foglalkozot, 1920 óta önállóan gazdálkodik 60 m. hold földjén, melyből 30 m. hold saját szerzeménye. 1930-ban egyhangulag bíróvá választották. A gazdakörnek, mely a Falu Orsz. Földműves Szöv. helyi fiókja, elnöke. Harctéri szolgálatra 1917-ben vonult be s az oláh és olasz fronton 14 hónapig küzdött.

Törv. bíró: *Grezsék István.* Közs. pénztáros: *Starakorszky Mihály.* Közgyám: *Szabados János.*

M. kir. posta

Póstamester: *Wágner Kornélné sz. Mild Margit.*

Középiskoláit Keszthelyen, pósta tanfolyamot Bpesten végzett. Működését a bpesti 64-es póstahivatalnál kezdte. 1931-ben helybe nevezték ki postamesternek. Férje: ny. Máv. tisztviselő.

MÁV állomás

Áll. főnök: *Muntyán Ovidius* előljáró.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Csizmadia Gyula.*

Ref. egyházközség. Lelkész: *Kováts Zoltán.*

Áll. elemi iskola. Igazgató: *dr. Szalay Jenő.*

Tanítók: *özv. Baja Jánosné, dr. Bartos Lajos, dr. Bartos Lajosné, Kerekes Gézáné, dr. Strubert Ferencné, Tkalecz Vilmosné, Urbancsek Irén, Varga Dezsőné.*

R. kath. elemi iskola. Igazgató: *Csizmadia Gyula.*

Kántortanító: *Tkalecz Vilmos.*

Bántornyán 1894-ben született, középiskoláit Kőszegen, tanítóképzőt Csáktornyán végzett. Középiskolai zenetanári oklevéllel bír. Működését Cserföldön kezdte, majd Nagykanizsonyszálláson és Szigetujfalun tanított, 1928-ban helyben kántortanítónak választották meg. Neje tanítónő. Tarcsai Vilmos név alatt Emőd Tamás irradenta verseit megzenésítette. A háborúban 1914-ben vonult be, az orosz harctéren 4 hónapig küzdött, sebesülve fogságba esett s mint csererokkant került haza. Résztvett a Nemzeti Hadsereg megszervezésében, harcolt a muraközi megszálló csapatok ellen, ami miatt menekülnie kellett s elvesztette összes vagyonát, 3 ízben esett szerb fogságba, s minannyiszor megszökött. kitüntetése: nagy ez. v. é., Károly cs. ker., seb. ér.

Tanítók: *Molnár Ilona, Ory Ferenc.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Körorvos: *dr. Strubert Ferenc.*

OTI főorvos: *dr. Pintér Nándor.*

OTI orvos: *dr. Markó Andor.*

Patróna Hungáriae gyógyszertár. Tulajd.: *Csonka Béla.*

Jászberényben 1886-ban született, gyógyszerészi oklevelet Bpesten 1907-ben nyert. Gyakornok Jánoshalmán és Bpesten volt. Gyógyszertári jogot 1923-ban nyert. A kistarcsai Nemzeti Munkavédelem v. parancsnoka. A háborúban szerb és olasz fronton küzdött, mint főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: arany érd. ker., a v. é. szalagján, kardokkal Károly cs. ker.

Közs. szülésznő: *özv. Juhász Jánosné.*

Tahitótfalun született, bábaképző és továbbképző tanfolyamot Szombathelyen, 1913-ban végzett. Férje csendőrőrmester volt s 1921-ben halt meg. A Bábaegyesület tagja.

ÜGYVÉDEK

dr. Neszmirák Ferenc, dr. Szalay Jenő.

BUDAPESTI ELFOGLALTSÁGU

dr. Pap László rendőrtisztviselő.

1900-ban született Benczéden. Középiskolát Székelykereszturon végezte, áll. tud. doktorátust a pécsi tud. egyetemen tett. 1921-ben lépett az áll. rendőrség szolgálatába, bpesti főkapitányságon nyert beosztást.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK

Önk. Tűzoltó Egyesület. Elnök: *Veress Ferenc.* Parnok: *Marich Ervin.*

Levente Egyesület. Elnök: *Veress Ferenc.*

Kistarcsai Sport Club. Elnök: *Erhardt József.*

Kistarcsa és Környéke Iparos Kör. Elnök: *Szakatics Mihály.*

918. Batthyány Cserkészcsoport. Parnok: *vitéz Jeney István.*

Hangya Fogy. Szöv. Igazgató: *Veress Ferenc.*

Üzletvezető: *Malina Mihály.*

Kistarcsán 1890-ben született, iskolái elvégzése után gazdálkodott. 1921-től a helyi „Hangya" Fogy. Szöv. önálló üzletvezetője. A háborúban szerb, majd 11 hónapig orosz fronton küzdött, fogsága esett. Egyszer sebesült. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és kétszer dícsérő oklevél.

„Koznum" Fogy. Szöv. Vezető: *Nagy Sándor.*

Vajdahunyadon 1894-ben született, iskoláit is ott végezte. A kereskedést Déván tanulta, segédéveit az ország különböző városaiban töltötte. 1921-től előbb a Háztartás Szöv.-nél, majd 1927-től helyben a Komzumnál önálló üzletvezető. A helyi Székely Antal társaság és Magyar Üzletvezetők Egyesületének biz. tagja. 1915-től az olasz harctéren 12 hónapig küzdött, fogságba esett, 1919-ben, mint őrvezető, szerelt le.

NYUGDIJASOK, ÖZVEGYEK

özv. Gellei Jánosné sz. Kropáts Etelka.

Négy középiskolát végzett Selmecbányán. Néhai férje pósta és távirda ellenőrző altiszt volt. Bpesten 28 évi teljesített szolgálatot. 1926-ban halt meg. Tagja volt a MO VE-nak. A háborúban mint tábori póstás törzsőrmester teljesített szolgálatot.

Kazay László ny. telekkönyvvezető.

Szászfalván 1873-ban született, hat középiskolát Nagyváradon végzett. Pályáját — mint jegyzőírnok — Antón kezdte, majd 1896-ban Székelyhídon az igazságügy szolgálatába állott, 1917-ben Gyulára helyezték át — mint telekkönyvvezetőt. 35 évi szolgálat után 1930-ban vonult nyugalomba. Telekkönyvvezetők Orsz. Egyesületének vál. tagja. Neje a helyi Stefánia Szövetség igazgatósági tagja.

Kürthy Mária ny. tanítónő.

Máramarosszigeten született, középiskolai házi iparmunka és tornatanítónői képesítéssel bír. Működését Ujvidéken kezdte, majd Szarvason és Bártfán tanított. A csehek kiutasítása után Kapuvárott, Ujpesten és Kispesten működött, 27 évi szolgálat után nyugalomba vonult.

Péter István ny. MÁV fűtő.

Tarnaérken 1874-ben született s mozdonykezelői szakvizsgát tett. Iskolái elvégzése után édesatyja 60 holdas birtokán gazdálkodott, katonai éveinek letöltése után a csendőrség, majd 1903-ban a MÁV szolgálatába lépett. 26 évi szolgálat után 1922-ben nyugdíjazták.

Reményi János ny. MÁV főkalauz.

Bpesten 1863-ban született, 4 reálosztályt u. ott végezte. Mészáros és hentesipart tanult, melyet 4 évig folytatott. A Máv. szolgálatába 1887-ben lépett s 26 évi működés után 1913-ban nyugalomba vonult. 1917-től a Trieszti General biztosító képviselője. János fia végigküzdötte a háborút s mint fegyvermester őrmester szerelt le.

Salamon Árpád ny. áll. pénztári igazgató.

Gyergyószentmiklóson született 1865-ben. A főgimnáziumot Csiksomlyón, jogot a kolozsvári egyetemen hallgatott. Működését a csikszeredai adóhivatalnál kezdte mint gyakornok. 1885-ben nevezték ki adótisztté Magyarbábasra. 1887—1893-ig Szamosújváron volt adótiszt, majd Orosházán, Csikszeredán, Szamosújváron mint ellenőr, főpénztáros, adóhivatali főnök működött. 1918-ban nevezték ki állampénztári igazgatóvá. Megszálláskor az oláhok hivatalából elűzték, 1922-ben menekült és a kunszentmiklósi lampénztárhoz nyert beosztást mint igazgató, 1922 végén pedig Ujpestre helyezték át főnöki minőségben. 1924-ben vonult nyugalomba. 1929-ig gróf Hadik János seregélyesi birtokán volt főszámvevő. A helybeli székely asztaltársaság elnöke, úgyszintén elnöke az áll. isk. gondnokságának. A háborúban három fia: Béla, Imre és László hősi halált haltak.

Szárnyel Albert ny. Bszkrt kocsimester.

Vácon 1869-ben született, lakatosipart Ujpesten tanult. Mint segéd külföldön dolgozott, majd Ujpesten hét évig önálló volt. 1898-ban lépett a Bszkrt szolgálatába s mint kocsimester 33 évi szolgálat után 1930-ban nyugalomba vonult.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Katona Mihály.*

Aradon 1885-ben született, asztalosipart tanult s Aradon 1900-ban szabadult fel. Mint segéd különböző városokban 24 évig dolgozott. 1924-től helyben önálló. A cinkotai Ipartestület, helybeli Iparos Kör választmányi tagja. A háborúban — mint hidász — a szerb és orosz harctéren 11 hónapig küzdött.

Szalkay István.

Kismányán 1907-ben született, iparát helyben tanulta s 1925-ben szabadult fel. Segédéveit Bpesten töltötte. 1930-tól helyben önálló asztalosmester és temetkezési vállalkozó.

Szőke Fazekas György.

Bpesten 1897-ben született, asztalosipart Kistarcsán tanult. Mint segéd 13 évig dol-

téren 30 hónapig küzdött, megsebesült. Kiban orosz és oláh harctéren 25 hónapig küzdött. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker. és hadtáp ker.

Tóth Sándor.

Koromlapusztán 1875-ben született, az asztalosipart Kisbéren tanulta. Mint segéd 37 évig — 20 éven át a kistarcsai gépgyárban — dolgozott. 1930-tól helyben önálló. háborúban három fivére teljesített harctéri szolgálatot.

Ács: *Bálint János.*

Bádogos: *Kóhn Miksa.*

Nagykanizsán 1879-ben született, a bádogosipart u. ott tanulta. Mint segéd az ország különböző városaiban 34 évig dolgozott. Külföldi tanulmányúton négy és fél évig volt. 1930-tól helyben önálló. A háború alatt a kistarcsai gyárban dolgozott.

Kalmár Gyula.

Biztosítási ügynök: *Reményi István.*

Bognár: *Szabó Károly.*

1906-ban született, a bognáripart Debrecenben tanulta, 1928-ban szabadult fel. Mint segéd három évig dolgozott, 1931-ben helyben önállósította magát. Két fivére harctéri szolgálatot teljesített.

Polokányi Mihály.

Borbélyok: *Werler Sándor.*

Tormaföldön 1905-ben született, borbélyipart tanult. Mint segéd főként a vidéki városokban hat évig dolgozott. 1930-tól helyben önálló. 1928—29-ben a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. Édesatyja a szerb harctéren küzdött.

Martin Antal, Tilly András, Vogl Gyula.

Bor-, sör- és szeszkereskedő: *Starakorszky János.*

Cement- és mészkereskedők: *Berger Péter.*

Rákosszentmihályon 1905-ben született, négy gimnáziumot Bpesten végzett. Géplakatos- és szerelőipart Rákosszentmihályon tanult, mesteri képesítést 1930-ban, motorkezelésről szakvizsgát a bpesti ipartestületnél 1926-ban nyert. Jelenlegi cementáru- és építőanyagtelepét 1926-ban alapította. Rafc. sportegyesület, Rsztmihályi Önk. Tűzoltó Testület és Rsztmihályi Crédó Egyesület tagja. Saját találmányú szivattyújára szabadalma van. Édesatyja négy évig orosz fogságban volt.

Farkas János.

Cipészek: *Alstäder Árpád.*

Bpesten 1896-ban született, cipészipart tanult s nyolc évig segédeskedett. 1922-től helyben önálló. Az Iparos Kör és Cinkotai Ipartestület tagja. Az orosz és olasz harctéren 30 hónapig küzdött, megseebsült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Kovács József.

Komáromban 1892-ben született, technológiai szakvizsgát tett. A cipészipart Komáromban tanulta, mint segéd öt évig dolgozott, 1921-től helyben önálló. A helyi Iparos Kör vál. tagja. Az orosz harctéren hét és fél hónapig küzdött, beteg lett s mint 55 százalékos rokkant leszerelt.

Ármos József, Juhász József, Ploán János, Kovács István.

Cukrász és cukorkakereskedő: *Antal Imre.*

Divatárukereskedő: *Fodor Józsefné.*

Építési vállalkozó: *Szakalits Mihály*

Fakereskedők: *„Mátra" Fakereskedelmi Vállalat,* kistarcsai fióktelep.

Alapították 1921-ben. Területe 600 négyszögöl s az építkezéshez szükséges összes anyagokat raktáron tartja. Jelenlegi vezetője: *Ádler Jakab,* csabai községben (Nyitra m.) 1877-ben született, iskoláit Nyitrán végezte. 25 éven át gazdálkodással foglalkozott. 1931-től vezetője a fatelepnek. A Fakereskedelmi Csarnok r. tagja. A háborúban a szerb, oláh, olasz harctereken küzdött s mint törzsőrm. szerelt le. Kitüntetései: nagy ez., kis ez. v. é., német vas ker., Károly cs. ker.

Spitzer Béla.

Földbirtokosok: *Bellus József* 24 kh., *Bellus Mihály* 20, *Csicseri János* 22, *Kovácsy György* 30, *Kovács József* 24, *Rapavi József* 24 kh.

Földhaszonbérlő: *Lexa Ferenc* a váci püspökségtől 214 kh., lejár 1932-ben.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Fuchs Jenő.*

Pomázon 1891-ben született, négy középiskolát Bpesten végzett. A kereskedést édesatyjánál Pomázon tanulta. 1911-ben nyitotta helyben üzletét s sütődét is akkor alapított, melynek egy fióküzlete van. Fűszerkereskedők Egyesületének alelnöke, Hitközségi elnök. A háborúba 1916-ban vonult be és az olasz fronton három és fél hónapig küzdött.

Schlachta Imre.

Bpesten 1886-ban született, négy középiskolát és keresk. könyvelési tanfolyamot végzett. A kereskedőszakmát Büdszentmihályon tanulta. Mint segéd Bpesten hat évig dolgozott, három évig a Margitsziget-forrás képviselője, hat évig pedig a Magy. Köztisztviselők Szöv.-nek központjánál tisztviselő volt. Üzletét 1927-ben alapította helyben

Természettudományi Társ. és HONSz tagja. Az orosz fronton nyolc hónapig küzdött, megsebesült és 25 százalékos rokkant lett.

Várkonyi István.

Hevesen 1896-ban született, cukrászipart u. ott tanulta. Iparát 19 évig folytatta. Fűszerüzletet 1929-ben helyben nyitott. Az Iparos Kör tagja. A háborúban olasz és orosz fronton három hónapig harcolt, orosz fogságba esett.

„Konzum" Szöv., Hagya Fogy. Szöv., Tóth József.

Géplakatosok: *Oláh Ferenc.*

Tószegen 1884-ben született, géplakatosipart Szolnokon tanulta, 1899-ben szabadult fel. Mint segéd 28 évi Bpesten dolgozott. 1927-től helyben önálló. Iparos Kör és Cinkotai Ipartestület tagja. Az orosz harctéren két évig küzdött, megsebesült.

Mokos Lajos, Reményi János.

Hentesek és mészárosok: *Druck Sándor.*

Bpesten 1881-ben született, hentes és mészárosipart Rákosszentmihályon tanulta. Mint segéd öt évig dolgozott, 1895-ben lett helyben önálló. Az Iparos Kör tagja. A háborúban 1914-től küzdött nyolc hónapig az orosz fronton, ahol fogságba esett.

Takács József.

Kistarcsán 1906-ban született, hentes- és mészárosipart Gödöllőn tanulta, mint segéd két évig dolgozott, 1929-től helyben önálló. Mihály bátyja végigküzdötte a háborút.

Spitzel Sámuel, id. Váczy Pál, ifj. Váczy Pál.

Ingatlan forg. ügynökök: *Ducza Sándor.*

Turkevén 1893-ban született, kocsikovácsipart tanult, melyet 15 éven át folytatott. Hosszú időn át a kistarcsai gyárban dolgozott, betegsége miatt hagyta el munkahelyét. Ingatlanforgalmi-irodája helyben 1925 óta áll fenn. A háborúban szerb és orosz harctéren 11 hónapig küzdött, megsebesült és orosz fogságba esett.

Klabala Ferenc.

Bpesten 1899-ben született, vas- és esztergályosipart tanult. Mint segéd két évig dolgozott. Főként saját házait és telkeit közvetíti. Pénzkölcsönök kihelyezésével is foglalkozik. 1917-ben — mint hadkötelest — a Schlick—Nicholson-gyárba osztották be. A Nemzeti Hadseregben öt és fél évig teljesített szolgálatot.

Kávéháztulajdonos: *Horváth Lajos.*

Nagyberkin 1868-ban született, a bognáripart Attalán tanulta. Hét évi segédeskedés után Szekályban (Tolna m.) önállósította magát. Iparát itt tíz évig folytatta, majd 15 évig Bpesten magánzó, később a járásbíróság szolgálatába lépett mint altiszt. Kilenc évi működés után 1925-ben saját kérelmére végkielégítették. Kávéházát helyben 1925-ben nyitotta meg. Fia végigküzdötte a háborút.

Kocsmárosok és vendéglősök: *Adamcsek Mihály.*

Kistarcsán 1883-ban született, iskolái elvégzése után gazdálkodással foglalkozott. Vendéglőt helyben 1925-ben nyitott. Községi képv. testületi tag, öt évig községi pénztárnok volt. Tényleges katona korában baleset következtében megrokkant.

Baracsics Ferencné.

Dunapentelén született, 1923-ban ment férjhez Baracsics Ferenchez, kinek Celldömölkön volt vendéglője. Jelenlegi üzletét helyben 1916-ban vette át. Férje az orosz harctéren küzdött, fogságba esett s 1918 decemberében jött haza.

Faragó János.

Dunapentelén 1886-ban született, pincemesterséget tanult a budafoki áll. pincészeti tanfolyamon. A Royal nagyszállóban Budapesten hat évig volt pincemester. 1910-ben önállósította magát, három évig a helyi gépgyár kantinosa volt, 1920-ban vendéglőt nyitott. A háborúban az orosz és olasz harctéren 16 hónapig küzdött, megsebesült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker. Mint 40 százalékos rokkant szerelt le.

Hangya Fogy. Szöv., Hölczl Jánosné, Sengel György.

Kovácsok: *Kovács István.*

Boronkán 1903-ban született, kovácsipart Niklán tanult, 1920-ban szabadult fel. Mint segéd nyolc éven át Bpesten dolgozott, 1928-ban helyben önállósította magát. A cinkotai Ipartestület, helyi Iparos Kör tagja. Önk. Tűzoltó Testület titkára. Édesatyja harctéri szolgálatot teljesített.

Mizsei Károly, Zima Imre.

Kőművesek: *Greskó János.*

Rákoskeresztúron 1896-ban született, kőművesipart u. ott tanulta. Mint segéd Budapesten hét évig dolgozott, képesítést a bpesti Technológián 1925-ben nyert, azóta helyben önálló. Cinkotai Ipartestület tagja. Orosz és oláh harctéren 36 hónapig küzdött, megsebesült s mint tizedes 1918-ban szerelt le.

Kovács Lajos.

Zalamindszenten 1898-ban született, iparát is ott tanulta. Nyolc évi segédeskedés után 1930-ban helyben önállósította magát. A háborúban orosz és olasz harctéren 22 hónapig küzdött. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Pusztay Mihály.

Héderváron 1894-ben született, a kőmű-

vesipart Magyarkimlén tanult. Mint segéd tíz éven át különböző helyeken dolgozott, 1930-tól helyben önálló. A háborúban orosz és olasz harcterekben 42 hónapig küzdött, kétszer sebesült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. é.

Csiky József, Kajtár János.

Kútmester: *Erőss József.*

1897-ben született Cinkotán. A vaseszter-gályosipart tanulta Bpesten. Mint segéd u. ott dolgozott. Kútmesteri ipart 1927-től folytatja, 1930-ban tett vizsgát. Autószerelővizsgát 1918-ban Debrecenben tett. 1915-ben bevonult, olasz és orosz fronton harcolt, háromszor sebesült. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem. Az összeomláskor mint tizedes szerelt le.

Malomtulajdonos: *vitéz Csaba Ferenc.*

Mész- és cementkereskedők: *Berger Péter, Farkas János.*

Pékek: *Bayer János.*

Kisdorogon 1878-ban született, sütőipart Bpesten tanulta. Mint segéd kilenc évig dolgozott, tényleges katonai éveit Bpesten mint szolgálattevő és főpék őrmester szolgálta le. 1902-ben Losoncon önállósította magát, ahol tíz évig volt üzeme. 1919-től helyben önálló, 1929-ben Nagytarcsán fiókot alapított. A háborúban három évig az olasz harctéren küzdött. Kitüntetései: kor ezüst érdem kor., vit. é. szalagján, kor. vasker. Mint őrmester szerelt le.

Fuchs Jenő, Kovács Antal.

Szabók: *Lieberman Jenő.*

Máramarosszigeten 1897-ben született, szabóipart Egerben tanulta. Mint segéd 13 éven át Bpest több üzemeiben dolgozott, 1926-tól helyben önálló. A háborúban 24 hónapig volt az olasz harctéren. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Várkonyi Imre.

Hevesen 1888-ban született. Iparát helyben tanulta. Mint segéd Bpesten, Szegeden, Pozsonyban és Kassán dolgozott. 1921-ben önállósította magát helyben. 1906-ban a szegedi ipari kiállításon ezüst éremmel, 1926-ban Gödöllőn rendezett kiállításon arany éremmel tüntették ki. 1914-ben bevonult, orosz és olasz fronton harcolt. Az összeomláskor mint szolgálatvezető őrmester szerelt le. Kor. ez. érd. ker., kor. vas érd. ker. és a bronz v. é.

Gugi László, Kertész Lajos.

Szikvízgyáros: *Sztarohorszky Já-*

Kistarcsán 1892-ben született, iskolái elvégzése után földművelésel foglalkozott. Modernül felszerelt szikvízgyárát 1925-ben alapította, mely óránként 180 üveg vizet állít elő. Sörraktárát 1927-ben alapította. Iparos kör „Haladás" dalkör és KSC sportclub tagja. A szerb harctéren öt és fél hónapig küzdött, megsebesült, József fivére hősi halált halt.

Szobafestő és mázoló: *Jurás József.*

Villanyszerelő: *Wiener Sándor.*

Herencsény 1891-ben született. Négy középiskolát végzett Bpesten. Iparát szintén Bpesten tanulta, 1906-ban szabadult fel. Mint segéd 25 évig gyakorolta iparát több nagyobb cégnél, hét évig a helybeli gépgyárban mint üzemvezető dolgozott. 1925 óta önálló helyben. 1913-ban bevonult a 16. h. gy. e.-hez. Háborúban az orosz fronton harcolt, az összeomláskor szerelt le.

Temetkezési vállalkozó: *Szalkai István.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Fodor József. Hangya Fogy. Szöv., „Konzum", Kovács Antal, Spitzer Béla.*

Vitézek: *v itéz Csaba Ferenc* molnár, *vitéz Kiss József* szolga, *vitéz Jeney István* ügynök.

MOGYORÓD

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Pusztaszentjakab* és *Mogyoródi állomástelep.*

Egyike azoknak a helységeknek, melyek már nemzeti királyságunk első századában fennállottak. 1074. március 14-én Salamon király és Géza herceg, valamint testvére László között történt csata, mely Salamon teljes vereségével végződött, a mogyoródi völgyben folyt le; hadait szérverték, maga is csak futással mentette meg életét. Szent László király Szent Mártonról vagy Szent Gyögyről nevezett bencés apátságot alapított itt. Az apátság templomának romjai ma is láthatók. Az egykori monostor alatt levő pincébe a kigőzölgő mérges gázok miatt nem lehet bemenni. 1342-ben Monasterium *Monyoród* néven említik. Egészen a török hódoltságig állott fenn. 1366-ban a méltóságától megfosztott garábi apát ügyében az ország valamennyi apátja összegyült az itteni monostorban, hol nagykáptalant tartottak. 1447—1453-ban Monyoród néven említik az oklevelek. 1633—34-ben 7 adóköteles házzal szerepel a pesti nahije községek között. A református egyház már az 1626—29. évben fennállott. A török hódoltság alatt nem pusztult el egészen. 1691-ben $^{1}/_{16}$, 1695-ben fél portával szerepel az összeírásban; ekkor már a váci püspöké volt. 1715-ben 20, 1720-ban csak 15 adóköteles háztartást

vettek föl e helységben. A róm. kath. templom 1749-ban épült. A reformátusoké 1895-ben, az ágostai evangélikusok temploma 1901-ben épült. 1770-ben az úrbéri összeírás alkalmával 15 16/32 úrbértelket vettek fel. 1902-ig a váci püspökség volt a helység legnagyobb birtokosa, ebben az évben azonban a község lakosai megvették a püspökség birtokait. 1900-ban nagy tűzvész pusztított a helységben s ez alkalommal 45 ház égett le. A határban számos kőbánya van.

A világháborúban bevonult katonák száma: 350, hősi halottaké: 55, hadiözvegyeké: 20, hadiárváké: 60.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népszámlálás szerint: 2403 lélek. Színmagyar. Róm. kath.: 2153, ref.: 99, ágh. ev.: 145, g. kath.: 1, izr.: 5. *Házak száma:* 445. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 2403 lélek és 450 ház van.

Területe: 6000 kh., melyből a községé: 236 kh. Szántó: 3688 kh., rét: 229, legelő: 369, erdő: 996, szőlő: 384, kert: 927, egyéb: 299. *Erdőbirtok:* Kincstári tölgyes 600 kh. 1—25 évesig. Erdőbirtokossági akácos 300 kh. 1—25 évesig házi kezelésben vannak. *Termények:* főleg kerti vetemények termelésével foglalkoznak.

Vas. áll.: *helyben.* Kocsit az előljáróság útján lehet rendelni. *Szállás:* Renner János szállodájában.

Pósta: *helyben.* Táv., Tel.: *Fót.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI: *Budapest.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Vál. ker.: *Gödöllő.* Pü. bizt.: *Ujpest.* Pü. szak.: *Rákospalota.* Csö.: *Kerepes.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: Fót 5.

Vezetőjegyző: *Szlatényi Ernő* főjegyző.

Kisnémedin 1887-ben született. Középiskoláit és a közigazgatási tanfolyamot Bpesten végezte. Működését 1908-ban Bercelen (Nógrád m.) kezdte. 1910—1919-ig Szödön, 1920—1928-ig Dunakeszin, 1928 óta helyben mint főjegyző működik. Elnöke a Levente Egyesületnek, Népművelődésnek, Gazdakörnek, Lövészegyletnek és az Önkéntes Tűzoltó Testületnek. A háború alatt a 38. gye. kötelékében szerb fronton harcolt.

Aljegyző: *Kolbenhayer Vilmos.*

1902-ben született, iskoláit Gödöllőn, közigazgatási tanfolyamot Szombathelyen végzett. 1921-től Gödöllőn mint jegyző gyak., Rákoskeresztúron közigazgatási aljegyző, 1929-től adóügyi aljegyző helyben. Önk. Tűzoltó Testület parancsnoka, Gazdakör jegyzője.

Irodatiszt: *Mohács Béláné.*

Közs. bíró: *Albert Lajos.* Törv. bíró: *ifj. Morvay Mihály.* Pénztárnok: *Sz. Sleisz János.*

Közgyám: *Szalai István.*

Helyben 1870-ben született, iskoláit is itt végezte, 1914-től önálló gazdálkodó 30 hold földön. Ezelőtt esküdt volt. 1930-tól közgyám.

M. kir. posta

Póstaügynök: *Kolbenhayer Mária.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. Egyházközség. Plébános: *Viz Elemér.*

Ág. hitv. ev. Egyházközség.

A Reformáció idejében keletkezett, mint leányegyház Csanádhoz tartozott. Jelenleg a fóti egyházzal társegyház, önálló hatáskörrel. Templomot 1900-ban építettek a régi leégett imaház helyén, akkor épült az iskola és a tanítói lakás is. Az iskola egy tanerős, államsegélyben részesül.

Ref. Egyházközség.

A Reformáció idejében az 1500-as években létesült, mint gyülekezet. 1834-ben épült az imaház, 1880-ban pedig a templom. A mostani lelkészlak, tanítói lakás és iskolának épült 1797-ben, 1880-ban átépítették, 1900 körül megszűnt az iskola, evangélikus iskolává alakult át. Jelenleg a két felekezet gyermekei közösen tanulnak.

Lelkész: *Kovács Zoltán.*

Bpesten 1903-ban született, iskoláit u. ott végezte. Előbb Bpesten mint s. lelkész és hitoktató működött, majd 1930-tól helyben lelkész és hitoktató. Kistarcsa, Ujfalu Kultúr Egy. alelnöke, Józsefvárosi Keresztény Ifj. Egy. elnöke.

Róm. kath. elemi iskola. Kántortanító: *Zsákovits Lajos.*

Bényben 1872-ben született, tanítóképzőt Léván végezte. 1891-től Guta, Ipolynyék, Pécel, majd 1895-től helyben működik, mint rk. kántor. Községi képv., Hangya Szöv., Hitelszövetkezet tagja, Gépszövetkezet alapításában tevékeny részt vett.

Dedek Ilona, Farkas János, Morvai Béla.

Ágh. ev. elemi iskola. Tanító: *Varga Géza.*

Bánkor 1884-ben (Nógrád m.) született, gimnáziumot Selmecbányán, érettségit u. ott tett 1907-ben, különbözetit és képesítőt Léván tett. 1908-tól Ipolyszakálon működött mint tanító, 1912-től helyben működik. Községi képv. test. tag, Hangya elnöke, Lövészegylet tagja.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

dr. Kamarás József, OTI, MÁV és HÉV orvos.

Szülésznő: *Szladek Ignácné.*

A bpesti Rökkszilárd utcai áll. bábaképzőt végezte, oklevelet is itt nyert 1905-ben. Több helyen működött, 1924-től megválasztott szülésznő helyben.

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK ÉS IPARVÁLLALATOK

Köteles tűzoltóság. Parnok: *Kolbenhayer Vilmos.*

Levente Egyesület.

Hitelszövetkezet OKH.

1912-ben létesült, ügyvezetője *Zsabkovics Lajos*, kit a szöv. vezetésével életfogytiglan bízott meg az OKH. Ötszáz darab üzletrészt bocsájtottak ki 50 pengős névértékben.

Hangya Fogy. Szövetkezet.

1918-ban létesült, alapítója és elnöke *Varga Géza* ev. tanító. Fennállása óta vezetése alatt áll. Fűszer-, vegyeskeresk. és italmérési engedélye van.

Ügyv. ig.: *Szlatényi Ernő* fjegyző, üzletvezetője: *Cs. Kamarás János.*

Csikvölgyi Forrásvíz Vállalat.

1929-ben létesült. Keverőgép, szivattyú, elektrómotor és mosókazánnal van felszerelve. Mint ilyen egyedül álló a környéken.

Tulajdonosok: *ifj. Landstoff György.*

1890-ben Rákospalotán született. Iskoláinak elvégzése után a MÁV. kötelékébe lépett, ahol három évig teljesített szolgálatot. 1920—1921-ig a Nemzeti Hadseregben és a m. kir. csendőrség kötelékében szolgált. 1921—1929. édesapjánál működött. 1929 óta önálló.

Landstoff Henrik.

1903-ban született Rákospalotán. Autó- és elektrómotor szerelést tanult, 1929-ig édesapjánál volt. 1929 óta pedig fivérével együtt társtulajdonosa a fenti vállalatnak.

BETŰSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Nagy Imre, Mohács Béla, Szécsényi Lajos.*

Bognárok: *Egri József, Matyasovszki Lajos, Vitler Ferenc.*

Borbély: *Horváth Bálint.*

1891-ben született. Szakmáját Mezőturon tanulta. Nyitrán, Bpesten, Trencsénben és több nagyobb városban dolgozott. 1930-tól helyben önálló. Háborúan szerb, orosz, olasz fronton küzdött, megsebesült, 50 százalékos rokkant lett.

Cipészek: *Behula Rezső, Horváth József, Horváth Lajos, Mag Géza, Nagy István, Szarvas István.*

Cséplőgéptulajdonos: *Mogyoródi Gépszövetkezet.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *özv. Albert Józsefné, özv. Kiss Jánosné, Szencsés Jánosné.*

Földbirtokosok: *Babicz István.*

Helyben 1883-ban született, iskoláit is itt végezte. 1898-tól önálló gazdálkodást folytat. Községi képv. test., gépszövetkezeti, r. kath. egyh. tan. tag, isk. gondnok stb. Végigküzdötte a háborút, olasz, orosz fronton harcolt. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Hartmann János Ambrus.

Helyben 1906-ban született, iskoláit Gödöllőn és Rpalotán végezte. 50 hold földön gazdálkodik. Gépszövetkezet ig.tagja, Lövészegylet tagja. Ősei Németországból vándoroltak be. Apja résztvett a boszniai okkupációban mint szakaszvezető. Több kitüntetés tulajdonosa volt. 1930-ban halt meg.

Albert Lajos 65 kh., *Albert Sándor* 23, *Bánó László* 21, *id. Benner János* 24, *Benner József* 24, *Czeller János* 39, *Ellenbacher István* 21, *K. Hartmann József* 53, *N. Hartmann József* 110, *Haraszti Sándor* 42, *Hegedüs Lajos* 25, *Hragel Mihály* 31, *Hutter István* 31. *Juhász Fülöp* 25, *Közbirtokosság* 400 kh. *Schleisz János, Széchényi József.*

Fűszer- és vegyeskereskedők: *özv. Albert Józsefné.*

Az üzlet 1840-től áll fenn, jelenleg az üzletet veje, Veres Jenő vezeti 1928-tól. Számos egyesület tevékeny tagja. Albert József végigküzdötte a háborút, hősi halált halt.

Guth Andor.

Tápiósápon 1867-ben született, iparát u. ott tanulta. 1892-től önálló kereskedő. Volt virilis képv. test. tag. Résztvett a háborúban 1916-tól 1918-ig.

Játékos Ferenc.

Helyben 1890-ben született, iskoláit u. itt végezte. 1931-ben alapította üzletét, azelőtt 14 évig a községi vendéglőt bérelte. Számost egyesület tagja. Orosz, olasz fronton harcolt, megsebesült, 25 százalékos rokkant lett.

Hangya Szöv., Hutter Lajos, Szekér Jánosné, Szerencsés Jánosné.

Hentesek és mészárosok: *Mészáros Ferenc, Sleisz Gábor, Szerencsés János.*

Kádárok: *Vitler János, Ujváry Rezső.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Papp Mihály.*

Helyben 1903-ban született, iskoláit u. itt végezte. 1929-től Fóton volt vendéglős, 1931-től helyben folytatja mesterségét. MOVE és Lövészegylet tagja.

Benner János, Kurner Lajos, özv. Sleisz Józsefné.

Kovácsok: *Harsányi Mihály.*

Temes megyében 1878-ban született, szakmáját is ott tanulta. Bpest, Vajdahunyad és Déván dolgozott, 1910-től helyben önálló. Több egyesület tagja. Orosz, olasz fronton harcolt.

özv. Linkes Adolfné.

A község kovácsműhelyét 1910-től bérli, a műhelyt fia, Árpád, vezeti, ki szakmáját helyben tanulta. Férje a háborúban szerzett betegségében hősi halált halt.

Rubes Sándor.

Kőművesek: *Homok Ferenc, Németh János.*

Mész- és csementkereskedő: *Szekér János.*

Pék: *ifj. Hegedüs Mihály.*

Helyben 1907-ben született, szakmáját Rákospalotán tanulta. Mint segéd Ujpesten és helyben dolgozott, 1929-től helyben önálló. Egy segéddel dolgozik.

Szabók: *Královits Kálmán.*

Helyben 1880-ban született, mesterségét Gödöllőn tanulta. Mint segéd Kiskunhalason, Bpesten, Rpalotán és Szolnokon dolgozott. 1928-tól helyben önálló. Résztvett a szerb, orosz, olasz fronton. 1918-ban 52 hónapi szolgálat után szerelt le. Katonai érdem ker., bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Morvay Mihály.

Helyben 1875-ben született, szakmáját Gödöllőn tanulta. Rákospalotán dolgozott. 1902-től helyben önálló. Számos egyesület tagja. Háború alatt a központi ruhatárban katonaság részére dolgozott. Mint szakaszvezető szerelt le.

Szikvízgyáros: *ifj. Landstoff György.*

Bpesten 1899-ben született, iskoláit és érettségit Rpalotán tett. Iparát szüleinél sajátította el, 1926-tól önálló előbb Rpalotán, 1929-től helyben. A csikvölgyi forrást 1926-ban vette meg. A „Korona" kávéházat 1927-ben alapította. Ugy a kávéház, mint a szikvízgyár saját házában van. Számos trsadalmi és jótékony egyesület tagja. A cég atyjával: *id. Landstoff Györggyel* közös, a szikvízgyárat önállóan fia vezeti.

Szobafestő és mázoló: *Rátschuller József.*

Temetkezési vállalkozók: *Nagy Imre, Szécsényi Lajos.*

Zöldségkereskedők: *Hegedüs Lajos, Nagy Lajosné.*

Vitézek: *v. Sebestyén Ferenc* földm. napsz., *v. Kurucz József* kisbirtokos, *v. Bibanczfalvi Mihály* áll. rendőr.

NAGYTARCSA

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Anna*-major, *Bartos*-tanya.

A község dombos vidéken terült el. Az 1690—1695. évi összeírásokban Kis-Tarcsával együtt a lakatlan helyek között szerepel. 1715—20-ban még puszta volt. A XVIII. század közepén *gróf Grassalkovich Antal* kamaraelnök tótokkal telepítette be. Az 1770. évi úrbéri rendezéskor a gödöllői uradalomhoz tartozott s ekkor 19 másodosztályú egész úrbértelket vettek föl e helységben. 1848-ig a Grassalkovich család volt a helység földesura. A tagosítás 1856-ban történt. Az ágostai evangélikus templom 1819-ben épült. A lakosok hitelszövetkezetet tartanak fönn. A községhez tartozik Annamajor, mely ezelőtt Csont és Csiktarcsai major néven volt ismeretes. A helység neve 1900. előtt *Csik-Tarcsa* volt. A lakósság 95 százalékban jómódú földmíves, nagybirtokos nincs.

A világháborúba bevonult katonák száma: 285, hősi halottaké: 58, hadiözvegyeké: 28, hadiárváké: 36. A hősi halottaknak emléket a folyó évben állítanak fel.

A földreform folytán a község igénylői 44 házhelyet és 32 kat. hold szántóföldte kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 1300 lélek. Magyar: 400, német: 900. Róm. kath.: 114, ref.: 8, ágh. ev.: 1137, g. kath.: 11. *Házak száma:* 210. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 1160 lélek és 220 ház van.

Területe: 2103 kh., melyből a községé: 104 kh. Szántó: 1515 kh., rét: 209, legelő: 154, erdő: 4, szőlő: 32, kert: 49, nádas: 2, terméketlen: 138. *Talajviszonyok:* homokos vályog talaj. *Termények:* rozs és vetemények.

Vas. áll.: *Kistarcsa* (B. H. E. V. a községtől 3 km-re). *Kocsit* az állomáshoz a községi előljáróságtól lehet rendelni.

Posta, Táv., Tel.: *Kistarcsa.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., OTI, Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., Vál. ker.: *Bpest.* Pü. bizt.: *Ujpest.* Pü. szak.: *Rákospalota.* Csö.: *Rákoscsaba.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: Kistarcsa 5.

Vezetőjegyző: *Fridrik Ágoston* főjegyző.

Aljegyző: *Basa (Babich) Lajos.*

Bajmokon (Bács m.) 1893-ban született, közigazgatási tanfolyamot végzett. Végigküzdötte a háborút, az ellenforradalomban is aktív résztvett. 1918-ban mint e. ü. hdp. szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Ács: *Gulyásik János.*

Helyben 1882-ben született, 30 kh. földjén gazdálkodik. Az OKH elnöke. 1926 óta a község bírója. Háborúban 1914-től küzdött az orosz harctéren, hol fogságba esett. 1919-ben jött haza.

Törv. bíró: *Kovalcsik István.*

Pénztáros: *Tóth János.*

Helyben 1875-ben született. 1926-tól a község pénztárosa. Ev. egyh. presbitere. Az OKH alelnöke. 26 m. h. földön gazdálkodik. Közbirtokosság tanácstagja. Háború alatt 30 hónapig harcolt az olasz harctéren. Vas ker., bronz v. é., Károly cs. ker., Ferenc József jub. é. tulajdonosa.

Közgyám: *Sipiczki Pál.*

Helyben 1873-ban született. 1919-től községi közgyám. 8 m. h. földjén gazdálkodik. A OKH igazgatósági „Hangya" felügy. biz. tagja, ev. egyh. presbitere. Háború alatt hónapig küzdött az orosz, román és olasz harctéren, 1918-ban szerelt le. Lovassági cs. ker., bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

ISKOLÁK

Ágh. ev. iskola. Kántortanító: *Blaskovits Oszkár.*

Tanítók: *Blaskovits Mária, Henczély Sándor.*

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Henczély Sándor.*

Levente Egyesület. Elnök: *Fridrik Ágoston.*

Gazdakör. Elnök: *Morva György.*

Dal- és Zene-Egyesület. Elnök: *Henczély Sándor.*

Hitelszövetkezet mint az O. K. H. tagja. Elnök: *Fábián János.* Ügyv. igazgató: *Blaskovits Oszkár.*

Hangya Fogy. Szöv. Ügyv. ig.: *Blaskovits Oszkár.*

Üzletvezető: *Franyó Mihály.*

Helyben 1884-ben született, a háború alatt 1916-tól szerb és orosz harctéren küzdött 1918-ig.

BETŰSOROS CIMTÁR

Ács: *Gulyásik János.*

Biztosítási ügynök: *Tóth Pál.*

Bognár: *Rácz Béla.*

Gyomán 1887-ben született. 1919-től önálló. Testnevelési tanács, tanoncvizsgáztató biz., ipartest. előljárósági tagja. Háborúban a szerb harctéren küzdött, 1918-ban sze-

relt le.

Bor- és szeszkereskedők: *Hangya Fogy. Szöv., Madarász János, Sipiczki György.*

Cipészek: *Horváth Pál, Speidler József.*

Dohánytőzsde: *Hangya Fogy. Szöv.*

Földbirtokosok: *Fényes István.*

Helyben 1874-ben született, 28 kh. földjén gazdálkodik. Az ev. isk. szék elnöke, három évig a község bírója és pénztárnoka, nyolc évig a közbirtokosság elnöke volt.

Sipiczki István.

Helyben 1894-ben született, 13 h. földön gazdálkodik. Közs. képv. test., Hangya szöv. igazg., OKH igazg., dalegylet tagja, Gazdakör jegyzője, ev. egyh. presbitere. Végigküzdötte a háborút, olasz orosz és román frontokon. Bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa. Testvére, György, hősi halált halt.

Bartos Mihály 42 kh., *id. Fábián Pál* 39, *özv. Fényes Mihályné* 25, *id. Horváth János* 21, *özv. Hende Tivadarné* 39, *özv. Kiss Jánosné* 57, *Kiss Mihály H.* 47, *özv. Sipiczki Györgyné* 21, *özv. Sipiczki Mihályné* 24 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Hangya Fogy. Szöv., Madarász János.*

Hentesek és mészárosok: *Druck Sándor. Waltner Károly.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Hangya Fogy. Szöv., Madarász János, Sipiczki György.*

Kovácsok: *Assenbrenner István.*

Albertirsán 1881-ben született, 1909-től önálló helyben. Közs. képv. test. tag. Orosz és román harctéren szkvi rangban küzdötte végig a háborút.

Kun János.

Bpesten 1897-ben született, ipart Cinkotán tanult, 1914-ben szabadult fel, 1925-től helyben önálló. Orosz, román és olasz fronton küzdött, 1918-ban szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Kőműves: *Sipiczki Pál.*

Pék: *Bayer János.*

Rövidárukereskedő: *Hangya Fogy. Szöv.*

PÉCEL

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Duliskovich-, Manyak-, Forró-, Locsód*-puszták, *dr. Baky-, Fáy-, Kálix-, Schmiedl-* és *Ujlaky*-tanya.

E helység területe, miként azt a határában talált leletek is igazolják, már jóval a honfoglalás előtti korszakban lakott hely volt. A helység nevét Pauler Gyula *Peziltól, Péter* király főtanácsosától származtatja. Galgóczy Károly szerint ellenben inkább a Pécz nemzetségtől vette nevét a helység. 1338-ban már megvolt. 1408-ban Maglóddal együtt a *Péczelik* és a *Hartyániak* birtoka. 1424-ben Zsigmond király egyes itteni részbirtokokat Borbála királynénak adományozott. 1434-ben Nándor (Nándorföld) és Körtvélyes együtt szerepelnek Péczellel. Az utóbbi 1449-ben a Péczeli *Kesző* család birtoka. 1434-ben a *Farnosiak* nyertek Péczelen részbirtokokat Péczeli Syke Jánostól. A XVI. században a *Péczeli, Somlyódi* és *Gerzsenyi* családok voltak itt birtokosok. A XVII. századelején *Hubay Ferenc* birtokában találjuk, aki Péczelt, Gombát és Maglódot 1612-ben 400 rhénes forintért *Fáy István* özvegyének elzálogosította. A török hódoltság alatt nem pusztult el. Az 1690. évi összeírásban a lakott helyek között fordul elő. Az 1691. évi összeírás alkalmával 1 $^{1}/_{16}$ portával szerepel, 1695-ben $1^{1}/_{4}$ portával. A református egyház még 1649 előtt keletkezett. A jelenlegi templom 1798-ban kezdett épülni. 1701-ben a községet *Fáy István* és *Ferenc* birtokában találjuk; kivülük *Kajali András* is bírt egy részt zálogban a helységből. Kajali András fiának, Pálnak leányát, Klárát, *I. Ráday Pál* vevén nőül, e házasság révén Péczel egy része birotkába került. Ráday Pál a szatmári béke után Péczelre költözött, hol 1733-ban halt meg. Ő kezdte a később nevezetessé és naggyá lett Ráday-könyvtárt alapítani. Fia Gedeon, aki 1782-ben grófi rangra emelkedett, építtette a gödöllői Grassalkovich kastély mintájára Péczelen a Ráday kastélyt, amelyet II. József császár is megtisztelt látogatásával. E kastély 1825-ben leégett, de újra felépült. Az 1770. április 21-én tartott úrbéri összeírás alkalmával a helységben lévő 10 birtokos tulajdonában $47^{3}/_{4}$ jobbágytelket találtak, melyet 76 telkes gazda mívelt, ezenkívül volt még 35 házas zsellér is, akik éven ét egyenként 18 napot szolgáltak. A helység földesurai ekkor a következők voltak: *Ráday Gedeón, gróf Teleki László*, aki neje: *Ráday Pál leánya Eszter* révén volt birtokos, *Fáy László, Fáy György, Fáy Zsu-*

zsánna, Puky László, Puky András, Jakabfalvy, Szunyogh Sándor és *Dániel, Fáy Gábor árvái.* 1819-ben *gróf Ráday Pál, Fáy Mózes, Kazolay Lajos, Darvas Ferencné, Szemere Ferencné, szül. Fáy Sára, Komáromy Ferencz, Halász Antal, Sárközy János, Puky Sándor, Jakabfalvy Dániel, Fáy Ferencné, Fáy Ferenc, Puky Károly* voltak a birtokosok. A Ráday-kastélyt és birtokot *Kelecsényi Ráfael* vette meg. A régi családok legnagyobb része elköltözött; közülök 1896-ban egyedül *Fáy Béla* lakott a községben. Hasonlóképen gazdát cseréltek a birtokok is. A *Kovács Illés* és *Sebastiani Frigyes*-féle birtokot *báró Korányi Frigyes; ifj.* Fáy Béla birtokát *Szilágyi Emil,* Fáy Ferenc; a Sárközy és Szemere családok birtokát *Pekáry István;* a Sárközyekét *Erdey Antal;* a Kún család birtokát *Haas József* örökösei; az *Ottlyk*-féle birtokot *Schwachhoffer Lajos* szerezték meg. *Itt született Fáy András és Szemere Pál,* a költő. A péczeli róm. kath. kápolnát a *Stettner Ignác*-féle urilakból alakították át. Az evangélikus egyházról egészen a XVIII. század elejéig vannak adatok. 1834-ben önálló leányegyházzá alakultak. Templomuk 1860-ban épült. A róm. kath. plébániát 1900-ban alapították. Ez évben épült az új plébániatemplom is. Az izraelitáknak már 1703-ban volt itt imaházuk. Már az 1737. évi összeíráskor több zsidó család lakott a helységben. Imaházuk leégvén, 1826-ban ujjaépült. Az itteni izraelita hitközség, mely egyike volt a legrégebbieknek, 1887-ben feloszlott.

A világháborúban bevonult katonák száma: 1130, hősi halottaké: 131, hadiözvegyeké: 61, hadiárváké: 21. A hősi halottaknak emléket állíttattak.

A kommun megszállás alatt Kovács Gyula Máv. segédmunkást a kommunisták lelőtték.

A földreform folytán a község igénylői házhelyet kaptak 147-en, földet 117-en. Földben 930, házhelyben 26 kat. holdat kaptak.

A községben orsz. vásárt minden év május első és szept. második hétfőjén tartanak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 7500 lélek. Színmagyar. Róm. kath.: 3000, ref.: 2500, ágh. ev.: 250, unitárus: 5, g. kath.: 45, izr.: 200. *Házak száma:* 1600. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 7200 lélek és 1310 ház van.

Területe: 7581 kh. Szántó: 5742 kh., rét: 225, legelő: 646, erdő: 394, szőlő: 66, kert: 159, nádas: 14, terméketlen: 331 kh. *Erdőbirtok:* Sukoró 50 kh., Kelő dülő birtokosság erdeje 50 kh.

Terményei: gabona- és vetemányfélék.

Vas. áll.: *helyben. Szállás:* kocsmárosoknál.

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv.,. Adóhiv., Pü. bizt., Pü. szak., Vál. ker.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., OTI., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü.: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Telefon: 3.

Vezetőjegyző: *Takács László.*

Pécelen 1886-ban született, középiskoláit és jegyzői tanfolyamot Bpesten végzett. 1905-ben lépett közigazgatási pályára, 1919-től Pécel közs. főjegyzője. Népművelődési levente egy. megalapítója, Stefánia Szöv. védőint. és az áll. polg. isk. felállítója, helyi Hitelszöv. ig. tagja és még számos egyesület lelkes tagja, a „Pécel" c. lap kiadója. Orosz fronton küzdött, II. oszt. kat. érd. ker., a Sign. Laud. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Adóügyi jegyző: *Vámos Sándor.* Aljegyző: *Komonyi Lajos.* Irodatisztek: *Blassay Irma, Kiss Júlia, Mezey Mária.*

Közs. bíró: *Kállay Ferenc.*

Körzeti forg. adóhivatal

Vezető *Medrihratczky Sándor.*

M. kir. posta

Póstamester: *özv. Mándy Gyuláné.*

Máv. állomás

Áll. főnök: *Imregh Béla.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. Egyházközség. Plébános: *Mészáros István.*

Kántor: *vitéz Monori Sándor.*

Ref. Egyházközség. Lelkész: *Deme László.* Kántor: *vitéz Csery József.*

Ágh. ev. Egyházközség. Lelkész: *Blázay Lajos.*

Róm. kath. elemi iskola. Igazgató: *Takács Béla.*

Tanítók: *A. Bodnár Endréné, Botár Jolán, Horváth Ilona, Kelemen Sándor, Komjáthy Ilona, Kupa Judith, Mikola Zoltánné, Röhrig Dániel, Sándor Róza, Szabó József.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs. orvos: *dr. Wagner Richárd.*

Ujvedbászon 1895-ben született tanulmányait Bpesten végezte, diplomát is ott szerzett. Mint alorvos az Erzsébet királyné szanatóriumban, 1927-től mint közs. orvos helyben működik. Háború alatt az orosz, román és olasz fronton küzdött. Sign. Laud., Károly cs. ker., háb. e. é. tulajdonosa.

MÁV betegsegélyző orvos: *dr. Bendel József.*

Magánorvosok: *dr. Bertalan Dezső, dr. Goldner Gyula.* Fogorvos: *dr. Rábry Gábriella.*

Körállatorvos: *Taborffy Béla.*

Gyógyszertár. Tulajd.: *özv. Göltl Pálné.*

Közs. szülésznő: *özv. Gerzsabek Dezsőné szül. Szabó Katalin.*

Lébenyen született (Moson m.), hol iskoláit is végezte. Bábaképző szakvizsgát Pozsonyban tett, továbbképző tanfolyamot Szolnokon végzett 1927-ben. Lébenyben kezdte működését. 1910-től helyben mint magán szülésznő, 1920-tól mint községi szülésznő működik. Fia résztvett a háborúban.

Sajtó

Pécel társadalmi és közgazdasági folyóirat.

Iskolánkívüli Népművelési lap. Szerkesztő: *id. Jamriska Lajos.*

EGYESÜLETEK

Önkéntes kötelezett Tűzoltóság. Parnok: *Röhrig Dániel.*

Levente Egyesület.

Iskolánkívüli Népművelési Helyi Bizottság. Elnök: *Takács László.*

Péceli Polgári Dalárda. Elnök: *Stern Ferenc.*

VOGE. Elnök: *Kugler Antal.*

Stefánia Népszövetség. Elnök: *Tarnay Endréné.*

Róm. kath. Népszövetség. Elnök: *özv. Trugly Józsefné.*

Ref. Népszövetség. Elnök: *Deme Lászlóné.*

Ágh. ev. Nőszövetség. Elnök: *özv. Révész Sándorné.*

Mansz. Elnök: *özv. Trugly Józsefné.*

Crédó Egyesület. Elnök: *Fábry Endre.*

Péceli Atlétikai Klub. Elnök: *nemes Hoeffner Zsigmond.*

Péceli Kaszinó.

Ipartestület. Elnök: *Freisberger Hugó.*

Péceli Iparos Kör.

1896-ban alakult, *Kálix József* és *Stoonder Frigyes* kezdeményezése alapján; első elnöke *Jeszenszky Sámuel* lett. 1900-ban megszűnt és 1919-ben *Sallay István* újra alakította, aki most is elnöke a körnek.

PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK ÉS IPARVÁLLALATOK

Hitelszövetkezet. Elnök: *Tarnay Endre.*

Péceli Takarék Pénztár. Igazgató: *Micsinay Lajos.*

Hangya Fogyasztási Szövetkezet.

1918-ban létesült 300 taggal, s ma 1152 tagból áll. Helyben egy főüzlet és három fióküzlet áll fenn. Mindegyiknek italmérése, főüzletnek dohányárudája is van.

Igazgató: *Maurer Ferenc.*

Bpesten 1896-ban született, iskoláit is ott végezte, 1912-ben érettségi után Köztisztviselők Szöv.-nél volt alkalmazva, mint gyakornok, MOVE fogy. szöv. alapító tagja és főkönyvelő irodafőnöke három éven keresztül. 1923-ban lépett a Hangya kötelékébe, 1926-tól helyben a Hangya Szövetkezetek igazgatója. Harcolt az olasz fronton és tüdőlövést kapott. Károly cs. ker. és seb. é. tulajdonosa.

Péceli Gőztéglagyár R. T.

1872-ben Fáy Béla alapította, 16 kat. holdon fekszik, 50 lóerős gőzgép, felvonó, törőhenger, síma henger és téglaprés áll a rendelkezésére. A gyár 40 alkalmazottat foglalkoztat.

Gyárvezető: *Hirth Géza.*

1900-ban Csóbrágnorbeken (Heves m.) született, iskoláit Dobsinán, érettségit Bpesten tett. Téglagyári szakiskolát Németországban végzett. Előbb mint üzemsegéd, 1925-től mint gyárvezető működik.

Phőbus Villamossági Rt. kirendeltsége. Vezető: *Kertész István.*

Kéthelyen (Somogy m.) 1885-ben született, felsőiparisk. Bpesten végzett, szakmáját is ott tanulta. A bpesti villamossági rt.-nál működött. 1911-től a Phőbusz villamossági rt.-nál Ujpesten, 1914-től mint vezető helyben működik. Román fronton küzdött, rokkanttá vált. Három testvére vett részt a háborúban, kettő sebesült, egy hősi halált halt.

Nyugdíjasok

okanyi Szlávy Mihály ny. MÁV s. tiszt.

Abonyban 1884-ben született, középiskoláit Késmárkon végezte. A MÁV. szolgálatába 1907-től 1925-ig volt, mint rokkantat nyugdíjazták. Harcolt a háborúban, tüdőhártya repedést és agyrázkódást kapott, 25 százalékos rokkant. Több egyesület tagja.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Fogarassy József.*

Pécelen 1885-ben született, iskoláit u. itt és Bpesten végezte. Iparát édesatyja műhelyében tanulta, 1905-ben szabadult fel. Segédéveit Bpesten és Székesfehérváron töltötte. Üzletét nagyatyja alapította, melynek 1912 óta önálló tulajdonosa s asztalos műhelyét is ugyanakkor nyitotta meg. A háború alatt az orosz fronton küzdött s fogságba esett.

Kobrehel András.

Isaszegen 1891-ben született, iskoláit helyben végezte, szakmáját Izsákon tanulta, mint segéd Bpesten. Aszód és helyben dolgozott. 1924-ben lett önálló helyben. Az üzlet saját házában van berendezve. Résztvett a háborúban bátyjával együtt, aki kétszer sebesült.

Rosza Balázs.

1906-ban Chinorányban született. Iskoláit Pécselen és Rákosligeten végezte. Szakmáját Pécelen tanulta. Mint segéd helyben és Budapesten dolgozott. 1930 óta önálló mester helyben. Üzeme szülei házában van berendezve.

Strausler Lajos.

A céget 1880-ban *Strausler Frigyes* alapította Isaszegen 1882-ben Pécelre helyezte át. A telep 3000 négyszögölön fekszik. A famegmunkáló- és cementáruüzem és a tüzifavágótelep géperőre van berendezve. Van egy 16 HP D'essel-motor, egy 10 HP és egy 3 HP villanymotor.

Sallai Testvérek.

Ácsok: *Márkus István, Monori András, Monori István.*

Bádogosok: *Heller Márton, Kasz Imre.*

Biztosítási ügynökök: *Jamriska Lajos, Röhrig Dániel, Simonits Ferenc.*

Bognár: *Ferenczi József.*

Borbélyok: *özv. Bitskey Józsefné, Demkó Gyula, Gertner Ferenc, Rőhl Rezső.*

Bor-, sör- és szeszkereskedők: *Földi Kálmán, Járó István, Heller Béla, Kiss Illés, id. Koncz István, Mursik Sándorné, Tóth István.*

Bútorkereskedő: *Strausler Lajos.*

Cement- és mészkereskedők: *Eperjessy Testvérek, Strausler Lajos.*

Cipészek: *Bezák Flórián.*

Kirozányban (Nyitra m.) 1904-ben született. Szakmáját Isaszegen tanulta, mint segéd Isaszeg, Bpest, Pécel működött. 1931-től önálló cipészmester helyben. Szaktanfolyamot 1928—29-ben Bpesten végzett. Testvérei résztvettek a háborúban s kétszer sebesültek.

Layer Béla.

Pécelen 1896-ban született. Szakmáját helyben tanulta, mint segéd Bpesten dolgozott. 1919 óta önálló helyben. Két sógora résztvett a háborúban.

Mihályi Péter.

Romániában 1893-ban született, iskoláit is ott végezte, szakmáját ott tanulta. Mint segéd Romániában és Bpesten működött. 1922-től helyben önálló cipészmester.

Strebó József.

Helyben 1906-ban született, iskoláit is itt végezte, szakmáját is itt tanulta. Mint segéd Bpesten dolgozott. 1930-tól helyben önálló.

Toma Dávid.

Etelén (Komárom m.) 1895-ben született, iskoláit Megyeresen végezte, szakmáját Komáromban tanulta. Veszprémben 1920-ban szabadult fel. Mint segéd Bpest és Veszprémben dolgozott. 1929-től helyben önálló. Küzdött orosz, olasz fronton, kétszer sebesült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Márkus György, Márkus László, Váhl Lajos.

Cséplőgéptulajdonosok: *Bognár Mihály* 1, *Fáy György* 2 cséplő, 1 traktor, *Fityus István* 1 cséplő, *Juhász István* 1 cséplő, *Sallai János és Tsai* 2, *Ujlaky Sándor* 1 cséplő.

Csizmadia: *Pah János.*

Cukrász és cukorkakereskedő: *Zsivkovits József.*

Dohánytőzsde tulajdonosok: *Leitner Olga, Szlávi Mihály.*

Építőanyagkereskedő: *Eperjessy Testvérek.*

1926-ban létesült. Futura szöv. alapítása. Tulajdonosok *Eperjessy Sándor és ifj. Eperjessy Béla.* Előbbi 1905-ben Pécelen született, középiskoláit és közgazdasági egyetemet Bpesten végezte. 1926-tól önálló fateleptulajdonos helyben. Ifj. Eperjessy Béla Pécelen 1909-ben született, iskoláit Bpesten végzi, építészmérnök jelölt. Mint társtulajdonos működik.

Építési vállalkozók: *Freisberger Hugó, Kardos Károly, Popovits Gábor.*

Fakereskedők: *Eperjessy Testvérek, Strausler Lajos.*

Fényképészek: *Berger Rozália, Schwartz Ármin.*

Földbirtokosok: *Szirmai Rezső.*

Gyöngyösön (Heves m.) 1867-ben született, iskoláit is itt végezte. Önálló gazdálkodást 1912-ben kezdett helyben 500 kat. holdon. 1923-tól elnöke az izr. hitközségnek s mint vezetőember köztiszteletben áll. Küzdött a háborúban. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., bronz, Károly cs. ker. és seb. é. Két fia is résztvett a háborúban, egyik fia 50 százalékos rokkant, másik fia hősi halált halt.

dr. Balogh Imre 219 kh., *Fáy György* 500, *Duliskovics Arnold* 178, *Fuchs Örök* 694, *Jeszenszky József* 57, *Kálix Vilmos* 61, *Kálix Ödön* 71, *Kelecsényi Izabella* 708, *Kelődűlői birtokosság* 263, *László József, Manyák András* 250, *Melichár Kálmán* 190, *Minya Mihály* 61, *Pauncz Jenő* 59, *Ref. Egyház* 139, *Schmiedl János* 90, *Ujlaky Sándor* 322, *Wodiáner Mária* 258 kh.

20 kat. hold és ennél nagyobb további birtokosok: *Glózik Rozália, özv. Forgó Tamásné, özv. Béres Jánosné, Pekári örökösök, Glózik István, Róm. kath. Egyház, Nagy László, H. Sallai János, id. Imre János, Tóth Ágoston, özv. Bajkai Jánosné, Zsák Ignác és tsa, Dörsug Tibor, Gódor János, özv. dr. Baky Imréné, id. Tóth István, Királytelep, Ágh. ev. Egyház, F. Sallai János, özv. báró Jeszenák Jánosné, Bene András, Schmiedl Antal és János, Fityus István, Bezák József.*

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Brack Emánuel.*

Nógrádverőcén 1888-ban született, iskoláit Rákospalotán és Bpesten végezte, szakmáját Balassagyarmaton tanulta, segéd Balassagyarmaton és Losoncon volt. 1920-tól önálló kereskedő helyben. Péceli frontharcosok szervezője, atlétikai klub alelnöke. Stefánia Szöv., ipartestület és Iparoskör, Sasikör vál. tag. Orosz és olasz fronton küzdött és megsebesült. Kis ez., bronz, Károly cs. ker., seb. érem tulajdonosa.

Engel József.

Jászalsószentgyörgyön 1901-ben született, iskoláit Szolnokon végezte. Mint segéd Budapesten gyakorolta szakmáját. 1927-től önálló fűszer-, vegyes- és rőfösárukereskedő helyben. Apja szerb és olasz fronton küzdött, apjának testvére hősi halált halt.

Kallós Sándor.

Nógrádbercelen 1869-ben született, iskoláit helyben végezte. Kereskedői szakmát is itt tanult. Mint segéd helyben és Bpesten dolgozott. 1916-tól önálló, fűszer-, vegyeskeresk. és vendéglős helyben. Küzdött a háborúban. Egyik fia orosz fogoly volt, másik fia sebesült.

Klein Márton.

Sóskúton (Fehér m.) 1890-ben született, iskolát, valamint szakmáját is ott tanulta Budapesten, Szegeden hosszabb ideig működött mint segéd, majd 1914-től önálló fűszer-, vegyes- és rőfösárukereskedő saját házában. Italmérés, trafik és fióküzlettel bír. Orosz, olasz fronton harcolt, egyszer sebesült. Kis ez., bronz, Károly cs. ker., seb. érem tulajdonosa.

Liebermann Ármin.

Fricsen (Sáros m.) 1880-ban született, iskoláit Pakson végezte, szakmáját Bpeste tanulta. 1912-től önálló fűszerkereskedő saját házában. Küzdött az orosz fronton, fogságba esett, 1918-ban jött vissza. Egyszer sebesült.

Singer Ernő.

Helyben 1882-ben született, iskoláit u. itt végezte. Kereskedőszakmát atyjánál sajátította el 1895-ben. 1926-tól önálló fűszer- és vegyeskereskedő helyben. Háztulajdonos. Harcolt az orosz fronton, s mint beteg jött vissza. Több testvére vett részt a háborúban, két bátyja hősi halált halt.

Preszánszky Mihály.

Bpesten 1874-ben született, iskoláit Vácon, technológiát Bpesten végezte. Iparát helyben tanulta. Rozsnyón (Gömör m.) lett önálló, jelenleg helyben önállósította magát. A pé-

celi Hangya szöv. vezetője volt öt éven keresztül. Péceli Iparoskör jegyzője, Leveneteegyesület rendes tagja.

Steiner Sándor.

1858-ban Alsónémedin született. Szakmáját Jászárokszálláson tanulta. Mint segéd Baján, Békéscsabán, Tatán, Pécelen működött. 1882 óta önálló kereskedő a saját házában helyben. Fiai: Imre tart. hadnagy 100 százalékos rokkant, Ödön orosz fogságban hősi halált halt.

Jakubecz Henrik, Juhász Sándor, Hangya Fogy. Szöv., Klein Gáspár, Peschek Jánosné, Weisz Sándor.

Gépkereskedő és gépügynök: *Keiner Vilmos.*

Hentesek és mészárosok: *Faragó József.*

Pécelen 1879-ben született, iskoláit is itt végezte. 1912-től önálló helyben. Ősrégi nemesi családból származik, ősei már 1457-ben jöttek be Erdélyből. A háború alatt az olasz és francia fronton küzdött és 1917-ben 100 százalékos rokkant lett.

Hodászy Béla.

Bpesten 1888-ban született, iskoláit és szakmáját u. ott végezte. 1910-től önálló, helyben 1920-tól működik. Ipartest. alelnöke és számos egyesület tagja. Szerb és orosz fronton harcolt, orosz fogságba esett, honnan 1919-ben szökés útján jött haza. Öccse sebesült, tart. főhadnagy.

Magyar Rezső.

Pécelen 1896-ban született. Szakmáját apjánál tanulta. Mint segéd Bpesten dolgozott. 1924-ben önállósította magát helyben. A háborúban az 1. h. gy. e. kötelékében teljesített szolgálatot, orosz, olasz fronton harcolt. Mint tizedes orosz fogságba esett, ahonnan megszökött. 1918-ban mint 25 százalékos rokkant szerelt le. Károly cs. ker. és a háború emlékérem tulajdonosa.

Pálinkás István.

1873-ban Pécelen született. Szakmáját Budapesten tanulta, 1891-ben szabadult fel. Mint segéd ugyanott dolgozott, 1905-ben lett önálló Bpesten, 1926 óta pedig helyben. Ref. egyház presbitere. Édesapja résztvett a 48-as szabadságharcban. A háborúban az 1. h. tüzér e. és 5. h. tüzérezrednél teljesített katonai szolgálatot, orosz és román fronton harcolt. Az összeomláskor szerelt le. Károly cs. ker. és a háborús emlékérem tulajdonosa.

Strammer Géza.

Isaszegen 1908-ban született, iskoláit is ott végezte, szakmáját Gödöllőn tanulta. Segéd volt Pécel, Bpesten. 1929-től önálló hentes- és mészárosmester helyben. Édesatyja résztvett a háborúban.

Halász György, id. Majzik Pál, ifj. Majzik Pál.

Kárpitos és kocsifényező: *Tóth János.*

Kávéháztulajdonos: *Tómánn Ferenc.*

Kerékgyártó: *Ferenczi József.*

Kertészek: *Fülöp László.*

Helyben 1872-ben született, iskoláit is itt végezte. Szakmáját Bpesten tanulta. Majd Rimaszombat város kertésze, Bpest kerepesi temető ker. és Sarajevóban hét évig volt önálló kertész. Helyben 1927-től önálló virágkertész 292 négyögöl területen. Orosz fronton küzdött, fogságba esett, 1916-ban jött vissza mint rokkant.

Fülöp Tamás.

1875-ben született Pécelen, iskoláit ugyanott végezte. Szakmáját Bpesten sajátította el. Mint segéd Bpesten dolgozott és 18 évig volt urasági kertész, 1918 óta önálló kertészete van helyben. 320 négyszögölön kertészkedik s csak virágokat termel.

Gráf Lipót.

Dreschirchenben (Ausztria) 1882-ben született, iskoláit Wienben végezte, a kertészeti szakot is itt tanulta. Bpesten és Mátyásföldön volt segéd, 1930-tól önálló kertész helyben. Hétszáz négyszögöl területen fekszik kertészete. Háború alatt frontszolgálatos volt.

Krizmanits Zsigmond.

Kocsmárosok, vendéglősök: *Faragó Sándor.*

Esztergomban 1878-ban született, iskoláit is itt végezte. Szakmáját 1900-ban tanulta u. ott. 1924-től mint önálló kocsmáros működik helyben. Harcolt az orosz fronton, súlyosan sebesült és 50 százalékos rokkant lett, 1916-ban szerelt le.

Heller Béla, Maglódi út 17.

Helyben 1883-ban született, iskoláit u. itt végezte. Szakmáját atyjánál tanulta. 1910-től önálló vendéglős helyben. Hadiszolg. teljesített.

Muzsik Sándorné.

1928-tól önálló vendéglős helyben. Férje ny. MÁV s. tiszt. 1892-ben lépett a MÁV szolgálatába, 1921-ben nyugállományba vonult. Hadiszolgálatot teljesített.

Pauker Ármin, Bartoshegy u. 9.

1927-től a vendéglő saját tulajdonát képezi, a kereskedés 1927-ben ment a tulajdonába. Háztulajdonos. A háború alatt orosz fronton harcolt, egyszer sebesült, 1918-ban szerelt le. Károly cs. ker. és háborús e. érem tulajdonosa.

Tóth István.

Dunaföldváron 1874-ben született, iskoláit is itt végezte. Előbb Bpesten, majd Mono-

ron. 1911-től helyben vendéglős. Orosz, román és olasz fronton küzdött 36 hónapig. Kitüntetései: kis ez., bronz II., Károly cs. ker. és vaskereszt.

Brak Emánuel, Járó István, Kiss Illés, id. Koncz István, Pálinkás Istvánné, Szamek Mórné, Tomann Ferenc.

Kovácsok: *Jakus Pál, Juhász László.*

Kőművesek: *Birschl Árpád, Horváth József, Kardos Károly, Kurdi Károly, Mikes József, Sallai József, R. Tóth Benő, Venczel Sándor.*

Könyv- és papírkereskedő: *Tómann Irma.*

Kötélgyártó: *Rátkai Mihály.*

Lakatosok: *Layer Pál.*

Pécelen 1876-ban született. Szakmáját Budapesten tanulta, 1895-ben szabadult fel. Mint segéd ugyanott és Németországban dolgozott. 1900—1923-ig az államvasut kötelékében dolgozott. 1923-tól önálló helyben.

Hegedűs Mihály, Juhász István, Katona Dezső, Kassz Imre.

Lisztkereskedő: *Heller Vilmos.*

Malomtulajdonos: *Sándor József.*

Lábodon (Somogy m.) 1886-ban született, iskoláit Mikében végezte. Szakmáját u. ott tanulta 1900-ban. Segédéveit Kaposújlak, Kaposvár és még több nagyobb helyen töltötte. 1926 óta helyben önálló malomtulajdonos. Testvére résztvett a háborúban s hősi halált halt.

Marhakereskedő: *Singer Ernő.*

Műszerészek: *Gazsó és Czétényi.*

Gazsó János Rákoscsabán 1903-ban született, hol iskoláit is végezte. Szakmáját Budapesten tanulta s mint segéd is ott dolgozott. 1930-tól önálló műszerész és mechanikai üzemtulajdonos. Fivére orosz fronton hősi halált halt.

Órás és ékszerész: *Kmrizsa Pál.*

Pékek: *Kukuk Lipót.*

Bpesten 1894-ben született, szakmáját helyben tanulta, 1927-től önálló sütőmester helyben. Olasz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le.

Ungvári József.

Jászfényszarun 1867-ben született, ahol iskoláit is végezte. Szakmáját Cegléden tanulta s mint segéd 1893-ig dolgozott. 1893-tól önálló sütődéje van helyben. Feleségének három unokafivére hősi halált halt.

Wildhoffer Ferenc.

Győrben 1883-ban született, iskoláit és szakmáját is ott tanulta 1897-ben, majd Budapesten és Székesfehérváron dolgozott. 1919-től önálló pékmester helyben. Háborúban a szerb, orosz, román és olasz frontokon küzdött 1918-ig.

Wildhoffer István.

Győrben 1882-ben született, szakmáját is ott tanulta. Segéd volt Győr, Bpest, Moson, Magyaróváron, ahol szaktudását tökéletesítette. Helyben önálló 1909-től. Az összes frontokon harcolt.

Rövidárukereskedő: *Aneisz Hermann, Stern Ernő.*

Szabók: *Durr János, Németh András, Verdes József.*

Szíjgyártó: *Tóth János.*

Szikvízgyárosok: *Sallai István.*

Helyben 1878-ban született, iskoláit is itt végezte. 1900-ban lépett a MÁV szolgálatába, 1922-ben nyugdíjba ment. 1923-tól áll fenn az üzem. Mint vasutas teljesített hadszolgálatot. Három testvére vett részt a háborúban, egyik orosz fogságban hősi halált halt.

Szolga Lajos.

Pécelen 1902-ben született, iskoláit u. itt végezte, ács szakmáját is itt sajátította el. 1926-tól helyben mint önálló működött. 1929-től önálló szódagyáros helyben. Bátyja is résztvettek a háborúban, sebesültek is.

Szobafestők és mázolók: *Schwartz Ármin, Szabó István.*

Villanyszerelő: *Brocsko István.*

1896-ban Pécelen született, iskoláit is itt végezte. Szakmáját Bpesten és Pécelen tanulta. Mint segéd Bpesten, Pécelen, Rákoskeresztúron dolgozott. 1927 óta önálló mester helyben. Orosz fronton harcolt. 1917-ben mint nélkülözhetetlent a m. kir. államvasutak felmentették.

Temetkezési vállalkozók: *Fogarassy József, Sallai István.*

Tímár: *Peringer József.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Eperjessy Testv., Strausler Lajos.*

Üveges és üvegkereskedő: *Heller Béla.*

Vitézek: *v. Monori Sándor* kántortanító, *v. Cserei József* róm. kath. ig. tanító, *v. Kiss József* földmíves, *v. Kacsándi Károly* ispán, *v. Széki János* tényleges katona, *v. Papp László* MÁV műszaki tisztviselő, *v. Nánay Sándor* földmíves, *v. Bártfalvi Aladár, v. Bátor Elemér, v. Kocsis János* rendőr.

RÁKOSCSABA

Nagyközség.

A XV. század elején már a *Széchiek* birtokában találjuk, akik 1411 előtt *Mesztegnyői Szerecsen* mesternek elzálogosították. A zálogból Széchi Miklós tárnokmester váltotta vissza, aki után fia Széchi Tamás vette birtokába a falut. 1471-ben a Széchi Család kölcsönös örökösödési szerződésre lép e helységre nézve az *Ujlakiakkal.* 1520-ban *Báthori István* nádor e helységet *Széchi Péternek, Prókopnak* és *Franknak ítélte oda.* Közvetlenül a mohácsi vész után *Széchi István* lett a falu földesura, ki 1535-ben bekövetkezett haláláig bírta a helységet. Ebben az évben *Werbőczy István* birtokába került. 1650-ben *Szelényi János* volt a helység új birtokosa, aki *Csorgolinak,* ez pedig *Rádaynak adta* el, aki 1723-ban új adományt kért e helységre. A református egyház már az 1626—29. években fennállott. A templom 1627-ben épült, s 1904-ben ujjáépítették. 1690-ben a lakott helységek között írták összse, de mind 1695-ben, mind az 1754. évi összeírásban csak pusztaként szerepel; ekkor a *gróf. Hardek* és a *báró Laffert* családok birtokában találjuk. A róm. kath. plébániát 1759-ben alapították. Az anyakönyvek 1762-ben veszik kezdetüket. A templom 1787-ben épült. Az elkülönözés a földesúr és a lakosság között 1840-ben történt. 1848-ig a báró Laffert család volt a helység földesúra.

A világháborúba bevonult katonák száma: kb. 2500, hősi halottaké: 116, hadiözvegyeké: 15, hadiárváké: 1, akik járadékot kapnak. A hősi halottaknak emléket állítottak fel.

Oláh megszállók 2 embert megöltek, anyagi javakban felbecsülhetetlen kárt okoztak.

A földreform folytán az igénylők 505 hold földet és 450 házhelyet kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság száma az 1930. évi népszámlálás szerint: 8221 lélek. Színmagyar. Róm. kath.: 5600, ref.: 1940, ágh. ev.: 360, unit.: 3, g. kath.: 10, g. kel.: 3, izr.: 135, baptista: 152. *Házak száma:* 1614.

Területe: 4069 kh., melyből a községé: 117 kh. Szántó: 3072 kh., rét: 238, legelő: 364, erdő: 41, szőlő: 86, kert: 68 kh.

Terményei: rozs átlagos évi termése 6 q. és gyümölcs.

Vas. áll.: *helyben.*

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Pü. szak.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Ip. fü., OTI, Vál. ker.: *Bpest.* Pü. bizt.: *Vác.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi elöljáróság

Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *liborcfalvi Mihály Árpád* főjegyző.

Közigazgatási működését Szeben vármegyénél kezdte. 1902 július 2-től 1904 június 6-ig közig. gyakornok, 1910 február 7-ig szolgabíró, 1918 február 1-ig várm. aljegyző, 1919 január 1-ig várm. II. főjegyző. Pest vármegyében 1919 január 1-től 1924 június 30-ig mint tb. főszolgabíró a gödöllői járási főszolgabírói hivatalban. Rákoscsaba községben 1924 október 15-től vezető községi jegyző.

Magyar Nemzeti Szövetség gödöllői köreinek ügyvezető elnöke 1920—24-ig. Rákoscsabai EME díszelnöke, Rákoscsabai MOVE elnöke, Rákoscsabai Vasutasok Körének díszelnöke Rákoscsabai Kaszinó alelnöke, Rákoscsabai Testgyakorlók Körének elnöke.

Mint szebenvármegyei aljegyző a világháborúban mint mozgósítási előadó működött, ennek elismerése gyanánt a III. oszt. polg. hadi érdemkereszttel tüntették ki. 1918 április 24-én kineveztetett a nagyszebeni leszerelési állomást területére átmenetgazdasági biztossá.

Közig. jegyző: *Böröcz József.* Aljegyzők: *Rabb Ambrus, Száving István.*

Kezelők: *Kling József, Mihály Györgyné, Nagy László, Tomor József.*

Közs. bíró: *Zsiáh István.* Törv. bíró: *Gerendő János.* Pénztáros: *Mezey József.* Közgyám: *Nagy Antal.*

M. kir. posta

Póstamester: *dr. Balatonyi Lajosné.*
Kiadó: *Schraml Ilonka.*

Máv. állomás

Áll. főnök: *Quint János* MÁV tiszt.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. Egyházközség. Esperesplébános: *Lokaicsek Károly.*

Kántor: *Merva Ferenc.*

Reform. Egyházközség. Lelkész: *Szánthó Géza.*

Kántortanító: *Farkass Sándor.*

Magánpolgári iskola. Igazgató: *dr. Raikovich Kálmán.*

Tanárok: *Jogics Mária, vitéz Kovács Ferencné, Szludy Vilmos, Zsarkóczy Gyuláné.*

Állami Elemi Iskola.

1910-ben létesült közs. jelleggel. Bérelt helyiségben, három tanerővel, 132 tanulóval kezdte működését. 1912-ben négy tanteremmel épült és államosították. Az oláh megszállás alatt kaszárnya volt. 1927-ben két tanteremmel és igazgatói lakással bővült. Ma nyolc osztálya van hét tanerővel és 300 tanulóval. Népművelési mozgalommal, könyvtárral és gazdag szertárral rendelkezik. Énekkara, önképzőköre, ifj. egyesülete és cserkészcsapata van. 1924-ben tanonciskolát szerveztek 60 tanulóval. Az iskola fejlesztése körül *Schwartz János* igazgatónak és az 1924 óta működő *Nagy Miklósnak* vannak érdemei.

Igazgató: *Nagy Miklós.*

1886-ban született Molnárvágása községben. A tanítóképzőt Sárospatakon végezte. Sáros, Bácsbodrog, Máramaros és Bihar vármegyékben működött. 1919-ben az oláh megszállás miatt Gödöllőre menekült. Egyideig ott, majd Sashalmon, végül 1924-ben helyben kapott állandó beosztást. Az áll. el. iskola és a tanonciskola igazgatója. Az OKH, a Méhészkör elnöke, a Hangya szöv. igazg. tagja, a képviselőtest. tagja, népművelés gondnoka. A háború alatt rövid ideig hadi szolgálatot teljesített.

Tanítók: *özv. Thury Jánosné sz. Szentkereszty Jolán.*

Kecskeméten született. 1925-ben nevezték ki Rákoscsabára s azóta itt működik. A Szociális Misszió jegyzője az Orsz. Vöröskereszt fiókjának vezetője a Kath. Leányegy. vezetője. Férje MÁV tisztviselő volt.

Böjthe Ilona, Folbert József, Horváth Boldizsárné, Pintér István, dr. Raikovich Kálmánné.

Róm. kath. elemi iskola. Ig. tanító: *Merva Ferenc.* Tanítók: *Alberth Margit, Fridrik Viktor, Lukács Tiborné, Méry Mihály, Vitárius Mihályné.*

Ref. elemi iskola. Igazgató: *Zilahy Ferenc.* Tanító: *Farkasné Kádár Gabriella.*

Óvoda. Óvonők: *Török Gizella, Vass Margit.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs. orvos: *dr. Áts János.*

MÁV pályaorvos: *dr. Duderszky Barna,* Kossuth L. u.

1895-ben született Alsósztregován, 1922 óta lakik Rákoscsabán. A MÁV szolgálatában mint pályaorvos működik. 1915-ben bevonult, egy évig harctéri szolgálatot teljesített. 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker.

OTI orvos: *dr. Koleszár György.*

Magánorvos: *dr. Tóth József.*

Gyógyszertár. Tulajdonos: *dr. Vagaszky Kázmér.*

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK.

Köteles tűzoltóság. Parnok: *Imrey Ferenc.*

Levente Egyesület. Elnök: *Mihály Árpád.* Főoktató: *Száving István.*

MOVE polg. lövészegylet. Elnök: *Mihály Árpád.* Parnok: *szendrői Kovách Géza.*

Kaszinó. Elnök: *Lokaicsek Károly.*

Polgári Kör. Elnök: *Zsiák István.*

Póstások Köre. Elnök: *Velcz János.*

Vasutasok Köre. Elnök: *Debreczeni János.*

R. Testgyakorlók Köre. Ügyv. alelnök: *Száving István.*

Temetkezési Egyesület. Elnök: *Böröcz József.*

Ébredő Magyarok Egyesülete. Elnök: *Szathmáry Pál.*

140. sz. Pro Pátria cserkészcsapat. Parnok: *id. Uthy István.*

Ipartestület és Iparoskör. Elnök: *Szabó Lajos.*

Szociális Misszió Társulat.

1920-ban alakult. Célja: szegénygondozás, templomgondozás, egyházi ruhák javítása, csecsemővédelem. Elnökei voltak: *Kaál Jó-*

zsefné, *Martin Istvánné*, *Lexa Ferencné*, *Tallián Zsigmondné* és *Tallián Irma*. 1929-ben a *Holub Ignácné* által ajándékozott zászlót felszentelték. Nevezett ugyanakkor gyóntatószéket és perselyt ajádékozott a templomnak. 1930-ban bekövetkezett halálával házát teljes berendezéssel a misszióra hagyományozta mint székházat. A misszió kebeléből alakult meg a cserkészcsapat Pro Patria 140. sz. elnevezés alatt. Ugyancsak kebeléből alakult a Szt. Terézről nevezett leányegyesület 1929-ben, *Sziklay Lajosné* és *Thury Jánosné* vezetésével. A misszió 1930-ban fényes keretek között ünnepelte meg tízéves jubileumát.

Jelenlegi elnöknője: *Kelecsényi Ágostonné.*

Lorántffy Zsuzsanna Egyesület. Elnök: *Zoltányi Kálmánné.*

Ref. Dalárda. Vezetője: *Farkas Sándor* ref. tanító.

Hitelszövetkezet.

Hangya Szövetkezet.

„Konzum".

Téglagyár. Tulajdonos: *Goldmann Antal.*

Nyugdíjas és özvegy

Kováts István ny. Máv. müsz. s.-tiszt, Rákóczi u. 21.

1865-ben született Érden. Hat középiskolát végzett. Előbb szüleinél gazdálkodott, majd mint segédjegyző működött. 1891-ben lépett a MÁV szolgálatába. 1922-ben nyugalomba vonult. Négy fia résztvett a háborúban és a nyugatmagyarországi harcokban is. Egyik közülük a harctéren szerzett betegségében meghalt.

özv. Nógrády Gyuláné, Aradi u. 19.

Néhai férje 1882-ben született Nagyváradon. Ugyanott nyolc reálgimnáziumot végzett. A Budapesti Hirlapnál, Rákosi Jenőnél dolgozott, majd Nagyváradon saját hírlapja volt. 1892-ben a „Közérdek" c. lapot indította meg. A román megszálláskor lapját betiltották, 1919-ben a románok elfogták, bebörtönözték és jobblábát eltörték. 1920-ban átjött a határon, — Feleségét és két gyermekét a románok szintén törvény elé idézték. Elnöke volt a „Gábor Áron" Munkaszövetségnek. Nyugatmagyarország megszállásakor 2000 emberrel fordult az osztrákok ellen. A kormányzó úr őfőméltósága életrajzát adta ki, 1930-ban elhunyt, a főváros díszsírhelyet adományozott számára.

Ujságíró

zs. Zsemley Oszkár, Szentkirályi u. 32b.

1878-ban született Bpesten. Középisk. érettségit tett. Zólyom, Somogy, Szatmár vármegyék félhivatalos lapjának felelős szerkesztője, ill. főmunkatársa. Mint főhadnagy résztvett a háborúban, megsebesült. Kitüntetései: kétszer S. gnum Laud., nagy ez., kis ez., bronz v. é., seb. ér., Károly csapatkereszt.

BETÜSOROS CIMTÁR

Agyagipar: *Goldmann Antal.*

Asztalosok: *Décsi Dezső, Ormos Dezső, Pallang Károly, Passinger József, Pataki Ferenc, Stefanovits Vince, Takács Béla, Vágó János.*

Autó- és cséplőgéptulajdonosok: *dr. Áts János, dr. Dudovszky Barna, dr. Koleszai György* (személyautók), *Goldmann Mór* traktor és cséplőgép, *Zsiák István* cséplőgép, *Lackovics József, Mihály János, Voros Endre*, teherautó: *Goldmann Antal, Jeney József.*

Ácsok: *Maurer Gyula, Maurer János, Oraf József, Pacsa István, Polgár György.*

Baromfikereskedő: *Gál Jánosné.*

Bádogosok: *Horváth József, Lédérer Samu.*

Biztosítási ügynökök: *Angyán Kálmán, b. Balázs Lajos, Burger Vilmos, Kicsi Péter.*

Bognárok: *Hoffmann Adolf, Navratil Sándor, Ujtz János.*

Borbélyok: *Angya Gusztáv, Kuncli Sándor, Szücs Lajos, Zsótér Lajos.*

Bőrkereskedő: *Acser József.*

Cement- és mészkereskedők: *Polgár Lajos, Strausler Mihály.*

Cipészek: *Katona János*, Zrinyi utca 6.

1884-ben született Soroksáron. Felszabadulása után több helyen mint segéd működött. Előbb Soroksáron, 1926-ban helyben önálósította magát. 1914-ben bevonult, az orosz és az olasz harctéren küzdött, kétszer sebesült. 1918-ban mint szkv. szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., sebesülési érem.

Demeter Sándor, Virágh Gyula.

Cukrász és cukorkakereskedő: *Frommberger Gusztáv.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *Császár Béla, özv. Dencskó Jánosné, Német nővérek, Schwer László, özv. Szathmáry Dánielné.*

Drogériatulajdonos: *Orosz Júlia.*

Építési vállalkozók: *Stern László,* Rákóczi u. 4.

1881-ben született Bpesten. Ipariskolát végzett. Mint építési rajzoló kezdte pályáját, később mint építésvezető működött. 1915 óta önálló mester. Előbb Rákosszentmihályon, később helyben ösállósította magát.

Kácser János, Szalay László.

Fakereskedők: *Merva János, Pisskó György, Polgár Lajos.*

Férfiszabók: *Broskó István, Soóki Árpád.*

Földbirtokosok: *kk. gróf Bolza Marietta,* Szarvas, házhelyekre parcellázva 402 kh., *Gerendő János* 32, *ifj. br. Schell Gyuláné* 700 kh. (haszonbérbe adva). *R. Szabó István* 24, *Tóth József* 40, *Zsiák István* 35 kh.

Földhaszonbérlők: *R. Hitelszövetkezet* 300 kh., *Zsiák István* 150 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *özv. Balogh Sándorné, özv. Bátky Ferencné, Burg Márton, Damm Dávid, Erényi Hermanné, Haupt Adolf, Hegyessy Gábor, özv. Imreh Ferencné, László J. Jenő, Szigethy Gyula, vitéz Tarnay Gyula, Varga Mihály.*

Ingatlanforgalmi ügynökök: *Földes Dezső, Szustai János, Jolhin Géza.*

Kádárok: *Keszler Mihály és Nándor.*

Kertészek: *Balázs Károly, Nagy János.*

Kerékgyártó: *Tizedes István.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Barizs Sándor, Deli Sándor, Kovács István, Mezey Erzsébet, Móricz Gyula, özv. Pejcsik Jánosné, Pisskó György, H. Vitárius István, Weisz Ignác.*

Kovácsok: *Gacsal József, Sterk Sándor, Tóth János.*

Kőművesek: *Kácser János, Laukó János, Szalay László.*

Könyvkötő: *Papp József.*

Lakatosok: *Máçsovics Sándor, Szabó Mihály.*

Malomtulajdonos: *Maurer Ferenc.*

Női szabók: *özv. Bessenyei Jánosné, Traindl Ernőné.*

Pékek: *Both István, Ivanits P. János, Juhász Nyitó András, Kaninek István, Sulyok József, Vetési Elek.*

Strandfürdő tulajdonos: *Goldmann Antal.*

Temetkezési vállalkozók: *Ormos Dezső, özv. Sörés Mihályné.*

Üveges és üvegkereskedő: *Büklin József.*

Vaskereskedő: *Kristó Sándor.*

Vitézek: *v. Tarnai Gyula* kereskedő, *v. Velez András* földmíves, *v. Kovács Ferenc* rendőrségnél tisztv., *v. Juhász István* MÁV s. munkás.

RÁKOSKERESZTUR

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Ujmajor, Homokiszőlő, Erdészlak, Agyagos, Erdőalatti-* és *Orgoványi*-dülő.

A községet 1690-ben elhagyott helyként írták össze. A község törzslakossága a XVII. század végén települt be újra. Az 1715. évi összeírás alkalmával 10 adóköteles háztartást vettek fel, 1720-ban ellenben nem szerepel az összeírásban. Ekkor a *Podmaniczky* család volt egyik birtokosa; e család udvarházáról Bél Mátyás is megemlékezik 1737-ben megjelent művében. A XVIII. század közepén *Bujanovszky* tábornok birtokába került. Ő építtette 1760—1770 között a helységben levő régi kúriát, mely később báró Podmaniczky Zsuzsánna, férjezett *gróf Vigyázó Sándorné* tulajdonába ment. Bujanovszky tábornok a helység felsőrészét Würtembergből behívott német gyarmatosokkal telepítette be. 1848-ig a *báró Podmaniczky* és *báró Wenckheim* családok voltak a helység földesurai. A határrendezést 1867-ben eszközölték egyezség útján. Az ágostai evangélikusok temploma 1809-ben, a róm. katholikusoké 1894-ben épült.

A világháborúba bevonult katonák száma: 700, hősi halottaké: 136, hadiözvegyeké: 21, hadiárváké: 20. A hősi halottaknak emléket állítottak fel.

A földreform folytán az igénylők 608 házhelyet és 135 hold földet kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 8760 lélek. Magyar: 3504, német: 1752, tót: 3329, egyéb: 175. R. kath.: 4423, ref.: 261, ágh. ev.: 3502, izr.: 174. *Házak száma*: 1160. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 7506 lélek és 1208 ház van.

Területe: 27 kh., melyből a községé: 12 kh. Szántó: 27 kh. *Talajviszonya:* homok. *Terménye:* rozs, évi átlagos termés 6 q.

Vas áll.: *helyben.*

Pósta, Táv., Csö.: *helyben.* Tel.: *Rákoscsaba.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóhiv., Pü. szak.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI, Vál. ker.: *Bpest*, Pü. bizt.: *Vác.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Telefon: Rákoscsaba 4.

Vezetőjegyző: *Tarnay Béla* főjegyző.

Lajosmizsén született 1883-ban. A hadapródiskola elvégzése után a 9. huszárezred tényleges tisztje volt 1908-ig. Majd egyévi jegyzőgyakornoki idő és a közig. tanfolyam elvégzése után 1910—1916-ig Cinkotán volt aü. jegyző, azóta Rákoskeresztúr főjegyzője. A gödöllői járás jegyzői egy.-nek elnöke, törv. biz. választott tagja, Leventeegyesület, Hangya szöv. elnöke. Mozgósítástól 1914 decemberig orosz fronton harcolt. Kommun alatt a vörösök a gyűjtőfogházban fogva tartották, kiszabadulása után Ausztriába szökött, ahol Feldbachban internálták. Onnan kommun bukása után Lehár ezredessel mint a tiszti különítmény tagja tért vissza az országba.

Adóügyi jegyző: *Tóth Gábor.*

1899-ben született Egyeken. A honv. hadapródisk. Nagyváradon végezte. Majd érettségi vizsgát tett és elvégezte a jegyzőtanfolyamot Miskolcon. Először Egyeken segédjegyző, majd Mezőnyéken aljegyző lett, 1924-ben Mogyoródon és 1928 óta Rákoskeresztúron aü. jegyző. A MOVE Lövészegylet s a község összes egyesületének vál. tagja. Háborúban a román fronton harcolt, mint hadnagy szerelt le.

Aljegyzők: *Tóth Sándor.*

Fóton született, jegyzői oklevelét Egerben szerezte. Előbb Fóton, majd 1925 óta Rákoskeresztúron aljegyző. Levente főoktató. A „Rákoskeresztúri Legeltetési Társulat"-ot ő alakította, MOVE. Polg. Lövész Egy. tagja. Háborúban az olasz fronton harcolt; géppuskás szak. parnok volt és mint zászlós szerelt le. Bronz v. e. és Károly cs. kereszt tulajdonosa.

Tőke Dénes.

1901-ben Nyírbélteken született. Gimn. érettségit tett. A jegyzőtanfolyam elvégzése után Szandán, Rákoscsabán és Rákoskeresztúron volt aljegyző. MOVE tagja. Főtartalék parnok. Édesatyja mint hadnagy végigküzdötte a háborút. Sign. Laud. kard., nagy ez. v. é., Károly cs. ker. és egy török v. é. tulajdonosa.

Közs. bíró: *Hamml Pál.* Törv. bíró: *Gacsi Mihály.* Pénztáros: *Altsseber András.* Közgyám: *Lay István.*

Máv. állomás

Áll. főnök: *Seress Géza.*

1885-ben született Tu.án. Középisk., vasúti szakvizsgát és tiszti tanfolyamot Bdapesten végezte. 1903 óta Rákoson, Hódságkálvárián, Isaszegen, Torbágyon teljesít szolgálatot. 1920 óta Rákoskeresztúr és Rákosliget állomások vezetője. Isk. kívüli Népművelési Egyl. tagja. Háborúban orosz fronton harcolt, 1915-ben a vasút felmentette Bronz v. é., Károly cs. ker., seb. ér. szolg. érd. ker., háborús német emlékérem a kard.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. Egyházközség. Plébános: *dr. Béky László.*

Ágh. ev. Egyházközség. Lelkész: *Noszkó István.*

Rákoskeresztúri áll. polg. fiúiskola.

A község társadalmának kérésére *Preszly Elemér* főispán a közs. díszpolgárának segítségével, 1926-ban szerveztetett mint fiú- és leányiskola. A messze környék egyedüli áll. iskolája, a község minden jóakarata dacára saját helyiség nélkül van. A leányiskola szünetel. A fiúiskola tanulóinak száma 134. Az orsz. Gyermekvédő Liga kormányzósága határozata szerint az ország összes kitünően tanuló diákjait a rákoshegyi intézetbe gyűjtik és a keresztúri iskolában tanítják tovább mint bejáró növendékeket. A magyar tehetségmentés eme fényes gondolatát minden erejével szolgálja az intézet.

Az intézet első ig.: *Bolyos István.* 1930 óta *Schozenszky János.* Tanárok: *Farkas Imre, Bilák Izidor, Fülöp Jolán, Péterfy Lajos, Rissányi Margit, Veszelyné Tomássovits Mária.* Hitoktatók:

Béky László esp. pléb., *Szabó Loránt* ág. ev. lelkész, *Pátkay Irma* ref. hitoktató és *Silberstein Sándor* izr. hitoktató.

Róm. kath. el. iskola.

Az 1867-ben már működött egy tanítóval, 1889-ben már egy, 1892-ben még egy segédtanítót kell alkalmazni, ezek az állások önállókká lesznek s államsegélyt élveznek. Később mind több tanítóra van szükség, úgyhogy ma hat tanító működik. Az 1928-ban épült emeletes modern iskolának hat tantermében 391 tanuló tanul. Az iskolaépületben az ig. tanító és egy osztálytanító is kap lakást. A tanítás nyelve a 70-es években a tót volt. A 80-as években már magyarul tanítanak és a növendékek ma irodalmi nyelven beszélnek magyarul. A magyarosítás 25 év óta teljes amióta csak magyarul tudó tanítókat alkalmaznak.

Igazgató: *Takács János.*

1884-ben született Pécelen. A középiskoláit Bpesten, a képzőt Kiskúnfélegyházán és Győrött végezte. Iskolái elvégzése óta Rákoskeresztúron tanít, 1926 óta ig. A tornaegylet tb. elnöke. A Leventeegyesület szervezője és hat évig főoktatója volt. Tanonciskolai előadó, a közs. képv. test. választott tagja.

Kántortanító: *Rajner Pál.*

Várgedén 1903-ban szül. Középiskoláit Sajógömörön, képzőt Nyíregyházán végezte. Először „A Magyar Jövő" miskolci politikai napilap munkatársa volt. 1914-ben Lillafüredre, 1925-ben Üllőre került mint kántortanító, 1926 óta helyben tanít. A rákosligeti Polg. Kör és a Rákoshegyi Kaszinó vál. tagja. Zeneművészeti főiskolát végzett, karnagytanári képesítése van.

Tanítók: *Németh Lajos.*

1893-ban született Sümegen. Középiskoláit Sümegen, a képzőt Eperjesen végezte. Először Lataváron tanít, majd Rendesen választották meg kántortanítónak. 1929-ben Rákoskeresztúrra tanítónak kinevezve s azóta itt működik. Sándor testvére vég gküzdötte a háborút az olasz fronton, mint tart. főhadnagy szerelt le. Ez. v. é., bronz Sign. Laud. kard., kat. érd. ker. kard., nagy és kis v. é. tulajdonosa.

Takács Jánosné szül. Vörös Anna.

Noén született, a középisk. Vácott, a képzőt Bpesten végezte. 1906 óta Keresztúron megválasztott tanítónő. A MANSz tagja.

Ágh. ev. elemi iskola.

Igazgató: *Kuszy Dániel.*

1885-ben született Erdőbádonyban. Középiskoláit Sajógömörön, a képzőt Znióváralján végezte. Mindjárt Rákoskeresztúrra került s azóta itt működik. 1924 óta isk. ig. Az Orsz. Hitelszöv. helyi fiók. felügy. bizott. elnöke., iskolánkívüli népművelési előadó. Háborúban az orosz fronton harcolt 1916-ig, felmentéséig.

Kántortanítók: *Késmárszky Gyula.*

1881-ben született Eperjesen. Középiskoláit és a képzőt Eperjesen, a továbbképzőtanfolyamot Iglón, a mezőgazdasági tanfolyamot Breznóbányán, tűzoltótanfolyamot Budapesten, népművelési tanfolyamot Vác és Balatonföldvár, húsvizsgálati tanfolyamot Eperjes, háziipar tanfolyamot Kassán, méhészeti tanfolyamot Gödöllőn és Bpesten végezte. Mint levita működött Illésfalván, 1914 óta helyben megválasztott kántortanító. MOVE Lövészegyesület és a Rákoshegyi Kaszinó tagja. A népművelődési egy. gondnoka, az ág. ev. egyh. pénztárnoka, Kossuth Lajos Asztaltársaság titkára, Hangya felügy. biz. tag, Luther szöv. pénztárnoka, Népkönyvtár vezetője, gazdasági tudósító, Leventeegyesület volt pénztárnoka, a Gazdaegylet volt titkára.

vitéz Szügyi Károly.

Tanítók: *Kérmárszky Gyuláné szül. Kertscher Laura.*

Iglón született. Képzettsége tanítónői és óvónői okl. 1914 óta helyben megválasztott tanítónő és az összes leányosztályok kézimunka tanítónője.

Mihályffy Gyula, vitéz Szügyi Károly.

I. Áll. óvoda. Óvonők: *Dobos Erzsébet, Winter Gizella.*

II. Áll. óvoda. Óvonők: *Csáky Istvánné, Füll Jánosné.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs. orvos: *dr. Csecsotka Károly.*

tb. járási tisztiorvos.

Budapesten született 1891-ben. Az orvosi diplomát s a sebész és nőgyógyászati szakképzettségét Budapesten szerezte, 1919 óta Rákoskeresztúr körorvosa. A Stefánia csecsemővédő főorvosa. Az OKH helyi fiók elnöke. Önk Tűzoltó Testület parnoka. A póstás orvosok orsz. választmányának tagja. Az Orsz. Orovosszöv. körorvos szakosztályának titkára. Az OTI orvostanács tagja. A fronton mint sebész főorvos szolgált. Sign. Laud., kor. ar. érd. ker., magy. és porosz vörösker., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Magánorvosok: *dr. Brüll Lajos.*

1895-ben Rákoskeresztúron született. Középisk. Temesvárott, az egyetemet Bpesten végezte. Rókus és Uj Szent János kórházban működött, 1926 óta helybeli gyak. orvos. Az Orvosok Orsz. Szöv. tagja. Háborúban az orosz és olasz fronton harcolt, 1918-ban mint hadnagy szerelt le. Sign. Laud. kis ez. v. é., Károly cs. ker., seb. érem tulajdonosa.

dr. Gáspár Lajos.

Körállatorvos: *Dratsay Dezső.*

Gyógyszertártulajdonos: *Wirker János* gyógyszerész.

1871-ben született Budapesten. Egyetemi tanulmányai elvégzése után külföldön tanulmányutat tett. Előbb Pil svörösvárott gyógyszertárbérlő, majd a helybeli gyógyszertár megvásárlása után itt működik. Mint ebtenyésztő foglalkozik kutyák speciális gyógyszerének az elkészítésével és dúvad méreg gyártásával. E téren szerzett érdemeiért a „József főherceg ő királyi fensége s az udvari vadászhivatal szállítója" címet kapta. Vadásztársulatok, Ebtenyésztőegyesületek tagja. Bel- és külföldi vadászkiállításokon vesz részt. Minden társadalmi mozgalom lelkes pártolója.

Szülésznők: *Altziebler Kató* közs., *Bocskai Flóra, Flórich Ferencné, Lázics Jánosné.*

EGYESÜLETEK
PÉNZINTTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Kötelezett Tűzoltóság. Parnok: *Bartók János.*

Levente Egyesület. Elnök: *Tarnay Béla.*

Orsz. Póstás Egyesület helyi csoportja. Elnök: *Heller Lajos.*

1882-ben született Ebergócon. Előbb a MÁV-nál, majd 1910 óta a póstánál teljesít szolgálatot. Az Orsz. Póstás Egy. és a Revíziós Liga tagja. A Póstás Egy. helyi csoportjának elnöke. Az egyesületnek cca 4000 pengő értékű ingatlana és korlátlan italmérési eng. van. A befolyó jövedelmet a kebelébe tartozók árvák és özvegyek segélyezésére fordítják. Nemzeti és hazafias célokat szolgáló ünnepélyek tarthatásához pénzbeli leg hozzájárulnak. Orosz fronton harcolt, 1918-ban szerelt mint tizedes. Kis ez. v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Iparoskör. Elnök: *Pejtsik Lajos.*

Urbéres Gazdák Egyesülete. Elnök: *Kovács György.*

MOVE Lövész Egylet. Parnok: *vitéz Selmeci Jenő.*

Hitelszövetkezet.

Alakult 1928-ban. Alaptőkéje 25.000 pengő. Az üzlet állandó haladó tendenciát mutat.

Elnök: *dr. Csecsotka Károly.* Alelnök: *Lay István.* Ügyv. ig.: *Kenessey József.* Pénztárnok: *vitéz Szügyi Károly.*

Hangya Szövetkezet. Főüzletvezető: *Sperber Ferenc.*

1889-ben született Bpesten, a felső kereskedelmi érettségit ugyanott tette le. Előbb magántisztviselő, majd gróf Vigyázó Sándornál személyi titkár volt. A Hangya kötelékébe 1920-ban lépett mint könyvelő, majd mint körzeti ügyvezető Mátészalkán, Pétervásáron és Szarvason működött. 1929 óta helybeli Hangya szöv. üzletvezetője. A háborúban őrszolgálatos volt. Károly bátyja hősi halált halt.

Üzletvezető: *Kállay József.*

1888-ban Bpesten született. Iskoláit Rákoskeresztúron végezte. Ipari pályára lépett. 1920 óta a helyi Hangya I. sz. fiókjának üzletvezetője. Ipartest. tag. A magyar üzletvezetők Egy. tagja. Szerb, orosz és olasz frontokon harcolt. Fogságba esett, ahonnan 1918-ban jött haza.

II. sz. Hangyafiók. Üzletvezető: *Balogh Imre.*

1893-ban Beregszászon született. Iskoláit Szatmárnémetben végezte, hol érettségit tett. Előbb ügyvédi irodában, majd Imalán a jegyzői irodában majd bányavállalatnál tisztviselő, majd a Hangya körzeti ügyvezetője és 1930 óta a helybeli II. sz. Hangya fiók vezetője. A Magy. Üzletvezetők Egyletének tagja. Háborúban orosz fronton megsebesült s mint s. szolgálatos a segédtiszti irodán dolgozott. 1918-ban szerelt le mint hadj őrmester. Kis ez., bronz v. é., Károly cs. ke., seb. érem tulajdonosa. Öccse, Zoltán, az rosz fronton eltűnt.

Általános Fogy. Szövetkezet.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Arnus Dezső, Csaikó Jenő, ifj. Lay István.*

Ácsok: *Gacsi János, Grich Ferenc, Homola Mihály, Kurna János.*

Bádogos: *Kovács Antal.*

Biztosítási ügynök: *vitéz Selmeczy Jenő.*

Bognárok: *Prleszák Endre, Vass Lajos.*

Borbélyok: *Prokle Mátyás.*

1877-ben Torontálszécsényben született. Mint segéd Bpesten és Nagybecskereken dolgozott. Először Bpesten önállósította magát és 1924 óta helyben önálló mester. Háborúban olasz fronton harcolt, 1918-ban leszerelt, jub. érdemkereszt tulajdonosa. Antal öccse máig is orosz fogságban van.

Bertók Mihály, Dakó Árpád, Varga Márton.

Bor-, sör- és szeszkereskedő: *Salzberger Jakob.*

Bőrkereskedő *Leitner Lajos.*

Cipészek: *Laczkó György.*

1888-ban Rákoskeresztúron született. Iparát Budapesten tanulta. Mint segéd Budapesten, Rákoskeresztúron, Rákoscsabán és Kispesten dolgozott. 1912 óta helyben saját erejéből önálló. Iparoskör alelnöke, Ipartest. vál. tagja, Iparos Dalkör működő és vezető tagja, Iparostanoncisk. felügy. biz. tagja. Orosz és olasz fronton harcolt. 1918-ban szerelt le. Kétszer a bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Pataky János.

1875-ben született Aszódon. Iparát helyben tanulta, mint segéd helyben és Budapesten dolgozott. 1900 óta helyben önálló, saját erejéből. Ipartest. tag, az Iparoskör italmérésének vezetője, Hitelszöv. ig. tagja. A háború alatt helyi szolgálatos volt.

Bokros András, Matula Mihály, Matula Sándor, Szőlősi József, Tóth Dániel, Turcsán Mihály.

Cséplőgéptulajdonosok: *Achberger István, Hammer József, Tarnay Béla.*

Divatárukeresk. *Rkeresztúr és vidéke divatáruház.*

Üzletvezető: *Szücs Márkus.*

1876-ban Jánoshalmán szül. Középisk. Baján végezte, utána kereskedelmi pályára lépett. 1894 óta Kánitz Ignác és fiai rt. szolgálatában van és 1929 óta a rákoskeresztúri Kánitz-fiók vezetője. Felesége, Deutsch Hermin, kötőüzem tulajdonos. Háborúban mint s. szolgálatos teljesített szolgálatot. 1919-ben mint szkv. szerelt le.

Dohánytőzsdetulajdonosok: *Magyar József.*

1882-ben Csőszön született. Mint kőművessegéd vonult be a háborúba, orosz fronton harcolt, sebesülve fogságba esett, hol jobblábát tőből levágták. Mint csererokkant került haza 1916-ban. A trafikengedélyét 1921-ben mint 50 százalékos hadirokkant kapta.

Pénzes István.

Építési vállalkozó: *Liebe József, Mavacsek Ferenc.*

Férfi szabók: *Hévizi György, Rosenfeld József.*

Földbirtokosok: *Hagemann Márton* 30 kh., *Kamuth Demeter* 28, *Pupek Pál* 31, *Kovács György* 35, *Altziebler András* 28, *Schlekmann Jánosné* 26, *Burger Márton* 38, *Májer Márton* 26, *Bartók Mihályné* 20, *Hammer József* 21, *Blahó Mihályné* 20, *Bavans István* 34, *Altziebler Andrásné* 41, *Mirák Pálné* 34, *Légrádi Pál* 30, *Láng Mihályné* 36, *Kovács Mihály* 42, *Szemők Pálné* 156, *Tudományos Akadémia* 1456, *Gébele György* 22, *Altziebler János* 22, *Gébele János* 24, *Kovács Mihály* 24, *Hummel Pál* 25.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Adler Jenő.*

1888-ban Rónapusztán született. Szakmáját Szikszón tanulta. 1913 óta önálló helyben. Háborúban szerb, olasz, montenegrói és albán fronton harcolt, megsebesült a Doberdón.

Baran István.

1877-ben szül. helyben. A fűszerkereskedés mellett 16 kh. bérelt földön gazdálkodik. Az üzlet 1929 óta áll fenn. Róm. kath. templom. atya. A háborút végigküzdötte. 1718-ban mint 25 százalékos rokkant szerelt le.

Somma József.

1880-ban Jánosföldjén született. Szakmáját Csákváron tanulta. Mint segéd Csákváron, Lugoson, Károlyfalván, Orsován stb. dolgozott. 1907-ben helyben önállósítja magát Közs. képv. test. tag virilis alapon. Háborúban szerb és román fronton harcolt, rokkant lett. Leszerelt mint számvivőőrmester. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Schwarcz Géza.

1884-ben Szolnokon született, hol iskoláit is végezte s ugyanott tanulta a lakatosmesterséget. Előbb önálló lakatosmester, majd 60 h. bérleten gazdálkodott és 1927 óta helyben önálló kereskedő. Háború alatt Csepelen hadi munkán volt. A kommunisták halálra ítélték, de a község nem hajtotta végre, akkor a bpesti markóutcai fogházban kényszermunkára ítélték, amelynél négy ujját elvesztette.

Zimán János.

1893-ban született Nagykárolyban. Középiskoláit szintén ott végezte és iparát is ott tanulta, és mint segéd Bpesten dolgozott. 1919-ben helyben önállósította magát. RTE társelnöke. Rákóczi aszt. társ. pénztárnoka és több társ. egy. vál. tagja. Háborúban orosz, szerb és olasz fronton harcolt. 1918-ban szerelt le mint tizedes. Kis ez. és bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Gotfried Ignác, Hangya, Ált. Fogy. Szöv., Hegedüs János, Heller Lipótné, Hermann Gizella, Sakberger Jakab, Tarna József, Weisz Adolf, Weisz Antal, Weisz Ignácné.

Gabona- és terménykereskedő: *Wollner Alajos.*

Hentesek és mészárosok: *Benedek K. Vilmos.*

1885-ben Cinkotán szül. Iparát Bpesten tanulta, hol mint segéd is működött. Előbb Bpesten volt önálló, majd 1913 óta Rákoskeresztúron. Háborúban szerb, orosz és olasz fronton harcolt. 1918-ban szerelt le mint törzsőrmester. Kor. ez. érd. ker., bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa. András öccse hősi halált halt.

Sefelin Lajos.

1877-ben született helyben, iparát is itt tanulta. Mint segéd Kispesten dolgozott. 1895 óta saját erejéből önálló. A községben egy fióküzlete is van. Iparoskör elnöke, közs. előljáró, OKH ig. tagja, Ipartest. előljáró, kath. egyháztanács tagja.

özv. Filyáki Jánosné, Paulek Károly, Paulek László.

Italmérők, kocsmárosok, vendéglősök: *Altziebler Andrásné, Gébele János, vitéz Haszán József, Richter Mihály, Ruszkay István, özv. Ruszkay Jánosné, Ungár Mihály, Weisz Adolf, Wollner Alajos, Zsiák Márton.*

Kádárok: *Lay István.*

1871-ben született helyben. Iparát Budapesten tanulta. Mint segéd Mohácson és Budapesten dolgozott. 1891-ben önállósította magát. Közs. képv. test. tag, közs. közgyám, Ipartest. volt elnöke, megyebiz. tag, OKH alelnöke. A háború alatt segédszolgálatos volt.

ifj. Lay István.

1902-ben Rákoskeresztúron született. Az elemi és felsőiparisk. Budapesten végezte. A kádáripart édesapjánál, az asztalos mesterséget Rákosligeten tanulta. Mint segéd Budapesten dolgozott. 1922 óta helyben önálló. Az üzeme géperőre van berendezve: 1 drb 25 HP villanymotor, 1 drb. egyengető gyalú, 1 drb. szalagfűrész, 1 drb vastagság-gyalu, 1 drb ötfejes csapológép, 1 drb négyfejes gyalugép. Ipartest. tag, Lövészegyesület és a Tűzoltó Test. szakaszparancsnoka.

Kéményseprő: *Nagy Ferenc.*

1880-ban született Borossebesen, hol iparát is tanulta. Mint segéd Aradon, Hódmezővásárhelyen és helyben dolgozott, ahol ma is vezeti özv. Fontányi Györgyné üzletét. A háborút végigküzdötte a montenegrói fronton. 1918-ban mint főtüzér szerelt le.

Kertész: *Dániel Gyula.*

Kovácsok: *Cseresznyák Ferenc, Kapás Pál, Sinkovics János, Sontár Gyula, Sinkovics János.*

Kőművesek: *Halmos István.*

1897-ben Pásztón szül. Iparát Rákoshegyen tanulta. Mint segéd Bpesten, Pozsonyban, Esztergomban dolgozott. Bpesten mint pallér is működött. 1922 óta helyben önálló. Háborúban orosz fronton harcolt, 1917-ben mint 50 százalékos rokkant szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker., seb. ér. tulajdonosa.

Mazacsek Ferenc.

1876-ban született. Iparát Budapesten tanulta, hol mint segéd is dolgozott. 1906 óta helyben önálló. Sok köz- és magánépületet emel, a gyárépítésben specialista. Ipartest. volt elnöke. Háborúban orosz fronton harcolt, 1916-ban mint rokkant szerelt le.

Balogh Mihály, Ruppli Ferenc.

Lakatosok: *Pejtsik Lajos.*

1870-ben Rákoscsabán született. Iparát Budapesten tanulta. Mint segéd Bpest első cégeinél dolgozott, majd mint munka- és üzletvezető működik ugyanott. 1896-ban résztvett a bpesti, majd a párisi és bécsi kiállításokon. Bécsben az udv. száll. címet kapta. 1912-ben helyben önállósítja magát. Ipartest. elnöke, Temetkezési egylet elnöke, közs. képv. test. választott tagja, Iparoskör vál. tagja, róm. kath. egyh. tanácsos, iskolaszéki tag. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Ferenc testvérét vitézzé avatták.

Frőhlich Ferenc.

Malomtulajdonosok: *Magyar Tud. Akadémia, Sós József.*

Pékek: *Kottász János, Krontil Lajos, Pusztai Lajos, Schweinberger József, Ungár József.*

Szikvízgyáros: *özv. Weisz Vilmosné*

Férje, néhai Weisz Vilmos, 1886-ban született Cinkotán, Ipartest. és a Szikvízgyárosok Orsz. Egy. tagja. Háborúban orosz és szerb fronton harcolt, orosz fogságba került, honnan 1919-ben jött haza. Mint szakaszvezető szerelt le. 1930-ban a harctéren szerzett betegségben halt meg. Nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. ér. tulajdonosa. A kommunisták ötévi kényszermunkára ítélték.

Szobafestő és mázoló: *Babják Pál.*

Temetkezési vállalkozók: *Arnus Dezső, Csaikó Jenő.*

Tüzelőanyagkereskedő: *Altziebler András.*

Üveges és üvegkeresk.: *Schiller Vencel.*

Vitézek: *v. Szügyi Károly* tanító, *v. Németh János* fm., *v. Haszán József* kocsmáros, *v. Vedrődy József, v. Lukács Jenő* fm., *v. Selmeczy Jenő* magánzó.

Zöldségkereskedők: *Astananov Dezső, Hinbán Aurélné, Izai András, Marinov Iván.*

RÁKOSLIGET

Nagyközség.

1907-ig mint nyaralótelep a szemben fekvő Rákoskeresztúrhoz tartozott. Ekkor 2500 lakost írtak össze. 1928-ban a Munkásotthon Házépítő Szövetkezet 97 hold házhelyet parcellázott fel a környékbeli munkásság részére, így 400 család telepedett le két év alatt az elkészült 2—3 szobás családi házakba. Ezeknek egy része már az első évi folyamán törlesztés nélkül eltávozott. Helyükbe a fővárosban alkalmazásban levő tisztviselők és altisztek települtek. Így keletkezett a község, melyet csakhamar vizvezetékkel láttak el. *1907. évben Rákosszentmihálytól különválva, Rákosliget néven önálló nagyközséggé alakult.* 1917. évben a község újabb 37 kh. földet parcellázott.

A község rohamosan fejlődött. Jegyzői lakot, kulturházat épített. Három szövetkezet, 16 társadalmi és számos sportegyesület működik. A háború alatt katonai üdülőtelepet tartottak fenn. 1908-ban működött a községben egy magánpolgári iskola, aminek helyébe 1909-ben közs. polgári iskolát szerveztek, mely 10 tanerővel igen szép tevékenységet fejt ki, nagy súlyt helyezve arra, hogy a munkás gyermekekbe felgyujtsa a nemzeti érzés tüzét.

A róm. kath. egyház 1915-ben alakult, önálló lelkészséggé és plébániai rangra 1920-ban emeltetett. Ugyanakkor Hillenbrandt eddigi lelkész plébánossá neveztetett ki, míg később érdemei elismeréséül esperesi rangra emeltetett. A mostani szép gótstílű templom közadakozásból 1915-ben építtetett.

A ref. egyház mint a rákosszentmihályi ref. egyház társegyháza 1903-ban alakult. Egy év mulva már önálló egyházzá lett. Rövidesen felépült az imaház, melyet úgy építettek, hogy a templom megépítése után papilakká átalakíthassák. Batta Árpád a mai lelkész az egyháznak negyedik lelkésze. A reformátusok hetente tartanak esti bibliaórákat. A ref. nőegylet 1926-ban alakult s tevékeny működést fejt ki.

Az ág. ev. egyház, mint a rákoskeresztúri egyház filiáléja működik. A templom felépítésére a hívek három év alatt több mint 10.000 pengőt fizettek be. Addig is istentiszteletüket a ref. imaházban tartják. A nővédő egylet 1928-ban alakulva, a jótékonyságból szintén kiveszi a részét.

Az izraelita fiókegyház a gödöllői rabbinátushoz tartozik. Mór stílusban épült szép imaházuk van.

A háború áldozatai hősi halottakban: 51, hadiözvegyekben 12, hadiárvákban: 28. A hősi halottaknak emléket állítottak.

A földreform folytán az igénylők 120-an kaptak 200 négyszögöles házhelyet.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1930. évi népszámlálás szerint: 3176 lélek. Színmagyar. R. kath.: 2213, ref.: 389, ágh. ev.: 266, unit.: 7, g. kath.: 22, g. kel.: 13, izr.: 265, felekezetnélküli: 1.

Területe: 130 kh.

Vas. áll.: *helyben Máv. megálló.*

Posta, Táv., Tel.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü., OTI.: *Budapest.* Főszb., Járb., Adóh., Tkv., Pü. szak.: *Gödöllő.* Pü. bizt.: *Vác.* Vál. ker.: *pestkörnyéki.* Cső.: *Rákoscsaba.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi elöljáróság. Tel.: 10.

Vezető jegyző: *szentkirályszabadjai Bélley Géza* főjegyző.

1875-ben született Mányon. 1894-ben lépett a jegyzői pályára. Mint jegyzőgyakornok, később mint segédjegyző, Fejér majd Somogy vármegyében működött. 1900-ban Rákoscsabán megválasztották közs. segédjegyzővé, 1907 óta mint vezetőjegyző működik. Háború alatt a katonai egészségügy terén szerzett érdemeinek elismeréséül a Vör. Ker. ez. díszérmét a hadiékítménnyel és a Vöröskereszt Egylet elismerő okiratát kapta.

Aljegyző: *dr. Rozsnyay Béla.* Irodatiszt: *Horváth Gyula.*

Közs. bíró: *Szabó István* ny. kir. postafelügy.

1877-ben született Csepregen. Gimnáziumi érettségit tett. 1899-ben lépett a m. kir. pósta szolgálatába. Mint tisztviselő a bpesti irányító póstahivatalnál teljesített szolgálatot. Mint ezen hivatal főnökhelyettese 1925-ben nyugalomba vonult. 1930 óta a közs. bírája. A polg. iskolaszék alelnöke, a Tűzoltó Testület elnöke, a cserkész szerv. biz. ügy. elnöke, az áll. elemi iskola gondnoka, a helyi Vöröske-

reszt fiókegyl. pénztárosa, a Hangya szöv. igazgatója. Katonai kitüntetései: kor. arany érd. ker. a v.t. é. szalagján.

Törv.-bíró: *Nagy Lajos.* Pénztáros: *id. Etter Sándor.* Közgyám: *Burger Ferenc.*

M. kir. posta

Postamester: *Pintér Józsefné sz. Hamar Mária.*

Szolnokn született. A leánygimnáziumot Bpesten végezte. Működését a rákoskeresztúri póstahivtalnál kezdte. Onnan Rákosligetre került mint h. póstamesternő. Működött Szolnokon, a bpesti főpóstán, Kalocsán, Kőbölkúton, Váchartyánban. 1906-ban Rákosligetre helyezték át s azóta mint póstamesternő működik. Férje nyugdíjas áll. segédtiszt, a háborúban mindvégig résztvett, megsebesült.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Esperesplébános: *Hillenbrand Móric.*

1875-ben született Pozsonyban. Egyetemi tanulmányainak végeztével 1901-ben szentelték pappá. Mint káplán Romhányban, Ujszászon, Kiskúnhalason, Izsákon, Soroksáron, Csongrádmindszenten, Kiskúnmajsán, Cegléd bercelen működött. 1919-től Ujpeten polg. isk. hittanár és a gróf Károlyi-kórház lelkigazgatója volt 1915-ig. Azóta helyben mint első plébános és 1925 óta mint esperes működik. Nevéhez fűződik a helyi hitközség alapítása a templom és plébánia felépítése. Kulturális és jótékony intézményeknél vezető szerepet játszik.

Ref. egyházközség. Lelkész: *szentmártonkátai és vatthai Batta Árpád.*

Horthy Miklós polgári fiú- és leányiskola. Igazgató: *Apagyi Andor.*

Tanárok: *Belankáné Strohmayer Ilona, Bernáth István, Jeszenszky Anna, Lautner Gyula, vitéz Lázárné Koch Margit, Frenyóné Munkácsy Margit, Nagy Emma, Schubert Anna, dr. Veressné Bruckner Paula, Venz Margit.*

Állami elemi iskola. Igazgató-tanító: *Paulinyi Gábor.*

1875-ben született Tótprónán. A znióváraljai áll. tanítóképzőt 1895-ben végezte. Működését Verbócon kezdte. 1897-től Ruttkán tanított 1919-ig midőn a csehek mint megbízhatatlant kiutasították. Egy évig volt Kispesten s 1920 óta helyben működik. Közs. képviselőtest. tag, az OKH igazg. tagja, a Polg. Kör vál. tagja, a Rákosligeti Atl. Club ügyv. elnöke, az evang. egyház gondnoka és több egy. tagja.

Tanítók: *Dobrovits Dezső.*

1881-ben született Győrszentiványban. A tanítói és kántori oklevelet Esztergomban nyerte el. Működését Pázmándon kezdte s onnan Csákberénybe került. Három évi működése alatt megalakította a r. kath. ifjúsági egyesületet s a kath népszövetséget. Az ottani oláh iskolát bezáratta és hathatósan működött az oláh lakosság megmagyarosításán. 1916-ban saját kérelmére Rákosligetre helyezték át s azóta helyben mint a r. k. egyházközség kántora működik. Több társadalmi egyesület tagja. A háború kitörése után önként bevonult s az orosz harctéren küzdött. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Hegedüs Imre.

1895-ben született Nagysimonyiban. A győri r. kath. tanítóképzőt végezte. Kántori oklevele is van. Működését 1918-ban kezdte a nagysimonyi elemi iskolában s ott 1922-ig tanított. 1922-ben saját kérésére áthelyezték a helyi elemi iskolához s azóta itt működik. 1915-ben bevonult, 19 hónapon át a harctéren küzdött. Mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetései: kis ez. v. é. Károly cs. ker.

vitéz Keresztury István.

1894-ben született Rákoskeresztúron. Nyitramegyében Lobonyán Biharmegyében Kerekesfalván és Csanádmegyében tanított, végül Rákosligetre került. A háborúban résztvett. Kitüntetései: III. o. kat. érd. ker., ez. és bronz Sign. Laud's, nagy ez., kétszer kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Malek István áll. el. isk. ig.-tanító.

1889-ben született Perlakon. Magyar és horvát tanítói oklevéllel rendelkezik 1908-ban lépett a Julián Egy. szolgálatába. Mint ilyen több szlavóniai iskolát szervezett. Magyarsága miatt a horvátok gyűlölelete több izben halálos veszedelembe sodorta. 1918-ban a horvát forradalomkor állomáshelyéről, Zdenci-ről menekülni kényszerült 1920-ban Monostorapátira, majd 1921-ben Valkóra helyezték. 1922 óta helyben működik. 1915-ben bevonult az orosz harctéren küzdött. Kitüntetése: Károly cs. ker. Öccse az összes harctereken küzdött. Három tanítónő hugát a megszállók Csáktornyára hurcolták, ezt megtudva, öccse főbelőtte magát.

Alföldy Irma, Balogh István, özv. Gálffyné Delhányi Vilma.

Áll. óvoda. Óvónő: *Posch Erzsébet.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Közs. orvos: *dr. Bencze Ferenc.* Magánorvosok: *dr. Blum Lajos, dr. Hercz Adolf.*

„Nemzeti zászló" gyógyszertár. Tu-

lajdonos: *dr. Maderspach Endre.*

1903-ban született Bpesten. Gyógyszerészmesteri és gyógyszerésztudori képesítéssel rendelkezik. 1930 óta a „Nemzeti Zászló"-hoz címzett gyógyszertár tulajdonosa. A gyógyszertárat atyja alapította 1910-ben. A háború alatt atyja helyben vöröskereszt kisegítő kórházat létesített s ezért magasabb elismerésben és kitüntetésben részesült.

Szülésznők: *özv. Klein Jakabné sz. Mandl Borbála.*

Tatatóvároson született. Iskoláit u. ott, a bábaképző tanfolyamot Bpesten végezte. Működését Bpesten kezdte. 1899 óta helyben működik és 1910 óta megválasztott közs. szülésznő. Férje a Munkásbiztosító Társulat tisztviselője volt, 1911-ben hunyt el. Fia résztvett a háborúban és négy és fél évig volt orosz fogságban.

Petőfi Jánosné sz. Jászai Sarolta.

Alsófehér-Nagyenyeden született. A bábaképző tanfolyamot Bpesten végezte. Működését helyben kezdte 1930-ban. Özvegy anyjával megszállott területről menekültek. Első férje, Komár Ernő, résztvett a háborúban s a harctéren szerzett betegségében halt meg.

Ügyvéd

Dr. Bálint Mózes.

EGYESÜLETEK PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Önk. Tűzoltó Testület. Parnok: *vitéz Keresztúry István.*

Levente Egyesület.

Rákosligeti Polgári Kör.

Rákosligeti Kereskedők és Iparosok Köre.

Hitelszövetkezet. Elnök: *Strapács Károly.*

Hangya Fogy. Szöv. Üzletvezető: *Szigeti János.*

1902-ben született Máramarossziget en. Iskoláit és szakmáját is u. ott tanulta, 1919-ben szabadult fel. Mint segéd négy évig dolgozott Bpesten. 1923 óta u. ott mint üzletvezető működött. 1930-ban megbízták a helyi Hangya-fiók vezetésével. Bátyja végigküzdötte a háborút, számos kitüntetést kapott.

Máv. Fogy. Szöv. (Konzum). Üzletvezető: *Zilahy Gyula.*

1903-ban született Debrecenben. Szakmáját a Hangyánál tanulta és 1920-ban szabadult fel. Ugyanott mint vezető működött. 1928 óta a helyi MÁV Konzum üzletvezetője. A debreceni vámőrségnél egy és félévig katonai szolgálatot teljesített.

Nyugdíjas

Mátéffy Domokos miniszteri tanácsos, ny. m. kir. pénzügyigazgató.

1862-ben született Kadácson (Udvarhely m.). Jogi tanulmányai után szolgálatát mint számgyakornok kezdte 1885-ben, volt áll.-pénztári tiszt, főnök, később átment a fogalmazói karhoz és fokozatos kinevezések után pü. igazgató lett. Az oláhok megfosztották állásától, Erdélyből kijött és itt újra kinevezték pü. igazgatóvá, miniszteri tanácsosi ranggal. 1925-ben vonult nyugalomba. Nyugalomba vonulásakor kormányzói elismerésben részesült és a Sign. Laud.-sal tüntették ki.

Pánczél Jakab ny. államgépgyári főművezető.

1875-ben született Resicabányán. Szakmáját Vajdahunyadon tanulta, majd a bpesti felsőipariskolán folytatta szaktanulmányait, 1895—1907-ig a magyar áll. gépgyárban dolgozott, később a Hunyad megyében levő m. kir. munkásszanatórium üzeménél volt üzemvezető 1921-ig, 1921—1922-ig nyugalomba vonulásáig ismét az áll. gépgyárban dolgozott. Mint főművezető vonult nyugalomba.

BETŰSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Bóta Béla.*

1880-ban született Jászfelsőszentgyörgyön. Iparát Bpesten tanulta, 1897-ben szabadult fel. Mint segéd 12 évig dolgozott Bpesten, 1909 óta önálló. Az 1925-i kéműipari kiállításon arany éremmel, a Faluszövetség kiállításán ezüst éremmel tüntették ki. A helyi Ipartest. elnöke. 1915-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött, megsebesült. Mint 25 százalékos rokkant szerelt le.

Pfeifer Vilmos.

1903-ban született helyben. Bpesten négy reált végzett. Iparát atyjánál tanulta, kinek helyben 1907 óta van műhelye. Atyja a kommun alatt meghurcoltatást szenvedett, 1920-ban meghalt. Fentnevezett 1931-ben átvette s azóta vezeti az üzemet.

Szabó Ferenc.

1891-ben született Vingán. Iparát Aradon tanulta, 1908-ban szabadult fel. Mint segéd 13 évig Bpesten és Aradon dolgozott. 1925-ben önállósította magát. 1930 óta helyben önálló. A helyi Zene Egyesült és Dalárda és Uszó Egy. r. tagja. 1914-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, megsebesült. 1915-ben fogságba került, ahonnan 1918-ban jött vissza.

Csép András, Strilka József.

Bádogos: *Ádám Ferenc.*

1837-ben született Temesváron. Iparát u.

ott tanulta, 1903-ban szabadult fel. Mint segéd 29 évig dolgozott Bécsben, Bpesten, Szekszárdon és az ország több városaiban. 1926 óta helyben önálló. Nagyobb helyi közmunkákat végzett. Az Ipartest. vál. tagja. 1914-ben bevonult, az orosz és olasz harctéren küzdött, kétszer sebesült. 1918-ban mint tizedes szerelt le. Kitüntetései: kis ez. v. é., Károly cs. ker. és sb. érem.

Biztosítási ügynök: *Kőszegi Ferenc.*

Borbélyok: *Devinkovszky Béla, Focht Lőrinc, Verth Tóbiás.*

Cipészek: *Augenfeld Lajos.*

1867-ben született Moravicán. Iskoláit Zomborban végezte. Iparát u. ott atyjánál tanulta. 1885-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig dolgozott. 1893 óta Bpesten. 1918 óta helyben önálló. Az Iparoskör tagja. 1916-ban bevonult, a háborúban résztvett összeomlásig.

Miskolczy Károly.

1885-ben született Hajdúböszörményben. Iparát Nyíregyházán tanulta, 1902-ben szabadult fel. Mint segéd nyolc évig Bpesten dolgozott. 1910-ben helyben önállósította magát. A Vörös Ker. Egy. pártoló tagja. 1914-ben bevonult, az olasz, orosz harctéren küzdött, megsebesült. 1916-ban fogságba esett, ahonnan 1918-ban visszaszökött s újabb szolgálatra jelentkezett. Kitüntetései: nagy ez., kis ez. v. é., Károly cs. ker.

Rudolf Károly.

1896-ban született Steierlakon (Krassó-Szörény m.). A cipész szakmát u. ott, a villanyszerelést Aninán tanulta. Mint segéd Aninán, Bpesten és Rákosligeten dolgozott. 1927 óta önálló cipészmester helyben.

Venyege András.

1895-ben született Bács megyében. Iparát u. ott tanulta. 1910-ben szabadult fel. Mint segéd 15 évig Bpesten és Szegeden dolgozott. 1926-ban helyben önállósította magát. A RAC pártoló tagja. 1914-ben önként bevonult, az orosz harctéren küzdött. 1917-ben mint 50 százalékos rokkant szerelt le.

Braun Ferenc, Benkő György, Friedmann Sándor, Kőnig Gyula, Pataky Lajos.

Cukrász: *Vartus István.*

Divatárukereskedők: *Wieder Salamon.*

1869-ben született Nyitra megyében. Szakmáját u. ott tanulta, 1887-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig dolgozott Bpesten. 1914 óta helyben önálló. Az izr. hitközség gondnoka, Szent Egylet elnöke a RAC vál. tagja, az Ipartest. számvizsgálója. Zene és Dalkör örökös dísztagja és számos kulturális és társadalmi egyesület tagja. Karácsonykor átlag 30 szegény gyermeket ruház fel — felekezetre való tekintet nélkül. 1915-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött. 1918-ban mint őrmester szerelt le. Kitüntetései: kor. vasker., vas ker., Károly cs. ker. és jub. érem. Két öccse és sógorai szintén résztvettek a háborúban. Egyik öccse hősi halált halt.

Berkovits Istvánné, Falk Simonné, Krajdel Jenőné.

Dohánytőzsdések: *ifj. Klampfer Károly, özv. Marossy Zoltánné, Rácz Mihály.*

Építési vállalkozó: *Zappert Károly.*

1891-ben született Vácon. Öt polgárit és a Felsőépítőipariskolát Bpesten végezte. Szakmáját u. ott tanulta. 1910-ben szabadult fel. Mint építési rajzoló 1914-ig dolgozott. 1924-ben önállósította magát. Az isaszegi MÁV Konzum épületét és számos helyi és környéki nagyobb épületet épített. Az Ipartest. elnöke volt. A helyi dalárda, RAC, RUE tagja. A Tűzoltó Test. parancsnoka. A jubil. 20 éves tűzoltó ezüst ér. és kilenc sportérem tulajdonosa. 1914-ben bevonult összeomlásig küzdött a harctéren, megsebesült. Mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetései: Sign. Laud., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Fakereskedő: *Pjekny Richárd.*

Fényképész: *Herbst Emil.*

1869-ben született Óbecsén. Szakmáját Budapesten tanulta, 1886-ban szabadult fel. Mint segéd Bpesten dolgozott. 1918 óta van iparjoga. Helyi műtermét 1926-ban nyitotta. Az 1915-ben rendezett kiállításon elismerő oklevelet nyert. 1913-ban Herbst Samu bpesti grafika műintézet tanulmányi útra küldte. Járt Amerikában, Angliában, Dániában és Franciaországban. 1915-ben bevonult, a 32. gy. ezred kötelékében mint karp. altiszt teljesített szolgálatot. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Tóth István.

Férfiszabók: *Ágner Gyula.*

1884-ben született Szécsényben. Iparát Budapesten tanulta, 1902-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig főleg Bpesten dolgozott. 1912-ben önállósította magát, 1918 óta helyben önálló. Az Ipartest. alelnöke, az Iparoskör vál. tagja, a tanonciskola biz. tagja és számos egy. tagja. Az 1920-i és 1922-i ipari kiállításon díszoklevéllel tüntették ki. 1914-ben bevonult, a harctéren küzdött összeomlásig. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Benedik Ferenc.

1894-ben született Nagykanizsán. Iparát u. ott tanulta, 1910-ben szabadult fel. Mint segéd tíz évig Nagykanizsán és Bpesten dolgozott. 1925-ben helyben önállósította magát. A helyi Dalkör és Iparoskör tagja, RAC pártoló tagja, a Frontharcos Egy. tagja stb.

1914-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött, megsebesült. 1916-ban fogságba esett s onnan 1918-ban szökött vissza.

Kiss Károly, Pataky József, Pável József, Porubszky József.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Farkas Imre.*

1889-ben született Galgócon. Iskoláit u. ott végezte. Mérlegképes könyvelő. Mint segéd, ill. könyvelő tíz évig működött, 1918-ban Alsóvereckén önállósította magát, 1926 óta helyben önálló. Megszállott területről menekül és optált. Az OKH igazgatósági tagja.

Kundráth Gyula.

1871-ben született Gölnicbányán. Szakmáját Gölnicbányán tanulta. 1888-ban szabadult fel. Mint segéd 19 évig különböző helyeken dolgozott. Mint üzletvezető két évig, mint utazó hét évig működött. 1907 óta önálló. Tizenhat évig volt közs. képviselő. Az ág. ev. egyházközség presbitere, Ipartest. elöljárósági tagja stb. A kommun alatt mint ellenforradalmárt letartóztatták, kiszabadulása után is sok zaklatásnak volt kitéve 1916-ban bevonult mint tűzmester, összeomlásig teljesített katonai szolgálatot.

Singer Sándor.

1874-ben született Baranya megyében. Iskoláit Szekszárdon végezte. A lakatos szakmát Bécsben tanulta. 1888-ban szabadult fel. Mint segéd 28 évig dolgozott a MÁV északi főműhelyében. 1922-ben nyugállományba vonult. Jelenlegi üzletét 1927-ben nyitotta. A háború alatt hadimunkán dolgozott. í

Szalay Ferenc.

1893-ban született Sopron megyében. Kecskeméten és Kapuváron négy középiskolát, Győrött alsó kereskedelmit végzett s a kereskedelmi pályára lépett. 1912-ben szabadult fel. Mint segéd két évig u. ott dolgozott. Iparos és K. esk. Egy. tagja, Dalárda pártoló tagja. 1914-ben bevonult, hadiszolgálatot teljesített. 1913-ban mint tizedes szerelt le. Három fivére a harctéren küzdött, egyik olasz fogságban volt, másik mint t. főhadnagy szerelt le.

Ultmann Bernát.

1902-ben született Bpesten. Iskoláit u. ott végezte. A bőrszobrász és festő-part tanulta. 1923-ban szabadult fel. Mint segéd hét évig, mint vezető egy évig dolgozott. Jelenlegi üzletét 1930-ban nyitotta. A helyi Dalárda tagja, a Tűzoltó Test. volt tagja. Két bátyja végigküzdötte a háborút. Egyik olasz fogságban volt.

Zelenák Sándor.

1905-ben született helyben. Vácon négy gimnáziumot végzett. Szakmáját Bpesten tanulta. 1923-ban szabadult fel. Mint segéd hét évig dolgozott. 1930-ban önállósította magát. A helyi Sport Egy. pártoló tagja. A Levente Egy. működő tagja.

Blasitz Zsigmond, Foltin Aladár, Hazay Artur, Hercz Ignácné, Illyés Györgyné, Nagy Mór.

Hentesek és mészárosok: *Benedek Vilmos, Bleier László, Szász Dániel.*

Ingatlanforgalmi ügynökök: *Foltin Géza, Gárdonyi Móric, Grünfeld Alajos.*

Kocsmárosok, vendéglősök: *Beszedits Gyula, Perndl József, Vartus István.*

Kávéháztulajdonos: *Balla Gyula.*

Kőmívesek: *Felzner József.*

1894-ben született Bpesten. Iparát helyben tanulta és 1910-ben szabadult fel. Mint segéd négy évig dolgozott. 1919-ben helyben önállósította magát. 1914-ben bevonult, az orosz harctéren küzdött. 1919-ben mint szkv. szerelt le. Kitüntetései: kétszer kis ez., bronz v.é ., Károly cs. ker.

Juhász József.

1893-ban született Pécelen. Iskoláit u. ott végezte. Iparát Bpesten tanulta és 1913-ban szabadult fel. Mint segéd tíz évig Bpesten és környékén dolgozott. 1925 óta helyben önálló. Képesítését 1930-ban szerezte. A helyi Dalárda és a RAC sportegylet tagja.

Cserba Károly, Juhász István, Kucsera György.

Könyv- és papírkereskedők: *Keresztes Tibor, özv. Korényi Imréné.*

Lakatosok: *Birkenstok Ádám.*

1879-ben született Hidason. Iskoláit u. ott, iparát Pécsett tanulta, 1896-ban szabadult fel. Mint segéd 17 évig dolgozott főleg Budapesten és Székesfehérváron, 1911-ben önállósította magát. A háború alatt hadimunkát végzett.

Simek József.

1891-ben született Bpesten. Iparát helyben tanulta, 1907-ben szabadult fel. Mint segéd öt évig Bpesten dolgozott. 1918-ban helyben önállósította magát. Az orsz. vasipari kiállításon oklevelet nyert. A helyi Dalkör alapítótagja a Tűzoltó Test. volt tagja. 1914-ben bevonult, a szerb harctéren küzdött, megsebesült. 1918-ban mint tűzmester szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem, 1912-es emlékkereszt.

Müncz Vilmos, Szabó Ede.

Mozgóképszínháztulajdonos: *özv. Elsner Gusztávné sz. Soós Irén.*

Sopronmegyei születésű. Az „Élet" filmszínháznak 1910 óta tulajdonosa. Férje 20 éven keresztül a gróf Eszterházy birtokon 600 kat. hold föld bérlője volt. 1905-ben hunyt

el. Két fia résztvett a háborúban, az olasz harctéren küzdve, megsebesültek. Az egyik mint csendőrszázados, a másik mint százados hadbíró teljesít jelenleg szolgálatot.

Műszerészek: *Siklósi Leó Károly* nyug. Máv. tisztviselő.

1877-ben született Bpesten. Négy középiskolát és szakiskolát végzett. A műszerész-villanyszerelői szakmát tanulta s 1892-ben szabadult fel. Mint segéd a MÁV szolgálatába lépett. Bpesten és nagyobb városokban működött. 1923-ban nyugalomba vonult. Az Államvasúti Alkalmazottak Orsz. Szöv. tagja, a Vöröskereszt Egy. alapító tagja. 1915-ben bevonult, az orosz, olasz és román harctéren küzdött, megsebesült. Az összeomláskor olasz fogságba esett. Mint tiszthelyettes szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., kor. érd. ker., Károly cs. ker., seb. érem, német vasker.

Dégi Jenő, Farkas László, Székely László.

Női szabók: *özv. Batta Árpádné, özv. Brandalik Jakabné, Jantoó Ella, Juhász Juliska, Kellner Andrásné, özv. Konnert Jánosné, özv. Pospisil Istvánné, Strilka Rózsi.*

Órások és ékszerészek: *Bucsinyi Sándor* nyug. postafőellenőr.

1866-ban született Máramarosszigeten. Iskoláit részben u. ott, részben Kassán és Budapesten végezte. Az órásmesterséget atyjánál és Esztergomban Szatmárnémetiben tanulta. 1896-ban a M. K. Pósta szolgálatába lépett. Kassán, majd áthelyezték Bpestre. 1925-ben nyugalomba vonult. Az Iparoskör tagja, a rákoscsabai Polg. Kör tagja. Háború alatt hadiszolgálatot teljesített.

Kigyóssy Márkus.

Pékek: *Farkas János.*

1888-ban született Gyulaszerdahelyen. Iparát u. ott tanulta, 1907-ben szabadult fel, mint segéd 18 évi dolgozott Jászberényben. 1927-ben u. ott önállósította magát. 1930-ban áthelyezte üzletét Rákosligetre. 1914-ben bevonult, az orosz, olasz és román harctéren küzdött 46 hónapig. 1915-ben megsebesült. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Galbavy Mihályné, Györgyövits János.

Szobafestő és mázoló: *Kálmán Géza.*

Temetkezési vállalkozók: *Grünfelder Alajos, Nagy Károly, Ormos Dezső.*

Ügynökök: *Farkas Géza, Lippovitz Jenő, Rosos Béla.*

Vas- és festékkereskedő: *Ürge Lajos Károly.*

1869-ben született Pozsony megyében. Szakmáját Bpesten tanulta, 1886-ban szabadult fel. Mint segéd tíz évig dolgozott. 15 évig volt utazó és Esztergomban négy évig volt önálló. Ismét mint utazó működött 1928-ig, azóta helyben önálló. A Főváros Keresk. Utazók Szöv. tagja, az egyházközség tanácstagja, a Vör. Kereszt. Egy. vál. tagja. 1915-ben bevonult s az összeomlás g teljesített szolgálatot. Mint 33 százalékos rokkant szerelt le.

Vitézek: v. *Huszár Nándor* katonai főmérnök, v. *Horváth Lajos* katonai főmérnök, v. *Keresztury István* tanító, v. *Lévay Kálmán* iparművész.

SZADA

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Margita-szőlőhegy.*

1452-ben a Szepes vármegyéből származott *Reichel*-család birtokában találjuk. Reichel Sebald itteni birtokait 1460-ban *Guti Országh Mihály* vette meg, 1465-ben azonban Reichel Sebald Veresegyházával együtt *Rozgonyi Rajnáldnak* és *Jánosnak* kötötte le 4000 forintért. Reichel Sebald hűtlenségbe esvén, e helységeket Mátyás király 1467-ben a Rozgonyiaknak adta. A református egyház az 1626—29. években már fennállott. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije (járás) helységei között találjuk, 5 adóköteles házzal. 1691-ben egynegyed, 1695-ben egy egész portával rótták meg. 1715-ben 43, 1720-ban 54 magyar és 3 tót adóköteles háztartást írtak össze e helységben. Ekkor Szent-Jakab és Puszta-Tarcsa nevű puszták is hozzátartoztak. 1848-ig a váci püspökség és a nagyváradi káptalan volt a helység földesura. A tagosítás 1861-ben történt. 1877-ben a félfalu leégett. A nagyváradi káptalan itteni birtokait 1889-ben vette meg a lakosság, a váci püspökség birtokait pedig 1902-ben parcellázták fel, melyet ez alkalommal szintén az itteni birtokosok vettek meg. A határban levő hegy tetején körsánc között „várdomb" emekedik, hol romok láthatók, melyek állítólag a török korból származnak.

A világháborúba bevonult katonák száma: 225, hősi halottaké: 52, hadiözvegyeké: 22, szülőtlen hadiárvák 6.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 1640 lélek. Magyar: 1635, német: 5. R. kath.: 350, ref.: 1000, ágh. ev.: 10, unit.: 2. izr.: 8, egyéb: 265. *Házak száma*: 325. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben: 1736 lélek és 368 ház van.

Területe: 2900 kh., melyből a községé: 72 kh. Szántó: 1720, rét: 180, legelő: 277, erdő: 290, szőlő: 240, kert: 80, terméketlen: 110 kh. *Erdőbirtok:* Kincstári erdő 186 kh. (főleg tölgy), Urbéres erdőbirtokosság 78 kh. (főleg akác).

Vas. áll.: *helyben* (0.5 km.-re). *Szállás*: Hangya Fogy. Szövetkezetnél. *Kocsit* előljáróság útján lehet rendelni.

Posta, Táv., Tel.: *helyben*. Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Pü. szak., Cső., Vál. ker.: *Gödöllő*. Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest*. Pü. bizt.: *Vác*.

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: Gödöllő 11.

Vezetőjegyző: *Alberti Dénes* főjegyző.

Gödöllőn 1883-ban született. Oklevele megszerzése után Gödöllőn előbb mint segédjegyző, majd mint adóügyi jegyző működött. 1919 óta helyben főjegyző. Hangya szövetkezet ig. tagja. Hitelszövetkezet felügy. biz. elnöke. Leventegyesület ügyv. alelnöke, az Iskolánkívüli Népművelés elnöke.

Adóügyi jegyző: *László Károly*.
Irodatiszt: *Alberti Endre*.

Közs. bíró: *Oroszi András*. Törv.-bíró: *Rojkai András*. Pénztáros: *Balogh Sándor*. Közgyám: *Rajkai Sándor*.

M. kir. posta

Postamester: *Papp Jolán*.

Balassagyarmaton született. Középiskolát az aszódi leánynevelő intézetben végezte. 1918-ban került Szadára mint póstamester. A veresegyházi Evang. Uri Egylet tagja. Atyja, néhai Papp Károly mérnök volt, 1900-ban hunyt el.

Máv. állomás

Állomásvezető: *Nyilas Lajos*.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. Egyházközség. Plébános: *Radóczy Károly*.

Kántor: *vitéz Szőke László*.

Ref. egyházközség. Lelkész: *Mátis Márton*.

1875-ben született Apáca-Szakáloson. Iskoláit Pápán és Bpesten végezte. Kiscsányoszkó, Iváncsa és Kocsér községekben működött. 1905-től helyben ref. lelkész. A Hangya Fogy. Szöv. elnöke.

Kántor: *Kövér Zsigmond*.

Áll. elemi iskola. Igazgató: *Gaál Ödön*.

1886-ban született helyben. Oklevelét 1905-ben nyerte. Működését 1906-ban kezdte helyben. 1913-ban kinevezték az állami iskolához s azóta mint igazgató-tanító működik. A MOVE, Lövész Egylet vezetője a NMV. vezetője, a helyi Isk. Népművelés gondnoka; a TEH. gödöllői járásának vál. tagja. 1914-ben bevonult, a szerb orosz és román harctéren küzdött, megsebesült. 1918-ban mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetései: kisez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. ér., háborús emlék érem. Öccse az olasz harctéren szerzett betegségében meghalt.

Tanítók: *Csupák Aranka, Ferenczy Zoltán, Kövér Zsigmond*.

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Önkéntes Tűzoltóság. Parnok: *vitéz Szőke László*.

Levente Egyesület. Elnök: *dömsödi Hajós Menyhért*.

Faluszövetség Fiókja. Elnök: *báró Vécsey István*.

MOVE Lövészegyesület.

1927-ben alakult. 18 tagja van, kik az Orsz. Polg. Lövészegyesületnek is tagjai: Több versenyen vett részt. Isaszegen mint 5. csapat oklevelet nyert.

Elnöke: *Gaál Ödön* áll. el. isk. ig.-tanító.

Vezetője: *László Károly* közs. aü. jegyző.

Hitelszövetkezet, mint az OKH. tagja.

Elnök: *dömsödi Hajós Menyhért*.

Hangya Szöv. Elnök: *Mátis Márton*.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalos: *Végh István.*
Ács: *Molnár Lajos.*
Baromfikereskedők: *özv. Kovács Istvánné, Nagy Bálintné.*
Biztosítási ügynökök: *Pelrók András, Zsigri József.*
Bognár: *Szánlai István.*
Cipészek: *Homál József, Molnár József, Musitz Ferenc.*
Cséplőgéptulajdonosok: *Máv. Gépgyár* 2 drb. 12 HP., *Szada* cséplőgéptársaság 12 HP.
Dohánytőzsdés: *Gyerkó István.*
Férfiszabó: *Remport István.*
Földbirtokosok: *Banó László* 50 kh. Gazdatiszt: *Hausdik Károly, Beke István* 26, *Bene Jánosné* 21, *Dlondy Guidó* 25, *F. Illés István* 20, *S. Illés Sándor* 25, *Magyar István* 40, *Korona uradalom* 177, *özv. Juhász Jánosné* 294, *Orosz Jánosné* 25, *Petrák Sándor* 23, *Puskás Sámuel* 22, *Simon Sámuel* 21, *Szabó György* 20, *Szada Legelő Társaság* 277 kh.
Fűszer- és vegyeskereskedők: *Neumann József.*
1899-ben született Felsőausztriában. Iskoláit Pozsonyban végezte. 1929-ben helyben önállósította magát. 1917-ben bevonult, az orosz és román hadtápterületeken teljesített szolgálatot. Két évig szolgált a Nemzeti Hadseregben is.
Hangya Szöv., Petrik Sándor, Remport Istvánné, Rosenberg Jenő, Török Sámuel.
Hentesek és mészárosok: *Biró Béla, Liber István.*
Kádár: *László Ferenc.*
Kerékgyártó: *özv. Szalay Zsigmondné.*
Kocsmárosok és vendéglősök: *Hangya Szöv., ifj. Petrik András.*
Kovácsok: *Bostl János, Horváth Kálmán, Komenszky József, Ócsai Nagy János.*
Marhakereskedő: *id. Petrik András.*
Pék: *Posch József.*
Tojáskereskedő: *Nagy Bálintné.*
Vitézek: v. *Szőke László* k.-tanító, v. *Kisnándor Sándor* fdm.
Zöldségkereskedők: *Fáli Sándor, özv. Kovács Istvánné, Nagy Bálintné.*

VÁCSZENTLÁSZLÓ

Nagyközség.

A vármegye régi irataiban *Valkó-Szent-László* néven szerepel, s csak a XIX. század negyvenes éveiben kezdték jelenlegi nevét használni. A község htaárában vonul végig a Csörszárka és Szent László király a mogyoródi csata alkalmával itt ütötte fel a sátorát. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között szerepel, 7 adóköteles házzal. A török hódoltság végszakában népessége nagyon megfogyott. 1691-ben még csak egynyolcad portát vetettek ki rá; de rövid idő alatt népessége annyira megnövekedett, hogy 1695-ben 2 portával rótták meg. 1715-ben 18, 1720-ban 20 magyar és 6 tót adóköteles háztartást írtak össze e helységben. A plébánia 1675-ben már fennállott, anyakönyvei 1740-ben kezdődnek. A templom 1744-ben épült. pító volt cs. kir. alezredes az olasz háborúban Veronánál történt megmenekülése emlékére tett 1846-ban. Ez alapítvány kamatait évenként a községi szegények között osztják szét. 1848 előtt 43 és fél úrbértelke volt a helységnek. 1848-ig a *herceg Esterházy* család volt helység földesura. E család sarja: herceg Esterházy Pál, 1860-ig volt itt birtokos. A tagosítás 1863-ban történt. Jelenleg a gödöllői *koronauradalomnak* és *báró Schossberger Viktornak* van itt nagyobb birtoka.

A világháborúban bevonult katonák száma: 217, hősi halottaké: 52, hadiözvegyeké: 28, hadiárváké: 4. A hősi halottaknak emléket állítottak.

A földreform folytán a község igénylői 277 kat. holdat kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1930. évi népsz. szerint: 1710 lélek. Színmagyar. R. kath.: 1701, ref.: 3, ágh. ev.: 2, izr.: 4. *Házak száma:* 397.

Területe: 5191 kh., melyből a köz-

ségé: 108 kh. Szántó: 3594 kh., rét: 64, legelő: 60, erdő: 1248, kert: 64, terméketlen: 145. *Erdőbirtok:* 1248 kh. A m. kir. Koronauradalom tulajdona. *Termények:* búza évi átlagtermés: 6 q, rozs (6 q), árpa (8 q), tengeri (9 q).

Autobusz-járat van Gödöllő és Zsámbok között, Vácszentlászló község érintésével. Megszállási lehetőség menházaknál.

Posta: *helyben.* Tel., Táv., Cső.: *Valkó.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. kamr., Mezőg. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.* Főszb., Járb., Adóh., Tkv., Pü. szak.: *Gödöllő.* Pü. bizt.: *Vác.* Vál. ker.: *Tura.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi elöljáróság

Tel.: Valkó 6.

Vezetőjegyző: *Molnár Géza* főjegyző.

1879-ben Gyöngyösön született. A gimnázium nyolc osztályának elvégzése után közigazgatási tanfolyamot Debrecenben végezte, s előbb Beregmegyében, majd Pest megyében volt segédjegyző. 1914-ben egyhangulag megválasztották vezető jegyzővé. Vácszentlászlón, s azóta vezeti a község ügyeit. A háború alatt a honv. minisztériumba volt beosztva.

Adóügyi jegyző: *Miklóssy András.*

Irodatiszt: *Marosi Mihály.*

Közs. bíró: *Berneczei János.*

Törv. bíró: *vitéz Sára János.*

Pénztáros: *Szira Ferenc.* Közgyám: *vitéz Szira József.*

M. kir posta

Postamesternő: *Nagy Teréz.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. Egyház. Plébános: *Gregor Lajos.*

Kántor: *Odor Gyula.*

Községi elemi iskola. Ig.-tanító: *Odor Gyula.*

Tanítók: *Lukács Sándor.*

1901-ben szül. Gödemesterházán, iskoláit Gyergyófaluban végezte. A tanítói oklevelet Székelykereszturon szerezte. Pályáját Vácsztlászlón kezdte 1925-ben s azóta itt tanít. Levente főoktató volt. A Falu Szöv. titkára, az iskolánkivüli népművelés előadója. Székelyudvarhelyen mint a diákok vezére küzdött a vörösök ellen, vissza szerezte a katonai raktárt és visszaállították a közbiztonságot. A tanítóképző igazgatósága hazafias magatartásáért elismerő oklevéllel tüntette ki. 1922-ben az oláhok besorozzák, 21 hónapi szolgálat után sikerült megszöknie, bevonult, a Nemzeti Hadseregben mint rádió távirász szerelt le.

Szaniszló Elemér.

1905-ben született Szandaváralján, iskoláit Vácott, Baján és Kalocsán végezte. Pályáját 1927-ben Vácszentlászlón kezdte, s azóta itt működik. Népművelési gondnok.

Szaniszló Eleménné sz. Major Vilma.

Bakonybánkon született. A polg. isk. Alsókubinban, a tanítóképzőt Pápán végezte. Vácszentlászlón 1928 óta tanít. Népművelődési előadó.

EGYESÜLETEK,

Önkéntes Tűzoltóság. Parnok: *Miklóssy András.*

Levente Egyesület. Elnök: *Molnár Géza.*

Faluszövetség fiókja. Elnök: *Takács József.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Antal János, Horváth János, Kreisz János.*

Ácsok: *Horváth Ferenc.*

Vácszentlászlón született. Iparát Bagon tanulta. Mint segéd a fővárosban és a környékén dolgozott. 1928-ban önálló lett. Ipartestület tagja. 8 hold földjén gazdálkodik. Végigküzdötte a háborút, mint tizedes szerelt le.

Szira Ferenc.

1881-ben született Vácszentlászlón. Iparát édesatyjánál tanulta. 1921-ben önállósította magát. Ipartestület tagja. Végigküzdötte a háborút, bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

vitéz Szira József.

Baromfikerskedők: *Bottlik Istvánné, Budgyár Oszkárné, özv. Dankó Jánosné, Horváth Gáborné, ifj. Király Jánosné, Sára Ferencné.*

Biztosítási ügynök: *vitéz Szira József.*

Bognárok: *Paularits József, Godor József.*

Cipészek: *Godor László, Nagy Imre, Torba János, Urbán János.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Furulyás Testv., Pribeli András, Sári József* (traktor I—II. rt.).

Csizmadia: *Urbán János.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *özv. Balog Józsefné, Győri Istvánné, Sára József, Sára Mihály.*

Földbirtokosok: *Godor László.*

1869-ben született Szentlászlón. 36 holdon gazdálkodik. A földet felerészben örökölte, a többi a házzal együtt felesége és saját szorgalmas munkájának gyümölcse. A közs. képviselőtestület tagja. 6 évig pénztárosa és 3 évi bírója volt a községnek. László fia végigküzdötte a háborút, kis ez. bronz v. é., Károly cs. ker. és 2 német kitüntetés tulajdonosa.

báró Schossberger Viktor 1296 kat. hold, *M. kir koronauradalom gazdászata* 317 kh., *M. kir. koronauradalom erdészete* 1444 kh., *Polner Lajos és János* 173 kh., *vitéz Sára János* 29 kh., *Pribeli András* 40 kh., *Gódor Gábor* 35 kh., *Bernarcsi Ferenc* 23 kh., *Róm. kath. lelkész* 28 kh., *Községi jegyző* 23 kh., *Varga József* 25 kh., *id. Pribeli József* 40 kh., *Proszli József* 35 kh., *Takács Mihály* 31 kh., *Sára Balázs* 33 kh., *Botlik Ferenc* 24 kh.

Kereskedők: *Győri István.*

1886-ban született Szadán. Iparát szintén ott tanulta. 1919 óta helyben önálló. A háborúban az orosz fronton harcolt, fogságba került, ahonnan 1918-ban szökött haza. Bronz v. é., Károly cs. ker. seb. érem tulajdonosa. A MOVE Lövész Egylet díjnyertes lövésze.

Rédlich Zsigmond.

Helyben született. Gyermekkora óta szülei üzletében dolgozott. 30 év óta vezeti üzletét, mely most leánya nevén van. A háborúban résztvett mint telefonista. A szerb fronton megsebesült. Károly cs. ker. tulajdonosa.

özv. Balog Józsefné, Hanf Józsefné, Lippai János, Sára József, Sára Mihályné.

Hentesek és mészárosok: *Sára József, Szira András.*

Kocsmárosok: *Szira József, Szira Ferencné* (korlátlan kimérők), *Láva József* (korlátolt kimérő).

Kovácsok: *Mészáros Sándor.*

1875-ben Vácszentlászlón született. Az ipariskolát Bpesten végezte. Mint segéd a fővárosban dolgozott. 1900 óta helyben önálló. A háborúban mint huszár tizedes harcolt 1917-ig, mikor a község felmentette. Fia dr. Mészáros Géza Zsámbokon másodjegyző. Ipartestület tag, a Községi Tűzoltó Testület pénztárosa.

Budgyas Oszkár.

Malomtulajdonos: *özv. Borbás Józsefné* (hengermalom).

Vitézek: v. *Buzson Mihály* fdm., v. *Sára János* fdm., v. *Szira József* ácsmester.

VALKÓ

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Csákó*-p. és *Schossberger*-m.

A valkói erdőt, mely I. Ferenc Józsefnek is kedvenc vadászhelye volt, már a középkorban is látott fejedelmi vadászokat. 1382-ben Nagy Lajos vadászott az itteni erdőségekben, sőt Mátyás király is kirándult ide vadászni. A XV. század elején *Prodavizi Ördög Miklós* birtoka, aki Zsigmond királynak adta cserébe. E birtokot Albert király 1438-ban a *Rozgonyiaknak adta.* 1559-ben már a török hódoltsághoz tartozott, 25 adóköteles házzal. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között találjuk, két adóköteles házzal. A hódoltság végszakában pusztulásnak indult és 1695-ben csak fél portát vetettek ki e helységre. 1715-ben 30, 1720-ban 27 adóköteles magyar háztartást írtak benne össze. A község róm. kath. temploma 1810-ben épült. 1848 előtt 38 és fél úrbértelke volt, mely 156 telkesgazda között oszlott meg. 1848-ig a *herceg Esterházy*-család volt a helység földesura. A tagosítás 1863-ban történt. Az 1849. április 6-án vívott isaszegi csata, melyben György fényes győzelmet aratott Windischgrätz fölött, Valkó határát is érintette. A herceg Esterházyak itteni erdőbirtokát 1867-ben a magyar kormány vette meg és a gödöllői koronauradalomhoz csatolta. Ujabban a villanyvilágítást bevezették.

A világháborúba bevonult katonák száma: 404, hősi halottaké: 68, hadiözvegyeké: 41, hadiárváké: 45. A hősi halottaknak emlékére szobor állíttatott fel.

A földbirtokreform folytán 608 kat. hold 1089 négyszögöl területű szántó osztatott ki 394 egyén részére.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 3200 lélek, színmagyar. R. kath.: 3168, ref.: 6, ágh. ev.: 10, izr.: 16. *Házak száma:* 410. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 2663 lélek és 425 ház van.

Területe: 6741 kh. Szántó: 3483 kh., rét: 97, legelő: 105, erdő: 2654, szőlő: 112, kert: 66, nádas: 4, terméketlen: 220 kh. *Erdőbirtok:* M. kir. koronauradalom erdészete: 2654 kh. vegyes faj. *Termények:* gabona és gyümölcs.

Autobuszjárat Gödöllőről, Valkon át Zsámbokig. *Szállás:* Takács István vendéglősnél.

Posta, Táv., Cső.: *helyben.* Tel.: *Vácszentlászló.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Pü. szak.: *Gödöllő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.* Pü. bizt.: *Vác.* Vál. ker.: *Tura.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: Vácszentlászló: 6.

Vezetőjegyző: *Hutás János* főjegyző.

1898-ban Lembergben született. A jegyzői tanfolyamot Miskolcon, egyéb iskoláit Szászváron végezte. 1924-től aljegyző Nagytarcsán. 1929 óta vezető jegyző Valkón. A 28-adik tábori vadász zlj. kötelékében 1918-ig teljesített harctéri szolgálatot s mint zászlós szerelt le. Majd a Nemzeti Hadseregben 1921-ig szolgált. A bronz v. é., Károly cs. ker tulajdonosa. Levente Egy. elnöke, Move Lövész Egy. elnöke és parancsnoka, a Falu Szöv. titkára.

Adóügyi jegyző: *vitéz Mihály Károly.*

1903-ban született Ujpesten. Gimn. érettségit tett és a gazd. egyet. közig. szakát végezte. Valkón közig. gyak. aü. jegyző helyettes. 1930 okt. 25 óta. 10 évig teljesített katonai szolgálatot, a műszaki csapatoknál. 1930-ban szerelt le.

Jegyzőgyakornokok: *Fejes Gyula.*

1907-ben Soroksáron született,, gimnáziumi érettségit tett. 1930 óta Valkón működik mint jegyző gyakornok. Levente oktató.

Léh Ernő.

Zimonyban született. Gimnáziumi érettségit Szegeden tett 1926-ban. Pályáját a belgrádi m. kir. kereskedelmi megbízott mellett kezdte, majd Kistarcsán a községnél szolgált s jelenleg mint jegyzőgyakornok helyben van alkalmazásban. Cserkész parancsnok, Move Lövész Egy. tagja, Levente oktató.

Közs. bíró: *Pap István.* Törv. bíró: *Tusa András.* Pénztáros: *Sziráki Erasmus.* Közgyám: *Mészáros József.*

M. kir. posta

Postamester: *Oláh Lajos.*

1897-ben született Szabolcs megyében. A polgári iskolát Kisvárdán végezte. Hivatását Bakony-Sárkányban kezdte, ahol mint kisegítő működött. Onnan Valkóra került, helyettes póstamesternek. Felesége 1924 óta mint kinevezett póstamesternő működik Valkón. Levente főoktató, Move Lövész egy. h. parancsnoka. A vármegyétől a testnevelés terén szerzett érdemeiért dícsérő oklevelet kapott. Végigküzdötte a világháborút, mint tizedes szerelt le. iKs ez., bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Farkas Mihály.*

R. kath. elemi iskola. Igazgató: *Mattyasovszky Lajos.*

1885-ben Dányon született, képzettsége tanítói oklevél. Mogyoródon kezdte meg működését 1904-ben a r. kath. iskolánál. 1905-ben Dányra került, majd 1909-ben Valkóra választották meg kántortanítónak, azóta itt tanít. A helybeli isk. ig., Tüzoltó parancsnok, a Stefánia szöv. és Levente Egyes. elnöke, a Hangya ügy. igazgatója. Háborúban két évig hadiszolgálatot teljesített, majd a sátoraljai kat. rokkantügyi hivatalnál teljesített leszereléséig szolgálatot.

Tanítók: *Sümegi István.*

1906-ban született Balatonbogláron. Tanítói oklevelet 1927-ben nyert. Azóta helyben működik. Levente oktató, a Lövész egylet tagja. Gazdasági továbbképző népisk. vezető tanítója.

Staudt Erzsébet.

Vönöckön született. A tanítóképzőt a fővárosban, az óvónőképzőt Szombathelyen végezte. Valkón kezdte működését. 1915-től mint helyettes és 1920 óta mint megválasztott tanítónő működik. A népművelődési biz. előadója. Néhai édesatyja, Staudt Ferenc Vönöckön főjegyző volt 11 éven át.

Seress Ilonka, Somogyi Béláné, Uhl Terézia, Végváry Jolán.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Körorvos: *dr. Sólyom Sándor.*

1901-ben született. Kolozsvárott, ahol középiskoláit is végezte. A tud. egyetem orvosi fakultását Bpesten végezte, s annak klinikáin töltötte gyak. éveit is. 1927-ben előbb mint helyettes, később mint megválasztott körorvos Valkó és Vácszentlászló községben működik.

Megváltó gyógyszertár. Tulajdonos: *Velsz Árpád.*

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK, SZÖVETKEZETEK

Önkéntes Tűzoltó Testület.

1890-ben alakult meg először, de feloszlott. 1909-ben *Matyasovszky Lajos* ig. tanító vette kezébe a szervezést. Előbb 18, majd húsz főnyi legénységgel működött közmegelégedésre, Matyasovszky Lajos parsága alatt. Felszerelése a legénység tulajdonát képező ruhán kivül 2 drb. egys. szivó-nyomó fecskendő, 1 drb. nem egys. fecskendő, lajt., létrák stb.

Levente Egyesület. Főoktató: *Oláh Lajos.*

Move Lövész Egyesület. Parnok: *Hutás János.*

O. K. H. valkói fiókja. Ügyv. igazgató: *Farkas Mihály.*

Hangya Szövetkezet. Elnök: *Szabó András.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Turai János, Cserkó József.*

Ács: *Merva Mihály.*

Bognárok: *Vér István.*

1906-ban szül. Dány községben. Iparát Tápiószelén tanulta. Mint segéd különböző helyeken dolgozott. 1926 óta önálló. Move lövész egy. tag. A Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot.

Grébel József.

Borbély: *Gergely Tamás.*

Cipészek: *Bokor József, Juhász András, Sándor Márton, Sibák András.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Balog András és Tsai* 24 HP, *Leszner Pál* 24 HP.

Divatárukereskedő: *Hirschl Illésné.*

Földbirtokosok: *vitéz Juhász András* 25 kh., *Hirschl Illés* 30, *Mészáros András* 22, *Mészáros József* 24, *Pintér Józsefné* 24, *Pintén Gy. Miklós* 22, *Sziráki Erasmus* 30, *Sziráki Mihály* 24 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Szarka János.*

1880-ban született Valkón. Előbb kőműves volt, iparát édesatyjánál tanulta. 1925-ben önálló lett. 1927 óta vegyeskereskedése van. Községi képv. test. tag volt. A kőművesipar szakértője. A szerb fronton harcolt, megsebesült, 50 százalékos rokkant lett.

Hangya Fogy. Szöv., Hirschl Illésné, Pintér Mihály.

Hentesek és mészárosok: *Guthemd Soma, Pintér Erasmus, Vidál Sándor.*

Kerékgyártó: *Vér István.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Gurbi András, Hangya Fogy. Szöv., Takács Istvánné, Tóth Miklós.*

Kovácsok: *Nagy Ferenc.*

1906-ban Bpesten született. Iparát Csongrádon és Mindszenten tanulta. Valkóra mint segéd került és 1929-ben önállósította magát. Ipartest., Move Lövész Egy. és a Tűzoltó Test. tagja.

Grébel Kálmán, Kimiti József, Nagy Ferenc.

Kőmívesek: *Hunyás Gábor.*

1891-ben Valkon született. Iparát helyben tanulta s 1927-ben lett önálló. Háboruúban orosz fronton harcolt, megsebesült s mint 50 százalékos rokkant szerelt le. Károly cs. ker., seb. ér. tulajdonosa. A helyi iparosok megbízottja, Hangya szöv. felügy. biz. tag, Ipartest és Move Lövész egy. tagja.

Pauszki Pál, Szabó István.

Pék: *Oláh Demeter.*

Temetkezési vállalkozó: *Horváth János.*

Vitézek: *v. Juhász András* földm., *v. Szabó Mihály* földm.

ZSÁMBOK

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Kőrös-p.*, *Kis-* és *Schell-t*, *Veres-m.*

1380—1452-ben *Zambok*, *Sambok* alakban említik az oklevelek; ekkor a nógrdámegyei Szanda várának tartozéka volt. 1440-ben Ulászló király *Rozgonyi Simon* egri püspöknek és a *Nánai Kompoltiaknak* adományozta. Az 1559. évi török fejadólajstromban a budai livához tartozó helységek között fordul elő, 28 adóköteles házzal. Az 1580—81. évi török kincstári adólajstromokban önálló faluként van felvéve a budai szandzsák adóköteles helységei között. Ekkor 30 adóköteles házat vettek fel az összeírásba. Évi jövedelmét 6000 akcsében állapították meg. 1715-ben egy negyed, 1695-ben pedig két és egy negyed portával rótták meg. 1715-ben 27, 1720-ban 48 adóköteles magyar háztartást írtak össze. 1754-ben *Beniczky László*, Zólyom vármegye volt főszolgabírája volt itt birtokos. A róm. kath. anyaegyház már 1673-ban fennállott és anyakönyvei 1723-ban kezdődnek. A mostani róm. kath. templom 1746—1753-ban épült. 1927-ben újra festették és 1928-ban külsőleg is renoválták. Van itt egy XVII. századvégi érdekes misemondóruha, továbbá egy művészi becsű kis Szent József szobor, mely Beniczky Floriánné ajándéka és V. Pius pápát ábrázoló régi érdekes kép. A templom oltárképe, mely a XVIII. századból való, Szent Erzsébetet magyar ruhában ábrázolja. A tagosítás még 1844-ben, az elkülönzés 1856-ban történt. 1848 előtt *Beniczky Florián* és *Beniczky Ödön voltak* a helység földesurai, később *Beniczky Ferenc* főispán volt a helység legnagyobb birtokosa.

A világháborúba bevonult katonák száma: 528, a hősi halottaké: 68, hadiözvegyeké: 50, hadiárváké: 37.

A forradalom idején *Beniczky Ádám*, *báró Schell Ferenc* és *Biró Zsigmond* kastélyait, valamint az összes üzleteket kifosztották. Megszálláskor egy oláh ezred requirálási gócpontja és beszállásolási székhelye volt. A lakosság terményeit és jószágállományát 60 százalékban elrabolták.

A földreform folytán a község igénylői közül 190 igénylő kapott házhelyet á 300 négyszögöl, 92 igénylő kapott 156 kh. 1290 négyszögöl szántót. A többi igénylők kielégítésére *Beniczky Ádám* örököseinek birtokából 20 éves kényszerbérlet lett megállapítva.

A községben orsz. vására ápr. hó 1-ét és szept. 14-ét megelőző hétfőn tartanak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2742 lélek. Színmagyar. R. kath.: 2704, ref.: 9, ágh. ev.: 5, g. kel.: 3, izr.: 21. *Házak száma*: 520. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 2743 lélek és 563 ház van.

Területe: 4861 kh., melyből a községé: 42 kh. Szántó: 3981, rét: 243, legelő: 204, erdő: 52, szőlő: 55, kert: 94, nádas: 35, terméketlen: 197 kh. *Talajviszonya:* fekete agyag.

Terményei: gabonaneműek évi átl. termés kh.-ként 8 q, kapások, dinnye, borsó. *Erdőbirtokból* 35 kh a közbirtokosság tulajdona, 10 éves akác.

Vas. áll.: *Tura* (9 km.), *Gödöllő* (21 km.-re). *Autobuszjárat:* Gödöllő—Zsámbok közt rendszeresen közlekedik. *Szállás:* özv. Strausz Miksáné vendéglőjében.

Posta, Táv., Tel., Cső.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. kamr., Mezőg. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.* Főszb., Járb., Adóh., Tkv., Pü. szak.: *Gödöllő.* Pü. bizt.: *Vác.* Válker.: *Tura.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Telefon: 3.

Vezetőjegyző: *Poós Lajos* főjegyző.

1884-ben született helyben. Gimnáziumi érettségit tett Vácon 1903-ban. A jegyzői tanfolyamot Bpesten végezte 1905-ben. 1913-tól 1914-ig Vácszentlászlón volt főjegyző, 1914 óta pedig helyben főjegyző.

Aljegyző: *dr. Mészáros Géza.*

Közs. bíró: *Herdovics Pál.* Törv.-bíró: *Holló István.* Pénztáros: *Szántai István.* Közgyám: *Kovács István.*

M. kir. posta

Postamester: *Kurucz Gyula.*

1901-ben született Karcagon. 1920—1925-ig mint h. póstamester bizalmi megbízásokat teljesített. Nagyidán egy felhőszakadás alkalmával a kincstári érdekek megmentéséért miniszteri elismerésben és 200.000 kor. jutalomban részesült. 1925-ben Boldogra 1928-ban Zsámbokra helyezték póstmesternek, ő építette a 3 szobás póstamester lakást és a modern póstahivatal helyiségét. Közművelődési előadásokat tart. Hangya szöv. könyvelője. Két fivére vett részt a háborúban.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Turcsányi Imre.*

R. kath. elemi iskola. Igazgató: *Janda József.*

Tanítók: *Bankó János, Csincsura Sándor, Csincsura Sándorné, Weidner Erzsébet, Domán Anna, Skáder József.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Körorvos: *dr. Lakos Gyula* tb. járásorvos.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK

Önk. Tűzoltó Testület. Parnok: *Poós Lajos* főjző.

Levente Egyesület. Elnök: *báró Schell Ferenc.*

MOVE Lövész Egylet. Elnök: *László Kálmán.*

Hangya Fogy. Szöv. Ügyv. igazgató: *László Kálmán* gyógyszerész. Üzletvezető: *Gálna Domonkos.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Krajnyák János, Márkus Pál, Tiszárovits Gyula.*

Baromfikereskedők: *Gregor István, Gregor János, özv. Makádi Jánosné, özv. Majoros Istvánné, özv. Szemerédi Jánosné.*

Bognár: *Kréz András.*

Borbélyok: *Kovács József, Kremmer Mihály.*

Cipészek: *Kővágó András, Sós István, Sudi József, Tiszárovits József.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Józsa András,* Máv. cséplő benzinmotor, 16 HP, *Kővágó András,* Máv. cséplő benzinmotor 8 HP, *Poós Lajos és Tsai,* Máv. cséplő, Ford traktor 10 HP, *Szatmári József és tsai,* Máv. cséplő, Ford traktor 6 HP.

Dohánytőzsdések: *Deák Sándor, Hangya Szöv., Salgó Rezső, Sós József, Szabó János.*

Fakereskedő: *Salgó Rezső.*

Földbirtokosok: *Fusth Ödön* 342 kh., *báró Schell Ferenc* 284, *Beniczky Géza* 242, *Beniczky Margit* 241, *Beniczky Márta* 241, *Biró Zsigmond* 89, *Hanofer Károly* 77, *Maczkó Péter* 35, *Bense József* 25, *Bajnóczi András* 33, *Bajnóczi István* 42, *Holló István* 29, *Szabó Márton* 20, *Herelovics Pál* 23, *Lapu Istvánné Bajnóczi Mária* 31, *Bálint János* 22, *Szántai János* 28, *Mezei István* 21, *Bense Andrásné Kakucska Mária* 27, *Zsámok község* (utakkal) 339 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Schwarcz Gáspár.*

1860-ban született Turán. Iskoláit (elemi és gimnázium) Aszódon végezte. A kereskedői szakmát Bpesten tanulta. 1885 óta önálló kereskedő, 1888 óta vendéglős is. Fia dr. Sugár Andor orvos, mint t. hadnagy orosz fronton harcolt.

Deák Sándor, Hangya Szöv., özv. Majoros Istvánné, Rab István, Sós József, Szabó János, ifj. Weisz Ferenc.

Gabona- és terménykereskedő: *Salgó Rezső.*

Hentesek és mészárosok: *Strausz Dezső, Weisz Ferenc.*

Kocsmárosok, vendéglősök: *Bajnóczi Márton, Hangya Szöv., özv. Makádi Jánosné, Salgó Rezső* korlátolt italmérés), *Sós József, özv. Strausz Miksáné, Schwarcz Farkas, Schwarcz Gáspár.*

Kovácsok: *Bajdik István, Sándor*

István, Soltész János, Szatmári József.

Kőmívesek: *Balázs József, Gönczöl János, Hegedüs István.*

Malomtulajdonosok: *György Jenő,* bérli: *Bitskey Lajos.*

1901-ben Csanád megyében született. Iskoláit Nagykátán tanulta. Mint segéd Bpesten, Nagykátán dolgozott, volt Hangya szöv. üzletvezető és a Máv. szövetkezetnél segéd vezető. 1931 óta bérli a György Jenő-féle malmot, mely teljes üzemben napi 25 q. dolgozik fel. 50 HP. szívógázmotorral van felszerelve. 1920—21-ben a ceglédi huszároknál szolgált és résztvett a nyugatmagyarországi felkelésben.

Józsa András darálómalom.

NAGYKÁTAI JÁRÁS

Székhelye: *Nagykáta*. Telefon 7 (1 m. áll.). Hozzátartozik 13 nagyközség.

Főszolgabíró: *dr. Hofer Ferenc.*

Mezőhegyesen 1889-ben született. Középiskoláit Fehértemplomban és Szegeden, jogi tanulmányait Kolozsvárt és Budapesten végezte.

Mint közig. gyakornok 1913 november 3-án Nagykátán kezdte szolgálatát. 1914-ben Kiskörösre helyezve tb. szolgabírónak nevezte tett ki. Ettől kezdve önállóan működött a dunavecsei, ráckevei, gyömrői és végül a nagykátai járásban. Szolgabírává 1919 novemberében és 1930 november 11-én közfelkiáltással a járás főszolgabírájává választatott.

A háborús közigazgatást végig szolgálta. Mint a főszolgabíró állandó helyettese részben végezte a hadsereg szükségleteinek előteremtésére vonatkozó munkálatokat. Érdemei vannak a fellépett ázsiai kolera és kiütéses tífusz elfojtása körül. A kommunisták állásától elmozdították, üldözték, hogy elmenekülni volt kénytelen. Közvetlen, lekötelező modorával a közönség szeretetébe jutott. Tevékeny társadalmi életet folytat. A legtöbb kulturális, hazafias és társadalmi egyesületben vezetőként szerepel.

Szolgabírák: *dr. daróczi Ujlaky Sándor.*

A vármegye szolgálatában 1925 május 2. óta áll és pedig 1926 február 24-ig az aszódi, 1929 december 3-ig a központi, 1930 december 15-ig a monori és azóta a nagykátai járásban közmegelégedésre működik.

Dr. gyulai Gyulay Tibor.

Régi nemesi családból származik, atyja ny. miniszteri tanácsos. Mint tb. szolgabíró 1927 július 1-től 1929 december 31-ig a vármegyei központban és azóta a nagykátai járásban közemegelégedésre teljesít szolgálatot.

Járásorvos: *dr. füzüzuggói Sepsey Mihály* tb. várm. tiszti főorvos.

Orvostudorrá 1910 december 10-én avatták, mikortól 1911 december 28-ig orvosgyakornok. Azután 1920 november 4-ig körorvos volt több vármegyei községben. 1920 november 4-től járási tisztiorvos Nagykátán. Kiváló szolgálatának elismeréséül 1909-ben tb. vm. tisztifőorvosnak neveztetett ki. A világháborúban mint tart. honv. ezredorvos szolgált. Kitüntetései: Sign. Laud. a kardokkal, kor. ar. érd. ker. a v. érem szalagján, II. o. vör. ker. díszjelvény hadi ékítm., Károly csapatkereszt, had érem. Élénk vezető társadalmi életet folytat. Törv. hat. biz. tag. A nagykátai Kossuth Kör díszelnöke, a földmíves leventeegyesület elnöke, a TESz helyettes kerületi elnöke, a ref. leányegyház gondnoka, a nagykátai Stefánia vezető főorvosa.

Járási m. kir. állatorvos: *Szilárd Jakab.*

1894 december 1-től helyhatósági, azóta állami szolgálatot teljesít.

Járási testnevelési és népgondozói kirendeltség vezetője: *Bracskó Antal* altanácsnok.

Fenti minőségű beosztásban 1930 január 15-e óta áll. Frontszolgálatot 1914 augusztus 1-től teljesített a 4. honv. gyalogezred kötelékében mint gp osztag par. főhadnagy, míg 1915 január 1-től a háború végéig orosz hadifogságban volt. Kitüntetései: III. o. k. é. k. kardokkal, Károly csapatkereszt, háborús emlékérem, kat. érd. érem, 20 éves szolg. ker., 1908. évi jub. emlékérem, 1912—13. évi emlékérem.

Járási m. kir. gazdasági felügyelő: *vitéz Kiss Gyula.*

E minőségben 1928 óta végzi a járás gazdasági irányítását és felügyeletét. Frontszolgálatot kezdetben a 28-as tábori vadászzászlóaljnál, azután mint tart. pilóta-főhadnagy a repülőcsapatoknál teljesített. Harctéri kitüntetései: III. o. had ék. kat. érd. kereszt a kardokkal, seb. érem, Károly cs. ker.

Irodatiszt: *Stettner Pál.*

1908—1917-ig a monori járásnál mint napidíjas, azóta megszakítás nélkül Nagykátán mint irodatiszt teljesít szolgálatot. Katonai szolgálatot 1915 januártól a felbomlásig teljesített, melyből 18 hónapot harctéren töltött. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Iroda segédtiszt: *Ulrich Márton.*

1915 május 15-től 1924 szeptember 14-ig mint kir. járásbírósági díjnok, azóta jelenlegi minőségében szolgál. Háborús katonai szolgálatot 1916 október 20-tól a forradalomig teljesített, azután közvetlen bevonult a kolozsvári 21. székely ezredhez, honnan 1919 július 17-én oláh fogságba került, honnan decemberben haza kerülve a ceglédi, majd a váci kerékpáros zászlóaljnál mint őrmester szolgált. Kitüntetései: Károly cs. ker., sebesülési érem, háborús emlékérem.

Járási vitézi hadnagy: *vitéz Bodrogi Dezső* adóü. jegyző.

(Életrajzi adatait lásd Táplószele községnél.)

Járási útmester: *Farkas István.*

Szeghalmon 1876-ban született, lakatos- és kovácsipart tanult s három évig a Vaskapu szabályozását végző hajón dolgozott. Tényleges katonai éveinek letöltése után a m. kir. csendőrség kötelékébe lépett, hol 1913-ig — mint őrmester — teljesített szolgálatot. 1913-tól helyben törvényhatósági útmester. A háborúban az orosz harctéren 12 hónapig küzdött, majd az olasz harctéren a mérnöki osztálynál teljesített szolgálatot. Összeomláskor — mint őrmester — szerelt le. Kor. ezüst érd. ker. tulajdonosa.

Hajdu: *Böjte István.*

A JÁRÁSHOZ TARTOZÓ NAGYKÖZSÉGEK:

1. *Farmos,*
2. *Kóka,*
3. *Nagykáta,*
4. *Pánd,*
5. *Szentlőrinckáta,*
6. *Szentmártonkáta,*
7. *Tápióbicske,*
8. *Tápiógyörgye*
9. *Tápióság,*
10. *Tápiószecső,*
11. *Tápiószele,*
12. *Tápiószentmárton,*
13. *Tóalmás.*

FARMOS

Nagyközség. Hozzátartozik: *Annahalom, Lebujmajor, Nyárvesztő, Prónay- és Rekettyés-tanya.*

A község a török hódoltság alatt elpusztult és 1690-ben az elhagyott helyek között szerpel. Régi neve: *Farnos;* Bél Mátyás is így említi. Ekkor a *Gyapay* örökösök birtoka volt. Az 1715—20. években pusztaként Nagykátához tartozott. Az 1727-iki vármegyei jegyzőkönyv szerint *Bene Ádám, Egry György, Kozma Boldizsár, gróf Grassalkovich Antal, Aszalay Ferenc, Lovász István, Dinnyés István, Farkas János, Török Zsigmond, Csörgő Bálint* és *Gáspár György* bírták. 1737-ben még mindig puszta és *Jeszenák János* birtoka. 1754-ben a vármegyei nemesi összeírás szerint, *Guoth János* volt az ura. Az 1770. évi úrbéri összeírásokban még nem fordul elő, jeléül annak, hogy csak ezután alakult önálló községgé. A helység legrégibb pecsétnyomója 1791-ből való „Possessio Farmos 1791" körirattal. 1844-ben 827 magyar és tót lakosságának nagyobb része (655) róm. kath. vallású volt. 1848 előtt *Péchy Imre* és *báró Prónay Gábor* volt a helység földesura és utánuk *báró Prónay Albert* és az *Ivánka*-család. Ez utóbbinak birtokoló örökösei a *báró Kass-, Matolcsy-* és *Vizy*-családok. A róm. kath. templom a XVIII. század végén, az ágost. hitvallásúak temploma 1850-ben épült. A község a Budapest—Rákos—Ujszász—szolnoki vasútvonal mentén, Nagykáta és Tápiószele község között, sík területen fekszik. A világháborúba bevonult katonák száma: 287, hősi halottaké: 83, hadi özvegyeké: 53, hadi árváké: 6. A hősi halottaknak emléket állítottak. A földreform folytán az igénylők 298 kat. holdat kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. évi népsz. szerint: 3227 lélek. Színmagyar. R. kath.: 2698, ref.: 179, ágh. ev.: 323, izr.: 26. *Házak száma:* 688. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben: 3280 lélek és 704 ház van.

Területe: 6971 kh. Szántó: 3783, rét: 462, legelő: 1249, erdő: 30, szőlő: 545, nádas: 374, terméketlen: 528 kh. *Talajviszonya:* homokos. *Termények:* rozs, árpa, évi átlagtermés: 10 q, tengeri 18, burgonya: 40 q.

Vas. áll. (Máv. megálló): *helyben.*

Posta: *helyben.* Táv., Tel., Cső.: *Tápiószele.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. kamr., Mezőg. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.* Főszb., Járb., Adóh., Pü. bizt., Pü. szak., Vál. ker.: *Nagykáta.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: Tápiószele: 8.

Vezető-jegyző: *Holovicz József.*

1893-ban született Tápiógyörgyén. A gimnáziumot Jászberényben és Selmecbányán, a jegyzői tanfolyamot Nagybecskereken végezte. Utóbb gyakornok Tápiógyörgyén, majd ugyanott segédjegyző, 1917—20-ig ellenőr h. jegyző Nagykátán, 1920—27-ig aü. jegyző Nagykátán és 1927 óta vezető jegyző Farmoson.

Aljegyző: *Bolyás András.*

Irodatiszt: *Sztencsik Ferenc.* Közs. bíró: *Csákó Pál.* Törv. bíró: *Kenyó András.* Pénztáros: *Csákó János.* Közgyám: *Csákó Pál.*

M. kir. posta

Vezető: *Urbán Anna* férj. *Polcz Jánosné.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

Róm. kath. egyházközség.

Sokszázados multra tekinthet vissza, de önálló egyh. közs. nem volt, hanem Tápiószele község filialéjaként szerepelt. A hívek kérésére 1920-ban *dr. Hannauer István* váci püspök önálló lelkészt ad a községnek *Túróczy Enoch* személyében, utána *Payer István* lett lelkész, ki 1922-ben mozgalmat indított a plébánialak megépítésére. A túlnyomóan szegény lakosság erejét meghaladó buzgalommal lehetővé teszi ezt és 1925-ben megépül a plébániai lakás. Azóta a farmosi egyházközség a nehéz viszonyok mellett is igyekszik hivatását betölteni és a fejlődést előmozdítani. A közs. lakossága nagyobbrészt róm. kath. vallású.

Plébános: *Molnár Lajos Sándor.*

1891-ben Hatvanban született. Gimnáziu-

mot Aszódon, Budapesten és Vácott és a teológiát ugyanott végezte. Pappá 1916-ban szentelték. Mint káplán Kósdon és Izsákon működött, majd Orgoványon missziós lelkész volt. 1926 óta Farmoson működik. Kulturális, hitbuzgalmi és szépirodalmi téren tevékeny munkásságot fejt ki.

Ágh. ev. egyházközség.

Lelkész: *Bódi Pál.*

R. kath. el. iskola.

Igazgató: *Béni Péter.*

1875-ben született Veszprémben. A gimnáziumot Győrben, a tanítóképzőt Esztergomban végezte. 1895-ben. Először Fürön volt tanító és 1896 óta Farmoson tanít. 1925 óta igazgató. Lövészegyesület főlövésze, Önk. Tűzoltó Egy. elnöke, Orsz. Hitelszöv. helyi fiókjának felügyelőbiz. elnöke. Sógora. Nemes Ede altábornagy, volt kolozsvári ker. parnok és fia, Tibor, huszárhadnagy orosz harctéren küzdöttek.

Kántortanító: *Tóth Gyula.*

Tanítók: *Béni Péterné, Csillag Mihály.*

Ágh. ev. el. iskola. Tanító: *Keresztes István.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Magánorvos: *dr. Kandel Rudolf.*

Közs. szülésznő: *Pomázi Ferencné* szül. *Cseh Juliánna.*

1881-ben született Jászladányban. A bábaképzőtanfolyamot 1922-ben Budapesten végezte. Tizenkilenc éve van Farmoson mint közs. szülésznő. A Bába Egy. tagja. A m. kir. áll. gyermekmenhely-telep felügyelőnője. Férje orosz, román és olasz harctéren küzdött 48 hónapon át. 1918-ban szerelt le. Bronz v. érem, Károly cs. ker. tulajdonosa.

EGYESÜLETEK SZÖVETKEZETEK. IPARVÁLLALATOK

Önk. Tűzoltó Testület. Elnök: *Béni Péter* ig. tanító.

Levente Egyesület. Elnök: *Holovicz József.*

Oktatók: *Csillag Mihály, Nagy József, Németh László, Bobály Áron.*

Hangya Fogy. Szövetkezet. Üzletvezető: *Urbán Mihály.*

1889-ben született Alattyán. Előbb földmíves volt, majd a tényleges katonai szolgálat után a csendőrség kötelékébe lép, 1926-ban mint törzsőrmester megy nyugdíjba. Előbb Szarvason volt raktárnok a Közp. Hitelszövetkezetnél. 1930 óta a farmosi „Hangya" szöv. üzletvezetője. Mint tábori csendőr teljesített szolgálatot a háborúban. A kor. ez. és vas érd. ker. tulajdonosa. Öccse, János, az orosz harctéren eltűnt.

Selecta Rt. (Magántermelő és tisztító). Intéző: *Radits Antal.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Hevesi József, Kristály István, Pintér József.*

Bognár: *Németh Ferenc.*

1891-ben helyben született. Bognáripart tanult. Mint segéd Budapesten dolgozott. 1919 óta önálló. Polg. lövészegylet, Orsz. Munkavédelmi Szöv. és az Önk. Tűzoltó Test. tagja. Orosz, román, olasz fronton harcolt 37 hónapon át. 1918-ban mint őrvezető szerelt le.

Borbélyok: *Kovács József, Pethő József.*

Cipészek: *Botka János.*

1894-ben született Nagykátán, hol iparát is tanulta. Mint segéd Budapesten dolgozott. Előbb Nagykátán, majd 1926-ban Farmoson önállósítja magát. A Lövészegylet és Önk. Tűzoltó Test. tagja.

Ducsai Ernő.

1902-ben született Budapesten. Iparát Ujszászon tanulta. Mint segéd Budapesten dolgozott. Előbb Ujszászon, majd 1928-ban helyben önállósította magát. Önk. Tűzoltó Test. tagja.

Szegedi József.

1869-ben Tápióbicskén született. Iparát Cegléden tanulta. 1895 óta önálló Farmoson, a község legrégibb iparosa. Üzletét András fiával együtt vezeti. Háborúban olasz és orosz fronton harcolt 27 hónapig. Károly cs. ker. tulajdonosa. Sándor fia orosz fogságban volt. András a bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Cséplőgéptulajdonosok: *Csillik Pál,* Kasner-gyártmány, 10 HP, *Friedmann Lajos,* Masshall sons 8 HP, *Kernács Sándor,* Hoffer-Schranz, 8HP, *Klein Menyhért,* Gépgyár Rt., 8 HP, *dr. Györgyy Ferencné,* Homonnay, 30 HP, *Premontrei Rend,* Hoffer Schr., 8 HP, *Zakár Ferencné,* Nemzetközi Gépgyár, 6 HP.

Dohánytőzsdék: *Deutsch Sándor, Hangya Szöv., vitéz Sipos Mihály.*

Földbirtokosok: *dr. Györgyey Adolf*, Lebey-puszta: 1063 kh. Intéző: *Seress János. Friedmann testvérek* 431, *báró Kaas Andor és Ede* 212, *dr. Matolcsy Miklós*, 219, *Premontrei Rend*, Nyárvesztő tanya, 258, *báró Prónay Dezső* 849, *Selecta rt.* 343, *Csillik Pál* 38, *Vicián Gizella* 76, *Sebestyén János* 42, *Sebestyén Péter* 46, *Angyal József* 33, *Kövér László* 37, *Kövér Sándor* 32, *Kövér János* 20.

Szőlőbirtokosok: *Kövér Béla* 37, *dr. Weisz István* 22.

Géplakatos: *Laviczka Sándor.*

1889-ben Albert-Irsán született. Képzettsége: technológiai, gépészeti és járművezetői szaktanfolyam. Előbb ács- és kőművesipart tanult s felszabadulása után lett géplakatos. Mint segéd Aradon és Budapesten dolgozott. 1922-ben saját erejéből gőzcséplőgarnitúrát vett s azóta bércsépléssel foglalkozik. Szerb, orosz és olasz fronton végigküzdötte a háborút és mint huszár őrvezető szerelt le. Öccse, vitéz Sipos Lajos, sebesülése következtében mindkét szemére megvakult.

Hentesek és mészárosok: *Hevesy Antal.*

1896-ban Berzencén született. Iparát Nagykanizsán tanulta. Mint segéd Veszprém, Székesfehérvár és Budapesten dolgozott. 1922 óta helyben önálló. Háborúban orosz és román fronton harcolt. 50 százalékos rokkant lett. Kis ez. és bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa. Fivére, Sándor, hősi halált halt. Édesatyja a háború alatt a csepeli lőszergyárban dolgozott és az ott szerzett betegségében halt meg.

Németh István.

1893-ban Farmoson született. Iparát Nagykátán tanulta, ahol mint segéd is dolgozott. 1918-ban helyben önállósította magát. Ipartest. tag. A háború alatt Szolnokon teljesített szolgálatot, hol baleset következtében 50 százalékos rokkan lett. Négy testvére vett részt a világháborúban.

Kádár: *Józsa Balázs.*

1890-ben Tápiógyörgyén született, ahol iparát is tanulta. 1925 óta helyben önálló. Háborúban orosz fronton teljesített 18 hónapig frontszolgálatot, fogságba esett, ahonnan 1918-ban jött haza.

Kocsmárosok: *Bugyi János, Deutsch Sándor, Hangya Szöv., özv. Kenyó Dávidné, Községi kocsma.*

Kovácsok: *Bognár László, Pintér László, Sinka János.*

Malomtulajdonos: *Deutsch Sándor.*

Marhakereskedők: *Marton László, Oláh Károly.*

Szabó: *Bernáth Géza.*

1895-ben született Budapesten. Iparát Cegléden tanulta. Mint segéd Cegléden és Budapesten dolgozott. Előbb Cegléden, majd 1929-ben Farmoson önállósította magát. Olasz, szerb, montenegrói, albániai és bukovinai fronton harcolt 36 hónapon át. 1918-ban szerelt le mint szkv. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa. Apósa, Kovács István, hősi halált halt.

Tüzelőanyagkereskedők: *Deutsch Sándor, Hangya Szöv., Klein Menyhért.*

Vitézek: *v. Sipos Mihály* trafikos, *v. Radnay Antal* gazd. intéző.

KÓKA

Nagyközség. Hozzátartozik: *Poklosmajor és Ujmajor.*

A XV. század elején *Kókai János* birtoka volt, kinek magtalan halála után Zsigmond király 1409-ben Zsámbok, Almás, Babli, Szent-Egyed birtokkal együtt a *Tétényieknek* — a *Kapy*-család őseinek — adja cserébe Tétényért; de már 1410-ben, cserében Kapi váráért, ezeket a birtokokat is elvette tőlük. 1424-ben a király Kókát, Almást, Zsámbokot, Rábi és Szent-Egyed pusztákat *Borbála királynénak* adományozza. 1439-ben *Erzsébet királyné* nyerte Zsámbokkal és Almással együtt. 1494—95-ben is még a királyné birtoka. Az 1633—34. évi török adólajstromokban a pesti járás községei között találjuk. 1695-ben 2½ portával róták meg. A község régi pecsétje 1718-ból való, e körirattal: „Kókai Signum.“ 1720-ban már népes helység volt, 87 háztartással. A XVIII. század elején *gróf Koháry István* birtokába került, akitől *gróf Károlyi Sándor* vásárolta meg. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *gróf Károlyi Ferenc, Laczkovics Imre, Tarkó János* és *Muzslay Gábor* voltak az urai. A Károlyi-család itteni birtoka gróf Károlyi Geraldine, férjezett *gróf Pálffy Pálné*

tulajdonába ment. A plébániatemplom 1826-ban, a Szt. Margit-kápolna még a XVIII. század elején épült. A róm. kath. plébánia 1573-ban már fennállott. Anyakönyvei 1695-től kezdődnek. 1849 április 2-án Kossuth Lajos és Görgey Artur a helység határában emelkedő Margithegyről nézték a hatvani csatát. A helység határában emelkedő dombok között nevezetes a Margithegy, a régi temető helyén, a lakosságtól épített Szent Margit-kápolnával. A füszögi völgyben levő berekkút terméskővel van kirakva, holott e vidéken kő nincsen. A hagyomány szerint, itt hajdan kolostor volt s a kút annak a maradványa. A Vecskei dülőben egy régi templom romjai láthatók. Legnevezetesebb határrésze a Peres dülő. A török hódoltság alatt itt ütközet volt és utána számos török holtteste borította a völgyet. A törökök tehát a határos községek között kihirdették, hogy amely község a holtakat eltakarítja és 30 arany vérbírságot fizet, az egész területet örök használatra megkapja. Kóka lakosai vállalkoztak erre, a vérdíjat is lefizették s így jutottak e terület birtokába, melyre adománylevelet is kaptak. 1830-ban a gróf Károlyi-uradalom e területet dézsma alá vette. A lakosság e megterhelés ellen pert indított, de elvesztette, mert az adományozó oklevél, mely 1836-ig megvolt, állítólag Leleszre vitetvén, elveszett. A világháborúba bevonult katonák száma: 569, hősi halottaké: 51, hadi özvegyeké: 72, hadi árváké: 15. A földreform folytán az igénylők 150 k. holdat kaptak. A községben országos vásárt február, június, szeptember és november 21-ét megelőző vasárnap tartanak.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. népszámlálás szerint 4260 lélek, színmagyar. R. kath.: 4540, ref.: 4, ágh. ev.: 6, izr.: 70. *Házak száma:* 775. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 4781 lélek és 1113 ház van.

Területe: 7944 kh., ebből a községé: 53. Szántó: 5630, rét: 787, legelő: 511, erdő: 303, szőlő: 430, nádas: 26, terméketlen: 257. *Erdő:* akácos, legnagyobbrészben gr. Pálffy Sándor örök. tulajdonában. *Talajviszonyok:* 60% homok, 30% föld, 10% agyag. *Termények:* búza 6, rozs 5, árpa 5, zab 3, tengeri 8, burgonya 20 q magyarholdanként.

Vasútállomás: *Tápiósüly—Tápiósáp* (6 km.). *Autobuszjárat:* 1. Kóka—Tápiósüly—Tápiósáp vas. áll. 2. Uri—Tápiósüly—Zsámbok—Tura—Vácsztlászló—Gödöllő. 3. Zsámbok—Kóka—Tápiósüly, menetrendszerű időhöz kötve.

Posta, Táv., Tel.: *helyben.* Főszb., Járb., Tkv., Adóh.: *Nagykáta,* Törvszk., Pü. ig., Iparfü., Ker. kemr., Mezőg. kamr., OTI.: *Budapest.* Vál. ker.: *Tura.* Cső.: *helyben.* Pü. bizt., Pü. szak: *Gyömrő.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 3.

Vezető-jegyző: *Kocsák Sándor* főjegyző.

1923 óta főjegyzője a községnek. Eddigi munkásságának eredményei: rendezte a plébános és a lakosság között a párbért, új hullaházat és kulturházat építtetett. Bevezette a villanyvilágítást, közs. szeszfőzdét alapított. A terméketlen futóhomokban 80 kh. akácerdőt telepített, ujjászervezte az Önk. Tüzoltó Testületet, amelynek főparancsnoka. Nemzeti Munkavédelem parancsnoka, Hangya Szöv. és az Urikaszinó elnöke. Testnevelési bizottság és a Népművelési Bizottság, a Hitelszöv. felügy. b.z. tagja. A Tüzoltó Testület és a Nemzeti Munkavédelem megszervezéért elismerő okiratot kapott. A háború alatt 2 évig katonai szolgálatot teljesített, majd 1916-ban Torontáltordára főjegyzőnek történt megválasztása alkalmából fölmentették.

Adóügyi jegyző: *Zöld Antal.* Közig. aljegyző: *Veroszta Béla.* Ellenőr: *Mansfeld Gyula.*

Közs. bíró: *Varró István.* Törv. bíró: *Laczkó István.* Pénztáros: *Bihari István.* Közgyám: *Györkös Pál.*

Postamester: *Daragó Lajosné.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. egyházközség. Esperesplébános: *Trungel János* pápai pai kamarás.

Kántor: *Geleta János.*

Izr. hitközség. Elnök: *Hanófer Izidor.*

R. kath. elemi iskola. Tanítók: *Bugyi Béla, Czimbalmos Szabó Já-*

nos, Dolniczky István, Krivarics János és 12 szerzetes tanítónő. Főnöknő: *Gulyás M. Izabella.*

Ujmajori uradalmi iskola.

Tanító: *Mészáros Károly.*

Óvoda. Óvónők: *2 szerzetes óvónő.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Körorvos: *dr. Brerosky László.*

Körállatorvos: *Kováts Ferenc.*

Középiskolát és az állatorvosi főiskolát Bpesten végezte. Működését Bpesten, az állatorvosi sebészeti klinikán kezdte, ahol 2 évet töltött. 1927-ben választották meg Kókára körállatorvosnak. Keresztény Kaszinó és a Polgári Lövész Egyesület tagja. Fivére István, mint tart. hadnagy vett részt a háborúban.

„Megváltó" gyógyszertár. Tulajd.: *Györkös Pál.*

Szülésznők: *Kiss Ferencné szül. Gyetvay Erzsébet.*

A bábaképzőt ösztöndíjjal Bpesten végezte. Községi szülésznőnek 1928-ban választották meg. Férje 1914-ben jelentkezett katonának. Végig küzdötte a háborút, 1920-ban a Nemzeti Hadseregben is szolgált mint fegyvermester.

Román Mária.

1916-ban menekült. 1928—1929-ben Szegeden elvégezte a bábaképző tanfolyamot. 1929 óta Kókán magánszülésznő. Öt testvére vett részt a háborúban.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK.

Önkéntes Tűzoltótestület. Elnök: *Geleta János.* Parnok: *Kocsák Sándor.*

Levente Egyesület. Elnök: *Pálinkás István.* Oktató: *Dalniczky István.*

Kókai Iparosok Társasköre.

Alakult 1895-ben az iparosok kezdeményezésére. Célja: kulturális téren és hazafias szellemben való nevelése az iparosságnak haazfias ünnepélyek, műkedvelő előadások rendezése. 200 kötetből álló könyvtára van.

Elnök: *Pálinkás István.* Alelnök: *Hostyánszky Lajos.* Jegyző: *Schweitzer Rezső.* Pénztáros: *Esküdt Sándor.*

48-as Függetlenségi Olvasókör. Elnök: *Nagy István.*

Kókai Dalkör. Elnök: *Györkös Pál.*

Hitelszövetkezet. Elnök: *Trungel János.* Ügyv. ig.: *Dalnitzky István.*

Hangya Szövetkezet. Elnök: *Kocsák Sándor.* Ügyv. ig.: *Hostyánszky Lajos.* Üzletvezető: *Nagy József.*

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Brunauer Gábor.*

Iparát helyben tanulta. Mint segéd külföldön, Londonban, Párisban és több nagyobb városokban dolgozott. 1903 óta önálló. Iparoskör pártoló és alapító tagja. Fia, Ferenc az üzemben segédkezik.

Kaptás Péter.

Iparát Jákóhalmán tanulta. Mint segéd 6 évig dolgozott. 1918-ban lett önálló. Iparoskör és a Járási Ipartestület tagja. Háború alatt fegyver nélküli segédszolgálatot teljesített.

Lukácsovits Mihály.

Mesterségét Monoron tanulta. Mint segéd 6 évig dolgozott. 1900 óta helyben önálló. Iparoskör háznagya. Községi képviselő test. tag. Mozgósításkor az 5 f. 29. hadtáphoz vonult be. Öccse Béla, a szerb fronton hősi halált halt.

Dóczi Ferenc.

Autótulajdonosok: *Hanofer Izidor, Kovács Ferenc.*

Autobusztulajdonos: *Ferenczy János Rezső.*

Ácsok: *Bugyi István, Gyurina János, Kis Miklós.*

Bádogosok: *Varró József.*

Iparát Bpesten tanulta. Mint segéd Bpesten és Székesfehérváron dolgozott, 1924 óta önálló. Iparoskör tagja. Mozgósításkor a 29. h. gy. ezredhez vonult be, orosz fronton harcolt, fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza.

Braun Lipót.

Bizt. ügynökök: *Pál József, Türk Ferenc, Schóp Dezső.*

Bognár: *Lantos Gyula.*

Borbélyok: *Cseh Ernő, Turk Ferenc.*

Bor- és szeszkereskedő: *Sós Dezső.*

Cipészek és csizmadiák: *Schwart Lajos.*

Fehérnemű tisztitással foglalkozott 1915-ig. Iparát orosz fogságban tanulta. Mint segéd Bpesten és helyben dolgozott. 1926 óta önálló. Mozgósításkor a 29. h. gy. ezredhez vonult be, orosz fronton harcolt, majd fogságba esett. 1918-ban szerelt le.

Agócs János, Agócs Mihály, Bagó Sándor, Horváth István, Laboncz Sándor, Lantos Béla, Palásti János, Pálinkás István, Tamás Imre, Tóth István, Tóth József.

Cséplőgéptulajdonosok: *Brunauer Kálmán, Brunauer és Gyurina, Frész Mihály, Kiss György, Meleg András, Papp József.*

Építési vállakozók: *Bugyi István.*

Iparát Kókán és Szentmihályon tanulta, Bpesten 6 éven át dolgozott. 1930 óta önálló, ő építette a helybeli zárdát, óvodát, kultúrtermet stb. A háborúban 1914-től vett részt, a 68. gy. ezrednél szolgált, szerb és orosz frontokon hacolt 9 hónapon át. Összeomláskor szerelt le.

Földbirtokosok: *gr. Pálffy uradalom* 1899 kh. Ujmajor. Intéző: *Mancha Ferenc.*

Ezenkívül van még a községben egy 50 holdon felüli és 53 húsz holdon felüli birtokos.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Bleier Mór, Hagya Szöv., Hanófer Izidor, Hartmann Sándor, Horváth Béla, Kohn Ernő, Neumann Mórné, Papp István, Soós Dezső, Schwartzer Rezső.*

Gépkereskedő és gépügynök: *Kaptás Péter.*

Hentesek és mészárosok: *Hanófer Izidor, Szarka József, ifj. Szarka József, Weisz Sándor.*

Kalaposmester: *Gyura László.*

Iskoláinak elvégzése után a kalaposipart tanulta Cegléden, 1898-ban önállósította magát. 1916-ban vonult be a 68. gy. ezredhez, olasz fronton harcolt. Összeomláskor szerelt le.

Kádárok: *Kapalyág Imre, Kósár János.*

Kárpitos és kocsifényező: *Lantos Gyula.*

Kéményseprők: *Mélykuti Lajos és Rezső.*

Iskoláinak elvégzése után Lajos a kéményseprőipart Bpesten, Rezső az asztalosipart helyben tanulta. Édesatyjuk szintén kéményseprő volt. Lajos 1928—1930-ig szolgált a Nemzeti Hadseregben, Rezső pedig 1927-től a mai napig szolgál, mint őrsvezető. Iparoksör és a helybeli Dalkör tagja. Háborúban édesapjuk teljesített frontszolgálatot, sebesülése folytán rokkant lett. Meghalt 1922-ben.

Nagy József.

Kerékgyártó és kocsigyártó: *Lantos Gyula.*

Iskoláinak elvégzése után a kocsigyártó ipart tanulta helyben. Mint segéd Bpesten 12 évig dolgozott. 1920-ban önállósította magát. Az Önk. Tüzoltó Testület alparancsnoka. A vármegyei Önk. Tüzoltó Testület részéről dícsérő oklevelet kapott. Községi előljáró, Iparoskör választm. tagja. Rokkant csop. jegyzője. Mozgósításkor bevonult a 9/140 tüzérezredhez, ahol iparában, mint csoportvezető dolgozott. Összeomláskor szerelt le.

Kocsmárosok: *Dosztály József.*

Iskoláinak elvégzése után másfél évig pénzügyőr volt, majd önként jelentkezett katonai szolgálatra, 1930 óta kocsmáros. A községi szeszfőzde üzletvezetője. Háború idején mint tüzértizedes küzdött az orsz és olasz harcterekben. Károly cs. ker. tulajdonosa. Fivérei, Lajos és János végig küzdötték a háborút.

Tálas Mihály.

Iskolának elvégzése után földművelésssel foglalkozott. 1884—1887-ig tényleges katona volt. Tizenöt évig a csendőrség kötelékében teljesített szolgálatot. 1902 óta kocsmáros.

özv. Agócs Józsefné, Frész Mihály, Hartmann Sándor, Hanofer Izidor, Horváth Béla, Hangya Szöv., Lehel Gézáné, Neumann Mórné, Schweitzer Rezső, Váraki Társaság.

Kovácsok: *Frész Mihály.*

Iparát Ercsiben tanulta. Mint segéd 9 évig dolgozott. 1906-ban önállósította magát. Iparoskör volt alelnöke. Mozgósításkor vonult be a 69. gy. ezredhez, olasz és orosz fronton harcolt, megsebesült. Károly cs. ker. tulajdonosa. Öccse, Simon, hősi halált halt.

Esküdt Sándor, Meleg András, Ollé János.

Lakatosok: *Frész Mihály, Kiss Ferenc, Ollé Gábor.*

Malomtulajdonosok: *Hanofer Izidor, Lukácsovits Mihály.*

Órás és ékszerész: *Kugler Mihály.*

Iparát Abonyban édesatyjánál tanulta. Mint segéd atyjánál és Jászberényben dolgozott. 1912-ben önállósította magát. Az Iparoskör ellenőre, Lövész Egyesület tag-

ja és kiképzője. Mozgósításkor a 68. gy ezredhez vonult be, szerb fronton harcolt, sebesülve fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Pék: *Szinak István.*

Iparát 3 évig tanulta, mint segéd az ország nagyobb városaiban dolgozott. Iparoskör választmányi tagja. Nagykátai Ipartestület, Bpesti Ipartestület, valamint a Sütőipar Szövetség tagja. Háború alatt a csepeli gyárban dolgozott.

Szabók. a) férfiszabók: *Vastagh János.*

Iparát Albertirsán tanulta, mint segéd 4 évig dolgozott. 1920-ban önállósította magát helyben.

Hostyánszky Lajos.

b) Női szabók: *Gedei Mátyás, özv. Kolla Alajosné.*

Szíjgyártó: *Gergi Antal.*

Szobafestők és mázolók: *Kiss Ferenc, ifj. Kiss Ferenc, Németh Lajos.*

Temetkezési vállalkozó: *Lukácsovits Mihály.*

Szikvízgyáros: *Lang Lászlóné.*

NAGYKÁTA

Nagyközség. Hozzátartozik: *Alsó- és Felsőegreskáta puszták, Erékköze, Erdőszőlők, Öregszőlők, Ujszőlők, Szőlőkalja, Feketeerdő és Kerektó.*

A helység a *Káta* nemzetség ősi birtoka. Ezen nemzetség őse a Zagyvától egészen a Tápióig terjedő oly nagy területet foglalt el, hogy azon később hét jókora terjedelmű község: Nagykáta, Szentmártonkáta, Egreskáta, Szenttamáskáta, Boldogasszonykáta, Csekekáta és Szentlőrinckáta alakult. E nemzetség több sarja, mint *Absolon* 1219-ben, *Demeter ispán* 1226-ban, *István* és *Bertalan* 1270—1288-ban mind Kátán voltak birtokosok. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között találjuk. A XVII. század közepén még a *Kátay*-család birtokában volt. Kátay Ferenc halála után (1663) *Keglevich Miklós* birtokába került. A XVII. században a mai Nagykátát *Csekekátának* nevezték. Ekkor katholikusok, a vele szomszédos Nagykátát pedig reformátusok lakták. Nagykáta azonban a XVIII. század elején kipusztult és ekkor Csekekáta, mint a hét Káta között a legnagyobb, vette fel a Nagykáta nevet. A róm. kath. templom egyik harangján a következő felírás olvasható: Fusa sum pro Ecclesia Cseke-Káta, sub parocho Joanne Odoly Anno 1727. E harang 1897-ben a toronyból levétetvén, Dessewffy Emil főszolgabíró közbenjárására, aki a harang megváltása céljából 240 forintot gyüjtött egybe, megmenekült a beolvasztástól. Az 1715—1720. évi adóösszeírásokban már csak Nagy-Káta helység fordul elő. 1715-ben a helységnek 61, 1720-ban 82 adóköteles háztartása volt. Lakosai ekkor 8 tót háztartás kivételével mind magyarok voltak. Mária Terézia királynő 1743-ban kiváltságlevelet adott a helységnek. Az 1754. évi vármegyei összeírás szerint *gróf Keglevich Gábor* volt a helység földesura. 1770-ben az úrbérszabályozás alkalmával $105^{21}/_{32}$ egész úrbértelket írtak össze e helységben. A határ tagosítását, az 1839 szeptember 19-én gróf Keglevich Gábor akkori földesúrral kötött egyezség értelmében, 1840 április 15-én foganatosították. Az 1849 április 4-én vívott tápió-bicskei csata részben a nagykátai határban folyt le, s itt temettek el az elesett honvédek közül 52-őt a róm. kath. temetőben és a többieket a Tápió-patak és a község közötti térségen. A sírokat a lakosság mindig jó karban tartotta. 1909 őszén a Tápió hídja mellett sírboltot építettek és az elesettek maradványait itt helyezték el. A községben villanyvilágítás van. A világháborúba bevonult katonák száma: 2131, hősi halottaké: 272, hadi özvegyeké: 98, hadi árváké: 55. Az oláh megszállás folytán javakban a község lakossága 240.000 pengő kárt szenvedett. A földreform folytán az igénylők 73 k. holdat kaptak. Országos vásárt január 25-én, április 24-ét és szept. 14-ét megelőző vasárnapokon tartanak.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 12.000 lélek, színmagyar. R. kath.: 11.000, ref.: 470, ágh. ev.: 60, g. kath.: 10, izr.: 400, egyéb: 60. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 11.005 lélek és 2173 ház van.

Területe: 14.183 kh., melyből a

községé: 405 kh. Szántó: 7227 kh., rét: 1974, legelő: 1648, erdő: 189, szőlő: 2005, kert: 133, nádas: 565, terméketlen: 442 kh.

Vas. áll.: *helyben.* Az állomástól rendszeres *autójárat* van. *Szállás* az „Arany Sas" és az „Engli"-féle vendégfogadóban.

Posta, Táv., Tel., Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Pü. bizt., Pü. szak., Cső., Vál. ker.: *helyben.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Keresk. kamr., Iparfü., OTI.: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Főszolgabírói hivatal. (Lásd a járás elején.)

Községi előljáróság

Tel.: 7.

Vezetőjegyző: *Gemperle Károly* főjegyző.

Újhartyánban született 1865-ben. Középiskolát Bpesten végezte. Albertin volt egy évig jegyzőgyakornok, Kispesten másfél évig írnok, 1888—1893-ig mint s. jegyző, majd mint közig. jegyző működött helyben. Megszervezője az Önk. Tüzoltó Testületnek, Ipartestület, Gazdakör díszelnöke, számos kulturális és társ. egyesület elnöke. IV. o. magyar érdem ker. tulajdonosa.

Segédjegyzők: *Diószeghy István,* Közig. jegyző: *Chikán László. Juhász Szilárd, Sziráky József.*

Közs. bíró: *D. Nagy László.* Törv. bíró: *Gyüre Pál.* Pénztáros: *Koncz Gábor.* Közgyám: *Fejős János.* Rendőrbiztos: *Lézsa János.*

Nyilvántartó: *Ujházy Miklós.*

M. kir. postahivatal

Postamester: *Szántó Antal.*

Máv. állomás

Állomásfőnök: *Básthy István* Máv. felügyelő.

M. kir. csendőrszárny parancsnokság

Szárnyparancsnok: *vitéz csikszentmihályi Balla József* m. kir. csendőrszázados.

Érettségi után a tud. egyetemen jogi alapvizsgát tett. 1914-ben önként vonult be, mint e. é. önkéntes a 22. gy. ezredhez. 12 hónapon át az orosz fronton harcolt, megsebesült. Sebesüléséből kifolyólag rokkant lett, azután mint műszaki század parancsnoka teljesített szolgálatot. Forradalom idején Marosvásárhelyen internálták. Részt vett a románok elleni szervezett felkelésben, menekülni volt kénytelen, Szegedre ment, és mint t. főhadnagy 1923-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. 1923-ban lépett a csendőrség kötelékébe, Bpesten elvégezte a csendőrtiszti tanfolyamot. 1923—24-ben a zalaegerszegi csendőriskolánál volt előadótiszt, majd Fehérgyarmaton, Mátészalkán teljesített szolgálatot, 1926-ban nevezték ki századosnak, 1929 óta a magykátai csendőrszárny parancsnoka. 1928-ban avatták vitézzé. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., v. é., Károly cs. ker., seb. érem, háborús emlékérem.

M. kir. csendőrs.

Örsparnok: *Vörös András* tiszthelyettes.

M. kir. pénzügyőri biztosság

Pü. biztos: *Bedő Károly.*

M. kir. pénzügyőri szakasz

Parnok: *Kovács Sámuel* főszemlész.

M. kir. Erdőkirendeltség

Vezetője: *Olsovszky Árpád* erdőmérnök.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. egyházközség. Plébános: *Medgyesy Gyula.*

Kántor: *Ritnyovszky János.*

Izr. hitközség. Rabbi: *Breuer Soma.*

Áll. polgári iskola.

Igazgató: *Németh Béla.*

Középiskoláit Kaposváron és Pécsett, a tanárképzőt Bpesten végezte. 1898 óta működik a tanári pályán. Pásztó, Kassa, Ungvár voltak működési helyei. 1920 óta igazgatója a helybeli polgári iskolának. Természettudományi társulat, Tanár Egyesület tagja.

Tanárok: *Hadnagy Imre, Kiss József Levandovszky Tibor, Ribiczey Piroska, Ribiczey Róza, Turánszky Eszter.*

R. kath. elemi iskola. Igazgató: *Gárdonyi Rezső.*

Tanítóképzőt Aradon végezte 1894-ben. 1898 óta működik Nagykátán. 1915 óta mint igazgató. Előzőleg Vácott és Cibakházán tanított. Járási Tanítók Egyesületének el-

nöke, az összes iskolák gondnoka, Takarékpénztár, Hangya szöv. ig. tagja.

Tanítók: *Blicha János* ig. tanító h.

Szászudvarnokon, 1901-ben született. 4 gimnáziumot Erzsébetvároson, (Erdély) a tanítóképző két osztályát mint teljesen tandíjmentes Déván végezte, majd Miskolcon, cseh megszállott területről mint magántanuló gimnáziumot végzett. 1920-ban menekülnie kellett s a pápai tanítóképzőbe iratkozott be, hol mint legjobb gyakorlati tanító oklevelet is nyert. A Nemzeti Hadseregben 2 évig szolgált s leszerelése után 1924-ben helyben tanítónak választották. A helyi Ipartestület jegyzője, Polg. Lövész Egylet ügyv. elnöke, a gazdasági továbbképző ismétlő iskola szaktanítója, a Földműves Leverte Egyesület jegyzője stb.

Fiedler Margit, Katona Béláné, Kántor Józsa, Klits Józsefné, Lakos Géza, Lieszkovszky Lajos, dr. Lukács Tiborné, Mayer Olga, R. Medgyesy Róza, dr. Nedelák Béláné, Polányi Mária, Rigó Ernőné, Unghváry Mária, Werner Elza.

Egreskátai áll. el. iskola. Tanító: *Knáver László.*

Elekközi áll. el. iskola. Tanító: *Ébner Jolán.*

Közs. óvoda. Óvónő: *özv. Gombkötő Dezsőné.*

IGAZSÁGÜGY

Kir. járásbíróság

Elnök: *vitéz Turáky Dezső dr.*

Járásbírák: *Gulyás János dr., Semnovitz Kálmán dr.*

Joggyakornok: *Gencsi Ferenc dr.*

Telekkönyvvezetők: *Deák Ferenc, Ladányi József, Rigó Ernő, Takács Károly.*

Kir. közjegyző

Dr. Fabinyi Leó.

Ügyvédek

Dr. Erny Vencel, dr. Garzó Gábor, dr. Halmos Pál, dr. Havas Kálmán, dr. Hajdu László, dr. Kovács Andor, dr. Piukovich Péter, dr. Szalmay Lajos, dr. Török Ignác, dr. Zöld Aladár.

PÉNZÜGY

M. kir. adóhivatal

Főnök: *Pálfy Sándor* állampénzt. tanácsos.

Gimnáziumi érettségit Nagybecskereken tett. Pályáját a nagybecskereki pü. igazgatóságnál kezdte. Hódoson adótiszt, majd ugyanilyen minőségben ismét Nagybecskerekre került ahol 1912-ig működött. Esztergomban főtisztté, később tanácsossá nevezték ki. Nagykátára 1929-ben jött, mint hivatali főnök.

Állpti főtiszt: *Kali Endre.*

A gimnáziumot Sepsiszentgyörgyön végezte. Versecen volt adóh. gyakornok, majd Sepsiszentgyörgyön, Marosillén működött, 1929-ben került Nagykátára. 1926-ban nevezték ki főtisztnek. 1915-ben bevonult a 2. gy. ezredhez, orosz fronton harcolt, megsebesült.

Adótisztek: *Baranyi Ferenc, Katona Béla, Kölesvölgyi Lajos, dr. Rigó Ernő.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Orvosok

Járásorvos: *dr. Sepsey Mihály* (adatait lásd a járás elején).

Közs. orvos: *dr. Ehrlich Alajos.*

Magánorvosok: *dr. vitéz Herczegh Tibor* OTI orvos, *dr. Nedelák Béla* fogorvos, *dr. Schreiber Izsó.*

Állatorvosok

Járási m. kir. állatorvos: *Szilárd Jakab.*

Magánállatorvos: *Spitzer Sándor.*

Gyógyszertárak

Megváltó gyógyszertár. Tulajd.: *magyarádi Boross Gusztáv.*

1896-ban szerzett oklevelet. Pozsonyban volt gyógyszertártulajdonos 1920-ig, amikor megtagadta a hűségeskűt, menekülni volt kénytelen. Nagykátán 1930 óta a „Megváltó" gyógyszertár tulajdonosa.

Szentlélek gyógyszertár. Tulajd.: *Baksay Béla.*

Közs. szülésznő: *Bukovits Pálné.*

A bpesti bábaképzőtanfolyamot végezte 1903-ban. 7 évig magánszülésznő volt, 1910 óta községi szülésznő. Férje bognármester helyben.

EGYESÜLETEK.

Önkéntes Tűzoltó Testület. Elnök: *dr. Havas Kálmán.*

Levente Egyesület. Elnök: *dr. Sepsey Mihály.*

Urikaszinó. Elnök: *dr. Havas Kálmán.*

Polgári Kaszinó. Elnök: *dr. Tarr Gyula.*

Polgári Kör. Elnök: *Baksay Béla.*

Nagykátai Ipartestület.

Az Ipartestület 1872-ig céhrendszer alapján működött s a „Nagykátai Vegyes Céh"-et alkotta. Ez időből van az Ipartestület tulajdonában „a mesterek céhládája" a benne levő „céh ostor"-ral és céh alapító levével. 1872—1888-ig vegyes ipartársulat néven működött. 1889. január 1-én *Desseőffy Emil,* akkori főszolgabíró elnöklete alatt ipartestületté alakult át és első elnökének *Laukó János* női szabót választották meg. Iparhatóság biztossá a főszolgabíró *Chikán Pál* akkori adóügyi jegyzőt nevezte ki. Az Ipartestület 1893-ig hajlék nélkül, az elnök lakásán tartotta üléseit, 1893. márc. 1-én tartott közgyűlés az első házát vette 700 fr-ér, mely idővel szűknek bizonyult s a szomszédos ház megvételével 1900-ban bővítették ki. A jelenlegi épület é nagyterem 1914-ben 10.000 K költséggel épült. Megalakulásától a kebelében „Temetkezési segély egyesület" is működik, melynek külön pénzkezelés mellett tisztikara az ipartestületével mindig azonos.

Jelenlegi elnöke: *vitéz Szőllőssy Pál,* jegyzője: *Blicha János.*

Gazdakör. Elnök: *Fodor Ágoston.*

Függetlenségi Olvasókör. Elnök: *Bozsik László.*

Kath. Kör. Elnök: *Simon Sándor.*

Kosuth Kör. Elnök: *Czakó András.*

Rákóczi Kör. Elnök: *Vargha István.*

PÉNZINTÉZETEK SZÖVETKEZETEK, IPARVÁLLALATOK.

Nagykáta és Vidéke Takarékpénztár. Ügyv. ig.: *Spitzer Aladár.*

Aszódi Takarékpénztár nagykátai fiókja. Ügyv. ig.: *Fischer József.*

Hitelszövetkezet. Ügyv. ig.: *Gemperle Károly.*

Kereskedelmi és pénzügyi iroda. Alapította: *néhai Unghváry Albert* ny. aü. jegyző.

Gyulán született, kereskedelmi érettségit tett. 3 évig jegyzőgyakornok, 22 évig adóügyi jegyző volt helyben. Nyugdíjba vonulása után kereskedelmi és pénzügyi irodát nyitott, 11 hold szőlőbirtokán gazdálkodással is foglalkozott. A helybeli polgári iskola létesítésében tevékeny résztvett a vásártéri és erekközi elemi iskola létesítése az ő nevéhez fűződik. 1926-ban halt meg. Mária leánya helyben tanítónő, Albert fia joghallgató, aki az irodát vezeti.

Hangya Szövetkezet. Ügyv. ig.: *Klits József.*

Gőztégla-, cserép- és agyaggyár. Tulajd. *Civin Henrik.*

Üzemvezető: *Martinák József.*

Gépalakatosszakmát tanult, 1907-ben tett gépészi vizsgát és másodgépész lett az Ujlaki téglagyárban. Háború után ismét az ujlaki gyárba került mint osztályvezető, később Békásmegyeren főgépész, majd Pécsett 4 és fél évig gyárvezető, 1926-ban került Nagykátára mint üzemvezető. Háborúban mozgósítástól kezdve vett részt, orosz fronton harcolt, megsebesült, 50 százalékos rokkant lett. 1921-ben szerelt le mint szakaszvezető. Kitüntetései: kis ez., v. é. és Károly cs. ker.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Bukovits István.*

Négy középiskolát végzett. Iparát Budapesten tanulta. Mint segéd 4 és fél évig dolgozott. 1923-ban lett önálló. Ipartestület, Lövész Egyesület tagja. Édesapja Bukovits József végigküzdötte a háborút.

Kocsi Sándor.

Iparát Bpesten tanulta, mint segéd több nagyobb városban dolgozott. 1921 óta önálló. Ipartestület tanoncvizsgáztató bizottságának tagja. Háborúban 1914-től vett részt. Orosz, román frontokon harcolt 1917-ben román fogságba esett. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Márton Pál.

Iparát Budapesten tanulta, mint segéd u. ott dolgozott. 1921 óta helyben önálló. Háborúban mozgósítástól kezdve vett részt, szerb, orosz frontokon harcolt, 1915-ben orosz fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért vissza.

Schmitel Ferenc.

Iparát Budapesten tanulta, segédéveit különböző helyeken töltötte. 1922 óta helyben önálló. Háborúban 1915-től vett részt, orosz, román és olasz frontokon harcolt. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker. Sándor fivére szintén résztvett a háborúban.

vitéz Szőllősy Pál.

1876-ban született Nagykátán. Asztalosipat tanult, mint segéd tíz évig dolgozott. 1903-ban önállósította magát helyben. Ipartestületi elnök és Iskolaszéki tag. 1915-ben bevonult a 29 hgye.-hez, orosz és olasz fronton harcolt. Mint tiszthelyettes szerelt le. Nagy ez., kis ez., bronz v. é. kétszer és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Ács Gyula, Horváth Árpád, Szőke Sándor.

Autobuszvállakozó: *Strompf Pál.*

Középiskoláit Dobsinán végezte, gépészmérnöki oklevelet a berlin. egyetemen nyert. A diploma megszerzése után szerszámkészítő gyára volt Szalócon, majd mint vezetőmérnök 16 évig működött a bpesti ruggyantagyárban, utána két évig Weisz Manfréd csepeli gyárában volt főmérnök. 1926-ban alapította autóbuszvállalatát. Hat darab autóbusza és egy luxuskocsija van.

Autófuvarozók: *Babicz Károly, Kulik Sándor, Szilágyi Gyula.*

Autótulajdonosok: *Babicz Károly, Kulik Sándor, Strompf Pál* (személy autók), *Simon Gyula* (teherautó).

Ácsok: *Fejős Rajmund, Gulyás Gábor, Kulik István, Molnár Pál, Simon Sándor, Szekeres István.*

Baromfikereskedők: *Erdi Károly, Fejős Menyhértné, Gulyás Pálné, Guttmann Istvánné, Hajdu István, Labanc Gyuláné, G. Lengyel Istvánné, özv. Nagy Istvánné, Szekeres Géza, Verceg Józsefné, Tereznák Lászlóné.*

Bazárárukereskedő: *Grünfeld Simon.*

A bádogosipart tanulta és mint önálló bádogosmester 18 éven át működött. A 35 éve fennálló bazárüzletét 1928-ben vette át és azóta mint bazárárukereskedő működik.

Bádogos: *Rigó László.*

Benzinárusítók és benzinkúttulajd.: *Czakó András, Erdős Károly, Hangya Szöv., Singer Zsigmond.*

Bognárok: *Gyüre József.*

Nagykátán 1907-ben született, három szakiskolát végzett. Bognáripart helyben tanult, mint segéd ugyanitt és a nagyobb városokban hét évig dolgozott, 1930-tól helyben önálló. Ipartestület és Iparos Ifjúsági Önképző Egylet tagja. A háborúban atyja és bátyja vett részt.

Bozsik Albert, Mudri Ferenc, Simon Gyula, Szabó Imre, Szabó Kálmán, Szabó János.

Bőrkereskedők: *Árvai Sándor, Kendel László.*

Címfestők: *Biel Jenő, Kádas Károly.*

Cipészek: *Apró Demeter.*

Iparát helyben tanulta, mint segéd Budapesten dolgozott. 1896 óta helyben mint önálló cipészmester működik. Az Ipartestület és az Önk. Tűzoltó Test tagja. A háborúban 1914-től a 29. gy. ezred kötelékében 22 hónapig román fronton harcolt. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker.

Armuth Márkusz.

Szigetváron tanulta szakmáját. Tizenhárom évig dolgozott mint segéd, 1897-ben lett önálló. Háborúban 1916—1918-ig teljesített katonai szolgálatot. József fia frontszolgálatot teljesített.

Ézsiás István.

A cipészszakmát tanulta, két évig dolgozott mint segéd Nagykátán, 1912-ben önállósította magát. Szőlőjén gazdálkodással is foglalkozik. Mozgósításkor bevonult a 13. huszárezredhez, orosz és román frontokon harcolt, 75 százalékos rokkant lett. Három fivére szintén végigküzdötte a háborút.

Fodor János.

Iparát Nagyváradon tanulta, mint segéd hét évig dolgozott. 1930 óta helyben önálló cipészmester. Az Ipartestület tagja. 1928—30-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített katonai szolgálatot és mint őrvezető szerelt le. Apósa, Kormos József, a harctéren szerzett betegségében 1915-ben halt el.

Kongorácz István.

Mesterségét Jászberényben édesatyjánál tanulta. Mint segéd az ország nagyobb városaiban és külföldön dolgozott és közben elsajátította a cipészipart is 1904-ben a technológián tanfolyamot végzett. 1909-ben önállósította magát, 1911 óta helyben önálló. János fivére résztvett a háborúban.

Kovács István.

Iparát Szombathelyen tanulta, mint segéd Budapesten dolgozott, 1911-ben lett önálló. Ipartestület választm. tagja és borkezelője, a Dalkör működő tagja. Háború alatt Bécsben a 83. gy. ezred műhelyében volt üzemvezető.

Kovács József.

A cipészipart tanulta és mint segéd 18 évig Budapesten dolgozott. 1921 óta helyben mint önálló cipészmester működik. Az Ipartestület tagja. A háborúban 1914-től a 68. gy. e. kötelékében 34 hónapig orosz és olasz fronton harcolt, majd fogságba esett, honnan 1920-ban tért haza.

Molnár József.

Szakmáját Jászberényben tanulta, mint segéd két évig dolgozott. 1930-ban önállósította magát. Ipartestület, Turul SE tagja. A háborúban János fivére teljesített frontszolgálatot.

Nagy Pál.

Iparát Nagykátán tanulta. Kilenc évig dolgozott mint segéd, 1922 óta önálló. 1915-ben bevonult a 38. gy. ezredhez, román, albán és szerb frontokon harcolt. Bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Szélessy István.

Szakmáját Alsónémedin tanulta. Két évig dolgozott mint segéd, 1923 óta önálló. Ipartestület tagja. Imre fivére vett részt a háborúban.

Bálint Pál, Emel Béla, Gulyás István, Gulyás József, Horváth Vince, Kovács Tibor, Lendvai Pál, Rutkovszki Ede.

Cipőfelsőrészkészítők: *Armuth József.*

Szakmáját Budapesten tanulta. Tizennégy évig dolgozott mint segéd Budapesten, Pécsett és Szombathelyen. 1928-ban lett önálló. 1917-ben bevonult, albán és orosz frontokon harcolt, megsebesült. Bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Árvai Sándor, Kubinyi László.

Csizmadiák: *Nagy Mihály.*

Mesterségét Monoron tanulta. Hét évig dolgozott mint segéd. 1909-ben önállósította magát. Ipartestület választmányi tagja, Polgári kaszinói tag.

Bodzsár Pál, Kongorácz István, Kovács István.

Csemegekereskedők: *Gróf István, Hangya Szöv., Sződi István.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Fejős Károly.*

Gabonacsépléssel és favágással foglalkozik. Háborúban 1914-től vett részt, szerb, orosz frontokon harcolt, 1915-ben orosz fogságba esett, ahol 40 hónapot töltött.

Burger József, Czakó András, Dudás Károly, Szakács Imre.

Darálómalomtulajd.: *Dudás Károly.*

A budapesti technológián a malomipari szaktanfolyamot 1913-ban végezte. Szakmáját Monoron tanulta. Mint segéd Monoron, Sümegen dolgozott, Nagylakon két évig malomvezető volt, utána 14 évig Monoron, Gyömrőn, Tápiógyörgyén és Nagykátán főmolnár. 1919-ben létesítette daráló malmát. Traktor- és cséplőgéptulajdonos is. Ipartestület vizsgáztató bizottságának tagja. Lajos fivére végigküzdötte a háborút, több kitüntetés tulajdonosa.

Dohánytőzsdetulajdonosok: *Bitskey Pálné, Káló János, Mudris Ignác, özv. Szabó Jánosné, Vörös Kálmán, Zsitnyinszky István, Zsolnai Paula.*

Edénykereskedő: *Grünfeld Sándorné.*

Előnyomdák: *Sárközi Ilona, Szőke Nővérek.*

Építési anyagkereskedők: *Faragó Gyula, Spitzer Aladár, Schwartz és Tsa, Várhelyi és Simon.*

Építési vállalkozók: *Kulik István, Szekeres István, Várhelyi Simon.*

Fehérneműtisztító: *Szabó Erzsébet.*

Fényképészek: *Pottok Ernő.*

Budapesten 1887-ben született. Középiskoláit Budapesten végezte, a fényképészetet ugyanott tanulta. Mint segéd 18 évig dolgozott Budapesten és külföldön. Műtermét 1930-ban alapította. Ipartestületi tag. 1914-ben bevonult a 26. hgye.-hez, orosz és szerb frontokon harcolt, orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza. Mint szakaszvezető szerelt le.

Szélessi Imre.

Fodrászok. a) férfifodrászok: *Jakabfi István, Kovács László, Sárközi József, Szabó János, Tóth Kálmán.*

b) Női fodrász: *Tóth Kálmán.*

Földbirtokosok: *Aczél Mihály.*

Középiskoláit magánúton végezte, a kecskeméti piarista gimnáziumban érettségizett 1904-ben, majd Budapesten jogot hallgatott. 53 hold birtoka van, szántó, szőlő és gyümölcsös. 1928-ban a helybeli állatkiállításon saját nevelésű tehenével első díjat nyert. A Pesti Napló gyümöcs és búzakalász pályázati versenyén aranygyűrűt és elismerő oklevelet kapott. 24 éve választott közs. képviselő, elnöke a hetivásárt szervező bizottságnak. 1910-ben közgazdasági kalendáriumot szerkesztett. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Alföldi Szakosztálya tagjává választotta. A Pesti Naplóban „Nagykáta egy elzsákmányolt város helyébe lép" című cikke nagy elismerésben részesült.

özv. dr. Katona Lajosné szül. Karácsonyi Ida.

Tiszaroffon született, tanítóképzőt végzett. Néhai férje tb. főszolgabíró volt Nagykátán, 1917-ben halt meg. Özvegye egyedül vezeti 825 holdas gazdaságát. Tehenészete,

juhászata van. Gabonaneműeken kívül dohányt, cukorrépát termelnek.

Anka János örökösei 73 kh., *Fejős Istvánné* 65 kh., *gróf Keglevich örök.* 1893. Intéző: *Lukászy Gyula*, *Turák Menyhért* 79 kh. *Nagykáta község* 487 kh., *Szőlőgazdaság* 269 kh., *Zsellérség* 265 kh., *Fogler Károly* 212 kh., *Demeter József* 56 kh., *Molnár Kálmán* 21 kh., *Szücs Mihály* 28 kh., *Szücs János* 29 kh., *Kovács István* 22 kh., *Simon Sándor* 29 kh., *Marton Péterné* 20 kh., *Nagy Győr János* 57 kh., *Iványi János* 25 kh., *Szivós János* 24 kh., *Pap Sándor* 22 kh., *Juhász János* 22 kh., *Hájas László* 23 kh., *Fejős János* 37 kh., *Lengyel János* 33 hold, *Szekeres Balázs* 22 kh., *Rauznicz Antal* 23 kh., *Horti József* 21 kh., *Versegi László* 43 kh., *Kollár Pál* 22 kh., *Herkules László* 20 kh., *Fodor István* 22 kh., *Tusák István* 86 kh., *Szabó János* 59 kh., *Molnár Lászlóné* 29 kh., *Fejős Dávid* 29 kh., *Szalkai György* 22 kh., *Bőti László* 41 kh., *Fejős János* 23 kh., *Koncz László* 36 kh., *Inges László* 28 kh., *Nagy János* 41 kh., *Kovács István* 38 kh., *Cserta István* 37 kh., *Szabó Balázs* 22 kh., *Cseh László* 31 kh., *Ivánfy Jenő* 33 kh., *Fábián Lászlóné* 54 kh., *Begyáts Gyula* 45 kh., *Fehér Pál* 24 kh., *Ács József* 27 kh., *Szigedi Menyhért* 30 kh., *Harsányi Ágostonné* 41 kh., *b. Nagy István* 23 kh., *Nagy Menyhért* 24 kh., *Fülöp Ferenc* 21 kh., *Tajti Gábor* 25 kh., *Nagy Győr László* 29 kh., *Sárközi Árpád* 26 kh., *Szarvas János* 22 kh., *Gazdaközönség* 768 kh., *Államvasutak* 46 kh., *Kármán András* 49 kh., *Terényi Jánosné* 70 kh., *Kocsi József* 22 kh., *Kármán Péterné* 29 kh., *Szabó István* 30 kh., *Bőti Károly* 38 kh., *Fábián Istvánné* 47 kh., *Nagy László* 34 kh.

Szőlőbirtokosok: *Keglevich Miklós gróf örök.* 60 kh., *Krajcsovits Lajos* 13, *Feuermann Miksa* 17 kh., *özv. Katona Lajosné* 562 kh.

Fűszerkereskedők: *Erdős Károly.*

Lajosmizsei születésű. 1920 óta önálló kereskedő. Mozgósításkor bevonult, szerb, olasz és orosz frontokon harcolt, kétszer sebesült. 1916-ban orosz fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza. Ötven százalékos rokkant lett. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem. Henrik fivére a háborúban hősi halált halt.

Preisz Miklós.

Szakmáját édesapjánál helyben tanulta. Tíz évig dolgozott mint segéd, 1924-ben lett önálló. Gyula fivére mint t. főhadnagy vett részt a háborúban.

Preisz Pál.

Az elemiiskolát helyben, a polgárit Szolnokon végezte. Szakmáját édesatyjánál helyben tanulta, majd nősülése után apósa üzletében Jászberényben segédkezett. 1930 óta helyben mint önálló kereskedő működik. Fivére, Gyula, résztvett a háborúban, megsebesült és mint t. főhadnagy szerelt le.

Rauznitz Antal.

Szakmáját Szolnokon tanulta. Négy évig dolgozott mint segéd, 1893-ban lett önálló Jászberényben, 1910-ben költözött Nagykátára. 1917-ben bevonult a 4-es trénekhez, orosz fronton teljesített szolgálatot.

Rosenblath Henrik.

Szakmáját Nagyváradon tanulta. 33 éven át volt kereskedő. Gazdálkodással is foglalkozik. József fia vett részt a háborúban, orosz fronton harcolt. Jelenleg a községben önálló iparos.

Vécsey György.

Szakmáját Budapesten tanulta. Öt évig dolgozott mint segéd Budapesten. 1929-ben lett önálló. A Singer varrógépgyár rt. körzeti képviselője. 1911-ben vonult be a 10. huszárezredhez, majd áthelyezték a 14-es vonatezredhez. Háborúban szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Összeomláskor szerelt le mint szakaszvezető.

Braun Jenő és István, Braun Zoltán, Czakó Pál, Feuer Sándor, Gróf István, Hangya Szöv., Horváth Imre, Kelemen István, Korn Jenő, Mayer Mayerné, Mudris Ignác, Preisz Ilona, Rosenthal Emma, Spitzer Testvérek, Strasser Adolf, Székely Ernő, Szenczy József, Sződi István, Vörös Kálmán, Zsitnyánszky István.

Gabona- és terménykeresk.: *Bernát Sámuel, Braun Jenő és István, Braun Miksa, Schwartz Vilmos.*

Hentesek és mészárosok: *Gödöllei István.*

Iparát Budapesten tanulta, két évig dolgozott mint segéd. 1922 óta önálló. 1915-ben bevonult a 68. gyalogezredhez, orosz fronton

harcolt. 1916-ban sebesülve orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza. Gábor fivére szintén résztvett a háborúban.

Gulyás Béla.

Iparát helyben édesatyjánál tanulta, mint segéd Budapesten is dolgozott. Édesatyja által 1900-ban alapított üzletét 1931-ben vette át és azóta mint önálló hentes- és mészárosmester működik. Az Ipartestület tagja. A háborúban fivérei, Sándor és József hősi halált haltak.

Kelemen Károly.

Iparát helyben tanulta, mint segéd Budapesten dolgozott. 1904 óta helyben mint önálló hentes- és mészárosmester működik. Az Ipartestület tagja. A háborúban 1914-től az 1. nehéztüzérezred kötelékében szerb, orosz, olasz frontokon harcolt és mint 20 százalékos rokkant szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Rátkay Lajos.

Szakmáját Turkevén tanulta, négy évig mint segéd dolgozott Budapesten és Szegeden, 1896-ban lett önálló. Turkevén, Nagykátán 1926-ban nyitott üzletet. 1915—1918-ig az olasz hadtápterületen teljesített szolgálatot mint hentes és mészáros.

Szabó Sándor.

Iparát Budapesten tanulta, mint segéd ugyancsak Budapesten dolgozott. 1930 óta helyben mint önálló hentes- és mészárosmester működik. 1924—27-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített katonai szolgálatot.

Turák József.

Mesterséget Aszódon tanulta, segédéveit Budapesten és több nagyobb városban töltötte. 1930 óta önálló hentes- és mészárosmester. Édesapja résztvett a háborúban.

Borsik László, Engl János, Gulyás Sándor, Kármán József, Kelemen Gyula, Schenk László, Spitzer Jakab.

Illatszertártulajd.: *Káló János.*

Kalaposok: *Laukó György.*

Szakmáját édesapjánál tanulta helyben. Hat évig dolgozott mint segéd, 1926-ban lett önálló. Ipartestület, Turul SC működő tagja. Édesapj, Laukó András, 1916—1918-ig teljesített frontszolgálatot.

Tar Ferencné.

Kádárok: *Fuchs József.*

Iparát Cegléden tanulta. Mint segéd hét évig dolgozott, 1921-ben lett önálló. Ipartestület választmányi tagja. 1914-ben bevonult az 1. honv. gyalogezredhez, orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. Mint tizedes szerelt le.

Gulyás László.

Kárpitosok: *Emel József, Pintér László, Simon Gyula.*

Kéményseprő: *özv. Szikora Sándorné.*

Nyolc évig női szabó volt. Néhai férje, ki előzőleg Jászfényszarun volt kéményseprőmester, 1909-ben vette át édesanyjától a nagykátai kéményseprő kerületet, melyhez hat község tartozik. 1926-ban halt meg. József fia a Nemzeti Hadseregben teljesített katonai szolgálatot.

Képkeretező: *Hajdu Kálmán.*

Kocsigyártók: *Szabó Imre.*

Iparát Budapesten tanulta, mint segéd Székesfehérváron és Budapesten dolgozott. 1922 óta helyben mint önálló kocsigyártómester működik. Az Ipartestület tagja. A háborúban 1914-től a 29. honv. gye. kötelékében szerb és orosz fronton harcolt megsebesült, majd orosz fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza és mint szakaszvezető szerelt le. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker., sebesülési érem.

Mudri Ferenc, Simon Gyula.

Kocsmárosok és vendéglősök: *Ács László.*

1926 óta kocsmáros, azonkívül konyhakertészettel is foglalkozik. Ipartestület tagja. Mozgósításkor bevonult a 21. e. ü. osztaghoz, orosz és olasz frontokon teljesített szolgálatot. József és Frigyes főhercegektől elismerő levelet kapott.

Czakó Pál.

A mészáros és hentes szakmát tanulta, 12 évig dolgozott mint segéd. Vegyeskereskedését 1918-ban létesítette 1930-ban nyitott kocsmát. Mozgósításkor bevonult a 13. huszárezredhez, szerb és olasz frontokon harcolt 52 hónapon át. Gábor és János fivérei szintén résztvettek a háborúban.

Farsang Ferenc.

Szabómesterséget tanult Budapesten. Mint segéd 12 évig dolgozott. 19 évig volt önálló Budapesten. 1924 óta kocsmáros. 1915-ben bevonult a 29. hgy. ezredhez, 18 hónapon át az orosz fronton harcolt, összeomláskor szerelt le.

vitéz Gyüre Dániel.

A mészáros és hentes szakmát tanulta. Két és fél évig dolgozott mint segéd, egy évig önálló volt. 1910 óta kocsmáros. Önk. Tűzoltó Testületnek 22 éve szakaszparancsnoka, öt éve leventeoktató. Mozgósításkor bevonult a 29. hgy. ezredhez, szerb, olasz és orosz frontokon harcolt, kétszer sebesült. Kitüntetései: nagy ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem. Mint szakaszvezető szerelt le 1925-ben

Nagy Simon.

1908-ban a MÁV szolgálatába lépett, 1922-ben vonult nyugalomba s ugyanez évtől

kezdve kocsmáros. Mozgósításkor bevonult a 68. gy. ezredhez, szerb és orosz frontokon harcolt 42 hónapon át. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., 50 éves jub. kereszt, háborús emlékérem.

Tóth András.

Nagykátán 1869-ben született, iskolái elvégzése után 23 éves koráig földművéléssel foglalkozott, majd a község szolgálatába lépett, hol mint kézbesítő, később az Aszódi Takpt. helyi főkjánál — mint altiszt — 13 évig működött. Jelenlegi vendéglőjét, — melyet 1830-ban alapítottak — 1914-ben vette bérbe s azóta vendéglős és szállodás. A háború alatt segédszolgálatra osztották be s ezen idő alatt vendéglőjét a „Vöröskereszt"-nek kórház céljára adta át. Fia kétszer sebesült, veje orosz fogságba esett.

Braun Miksa, özv. Bitskey Jenőné, Czakó Balázs, Czakó Károly, Engel István, Erny Vencelné, Horváth Imre, Kelemen László, özv. Szabó Jánosné.

Kosárfonó: *Majercsik Sándor.*

Iskoláinak elvégzése után a kosárfonóipart tanulta, mint segéd Budapesten és több vidéki városban dolgozott. 1927 óta helyben mint önálló kosárfonó működik. Az Ipartestület tagja. Édesatyja és apósa, Zsidai Mihály, résztvettek a háborúban.

Kovácsok: *Fejős Pál.*

Monostoron tanulta iparát. Mint segéd hat évig dolgozott az ország több városában. 1900-ban önállósította magát. Mozgósításkor bevonult a 29. hgy. ezredhez, orosz, román és olasz frontokon küzdötte végig a háborút. Kitüntetései: kétszer bronz v. é., Károly cs. ker.

Koncz András.

Nagykátán 1880-ban született, kovácsipart négy évig Monostoron tanult. Mint segéd három évig helyben dolgozott, 1905-től önálló kovácsmester. Ipartestület és Önk. Tűzoltó Egyesület tagja. A háborúban orosz és olasz harctéren 24 hónapig küzdött. Kitüntetése: bronz. v. é., Károly cs. ker. János fivére 1915-ben hősi halált halt.

Szabó Kálmán.

Alsószentgyörgyön 1894-ben született, kovácsipart Nagykátán három évig tanult, mint segéd Budapesten és a nagyobb városokban 11 évig dolgozott. 1921-től a helybeli gőzmalom üzemvezetője volt. 1925-től önálló kovácsmester. Az Ipartestület. Ifjúsági Önképző Egylet választmányi, Önkéntes Tűzoltó, Lövészegylet rendes tagja. A háborúban orosz harctéren küzdött, fogságba esett, ahonnan 1918-ban jött haza. Összeomláskor — mint tizedes — szerelt le.

ifj. Fejős Pál, Fejős Sándor, Koncz Ráfael, Koselák István, Lengyel András, Monori Ferenc, Poloni Antal.

Kőfaragó: *Schulhof Ignác.*

Iparát Nyergesujfalun édesapjánál tanulta. Mint segéd Bpesten, Székesfehérváron dolgozott. 1925 óta önálló. Ipartestület, Iparoskör elöljárósági tagja. Édesapja résztvett a háborúban, több kitüntetés tulajdonosa.

Kőmívesek: *Farkas Béla, Kulik István, Pantázsi Béla, B. Szabó János, Szabó János, Szabó Kálmán, Szekeres István.*

Könyv- és papírkereskedők: *Kálló János, Simonyi Simon.*

Könyvnyomdatulajd.: *Simonyi Simon.*

A nyomdász szakmát tanulta. Mint segéd 14 évig dolgozott. Öt évig Németországban. 1909-ben alapította könyvnyomda- és könyvkötő-vállalatát. Könyv- és papírkereskedése is van. Mozgósításkor vonult be mint tüzér, orosz és olasz frontokon harcolt, mint tüzmester szerelt le. Kitüntetései: koronás vas érd. ker., bronz v. é. és Károly cs. ker.

Kötélgyártók: *Frank Béla.*

Iparát édesapjánál tanulta, két évig dolgozott mint segéd, majd 1926-ban önállósította magát. Önk. Tűzoltó Testület szakaszparancsnoka, Iparos Önképzőkör ellenőre.

Lakatosok: *Csonka István.*

Iparát Szolnokon tanulta és mint segéd 18 évi bel- és külföldön dolgozott. 1927 óta helyben mint önálló lakatos és mérlegkészítő működik. Az Ipartestület tagja. A háborúban 1914-től a 16. nehéztüzér oszt. kötelékében 33 hónapig orosz és olasz fronton harcolt és háromszor sebesült. Kitüntetése: nagy és kis ez., kétszer bronz v. é., seb. érem három sávval, Károly cs. ker.

Marosi Kálmán, Somogyi Ferenc, Schneider Ferenc.

Liszt- és terménykereskedők: *Braun Jenő és István.*

Malmok.

a) Gőzmalomtulajd.: *Bundy János, dr. Hartstein Mór.* b) Daráló malomtulajd.: *Czakó András, Dudás Károly.*

Mozgóképtulajdonos: *Katona Ferenc.*

Órások és ékszerészek: *Kelen Gyula, Tar Ferenc.*

Pékek: *Löbl Jenő.*

Iparát Kiskőrösön tanulta, mint segéd három évig dolgozott. 1911 óta helyben mint önálló sütőmester működik. Az Ipartestület tagja. A háborúban 1915-től a 32. gye. kö-

Fábián Pál, Kostler Jenő, Mikula János, Rosenblüth Dezső, Vizi Károly.

Sörraktár: *dr. Harstein Mór.*

Szabók. a) férfiszabók: *Kozma János.*

Iparát Budapesten tanulta. Mint segéd Budapesten és Berlinben négy évig dolgozott, 1911-ben lett önálló. Ipartestület alelnöke, Orsz. Kézműves Testület, TESz, Iparos Önképző Egy. választmányi tagja. Mozgósításkor bevonult a 13. huszárezredhez, román és olasz frontokon harcolt. Kitüntetése: bronz v. é. és Károly cs. ker.

Szabó Sándor.

Jászberényben 1907-ben született, szabóipart helyben tanult. Mint segéd helyben és a nagyobb városokban öt évig dolgozott, 1929-től önálló szabómester. Ipartestület és Ifjúsági Önképző Egylet tagja. A háborúban atyja vett részt.

Juhász János, Kozma János, Lengyel János, Palotai Ernő, Pataky Pál, Rutkovszki Rudolf.

b) Női szabók: *Csák Imre.*

Szakmáját Budapesten tanulta, 1910-ben szabadult fel. Öt évig édesanyja jászberényi üzletét vezette. 1924 óta önálló. Háborúban 36 hónapon át dalmát, orosz és olasz frontokon harcolt. Bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Rutkovszki Rudolfné, Samu Mihály.

Szíjgyártók és nyergesek: *Bertalan József, Tokár József.*

Szikvízgyárak: *Abulesz Lajos.*

Gyömrőn 1900-ban született. Iskoláinak elvégzése után a póstánál teljesített szolgálatot Budapesten mint altiszt. Tizenegy évi szolgálat után végkielégítést nyert és megalapította jelenlegi szikvízgyárát. Az Ipartestület és a Szikvízgyárosok Orsz. Szövetségének tagja. Háború alól hivatalból felmentve.

Fejős András, Luzsányi Károlyné.

Szobafestők és mázolók: *Biel Jenő, Kádas Károly.*

Temetkezési vállalkozók: *özv. Rigó Mihályné szül. Horváth Ilona.*

Néhai férje 1893-ban alapította temetkezési vállaltát. Ipartestületnek több éven át volt elnöke. 1928-ban hunyt el. Az asztalosüzemet és a temetkezésivállalatot Mihály fia vezeti, aki szakmáját Budapesten tanulta és 1929-ben a szegedi faipari szakiskolán tett mestervizsgát. A Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot.

Emel József, Gulyás Mihály.

Tüzelőanyagkereskedők: *Czakó Pál, Dudás Károly, Faragó Gyula, Spitzer Aladár, Schwartz és Tsa, Várhelyi és Simon, Vécsei György.*

Ügynök: *özv. Unghváry Albertné.*

Üveges: *Hajdu Kálmán.*

Vaskereskedők: *Erdős Károly, Singer Károly, Spitzer Testvérek.*

Villanytelep: *Bundy János.*

Villanyszerelő: *Dudás István.*

Vitézek: *v. Szöllőssy Pál* asztalos, *v. Kis Gyula* gazd. felügy. *v. Gyüre Dániel* kocsmáros, *v. dr. Herczeg Tibor* orvos, *v. Selyem József* mészáros, *v. Molnár László* közs. rendőr.

PÁND

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Hársas-* és *Szopókás*-puszta.

Régi hagyomány szerint Pánd cseh-huszita gyarmat volt *Pent*, vagy *Pend* elnevezéssel, amit a magyar nyelvérzék változtatott Pándra. Valószínű ezzel a hagyománnyal áll összefüggésben a falu egy részének „*Csehtemető*“ elnevezése. 1459-ben a *Haraszti, Szilassy, Békés* stb. családok birtoka. 1467—69. ben az *Elvedi* (Ölyvedi) családnak volt itt földesúri joga. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között találjuk. Ekkor két adóköteles házat írtak össze e helységben. 1645-ben a reformátusoknak itt anyaegyházuk volt. A török hódoltság végefelé elpusztult: 1690-ben elpusztult helyként írták össze a *Fáy*-család birtokaként. Az 1695. évi összeíráskor ismét lakott hely. Ekkor egynegyed portával rótták meg. 1715-ben 26, 1720-ban 20 adóköteles háztartást írtak össze e helységben. Lakosai az összeírás szerint mind magyarok voltak. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *Györky István, Szilassy Pál, Szilassy Ádám*, végül *Szilassy László*, Sándor János testvérek voltak itt birtokosok. 1770-ben *Egri Zsuzsánna*, Szilassy János, László, Sándor, György és *Gyürky Pál* voltak birtokosai $32^{24}/_{32}$ úrbértelekkel. A református templom 1779—1781. között épült. Az egyház birtokában van egy úrvacsora-kehely aranyból, melyet *Nyirő András és neje*

1703-ban készítettek, továbbá egy aranyvirágos himzésű kendő az 1722. évből, s egy másik úrvacsora-kehely, 1771. évszámmal. A tagosítást már 1846-ban foganatosították. Jelenleg nagyobb birtokosok: *báji Patay Sámuel, Montag Manó* és *Dezső, ifj. Hervay István.*

A világháborúba bevonult katonák száma: 307, hősi halottaké: 69, hadiözvegyeké: 20, hadiárva: 1. A földreform folytán az igénylők 108 drb. háznelyet és 98-an összesen 143 kat. hold szántót kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2200 lélek, színmagyar. R. kath.: 30, ref.: 2158, izr.: 12. *Házak száma:* 365. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 2078 lélek és 404 ház van.

Területe: 3859 kh., melyből a községé: 304 kh. Szántó: 3071, rét: 110, legelő: 357, szőlő: 1, erdő: 168, kert: 26, nádas: 1, terméketlen: 124 kh. Az erdőbirtok akác, báji Patay Sámuel. Tel.: 2, Montágh Manó. Tel.: 3, és Hervay István tulajdona. *Talajviszonya:* fekete agyag. *Termények:* búza átl. term. 8 q.

Vas. áll.: *Nagykáta* (16 km.). *Autobuszjárat* Tápióbicske—Nagykáta között. *Szállás* a községi vendéglőben.

Posta, Tel.: *helyben.* Táv., Cső.: *Tápióbicske.* Törvsz., Pü. ig., Keresk. kamr., Iparfü., Mezőg. kamr., OTI.: *Bpest.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Vál. ker., Pü. bizt., Pü. szak.: *Nagykáta.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Benedek Sándor* főjegyző.

A közig. tanfolyamot Szombahelyen végezte. Működését Nagykátán kezdte, majd 1924 óta helyben mint főjegyző működik. A háborúban 1916-tól orosz fronton harcolt. 1919-ben a székely hadosztályban teljesített katonai szolgálatot és román fogságba esett. Mint t. hdgy szerelt le.

Aljegyző: *Várallyay Béla.* Közs. írnok: *Nusser Emil.* Közs. bíró: *Gáspár József.* Törv. bíró: *Mohácsi István.*

Közs. pénztáros: *Bagó István* ny. m. kir. áll. rendőr.

1894-ben lépett a m. kir. államrendőrség szolgálatába és 29 évi működés után 1923-ban nyugdíjba ment. 1923 óta a község pénztárnoka. A Hangya szöv. választmányi tagja.

Közgyám: *Somodi Pál.*

M. kir. posta

Postamester: *Csontos Györgyné.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

Ref. Egyház. Lelkész: *Benedek László.*

S. lelkész: *Benedek Béla.*

Középiskoláit Kecskeméten, a theológiát Budapesten végezte. Helyben 1929 óta mint s. lelkész működik.

Ref. kántor: *Csontos György.*

Áll. elemi iskola.

Az iskola 1893-ig ref. felekezeti, majd 1911-ig községi volt, majd 1911-től mint állami elemi iskola működik. Az iskola modern, emeletes, hat tantermes.

Igazgató: *Salamon Béla.*

A tanítóképzőt Esztergomban végezte. Működését 1920-ban Apostol községben kezdte, 1928 óta helyben mint áll. elemi isk. igazgtó-tanító működik. A háborúban 1916-tól vett részt, román fronton harcolt, 1918-ban szerelt le. Rokonai közül többen részt-vettek a háborúban.

Tanítók: *Csontos György.*

A tanítóképzőt Nagykőrösön végezte. 1901-ben Sári községben kezdte működését, 1902 óta pedig helyben mint áll. el. isk. tanító és ref. kántor működik. A háborúban 1910-től katonai szolgálatot teljesített a 29. honv. gye. kötelékében. Felesége, szül. Molnár Júlia, 1901-ben lépett a m. kir. pósta szolgálatába, 1904 óta mint póstamester működik.

Jezerniczky Dezső.

A tanítóképzőt 1904-ben Léván végezte. 1924 óta helyben mint áll. el. isk. tanító működik. Előbb a m. kir. csendőrség kötelékében teljesített szolgálatot. A háborúban 1914-től orosz, román és olasz fronton harcolt. Kitüntetései: kis ez. v. ér., Károly cs. ker. Testvére, Elemér, orosz fogságban, Miklós olasz fronton hősi halált halt.

Kádasné Németh Emilia, Marsa Gizella, Nagy Etelka.

EGYESÜLETEK ÉS SZÖVETKEZETEK

Levente Egyesület. Elnök: *Benedek Sándor.*

Oktatók: *Bárány István, Jezerniczky Dezső, Kiss János, Nusser Emil, Salamon Béla, Várallyay Béla.*

Önk. Tűzoltó Egyesület. Parnok: *ifj. Baranyai István.*

Hangya Fogy. Szöv.

1913-ban alakult. Alapítói *Berzy József* akkori főjegyző és 14 társa. A szöv. azóta igen szép eredményeket ért el és jelenleg felerészes háza van.

Elnök: *Bárány Benjámin.* Ügyv. ig.: *Gaál János.*

Üzletvezető: *Horváth Károly.*

Szakmáját édesatyja üzletében Nagykőrösön tanulta. Mint segéd a Hangya kötelékében működött . 1926 óta helyben mint a Hangya üzletvezetője dolgozik. A háborúban apósa, Reggel József, katonai szolgálatot teljesített.

Hitelszövetkezet.

Alakult 1888-ban. Alapítója *Benedek László* ref. lelkész, akkori ig. elnök volt. Szaktudásával és odaadó munkássággal vezette a szövetkezetet és megalapozta a szöv. jövőjét.

Elnök: *Bárány Benjamin.*

Ügyv. ig.: *Gaál János.*

1919 óta működött a helyi hitelszövetkezetnél mint könyvelő, jelenleg annak, valamint a Hangyának ügyv. igazgatója. A háborúban 1914-től szerb fronton harcolt.

NYUGDIJASOK.

Demény László ny. m. kir. csendőrtörzsőrmester.

Tényleges katonai szolgálatát 1904-ben kezdte, 1909-ben lépett a m. kir. csendőrség kötelékébe és 27 évi szolgálat után nyugalomba vonult 1926-ban mint csendőrtörzsőrmester. A háborúban orosz fronton harcolt.

Varjú József ny. m. kir. államrendőr.

1892-ben lépett a m. kir. államrendőrség szolgálatába és 20 évi szolgálat után 1912-ben nyugalomba vonult. Jelenleg mint hatósági húsvizsgáló helyben működik. A háborúban 1916—17. évben román fronton harcolt.

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *özv. Badár Sámuelné.*

Üzemvezető: *Müller János.*

Iparát Békésgyulán tanulta. Mint segéd Bécsben és Milánóban is dolgozott. Jelenleg helyben özv. Badár Sámuelné asztalosüzemében mint üzemvezető dolgozik. A háborúban 1914-től szerb fronton 28 hónapig harcolt. A Nemzeti Hadseregben is teljesített katonai szolgálatot.

Seregélyesi Lajos.

Iparát Budapesten tanulta és mint segéd is Budapesten dolgozott. 1920 óta helyben mint önálló asztalosmester működik. A háborúban orosz fronton harcolt. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Autótulajdonos: *Veres István.*

Bognárok: *Gábor János, Malotinszki Lajos.*

Borbély: *Baross Sándor.*

Bor-, sör- és szeszkereskedő: *Veres István.* Tel.: 5.

1921 óta a járásban sörkereskedéssel valamint vegyes áru és égetett italok nagybani kereskedésével foglalkozik. A háborúban 1914-től szerb fronton harcolt.

Cipészek: *Kiss László, Mészáros Pál.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Badár István, Bárány Sándor és Bárány Pál, Patay Sámuel.*

Csizmadiák: *Jaulovics Mihály, Mészáros József, Mészáros János.*

Férfiszabók: *Gáspár Pál, Gáspár Kálmán.*

Földbirtokosok: *báji Patay Sámuel.*

1921 óta helyben 1000 kh. földjén gazdálkodik. Közs. képv. test tag, Iskolaszéki elnök stb. A háborúban 1916-tól teljesített katonai szolgálatot.

Montágh Dezső.

Középiskoláit Budapesten, a gazd. akadémiát Bajorországban végezte. 536 kh. földjükön gazdálkodnak. A közs. képv. test. virilis tagja. A háborúban 1915-től orosz és olasz fronton harcolt, mint t. hdgy szerelt le. Kitüntetése: kor. ar. érd. ker. a v/t. ér. szalagján.

Bárány Béni.

Iskoláit helyben végezte. 20 hold földjén önállóan gazdálkodik. Hat évig községi eskütt, öt évig mint községi bíró, kilenc évig pedig mint törv. bíró működött. A háborúban fia, Béni, vett részt, orosz fronton harcolt, majd fogságba esett, ahonnan 18 hónap után tért haza.

vitéz Sajtos Mihály.

1922 óta vitézi telken gazdálkodik. A háborúban orosz, román, olasz fronton harcolt. A háború után a m. kir. testőrségnél

teljesített szolgálatot 1923-ig, honnan mint tiszthelyettes jött el végkielégítéssel. Kitünt.: nagy és kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., 1912—13. évi szolg. ér., német koronás ér.

Montágh Manó 400, *Hervay Istvánné* 300, *Gál József* gy. 30, *ifju Béres János* 25, *idős Béres János* 25, *Karsai János alsó* 25, *Karsai László* 25, *Bárány Pál* h. 20, *Bede László* 20, *Gáspár József* 20, *Vincze István* 20, *Mészáros Sándor* 20 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Vogel Dezső.*

Szakmáját édesatyjánál tanulta. Tíz év óta mint önálló fűszer- és vegyeskereskedő működik helyben. A háborúban 1915-től orosz harctéren harcolt.

Bagó Gyula, Hangya, özv. Vogel Mártonné.

Hentesek és mészárosok: *Szarvas Sándor.*

Iparát Monoron tanulta, mint segéd Budapesten dolgozott. 1930 óta helyben mint önálló hentes- és mészárosmester működik. A háborúban bátyja, Elek, vett részt.

Vogel Antal.

Iparát helyben tanulta, segédi éveit is helyben töltötte. Mint önálló hentes- és mészárosmester 1919 óta, mint kocsmáros 1925 óta működik helyben. A háborúban 1915-től olasz fronton harcolt.

Mohácsi László.

Italmérők, kocsmárosok, vendéglősök: *ifj. Béres János, Hangya, Községi kocsma, Vogel Antal.*

Kovácsok: *Badár István.*

Iparát helyben tanulta. Mint segéd az ország különböző részein dolgozott. 1918 óta mint önálló kovácsmester helyben működik. A nyári időszakban mint cséplőgéptulajdonos, bércsépléssel is foglalkozik. A háborúban 1914-től orosz fronton harcolt.

Bárány Sándor.

Iparát Alberti-Irsán tanulta, mint segéd az ország különböző részein dolgozott. 1893 óta helyben mint önálló kovácsmester működik. A közs. képv. test. viril is tagja. A háborúban 1915-től katonai szolgálatot teljesített. Fia, János, szintén résztvett a háborúban, olasz fronton harcolt, majd fogságba esett, honnan 13 hónap után tért haza.

Malomtulajdonos: *id. Baranyi István.*

1868-ban Tápióbicskén született. Helyben 30 év óta mint malomtulajdonos működik. A malmot jelenleg fia, István, vezeti.

Temetkezési vállalkozók: *özv. Badár Sámuelné, Seregélyesi Lajos.*

Vitéz: *v. Sajtos Mihály* földmíves.

SZENTLŐRINCKÁTA

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Bognár-* és *Fogler*-tanya.

A község a Zagyva partján, részben homokos, sík területen fekszik. A *Káta*-nemzetség ősi birtoka. 1473-ban a *Kókai-*, a *Galsai-* és a *Kátai*-családoké. 1675-ben Szent-Lőrinckáta, Tamás-Káta és Boldog-Káta még egy helység volt. 1695-ben Szentlőrinckáta még nem fordult elő a lakott helységek között. Újratelepülése 1695—1715 között történt. 1703-ban *Sőtér Ferenc*, Pest vármegye híres alispánjának birtoka. 1715-ben 22. 1720-ban 43 magyar háztartást írtak össze e helységben. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *báró Péterffy János, Laczkovics Imre, Laczkovics Ferenc* örökösei, *Tarkó János, Glosz Mátyás, Bajáky József* örökösei és *Sőtér Imre* voltak a helység földesurai. A róm. kath. templom 1727-ben épült. Az 1770. évi úrbéri rendezéskor $52^{16}/_{32}$ úrbértelket írtak össze e helységben. Akkor *Péterffy János, Laczkovics Imre, Beniczky Teréz* és a *Sőtér* kisasszonyok voltak a földesurai. A báró Péterffy-család kihaltával itteni birtokai a *báró Bedekovich*-családra szállottak. 1848 előtt is a Sőtér-, a Laczkovics- és a báró Bedekovich-családoknak volt itt földesúri joguk; később a Sőtér-család révén a *Ziska-*, *Szlávy-* és a *Nagy*-családok, továbbá *Szentkirályi Mór*, Pest vármegye alispánja voltak itt birtokosok. Itt született *Laczkovics János*, akit a Martinovics-féle összeesküvés részeseként 1794 május 1-én kivégeztek. Az egykori Bedekovich-féle birtokot, a hozzátartozó kastéllyal együtt, a helybeli lakosság vette meg, a földeket szétosztották maguk között, a kastélyt pedig, amelyre nem volt szükségük, 1871-ben lebontották. Jelenleg nagyobb birtokosok: *özv. Bognár Miksáné* és *Fogler Károly.*

Hősi halottak száma: 48, hadiözvegyeké: 14, hadiárváké: 34. A hősi halottaknak emlékkertet állítottak emlékfákkal.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

Lakosság az 1920. évi népszámlálás szerint: 2100 lélek, színmagyar. Róm. kath.: 2080, ref.: 5, ágh. ev.: 4, izr.: 11. *Házak száma:* 450. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 2408 lélek és 495 ház van.

Területe: 3501 kh., ebből a községé: 12. Szántó: 2177, rét: 251, legelő: 542, erdő: 5, szőlő: 26, kert: 24, nádas: 123, terméketlen: 378 kh. *Talajviszonyok:* részben homok, részben barna homok, vizenyős. *Termények:* búza, rozs, tengeri (átl. 6—8 q).

Vasútállomás: *Szentmártonkáta* (12 km.) és *Pusztamonostor* (6 km.). Autobuszjárat jelenleg szünetel. Bérkocsi nincs. *Szállás:* Juhász János kocsmárosnál.

Postaügynökség: *helyben.*

Táv.: *Jászfelsőszentgyörgy.* Főszb., Járb., Tüv., Adóh., Pü. bizt., Pü. szak.: *Nagykáta.* Törvszk,, Pü. ig., Iparfü., Mezőg. kamr., Ker. kamr., OTI.: *Bpest.* Cső.: *Kóka.* Vál. ker.: *Gyömrő.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: Sztmártonkáta 4.

Vezetőjegyző: *Szarvák Ferenc* főjegyző.

Közép iskoláit Jászapátin és Budapesten, közig. tanfolyamot M.skolcon végezte. Előbb Nagykátán működött, majd megválasztották helyben alejgyzőnek, 1929-ben pedig főjegyzőnek. A háborúban az olasz harctéren küzdött, mint hadapród szerelt le az összeomláskor. Felesége okl. tanítónő.

Aljegyző: *Barna Balázs.* Közs. bíró: *Nagy Mihály.* Törv. bíró: *Balázs József.* Pénztáros: *Zombori Lajos.* Közgyám: *Kalivoda Dezső.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

Róm. kath. egyházközség. Plébános: *Atzél Aladár.*

Kántor: *Kalivoda Dezső.*

Községi el. iskola. H. igazgató-tanítónő: *Mild Margit.*

Tanítók: *Argyelán János.*

Iskoláit Mármarosszigeten végezte, majd 1919-ben megválasztották helyben községi tanítónak. A Levente Egyl. főoktatója. Hangya szöv. elnöke, Polg. Lövészegylet, Frontharcosok Egyletének, Földrajzi Társaságnak tagja. Felesége a helybeli póstaügynökséget vezeti. Háború alatt az orosz és olasz harctéren küzdött, súlyosan megsebesült, 1919-ben szerelt le mint t. hadnagy. Kitüntetései: III. o. kat. érdemker., kis ez., v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

özv. Daray Lajosné.

Verőcén született, iskoláit Pécelen végezte, s elvégezte a csipkeverő tanfolyamot is. Baranyabőszén, majd Szalkán tanított, 1923-ban pedig megválasztották helyben közs. tanítónőnek. Férje MÁV tisztviselő volt, 1918-ban halt meg. A háborúban mint katona, vasutas szolgálatot teljesített.

Fehérváry Ferenc, Kalivoda Dezső, h. tanítónő: *Konkoly Erzsébet.*

M. kir. posta

Postaügynökség vezetője: *Argyelán Jánosné.*

EGYESÜLETEK ÉS SZÖVETKEZETEK

Önk. Tűzoltó Testület. Elnök: *Fogler Albert.* Parnok: *Szarvák Ferenc,* alparnok: *Argyelán János,* segédtiszt: *Barna Balázs.* 24 működő taggal.

Levente Egyesület. Főoktató: *Argyelán János.*

Oktatók: *Fehérváry Ferenc, Bőtös Károly, Vincze Károly.*

Hitelszövetkezet (OKH tagja). Elnök: *Szlifka Imre.* Ügyv. igazgató: *Szarvák Ferenc.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalos: *Angeli Antal.*

Ácsok: *Boroznaki Károly, Horváth András, Horváth József, Horváth János, Zombori János.*

Borbély: *Illés Menyhért.*

Szentmártonkátán született, iparát is ott tanulta. Mint segéd Budapesten dolgozott hosszabb ideig. 1927-ben helyben önállósította magát.

Cipészek: *Cseri Sándor, Vincze János, Boroznaki Lajos.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Horváth András, Pásztor János, Mészáros József, Fogler Károly.*

Csizmadiák: *Boroznaki Lajos.*

Fakereskedő: *Imre József, Balázs József, Nagy P. József, Horváth András.*

Férfiszabó: *Gyetvay György.*

Földbirtokosok: *Nagy P. József.*

Helybeli születésű, iskoláit is itt végezte. 22 kh. birtokán gazdálkodik, emellett 1924 óta tüzelőanyagkereskedése is van. Évente átlagban cca. 3 vagón tüzelőanyagot ad el. A r. kath. egyháztanács tagja. A háborúban az orosz harctéren küzdött, megsebesült, 1916-ban szabadságolták.

Szlifka Imre.

Helybeli születésű, iskolái elvégzése után gazdálkodással kezdett foglalkozn. Ma 50 kh. földbirtokán folytat belterjes gazdálkodást. A birtok részben öröklött, részben saját szerzemény. A Hitelszöv. elnöke, iskolaszék tagja. Hosszú ideig közs. esküdt, képviselőtestületi képviselő, virilis tag, közs. pénztáros stb. volt. A kommun alatt mint termelési biztos oly hazafias magatartást tanusított, hogy a kommun bukása után főszolgabirói dicséretben részesült. Katonaidejét békében Bécsben töltötte, a háborúban a szerb és olasz harctereken küzdött, 1918-ban mentették fel.

özv. Pohrancz Gáborné.

Jászberényi születésű, férje pedig helyben született és itt gazdálkodott 20 kh. birtokán 1909-ben halt meg, azóta a birtok bérbe van adva. Gyermekgondozónői tanfolyamot végzett, 1909 óta gyermekmenhely telepfelügyelőnő, 108 gyermek van felügyeletére bízva.

özv. Bognár Miksáné 600 kh., *Fogler Károly* 100, *Gyetvai András* 25, *Szlifka József* 28, *Imre Mátyás* 24, *Gyetvai János* 25, *Zombori Mihály* 21, *Balázsovich Ernő* 610, *Vervanger Henrikné* 145, *Mészáros János* 38, *Illy Gábor* 54, *Kozler Károlyné* 45, *Lopocsi Alapítvány* 48, *Atczél Aladár* pl. 43, *Bódis János* 32, *Bódis József* 30, *Nagy P. Károly* 28, *Nagy P. János* 24, *Bede Mihály* 26, *Turza József* 22, *Turza József Nagy* 27, *Zombori János* 22, *Pásztor János* 28, *Turza János* 36, *Szentlőrinckáta község mint erkölcsi testület* 120 kat. hold.

Hentesek és mészárosok: *Papp Lajos.*

Dévaványán született, iskoláit és iparát ugyanott végezte. Mint segéd négy évig édesapjánál dolgozott, 1928-ban helyben önállósította magát. Háború alatt az orosz harctéren küzdött, majd fogságba esett, honnan 1918-ban jött haza, 1919-ben a román megszállás után szerelt le.

Zombory Gyula.

Kocsmárosok, italmérők: *Juhász János.*

Helybeli születésű, iskolai elvégzése után előbb építési vállalkozó, majd gazdálkodik, 1925-ben megnyitja jelenlegi vendéglőjét. Egyedüli beszálló vendéglő, tíz helységből áll, saját házában van. Közs. képviselőtestületi tag, a helyi közbirtokosság elnöke a Hangya szöv. vezetőségi tagja, iskolaszéki tag, Lövészegylet háznagya, Tűzoltó Testületi tag, r. kath. egyháztanács tagja és pénztárosa, közs. szeszfőzde üzletvezetője. Háború alatt az olasz harctéren küzdött, súlyosan megsebesült kórházba került majd mint rokkantat szabadságolták. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., háborús emlékérem.

özv. Böhm Gáborné, Balázs István.

Kovácsok: *Botka Mátyás, Mészáros József, Botka István, Nagy Károly.*

Vegyeskereskedők: *özv. Blau Gáborné.*

Néhai férje helybeli születésű, iskoláit is itt végezte. Tanult fűszer- és vegyeskereskedő volt, 1930-ban halt meg, azóta az üzletet maga vezeti. Nyolc gyermeke van. Vejei: Bla Lajos Böhm Nándor és Almási Lajos végigküzdötték a világháborút, több kitüntetést szereztek.

Blau Gábor, Katzburg Mór, Hangya szöv., Kántor József.

SZENTMÁRTONKÁTA

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Karostó, Székes, Szunyogos, Ujerdő, Homokerdő, Boldogkáta-, Forró-, Homok-* és *Tamáskáta-puszta.*

A *Káta*-nemzetség ősi birtoka. 1426-ban *Zentmarthonkatha*, 1467-ben és 1474-ben possessio *Zenthmarthonkathaya* alakban fordul elő. A XVI—XVII. században a *Kátay*-család birtoka. Kátay Ferenc halálával, 1663-ban *gróf*

Keglevich Miklósra szállott és az ő birtokában találjuk 1675-ben is. 1715-ben 78, 1720-ban pedig 107 magyar háztartást vettek föl e helységben az összeírásba. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *Prónay Gábor, Battha István, Fegyverneky Pál, Némedy István, idősb Némedy István, ifj. Dinnyés János* és *Dinnyés Mihály* voltak a helység birtokosai. A róm. kath. plébánia 1710-ben már fennállott, anyakönyvei 1722-ben kezdődnek. A róm. kath. templom 1790-ben, a református 1823-ban épült. 1848 előtt *báró Prónay Albert, gróf Keglevich Gábor* és *Battha Sámuel* voltak a helység földesurai. A tagosítás még 1847-ben történt meg. 1857-ben a község felerésze leégett. Jelenleg nagyobb birtokosok: *felsőeőri Nagy Gyuláné* sz. *Fáy Róza, Katona Gyula* és *Polgár testvérek.*

A háborúba bevonult katonák száma: 497, a hősi halottaké 82, hadiözvegyeké 32, hadiárváké 55. A forradalom alkalmával Hajnal András földmívest véletlenül agyonlőtték. A földreform folytán az igénylők 259 kat. hold földet kaptak, melyben 154 drb. 200 öles házhely is bent foglaltatik. A községben minden év augusztus havának utolsó vasárnapján országos vásárt tartanak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920 népszámlálás szerint: 3760 lélek. Színmagyar. R. kath.: 1763, ref.: 1910, ágh. ev.: 41, izr.: 33, egyéb: 13. *Házak száma:* 872. Az 1930. népsz. szerint a községben 3970 lélek van.

Területe: 9071 kh., melyből a községé: 201 kh. Szántó: 6002 kh., rét: 626, legelő: 1024, erdő: 100, szőlő: 926, kert: 25, nádas: 8, egyéb: 360 kh. *Erdőbirtok:* Polgár Béla és Gyula 40 kh., Barcza Lajos-féle bérlet: 80 kh., tölgy és akác (a fák kora 20—25 év). *Talajviszonyok:* fekete agyagos, nagyobb részben homokos. *Termények:* búza: átlagtermés 8 q, rozs: 7 q, zab: 6 q, árpa: 7 q.

Vas. áll.: *helyben* (2.5 km.). Kocsit az állomáshoz az előljáróságtól lehet rendelni.

Posta, Táv., Tel.: *helyben.* Főszb., Járásb., Adóh., Tkv., Pü. szak., Pü. bizt., Cső.: *Nagykáta.* Törvsz., Pü. ig., OTI., Mezőg. kamr., Iparfü., Keresk. kamr.: *Bpest.* Vál. ker.: *Gyömrő.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 3.

Vezetőjegyző: *Mlinkó Antal* főjegyző.

Besenyőteleken született 1882-ben. Középiskolát Egerben és Jászberényben, a közig. tanfolyamot Debrecenben végezte. Tarnamérán, Besenyőtelken, Tarnaszentmiklóson, Pándon volt segédjegyző, majd Szentmártonkátán aü. jegyző, később főjegyző lett. Levente Egy., Polgári Lövészegylet elnöke, Polgári Olvasókör díszt agja. Mozgósításkor bevonult a 62. gyalogezredhez orosz fronton harcolt mint t. hadnagy, 1914 aug. 29-én haslövéssel orosz fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Közs. bíró: *Nagy Mihály.* Törv. bíró: *Balázs József.* Pénztáros: *Zombori Lajos.* Irnok-végrehajtó: *Pártos Aladár.* Irnok: *Ács Géza.*

M. kir. posta

Postamester: *Jászay Mária.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK.

R. kath. egyházközség. Plébános: *Kardoss Ágoston.*

Ref. egyházközség. Lelkész: *Bődy Lajos.*

R. kath. elemi iskola. Kántortanító: *Pornói Benő.*

Várújfalun született 1866-ban. A tanítóképzőt Léván végezte 1907-ben. 1907—1911-ig Nagykátán tanított, 1911 óta kántortanító helyben. Népm. biz. gondnoka, egyháztanács jegyzője. Mozgósításkor bevonult, szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, összeomláskor francia fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Tanító: *Merker Pál.*

Ref. elemi iskola. Ig.-kántortanító: *Kupay Dénes.*

Runyán (Gömör m.) született 1886-ban. Tanítóképzőt Sárospatakon végezte 1905-ben. 1905—1922-ig Diósgyőrben volt kántortanító, 1922 óta helyben ref. ig. kántortanító. A Diósgyőri Polgári Dalkör díszt agja. Ref. Zeneközlöny munkatársa, presbiterium jegyzője, ref. Ifjúság, és Leányegylet karnagya, Hangya szöv. felügy. bizottságának tagja. A Polgári Dalkör volt karnagya, a Faluszövetség helybeli fiókjának egyik főszervezője.

Tanítók: *Soltész Endre.*

Született 1901-ben Batizon (Szatmár m.) A tanítóképzőt Nyíregyházán végezte 1923-ban. 1925—1929-ig Gödöllőn volt megválasztott tanító, 1929 óta helyben működik. Önk. Tűzoltó Testület szakaszparancsnoka, leventeoktató, Lövészegylet, Tanító Egy. tagja.

Bődy Ilona, Koroknai Sándor, Kürthy Józsefné.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Körorvos: *dr. Huszár Dezső.*

O. T. I. orvos: *dr. Csikós Sándor.*

Tiszaroffon született 1896-ban. A gimnáziumot Kusjszálláson, az egyetemet Budapesten végezte 1924-ben. 1928 óta OTI orvos helyben. 1915-ben bevonult a 68. gyalogezredhez, mint géppuskás az orosz, olasz, oláh fronton harcolt. Összeomláskor mint t. hadnagy szerelt le.

Gyógyszertár az Isteni Gondviseléshez. Tulajd.: *Tereczky Pál.*

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK

Önk. Tűzoltó Testület. Parnok: *Tereczky Pál* gyógyszerész.

Levente Egyesület. Elnök: *Mlinkó Antal* főjegyző. Főoktató: *Merker Pál* r. k. tanító.

Polgári Olvasókör. Elnök: *Kovács Sándor.*

Földm. Ifjak Egylete. Elnök: *Molnár Mihály.*

Hitelszövetkezet. Elnök: *Koller Ödön.* Ügyv. ig.: *Kardoss Ágoston.*

Hangya Fogy. Szöv. Igazgató: *Bődy Lajos.*

BETŰSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Bukovics Dezső, Gedai András.*

Bognárok: *Asztalos János, Szalamanidesz József.*

Borbélyok: *Bene Mihály, Göbölyös István, P. Szabó József.*

Bőrkereskedők: *Kertész Jenő, Schwitzer Sándor.*

Cipészek: *Blazniovics Gyula, Czinege Menyhért, Gyarmati Kálmán, Hosszu Illés, Varga Máté.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Bartha József, Csonka János, Csonka Pál, Karai Sándor, Mikus Ferenc, Pál István, id. Varga László, ifj. Varga László.*

Csizmadiák: *Csonka Lajos, ifj. Marosi János, Sárközi János, Sárközi Kálmán.*

Divatárukereskedő: *Kovács Béla.*

Dohánytőzsdések: *Hangya szöv., Preisz Antal, Steiner Sándor.*

Férfiszabók: *Kun Sándor, Stefán János, Tóth Sándor.*

Földbirtokosok: *Almási Testvérek* 177, *Braun Jenő* 30, *ifj. Cseh Józsefné* 29, *Darázs József* 54, *Hegyi Pál* 40, *Karai Mihály* 32, *Katona Gyula* 518, *Kele László* 22, *Kiss István* 26, *Koller Ödön* 32, *Község m. e. t.* 87, *Laszép Károly* 50, *Löwinger Lipót* 69, *Löwinger Rezső* 32, *id. Marjás István* 35, *Mészáros János* 105, *Molnár Kálmán* 50, *felsőeőri Nagy Gyuláné* 900, *Némedi Mihály* 22, *Pásztor János* 29, *Polgár Testvérek* 460, *Pollák Sándor* 30, *Simon Pál* 45, *Spitzer Aladár* 30, *özv. Szabó Elek Istvánné* 32, *özv. Szabó Jánosné* 32, *Szalamanidesz Pál* 22, *Szántai István* 53, *Turák Menyhért örök.* 67, *Zornánszky János* 36 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Kertész Jenő.*

Fegyverneken született 1877-ben. A pékszakmát tanulta Törökszentmiklóson. Mint segéd 12 évig dolgozott, önálló volt Mezőberényben, Mezőtúron, Esztergomban, 1915—1918-ig kocsmáros volt helyben. Forradalmak után a főváros, Baranya megye, majd három évig a Nemzetközi Bőrgyár bevásárlója volt. 1924 óta fűszer- és vegyeskereskedő és pékmester helyben. Mozgósításkor bevonult, összeomlásig mint őrmester hadtápszolgálatot teljesített.

Büchler Lipót, Hangya szöv., Kuczik Bálint, Preisz Antal, Steiner Sándor.

Gabona- és terménykereskedő: *Székely Imre.*

Hentesek és mészárosok: *Barug Károly, id. Cseh József, Gyenes László.*

Italmérők, kocsmárosok, vendéglősök: *Bene József, Csonka Pál,*

Hangya szöv., Steiner Sándor, Steiner Zsigmond, Szalamanidesz Pál, Varga Pál.
Kádár: *Kovács János.*
Kerékgyártók: *Asztalos János, Szalamanidesz József.*
Kézműárukereskedők: *Büchler Lipót, Kovács Béla.*
Kovácsok: *Bartha József, ifj. Csonka János, Hardi Sándor, Mikus Ferenc, ifj. Varga László.*
Kőmíves: *Szabó István.*
Lisztkereskedők: *Hangya Szöv. Kertész Jenő, Preisz Antal, Steiner Sándor.*
Malomtulajdonos: *Lipták Emil.*
Marhakereskedők: *Laszép András, Schweitzer Sándor, Székely Imre.*
Pékek: *Kertész Jenő, Rakusz István.*
Rövidárukereskedők: *Büchler Lipót, Kovács Béla.*
Szíjgyártó: *Hámán Gyula.*
Temetkezési vállalkozók: *Bukovics Dezső, Gedai András.*
Tüzelőanyagkereskedők: *Kertész Jenő, Kovács Béla, Preisz Antal, Steiner Sándor.*

TÁPIÓBICSKE

Nagyközség

A *Bicske* nemzetség ősi fészke, melynek tagjairól 1250-ből van első adatunk. 1275-ben a nemzetség tagjai kénytelenek voltak Bicske felét *Papi* családnak átengedni, de már 1281-ben visszaszerezték ezt a részt. 1275-ben villa *Bikchey*, 1390-ben *Bykche* néven említik az oklevelek. 1467—1482-ben a *Rozgonyiak* voltak földesurai. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a váczi nahije községei között szerepel, két adóköteles házzal. A református egyház az 1626—29. években már fennállott. A XVIII. század második felében elpusztult. Bicske 1690-ben és 1695-ben az elpusztult helységek között szerepel. 1715-ben 13, 1720-ban 24 adóköteles magyar háztartást vettek fel itt az összeírásban. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *Beleznay János* tábornok, *Bohus János, Bichkey István, Bichkey Ferenc, Bichkey József, ifj. Bichkey István, Bichkey Sámuel, Bichkey András, ifj. Bichkey András, Bichkey Boldizsár, Csernyus Pál és Friebeisz Jánnos* voltak itt birtokosok. Ezenkívül még számos nemes ember lakott a helységben, mint *Horváth István, ifj. Horváth István, Molnár Pál, Bárdy Mátyás, Bárdy András, István, György, János* és *Balázs, Szabó Lőrinc* és *Mátyás, Nagy János, Bottka István, Arky István, Barmos József* és *István*. A Beleznay János tábornoktól épített kastélyt 1840 táján a bicskei nemesség elpusztította. 1770-ben $51^{24}/_{32}$ úrbértelket írtak itt össze. Ekkor *báró Hellenbach János* és *Beleznay Mihály* voltak a helyiség földesurai. A községben a tagosítás a Bichkey és Bárdy családokkal kötött egyezség alapján, 1860-ban történt. 1832 március 12-én majdnem az egész község elhamvadt. 1849 április 4-én e helység határában folyt le ama nevezetes ütközet, mely mintegy bevezetése volt a két nappal később vívott isaszegi döntő ütközetnek. A hadiszerencse kezdetben az osztrákoknak kedvezett, s *Rastics* tábornok *Klapka* hadait egész Nagykátáig verte vissza, de *Görgey* és *Damjanich* csakhamar visszafoglalták Tápióbicskét, s az osztrákokat Ságon túl üldözték. A róm. kath. templom még a XVIII. század elején épült. Jelenleg nagyobb birtokosok: *Gombos Géza* és *Goldner Sándor*.

A világháborúba bevonult katonák száma: 500, a hősi halottaké:152, hadiözvegyeké: 35, hadiárváké: 23. A hősi halottaknak emlék állítatott fel. — Az ellenforradalmi mozgalomban elesettek: *Trumpdai János* csendőrőrm., *Domonkos Imre* csendőrőrm., *Hosszu István* és *Pozsgay Sándor* földmívesek. A földreform folytán az igénylők 80k. holdat kapnak. Országos vásárt február és május 7-ikét megelőző hétfőn és október 15-ét megelőző kedden tartanak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság: Az 1920. évi népszámlálás szerint 4185 lélek. Színmagyar. Róm. kath.: 3879, ref.: 159, *Házak száma*: 1050. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 4631 lélek és 1049 ház van.

Területe: 8424, melyből a községé: 194. Szántó: 5172, rét: 875, legelő: 569, szőlő: 1443, kert: 36, nádas: 96, terméketlen: 233. *Talajviszonyok:* fele fekete föld, fele homok. *Termények:* gabonafélék; évi átlagos termés 8 q.

Vas áll.: *Nagykáta*, 8 km. Két taxi és autóbusz van a községben. *Autóbuszjárat* Nagykátáról Tápióbicskére.

Posta, Táv., Tel., Cső.: *helyben.* Főszb., Járásb., Adóh., Tkv., Pü. szak., Pü. bizt., Vál. ker.: *Nagykáta.* Törvsz., OTI, Mezőg. Kamara, Pü. ig., Ipar fü., Keresk. Kamara: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 1.

Vezető jegyző: *vitéz Farkas Ferenc* főjegyző.

A hadapródiskolát Nagyváradon, a közigazgatási tanfolyamot Kassán végezte, 1911-ben. Működését Pereg községben kezdte mint s. jegyző, majd Mezőcsáton és Nagykátán mint adóügyi jegyző működött, 1929 óta helyben főjegyző. A háborúban 1914-től orosz, szerb, román, olasz fronton összesen 42 hónapig harcolt, tizenegyszer sebesült. Kitüntetése: nagy és kisez v. é. Károly cs. ker., seb. érem. Vitézzé 1923-ban avatták.

Adóügyi jegyző: *Földes* László.

A közig. tanfolyamot Bpesten végezte. Pályáját helyben kezdte 1910-ben, 1924 óta mint adóügyi jegyző működik. A kommun alatt halálra ítélték. A háborúban a 64. honv. gy. e. kötelékében 28 hónapig orosz, fronton harcolt, háromszor sebesült és mint t. hadnagy szerelt le.

Segédjegyző: *Benedek Petris János.* Jegyző-gyakornok: *Lilik Ferenc*, Közs. bíró: *Juhász András.* Törvsz. bíró: *Bori Miklós.* Pénztáros: *Gödöny Kálmán.* Közgyám: *Szőke Illés.*

M. kir. posta

Postamester: *Bicskey Zoltán.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. egyházközség. Plébános: *Takács Mihály.* Kántor: *Zubek Bertalan.*

Áll. elemi iskolai igazgató: *Szabados Jenő.*

A tanítóképzőt Esztergomban 1918-ban végezte és azóta helyben mint tanító, 1928 óta pedig mint igazgató-tanító működik. Levente főoktató, a Faluszövetség vál. tagja, Népművelési előadó stb. A háborúban 1918-tól az 1. honv. gy. e. kötelékében katonai szolgálatot teljesített.

Tanítók: *Dezseőffy Ilona, Erdős Lenke, Filiusz Aurélné, Gregorits Margit, Hornicsek Károly, Hornicsek Károlyné, Kiss Margit, Móser Erzsébet, Oláh Károly, Polcsák Lajos, özv. Unghy Elekné.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Körorvos: *dr. Herczegh Sándor.*

Magánorvos: *dr. Kaszás István.*

Középiskoláit Szarvason, az egyetemet Bpesten végezte, Bpesten a Poliklinikán, a Rókusban és Teleiában működött, 1925 óta pedig helyben. A háborúban 1914-től a 44. gy. e. kötelékében orosz fronton harcolt. Mint eü. hadnagy szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Körállatorvos: *dr. Halász Andor Nándor.*

Középiskoláit és az állatorvosi főiskolát Bpesten végezte 1907-ben. 1909-ben lett megválasztva körállatorvosnak és azóta helyben működik. Közérdekű és gyakorlati előadásokat tart, valamint szakirodalmi működést fejt ki. György fia, kiváló cserkész és a nyári táborozások lelkes résztvevője.

Megváltó gyógyszertár. Tulajd.: *báji Patay Sámuelné.* Gondnok: *Weimann Félix.*

Ügyvéd

Dr. Králik Sándor.

Középiskoláit Késmárkon, az egyetemet Bpesten végezte. Működését 1925-ben kezdte helyben. Levente Egy., Hangya elnöke, a Hitelszövetkezet ügyv. igazgatója stb. A háborúban orosz, román, olasz fronton harcolt, majd olasz fogságba esett és Elba szigetén volt. Mint t. főhadnagy szerelt le. Kitüntetése: ezüst és bronz Sign. Laudis, Károly cs. ker.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK PÉNZINTÉZETEK,

Önk. Tűzoltó Testület. Parnok:

Zubek Bertalan.

Levente Egyesület. Főoktató: *Szabados Jenő.* Elnök: *dr. Králik Sándor.*

Iparos és Kereskedők Köre.

1927-ben alakult, 15 kereskedő és iparos kezdeményezésére. Célja az iparosok és kereskedők összetartása és érdekeinek megvédése. Színelőadásokat, valamint közgazdasági előadásokat rendeznek és azok jövedelmét a szegénysorsú gyermekek felruházására fordítják.

Elnök: *Bárdi Lajos.*

Hitelszövetkezet.

Mint közs. szövetkezet 1894-ben alakult, majd 1898-ban az O. K. H. kötelékébe kapcsolódott. Tagjainak száma: 350. Befizetett üzletrész 15.000 P. saját épületének építése folyamatban van.

Elnök: *Herczegh János.* Ügyv. ig.: *dr. Králik Sándor.*

Monokerületi Hitelbank fiókja. Igazgató: *Spitzer Fülöp.*

Hangya Fogy. Szöv. Elnök: *dr. Králik Sándor.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Guth Imre, ifj. Hojer Károly, Hojer Lajos, Trabik Gusztáv.*

Autótulajdonos: *dr. Herczegh Sándor.*

Ácsok: *Bárány Ambrus, Kovács Illés, Török András.*

Bádogos: *Csuki János.*

Bognárok: *Bárdy Lajos.*

Iparát helyben és Bpesten tanulta. 1904 óta önálló, 2 kh. földjén valamint 1 és fél kh. szőlő földjén gazdálkodik. A háborúban a 15. tüzér e. kötelékében szerb és montenegrói fronton harcolt 56 hónapig és mint szkv. szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Bárdy István.

Borbélyok: *Jánoska Mihály, Rybicska Antal.*

Cipészek: *Bárdy István, Blahur Gergely, Fehér Sándor, Hegedüs Mihály, Henkel József, Kamasz Mihály, Klámár János, Milák András, Szatmári Ödön, Szőke István, Tóth István, Tóth Illés, Tóth Vencel.*

Csizmadia: *Sztrunga Balázs.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Barna Illés, Kiss János, Kovács József, Kovács Sándor, Lutchen Péter, Nagy Ferenc, Nagy Illés, Pókay Lajos, Szabó Ferenc, Szabó Gáspár, Víg Árpád.*

Dohánytőzsdék: *özv. Egressy Györgyné, Hangya szöv.*

Fakereskedő: *Rein I. Mihály.*

Férfiszabók: *Nagy Lajos, Solti Mihály, Szőke András.*

Földbirtokosok: *Kecskeméthy János.*

Iskoláit Cegléden végezte, és annak elvégzése után szüleinek birtokán gazdálkodott. 1907-ben kezdte el az önálló gazdálkodást és jelenleg 68 kh. földjén gazdálkodik. Kitanult géplakatos és cséplőtulajdonos. 1922 óta közs. képv. test. tag. A háborúban katonai szolgálatot teljesített és mint szkv. szerelt le.

dr. Angyalossy Béla 67 kh. Bérli: *Tóth Mihály. báji Patay Sámuel* 123. *Gombos Géza* 381. *Goldner Sándor* 269. *dr. Králik Sándor* 44. *Papp Pálné* 48. *Spitzer Fülöp* 97. *Strumpf Imre és Károly* 123. *özv. Bitskey Béláné* 27. *kiskoru Bitskey Lajos és Emília* 49. *Bori Miklós* 43. *özv. Csizy Gyuláné* 42. *Fehér József* 29. *Hojos András* 66, *özv. Hojos Ferencné* 46. *Horváth András* 23. *Juhász Imre* 22. *Juhász József* 87. *Juhász Sándor* 35. *Kálmán Kálmán* 21. *Kiss Imréné* 23. *Kocsis András* 20. *vitéz Mérey Pál* 39. *Mózes János* 29. *Nagy József* 25. *ifj. Nedeczky István* 38. *Noszlopy Kálmán* 45. *Susztár István* 43. *Schwarcz Jenő* 84. *Szabados Jenőné* 94. *Szabó Sándor* 60. *Szilassy József* 23. *Tápióbicske község* 196. *Tápióbicskei r. kath. paróchia* 33, *Tápióbicskei telkesgadák* 189. *Tóth Gábor* 23. *Tusák István* 47. *Ulcha Pálné* 20 kh.

Szőlőbirtokosok: *Szabó Sándor* 39 kh. *Steiner Alajosné* 12, *Schwartz Samu* 6 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Bíró Mihály, Grösinger Mór, özv. Herr Mártonné, Horn Adolf, Hangya Fogy. Szöv.,Palásti István, Rein I. Mihály, Schwarcz Samu, özv. Schwartz Ignácné.*

Gabona- és terménykereskedők: *Schwarcz Samu.*

Gabona és terménykereskedéssel foglalkozik, valamint 16 kh. szőlőjén gazdálkodik. Régi fűszer és vegyeskereskedését 1928-ban fiának adta át, aki azt teljes szakértelemmel vezeti és fejleszti. Fia: Emil, mint hdj. őrm. román fronton harcolt. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Rein I. Mihály.

Hentesek és mészárosok: *Hajdu Gergely, Kollár János, Schwartz Kálmánné, Scherk László.*

Kádárok és kerékgyártók: *Bárdy István, Bárdy Lajos.*

Kefekötő: *Dobrai Ferenc.*

Kocsmárosok: *Horgos Lajos.*

Az 50 éve fennálló kocsmát 1926-ban vette át és azt önállóan vezeti. A mészáros és hentes szakmát tanulta Bpesten. A háborúban szerb, orosz, román, olasz fronton 46 hónapig harcolt, mint tizedes szerelt le. Kitüntetései: kis ez., háromszor bronz v. é., seb. ér., 6 éves szolg. ér., Károly cs. ker.

Brezenszky Károly, Berta József, Juhász József, özv. Taskó Józsefné, Solti József, Tóth Gábor.

Kovácsok: *Bárdy Ferenc, Izsó László, Kiss Sándor, Kovács Mihály, Koszka Ferenc, Szabó Gáspár, Vígh Ferenc, Vörös István.*

Kőműves: *Fehér Vidra József.*

Lakatos: *Csuli János.*

Malomtulajdonos: *id. Báthori Vencel.*

Pék: *Hochreiter Ágoston.*

Iparát Korponán tanulta és mint segéd Besztercebányán és Bpesten dolgozott. 1925 óta helyben önálló pékmester. A háborúban a 7. huszár e. kötelékében orosz, román fronton harcolt, kétszer sebesült. Kitüntetése: kisez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. ér., szolg. ker., Károly cs. ker.

Temetkezési vállalkozók: *Cut Imre, Hojer Lajos.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Grosinger Mór, Hangya Szöv., Rein I. Mihály, Schwartz Samu.*

Vaskereskedők: *Hangya Szöv., Rein I. Mihály, Schwartz Samu.*

Vitézek: *v. Bátory Vencel* malomtulajd., *v. Farkas Ferenc* főjegyző, v. *Hojos Illés* kisbirtokos.

TÁPIÓGYÖRGYE

Nagyközség.

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Békkás, Pokoltanya, Menyhért tanya, Döghát, Rókalyuk, Bárómegyer, Szőröspuszta, Szőlők, Ujmajor, Kis- és Nagypaskom, Kis- és Nagytelek, Sziget, Hantos, Kismegyer és Urbárium.*

A XVI. század elején *Dubraviczky János, László, Márk* és *Mihály* birtokában volt, de csak hűtlensége következtében János király 1528-ban a helységet *Werbőczy Istvánnak* adományozta. A község 1559-ben már a török hódoltsághoz tartozott; ekkor 44 házzal van fölvéve a budai líva fejadólajstromában. 1690-ben az elhagyott helyek között írták össze, azzal a megjegyzéssel, hogy a jászberényiek birtoka. 1698-ban *Huszár József* és *Bencsik József* volt a helység földesura. 1717-ben az idekapcsolt *Füzes-Megyer* pusztával együtt, Huszár István és Bencsik Mihály bírta. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint Huszár József *Prónay Gábor* és Bencsik József voltak a helység földesurai. 1770-ben, az úrbéri rendezés alkalmával, 55 egész úrbértelket írtak össze e helységben, mely akkor Prónay Gáborné és Bencsik Mihály birtoka volt. A róm. kath. plebániát 1780-ban alapították. A templom 1860—61-ben épült. 1848 előtt Prónay Albert, Prónay Gábor és Bencsik István voltak a helység földesurai. Az 1873. évi kolerajárvány itt is sok áldozatot követelt. A község, melynek lakóssága jómódú, a Tápió-patak mindkét oldalán, a rákos-ujszászi vasútvonal mellett fekszik. Érdekes

megemlíteni, hogy 1864-ben a birtok egyharmadrészben volt kisgazdáké, a többi uradalmat képezett, 1931-ben a birtokmegoszlás fordítva van. Ezenkívül a vasszorgalmú lakósság a szomszédos községekben is vásárolt jelenős területű birtokot. Nagy mennyiségű cukorrépa termesztése (évi 1500 vagon).

A háborúban bevonult katonák száma: 817, a hősi halottaké: 142, hadi özvegyeké: 57, hadiárváké: 8. A hősi halottak emlékére 1924-ben szobrot állítottak. Az oláh megszállás alatt **Káplár Pált** egy oláh katona agyonlőtte. A földreform folytán az igénylők 1813 kat. hold birtokhoz jutottak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népszámlálás szerint: 6750 lélek. Színmagyar. R. kath.: 6541, ref.: 157, ágh. ev.: 4, g. kel.: 7, izr.: 41: *Házak száma*: 1328. Az 1930. népsz. szerint a községben 6206 lélek és 1472 ház van.

Területe: 12.100 kh, melyből a községé: 412 kh. Szántó: 7800 kh., rét: 1145, legelő: 2098, erdő: 96, szőlő: 108, kert: 43, nádas: 22, terméketlen: 786, egyéb: 2 kh. *Erdőbirtok*: Gottlieb Herbertné sz. Györgyey Amália 21 kh. akácos 1—6 évesig, bérli: Deutsch Mihály. Báró Prónay Dezső 45 kh. akácos és nyár, bérlő: ifj. Linka János. *Termények:* búza, évi átlagos termés 12—13 q., cukorrépa, 150 q. évi átlagos termés és alma.

Vas. áll.: *helyben.*

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Pü. bizt., Pü. szak., Vál. ker.: *Nagykáta.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 5.

Vezető jegyző: *Turák István* főjegyző.

Nagykátán született 1892-ben. Gimnáziumi érettségit Vácon tett 1911-ben, a közig. tanfolyamot Bpesten végezte 1913-ban. Jogi absolutoriuma van. 1914-ben Kiskunmajsán választották meg segédjegyzőnek, majd a háború után 1920—1923-ig Nagykátán volt segédjegyző, 1923-ban helyben h. vezetőjegyző, 1924-től mind megválasztott vezető jegyző működik helyben. Hitelszöv., Hangya elnöke, résztvesz a Gazdakör, Népkör, Iparoskör vezetésében. 1914-ben bevonult, olasz fronton harcolt, 1915-ben olasz fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza.

Adóügyi jegyző: *dr. Balázsovich Boldizsár.*

Tácon (Fejér m.) született 1896-ban. A gimnáziumot Pécsett, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte 1922-ben. Államtudományi doktorrá 1926-ban avatták Pécsett. 1922-ben h. jegyző volt Vokányban, (Baranya m.) 1922—1928-ig mint s. jegyző Tápiószecsőn, 1928-ban h. vezető jegyző Tápióságon, 1928 óta mint aü. jegyző működik helyben. 1915-ben bevonult a 19. h. gy. ezredhez, orosz fronton harcolt, 1916-ban fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza. Mint t. zászlós szerelt le.

Aljegyző: *Kovách Antal.*

Közs. számtiszt: *ifj. Polcz János.*

Jászberényben született 1893-ban. Kereskedelmi akadémát végzett és áll. számv.-tani vizsgát tett. 1914—1929-ig édesapja helybeli gőzmalmát vezette, 1930 óta mint közs. számtiszt működik.

Közs. írnok: *Tauber Richárd.*

Pellesen született 1878-ban. Reáliskolai érettségit Körmöcbányán tett, 2 évig Selmecbányán az erdészeti főiskola hallgatója volt. Közig. tanfolyamot Bpesten végzett. 1905-ben. 1905—1914-ig Piszkén mint s.-jegyző majd Tápiógyörgyön és Tápiószelén működött. 1918—19-ben ismét Tápiószelén, 1919 óta helyben közs. írnok. A háborút végigharcolta. Mint t. főhadnagy szerelt le. Kitüntetése: III. o. kat. érd. ker., ezüst és bronz Sign. Laud., nagy ez., kis ez. v. é., Károly cs. ker., seb. érem Kommun alatt mint ellenforradalmárt letartóztatták.

Közs. bíró: *Kiss Illés.*

1868-ban született helyben, 1918-ig édesapja birtokán gazdálkodott, azóta 42 h. földjén önállóan gazdálkodik. 1927 óta a község bírája. A Kisgazda Kör elnöke. László az olasz fronton hősi halált halt.

Törv. bíró: *Visnyei Vendel.* Pénztáros: *Kiss József.* Közgyám: *Oláh János.*

M. kir. posta

Póstamester: *Kovarcz Frigyesné* sz. *Marton Irma.*

Bpesten született. Felsőipariskolát végzett. A póstamesteri vizsga letevése után 1892-ben vette át a helybeli, akkor III. o. ma már I. o. postahivatal vezetését. 1896-ban

ment férjhez Kovarcz Frigyes póstatisztviselőhöz. A Postás jóléti és kült. egyesület és a helybeli Kaszinó tagja. Férjét a kommun alatt letartóztatták.

MÁV állomás

Áll. főnök: *Csisztay Károly* MÁV főintéző.

Jászberényben született 1884-ben. Érettségi után a máv. szolgálatába lépett. 1920 óta áll. főnök Tápiógyörgyén. A háború alatt a vonatparancsnokságnál Szolnokon, mint katonai irányító működött. 1915-ben arany érd. ker.-tel tüntették ki. T. honvédhadnagy.

Vermes Ferenc MÁV főtiszt.

Tápiószelén született 1894-ben. A gimnázium nyolc osztályát Szatmárnémetiben végezte, azóta a máv-nál teljesít szolgálatot.

M. kir. csendőrség

Csendőrörs par.: *Sasi Lajos* tiszt helyettes.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. Egyházközség. Plébános: *Töröcsik József.*

Jászalsószentgyörgyön született 1883-ban. A theológia elvégzése után 1906-ban Nógrádverőcén kezdte lelkészi működését, 1908-ban. Kókán Legényegyletet szervezett, azután Lajosmizsén, Kiskunhalason, Ciblákházán, Hódmezővásárhelyen, Kecskeméten, Kiskunfélegyházán volt káplán, 1921—1925-ig Cegléden segédlelkész, 1925 óta plébános helyben. A Levente Egyesület elnöke.

Izraelita Hitközség. Elnök: *Hirsch Manó.* Kántor: *Guttmann Áron.*

Áll. elemi iskola. Igazgatótanító: *Székely Ferenc.*

Bpesten született 1886-ban. A polg. iskolá Bpesten, a tanítóképzőt Baján végezte. 1906—1914-ig Gyergyóbékáson tanított, 1919 óta helyben működik. Az Iparosénekkar karnagya, a Kaszinó könyvtárosa, isk. kivüli népműv. gondnoka. Mozgosításkor bevonult, orosz és olasz fronton teljesített szolgálatot mint e. é. ö. tizedes.

Tanítók: *Páll László.*

Jászberényben született 1906-ban. Tanítói oklevelet 1925-ban nyert. 1927-től T-szasülyön működött 1929-ig, azóta helyben tanít. Levente oktató.

Székely Ferencné sz. *Mihály Ida.*

Hosszúfalun (Brassó m.) született. A polg. iskolát Hosszúfalun, a tanítóképzőt Sepsiszentgyörgyön végezte. 1928 óta működik a tanítónői pályán. 1919-ig Erdélyben, Ürmösön tanított, megszálláskor állását elvesztette. 1920—1923-ig Péterin, 1923 óta helyben működik mint áll. tanítónő.

Községi elemi iskolák. a) Belterületi. Ig. tanító: *Kovács József.*

Helyben született 1894-ben. A polgári iskolát Abonyban, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte 1914-ben. 1914—1920-ig a helybeli külterületi iskolában tanított, 1920 óta a belterületi közs. iskolánál működik, 1923-tól mint ig.-tanító. 1926 óta vezeti a gazd. továbbképző iskolát. 1929-ben gazd. továbbképztanfolyamot végzett Turkevén. A Hangya szövetkezet ügyvezetője, Hitelszövetkezet könyvelője.

Tanítónő: *Lenkey Elvira.*

b) Szőlői elemi iskola. Tanítók: *Bálind Ignác.*

Óbecsén született 1897-ben. A tanítóképzőt Baján végezte 1916-ban. 1919—1921-ig Kiskunmajsán, 1922—23-ban Jászszentlászlón, 1923 óta pedig a helybeli szőlőbei közs. iskolánál működik. A Járási Tanító Egy., Term. Tud. Társulat tagja. 5 éven át leventeoktató volt. 1915-ben bevonult, 21 hónapon át az orosz és olasz fronton harcolt. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., v. é., Károly cs. ker., háborús emlék érem. Mint t. hadnagy szerelt le.

Bálind Ignácné sz. *Marschall Margit.*

Mohaon (Bács m.) született. A tanítónőképzőt Temesvárott végezte. 1917—1923-ig Kiskunmajsán, 1923 óta helyben a szőlőbeli közs. iskolánál működik. Járási Tanító Egy tagja.

Novák Barnabásné sz. *Marschall Erzsébet.*

Kiskunmajsai születésü. A tanítónőképzőt Kiskunfélegyházán végezte. Tanítónői működését 1928-ban kezdte helyben, azóta a szőlőbeli közs. iskolánál tanít. Férje Novák Barnabás tanító.

c) Pokoltanyai elemi iskola. Tanítónő: *Faragóné Dunai Róza.*

R. kath. elemi iskola. Kántortanító: *Kurcsics Kálmán.*

Beleden (Sopron m.) született 1898-ban. A tanítóképzőt Győrött végezte 1916-ban. Azonkivül a Zeneművészeti Főiskola énektanszakát is végezte 1917—1918-ig Iváncon (Vas m.), 1918—1928-ig Dörön (Sopron m.) működött, 1928 óta helyben kántortanító. 1916-ban bevonult, román fronton harcolt, beteg lett, fölgyógyulása után a pozsonyi hadbiztosságnál teljesített szolgálatot összeomlásig.

Tanítók: *Fodor Izra.*

Csikrákoson 1884-ben született. A tanítóképzőt Csiksomlyón végezte 1903-ban. Egerváron (Vas m.) kezdte tanítói műkö-

dését, ahol 9 évig tanított. Tápiógyörgyén 14 év óta tanít, 3 év óta levente főoktató. Mozgósításkor bevonult mint póttartalékos, sebesülése után 1916-ban mint rokkant leszerelt.

Lieber József.

Nagyoroszin született 1900-ban. Középiskoláit Vácott és Esztergomban végezte. Tanítói működését Hont megyében kezdte, ahonnan 1921-ben menekülni volt kénytelen. Menekülése után Vácszentlászlón és Terényben működött, 1928 óta ped g helyben tanít. A Szívgárda vezetője.

Narancsik Lenke.

Uradalmi elemi iskola. Tanító: *Faragó Béla.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Orvosok. Közs. orvos: *dr. Németh Jenő.*

Uradalmi orvos: *dr. Kandel Henrik.*

Szt. Magdolna gyógyszertár. Tulajd.: *uzopanyiti makfalvi Dósa Béla.*

Szarvason született 1885-ben. Régi székely nemesi család sarja. A gimnáziumot Szarvason végezte, gyógyszerész oklevelet a bpesti egyetemen nyert 1912-ben. 1919—1922-ig Solymáron volt gyógyszertártulajdonos, 1922-ben Tápiógyörgyén telepedett le, előbb mint gyógysz. bérlő, 1924 óta pedig gyógyszertártulajdonos. A háborúban mozgósítástól kezdve szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, kiütéses tífuszban két évig sínylődött, 1917-ben mint önk. őrm. szerelt le.

Szülésznők: *Czédulás Lászlóné sz. Meggyes Rozália.*

Helybeli születésű. A bábaképző tanfolyamot Bpesten végezte 1897-ben, 1900-ban választották meg községi szülésznővé. Háborúban férje 1916—1918-ig hadtápszolgálatot teljesített, János a 10 hónapig fronton volt.

Özv. Földes Antalné.

Ujszászon született. A bábaképzőtanfolyamot Debrecenben végezte 1909-ben. Azóta a szőlőbeli külterületen folytat szülésznői gyakorlatot. 1908 óta özvegy. Antal fia résztvett a háborúban, 3 évig orosz fogságban volt.

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK SZÖVETKEZETEK

Önkéntes és Kötelezett Tűzoltóság. Parnok: *Turák István.*

Levente Egyesület. Elnök: *Törőcsik József.* Oktatók: *Bálint Iggác, Fodor Izra, Faragó Béla, Kovács Antal, Páll László.*

Kaszinó. Elnök: *Turák István.*

R. Kath. Kisgazdakör. Elnök: *Kiss Illés.*

Olvasókör. Elnök: *Fehér András.*

Iparos Kör.

Alakult 1908-ban. Miniszterileg jóváhagyott alapszabályok szerint működik.

Elnök: *Miskolczi Pál.* Jegyző: *Tauber Richárd.* Pénztáros: *Horváth László.* Ellenőr: *Kulik Ferenc.* Háznagy: *Holovecz István.*

Földműves Ifjak Önképző Egylete. Elnök: *Vágány András.*

Szőlőbeli Ifjak Önképző Egylete. Elnök: *Gyebnár András.*

Hitelszövetkezet. Elnök: *Turák István.* Ügyv. igazgató: *Kovács József.*

Hangya Szövetkezet. Elnök: *Turák István.* Ügyv. ig.: *Kovács József.* Üzletvezető: *Varga Kálmán.*

1892-ben született. Szakmáját Kolozsvárott tanulta. Mint segéd Bpesten dolgozott. 1927 óta a helybeli Hangya szöv. üzletvezetője. 1915—1918-ig mint segédszolgálatos teljesített katonai szolgálatot.

Tejszövetkezet. Igazgató: *Fluk Károly.*

NYUGDIJAS

Lakács István ny. tiszthelyettes.

1872-ben született Bugyin. 1895-ben vonult be katonának. Mint zlj., majd mint ezredkürtös teljesített szolgálatot. Bpest közönségétől ezüst kürtöt kapott, melyet a Hadtört. Múzeumban őriznek. A háborúban orosz és olasz frontokon küzdött. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., ez. érd. ker., a vit. érem szalagján, szol. és jub.-i érmek. 1922-ben vonult nyugalomba. Három évig levente oktató volt.

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Laszák Károly.*

Bpesten született 1899-ben. Iparát helyben tanulta. Mint segéd 8 évig dolgozott Bpesten, Bécsben és Berlinben. Ezen idő alatt magánuton elvégezte a felsőfaipari szakiskolát. 1923 óta önálló. Önk. Tüzoltó Testület alparancsnoka. 1916-ban bevonult,

orosz fronton harcolt 8 hónapig, majd a Balkánra került. 6 hónapig a Nemzeti Hadseregben is teljesített szolgálatot.

Mikhely Bálint.

Helyben született 1905-ben. Iparát Tápiószelén tanulta. Két és fél évig dolgozott mint segéd, 1930-ban önállósította magát helyben. Édesapja 1915-ben az Isonzónál hős halált halt.

Cseh János, Gál László, Petró István, Töröcsik Lajos.

Autófuvarozók: *Frits Farkas, Meggyes Testvérek.*

Autótulajdonosok: *özv. Györgyey Illésné* 1 személy, *dr. Németh Jenő* 1 Ford (személy). b) Teherautótulajdonosok: *Meggyes Ferenc,* Ford 20 H. P., *Weinberger Samu,* Ford 20 H. P.

Autogénheggesztő: *Konrád Károly.*

Ács: *Kulik Ferenc.*

Baromfikereskedők: *Frits Farkas, Kiss Illésné, Molnár Andrásné, Molnár István.*

Bádogos: *Zsibrita András.*

Mezőberényben született 1896-ban. Szakmáját u. ott tanulta. Mint segéd 8 évig dolgozott Bpesten, 1921-ben lett önálló. 1915-ben bevonult a haditengerészethez, tűzvonalban 8 hónapig harcolt. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker. Két fivére szintén résztvett a háborúban.

Benzinárus: *László Jenő.*

Bognárok: *Kopeniczky Ferenc.*

Ujbányán (Barcs m.) született 1886-ban. Iparát Újbányán tanulta. Mint segéd 20 évig dolgozott. 1922-ben lett önálló. Mozgósításkor bevonult, mint szakmunkás dolgozott Nyitrán és Pozsonyban az összeomlásig.

Miskolczi Pál.

Borbélyok és fodrászok: *Darázs László.*

1886-ban született helyben. Szakmáját helyben tanulta, 8 évig dolgozott mint segéd. 1911-ben lett önálló helyben. Mozgósításkor bevonult, orosz, román frontokon harcolt, gránátnyomástól idegsokkot kapott, 25 százalékos rokkant lett.

ifj. Fityka Béla.

Helyben született 1904-ben. Szakmáját Nagykátán tanulta, 8 évig dolgozott mint segéd Bpesten 1925-től 1929-ig a Timót utcai Hadirokkant Otthonban. 1929-ben Önállósította magát helyben.

Gergely József, Nagy Dezső, Vermesniás Illés.

Bőrkereskedő: *Hangya Szöv.*

Cementkereskedők: *Hirsch Manó, Weinberger Samu.*

Cipészek: *Bojtos Miklós.*

Kocséron született 1905-ben. Ugyanott tanulta szakmáját, 4 évig dolgozott mint segéd. 1927-ben lett önálló. Édesapja és 3 fivére vett részt a háborúban.

Gibicz József.

Baján született 1898-ban. Iparát Tápiószelén tanulta. 3 és fél évig dolgozott mint segéd, 1924-ben önállósította magát Szolnokon, 1926 óta helyben önálló. 1916-ban bevonult, 28 hónapig az orosz és olasz frontokon harcolt. A bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa. 2 évig a Nemzeti Hadseregben is szolgált.

Visnyei István.

Született 1898-ban helyben. Szakmáját Tápiószelén tanulta, mint segéd 5 évig dolgozott. 1926-ban lett önálló. 1916-ban bevonult, 2 évig orosz és szerb fronton harcolt. Összeomlás után 3 évig a csendőrségnél teljesített szolgálatot mint e. őrmester.

Ladányi István, Ladányi Vencel.

Csizmadia: *Hornyák István.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Deutsch Mihály* 6 HP, *Csányi Pál* 6 HP, *Farkas Ferenc* 6 HP, *ifj. Finka János* 6 HP, *Fluk Károly* 1, *Lehoczky és Guth* 8 HP, *Lehoczky és Fehér* 8 HP, *Léderer Rudolf* 8 HP, *Matollay Géza* 6 HP, *Petsró László, Ruzsicska István* 6 HP, *Szarvas Lajos* 6 HP, *Wéber Gyula* 6 HP.

Traktorok: *Fluk Károly, Petró László.*

Dohánytőzsdések: *Hangya Szöv., Petró Joáchim, Tóth József, Vágányi András.*

Edénykereskedők: *Ballók Ferenc, Vágó Ferenc.*

Építési anyagkereskedők: *Hirsch Samu, Weinberger Samu.*

Fakereskedő: *Weinberger Sámuel.*

Helyben született 1867-ben. Hat középiskolát végzett. 1891 óta vezeti üzletét, amelyet 1850-ben alapítottak.

Földbirtokosok: *raggambi Fluk Károly.*

Született 1885-ben Homorszögpusztán (J. N.-K.-Szolnok m.) Középiskolai érettségit Aradon tett, a kereskedelmi akadémiát Bpesten végezte. Egy évig gazdasági gyakornok volt, 1907-től önálló gazda, 65 kh. saját és 1000 kh. bérelt birtokán. A vármegyei és közs. képv. test. vtrilis tagja.

Mozgósításkor bevonult, mint hdpj. orosz fronton 11 hónapig harcolt, ahonnan betegen tért vissza.

Gottlieb Herbertné 737 kh. Bérli: *Deutsch Mihály* (Ujmajor).

Tápiószelén született 1887-ben. Négy középiskola elvégzése után édesapja bérgazdaságában gazdálkodott, édesapja elhalálozása óta társas viszonyban 1000 h. birtokán gazdálkodik. Mozgósításkor bevonult, 8 hónapig fronton harcolt. 1915-ben fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Terlanday Mátyás ny. gazdatiszt.

Hinorán született 1864-ben. A gazd. iskola elvégzése után gazdatiszti működését Nyitra megyében kezdte. Majd Zsámbokon, Rácalmáson, Kömlőn stb. helyeken működött, 1908-ban került a Györgyey malomhoz, ahol 10 évig volt gazdatiszt. 1918 óta 70 kh. birtokán gazdálkodik.

Bakó Gábor 20 kh., *Bene András* 25, *Bene Antal* 48, *Dömök András* 32, *Dömök István* 22, *Ecséri Lászlóné* 52, *Fehér Mihályné* 29, *Frankl Frigyesné* 52, *Füleki József* 27. *Gömöri András* 28, *Győre János* 180, *Habany István* 100, *Havas Samu* 50, *Jakab Sámuel* 33, *Jászóvári Premontrei Rend* 388, *Józsa János* 37, *Józsa Kálmán* 22, *Józsa Vendel* 26, *Kiss Illés* 28, *Korsós András* 32, *Kovács Mihály* 25, *Kubinyi Béláné* 49, *Legeltetési Társulat* 150, *Léderer Rudolf* 602, *Menko László* 24, *Meggyes Vendel* 22, *Oláh István* 39, *Pohogya József* 21, *báró Prónay Dezső* 2567, *Reggel Miklós* 36, *Sas István* 23, *Sárközi János* 194, *Sinka József* 51, *Skultéty István* 30, *Szórád Nándor* 30, *Sztanga Imre* 30, *Szűcs János* 22, *Tápiógyörgye Község* 79, *Telek István* 21, *Terlanday Mátyás* 46, *Tóth Pál* 21, *Tóth János* 40, *Varga Balázs* 48, *Varga Elekné* 22, *özv. Varga Pálné* 21, *Vágány Pál* 24, *Vágány Tamás* 24.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Beke Ferenc.*

Várpalotán született 1882-ben. Gazdasági iskolát végzett. 6 évig a veszprémi káptalannál volt gazda, onnan jött a helybeli Györgyey malomhoz, ahol mint kulcsár működött 18 éven át. 1930 óta önálló kereskedő. Mozgósításkor bevonult, orosz fronton harcolt, fogságba esett, ahonnan 1920-ban tért haza.

Hirsch Manó.

1857-ben született helyben. Jelenlegi kereskedését és fatelepét 1905-ben alapította. 15 évig volt a képv. testület virilis tagja. Az üzletet vezetésében József fia segédkezik, aki önálló terménykereskedő is. Miklós fia és veje résztvettek a háborúban.

László Jenő.

Lesencetomajon született 1877-ben. A kereskedői szakmát tanulta. 13 évig dolgozott mint segéd az ország nagyobb városaiban. 1906-ban lett önálló Karcagon, 1912-ben létesítette jelenlegi üzletét. 1920 óta a képv. test. virilis tagja. Mozgósításkor bevonult, szerb, olasz, orosz és román frontokon harcolt, megsebesült. Mint őrmester szerelt le. Bronz v. é., kor. ezüst érd. ker. Károly cs. ker. tulajdonosa

özv. Töröcsik Dezsőné sz. Jancsovich Etel.

Pozsonymegyei születésű. Négy polgárit és 2 tanítónőképzőt végzett. Néhai férje kereskedő volt Jászalsószentgyörgyön. 1915-ben halt meg. Jelenlegi üzletét 1929-ben alapította. Dezső fia résztvett a háborúban.

Bábli József, Gőz Géza, Hangya Szövetkezet, László Jenő, Petró Istvánné, Sinkó Józsefné, Szatmári Mihály, Nébel József.

Gabona- és terménykereskedők: *Hirsch József, Meggyes László.*

Gazd. anyagok és eszközök árusítása: *Schreiber Mihály.*

Gépkereskedők: *Hangya Szöv., Schreiber Mihály.*

Gyümölcskereskedők: *Farkas Imre, Józsa Mihály.*

Hentesek és mészárosok: *Izsold Ferenc.*

Alsódszalókon született 1899-ben. Iparát helyben tanulta, mint segéd szintén itt dolgozott 2 évig. 1923-ban lett önálló. 1917-ben bevonult, román és olasz fronton harcolt 19 hónapig. Két évig a Nemzeti Hadseregben is szolgált.

Oláh Imre.

1904-ben született helyben. Iparát Szolnokon tanulta. 2 évig dolgozott mint segéd. Üzletét 1928-ban alapította. Kisgazda Kör tagja. Apósa: Tóth Pál résztvett a háborúban.

Simon Mihály.

Született 1895-ben helyben. Iparát Tápiószelén tanulta. Mint segéd 3 évig dolgozott Bpesten. 1920-ban lett önálló. 1915-ben bevonult orosz és olasz frontokon 40 hónapig harcolt. Kitüntetései: k. ü. ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

özv. Baliczky Károlyné, ifj. Si-

mon Dezső, Sztankovics János, Tóth János.

Kádár: *Zakar Pál.*

Kefekötő: *Fityka Béla.*

Kocsmárosok, vendéglősök: *Domiter József, Horváth János, Korsós András, Sinka János, Sinka Józsefné, Schreiber Ignác, Tóth Jánosné.*

Kovácsok: *Lehoczky Miklós.*

Helyben született 1891-ben. Iparát helyben tanulta. Mint segéd 8 évig dolgozott Bpesten, Bécsben és Győrött. 1919-ben lett önálló gépész-kovács. Cséplőgéptulajdonos. A háború tényleges katonai szolgálatban találta, mint tüzér 36 hónapig orosz fronton harcolt. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa. Menyhért fivére az olasz fronton hősi halált halt.

Wéber Gyula.

1892-ben született helyben. Iparát helyben tanulta, mint segéd 12 évig dolgozott Bpesten. A technológián motor és gőzgépkezelői vizsgát tett. 10 éve önállóan vezeti édesapja műhelyét. Cséplőgéptulajdonos. Háború alatt a Schlick-Nicholson gyárában dolgozott.

Kőművesek: *Kovács József, Zsoldos József.*

Kötélgyártók: *Bolgár János.*

Bpesten született 1902-ben. Iparát édesapjánál tanulta helyben, ahol 8 évig mint segéd is dolgozott. 1927-ben lett önálló. Édesapja résztvett a háborúban.

Bolgár Orbán.

Lakatosok: *Lehoczky Miklós, Motollay Géza.*

Malmok. Darálómalmok: *Miskolczi Antal.*

1907-ben született helyben. A molnáripart helyben tanulta. 4 évig dolgozott mint segéd. 1930-ban létesítette daráló malmát, amely HP. motorral van fölszereleve. Óránkénti teljesítménye: 3 q.

Töröcsik Dezső.

Gőzmalomtulajdonos: *Pócz János.*

Jászalsószentgyörgyön született 1867-ben. A kovácsipart tanulta, 20 évig dolgozott szakmájában, Jászberényben volt önálló. Azután megvette a jelenleg is tulajdonát képező gőzmalmot.

Vizimalom: *Tóth József.*

Nyersterménykereskedő: *Meggyes László.*

Papírkereskedés: *Hangya Szöv.*

Pék: *Jancsek Mihály.*

Árvamegyében Mokrátyon született 1886-ban. Iparát Alsókubinban tanulta, 10 évig dolgozott mint segéd. 1914 óta önálló helyben. Mozgósításkor bevonult a 14. hadosztályhoz Pozsonyba, orosz és olasz frontokon teljesített szolgálatot összeomlásig.

Rőfös és rövidárukereskedők: *Braun Vilmos, Reichmann Miksáné, Sinkó Józsefné, Schreiber Józsefné.*

Sertéskereskedők: *Izsold Ferenc, Kovács Sándor, Meggyes István, Molnár István.*

Szabók. a) férfi szabók: *Kiss Sándor.*

Helyben született 1905-ben. Iparát Jászberényben tanulta, 7 évig dolgozott mint segéd. 1930-ban önállósította magát. Női szabó is. Iparoskör, Önképzőkör tagja.

Varró Gábor.

Született 1896-ban helyben. Szakmáját helyben tanulta, mint segéd 2 és fél évig dolgozott. 1923-ban lett önálló. 1916-ban bevonult, orosz és olasz frontokon harcolt, fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Lévai Joáchim, Simon István, Sipos Mihály.

b) női szabók: *Kőszegi Anna, Ladányi Ilona, Simon Testvérek, Sztankovics Erzsébet.*

Szeszfőzde: *Községi Szeszfőzde.*

Szikvízgyártulajdonos: *Schreiber Mihály,* mezőgazdasági gépügynök.

1888-ban született helyben. Szikvizgyártással és mezőgazdasági gépügynökléssel foglalkozik. A szikvizgyárat 1904-ben alapították. 1914-ben bevonult a 29. h. gy. ezredhez, szerb fronton harcolt, megsebesült, 1916-ban a román frontra került, fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza. Károly cs. ker., seb. érem tulajdonosa.

Szobafestő és mázoló: *Kertész Ferenc.*

Jászberényben született 1896-ban. Két középiskolát végzett. Szakmáját Jászberényben tanulta. 8 évig dolgozott mint segéd, 1922-ben lett önálló. 1915-ben bevonult olasz, orosz és román frontokon harcolt, megsebesült. Bronz v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Szövet- és posztókereskedők: *Braun Vilmos, Schreiber Józsefné.*

Takácsok: *Adamecz István, Adamecz László, Gergely Pál.*

Tejcsarnok: *Oláh Pál, Tejszövetkezet.*

Temetkezési vállalkozó: *Dominik Józsefné, Lehoczkyné és Guthné, Petró Énoch, Petró István.*

Téglagyártulajdonos: *Weinberger Samu.*

Tojáskereskedők: *Molnár Istvánné, Pál Mihályné.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Bábli József, Csányi Pál, Hangya Szöv., Hirsch Manó, László Jenő, Weinberger Samu.*

Üveg- és porcellánkereskedők: *Bábli József, Hangya Szöv., László Jenő.*

Vaskereskedők: *László Jenő, Nébel József.*

TÁPIÓSÁG

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Zsiger- és Homoki-puszta.*

A *Kartal*-nemzetség ősi birtoka. 1263-ban V. István király, e nemzetség sarjainak, Ferencnek és Péternek itteni birtokait, a margitszigeti apácák birtokain elkövetett hatalmaskodások megtorlásául, *Záh Jób* pécsi püspöknek adományozta. Péter e bajból csak úgy menekült ki, hogy itteni birtokait a margitszigeti apácáknak adta, magának csupán életfogytiglani haszonélvezetet kötvén ki. 1469-ben a *Kartali Etele*-család bírta. A *Kerekegyházi*-család itteni birtokait *Nagylucsei Orbán* egri püspök, kiváltván a *Dávidháziaktól*, akiknél zálogban voltak, 1484-ben királyi adományt eszközölt ki reájuk. De nemsokáig maradtak e birtokok a Nagylucseiek kezében. Mátyás király elvette tőlük s csak 1490-ben kapták vissza *Corvin Jánostól*. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban megtaláljuk 6 adóköteles házzal. Az 1720. évi összeírás szerint két évvel azelőtt települt s lakosai jövevények voltak. Ez évben 30 adóköteles magyar jobbágyháztartást írtak össze e helységben. Az 1754. évi összeírás szerint *gróf Esterházy Antal* özvegye, *Koháry Éva* birtoka. A XIX. század elején a gróf Kohányakra szállott át. 1850-ben a *gróf Keglevich*-családé lett. 1870-ben a gróf Keglevich-család birtokait *gróf Szirmay Ottó* szerezte meg. Az 1770. évi úrbéri rendezés alkalmával $39^{2}/_{32}$ úrbértelket írtak össze. A róm. kath. anyaegyház 1728-ban már fönnállott, anyakönyvei 1787-ben veszik kezdetüket. 1825-ben csinos új templomot épített. A tagosítás 1862-ben történt. A *Zsiger*-puszta mellett, az egri káptalan birtokán rom látható, mely a hagyomány szerint árpádkori vár volt s a török időkben elpusztult. A felső szőlőkben és a *Cimbálrét* nevű dülőben ásatásokat végeztek, mely alkalommal bronzkori csontvázat és edényeket találtak.

A háborúba bevonultak 343-an. A hősi halottak száma: 44, a hadiözvegyeké 23, a hadiárváké 8. A földreform folytán a község igénylői 518 kat. holdat kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 2540 lélek, színmagyar. R. kath.: 2410, ref.: 130. *Házak száma:* 616. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 2658 lélek és 585 ház van.

Területe: 5827 kh., melyből a községé: 40 kh. Szántó: 3457 kh., rét: 726, legelő: 925, erdő: 178, szőlő: 281, kert: 16, nádas: 18, terméketlen: 224. *Erdőbirtok:* gróf Szirmay Sándor 120 kh., akác és nyár 15 évesek. *Talajviszonyok:* fele fekete föld, fele homokos. *Termények:* gabonaneműek és szőlő.

Vasúti állomás: *Tápiószecső* 7.2 km.

Szállás: Kiss Gábor vendéglősnél.

Pósta, Táv., Tel.: *helyben.* Törvénysz., Főszb., Járb., Adóh., Tkv.: *Nagykáta.* Pü. ig., Keresk. Kamara, Mezőg. Kamara, Iparfü., OTI: *Bpest.* Pü. bizt., Pü. szak., Vál. ker.: *Gyömrő.* Csö.: *Tápiószecső.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság
Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Bíró Sándor* főjegyző.

Középiskoláit Nagyváradon, a jegyzői tanfolyamot Bpesten végezte. Jegyzői működését 1909-ben kezdte mint körjegyző, 1928 óta helyben vezető jegyző. Háborúban a 37. és 46. gy. ezredek kötelékében vett részt, orosz, olasz frontokon harcolt, összeomláskor szerelt le mint t. főhadnagy. Kitüntetése: Sign. Laud., Károly cs. ker. és seb. érem. Gyula fivére mint t. hadnagy szintén résztvett a háborúban.

Adóügyjegyző: *Kalle Gábor.*

Közs. bíró: *Minkó Ferenc.*

Helyben született 1881-ben, 12 kh. földjén gazdálkodással foglalkozik. 1928 óta a község bírája. Előzőleg több éven át közs. pénztáros és bíró volt. Tevékeny résztvesz a község életében.

Törv. bíró: *Prepok János.* Pénztáros: *Gulyás István.* Közgyám: *Nagy Pál.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Plébános: *Tama József.* Kántor: *Papp János.*

R. kath. elemi iskola. Igazgatótanító: *Biczok János.*

Középiskoláit Törökbecsén, a tanítóképzőt Szegeden végezte. Működését Mezőhegyesen az áll. polg. iskolában kezdte, mint helyettes, 1922—1926-ig Uriban, 1926 óta a helybeli r. kath. elemi iskolában tanító.

Tanítók: *Fehér György* és három szerzetes nővér.

M. kir. posta

Póstamester: *Kelecsényi Tibor.*

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK

Önkéntes Tűzoltó Egyesület. Parnok: *Kelecsényi Tibor.*

Levente Egyesület. Elnök: *Bíró Sándor.* Főoktató: *Bogdány István.* Oktatók: *Fehér György, Göbölös Gyula, Kalla Gábor, Prepok Mihály.*

Iparoskör. Elnök: *Tóth Géza.*

Gazdakör. Elnök: *Nagy István.* Alelnök: *Kelecsényi Tibor.*

Közs. Olvasókör.

Hitelszövetkezet, mint az OKH tagja. Igazgató: *Biczók János.*

Hangya Fogy. és Ért. Szövetkezet. *Tóth Géza és Vizy Ignác* malomja, szívógáz 45 HP.

BETŰSOROS CIMTÁR

Asztalos: *Kis Sándor.*

Bognárok: *Göbölös Gyula, Szőke Pál.*

Cipészek: *Lesti István, Lesti Géza, Virág Mihály.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Egri Főkáptalan, Leczkó János, Nagy Mátyás, gróf Szirmay Sándor, Teréki Ágoston, Tóth Gábor.*

Földbirtokosok: *Egri Főkáptalan* 1737 kh. Tiszttartó: *Dankó Adorján. Telkes gazdák* 347, *Tápiság község* 142, *Zsellér birtokosság* 69, *Gulyás Mihály* 22, *Gulyás István* 24, *özv. Béres Jánosné* 42, *Béres István* 22, *Papp János* 21, *dr. Papp Károly* 23, *dr. Czettler Jenő* 28, *Váradi János* 41, *Cserni Mihály* 24, *Toma József* plébános 36, *Tóth Gábor* 20 kh.

Fűszerkereskedők: *Bartucz István, Gulyás Mihály, Hangya Fogy. és Ért. Szöv., Kun István, Lengyel István.*

Hentesek: *Gulyás Mihály.*

Iparát Monoron, a kereskedőszakmát atyjánál tanulta, 1907 óta önálló hentes és kereskedő. Hitelszöv. ig. pénztárosa, a közs. képviselő testület virilis képviselője. Háborúban 1914-től vett részt, szerb, orosz frontokon harcolt, mint őrmester szerelt le. Több kitüntetés tulajdonosa.

Béres István, Molnár Sándor.

Magánzó: *özv. Czettler Ferencné* főmérnök özvegye.

Néhai férje helybeli születésű volt. Mint tagosító főmérnök Pestmegyében, majd Jásznagykunszolnok megyében működött.

Malomtulajdonos: *Tóth Géza.*

Szabolcs m. születésű, 45 HP nyeresolajmotormalom tulajdonosa. Háborúban mozgósítástól vett részt, még 1914-ben orosz fogságba esett. Felesége, szül. Székely Vilma, okl. tanítónő, a tanítónőképzőt Nagyszebenben végezte, 1914-ben kezdte tanítónői működését Horvát-Szlavonországban mint Julián tanítónő, 1921—1924-ig helyben tanított.

Szabó: *Molnár Sándor.*

Szülésznő: *Veres Lídia.*

A bábaképző tanfolyamot Bpesten végezte 1925-ben, 1927 óta mint közs. szülésznő működik a községben.

TÁPIÓSZECSŐ

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Szőlők, Jenny- és Magdolnatelep, Első-, Hanna-, Klára, és Sarolta-major*

A *Kartal* nemzetség ősi birtoka. 1264-ben e nemzetség sarja *Kabas Tamás* birtokában találjuk, aki a nemzetség másik két tagjának *Uza fiai Ferencnek* és *Péternek* itteni birtokait megszerezte. Tamás két fia II. Tamás (1276–1295) szecsei előnévvel élt, tehát valószínűleg itt lakott. A XV. században *Zechw, Zechew* és *Zechewd* (Szecsőd) alakban említik az oklevelek. 1426—1456-ban a *Perényi* család birtoka, mely család előbb *Lábatlani Gergelynek* zálogosította el, majd 1471-ben a *Báthoriaknak* adta el 16.000 forintért. 1474-ben szintén a Báthori család birtoka. Országos vásárait 1427-ben említik. Egy 1472-ben kelt oklevél oppidumnak (városnak) mondja. 1695-ben másfél portával rótták meg. 1715-ben 53, 1720-ban 82 adóköteles magyar háztartást vettek föl e helységben az összeírásba. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás *herceg Esterházy Pál Antal* és *Grassalkovich Antal* birtoka. 1770-ben, az úrbéri szabályozás alkalmával, csupán 37 $^{24}/_{32}$ úrbértelek volt e helységben. A róm. kath. templom még a XVII. századból maradt fönn, de 1741-ben herceg Esterházy Antal átalakíttatta és megnagyobbíttatta. A plebánia már 1673-ban fönnállott; anyakönyvei 1698-ban veszik kezdetüket. 1848-ig herceg Esterházy Pál volt a helység földesura. Jelenleg nagyobb birtokos a *Hevesy-testvérek* 3000 holdas uradalma.

A világháborúban bevonult katonák száma: 450, hősi halottaké: 63, hadiözvegyeké: 11, hadiárváké: 13. A hősi halottaknak 1925-ben emlék állíttatott fel. A földreform folytán az igénylők 233 házhelyet és 231 k. hold földet kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 3408 lélek, színmagyar. R. kath. 3291, ref.: 93, ágh. ev.: 9, unit.: 2, g. kath.: 1, izr.: 12. *Házak száma:* 600. Az 1930. évi népszámlálás szerint a községben 3900 lélek és 712 ház van.

Területe: 6668 kh., melyből községé: 162 kh. Szántó: 3810 kh., rét: 524, legelő: 676, erdő: 1031, szőlő: 368, kert: 6, nádas: 29, terméketken: 224 kh. *Erdőbirtok:* 1031 kh. Hevessy Testvérek tulajdona, ebből cca. 100 kh. tölgy 40—80 éves, akác 80, 1—30 évesig, a többi vegyes: akác, nyár, tölgy különböző kori. *Talajviszonyok*: kétharmadrészben homok, egyharmadrészben agyag. *Termények:* gabona és gyümölcsfélék.

Vas. áll.: *helyben.* Kocsit rendelni a községi vendéglőtől lehet. *Szállás:* községi vendéglőben.

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh.: *Nagykáta.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI: *Bpest.* Pü. bizt., Pü. szak., Vál. ker.: *Gyömrő.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 1.

Vezetőjegyző: *Franz Rezső* főjegyző.

Mokrin 1885-ben született, középiskoláit Nagykikindán és Zentán, közigazgatási tanfolyamot Nagybecskereken 1909-ben végzett. Működését Beodra községben, mint s. jegyző kezdte, majd Nagyszentmiklóson 1917-ig segédjegyző, 1921-ig Keglevicházán körjegyző volt, ahonnan — oláh megszálláskor — menekülnie kellett. Helyben 1922-ben választották meg vezető jegyzőnek. A község hazafias, társadalmi és kulturális életében tevékeny munkásságot fejt ki. A helyi Hitelszövetkezet ujjáalapítója és elnöke, a Testnevelési Bizottságnak elnöke, „Hangya" igazgatóság tagja, stb. A háborúban 53 hónapig — az élelmezési csapatoknál — orosz, olasz, szerb és oláh harcterekken küzdött, 1918-ban, mint tart. élelmezési tiszt (fhdgy) szerelt le. Kitüntetése: Sign. Laud., Kor. arany érd. ker. és háborús emlék érem.

Adóügyi jegyző: *kismagyari Kempelen Rezső.*

Bpesten 1888-ban született, középiskoláit Aradon végezte, hol érettségit 1907-ben tett, majd 1908-ban az Arad—Csanádi Egyesült Vasutak szolgálatába lépett. Vasúti tisztképző tanfolyamot Bpesten, 1913-ban vég-

zett. A vasut szolgálatában 1917-ig állott, 1926-ban az oláh megszállás alól menekült s mint ilyen, a közigazgatási tanfolyamot Szombathelyen, 1924-ben végezte el. Közigazgatási működését helyben kezdte. 1925-től megválasztott adóügyi jegyző. A helyi Tüzoltó Testület parancsnoka, Lövészegyesület stb. tagj. A háborúban olasz harctéren 10 hónapig küzdött, fogságba esett, hol 16 hónapot töltött.

Jegyzőgyakornok: *Stádler Károly.* Közs. bíró: *Mokos János.* Törv. bíró: *Tóth István.* Pénztáros: *Pap M. András.* Közgyám: *Németh Béla.*

M. kir. posta

Póstamester: *Kempelen Erzsébet.*

MÁV állomás

Áll. főnök: *Paulus Ferenc,* MÁV intéző.

M. kir. csendőrség

Csendőrörsparnok: *Kopacz Dénes* tiszthelyettes.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. Egyházközség. Esperesplébános: *Szíjgyártó Ferenc.*

R. kath. elemi isk. Igazgató: *Honti Ferenc.*

Esztergomban 1889-ben született, tanítóképzőt u. ott 1908-ban végzett. Tanítói működését 1909-ben helyben kezdte, 1922-től igazgató tanító. A község hazafias és kulturális életének tevékeny munkása, egyik megszervezője és jelenleg oktatója a helyi Levente Egyesületnek. A róm. kath. Iskolaszék Nagykátai Tanító Egyesület jegyzője, Iskolánkivüli Népmüvelés gondnoka, a Polgári Lövész Egylet üv. elnöke, „Hangya" felügyelő bizottsági stb. tag. A háborúban az orosz harctéren 17 hónapig küzdött, kétszer megsebesült, mint 25 százalékos rokkant szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker., seb. érem.

Kántortanító: *Szente Jenő.*

Szimőn, 1893-ban született tanítói és kántori oklevelét Esztergomban 1914-ben nyerte. Működését Kóka községben 1914-ben kezdte, 1922-től helyben működik. Iskolán kivüli Népmüvelődési előadó, Hitelszövetkezet igazgató könyvelője stb. A háborúban szerb, orosz és oláh harctereken 36 hónapig küzdött, megsebesült s mint t. főhadnagy 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker. és seb. érem.

Tanítók: *Füleky Lajos, Keller Margit, Kempelen Rezsőné sz. Keller Jolán, Malek Károly, Malek Károlyné sz. Katra Klára, Simon Lajos, ifj. Sinkovits István, Tóth Béláné sz. Szirmák Erzsébet.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Orvos: *dr. Müller László,* községi orvos.

Verebélyen, 1901-ben született, érettségit Ujpesten tett, egyetemet Bpesten végzett, hol 1925-ben avatták doktorrá. Orvosi működését Budapesten a közkórház és klinikán kezdte, önálló rendelője helyben 1927-től van. Községi orvosnak 1929-ben választották meg. Az O. T. I., M. kir. Állami Gyermekmenhely és Póstasegélyző orvosa. Az Orsz. Orvos Szöv., helyi Levente Egyesület, Iskolán kivüli Népmüvelődési Bizottság stb tagja.

„Szent Miklós" gyógyszertár. Tulajdonos: *Albert Gábor.*

Felcsuton 1893-ban született, középiskolát és egyetemet Bpesten végzett, gyógyszerészi oklevelet 1922-ben nyerte. Mint gyógyszerészsegéd Bpesten a „Mátyás Király" gyógyszertárban 15 éven át működött. Helyben 1930-ban alapította az első gyógyszertárat, melyet jelenleg is vezet. Orsz. Gyógyszerész Egyesület, Magy. Gyógyszerész Tudományi Társaság stb. tagja. A háborúban orosz, olasz és szerb harctereken 53 hónapig küzdött, egyszer sebesült, 1918-ban mint t. lovassági főhadnagy szerelt le. Kitüntetése: 2-szer Sign. Laudis., koronás arany érd. ker., vitézségi érem szalagján, a Vörös Kereszt tiszti keresztje és háborús emlék érem.

EGYESÜLETEK, PÉNZINTÉZETEK SZÖVETKEZETEK

Önkéntes Tűzoltó Testület.

Franz Lajos főjegyző és *Németh Béla* malomtulajdonos szervezésében 47 taggal 1924-ben alakult. Az Egyesületnek saját szertára, s jelenleg 50 tagja van. A Nagykátai járásban 1930-ban megtartott tüzoltó versenyen oklevéllel tüntették ki.

Elnöke: *Németh Béla.* Parancsnoka: *Kempelen Rezső.* Szakaszparnok: *Gregor József.*

Levente Egyesület.

Francz Rezső, Honti Ferenc, dr. Müller László, néhai Gregor István, Németh Béla, Papp M. András, Szente Jenő, vitéz Simon Lajos és néhai Lipták György megszervezésében 237 köteles taggal 1925-ben alakult. Fennállása óta a körzeti és járási verse-

nyeken állandóan résztvesz és szép sikerrel szerepel. Az Egyesületnek saját sportpályája és lövész csapata van, mely a versenyeken szintén szép sikerrel szerepel. A vallásos és hazafias érzés ébrentartásáért *Szijgyártó Ferenc* r. kath. esperes plébános fejt ki áldásos tevékenységet. Jelenleg 207 taggal.

Elnök: *Franz Rezső.* Alelnök: *Honti Ferenc.* Pénztárnok: *Papp M. András.*

Oktatók: *Honti Ferenc, Kovács József, vitéz Simon Lajos, Vekely József.*

Polgári Lövész Egyesület.

Francz Rezső, Honti Ferenc, vitéz Simon Lajos, Kempelen Rezső és Szente Jenő megszervezésében 1930-ban 40 taggal alakult. Az egyesület szépen fejlődik megalakulása óta s hetenként gyakorlatokat tart. Jelenlegi tagjainak száma: 30.

Elnök: *Franz Rezső.* Üv. elnök: *Honti Ferenc.*

Gazdakör. Elnök: *Offela R. András.*

Hitelszövetkezet, mint az OKH tagja.

A község vezetőinek kezdeményezésére 150 taggal és 8000 K. résztőkével 1892-ben alakult. Alapításától fokozatosan fejlődött s *ids. Sinkovits István* első igazgató vezetésével mindenkor kielégítően működött. A háború s az azt követő nehéz gazdasági idő alatt egy ideig szünetelt, mig *Franz Rezső* községi vezető jegyző, *Szente Jenő* r. kath. kántortanító és az akkori igazgatóság tagjai 1923-ban újra megszervezték, mely időtől kezdve az intézet virágzásnak indult. Jelenleg 313 tag által jegyzett 578 drb. á 40 P-ös üzletrésszel.

Elnök: *Franz Rezső.* Igazgató könyvelő: *Szente Jenő.* Pénztárnok: *Minkó András.* 5 ig. é. 4 tagú felügy. biz., melynek elnöke: *Szijgyárt. Ferenc* esperes.

Hangya Szövetkezet. Elnök: *Szijgyártó Ferenc.* Ügyv. ig.: *id. Sinkovits István.*

BETŰSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Bodánszky Adolf, Takács István, Vozáry Jenő.*

Ácsok: *Bognár János, Csőke András.*

Biztosítási ügynök: *Pogány Benő.*

Bognár: *Hariss Sándor.*

Borbély: *Szabó Sándor.*

Cement- és mészkereskedő: *Steiner Iván.*

Cipészek és csizmadiák: *Danyi Mihály, Kinorányi Béla, Kun Márton, Lipták Gábor, Nagy István, Sipos Gábor.*

Cséplőgéptulajdonosok: *Gregor István* 1—1 (benzinmotoros) 4 HP. *Hevesy uradalom* 1 gőzcs., 8 HP, *dr. Kallós Nándor* 1—1 gőzcs., 8 HP, *Nagy János* (benzinmotoros) 4 HP.

Dohánytőzsdések: *Hangya Szöv., özv. Hirschl Imréné, Németh Béla, Steiner Iván, Vozáry Lajos.*

Fakereskedő: *Steiner Iván.*

Férfi szabók: *Gigor Károly, Sárközy József.*

Földbirtokosok: *Hevesy Testv.* (Budapest) 3147 kat. hold. Jószágfelügyelő: *Balázsovich Dezső. id. Pethes Imre* 89 kh., *dr. turóczi Hevesy Pál és tsai* 93, *turóczi Kovácsy Pál és tsai* 93, *A tápiószecsői birtokosság legeltetési társulata* 350, *Tápiószecső község* 162, *özv. Lipták Györgyné* 43, *Palotai G. István* 36, *Nagy Pál* 35, *Mokos János* 30, *özv. Brózik Gusztávné* 33, *Ofella Gergely* 27, *özv. K. Pap Istvánné* 26, *Hadrik György* 23.

Földhaszonbérlő: *dr. Kallós Nándor* Kláramajor bérgazdasága, bérli: *Hevesy uradalomtól,* 500 kh., lej.: 1934-ben.

Szőlőbirtokosok: *Hevesy uradalom* 152 kh. Kezelő: *Karácsonyi Elemér. özv. Langfeld Mórné és gyermekei* 19 kh. *Soós Géza* 10 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *ráhói ifj. Vozáry Lajos.*

Salgótarjánban 1897-ben született, iskoláit helyben végezte, fűszer és vegyeskereskedést u. itt tanult 1913-ban szabadult fel. Mint segéd Bpesten nagyobb cégeknél dolgozott, majd hosszabb időn át a Háztartás

Fogy. Szöv. Terézköruti fiókjának volt az üzletvezetője. Önálló 1924-ben lett Bpesten, helyben 1925-től működik mint önálló fűszeré vegyes kereskedő. A csepeli Weiss Manfred gyárnak helyi géplerakata az ő üzletében van. Korlátolt italmérési és trafik engedély tulajdonosa. A testnevelési bizottság és községi képviselő testület stb. tagja. A háborúban orosz, olasz és oláh harctereken 36 hónapig küzdött, megsebesült s 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: kisez. v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Bodánszky Adolf, Hangya Szöv. Hirschl Imréné, Hegedüs Ferenc, Palotai József, Steiner Iván, Tatár Pál.

Géplakatos: *Gregor József.*

Hentesek és mészárosok: *id. Jancsó Béla, ifj. Jancsó Béla, Palotai G. István, Varró Jánosné.*

Kocsmárosok és vendéglősök: *Bleier Mórné, Hangya Szöv., Hirschl Imréné, Jancsó Béla, Községi vendéglő, Németh Béla, Palotai G. István, Vozáry Lajos, Tatár Pál.*

Kovácsok: *Bognár János, Dósa János, Esküdt Lajos, Lipták Ignác, Majzik Lajos, Pap István.*

Kőművesek: *Bognár János, ifj. B. Gorsi István.*

Lisztkereskedő: *Németh Béla.*

Malomtulajdonos: *Németh Béla.*

Marhakereskedők: *Jancsó Béla, Lipták István, Ofella János.*

Női szabó: *Gigor Károly.*

Tollkereskedők: *Banyó György, Banyó Mihály, Gáspár János, Kovács Ferenc, Kovács Sándor, B. Pap János, Pap József, Szinsai István.*

Tüzelőanyagkereskedő: *Steiner Iván.*

Vitézek: *v. Simon Lajos* r. k. tanító.

TÁPIÓSZELE

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Halesz, Szőröspuszta* és *Ujföld.*

1476-ban *Garai Jób* volt itt birtokos. 1480 körül *Dubraviczky Márkus*, 1528-ban *Werbőczy István*. Ez időben a község mostani helyétől 3—4 kilométer távolságban kelet-keletészakra feküdt, ahol boltozott pincéket és sírboltmaradványokat is találtak. 1559-ben már a hódoltsághoz tartozott. Ekkor 36 házzal van felvéve az adólajstromban. A XVII. században a *Mocsáryak* és a *Batik*-család birtoka. Az evang. egyház az 1626—29. években már fönnállott. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije (járás) helységei között találjuk 5 adóköteles házzal. 1690-ben az elhagyott helyek között szerepel. Ekkor *Mocsáry Balázs* és *Batik György* bírta. 1727-ben *Varjassy Jakab, Balogh* másképen *Nagy Ferenc, Hajnal János, Murány János, Csernus György, Laczkó István, Kelemen Tamás, Györe József, Benyó András, Ráda Pál, Darvasy Mihály, Luka György* és az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint a *Darvas, Batik, Szatmári-Király, Dubraviczky, Komjáthy, Laszkáry, Szedlenics, Pongrácz, Ebeczky, Tárcsándy, Dömök, Sárközy, Kostyán, Vida, Mátyus, Káldy, Nagy, Györky, Csernyus, Mocsáry* és *Gyura* családok voltak a helység földesurai. A Laszkáryak helyébe később *Nikléczy* és *Viczián* családok léptek. A róm. kath. templom 1736-ban épült. Az ágostaiak 1825-ben, a reformátusok 1900-ban építették templomukat. 1844-ben 2077 tiszta magyar lakosa volt. 1848 előtt a *Sárközy*, a *Káldy*, a *Ruttkay*, a *Teszáry*, az *Ebeczky*, a *Szodoray*, a *Veres*, a *Rákóczy*, *Dubraviczky* és a *Viczián* családok bírtak itt földesúri joggal. A határtagosítását 1845-ben hajtották végre, ugyanekkor a hozzátartozó pusztákat is tagosították. A község határában honfoglaláskori lovas-sírokat is találtak.

A világháborúba bevonult katonák száma 1500, a hősi halottaké 207, a hadiözvegyeké 107, a hadiárváké 62. A hősi halottaknak emléket állítottak. Az oláh megszállás alatt a megszálló sereg katonái 1 embert véletlenségből, 9 embert pedig (fosztogató vörös katonák) rögtönítélet folytán agyonlőttek. Javakban a veszteség: 50.000 P érték volt. A földreform folytán a község igénylői 861 kat. holdat kaptak. A községben évente 4 országos vásár van, és pedig január 1-ét, április 1-ét és október 15-ét magában foglaló hét hétfőjén és minden év június hó 29-én.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. évi népsz. szerint: 9780. Színmagyar. R. kath.: 7428, ref.: 1909, ágh. ev.: 323, izr.: 120. *Házak száma:* 1345. Az 1930. népszámlálás szerint 10.027 lakosa és 2136 háza van.

Területe: 15.599 kh., melyből a községé: 362 kh. Szántó: 10.618, rét: 752, legelő: 1120, erdő: 284, szőlő: 1674, kert: 106, nádas: 109, terméketlen: 840. *Erdőbirtok:* 257 kh., Györgyey Illés örökösei, T. Tápiógyörgye 1. A többi erdő 1—2 holdas területtel kisebb birtokosok tulajdona. *Talajviszonyok:* túlnyomó részbe homok, a kötöttebb talaj agyag és barnahomok. *Termények:* búza, rozs, átlagos termés 8—10 mm.

Vasúti áll.: *Tápiószele.* Szállás: Községi nagyfogadóban. *Autó* rendelhető Tóth Gyula bérautó-fuvarozótól, Piactér.

Pósta, Táv., Tel., Csö.: *Tápiószele.* Főszb., Vál. ker., Járásb., Tkv., Adóh.: *Nagykáta.* Pü. bizt., Pü. szak.: *Gyömrő.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Keresk. Kamara, Iparfü., OTI: *Bpest.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel. 3.

Vezetőjegyző: *ifj. bitskei Bitskey Illés* főjegyző.

Középiskolát és a közig. tanfolyamot Bpesten végezte. Államtudományi államvizsgát, valamint államszámviteli vizsgát Bpesten tett. 1902—12-ig a m. kir. pénzügyigazgatásnál működött mint számellenőr, 1912 óta helyben főjegyző. Testnevelési és Népművelési biz. elnöke, valamint a Hitelszövetkezet felügy. biz. elnöke stb.

Aü. jegyző: *vitéz Bodrogi Dezső.*

Középiskoláit Székelyudvarhelyen, a közigazgatási tanfolyamot Marosvásárheyen végezte. A Nagykátai járásban 1912 óta működik mint jegyző. A háborúban 1914-től mint t. hadnagy a 64. honv. gy. e. kötelékében orosz és olasz fronton harcolt és mint t. főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: kétszer kat. érd. ker., kétszer sign. laud., seb. ér., Károly cs. ker. 1925-ben avatták vitézzé.

Segédjegyző: *vitéz Szendrői István.*

Közs. bíró: *Káplár József.*

Iskoláit helyben végezte, 1902-ben kezdte el az önálló gazdálkodást és jelenleg 111 hold földjén gazdálkodik. 1924 óta mint községi bíró működik. A háborúban 1914-től a 29. honv. gy. e. kötelékében szerb fronton harcolt, 25 százalékos rokkant lett és mint őrmester szerelt le.

Törvénybíró: *Pomázi István.* Pénztárnok: *Kiss János.* Közgyám: *Szántó István.* Számtiszt: *Rakitovszky László.* Közs. irnokok: *Kelemen Ilona, Lőrincz Sándor* végrehajtó, *Oláh Anna, Romhányi Gáspár.*

M. kir. posta

Póstamester: *özv. Balázsy Károlyné.*

Máv. állomás

Állomásfőnök: *Foremszki János* intéző

M. kir. csendőrség

Örsparnok: *Jenczer Márton* tiszthelyettes.

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. Kath. Egyházközség.

1690-től vannak irott feljegyzések az egyház történetéről. A templom, mint ahogy a megmaradt szentély mutatja, a török hódoltság előtti időben épült, 1892-ben építették újjá.

Plébános: *Nits Artúr.*

Középiskoláit Kisvárdán, a theológiát Vácott végezte. 1909-ben pappá szentelték. Működött Galgamácsán, Soroksáron, Vácott, Hódmezővásárhelyen és Szentesen, 1925 óta helyben mint plébános működik. A háborúban mint táb. lelkész orosz, román, olasz és francia fronton volt.

Káplán: *Kovács Lajos.*

Ref. egyházközség. Lelkész: *Jóba Ferenc.* Kántor: *Halász Lajos.*

Ágh. ev. egyházközség. Lelkész: *Bódy Pál* esperes. Kántor: *Szenyár Pál.*

Izr. Hitközség.

A hitközség több mint 100 éve keletkezett, úgyszintén a temploma is abban az időben épült. Lélekszáma kb. 100.

Elnöke: *Lichtig Sándor* kereskedő.

Szakmáját Bpesten tanulta, 1910-ben alapította üzletét és azóta önálló fűszer, festék és vegyeskereskedő, valamint mezőgazdasági és ipar. gépek képviselete is van. Az izr. hitközség elnöke. A háborúban szerb, orosz, román és olasz fronton 56 hónapig harcolt, mint őrm. szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Kántor: *Katz Miklós.* Rabbi: *Breuer Soma* Nagykáta.

Piactéri áll. elemi isk. Igazgatótanító: *Jávor István.*

Tanítók: *Árvay Imre, Földváry Szeréna, Koricsánszky Lajos.*

Külsőmezei áll. elemi isk. Tanítók: *Darvassy Júlia, Németh János.*

Ujföldi áll. elemi is. Tanítók: *Novák Barna, özv. Radicsné sz. Popovics Ilona, Veress Mária.*

Szőrösi áll. elemi isk. Tanítók: *Csernus Júlia, Vaszilcsin Juliánna.*

Templomszögi r. kath. el. iskola. Kántortanító: *Fehér Dezső.* Tanító: *Verőczey Márton.*

Kisfalusi r. kath. elemi iskola. Ig.-tanító: *Beke József.* Tanítónő: *Gadácsy Mária.*

Haleszi r. kath. elemi iskola. I. Tanítók: *Párdély István, Párdély Istvánné.*

Haleszi r. kath. elemi iskola. II. Tanítók: *Abrus Béla és neje sz. Gyenes Róza, Párdély István és neje, sz. Pélyva Róza.*

Haleszi ref. elemi isk. I. Tanító: *Halász Lajos.*

Haleszi ref. elemi is. II.

Ágh. ev. elemi iskola. Kántortanító: *Szenyár Pál.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Közs. orvos: *dr. Csányi József.* Telefon: 17. Közs. másodorvos: *dr. Bitskey Géza.* Tel.: 14. Gyakorlóorvos: *dr. Stern Sándor*

Körállatorvos: *Gulás János.* Tel.: 23.

Gyógyszerészek: *Bartóffy Jenő.* Tel.: 20. *Geduly Elek.* Tel.: 24.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK, PÉNZINTÉZETEK

Önk. Tűzoltó Testület. Parnok: *dr. Bitskey Géza.*

Levente Egyesület. Főoktató: *Árvay Imre.*

Tápiószelei Olvasókör.

1880-ban alakult az iparoskörből. Tagjainak száma 120—130. Saját épülete van. Kulturális tevékenységet fejt ki.

Elnök: *vencsellői Virányi Ferenc,* ny. altábornagy.

Középiskoláit Szepességben, a Ludovikát Bpesten végezte. A háborúban 1914-től orosz és olasz fronton harcolt és megsebesült. A Nemzeti Hadseregben mint ezredes teljesített katonai szolgálatot. 1923-ban mint altábornagy nyugalomba vonult. Kitüntetései: Lipót rend, Vaskorona rend, katonai érd. éremk, szolg. ker., seb. ér. 2 sávval, szolg. keresztek és érmek. Károly cs. ker., német vasker.

Tápiószelei Ipartestület. Elnök: *Bárdy István.*

Tápiószelei Gazdasági Bank. Elnök: *vencsellői Virányi Ferenc,* altábornagy. Ügyv. ig.: *dr. Szikorszky László.*

Tápiószelei Közs. Hitelszöv. Ügyv. ig.: *Szántha István.*

Nagykátai Takarékpénztár tápiószelei fiókja. Elnök: *Benkő Gyula,* ny. h. áll. titkár. Ügyv. ig.: *Gulás János* körállatorvos.

Hangya Szövetkezet. Ügyv. ig.: *Verőczey Márton.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Árvai István, Bak Sándor, Hajdu Sándor, Hantz Gyula, Hole József, Ivanics Lajos, Kelemen László, Kenéz István, Petrovics Sándor, Schmikli Ferenc, Szelik Béla, Szilvássi István.*

Autófuvarozók: *Dánffi Károly* tehersz., *Tóth Gyula* személyszáll.

Autótulajdonosok: *dr. Ádám György, Benedicty Béla, dr. Bitskey Géza, dr. Csányi József, Tóth Gyula* (1—1 személyautó),

Dánffi Károly (1 teherautó).

Ácsok: *Badenszky István, Kaményi Gyula, Koncz Károly.*

Bádogosok: *Kohn Ármin, Lichter Sámuel, Spitzer Miksa.*

Benzinkereskedők: *Bartal János, Lichtig Sándor.*

Bognárok: *Bába István, Kiss István, Maurer Károly, Mészáros József, Soós Imre, Tóth József.*

Bor- és szeszkereskedő: *Frey Kálmán.*

Cipészek: *Árva János, Bencsik Pál, Dipold János, Fehér János, Juhász Dezső, Juhász Imre, Kastocky György, Kiss Béla, Kiss István, Pintér Béla, Terék István, Tóth Lajos, Vági Károly, Vince Ferenc, Winkler István.*

Cséplőgép- és traktortulajdonosok: *Abonyi István* 6 HP, *Benedicty Béla* 6 HP, *Deutsch Mihály* 8 HP, *Diner Ferenc* 6 HP, *Füle Pál* 8 HP, *Kiss Pál* 8 HP, *Lengyel József* 6 HP, *Monori Pál és Sándor* 6 HP, *OMGE tangazdaság,* 6 HP, *Reinle János* 8 HP gőzcs., *Benedicty Béla* 20 HP, *OMGE tangazdaság* 25 HP, *Reinle János* 20 HP traktorok.

Csizmadiák: *Katona Imre, Kisgyörgy Sándor, Medve András.*

Divatárukereskedő: *Klein Ernő.*

Dohánytőzsdetulajdonosok: *özv. Beleznay Gyuláné, Semsey Tiborné, özv. Tóth Józsefné.*

Élelmiszerkereskedő: *Kellermann Ignácné.*

Építési anyagkereskedők: *Kohn Lipót és Tsa, Schwartz Gyula.*

Építési vállalkozó: *Kaményi Gyula.*

Fafűrészelő: *Szántha József* gőzmalma.

Fodrászok: *Dravuc István, Gelcz Ádám, Halmay István, Ü. Kovács István, Liebermann Rezső, Pálfi István, Pászti Antal.*

Földbirtokosok: *dr. Ádám György* 136 kh., *özv. Balogh Gyuláné* (Cegléd) 66 kh., *özv. Benedicty Béláné* 295 kh., *Benedicty Béla* 338 kh., *dr. Benedicty Géza* 155 kh., *Eckstein Arnold* (Bpest) 149 kh., *Ecséry Lászlóné szül. Györgyey Klára és Frankl Frigyesné szül. Györgyey Flóra* (Bpest) 1295 kh., Ábrahámtelek. Intéző: *Bartossy Lajos.* Számtartó: *Gál Miklós, Farkas Péter* 75 kh., *Gombos Béla* (Cegléd) 174 kh., *Gombos Ernő* (Cegléd), 150 kh., *dr. Györgyey Adolf* (Bpest 382 kh., Csikós. Intéző: *Seres János, dr. Györgyey Adolf* (Bpest) 382 intéző: *Szabó Ferenc, Halmay Károlyné szül. Fáy Ilona* (Kassa) 80 kh., *Józsa Sándor* 77 kh., *Lengyel József és gyermekei* 190 kh., *Monori* Pál 84 kh., *Monori Sándor* 85 kh., *OMGE tangazdaság* 329 kh. Felügyelő: *Pőhl Henrik., S. Pálinkás Gábor* 69 kh., *Reinle János* (Bpest) 543 kh., Kapitánytanya. Intéző: *Kiszely Zsigmond, Tápiószelei kisebb legelőbirtokosok* 70 kh., *Tápiószele község* 360 kh., *Török József* 120 kh., *özv. Viczián Albertné* 291 kh.,*dr. Viczián István* (Bpest) 165 kh., *ifj. dr. Viczián István* (Bpest) 393 kh., *Vosits Mária kiskorú* 140 kh., gyámja: *Vosits Ernő, Vosits Tibor és testvére* 166 kh., *Zsemle Pál (Cegléd)* 70 kh.

Szőlőbirtokosok: *Benedicty Béla* 22 kh., *id. Bitskey Illés* 19 kh., *Gombos Béla* 40 kh., *dr. Györgyey Lajos* 637 kh., Kláratelep. Főintéző: *Szabó Ferenc, Szelik Aladár* 6 kh., *Szokol János* (Cegléd) 6 kh., *Szokol Mihály* 9 kh., *Török József* 12 kh., *Vosits Mária kiskorú* 12 kh.

Haszonbérlők: *Csapó András és Dániel* ifj. dr. Viczián Istvántól 314 kh., szerződés lejár 1933, *Diner Ferenc* Ercsey Lászlóné és Frankl Frigyesnétől 1295 kh. Szerződés lejár 1928-ban, *Rácz Péter és Béla* özv. Viczián Albertnétől 183 kh., lejár 1934-ben, *Szenczi Miklós* a r. kath. plébániától 40 kh., Fehér Dezső kántortól 15 kh., lejár 1933-ban.

Fuvarozó vállalkozók: *Badenszky Ferenc, Dombai Mihály, Dökök József, Gömöri Géza, Krizsán Já-*

nos, Marton Ferenc, Menkó István, Rédei István, Terék Imre.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Árvay László, Bárdió Ferenc, Diamant Jakab, Hangya Szöv., Jónás Ferenc, Kréner Jánosné, Lichter Sámuel, Lichtig Sándor, Nagyfejeő Ferencné, Nagy Kálmán, Papp János, Ruck Antal, Soff Elek, özv. Tóth Józsefné.*

Gépkereskedők: *Hoffer Ferenc, Lichter Sámuel, Lichtig Sándor.*

Kalapos: *Laukó András.*

Kádárok: *Boros Károly, Vinyárszky János.*

Kerékpárkereskedő: *Becze István.*

Kéményseprőmester: *Bárdy István.*

Kocsmárosok, vendéglősök: *Tóth Mihály.*

Korcsmáját saját házában 1921-ben alapította. Gazdálkodással is foglalkozik. A háborúban a 29. honv. gy. e. kötelékében orosz fronton harcolt, kétszer sebesült és mint 80 százalékos rokkant szakaszvezető szerelt le.

Árvay László, Boros Mihály, Juhász András, Korsós Sándor, Ü. Kovács Ferenc, Kovács László, Perjési Ferenc, Roszik János, L. Szabó Sámuel, Varga János..

Kosárfonó: *Sápi István.*

Kovácsok: *Bába István, Gawaldik József, Gilye Áron, Kutassi Kálmán, Léb János, Német Mihály, Ujszászi József, Volák Sándor.*

Kőművesek: *Krupa János, Tóth László, Zsíros Ferenc.*

Lakatos: *Kasza István.*

Malmok. Gőzmalomtulajdonosok: *Hoffmann Ödön, Szántha József;* darálómalomtulajd.: *Geylhoffer Mihály.*

Mészárosok és hentesek: *Bárdy András, Bárdy Imre, Boros Károly, Faragó Sándor, Juhász Nándor, Rakitovszky Pál, Tóth György, Tóth László.*

Mozgóképszinház: *Uránia, tul. Horn József.*

Órások, ékszerészek: *Birkás Géza, Dereberger Sándor.*

Pékek: *Horváth Károly, Lőwy Miksa, Vona Ferenc.*

Sörraktár: *Fehér Balázs.*

Szabók: *Berényi László, Celler Béla, Demők István, Diskant Gyula, Kaményi Gyula, Kovács József, Kurdi Pál, Nagyfejeő Ferenc, Nagy Kálmán, Nikola György, Tomcsányi Gyula.*

Szeszfőzdék: *dr. Bitskey Lajos, Gál Pál, Gulyás József, Közs. szeszfőzde.*

Szíjgyártók és nyergesek: *Bozsik Sándor, Simon Imre.*

Szikvízgyárosok: *Fehér Balázs, Gömöri Géza, Korsós Sándor.*

Szobafestők, mázolók: *Deli József, Erbärling Gyula.*

Takács: *Szücs János.*

Tejcsarnok tul.: *Lurié és Tsa.*

Traktorképv. és raktár: *Lichtig Sándor.*

Tüzelőanyagkereskedők: *Kohn és Társa, Schwarcz Gyula, Ujfalusi Sándor.*

Ügynökök: *Frey Kálmán, Kovács László, Lőwy Hugó, Urbán József.*

Üveges: *Gyebnár György.*

Varrógépkereskedő: *Hoffer Ferenc.*

Vitézek: *v. Bodrogi Dezső* aü. jegyző, *v. Szendrői István* s. jegyző, *v. Balla József* közs. kézbesítő, *v. Balogh Pál* közs. kézbesítő, *v. Hegedűs József* uradalmi vincellér, *v. Tóth Urbán* kisbirtokos, *v. Árvavári János* fm. napsz., *v. Teszáry Lajos* uradalmi kertész, *v. Nagy András* kisbirtokos.

TÁPIÓSZENTMÁRTON

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Sőreg-*, *Gyilkos-* és *Kincsem*-puszta, *Bertalan-*, *Erzsébet-* és *Ujmajor*, *Kubinyi*, *Magyary* és *Szentkirályi*-tanya.

1459-ben már e helység mellett tartotta gyűlését Pest és Pilis vármegye.. 1495-ben a *Pányi* család volt itt birtokos. *Pányi György* és *Kristóf* magvaszakadtával a család itteni birtokait 1513-ban *Werbőczy István* nyerte adományul II. Ulászló királytól. Az 1633—34. évi török kincstári adólajstromokban a pesti nahije községei között szerepel két adóköteles házzal. A reform. egyház az 1626—29. években már fönállott. Az 1690. évi összeírás szerint néptelen hely volt. Ekkor a *Máriássy*, *Goszthonyi* és a *Mocsáry* családoké. Később a *Sőtér* család is birtokosa volt. 1727-ben *Grassalkovich Antal*, *Beniczky Mátyás*, *Földváry Mihály* bírták. Az 1754. évi vármegyei nemesi összeírás szerint *Blaskovich József*, *Kubinyi Sándor*, *Beniczky Farkas*, *Földváry György* és *Kostyán Imre* voltak itt birtokosok, kívülök még *Jeszenszky Pál*, *Nagy Mihály* és *János*, továbbá *Guoth János* nevű nemesek laktak a helységben. Az 1770. évi úrbéri rendezéskor *Daczó Anna*, *Kubinyi Sándor* és *Antal*, *Beniczky Farkas*, *Daczó Apollónia* és *Ambrózy György* voltak a földesurai. 1848 előtt a *Jankovich*, *Blaskovich*, a *Kubinyi* és a *Szentkirályi* családoknak voltak itt birtokuk. Később a *Trautmann* és a *Wiener* családoknak is volt itt birtokuk. A tagosítás 1857-ben történt. A róm. kath. plébánia 1874-ben keletkezett.

A világháborúba bevonult katonák száma: 510, a hősi halottaké: 98, a hadiözvegyeké: 22, a hadiárváké: 11.

A forradalom alkalmával *Bergendy Ferenc* intéző nejét a visszavonuló vörös katonák lelőtték. Az oláh megszállásnál a község vesztesége 1 ember és javakban 320.000 pengő kár volt.

A földbirtokreform folytán a község igénylői 1500 k. holdat kaptak.

A községben évente 2 országos vásár van és pedig március 5-én és október 1-én.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. évi népszámlálás szerint: 4613 lélek, színmagyar. Róm. kath.: 3200, ref.: 180, ágh. ev.: 1203, izr.: 30. *Házak száma:* 679. Az 1930. évi népsz. szerint a községben 5366 lélek és 1024 ház van.

Területe: 18.151 kh. Szántó: 11.616, rét: 1810, legelő: 2258, erdő: 1289, szőlő: 261, kert: 679, nádas: 239, terméketlen: 560.

Talajviszony: fele homok, fele fekete vegyes minőségű.

Terményei: összes kalászosok, tengeri és mindenféle gyümölcs.

Vasútállomás: *Nagykáta* (13 km.).

Autóbuszjárat: Tápiószentmárton — Tápióbicske — Nagykáta és vissza naponta négyszer.

Pósta, Táv.: *helyben.* Törvszk., Pü. ig., Mezőg. Kamara, Iparfü., Keresk. Kamara, OTI: *Budapest.* Járb., Tkv., Adóh., Főszb., Vál. ker., Pü. bizt., Pü. szak.: *Nagykáta.* Csö.: *Tápióbicske.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi elöljáróság

Tel.: Tápióbicske 9.

Vezetőjegyző: *Fazekas István* főjegyző.

Iskoláit Aszódon és Gyöngyösön, a közigazgatási tanfolyamot Bpesten végezte. Előbb Maglódon, majd Kunszentmiklóson jegyzőgyakornok, 1902-től Ecseken, 1904-től Tápióbicskén segédjegyző, 1907-ben pedig megválasztották helyben vezető jegyzőnek. Vezetése alatt a község minden téren erős fejlődésnek indul. Uj jegyzői lakást, két artézi kutat létesít, a községházát, a két templomot renováltatja stb. 1908-ban átveszi a Hitelszövetkezet vezetését, egyik megalapítója 1916-ban a Hangya szövetkezet s 1928-ban a Faluszövetség helyi fiókjainak. Háború alatt is visszatartják állásában. 1929-ben a Nemzeti Munkavédelem megszervezéséért kitüntetésben részesült. A Hitelszövtkezet, Levente egyesület, Önk. Tüzoltó eTstület, Falu orsz. szövetség elnöke, a Hangya szöv. igazgatója.

Segédjegyző: *Korányi Lajos.* Irnok, végrehajtó: *Siklós András.*

Közs. bíró: *Bella János.* Törv. bíró: *Lakatos Mihály.* Pénztáros: *Fejős József.* Közgyám: *Fejős András.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

Róm. kath. egyházközség. Plébános: *Boda János.*

Róm. kath. elemi iskola. Kántortanító: *Várallyay Albert.*

Tanítók: *Várallyay Albertné sz. Kozák Róza, Turcsányi József, Siklósi András, Farkas György Pál, Várallyay Tivadar, Virág Gizella.*

Ágh. ev. egyházközség. Lelkész: *Pál Béla.*

Ágh. ev. elemi iskola. Kántortanító: *Fecske Pál.*

Tanítók: *Raffay Lajos, Keresztury Zsófia.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Közs. orvos: *dr. Benkő Mór,* magánorvosok: *dr. Tumann Károly, dr. Kőházi Gyula.*

Gyógyszertártulajd.: *kömlődi Molnár Miklós.*

EGYESÜLETEK. PÉNZINTÉZETEK

Tápiósztmártoni Közs. Hitelszövetkezet. Elnök és ügyv.-ig.: *Fazekas István.*

Levente Egyesület. Elnök: *Fazekas István* főjegyző.

Főoktató: *Turcsányi József* tanító. Iskoláit Csongrádon, a tanítóképezdét Kalocsán végezte. 1918 óta működik helyben mint tanító. A levente egyesület megalakításában tevékeny résztvett, 1925-ben történt megalakulása óta főoktatója, a helyi tüzoltó testület alparancsnoka, az orsz. kath. tanítóegylet tagja. A háborút végigküzdötte, orosz harctéren egy ízben megsebesült s 42 havi szolgálat után mint e. é. önk. őrmester szerelt le az összeomláskor. Kitüntetései: kétszer bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem, háborús emlékérem.

Oktatók: *ifj. Siklósi András, Várallyay Tivadar, Magyar András, Balaska Mihály, Varga István, Farkas György Pál.*

Önk. Tűzoltó Testület. Elnök: *Fazekas István* főjegyző.

Parancsnok: *Fecske Pál.*

Hangya Fogy. Szöv. Igazgató: *Fazekas István.*

Ügyv.-igazgató: *Várallyay Albert.*

BETÜSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Fehér András.* Tápiószelén született, iskoláit Cegléden végezte, iparát ugyanott Bogdán Mihálynál tanulta. 1898-tól 1902-ig mint segéd Nagykőrösön, Bpesten, Nagykátán, Cegléden és helyben dolgozott. 1905-ben helyben önállósította magát, jelenleg 4 segédet foglalkoztat, eddig 4 tanulót szabadított fel. Mindennemű szakbavágó épület és műbútor-asztalos munkát végez, temetkezési vállalata is van. Nős, 5 gyemeke van. A világháborút az orosz harctéren küzdötte végig, mint hidász 8 hónapot töltött tűzvonalban, 11 hónapot kórházban. 1916-ban szerelt le. *Fehér József.* Jászkiséren született, iskoláit és iparát u. ott tanulta, 1924-ben szabadult fel, s mint segéd Jászkiséren, Jászapátin és helyben dolgozott, 1929-ben helyben önállósította magát. Végez mindennemű épület és műbútor asztalos munkát. *Kiss Péter.*

Bognárok: *Tuska István, Rozsik Imre.*

Borbélyok: *Paplik László, Nagy Gyula.*

Cipészek: *Kiss János, Mimik Lajos, Kiss József.*

Cséplőgép-tulajdonosok: *Czerven Sándor és Tsa,* 4 HP benzin, *Aszódi Sándor,* 6 HP gőz, *Magyar Györgyné,* 8 HP benzin, *Lipták Viktor,* 4 HP benzin.

Földbirtokosok: *Blaskovich Aladár* 5600 kh., Erzsébet- és Bertalan-major, *dr. Éber Antal* kormányfőtan. (Bpest) 2000, jószágigazg.: *Busits József,* Szőreg. Tel.: Tápiószele 6. *Kubinyi Lajos* 240, ebből 225 kh-t bérel *Farkas Sándor(* lej. 1934-ben), *Szentkirályi Albert* 170, *Magyary Kossa Péter és Tsai* 400, *Viczián Kálmán* 100, *Végh Sándor* (Cegléd) 240, *Halász Béla* 595. Tel.: Nagykáta 27, *Kernács Benő* 100, *Toponárszky Pál* 100, *báró Kaás Andor* 150, *Szalisznyó Mihály* 60 és *Blaskovich Antalné* 30 kh.

Szőlőbirtokosok: *Szőregi uradalom* 47 kh., *Halász Béla* 7 és fél, *Kernács Benő* 18, *Várallyay Albert*

7 és fél, *Szentkirályi Albert és Tsai* 10, *Magyary Kossa Péter és Tsai* 15 kh.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Kovács András.*

Jászkiséren született iskolái elvégzése után iparát Temesvárott tanulta. 1910—12-ben Budapesten dolgozott mint segéd, 1919-ben önállósította magát helyben. Mindennemű fűszer és vegyes árut tart, korl. italmérése és dohányárudája is van. Katonai szolgálatra 1911-ben vonult be, végigküzdötte a háborút, az orosz és olasz harctereken volt, két ízben sebesült, az összeomláskor mint szakaszvezető szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Hangya szöv., Weisz Imréné, Vogel Albert, Levien Pálné.

Férfiszabók: *Fejős Illés, Jellinek Rudolf.*

Hentesek és mészárosok: *Fekete Pál.*

Sződön született, iskolái elvégzése után a mészáros-hentes ipart Vácon tanulta. 1890-ben önállósította magát helyben, mészáros-hentesüzlete mellett vendéglője is van. Nős, 5 gyermeke van. A háború alatt 1916-ban vonult be katonai szolgálatra, az orosz harctéren küzdött, az összeomláskor szerelt le.

Schwartz Árpád, Kollár János.

Kertész: *Tóth János.*

Kocsmárosok, italmérők: *Fekete Pál, Hangya szöv., özv. Schwartz Kálmánné, Blau Rozália, özv. Terék Károlyné, Barna Mária, Balaska Miklósné.*

Kovácsok: *Nagy József, Kovács Károly, Kovács Mihály.*

Kőműves: *Nagy Károly.*

Malmok: *Szabó József* nyersolajmalma.

Cegléden született, iskoláit és iparát is ott tanulta. A Sertéshizlalók gőzmalma rt.-nél szabadult 1896-ban, mint segéd Cegléden a Hengergőzmalomnál, Szabadszálláson, Pécsvárdán, Magyarszéken dolgozott. Közben Szabadszálláson 8 járatú gőzmalom tulajdonosa volt, amely leégett. Ezután 10 évig Pilisen gépész és üzemvezető, 1930-ban átvesz jelenlegi gőzmalmát, amely modernül berendezett 50 HP. nyeresolajmotor hajtású motor. Háború alatt a szerb, orosz harctereken küzdött, két ízben megsebesült s az összeomláskor mint törzsőrmester szerelt le. Kitüntetései: kisezüst, bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Hoffmann Ferenc.

TOALMÁS

Nagyközség. — Hozzátartozik: *Alsóboldogkáta, Kőkút-puszta, Kistanya, Boldogkáta-puszta és Biró Zsigmond-tanya.*

A helységet Zsigmond király 1406-ban, mint a magvaszakadt *Kókai Káchi János* volt birtokát, a királyi kápolna ispánjának, ki egyúttal a kir. levéltár őre is, javadalmazására rendelte, majd 1409-ben Tétényért a *Tétényi* (Kapi) családnak adományozta; 1410-ben azonban elvette tőlük s őket Kapival kárpótolta. Ezóta királyi birtok, míg 1424-ben, mint Szanda és Buják várak tartozékát, Zsigmond király nejének, Borbála királynénak adományozta, majd 1439-ben Albert király az előbbit megfosztván birtokaitól, feleségének, Erzsébet királynénak adta. Valószínű, hogy Almás a XV. század második felében Szanda vár sorsát követte és gyakrabban cserélt gazdát: a Rozgonyiak, Lábatlanok, Báthoriak stb. voltak e vár urai, 1511-ben *Kókai Németh Kakas, Truczy Bernát* nevében tiltakozik Almás és Kóka eladományozása ellen. A török világban lakott hely maradt s e korszak végén sem néptelenedett el egészen. 1691-ben egy negyed, 1695-ben a portaigazításkor 2 portával rótták meg. 1715-ben 53, 1720-ban 72 adóköteles magyar háztartással szerepel. Már 1708-ban is magyar nyelvű pecsétet használ. Tót-Almás néven szerepel a XVII. század (már 1683-ban is) végétől, egész a XIX. század elejéig. A róm. kath. plébánia 1673-ban már fönnállott. Anyakönyvei 1709-ben kezdődnek. Az 1730-as évek elején *Prónay (I) Gábor Károly* királytól az egész helységet Puszta-Boldogkáta és Szent-Mártonkáta egy részével adományba kapja és ettől kezdve a Prónay-család bárói ágának birtoka és az volt 1848-ban is földesura. Már a birtokszerző Prónay (I) Gábor 1737 előtt számos szilárd cseréptetejű gazdasági épületet és lakházat, özvegye pedig 1759 körül a falu északnyugati végén levő dombocskán emeletes kastélyt emel. Itt lakott *báró Prónay Sándor*, ki a XIX. század elején kerek 60 hold terjedelmű, a maga

idejében Pest vármegye egyik legszebb parkját tavakkal, fürdőházzal és emlékkövekkel díszítve, az úgynevezett Bócz-kertet alapította. 1892 elejéig az egész volt nemesi birtok a báró Prónayak kezén volt, mikor az idősebb ág birtokát a régi kastéllyal Wahrmann Renátának eladta, ki a falun kívül, a régi Bócz-kertben, 1894—5. években magának nagyszabású, fényes kastélyt emelt, körülbelül 50 szobával, a mellékhelyiségeken kívül. A legelő-elkülönzés 1867-ben történt, míg a volt úrbéresek maguk között 1871-ben eszközölték a tagosítást. A hagyomány szerint a Poklosdombon vár volt. Itt egy ízben szőlőültetés alkalmával őskori agyagedényeket találtak, melyek a Nemzeti Múzeumba kerültek.

A világháborúba bevonult katonák száma: 330, a hősi halottaké 110, a hadiözvegyeké 38, a hadiárváké 16. Román megszállás alatt egy embert a románok agyonlőttek. A földreform folytán az igénylők 290 kat. holdat kaptak.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. évi népszámlálás szerint: 3176 lélek. Színmagyar. R. kath.: 3103, ref.: 25, ágh. ev.: 6, izr.: 42. Házak száma: 670. Az 1930. népsz. szerint 3385 lakosa és 702 háza van.

Területe: 6439 kh. Szántó: 3977, rét: 825, legelő: 763, erdő: 93, szőlő: 302, kert: 8, nádas: 72, terméketlen: 397 katasztrális hold. *Erdőbirtok:* 20 éves akác és nyár. Báró Prónay György, gróf Andrássy Gézáné és a gazdák tulajdonában. *Talajviszonya:* részben fekete föld, részben homokos talaj. *Terményei:* búza, rozs, átlag kh.-ként 6 q, tengeri, burgonya és gyümölcsök.

Vas. áll.: *Tápiószecső*, 10 km.-re. *Autobuszjárat.*

Posta, Táv.: *helyben.* Főszb., Járásb., Tkv., Adóh., Pü. bizt., Pü. szak.: *Nagykáta.* Törvsz., Pü. ig., Mezőg. kamr., Iparfü., Keresk. kamr., OTI.: *Budapest.* Cső.: *Kóka.* Vál. ker.: *Tura.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Községi előljáróság

Tel.: 3.

Vezetőjegyző: *Notter Gyula* főjegyző.

Középiskoláit Gyöngyösön, a jegyzői tanfolyamot 1901-ben végezte. Azóta Tóalmás község vezető jegyzője. Összevett részt a háborúban.

Adóügyi jegyző: *Ráth József.*

Közig. tanfolyamot Budapesten végezte 1913-ban, azóta helyben adóügyi jegyző. A háborúban mozgósítástól kezdve vett részt, orosz és olasz frontokon harcolt. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., háborús emlékérem.

Közs. irodatiszt: *Berecz Dezső.*

A tanítóképző két évfolyamát végezte. 1921—1923-ig Törökkopányon, majd Bonyhádon, Homokmégyen, Sármelléken 1929 óta helyben irodatiszt. A testnevelési és iskolánkívüli népm. bizottságok tagja. 1919—1921-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. Édesapja résztvett a háborúban.

Közs. bíró: *Menyhárt János.*

12 hold földjén gazdálkodással foglalkozik. Kilenc és fél évig volt községi pénztáros, 1920—23-ig törv. bíró, 1928 óta a község bírája, R. kath. iskolaszék gondnoka. Háború alatt 1917—18-ban teljesített katonai szolgálatot. János fia résztvett a háborúban orosz, olasz frontokon harcolt, három évig olasz fogságban volt.

Törv.-bíró: *Halasi István.*

Pénztáros: *Urban Rafael.*

30 hold földjén gazdálkodik. 1928 óta közs. pénztáros. Mozgósítástól kezdve végig harcolta a háborút, szerb és olasz frontokon harcolt. István öccse szintén résztvett a háborúban.

Közgyám: *Hegyi György.*

M. kir. pósta

Postamester: *Szűcs Emma.*

EGYHÁZAK, ISKOLÁK

R. kath. egyházközség. Esperesplébános: *Garancsy Péter.*

R. kath. elemi iskola. Kántortanító: *Gerdei Károly.*

Tanítók: *Dózsa Ferenc, Mitterer Ferenc, Noppel Julianna, Tiszárovits József, Vallasik Gyula.*

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Magánorvos: *dr. Friedländer Jenő.*

Szülésznők: *Kecskés Kálmánné sz.*

Kovács Erzsébet.

Bábaképzőt Bpesten végezte 1920-ban. Tápiószecsőn volt magánszülésznő, 8 évig helyben volt közs. szülésznő. Férje résztvett a háborúban, szerb és orosz frontokon harcolt, 44 hónapig orosz fogságban volt.

Prokupek Antalné szül. Tóth Mária.

Bábaképzőt Szombathelyen végezte 1913-ban. Több helyen működött mint magánszülésznő. 1929 óta közs. szülésznő helyben. Férje résztvett a háborúban, román fronton harcolt.

EGYESÜLETEK, SZÖVETKEZETEK.

Levente Egyesület. Oktató: *Róth József.*

Hangya Szöv. Ügyv. ig.: *Garancsy Péter.*

BETÜSOROS CIMTÁR.

Asztalosok: *Lenárt József, Tiszárovics János, Virilik Ferenc.*

Ács: *Katona József.*

Baromfikereskedő: *özv. Balog Andrásné.*

Bádogos: *Zsámboki Gyula.*

Bognárok: *Bólya László, Lenárt István, Povázson Sándor.*

Borbélyok: *Kriskó László, Röszer József.*

Cipészek és csizmadiák: *Horváth Sándor.*

Szakmáját Vácott tanulta, segédéveit is ott töltötte, 1919-ben lett önálló. Háborúban 1915-től vett részt, olasz, orosz, román frontokon harcolt, súlyosan sebesült. 1918-ban olasz fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza. Sebesüléséből kifolyólag 70 százalékos rokkant lett.

Marton Imre.

Káld községben tanulta szakmáját. Mint segéd Szombathelyen és több nagyobb városban dolgozott, 1927-ben lett önálló. 1929 óta helyben. József bátyja résztvett a háborúban.

Csalami András, Katona Fülöp, Macháss János, Szellacsek Sándor, Urbán János.

Cséplőgéptulajdonosok: *Gyarmathy Károly,* Máv. 10 HP, *Menyhárt János,* Máv. 12 HP, *Postváth Jenő,* Máv. 10 HP, *Ostváth Lajos,* Máv. 20 HP.

Traktortulajd.: *gróf Andrássy Gézáné, Katona Ferenc, Katona Lajosné, báró Prónay György* 20—20 HP Fordson.

Férfiszabók: *Csalami András, Kiss Gyula.*

Földbirtokosok: *br. Prónay György* 1434, *gróf Andrássy Gézáné* 872, *Acsai ágh. ev. egyház* 54, *Biró Zsigmond* 231, *Katona Ferenc* 593, *Borsik Ágnes alapítvány:* 84, *özv. Bognár Miksáné* 53, *Katona Gyula* 20, *özv. Katona Lajosné* 562 kat. h.

Szőlőbirtokosok: *gróf Andrássy Gézáné* 100 kh., *Friedl Henrik* 6, *özv. Katona Lajosné* 8, *Almási Zsigmond, Barsik Ágnes, Friedl Henrik, Groms Ferenc, Gulyás István, Menyhárt János, Menyhárt József, id. Romhányi István, Urbán István, Urbán Ráfael.*

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Böhm Gusztáv, Hangya Fogy. Szöv., özv. Kovács Gáborné, Piffkó József, Sivarsinka Mihály, Schwartz Hugó, Tóth Mátyás.*

Hentesek és mészárosok: *Balla József, Kiss János, özv. Németh Pálné.*

Kocsmárosok: *Halasi István.*

Helybeli születésű, 1926 óta kocsmáros a községben. Sógora: Pálinkás István, végigküzdötte a háborút.

Balla József, Böhm Gusztáv, Hangya Fogy. Szöv., özv. Kovács Gáborné, Menyhárt Márton, Szmazsinko Mihály, Tóth Mátyás.

Kovácsok: *Gyarmati Károly, József Pál, Kiss János.*

Malomtulajdonosok: *Piffkó János, Varga István* (gőzmalom).

Pék: *Rakusz István.*

Szíjgyártó: *Tokár Gyula.*

Vitézek: *vitéz Garamvölgyi Imre* tisztviselő, *vitéz Demeter Antal* földmíves.

NAGYKŐRÖS

Megyei város.

A város földrajzi helyzete. A budapest—szegedi vasútvonalon utazva, Cegléd elhagyása után Nagykőrös r. t. város határába jutunk. A város az északi szélesség 47°2'3" és a Ferrótól számított keleti hosszúság 30°27'7" alatt terül el. Északról Cegléd, keletről Abony, Törtel és Kocsér, délről Kecskemét és nyugatról Lajosmizse és Pusztavacs határolja. A város fekvése tipikusan alföldi; a határ majdnem egészen sík, csak helyenként váltakoznak a buckák mélyebb lapályokkal. A terület legnagyobb része homok, ennek termékeny vegyületeivel vegyesen. A tengerszín fölötti magasság 89 és 145 m között váltakozik.

A határba érve, nemsokára Nyársapát nagy és tágas állomásába robogunk, mely a tanyai lakosság terményeinek közvetlen fölvételére és továbbítására szolgál. Innen kezdve a vonat homoki szőlőtelepek között halad egészen Nagykőrösig, melynek kiemelkedő tornyait és emeletes házait a pályát szegélyező fáktól csak akkor látjuk, midőn már majdnem a pályaudvaron vagyunk. Itt volt valaha a Sirató nevü temető, melynek eredetét Tompa Mihály megénekelte. Az állomási épület meglehetősen dísztelen és a forgalomhoz viszonyítva, kicsiny.

A város őstörténete. A legrégibb történelmi emlékeink tanúsága szerint az a hely, amelyen ma Nagykőrös városa ekszik, a metanasta-jazygok tanyája volt. E nép még Julius Caesar idejében hazánk északkeleti részeiben tartózkodott, s innen szinte észrevétlenül nyomult a Duna és a Tisza közé. Időszámításunk első századában a jazygok már az Alföld nagyobb folyóinak áradásai és mocsarai között, úttalan, nehezen hozzáférhető helyeken ütötték föl tanyájukat. Ott, ahol a természet nem nyujtott elég védelmet, egyes törzsek nagy kiterjedésű sáncokkal, gyepükkel övezék az általuk lakott helyeket. Ily sáncokkal kerített lakóhelyük volt a jazygoknak a mai Nagykőrös helyén is, amelyről kétségkívül meg lehet állapítani, hogy egykori lakosai római kori barbárok voltak. A sánc tojásdadalakú, egykor mocsaras talajból emelkedett ki s mintegy négy hold területet foglal magában, de még ezen a fősáncon kívül is voltak tanyák, melyeket mély árok vett körül s ez valaha vízzel volt tele. Talaja, a mai Földvár, most is vizenyős, egyik oldalán sűrűn be van nőve sással. A sánc keleti végén, az árkon kívül fekvő őstemetőben, a csontvázak mellett, a római császárok korából származó érmeket és fibulákat találtak, jeléül annak, hogy e nép élénk összeköttetésben állott a rómaiakkal. (Millenn. Tört. I. CCLXI.) A népvándorlás viharai elsöpörték a jazygokat, helyükbe az avar uralom alatt szlávok költöztek, akik valószínűleg felhasználták a jazygoktól készített sáncokat, hol védelmet találtak.

A szláv elem azonban sokkal gyérebb volt, semhogy jelentékenyebb ellentállást fejthetett volna ki a honfoglaló magyarokkal szemben. Krónikáink egybehangzó állításai szerint, a várostól mintegy három mérföldnyire eső alpári síkon lefolyt csatán kívül számbavehető ütközetet e tájon nem víztak. Anonymus, Béla király névtelen jegyzőjének állítása szerint erre az ütközetre Árpád hadai a Zagyva mellől indultak ki s a Tisza mentén lefelé haladva, a csata előtt a város határához tartozó tetétleni térségen szállottak táborba. E területen csakugyan láhatók emberi kézzel hányt halmok, melyekkel, a régészeti kutatások tanúsága szerint, a honfoglaló magyarok tábor- és tanyahelyeiket jelölni szokták. A honfoglalás befejezése után a magyar nép birtokába vette az Alföldet is, bár a Duna és a Tisza közén aránylag gyérebben tanyázott. Ez a terület csak később, a népesség szapo-

rodásával népesedett be, tehát a mai Kőrös benépesülése is csak jóval a honfoglalás után történhetett.

Mikor alapították a mai Nagykőrös városát, közelebbi adatok hiányában nem állapítható meg. A honfoglaló nemzetségek nem vették birtokukba e területet, mely a legrégibb okleveles adatok szerint még a XIV. században is, mint királynéi birtok szerepel. Még a tatárjárás előtti korszakban számos népes telep, illetőleg község (possessio) volt Kőrös környékén, melyek valószínűleg a tatárdúlás idején pusztultak el. Ezeket alkalmasint még IV. Béla király uralkodása alatt a kunok szállották meg; ilyenek voltak Enes, Árboz, Esed, Hangács, melyeknek emlékét a nép a város határrészeinek nevében megőrizte. E telepek, illetőleg községek alighanem a tatárdúlás alkalmával semmisültek meg, s akik megmenekültek, a mai Kőrös helyén találtak menedéket, ahol akkoriban mocsarakkal körülvett sűrű erdők terültek el. Ezeknek az erdőknek az emléke maig fennmaradt, mint Vadas, Bokros, Tázerdő. Ott, ahol a város épült, hajdan hatalmas kőriserdő volt. Ebben az erdőben vettek szállást a tatárdúlás utáni betelepülők is, közel a jazyg nép egykori tanyájához.

Okleveles adataink azonban csak Róbert Károly király korától kezdve vannak Kőrösről. Első ízben 1317-ben kelt levélben szerepel, mely alkalommal a király saját birtokának mondja. Majd a budai káptalan 1368 okt. 2-án kelt határjáró levelében fordul elő Kőrös, Kecskeméttel egyetemben, mint az óbudai apácák ceglédi birtokával határos község. (Orsz. Llt. Dl. 5696.) 1382-ben Kőrösnek Erzsébet királyné, Nagy Lajos király neje volt a földesura. 1390-ben Mária királynő Kőrös helységet *Serkei Dezső* mesternek adományozta, akit azon a címen iktattak a helység birtokába, hogy az itt fizetni szokott földesúri adót vagy tributumot szedhesse; Kőrösön tehát szorosabb értelemben vett jobbágyi viszony már ekkor sem állott fenn, mert ha voltak is földesurai, azok itteni birtokaikat közvetlenül nem használták, hanem a helység nekik bizonyos földesúri adót fizetett.

A XV. és XVI. században. A XV. század elején a *Serkei Dezsőfiek* és a *Kaplaiak* vagy *Jolsvaiak* bírták a helységet, 1423-ban Jolsvai György zólyomi főispán, továbbá *Serkei Lőkös László* és *János* voltak a helység földesurai. Ebben az évben ugyanis Zsigmond király a Kőrös és Kecskemét körüli kun helységek részére kiállított szabadalomlevélben Jolsvai György zólyomi főispánnak, valamint a Serkeieknek, illetőleg ezek tisztjeinek és vámszedőinek meghagyta, hogy a kunokat szabadságaikban háborgatni, avagy letartóztatni és mind Kőrös helységben, mind Kecskemét városában tartani szokott — a kunokra nézve idegen — bírói szék előtt elítélni ne merészeljék. 1435-ben Kőrös királyi birtokként több más jószággal egyetemben *Özdögei Besenyő Miklósnál* volt zálogban. E két utóbbi oklevélben Kőrös még faluként (possessio) szerepel, de a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött s 1467-ben kelt oklevél szerint Nagykőrösnek már városi kiváltságai voltak. Ekkor a *Pásztohi* családnak voltak itt birtokai, míg egy 1465-ben kelt oklevél a Káta nembeli *Kátai* családnak itteni jobbágyairól tesz említést.

A mohácsi vész után, az ellenkirályok trónküzdelmei közepett, az újított hit szinte észrevétlenül terjed el Pest vármegyében, ahol *Kálmáncsei Sánta Márton* († 1557) terjesztő az új hit tanait. Kőrös városának lakosai túlnyomó részben elfogadták a reformált hitet, míg a lakosság egy része még 1564 után is megmaradt a kath. hitben. A református vallás a török uralom alatt erősödött meg, s jutott a városban túlsúlyra. A város templomának birtoka miatt folytonos egyenetlenkedések voltak a két hit követői között, míg végre a templomot a városi tanács kétfelé osztotta s a templomnak azt a részét, ahol a szószék állott, az új hit követői nverték. A kisebbségben levő katholikusokat azonban bántotta, hogy ősi templomukat az újított hit követőinek kellett átengedniök, mire néhány kath. hitű ember, a XVII. század első felében, egy döglött kutyát vitt be a templomba s azt a szószékre tették. A református hit követői ezért annyira felháborodak, hogy vasvillákkal s dorongokkal rontottak a katholikusokra s közülük sokat megsebesítettek.

1668-ban már nem volt Kőrösön a katholikusoknak állandó rendes lelkészük és az ősrégi Szent László-templomot csak a reformátusok használták. *Gróf Keglevich Miklós*, a város akkori földesura, ugyan 1668-ban a Kőrösön lakó kevésszámú kath. hívek részére oltalomlevelet állított ki, melyben követelte, hogy a városi tanács a kath. lelkészeknek és szerzeteseknek a városba való bejövetelét ne akadályozza és az isteni tisztelet tartásában a katholikusokat más vallásúak ne háborgassák, mindamellett a XVII. században az itteni katholikus hívőknek nem volt lelkipásztoruk, csupán a szomszéd kecskeméti és szolnoki Ferenc-rendűek keresték fel az itteni csekély számban

élő kath. híveket. A XVII. század közepén a városi tanács is református polgárokból állt.

A városi tanács tagjai idősebb emberek voltak, akik hosszú szakált viseltek s hosszú fehér köpenyegben mentek a tanácsba. Ama kor szigorú erkölcsei következtében a legkisebb kihágást is könyörtelenül torolták meg. A büntetések végrehajtása leginkább az egyház közbejöttével történt. Ha a tanács valakit büntetésre méltónak talált, azt ponyvába takarták és a bíró után minden tanácsbeli egyet-egyet csapott a bűnösön. A tolvajokat és a paráznákat a prédikátor közbenjárásával eklézsia-követésre ítélték, míg a dohányzást fogsággal büntették. A dohányzás a Kőrös városi hadnagyoknak, az 1636. évtől kezdődő régi jegyzőkönyvekben olvasható esküminta szerint, a XVII. század második felében is szigorúan tiltva volt, s a hadnagyoknak kötelességévé tették, hogy a tetteseket a tanácsnak feljelentsék. A város régi jegyzőkönyvei több halálbüntetésről emlékeznek meg. 1654-ben *Posghay Gergelyt*, a tanács erkölcstelen élete miatt fejvételre ítélte, ugyanez évben *Pánczél Istvánné* és *Nagy Mihályné* ördöngösséggel vádolt asszonyokat máglyára ítélte a törvényszék. E boszorkányégető törvényszékre, valószínűleg az ügy fontossága miatt, nem — a rendes szokás szerint — a három városból, hanem a hét szomszéd községből voltak a bírák egybehíva, ú. m. Kecskemétről hárman, Ceglédről, Abonyból, Kécskéről, Szent-Mihályról, Szent-Lőrincről és Nyárs-Apátiról ketten-ketten.

A férfiak ruházata a XVI—XVII. században hamuszínű és fehér abaposztóból állott, mert a török a hitetleneknek megtiltotta a kék és a zöld szín viselését. Gombokat nem használtak, hanem kapcsokat, fekete süveget és csizmát hordtak. Az asszonyok az aranyos hímzésű ingvállakat s kivált a hidegben, a füles gerezna nevű mentét viselték. A leányok gyöngyöket nem hordtak, hanem csipkékkel ékesített fodrokat kötöttek a nyakukba. Mind a leányok, mind az asszonyok csizmában jártak. A leányok szűzességének megóvására szigorú szabályokat hoztak. Ha egy leányt paráznaságon értek, szüleiről rámaradt mindennemű ingó és ingatlan vagyonának elvesztésére ítélték. (Balla G.: Nagykőrösi krónika, 15—17. l.) A helység lakosai sokat adtak kiváltságaikra és szabadságukra; a XVII. század óta más vallásúakat mint reformátusokat, nem is vettek föl maguk közé, hogy vallási viszályok ne támadjanak közöttük. Földesuraik részére évenként csupán egy bizonyos váltságösszeget fizettek, épp úgy, mint abban az időben, mikor még a város a magyar királyok földesúri hatósága alá tartozott. A XVII. században csupán 1630-tól kezdve ismerjük a földesurakat. Ekkor *Szinthay* Márton, 1648-ban *Kátay* Ferenc volt a helység földesura, 1650-ben pedig *Kátay Ferenc, Vámosi István* és mások, akiknek nevét a krónika elhallgatta.

A török hódoltság. Midőn *Szulejmán* 1541-ben **Buda** várát elfoglalta, Kőrös városa is a török hódoltság alá került. Az 1526—1552. évek közötti folytonos hadjáratok alatt a város lakosainak egy része elmenekült s így nemcsak a népesség fogyott meg, de a város is annyira pusztulásnak indult, hogy az 1552-ben tartott összeírás alkalmával csupán 52 jobbágytelket vettek fel. *Ali* budai basa, hogy a város további pusztulásának elejét vegye, menedéklevelet adott ki, mely ekként szól: „Hogyha az országból akármely emberek, jobbágyok Kőrösre lakni mennének, őket onnan senki ki ne űzhesse, hanem a város hadd maradjon mint a császár számára való város és hadd épüljön évről-évre jobban". Ali budai basa oltalomlevelének meg is volt a kívánt eredménye. A népesség lassanként megszaporodott, az elmenekültek visszatértek házi tűzhelyeikhez, sőt később más községek lakosai is átköltöztek Kőrösre. Így Ókécske lakosságának egy része még 1615 előtt, Nyársapát helység lakosai pedig 1654 után települtek meg a városban. Idővel elkészült a várost védő fal is, mely ugyan valamely rendszeres ostromot nem állhatott volna ki, de kisebb kóborló csapatok ellen alkalmas védelmül szolgált, sőt még az 1708. évi rác támadáskor is jó hasznát vették annak.

A török hódoltság alatt Kőrös városa kiváltságos helyet foglalt el s mint a török szultán kincstárához tartozó helység, jelentékeny fejlődésnek indult, mert lakosai nem valamely török földesúr személyes jobbágyai voltak s mert a kincstári adószedő nem volt földesúr, hanem kincstári tisztviselő, aki kénytelen volt a törvényeket jobban megtartani, mint a spáhi. A város lakosai a közelben elterülő pusztákat csekély bérért a földesuraktól vagy a török kincstártól vették bérbe, így pl. a hartyáni pusztát *Batik Jánostól* 20 frtért, a csévi pusztát pedig *Ráday Andrástól* 24 frtért. E mellett a városnak megmaradt a belső önkormányzata is. A török hivatalnokok nem bírván a személy- és a vagyonbiztonság felett őrködni, a városi tanácsot bízták meg a bíráskodással és a jogszolgáltatással. 1600-ban *Tallas János* volt a város bírája. Alatta vette kezdetét az a szokás, hogy a városi tanács,

ha fontos dolgok megvitatásáról volt szó, Kecskemét és Cegléd városokból két-két tanácsbelit hívott meg a tanácskozásra. Ez a három városból alakult tanács idővel nemcsak főbenjáró perekben és más bűnügyekben, de polgári perekben is ítélt, sőt ez a törvényszék még a török hódoltság után is fennállott egy ideig.

1614-ben újabb támadás érte a várost a törökök részéről, mire Tallas János főbíró *Tóth Györgyöt* küldte Konstantinápolyba, honnan újabb oltalomlevelet hozott. 1624-ben *Csorcsány István* főbíró alatt újabb oltalomlevelet nyert a város, melyben a szultán a városba beköltözött jobbágyoknak bántatlanságot biztosított. 1628-ban *Fruttus Demeter* főbírósága alatt oltalomlevelét megújították. Fruttus Demeter főbírósága idejében a szultán elrendelte, hogy a kőrösi föld dús salétrom-tartalmára való tekintettel, a város a török kincstár számára salétromot főzzön. 1638-tól *Mehemet* székesfehérvári basa rendeletére a kőrösiek csupán salétromot tartoztak szolgáltatni a szultánnak s minden más adó alól föl voltak mentve. 1638-ban *Oláh Mihály* főbírósága alatt öntötték a nagy toronyban a második harangot. Ebben az időben *Tyukodi Márton* volt a város predikátora, akinek lelkészkedése alatt épült fel újból az ősi templom. Tyukodi Márton irodalmi téren is maradandó emléket hagyott maga után.

Bár a város a török uralom alatt állott, a magyar királysághoz való tartozás tudata a város lakosiból nem veszett ki. A polgárság ez érzületét folyton ébren tartotta a székhelyéről kiszorult Pest vármegye, mely Füleken tartotta gyüléseit s ítélt a város ügyeiben. 1647 március 26-án III. Ferdinánd király szabadalomlevelet adott a város polgárainak, melyben nekik Magyarországon és kapcsolt részeiben szabad közlekedést és árusítási jogot biztosított. 1649-ben Kőrös városa Cegléddel perelt Pest vármegyének Füleken tartott közgyűlésén, Csemő puszta miatt, melyre Cegléd is igényt tartott. *Kátay Ferenc*, a város akkori földesura is azon volt, hogy Csemőt ne szakítsák el a város határától. E per még 1650-ben is folyt s ekkor *Wesselényi Ferenc*, a későbbi nádor is a város földesurai között foglalt helyet. A XVII. század közepén még *Szinthay Márton* (1653) és *Hanvay Ferenc* (1666) szerepelnek a város földesuraiként. Később Kátay Ferenc földesúri jogát csere útján a *gróf Keglevich család* szerezte meg, mely család mellett a *gróf Forgách*ok és a *Mokcsayak* voltak a helység földesurai. A Keglevich család már 1637-ben bizonyos összeköttetésben állott a kőrösiekkel. Ugyanis ebben az évben Keglevich Miklós, mint ónodi kapitány, oltalomlevelet eszközölt ki a kőrösiek részére az országbírótól. Keglevich Miklós 1667—1679-ben tényleg gyakorolta földesúri jogokat.

1651-ben *Murát* basa a török területen levő palánkok megerősítésére elrendelt közmunkák alól felmentette a várost. *Siros János* főbírósága alatt 1652-ben a templom egyrészét helyreállították. A Lipót trónraléptével kitört török háború következtében Kőrös városa ismét oltalomlevelet nyert a szultántól. 1662-ben *Vass András* főbírósága alatt szerezte a kőrösi timárcéh szabadalomlevelét, melyet a budai basa (1662) erősített meg.

Hogy a várost a folytonos hadjáratok közepette az esetleges meglepetésektől megóvják, 1670-ben a piacon őrtorony épült, hol éjjel-nappal őrök voltak. Ennek helyére a város 1752-ben kőből egy újabb tornyot építtetett, s ugyanitt építették 1811-ben a maig fennálló tornyos, csinos városházát.

Az 1672—1681. évi kuruc háború, mely Felső-Magyarország legnagyobb részét inségbe juttatta. Kőrös városát megkímélte. *Thököly Imre* ugyan több izben kért segélyt a város polgáraitól, de ezek megőrizték semlegességüket.

A felszabadulás után. 1686-ban, Buda várának visszafoglalása után, Kőrös városa is felszabadult a török iga alól. A felszabadító háború folyamán a kóbor török katonák rabolták s pusztították a vidéket, mire a védetlen helyekről, mint Ceglédről, Vásárhelyről, Szentesről, számosan menekültek Kőrösre. Az 1686. évi hadjárat befejezte után egy csapat császári katonaság szállotta meg Kőröst és Kecskemétet. Mivel ekkor Szeged és Arad még török kézben volt, hogy az esetleges meglepetéseket megakadályozzák, a templom körül mély árokkal ellátott sáncot hánytak s onnan kiindulva, az egész várost megerősítették, úgy hogy nyugatról és keletről csak felvonó hidakon át lehetett a városba bejutni; észak és dél felől szintén egy-egy kaput építettek, melyekhez állandó őrséget alkalmaztak. A felszabadító hadjárat óriási áldozatot rótt a lakósságra. Csupán 1686-ban 15.000 frtot kellett a városoknak a katonaság eltartásáért fizetnie. E mellett a császári katonaság az összes lábas jószágot elkobozta s 1686-ban az egész városban csupán egy tehén maradt meg, melyet az eklézsia pincéjében rejtettek el. A törökök, bár Budát elveszítették, Kőrösről nem mondtak le. S hogy a

polgárságát megnyerjék, 1687-ben Pétervárad ról oltalomlevelet küldtek nekik, de egyúttal a város adóját is követelték. A város polgársága, a török pusztításaitól tartva, kénytelen-kelletlen engedelmeskedett, sőt még 1688-ban is Nándorfehérvárra küldte be adóját, amelyről nyugtát kapott.

Mikor a török uralom megszünt, a város újabb anyagi áldozatokat hozott a katonaság eltartására. A nagy adók ellenére a város jelentékeny fejlődésnek indult. *A Mokcsay* család 1692-ben a ref. egyháznak telket adományozott, melyre az iskolákat felépítették. 1697 január 25-én a város vásárjogot nyert Lipót királytól. 1698-ban a helybeli csizmadia-céh nyert szabadalomlevelet.

A török hódoltság megszüntével ismét előtérbe lépett a városi bérelt puszták ügye. Ugyanis a hódoltság idejében, mint azontúl is, egészen a legújabb időkig, míg a közlegelőt föl nem osztották, a lakósok főjövedelmi forrása az állattenyésztés volt. Nagymennyiségü szarvasmarhát, lovat, főként juhot igen sokat tartottak s ezek legeltetésére sok pusztát béreltek ki. E puszták földesúrai vagy végkép elbujdostak, vagy messze laktak a királyi területen, s így földesuri jogaikat nem is érvényesíthették. A török is jogot formált a pusztához, s így a városnak két felé kellett bért fizetni a puszták után; egyrészről a török hatóságoknak, másrészről pedig a puszták jogos tulajdonosainak. A bérlet azonban így is nagyon jutányos volt: egy-egy pusztáért 20—25 frt évi haszonbért, egy pár karmazsinczizmát, egy pár török papucsot vagy egy szőnyeget adtak. Ilyen puszták voltak: Kara, Kocsér, Törtel, Lajos, Mizse. Mikebuda, amely még 1559-ben község volt, 31 adóköteles házzal; továbbá Ujszász, Tetétlen, Nyársapát és Besnyő, Örkény, Vatya, Kakucs, Inárcs, Jenő és Pótharasztján kívül a XIX. század elején még Nyársapát pusztát, Besenyővel és Tetétlen felét — az ú. n. Alsó-Tetétlent —is megszerezte a város a tulajdonos családoktól; ezeket azonban az egyes lakósoknak engedte át előbb zálogba, majd öröktulajdonul és ezek ma a város határához is tartoznak.

II. Rákóczi Ferenc kora. Midőn az 1703. év nyarán *Rákóczi* Ferenc kitűzte a Felső-Tiszánál a szabadságharc lobogóit, a város népe türelmetlenül várta a kuruc fegyverek diadalairól érkező híreket. Rákóczi Ferenchez a várost szorosabb kötelék is fűzte, mert övé volt. Nyársapát-puszta felerésze és Tetétlen, mely birtokokat *Vay Ádám* bérelte, akitől viszont a kőrösiek vették többször bérbe. A városi tanács azonban eleintén óvatos volt. Mikor Rákóczi csatlakozásra szólította fe a kőrösieket, a tanács nem határozott a város magatartása felöl. Sőt midőn a császári katonaság a Tiszánál foglalt állást, 31 darab marhát, 112 szekér szénát, 900 kenyeret, egynegyed mérő abrakot, 600 mérő búzát és 23 akó bort szállított a csongrádi táborba. A város tartózkodó magatartása akkor változott meg, midőn a kuruc hadak Pest vármegye területére léptek. Mikor 1704 május 15-én Pest vármegye rendei Kecskeméten közgyűlést tartottak, Kőrös már a fölkelőkhöz csatlakozott. A vármegye kurucpárti tisztikarába a *kőrösi Pálffy Mihályt* választották meg másodalispánnak. Ekkor már 250 kőrösi lovas volt a fölkelők táborában, melybe közel nyolc év alatt a város 2000 embert állított.

Rákóczi Ferenc főleg arra törekedett, hogy a három várost (Kecskemét, Cegléd és Nagykőrös) a nemzeti ügy szolgálatában megtartsa. Ezért a rácoktól zaklatott vidéken a felügyeletet Vay Ádámra bízta, aki *Szentmiklósit* küldte egy erős csapattal az orgoványi pusztára, utóbb maga Vay Ádám is oda tette át hadiszállását, hova újabb csapatok érkeztek az Alföld különböző részeiből. Míg a kurucok az orgoványi pusztán táboroztak, a rácok nem is mertek a három város alá csapni, helyettük azonban a császáriak sarcolták meg a várost. *Rabutin* hada Erdély felé vonultában Kőröst is érintvén, a város az ágyúk és a podgyászszekerek vontatására 214 pár ökröt, 45 hámos lovat és 28 szekeret állított ki; ezek útközben mind elpusztultak s értéküket a városnak sohasem térítették meg. De ennél sokkal nagyobb kár érte a várost, midőn 1705 szept. 26-án *Herbeville* császári tábornok elcsigázott hada érkezett Nagykőrösre, hol október 3-ig tartózkodott. A sereggel jön *Petrovai András*, Pest vármegye labancpárti alispánja is. Herbeville hada sáska módjára ellepte a várost, melynek polgárai nyolc nap alatt 2914 mérő búzát, 4885 mérő árpát, 1502 mérő zabot, 681 mérő kölest, 4192 cseber bort, 184 darab kősót, 192 darab vonós és 17 hízott ökröt, 277 fejős és 175 gulyabeli tehenet, 203 borjut, 77 hámoslovat, 968 juhot, 157 hízó és 95 magló sertést és 476 szekér szénát szolgáltattak ki a császári seregnek, melynek pénzértéke — hozzászámítva a császáriaktól okozott károkat — 52.233 frtra rúgott.

Bercsényi Miklós értesülvén arról, hogy a város a császári hadakat

élelemmel ellátta, nov. 18-án kelt levelében keményen megdorgálta a városi tanácsot és egyúttal a városra eső hadjutalék kiállítását rendelte el. *Csajági János* kuruc kapitány novemberben már Kőrösön volt, hol a katonákat összeszedte s csakhamar elhagyta a várost. A toborzásban nagy tevékenységet fejtett ki *Szabó János* főbíró, aki ekkorra már visszatért a városba, ahonnan a császáriak közeledtére elmenekült. Alig hagyta el Csajági Kőröst, a rácok törtek a város környékére. Magát a várost nem bántották, de környékéről az összes marhákat elhajtották s 1705 év végétől 1706 január 25-ig 51.187 frt kárt okoztak. 1706 aug. havában ama hírre, hogy Rabutin serege ismét Kőrös felé vonul, Károlyi Sándor a város lakosságát kiköltöztette a kecskemétiekkel együtt a Mátra hegység tövébe. De a császáriak ezúttal nem érintették a várost, ellenben a rácok tömérdek kárt okoztak. Ekkor, hogy a város a rácok támadásai ellen védekezhessék, tarackokat és puskákat szerzett be.

1707-ben nagyobb kár nem érte a várost, mivel a rácok Kecskemétet rohanták meg. Azonban 1708. szept. havában Kőröst szándékoztak megtámadni. Kecskeméti *Szűcs István* és *Mester Gergely* azonban, kik a pusztákon kóborló rácoktól hallottak e szándékról, a városba siettek és értesítették Szabó János főbírót, aki e hírre félreverette a harangokat és mindenkinek meghagyta, hogy vagyonát és értékes holmiját a templom kerítése mögé vigye. A toronyba tarackokat vontak fel, egyet pedig a régi mészárszék végén helyeztek el. A kurucz lovasság *Kállay Miklós* vezérlete alatt épp a városban tanyázott, ott volt még *Vágó András* ceglédi alhadnagy s rövid idő mulva megérkezett *Sőtér Tamás* is Jászberény környékéről. Szept. 11-én, hajnalban érkezett a rác had Kőrös alá. A város polgársága, támogatva a kuruc lovasságtól, vitézül visszaverte a támadást; különösen *Vörös Tamás* városi pattantyús tüntette ki magát, aki a város tornyából jól irányzott ágyúival nagy pusztítást vitt végbe a rácok soraiban. A város külső részét a nagy területhez mérten csekély kuruc lovasság nem tudta megvédelmezni és így egyes városrészeket sikerült is a rácoknak kirabolni és felgyujtani, de a támadás meghiusult. Mivel a rác sereg parancsnoka, egy császári tiszt, is elesett, a támadók szekerekre rakván sebesültjeiket, a Bácskába vonultak vissza, útközben azonban az összes lábas jószágot elhajtották.

A trencséni vereség hatása alatt, valamint a rácoktól való örökös rettegés következtében csüggedés vett erőt a város polgárain, mire 1708 vége felé Kőrös is bemutatta Budán és Szegeden hódolatát a császári parancsnokoknak. Ezzel véget ért a kuruc világ Nagykőrösön.

Midőn 1735-ben Arad és Békés vármegyékben kitört a pórlázadás, a vármegye rendeletéből *Dabasi Halász Péter* Kőrös város polgárai közül, 24 óra alatt 250 embert ültetett lóra; majd a megérkezett kecskeméti csapattal egyesülve, a két város felkelt polgársága Szolnok felé vette útját és átkelvén a Tiszán, Mezőtúrnál egyesült a *báró Orczy István* vezérlete alatt álló hevesi felkelt nemességgel.

Viszály a nemesekkel és a pestis. 1738-ban a közterhek miatt viszályok támadtak a városi tanács és a városban lakó nemesek között. Ugyanis a városi tanács, mely a török hódoltság alatt önállósághoz szokott, nem tartotta tiszteletben a nemesek előjogait s őket is ugyanolyan szolgálmányokra kötelezte, mint a város többi lakosait. Ez ellen a nemesek, közvetetlenül a török hódoltság megszünte után, már 1694-ben tiltakoztak, de a viszály akkor elsímult. Ezúttal azonban a városban lakó nemesek panaszaikkal Pest vármegyéhez fordultak, melynek közönsége 1738 októ 16-án tartott közgyűlésében ki is mondta, hogy a Nagykőrösön lakó nemesek a jobbágyokat illető terhektől, előfogatoktól s beszállásolás alól mentek legyenek. A város viszont 1738 után a nemesek letelepedését igyekezett megakadályozni.

1739-ben a várost a pestis veszedelme fenyegette, mely már Kecskemétre is átcsapott. A tanács a ragály ellen számos óvóintézkedést tett. Az egész várost árokkal vétette körül, az árkon belül töviskerítést s a kapukhoz őröket állítottak. De minden intézkedés ellenére 1739 jún. 14-én a pestis Nagykőrösön is fellépett s tetőpontját októberben érte el, mely hónapban 1070-en haltak el pestisben. Novemberben a ragály kissé alább hagyott, de csak 1740 febr. havában szűnt meg teljesen. Az egész idő alatt 2693-an estek a ragálynak áldozatul.

1741-ben *Nyáry Mihály* főbírósága alatt vették kezdetüket a porosz háborúk. Mária Terézia ingadozó trónjának megvédésében a város is méltó részt vett. Pest vármegye két lovasezredet ajánlott fel, melynek létszámából Nagykőrösre 95 lovas esett. A nagykőrösi századnak Halász Zsigmond, a későbbi porosz ezredes, lett a kapitánya. Ezenkívül az itt lakó nemes urak négy

portális katonát is állítottak ki. 1744-ben pedig 20 újoncot adott a város a sereg számára.

1744-ben a budai kapunál tűz támadt, mely a nagy szélben gyorsan terjedt. Ekkor 95 ház és öt szárazmalom lett a lángok martaléka. 1926-ban ismét tűz támadt, mely alkalommal a város Alszeg nevü része teljesen leégett.

1758-ban a reformátusok templomának tornyát újból felépítették. A római kath. plébániát 1778-ban helyreállították, addik a kecskeméti Ferenrendűek végezték Nagykőrösön az istentiszteletet. A róm. kath. teplom alapkövét 1782-ben tette le *Zerdahelyi Gábor* felszentelt püspök s a templom 1788-ban készült el.

Az 1760-ban foganatosított összeírás szerint a város határában 324 telek volt. Ebből a *gróf Keglevich* család birtokában volt 128, a *gróf Forgách* családé 48, a *Mokcsay* családé 35, a *gróf Sztárayaké* 37, a *Ramocsaházy* családé 19, a *Rétheyeké* 13, a *Nyáregyházi Nyáryaké* 11, a *Beretvás* családé 3, a *Dabasi Halászoké* 1, a *Dőry* családé 9, a *Batik* családé 5, az *Inárcsi Farkas* családé 4, a *Sypos* családé 7, a *Pap* családé 4, a *Szívós* családé 2, a *Jó, Csete, Sigray, Kalocsa, Komoróczy* és *Vaikó* családoké 1—1.

A XVIII. század közepén a gróf Keglevich család, mint a város egyik földesura, arra törekedett, hogy a várost minél szorosabb földesúri hatósága alá vonja, vagyis hogy az arányosítást keresztülvigye. Evégből 1758-ban a város ellen „ex usu proportionali" címen pert kezdett, de a család ezúttal nem ért célt. Ezért 1804-ben „ex iure proportionali" címen egy másik arányosítási pert indított. E per folyamán más családok is törekedtek a várostól fizettetni szokott járulékok megváltoztatására s ezért ők is csatlakoztak a gróf Keglevich családhoz. A városi tanács, belátván, hogy az arányosítás esetleges behozatala a polgárságra káros lehet, azért még a per folyamán a földesúri joggal bíró családoknak egyezséget ajánlott fel. A családok, tekintettel a per kétes kimenetelére, készségesen hajlottak az egyezségre. Igy jött létre a *gróf Sztáray*, a *Sypos* és a *Bay* családokkal az egyezség. Több család azonban pert is indított a város ellen; ezek közül csakis az *Uhlarik* család lett nyertes. 1818-ban Nyárspaát és Tetétlen pusztákat a *gróf Forgách* és *Aspermont* családoktól, majd 1820-ban a *gróf Keglevich* és *Forgách* családoktól a város örökáron megszerezte.

A francia háborúk alatt ismét fényes tanujelét adta a város áldozatkészségének. 1792-ben 36 lovas újoncot, 1794-ben 1500 frt hadisegélyt, 1795-ben 33 újoncot, 1796-ban 300 véka rozsot szolgáltatott a város. 1797-ben az ország rendeitől megajánlott 500.000 újoncból Nagykőrösre 74 és a hat millió forint segélyből 1303 frt esett a városra. 1799-ben ismét 74 újoncot szolgáltatott Kőrös. A francia sereg közeledtére 1809-ben a város polgárait is felszólították, hogy gabona- és készpénzadományokkal járuljanak a hadjárat költségeihez. Nagykőrösön ekkor 9295 frt készpénz, 6 véka búza és 212 véka zab gyűlt egybe. 1809-ben 20, 1812-ben 24, 1813-ban 17, 1815-ben 47 újoncot állított ki a város.

1837-ben a hadsereg számára a városon kívül, az ú. n. Bokroson, a ceglédi út mentén, a város lovassági laktanyát épített.

A dunamelléki ref. egyházkerületben egy főiskola szervezését határozták el. A főiskola székhelye miatt Nagykőrös és Kecskemét között éles verseny támadt, melynek eredményeként az 1832-ben tartott egyházkerületi közgyűlés Kecskemétre határozta a főiskolát. Mindennek ellenére Nagykőrös nem csüggedt s már 1833-tól kezdve újabb és újabb áldozatokat hozott iskolái fejlesztése érdekében. 1836-ban tanítóképzőt állított fel, melyet 1840-től kezdve gazdasági intézettel egészített ki. Ezek az intézetek 1850-ig állottak fenn a lyceummal kapcsolatban, mely utóbbit az akkori kormány rendeletéhez képest főgimnáziummá alakítottak át, amely mint felekezeti iskola, elsőnek tartott érettségi vizsgát a mai értelemben. Ugyanakkor a gazdasági tanszéket beszüntették, a tanítóképzőt pedig 1853-ban önállósították.

A XIX. század negyvenes éveiben a gazdasági téren is általános fellendülést észlelhetünk. 1842-ben kezdődtek a nagyobb arányú erdősítések. Ebben az évben ültették a ceglédi határoldalon a 56 holdas nyárast. 1846-ban pedig a réteket fenyegető homok megkötésére 42 hold területet erdősítettek. 1848—49-ben és az utána következő években ment végbe a homok erdősítése, az így erdősített terület 2350 hold. Ezektől a beerdősített területektől, melyeket a közlegelővel együtt 1870-ben felosztottak, meg kell különböztetni azt az őserdőt, mely a város határának nyugati részén a ceglédi határtól félkoszorú alakjában Kecskemét irnyába mintegy 5000 holdon terül el. A szőlőmívelés és gyümölcstermelés régente is jelentős gazdasági ág volt Nagykőrösön; már Bél Mátyás dicséri veres boráról a várost, majd Losonczy

István kőrösi tanár, a híres „Hármas Kistükör"-ben ezt írja: „Itt vagyon Cegléd is Kőrös Kecskeméttel — Gazdag három város vörös bor szürettel". A város belterületén a fásításnak és a szőlőhegyekben a nemesített gyümölcs-, különösen a híres kőrösi (spanyol) meggyfák ültetésének a lakosság körében való megkedveltetése Magyar Pál volt polgármester, később a város első kir. közjegyzőjének, a kiváló pomológusnak elévülhetetlen érdeme. A gazdasági fellendülés terén kiváló érdemei vannak *Vajda László* városi főjegyzőnek, aki a város pénzügyeit az 1850-es években alaposan rendezte, *Galgóczy Károly* pedig mint gazdasági intézeti tanár, 1849-ben a vasekék (Vidacs-ekék) használatát hozta be, 1851-ben ő vette először mívelés alá a város alsó részén levő „Gát"-ot, mely a 1840-es években még mocsaras terület volt.

1848—49. A gazdasági fellendülést azonban hosszú időre megakasztotta a szabadságharc, melyből a város polgársága méltóan kivette részét. Az 1848 július 2-ára egybehívott első népképviseleti országgyűlésre a város *Tanárky Gedeont* választotta képviselőjévé, aki mindvégig hűen kitartott a nemzeti ügy mellett. Az országgyűlés 200.000 újoncot szavazott meg, mely számból 40.000-et azonnal ki kellett állítani. Ebből Nagykőrös 76-ot állított ki toborzás útján. Az ugyanekkor alakult Hunyady-huszárezredben *Pálinkás Sámuel* százados nagykőrösi fiúkból egy századot alakított, melyet a délvidéki lázadás lecsendesítésére küldtek s az ellenség előtt derekasan megállotta a helyét. *Kossuth Lajos* történelmileg híres körútjában 1848 szept. 25-én érkezett Nagykőrösre, buzdítására a lelkesült polgárságból lelkesült nemzetőrség alakult, melynek egy része, mintegy 300 ember, *Gabody Sándor* vezérlete alatt, csakhamar útrakelvén, Ercsinél átkelt a Dunán s Ozora felé vette útját. A nagykőrösi nemzetőrök azután részt vettek a *Roth* és *Philippovich* tábornokok vezérlete alatt álló horvát határőrök bekerítésében s ott voltak az ozorai fegyverletételnél is. E rövid diadalmas hadjáratban a városi előkelő családok sarja közül *Jalsoviczky Károly* nemzetőr-főhadnagy, *Ádám Gerzson, Póka Sándor* és *Károly, Buboly Sándor* és *Jalsoviczky Mihály* nemzetőr százados vettek részt.

November havában *gróf Károlyi István*, Pest vármegye főispáni helytartója, saját költségén egy huszárezredet állított fel, melynek hadkiegészítő helyéül a kormány Nagykőrös városát szemelte ki. E huszárezred szervezése körül *Pálinkás Sámuel*, a Hunyady-huszárok századosa, *Nyáry Miklós* és *Szilassy György*, úgyszintén *Kalocsa László* fejtettek ki nagy tevékenységet; ez utóbbi azzal örökítette meg nevét, hogy minden ezüstneműjét a nemzeti hadsereg szervezésének költségeire ajánlotta fel. A gróf Károlyi-huszárezred tisztikarában szolgált többek között *Beretvás Gergely*, aki Erdélyben esett el, *Jalsoviczky Béla, Mészáros Benjamin, Inárcsi Farkas László* és *Pálinkás Gyula;* a huszárezred őrnagya *Pálinkás Sámuel* Tótkomlósnál esett el. A honvédelmi bizottmány 1848 december 18-án kelt felhívására *Szentpétery Sándor* szabadcsapatot szervezett; ez volt a nagykőrösi szabad csapat, mely 1849 telén és tavaszán vakmerő támadásaival tette ismertté nevét.

Az elsőroltakon kívül a városi családok sarja közül még a következők vettek részt a nemzeti küzdelemben: *Galgóczy Gábor* tábori főorvos; *Galgóczy Károly* nemzetőr-főhadnagy *Gombay Sándor*, aki 15 éves korában csapot fel honvédnek, *Kalotsa Balázs*, a Coburg-huszárok századosa, *Mistét István, Mészáros Benjamin, Kovács Lajos*, Nagykőrös város későbbi lelkésze, aki mint önkéntes lépett a honvédek közé; *Pálinkás Gyula*, aki mint 15 éves ifjú állott be, majd a gróf Károlyi huszárezred hadnagya lett; *Szentpétery Gyula*, aki főhadnagy és *Szalay József*, aki 1849-ben vadászhadnagy lett s 1849 június 19-én Sáros vármegyében a zabovai szorosban halált megvető bátorsággal harcolt az oroszok ellen; összevagdalva, vérbefagyva maradt a csatatéren s egész életén át csonka és béna maradt. Vitézsége elösmeréséül Dembinszky a kórházban főhadnaggyá nevezte ki; *Szalay László* honvédezredesként harcolta végig a szabadságharcot.

Január végétől egész március 28-áig *Jellasich* horvát bán hadai tanyáztak Nagykőrösön. Maga Jellasich ez idő alatt főhadiszállását hol Kecskeméten, hol pedig Nagykőrösön tartotta.

Az április 6-án vívott isaszegi döntő küzdelem után a császári hadak a főváros felé hátráltak s a honvédsereg mindenütt diadalmasan a nyomában. Április közepén gyorsan hadilábra állították a nagykőrösi nemzetőrséget is, melyet *Aulich* táborába rendeltek. A nagy nemzeti küzdelem már vége felé közeledett, midőn ismét megjelent a honvédsereg Nagykőrös falai között. *Perczel Mór*, a turai lovasharc után (1849 július 20) 2000 lovasával Abonyba vonult, majd onnan *Mészáros* tanácsára Nagykőrösön, Kecskeméten és Félegyházán át Szegedre húzódott, hova július 28-án érkezett meg. A távozó

honvédeket csakhamar követte *Haynau* serege, mely Szolnokon és Nagykőrösön át a Tiszához húzódott.

Abszulutizmus. A nagy nemzeti küzdelem véget érvén, kezdetét vette a megtorlás. A város polgárai közül többet haditörvényszék elé állítottak, de súlyosabb büntetést nem szenvedtek. *Id. Bakos Ambrus* főbíró ellen, kit a kormány vésztörvényszéki bírónak nevezett ki, még 1849 július havában a pestmegyei cs. kir. biztos hűtlenség címén megindította az eljárást s vagyonát zár alá vétette. *Tanárky Gedeont*, a város országgyűlési képviselőjét a pesti haditörvényszék elé idézték, de 1850-ben ő is kegyelmet nyert. Azok közül, akik mint nemzetőrök vagy honvédek karddal szolgálták a hazát, sokat elítéltek. *Galgóczy Károly* is haditörvényszék elé került, de 1850-ben őt is felmentették. *Kalocsa Balázst*, aki Görgey hadában szolgált, az aradi vértörvényszék halálra ítélte, mely ítéletet kegyelemből tíz évi várfogságra változtatták. Kalocsa Balázs azonban pár év mulva kegyelmet nyervén, 1854-ben elkobzott javait is visszakapta. *Póka Sándort*, aki mint nemzetőr küzdötte végig a szabadságharcot, az önkényuralom ügyvédi oklevelétől fosztotta meg. A honvédtisztek közül többet közlegényekként a császári hadseregbe soroztak, így *Pálinkás Gyulát* és *Szentpétery Gyulát* is.

A szabadságharc leveretése után a várost ostromállapotba helyezték, melyet csak 1854-ben szüntettek meg. A városi önkormányzat is megbénult. 1850-től kezdve a városi tanács 12 kinevezett tanácsosból állott, a járási főszolgabíró ellenőrzése alatt. A főbírói állást is beszüntették; e teendőket 1852-től 1860-ig a megyei szolgabíróság látta el. A városi közigazgatás élén 1853-tól a kinevezett polgármesterek állottak. Ez az állapot az 1860. évi októberi diploma kibocsátásáig tartott.

Az önkényuralom alatt az uralkodó két ízben is meglátogatta a várost. Első ízben 1852. évi körútja alkalmával, június 11-én érkezett Nagykőrösre, mely alkalommal a város hódolattal fogadta, másod ízben 1857. évi körútja alatt, május 24-én, Erzsébet királynéval együtt jött Nagykőrösre. E látogatás emlékét az ugyanaz évben újra felépült felszegi ref. leányiskolával örökítették meg, mely a legmagasabb látogatás emlékére „Erzsébet leányiskola“ nevet viseli.

Az 1861. évi rövid alkotmányosság alatt a főbírói hivatal ismét feléledt és 1872-ig állott fenn. Az 1861. évi országgyűl. képv. választások alkalmával a város Tanárky Gedeont küldte fel az országgyűlésre.

1861 január havában néhány dohánycsempész miatt valóságos lázadás ütött ki. Mivel a dohányőrök néhány dohánycsempészt kísértek be a városházára, a piacon levő nép között forrongás támadt, melyet csak a Kecskemétről idevezényelt katonaság tudott lecsillapítani. A lázongásnak öten estek áldozatul, ezenkívül számosan sebesültek meg.

A kiegyezés után. Az 1865. évi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával *Gubody Sándort* választották meg képviselővé, aki 1867-től 1868-ig a város polgármestere is volt. A város polgármesteri székében a 1867-ben viszaállított alkotmányos korszak óta hosszabb ideig ültek: *id. Póka Károly* 1873—1880, *Ádám László* 1880—1888, *Póka Kálmán* 1888—1898, utána *Ny. Szabó Ferenc*, majd az ő halálával *Póka Károly*. Az alkotmányos korszak alatt a községi önkormányzat is szabadabb mozgást nyert, a város anyagi és szellemi téren jelentékeny fejlődésnek indult; modern városias fejlődést különösen Ádám László és Póka Kálmán polgármesterek alatt vett s ez irányban folyton halad előre.

1896. évi milleniumi ünnepélykor a tetétleni Árpád-halmon emlékoszlopot állított, melyre Arany Jánosnak, a „Tetétleni halmon“ című költeményéből idézet van bevésve.

NAGYKŐRÖS A XX. SZÁZADBAN

Irta: *Nagy Lajos.*

Midőn a XX-ik század rohanó technikai fejlődése beköszöntött, Nagykőrös város úgy állott az ország közvéleménye előtt, mint a bibliai tékozló fiú atyja előtt. Míg a többi városok a kiegyezés korától a 900-as évekig eltelt emberöltőt arra használták fel, hogy a környező községekkel megteremtették a jobb közlekedés lehetőségeit, addig Nagykőrösön ez a 25 esztendő teljesen meddő volt és ezeknek az elfecsérelt éveknek a mulasztását a mai napig sem lehetett pótolni. Persze, mint mindennek, ennek is megvan a maga természetes oka. Különösen két tényezőt kell ennél a kérdésél megemlítenünk. Az egyik tényező az, hogy Nagykőrös a törökuralom alól való felszabadulástól 1848-ig terjedő időt folytonos pereskedéssel töltötte el, melyet a város egyes részeire igényt formáló földesurakkal kellett megvívnia. Ezek a perek töméntelen energiát és még több pénzt emésztettek fel, aminek következtében a város még a mult század második felében is állandó pénzügyi nehézségekkel küzdött. Ehhez az anyagi tényezőhöz járul az a körülmény, hogy Nagykőrös népessége még ma is jelentős részben azok leszármazóiból áll, akik itt a honfoglalást követő századokban letelepedtek. Ez a népanyag évszázadok nehéz viszonyai között felfrissülés és keveredés hiánya következtében az elöregedés állapotába jutott, ami sok alkalommal akadálya a fejlődésnek és a haladásnk. Ennek szemelőtt tartása mellett érthető és természetes, hogy Nagykőrös élete a világháborút megelőző másfél évtizedben szürke és majdnem eseménytelen volt.

A XX-ik század Nagykőrösön *Ny. Szabó Ferencet* találta a polgármesteri székben, aki telve volt jó szándékkal és a haladás iránti vággyal, de a közvéleményt nem tudta megmozgatni. Ebben az időben kezd Nagykőrös tudatára ébredni annak, hogy milyen kulturális kincset jelent városunkra Arany János kilenc éves nagykőrösi tanársága és ennek kifejezéseképpen Arany János utolsó nagykőrösi lakóházát márványemléktáblával jelölték meg. 1904-ben meghal Ny. Szabó Ferenc és *Póka Károly* kerül a polgármesteri székbe. Most már nemcsak helyi tényezők, de az országos viszonyok is gátat szabnak a város fejlődésének. Mint régi függetlenségi város, Nagykőrös is beilleszkedik a Fejérváry-kormány ellen megkezdett alkotmányos ellenállásba és a városi közgyűlések is a politikai események hatása alatt fiókparlament színezetet öltenek. Midőn a politikai hullámok lecsendesednek, úgy látszik, hogy Nagykőrösre is eljut a XX-ik század fejlődést követelő szelleme. 1908 elején már a Nagykőrösről Pótharasztpusztán és Budapestre vezető vasút terve foglalkoztatja a közvéleményt. Majd újra előveszik a kécskei vasút tervét. Ezek a jelek mutatják, hogy a közvélemény kezd ráeszmélni arra, hogy Nagykőrös fejlődése környék nélkül zsákutcába kerül. Ugyanerre az időre esik a nagykőrösi villanytelep felépítése is, mely Nagykőröst legalább külsőségekben a modern fejlődéshez viszi közelebb. Kulturális tekintetben e korszak legjelentősebb eseménye Arany János nagykőrösi szobrának felállítása és leleplezése, amikor Strobl Alajos ez a sikerült alkotása és a vele kapcsolatos ünnepségek Nagykőrösre terelik az ország figyelmét.

Ebben a korszakban a fejlődés főleg abban nyilvánul meg, hogy a kőrösi nép szorgalma megteremti Nagykőrösön a magyar kerti termék kivitel egyik centrumát. A nagykőrösi saláta, a nagykőrösi uborka, a nagykőrösi meggy kezd világmárkává fejlődni és ez maga után vonja széles néprétegek vagyonosodását. A fejlődés menetének érzékeltetésére felsorolunk néhány statisztikai adatot, mely a nagykőrösi vasútállomásról elszállított kerti termékek mennyiségére vonatkozik. Eszerint az uborkakivitel 1900-ban 3.381.040 kg-ot tett ki és ez a szám 1913-ban 9,090.176 kg-ra emelkedett fel. Ugyanezen idő alatt a salátakivitel 545.100 kg-ról 668.035 kg-ra, a szőlőkivitel 84.050 kg-ról 324.920 kg-ra, a gyümölcskivitel 3,358.630 kg-ról 4,865.105 kg-ra emelkedett. Ugyanezen korszakban a Nagykőrösi Gazdasági Egyesület megalakulásával megindul Nagykőrösön az első kisgazda alapon álló társadalmi szervezkedés, a hetenként háromszor megjelenő Nagykőrös és Vidéke képében pedig a

dés, a hetenként háromszor megjelenő Nagykőrös és Vidéke képében pedig a tatták, hogy végre Nagykőrösön is megindul az a nagy erjedés, amit egy szóval XX-ik századnak neveznek. Ilyen viszonyok között villámcsapásként érintette a várost a világháború kitörése.

A négy és fél éves háború erkölcsiekben és anyagiakban kiszámíthatatlan veszteséget okozott a városnak. A háborúba kb. 7500-an vonultak be. Véráldozat hősi halottakban 1250. A hadiözvegyek száma 280, a hadi árváké 93. De éppen ilyen nagy veszteség, hogy a háború alatt egy egész nemzedék nőtt fel, mely nem ismerte az apai kéz jótékony szigorát és az iskolai nevelés teljességét, aminek következtében az az új nemzedék nem örökölte a 500 éves város szigorú erkölcsét. De megérezték a férfikéz hiányát a nagykőrösi gazdaságok is és a világháború végén termelésünk mértéke és értéke csak az árnyéka volt a háború előttinek. Ezek a veszteségek egyszersmind jelzik a háború utáni városigazgatás feladatait is, melyek a szociális megértés intézményes kialakításával a termelés szervezésével és az állampolgári nevelés új eszközeivel vannak kapcsolatban.

Ennek a nagy munkának megvalósításánál nagy segítséget jelent, hogy a világháború nemcsak rosszat, de jót is hozott a városra. A nagy háború alatt a város férfi népessége akkora területet járt be, amihez képest a népvándorlás csak vasárnap délutáni kirándulás volt. Ez alatt a nagykőrösiek megismerkedtek más városokkal, más nemzetek fiaival, más szokásokkal és azt a sok szépet, jót és hasznosat, amit tanultak, igyekeznek saját körükben is megvalósítani. Ezzel Nagykőröst eljegyezték a haladásnak és innen magyarázható, hogy a háború után egy olyan új korszak köszöntött Nagykőrösre, amelyről Magyarország vezetőlapja azt írja, *hogy tíz év alatt több történt itt a haladás érdekében, mint a háború előtt 300 éven keresztül.* Míg azonban idáig jut a város, sok megpróbáltatást kellett átszenvednie.

A világháború harmadik évében Póka Károly állásáról leköszönt és a képviselőtestület *ifj. Jalsoviczky Sándort* állította helyére. Az új polgármester közigazgatási tapasztalatok nélkül jutott a város élére, ezenkívül a világháború következtében csak megfogyatkozott tisztikar állott rendelkezésére, aminek következtében Jalsoviczky Sándor polgármestersége nem tudott a város fejlődésének tényezőjévé emelkedni. Érezte ezt az új polgármester is és midőn 1918 őszén a forradalom szele végig szánt a városon, állásáról leköszönt. Ekkor a helyzet egészen vígasztalannak látszik. A piactéren üzleteket fosztogat a csőcselék. A 48-as eszmék diadalra jutását ünneplő vezetők tanácstalansága és bátortalansága már azzal fenyegette a várost, hogy itt is uralomra jut az anarchia. A nagykőrösi nemzeti tanács elnöke, *dr. Kökény Dezső*, fegyveres katonákkal behatol a városházára és átveszi a közhatalmat. Ebben a helyzetben is azonban felülkerekedett a nagykőrösi józanság, a szenvedélyek lecsillapultak és a forradalmi állapotot a városi képviselőtestület törvényesíti, midőn *dr. Kökény Dezsőt* megválasztja polgármesternek. Az ő személyében egy széles látókörű és a város szükségletei iránt érzékkel bíró vezető kerül Nagykőrös élére, de akkor a közviszonyok még nem voltak alkalmasak alkotó munkára. Jött a kommunizmus és ezzel a munkástanács, mely a városigazgatásban a hozzá nem értés diktatúráját valósította meg. A direktórium maga is tudatában volt gyengeségének és dr. Kökény Dezsőt megtartotta maga mellett. Ismét a nagykőrösi józanság javára írhatjuk, hogy a direktórium, ha jót nem tudott csinálni, rosszat sem csinált és így a vörös rémuralom események nélkül telt el a város felett.

A kommunizmus után jött a román megszállás, mely anyagiakban ismét tetemes károkat okozott. Dr. Kökény Dezső a közhangulat nyomása alatt távozott a polgármesteri székből és éveken keresztül a város igazi vezető nélkül maradt, mert *dr. Szigethy László* főjegyző, ki, mint h. polgármester állott a város élén és *Faragó József* kir. tanácsos, ki két évig volt a város polgármestere, csak adminisztratív polgármesterek voltak, akik nem tudták megtalálni a kapcsolatot a közvéleménnyel és a korszellemmel, minek következtében nem tudták a várost a fejlődés és haladás útjára terelni.

Ily előzmények után foglalta el 1924 május 3-án a város közönségének óhajtására *Dezső Kázmér* a polgármesteri széket, aki az évtizedes tespedés után egy mindenre kiterjedő programmot dolgozott ki abból a célból, hogy Nagykőrös város kulturális multjának és gazdasági jelentőségének megfelelő helyet foglaljon el a magyar városok sorában. A programm megvalósítására Nagykőrös város a Magyar Egyesített Városi Kölcsönből 116.862 dollárt vett csak igénybe, míg a szükséges többi összeget jövedelmi forrásainak jobb kihasználása révén teremtette elő.

A már végrehajtott beruházások a következők: 1. Városmajor és tűzoltólaktanya építése. 2. Ártézi kút fúrása. 3. Telekvásárlás. A megvásárlott

telkek részben városszabályozási célokra, részben Nagykőrösön létesítendő állami építkezések — járásbíróság, pénzügyi palota, póstaépület, államrendőrségi palota — céljaira szolgálnak. 4. nyolc kültelki iskola építése. 5. Vásártér kezelőhivatal létesítése. 6. Útépítés. 7. A beruházási programm fontos részlete a városi üzemek és vállalatok reorganizálása. Ennek megvalósítása céljából a város közönsége a Községi Takarékpénztár háború alatt elértéktelenedett alaptőkéjét felemelte, a városi kertészet modern üvegházakat létesített, a városi villanytelep távvezetékek felállítása révén a környékbeli községeket is érdekkörébe kapcsolta. Ezek a beruházások nemcsak fontos közszükségleteket elégítettek ki, de éppen a legnehezebb években munkát, kenyeret adtak a város iparának és ezzel kezdői voltak a háborúban felzaklatott emberi szenvedélyek pacifikálásának. Így szervesen kapcsolódtak bele abba a másik munkába, melyet Nagykőrös város közigazgatása a háború sebeinek meggyógyítására és korszerű szociális szükségletek kielégítésére végzett. Ennek a munkának az egyes állomásai: a városi szeretetház berendezésének felújítása és szervezetének modern alapokra való fektetése, a városi árvaház megnyitása a hadiárvák számára, külterületi orvosi állás szervezése, anya- és csecsemővédő-intézet felállítása, tüdőbeteggondozó intézet létesítése. Legközelebb megoldásra kerülő kérdések a járványkórház kibővítése és fertőtlenítő intézet felállítása, napközi otthon létesítése, ártézifürdő építése, 100 ágyas közkórház felállítása, melyekre vonatkozólag a városi képviselőtestület már határozott és a határozatok végrehajtása is folyamatban van.

Másik fontos feladat volt a világháború után Nagykőrösön a közigazgatásnak a termelésbe való bekapcsolása, mely egybeesik a város jelenlegi polgármesterének, Dezső Kázmérnak megválasztásával, aki midőn 1924-ben Nagykőrös város polgármesteri székét elfoglalta, rövidesen megállapította, hogy Nagykőrös város legégetőbb problémája a gyümölcs- és zöldségértékesítés kérdésének megszervezése, melynek kielégítő megoldásától függ, hogy a város minden lakója megtalálja egyéni boldogulásának alapját. Éppen ezért Nagykőrös rendezte az egész Alföld termelő és kereskedő érdekeltségeinek, továbbá a földmívelésügyi és kereskedelemügyi minisztérium, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Máv. igazgatóságának bevonásával 1925. április hó 17. napján az első magyar gyümölcsértékesítési kongresszust. Ezen értekezlet a földmívelésügyi kormány figyelmét ráterelte a kerti termék kivitel fontosságára és végső kifejlődésében a magyar exportintézet megalapításához vezetett.

De nemcsak országos viszonylatban, hanem helyileg is fontos missziót teljesített a nagykőrösi közigazgatás ezekben a kérdésekben. Így Nagykőrös város képviselőtestülete 1929. február hó 19. napján Dezső Kázmér polgármester javaslatára szabályrendeletet alkotott a gyümölcs-, zöldség- és főzelékfélék piaci forgalmának emeléséről és azok kivitelének fokozásáról. Ezen szabályrendelet megalkotásával Nagykőrös város intézményesen lefektette annak a munkának alapelveit, amellyel Nagykőrös város közigazgatása elősegíti a gyümölcs-, zöldség- és főzelékfélék kivitelét.

Ép ilyen nagy eredményeket ért el azonban Nagykőrös a termelés újjászervezése terén is. Ebben a vonatkozásban első helyen kell felemlítenünk, hogy itt állította fel a m. kir. földmívelésügyi minisztérium az első téli gazdasági iskolát és vele kapcsolatban a háztartási tanfolyamot, amelynek révén Nagykőrösön minden gazdaifjú elsajátíthatja a gazdálkodás tudományának legújabb vívmányait. A gazdasági szakoktatás kérdésével szerves vonatkozásban van az is, hogy a város elhatározta az általános ismétlőiskolák helyébe egy önálló gazdasági népiskola felállítását, amelynek révén az elemi iskolából kilépő ifjak azonnal szakszerű gazdasági kiképzésben fognak részesülni. A közigazgatás ezirányú működéséhez tartozik végül, hogy Nagykőrös város képviselőtestülete kimondotta, hogy egy 15 kat. hold kiterjedésű törzsgyümölcsöst és csemetekertet létesít, ahol minden kőrösi termelő olcsó áron, a nagykőrösi talajnak megfelelő és a földmívelésügyi kormányzat tömegtermelési programmjához alkalmazkodó gyümölcsfacsemetéket és oltványokat fog kapni. Végül a világháború után közigazgatási feladat volt a háborús nemzedék nevelésének kiegészítése is. Itt az iskolánkívüli népművelés és testnevelés szerveinek kiépítése körül Nagykőrös szintén vezető szerephez jutott Pestmegye városai között. Ennek a munkának legszebb bizonyítéka, hogy Pest vármegye alispánja Pestmegye népművelési tevékenység jutalmazására alapított vándordíját Nagykőrösnek ítélte.

Ezen kívül is sok jelét láthatjuk a város kulturális újjáéledésének. A Dezső Kázmér polgármester által alapított *Arany János Társaság* ma az

ország legismertebb irodalmi társasága. 1927-ben nagy részben a polgármester adományaiból a városi képviselőtestület felállította a városi múzeumot és könyvtárt. A ref. egyház gimnáziuma és tanítóképzőintézete mellé polgári fiúiskolát is szervezett. Komoly tárgyalások folynak egy zeneiskola felállítására. A városban 3 heti lap mellett egy irodalmi lap is jelenik meg, stb.

Az elmult évtizedek folyamán a legelhanyagoltabb kérdés volt Nagykőrösön a város képének megfelelő kialakítása. Ezen a téren is nagy fejlődés tapasztalható az utolsó 5 év alatt. A város középpontján egy modern park létesült, amelynek közepén nyert elhelyezést Zala György egyik legsikerültebb műve, a carrarai márványból készült hősi emlék a világháborúban hősi halált halt 1250 nagykőrösi polgár emlékszobra. Az 1914. július 27. napján megindult világháború a magyarság örök dicsősége és örökké égő sebe lesz, míg csak magyar él ezen a földön. Az egész világ ellen 51 hónapon keresztül dicsőségesen álltuk a harcot, vitéz katonáink felett ragyogott állandóan a győzelem csillaga és a harc vége mégis szegény hazánk feldarabolása lett. Ennek a tragikus sorsnak víziói ihlették meg legnagyobb élő szobrászunkat: Zala Györgyöt, midőn megalkotta Magyarország legművészibb hősi emlékművét.

A hatalmas emlékmű, mely — Zala György legújabb alkotása — talapzattal együtt 8 méter magas, a gyászbaborult Hungáriát ábrázolja, mellette egy harcrakész oroszlán, mint a magyar hősiesség és elszántság szimbóluma. A carrarai márványból készült főalakok mellett bronz domborművek díszítik a talapzatot. Ugyancsak bronzból van az öt tábla is, melyre felvették Nagykőrös 1250 hősi halottjának a nevét. A szobor hatalmas méreteit legjobban érzékelteti, hogy az egyik főalaknak a súlya 50 métermázsa, a másiké pedig 35 métermázsa. A szobor felállítása a 80.000 pengőt meghaladta.

A leleplezés országos ünnep keretében 1927. jún. 12-én történt, amelyen résztvett a Kormányzó Ur, több kir. herceg, továbbá az ország első közjogi, katonai és politikai méltóságai. Az emlékbeszédet József kir. herceg tartotta.

Az új szobor Nagykőrös városnak egy most felnyitott terén van elhelyezve, amely éppen a szoborról Hősök tere elnevezést nyerte. Ezt a teret a leleplezés után parkírozták, hogy a keret is teljesen méltó legyen a monumentális emlékműhöz, amely e nemben nemcsak Magyarországon, de az egész világon páratlan szépségű műalkotás. Az emlékmű felállítása Nagykőrös város közönségének áldozatkészsége mellett Dezső Kázmér polgármester művészi érzékét dicséri, ki 1923. nov. 20. óta — mikor is indítványára a képviselőtestület kimondotta a emlékmű létesítését — állandóan tevékenykedett a nagy terv minél impozánsabb megvalósításán.

A XX-ik század Nagykőrösről szóló ismertetésünk nem lenne teljes, ha meg nem emlékeznénk a városi üzemekről. A legjelentősebb városi vállalata Nagykőrösnek a *Nagykőrösi Községi Takarékpénztár*, mely 7 évtizedes multra tekinthet vissza. A takarékpénztár gondolatának szállásesinálója Nagykőrösön *Tanárky Gedeon*, a városnak volt főjegyzője és első országgyűlési képviselője volt, aki már 1853-ban mozgalmat kezdett abból a célból, hogy a lakosság takarékossági hajlamának nevelésére és hitelszükségletének kielégítésére a város közönsége egy községi takarékpénztárt állítson fel. Ez a mozgalom eredményezte, hogy 1854-ben, midőn a főszolgabírói hivatal megküldte a városi tanácsnak a községi takarékpénztáraknak felső helyen jóváhagyott tervezetét, az eszmét az egész város közönsége örömmel fogadta. A takarékpénztár felállítását a községi választmány 1857. aug. 4-én határozta el, de az intézet tényleg csak 1860-ban kezdte meg működését. A város az intézet számára 10.000 forint üzleti tőkét biztosított. Az alapszabályokban az üzem célja a következőkben volt lefektetve: a szegényebb néposztályok apró megtakarításának megőrzése és gyümölcsöztetése s így egyrészt a takarékosságnak és a tőkék képzésének előmozdítása, másrészt hitelnyujtással a földmíves, ipar, kereskedelem s általában a közvagyonosodás előmozdítása. A háborús pénzromlás után a város közönsége sietett az intézet segítségére, amelynek eredményeképpen az intézet saját tőkéje ezidőszerint 440.000 pengő. A másik nagy üzem a város villamtelepe, mely 1909. évben létesült. A telepet a Magyar Siemens-Schuckert-Művek R. T. budapesti cég készítette. Ugyanez a cég az elkészült villamosművet koncessziós alapon 50 évre bérbevette. 1926. júl. 1-én Nagykőrös város az üzembérlő cégtől a telepet közös megegyezés alapján ellenszolgáltatás nélkül átvette és azóta házikezelésben tartja fenn. A telep fejlődése a legújabb időkben indult meg. 1927. évben a város Lajosmizse nagyközséggel, 1928-ban pedig a honvédelmi minisztériummal Örkény-tábor világítására kötött

áramszolgáltatási szerződést. Ezenkívül tárgyalások folynak áramszolgáltatásra vonatkozólag több községgel. A lajosmizsei távvezetéket, mely 22 km. hosszú, az üzem saját költségén házilag építette ki és Lajosmizsén az áramszolgáltatás 1928. márc. 16-án kezdődött. 1924. óta a telep éjjel-nappal szolgáltatott áramot. Az üzemek sorában harmadik Nagykőrös város központi szeszfőző üzeme, mely egy kényszerhelyzetnek köszönheti létrejöttét. Midőn ugyanis a törvényhozás intézkedéseket tett a kisüstön való pálinkafőzés megszüntetésére, Nagykőrös város közönsége kénytelen volt központi szeszfőzdét felállítani, hogy a város megsemmisüléssel fenyegető szeszterme lését megmentse. Ebből a kényszerűségből született meg 1917-ben a fenti városi üzem, amely szükséges tőke hiányában mai napig sem tudta működését nagyobb arányokban megkezdeni, illetőleg hivatását céljának megfelelően betölteni. Ezidőszerint az üzem a saját számára való szeszterme lés mellett bérfőzéssel és ecetgyártással is foglalkozik. Mivel az üzemnek nagyobb forgótőke nem áll rendelkezésére, a felsorolt üzletágak közül csupán a bérfőzés az, ahol az üzem nagyobb jövedelmezőségre tehetne szert. Itt viszont szembetalálja magát a községi szeszfőzdékké átalakult kisüstökkel, melyeket a gazdaközönség előszeretettel keres fel. Ilyen körülmények között a város az üzemet nem fejleszti, csupán arra fordít gondot, hogy a bevételeket a kiadások mértékéig fokozza és így az üzem berendezését és szervezetét a város közönségének megterhelése nélkül fenntartsa. Speciális városi üzemek: a községi szeszfőzdék, melyeknek száma 14.

A város legjelentősebb üzeme — ősi birtoka — Pusztapótharaszt. Nyáregyháza község határában Budapesttől 22 km.-re fekszik. Pótharasztpusztát Nagykőrös város a legrégibb időktől kezdve haszonbérbe adás útján hasznosítja. Az egész terület kisebb parcellákra van felosztva, melyeket a város 6 évenként nyilvános árverésen ad bérbe. Az 1881. évi kat. felmérés adatai szerint a puszta egész területe 9790 kat. hold, melyből szántóföld 4681 kat. hold, kert 3 kat. hold, rét 499 kat. hold, legelő 1849 kat. hold, erdő 1921 kat. hold, nádas 211 kat. hold és a többi földadó alá nem eső terméketlen terület. Azóta a terület nagysága annyiban változott, hogy a földbirtokrendezés során megváltás alá került 493 kat. hold és a város közönsége vitézi telek nek felajánlott 24 kat. holdat és így jelenleg a város tulajdonát képezi 9276 kat. hold. A művelési ágban annyiban következett be változás, hogy a város azóta is állandóan folytatja a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területek erdősítését és így a beerdősített terület nagysága már felülmúlja a 2700 kat. holdat, melyen felül a város a közeljövőben még további 1300 kat. holdat fog beerdősíteni. Ilymódon Pusztapótharaszt ma Pestmegye egyik legjelentékenyebb vadászterületévé fejlődött, amelynek értékét emeli az 1928-ban épült emeletes vadászkastély, ahol Magyarország legelőkelőbb vadászai szoktak megfordulni — köztük gróf Bethlen István miniszterelnök is. A pusztának jelentőségét a város háztartása szempontjából a következő adatok világítják meg: Az 1930. évi költségvetés szerint a városnak az erdőgazdaságból várható jövedelme 40.000 P, a földhaszonbérből várható jövedelem 172.000 P, egyéb jövedelmek 5000 P. Ezzel szemben az összes kiadás 40.000 P. Ezek a számok azt jelentik, hogy a város tiszta jövedelme a pusztából holdanként 17 P, ami a befektetett tőke 4%-os gyümölcsöztetésének felel meg. Nagykőrös város vezetősége évek óta foglalkozik a puszta fokozottabb gazdasági kihasználásának tervével, melynek révén remény van arra, hogy a város a pusztából származó jövedelme révén enyhítheti polgárságának adóterheit.

A hasznosítási terv első részlete az erdősítésnek mindazon területekre való kiterjesztése, amelyek mezőgazdasági művelésre nem eléggé alkalmasak. Ennek megvalósítása céljából Nagykőrös város az elmult évek folyamán külön erdőmesteri állást szervezett és az új erdőmester 1930. január hó 1. napján már meg is kezdte működését. Tervbe van véve egy 200 kat. hold területű gyümölcsös létesítése is. A gyümölcsös a tömegtermelés alapján lesz berendezve, úgy, hogy itt a város kizárólag csak néhány fajta almát, szilvát és barackot fog termelni és így az első gyakorlati példát fogja szolgáltatni az egyöntetű gyümölcsfajták nagy mennyiségben való termesztésére. A jobb gazdasági hasznosítás harmadik részlete a puszta egyes részeinek házikezelésbe való vétele. A mai rozsárak mellett ugyanis a bérlők nem képesek teljesíteni fizetési kötelezettségeiket és így a városnak már most gondolkodni kell arról, hogy az elmaradt jövedelmet más formában pótolja. Ebből a célból Nagykőrös város közönsége házikezelésbe vette már a puszta egyik 1000 holdas részletét, ahol mezőgazdasági szeszgyárat, csikótelepet, juhászatot és tehenészetet rendez be.

Ezek a tervek Nagykőrös mellett jelentőséggel bírnak a székesfővá-

rosra is. A puszta északi része Budapesttől alig 22 km.-re terül el és így szinte predesztinálva van arra, hogy egyik legjelentősebb tényezője legyen Budapest ellátásának. Ennek pedig egyedüli akadálya az volt, hogy a pusztáról Budapestre nem vezet megfelelő kiépített út. Most azonban építés alatt áll az a vármegyei műút, mely biztosítani fogja a közvetlen összeköttetést a székesfővárossal. Igy semmi akadálya nem lesz annak, hogy megfelelő gépjármű összeköttetés fejlődjön ki, amelynek révén a pótharaszti termények negyedóra alatt eljuthatnak Budapestre és a budapestiek pedig ugyancsak negyedórák alatt elérhetik Pótharasztpusztát, ahol megtalálják mindazt a szépséget, magyar sajátosságot, amit a magyar Alföld nyujtani képes.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint 28.701 lélek. Magyar: 28.499, német: 78, tót: 40, cigány: 41, román: 8, egyéb: 35. Róm. kath.: 10.033, ref.: 17.781, ág. ev.: 267, unit.: 3, g. kel.: 16, izr.: 578, egyéb: 23. *Házak száma:* 5651. Az 1930. évi népszámlálás szerint a városban 28.584 lélek és 6254 ház van.

Területe: 66.810 kh., melyből a városé: 1534 kh. Szántó: 43.379, rét: 7574, legelő: 2599, erdő: 5625, szőlő: 4291, kert: 363, nádas: 69, egyéb: 2910 kh. A város határán kívül Nagykőrös tulajdonát képezi Nyáregyháza község határában Pótharaszt puszta, melynek területe 9600 kh.

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Polgármesteri hivatal

Tel.: 1.

Polgármester: *Dezső Kázmér.*

Nagykőrös városnak Dezső Kázmár a szó legteljesebb értelmében polgármestere. Együtt érez a város valamennyi lakójával és minden nagykőrösi ember egyéni boldogulását a szívén viseli. Ennek következtében polgármesteri működése a város életében korszakalkotó és egyes ténykedéseinek nyomát megtaláljuk nemcsak a szorosan vett közigazgatás és városigazgatás körében, de a társadalmi élet egyes megnyilvánulásaiban és a város gazdasági fejlődésének a kialakulásában is.

Nagykőrösön született 1883. nov. 23-án. Családja a Dunántulról került Nagykőrösre, ahol a család még 1572-ben a vasmegyei Pusztdarócra királyi adományt nyert és nemesi előnevet is ezen donáció után vezeti. Apja néhai dr.Dezső Gyula nagykőrösi tanár, aki több kötetre terjedő költeményt, színdarabot, jogi és poltikai munkát írt. Anyja baranyanádasdi Feichtinger Oktávia, a híres botanikus dr. Feichtinger Sándor leánya Nagykőrös városának egyik legvilágláttottabb embere, aki beutazta Európa legnagyobb részét és az Észak-Amerikai Egyesült Államok több államát. 1912-en feleségül vette Mentovich Klárát, Mentovich Ferenc költőnek unokáját, mely házasságból 4 gyermeke van. A világháborúban 1914. augusztus 5-től 1918. novmeber 18-ig folytonosan katonai szolgálatot teljesített.

Hivatalosan pályáját a Magyarosság című politikai napilapnál kezdte, 1907. november hó 1-én lépett Nagykőrös városánál közigazgatási szolgálatba és 1908. ápr. 15-én a nagykőrösi városi rendőrség alkapitánya lett. Itt teljesített szolgálatot egész a rendőrség államosításáig 1919. dec. 31-ig. Közben a kommün kitörése után az akkor már megszállt Pozsonyba menekült s a kommün egész ideje alatt ott tartózkodott. Pozsonyban a csehek üldözésének volt kitéve, akik Teresienstaadtba hurcolták és ott fogságba vetették. A cseh fogságból kiszabadulva családjával együtt Pozsonyból Bécsbe menekült, ahol 9 hónapig tartózkodott.

A rendőrség államosításakor távolléte következtében mint rendőrkapitányt rendelkezési állományba helyezték és mint ilyet választotta meg Nagykőrös város 1922. dec. 22-én helyettes főjegyzővé, majd 1923. jun. 23-án főjegyzővé. Mint főjegyző, a város közigazgatásának irányításánál csakhamar vezetőszerephez jutott és a város képviselőtestülete 1924. május 3-án hatalmas szótöbbséggel megválasztotta Nagykőrös város polgármesterének. Innentől kezdve Dezső Kázmár élete annyira összekapcsolódott Nagykőrös város történetével, hogy attól elválasztani nem lehet. Épen ezért polgármesteri működésének részletes ismertetését könyvünk egy másik fejezetében adjuk — Nagykőrös a XX-ik században cím alatt. Mivel nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, e helyen csak néhány szóval mutatunk rá arra a korszakalkotó munkára, mellyel Dezső Kázmér Nagykőröst a kultura és szociális intézmények terén a Duna-Tiszaköze vezetővárosává fejlesztette. Kulturális téren kifejtett működéséből kiemeljük, hogy az iskolánkivüli népmüvelés intézményes megalapozásával az analfabéták számát annyira lecsökkentette, hogy ezen munkásság terén Pest megye összes városai és községei között Nagykőrös lett az első, amit dr. Erdélyi Lóránt alispán azzal honorált, hogy

a „Pestmegye" című lap e célra alapított vándorserlegét Nagykőrösnek ítélte. Dezső Kázmér alapította meg a 9 évig Nagykőrösön tanárként működött Arany János kultuszának ápolására a Nagykőrösi Arany János Irodalmi Társaságot.

Dezső Kázmér volt az első a magyar polgármesterek közül, aki megérezte, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett a városfejlesztési célok csak úgy valósíthatók meg, ha ez a munka kikerül a közigazgatás köréből és ennek következtében az evvel járó költség nem adóteherként, hanem a polgárság önkéntes hozzájárulásaként jelenkezik. Ennek az eszmének a megvalósítására hozta létre Dezső Kázmér a Nagykőrösi Városfejlesztő Rt-ot, mely működésének első esztendejében felépítette Nagykőrösön a Duna-Tiszaköze legmodernebb strandfürdőjét. Ugyan e célból alapította a Városszépítő Egyesületet, mely nemcsak intenzív propagandát fejt ki a közterek és utak fásítására, csinosítására, a virág-kultusz ápolására, hanem a saját költségén létesít kisebb parkokat, szerez be padokat, szemétkosarakat, stb. Ő alapította meg Nagykőrösön a Stefánia Szövetség nagykőrösi csoportját és szervezte ujjá a Vöröskereszt Egylet nagykőrösi választmányát, melyek az Anya- és csecsemővédő intézet, továbbá a Tüdőbeteggondozó Intézet fenntartásával fejtenek ki hasznos tevékenységet és könnyítenek a város szociális terhein. A Magyar Vármegyék és Városok Országos Mentőegylete nagykőrösi fiókjának megalakításával létrehozta a nagykőrösi mentőállomást, mely intézmény szintén a társadalmi szolidaritás gondolatát hirdeti. Dezső Kázmér polgármesteri működésének kezdetén felismerte, hogy a modern közigazgatás csak akkor érhet el sikereket, ha nemcsak szorosan vett igazgatási feladatokat teljesít, hanem irányt-szabó módon vesz részt a gondjaira bízott közület közgazdasági fejlődésének a kialakításában is. Ezt a gondolatot magáévá tette a Magyar Városok Országos Kongresszusa is, mely az ő indítványára mondotta ki, hogy kebelében egy állandó közgazdasági bizottságot szervez. Ezt a gondolatot valósította meg Dezső Kázmér saját működési területén akkor, amidőn tevékenységét a kerti kivitel fejlesztésére és a termelés ujjászervezésére irányította. Ennek a munkának az eredménye, hogy ma Nagykőrös Duna-Tiszaköze kerti termék kivitelének egyik centruma mely még a mai nehéz viszonyok mellett is olyan mértékben fejlődik, hogy a szomszéd városok irigységgel tekintenek reá.

Hivatalos működéséért három ízben részesült elismerésben. Előbb a földmivlésügyi, majd a honvédelmi miniszter részesítette dícsérő elismerésben, végül pedig a nemzeti munkavédelmi felügyelőség fejezte ki működése iránt elismerését a nmv. jelvény egyidejű adományozása mellett.

Alkotásaival és terveivel úgyszólván állandóan foglalkoznak az összes magyar lapok és működése kiterjed Nagykőrösön kivül minden magyar városi ügyre és városi érdekre. Ezen működése elismerése gyanánt több országos szervezet kitüntette azzal, hogy vezetőségébe beválasztotta; igy az Országos Cserkészszövetség VIII-ik kerületének társelnöke, a Magyar Iskola Szanatórium Egyesület osztály-társelnöke, az Alföldkutató Bizottság tiszteletbeli elnöke, A Magyar Vidéki Városok Kulturális Szövetsége Sajtóbizottságának elnöke A Magyar Dalosszövetség Kecskeméti Kerültének díszelnöke, az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület ig-tagja, az Országos Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetségének elnöki tanácsának tagja, stb. Ezen sokoldalú munkásság mellett még arra is van ideje, hogy irodalmi munkásságot fejtsen ki és közgazdasági és kulturális vonatkozású cikkeivel gyakran találkozunk a magyar sajtó hasábjain.

Elnöki és közigazgatási ügyosztály

Vezetője: *dr. Gusáth György* v. főjegyző.

Marosvásárhelyen 1888-ban született, középiskolát u.ott, egyetemet Bpesten végzett, hol az áll. tud. doktorává avatták. Előbb Marosvásárhelyt városi aljegyző volt, 1924-től helyben megválasztott főjegyző. A városszépítési Egyesület Egészségügyi Biz. Nagykőrösi Felszegi Gazdász Otthon Egy. elnöke, A háborúban orosz harctéren küzdött, 1918-ban mint főhadnagy szerelt le.

I. o. aljegyző: *dr. Antal Vilmos* községi és kihágási bíró.

Helyben 1896-ban született, gimnáziumot itt, jogot Bpesten és Kecskeméten végzett. Előbb helyben ügyvédjelölt volt, 1926-ban városi I. o. aljegyzőnek választották meg. Nemzeti Munkavédelmi h. Polgári Lövész Egylet alelnöke, és számos társadalmi egy. vez. tagja. A háborúban az orosz harctéren küzdött, fogságba esett s 1920-ban az első fogolyszállítmánnyal jött haza. Mint zászlós szerelt le. Kitüntetése: kis ez. v. é.

Fogalmazó: *Pálóczi Horváth Aladár.*

Esztergomban 1890-ben született, a sárospataki jogakadémián áll. tud. államvizsgát tett. Pestvármegye közp. közigazgatásánál 1922-től teljesített szolgálatot, 1926-ban helyben közig. fogalmazónak választották meg. Városszépítő Egyesület főtitkára és számos társadalmi egyesület tagja. A háborúban 1914-től orosz harctéren küzdött, kétszer megsebesült, 1915-ben fogságba esett, 1920-ban tért haza. A Nemzeti Hadseregben 1921-ig, mint hadgy. szolgált. Kitüntetése: nagy és kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Anyakönyvvezető h.: *Szalay Ambrus.*

Gazdasági ügyosztály

Vezetője: *dr. Szabó Ambrus* tanácsnok.

Helyben 1890-ben született, középiskoláit u. itt, egyetemet Bpesten és Kolozsvárott végzett, jogtudományi doktorrá Kolozsvárott 1913-ban avatták. Pályáját mint ügyvédjelölt kezdte, a Miskolci Ügyvédi Kamara bejegyzett tagja. 1915-ben helyben joggyakornok és ügyészi helyettes megbízott, 1916-ban I. o. aljegyzővé választották meg, a Közélelmezési ügyosztály és a háború alatti rekvirálások vezetője volt. 1919-től közig. tanácsnok, polgármester helyettes. A helyi Kertészeti Egyesület díszelnöke. Orsz. Tűzoltó Testület elnöke. Növényvédelmi Biz. h. elnöke. Hadirokkant és Hadiözvegyek, Nemzeti Egy. tb. elnöke számos társadalmi egyesült vezetőségi tagja. A háborúban 1914-től küzdött.

Beosztott tisztviselők: *Raksányi Károly* erdőmérnök, *Khirer Ferenc* városgazda, *Barta Balázs* v. állatorvos, *Elschléger Elemér* m. kir. főállatorvos, *Havassy Mihály* v. főkertész.

Járlatlevélkezelő: *Papp Kálmán.*

Nagykőrösön 1897-ben született gimnáziumot és tanítóképző 2 osztályát u. itt végezte. A város szolgálatában 1923-tól az adóh.-nál, 1925-től a járatlevél kezelő hiv.-nál mint vezető működik 1926-ban választották meg. Számos társadalmi egy. tagja. A háborúban orosz és olasz harctéren küzdött, 1918-ban olasz fogságba esett, 1919-ben mint őrmester szerelt le. Kitüntetései: nagy ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Pénzügyi és adóügyi osztály

Vezető: *dr. Varga György* tanácsnok.

Helyben 1889-ben született, középiskoláit u. itt, Bpesten theológiát végzett, államtud. doktorrá Szegeden avatták. Pályáját mint ref. lelkész helyben kezdte, 1922-ben lépett a város szolgálatába. 1927-ben tanácsnokká választották. Vm. Mentők H. fiók elnöke, Ref. Egyháztanács tagja, Városi Uri Kaszinó alelnöke, K. Gazda olvasókör elnöke, több társadalmi egyesület vezetőségi tagja.

Ellenőr: *Németh Dénes.*

Számtisztek: *dr. Gerecze László.*

Helyben 1902-ben született, gimnáziumot helyben, egyetemet Szegeden végzett, hol áll. tud. doktorrá avatták. A város szolgálatába 1927-ben mint megválasztott számtiszt lépett. Uri Kaszinó, Move, Nemzeti Munkavédelmi Hiv. és számos társadalmi egyesület tagja.

Czira József, Tóth Lajos.

Adótiszt: *Varga László.* Végrehajtó: *Becser János.*

Műszaki ügyosztály

Vezető: *Tittel Károly* műszaki tanácsnok, v. főmérnök.

Helyben 1889-ben született, műegyetemet Bpesten végezte, Zombor, Arad és Bpesten magánmérnöki irodája volt, 1914-ben helyben h. tanácsnokká, 1916-ban tanácsnokká választották meg. Move Torna egylet tagja, Műszaki felügyelő, Építőiparos ifjúság díszelnöke, Városszépítő Egyesület társelnöke, Ref. Egyház tanácstagja és Gázvédelmi biz. elnöke.

Műszaki tiszt: *Büki Kálmán.*

Népjóléti ügyosztály

Vezető: *dr. Varga György* tanácsnok.

Beosztot előadó: *vitéz Kiss Albert dr.*, I. o. aljegyző.

Helyben 1892-ben született, érettségit u. itt, áll. tud. doktorátust Bpesten tett. A város szolgálatába 1919-ben mint közig. gyakornok lépett, állandóan a jegyzői ü. o.-ban dolgozott, 1924-ben I. o. aljegyzővé választották meg. A Levente Egyesület vezető főoktatója. A háborúban olasz, szerb és orosz harctereken küzdött, súlyosan megsebesült s 50 százalékos rokkant lett. Mint t. főhadnagy 1919-ben szerelt le. 1929-ben vitézzé avatták. Kitüntetése: III. o. kat. érd. ker., nagy ez., v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Közegészségügyi ügyosztály

Ügyvezető: *dr. Torday Béla*, v. tiszti főorvos, kórházi ig. és Pest vm. tb. főorvosa.

Helyben 1876-ban született, egyetemet Budapesten végzett. 5 évig kórházakon és klinikákon működött, legutóbb a Rókus kórház h. főorvosa volt. 1917-ben városi tisztiorvossá választották meg helyben. A Vörös Kereszt elnök, Megye biz. tag. A háború alatt orvosfőnök, Debrecenben kórház parancsnok és sebészorvos, az orosz harctéren egy sebészeti csoport, 4. hadsereg sebészeti osztályvezető orvosa volt, mint orvos szds. Kitüntetései: Ferenc József-rend lovagja, Koronás arany érd. kr., Sign. Laud., II. o. Vörös Ker. tiszti jelvény.

Külterületi orvos: *dr. Kiss Dénes.*

Fogalmazó: *Szigeti Ferenc.*

Közművelődési ügyosztály

Vezető: *Tittel Károly* műszaki tanácsos.

Beosztot előadó: *Nagy Lajos* közig. gyakornok, a városi könyvtár és múzeum vezetője.

Népm. gondnok: *Hankovszky Károly* közs. el. isk. ig.

Árvaszék

Elnök: *Dezső Kázmér* polgármester.

Előadó ülnök: *dr. V. Szücs Lajos.*

Helyben, 1895-ben született, érettségit u. itt áll. tud. doktorátust Bpesten tett. Nagykőrös város szolgálatában 1919-ben mint díjnok lépett. 1923-ban h. árvaszéki ülnök lett, 1924-ben állásába megválasztották. A helyi Uri Kaszinó és Vörös Kereszt Egylet jegyzője. A háborúban az orosz harctéren küzdött, 1918-ban mint hadgy. szerelt le. Kitüntetése: kis ez., v. é., Károly cs. ker.

Közgyám: *Huszár Sándor.*

Helyben 1886-ban született, gimnáziumi majd kereskedelmiből különbözeti érettségit u. itt tett s egy évig a kereskedelmi pályán működött. Nagykőrös városánál 1920-ban közgyámnak választották meg. Számos társadalmi egysület tagja. A háborúban orosz harctéren küzdött, megsebesült s 1915-ben fogságba esett. Mint t. hadnagy 1920-ban szerelt le. Kitüntetései: kis ez v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Városi tiszti főügyész: *dr. Dalmady Lajos.*

Városi számvevőség

Főszámvevő: *Dobos Gyula.*

Kiskunfélegyházán 1881-ben született, gimnáziumot ott végzett, jegyzői oklevelet Bpesten nyert. Működését helyben 1908-ban kezdte, előbb az adóügyi osztálynál közig. gyakornok, majd közig. fogalmazó, alszámvevő volt, 1916-ban számvevőségi főnökké választották meg. A Városi Önk. Tüzoltó Test. főparancsnoka, Mentő Egyesület ügyvezető igazgatója.

Alszámvevő: *Nagy Ferenc.*

Számtiszt: *Danóczy Lajos.*

Helyben 1900-ban született, érettségit u. ott tett. Absolvált jogász. Az áll. számviteltan letétele után a város szolgálatába lépett. számtisztnek 1924-ben választották meg s az adóhivatalnál nyert beosztást. 1930-tól a vármegyei m. kir. mellérendelt számvevőségnél számtiszt. Számos társadalmi egyesült vezetőségi tagja.

Városi pénztár

Pénztáros:: *(Üresedésben).*

Pénztári ellenőr: *Székely József.*

Helyben 1886-ban született, gimnáziumot és ref. tanítóképzőt itt végzett. Működését mint tanító Belényesen kezdte, kiutasítsa után 1919-ben tért vissza szülővárosába, 1921-ben lépett a város szolgálatába, mint számtiszt. 1924-ben pénztári ellenőrnek választották meg. Városi Dalegysület titkára, Uri Kaszinó igazg. A háborúban szerb, orosz, olasz, oláh harctereken 29 hónapig küzdött. 1918-ban mint hadnagy szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker.

Fogyasztási adóhivatal

Vezető: *Donáth György.*

Nagykőrösön 1882-ben született, gimnáziumot itt végzett. Katona éveinek letöltése után 1906-ban a pénzügyőrség szolgálatába lépett, hol 1922-ig működött; mint fővigyázó vonult nyugdíjba. 1925-től a városi fogyasztási adóhiv. ügyvezetője. 5 kh. szőlőjén saját maga gazdálkodik. Több társadalmi egyesület tagja. A háborúban orosz harctéren 19 hónapig küzdött, mint tűzmester szerelt le. iKtüntetései: z. érdem ker., Károly cs. ker.

Testnevelési és népgondozó kirendeltség

Vezetője: *Bleszkányi Lajos* altanácsnok.

Iktató: *Danóczy Sándor.*

Helyben 1886-ban született. gimnáziumot is itt végzett. A város szolgálatába 1906-ban lépett, 1910-ben iktatónak választották meg. Számos társadalmi egyesület tagja. A háborúban, szerb, olasz és orosz harctéren 34 hónapig küzdött, utóbbin megsebesült. Kitüntetése: Károly cs. ker., seb. érem.

Közp. kiadó és kézbesítő hivatal

Vezetője: *Darányi Lajos.*

Irattáros: *Ujváry Ferenc.*

Helyben 1880-ban született, gimnáziumot itt végzett. Előbb édesatyjánál gazdálkodott, a város szolgálatába 1904-ben mint díjnok lépett, 1908-ban árvaszéki iktató lett. 1924-ben irattárnoknak választották meg. Uri Kaszinó tagja.

Törvh. útmester: *Mező István,* Szolnoki út 131.

Sárbogárdon 1898-ban született. középiskoláit Székesfehérváron végezte. Útmesteri vizsgát 1930-ban tett. 1928-tól látja el az utbiztosi teendőket. Útmesteri állása előtt Sárbogárdon vármegyei tiszt volt. Tagja az Uri Kaszinónak. Háborúban román fronton harcolt, majd orosz és olasz frontra került, ahol súlyosan sebesült, bal karját a gránát szétroncsolta, olasz fogságba esett. 50 százalékos rokkant lett. Nagy ez., kis ez., bronz v. é. tulajdonosa.

Hordójelző hivatal

Vezetője: *Kőrösi Jenő.*

Csongrádon 1883-ban született. Iskoláit Monoron végezte. 1909-től a hordójelző hivatal vezetője és hatósági mázsáló. Move frontharcos szöv. és Iparos Olvasókör tagja. A háborúban oláh és orosz harctéren 30 hónapon át küzdött, megsebesült. Kitüntetése: kis ez. v. é., Károly cs. ker.

Városi Tűzoltó Testület

Tóth Lajos ig. tanító kezdeményezésére 1897-ben alakult a város erkölcsi és anyagi támogatásával. Jelenlegi létszáma 30 önkéntes és 17 hivatásos tüzoltó. A közös szertár felszerelése: 4 motoros szívó-nyomó fecskendő, melyből 2 drb. autós, az egyik 35 hl. viztartállyal, gépezetes 18 m-s tolólétra, 3 kézierejü tüzifecskendő lóvontatással és modern szerkocsik. Átlagos kivonulás 15.

Főparancsnoka: *Dobos Gyula* főszámvevő.

Őrparancsnokok: *Hajdu Jenő Gyula.*

Bpesten 1873-ban született, 1897-től teljesít a helybeli tüzoltóságnál szolgálatot. A tüzoltóságnál önfeláldozásáért 30 éves szolg. érmet és jegyzőkönyvi dicséretet kapott. Háborúban a román fronton harcolt, 3 ujja lefagyott. Kórházi ápolása alatt legénységi tüzoltói kiképzésért, tábori parancsnoki elismerésben részesült.

Tóth Ferenc.

Helyben 1876-ban született, iskoláit is itt végezte. 1898-tól áll a helybeli tüzoltóság szolgálatában. A románok alatt tüzoltó szolgálata közben élete kockán forgott. 25 éves szolg. érem tulajdonosa. Háborúban a szerb fronton küzdött.

Városi helypénz ellenőr: *Hajdu Ambrus.*

Helyben 1873-ban született. Katonai szolgálata után a csendőrséghez ment és 3 évi szolgálat után őrmesteri ranggal leszerelt. Bpesten a Hungária gőzmalomnál nyert elhelyezést. 1919-ben mint végkielégített a céget otthagyta és 1921-től fenti állásában működik. A háború alatt mint csendőr az ország belterületén teljesített szolgálatot.

Városi gépkocsivezető és benzinkút kezelő: *Suba Jenő.*

Kolozsváron 1899-ben született, vaseszstergályos és géplakatosipart tanult Kolozsvárt 1917-ben. Előbb a csepeli tölténygyárban dolgozott, később helyben, Bpesten 1926-tól a város szolgálatában áll. A munkavédelmi egyesületnek tagja. Fivére résztvett a háborúban.

Képviselő testület

I. Hivatalból tagok: Polgármester: *Dezső Kázmér.* Közig. tanácsnok: *dr. Szabó Ambrus.* Adótanácsnok: *dr. Varga György.* Műszaki tanácsos: *Tittel Károly.* V. főjegyző: *dr. Gusáth György.* V. főügyész: *dr. Dalmady Lajos.* V. ügyvezető orvos: *dr. Torday Béla.* V. külterületi orvos: *dr. Kiss Dénes.* I. o. aljegyző: *vitéz dr. Kiss Albert.* I. oszt. aljegyző: *dr. Antal Vilmos.* Árvaszéki ülnök: *dr. V. Szücs Lajos.* V. erdőmester: *Raksányi Károly.* V. pénztárnok: *(Üresedésben van.)* V. számvevő: *Dobos Gyula.* V. alszámvevő: *Nagy Ferenc.* V. közgyám: *Huszár Sándor.*

II. Választot városi képviselők: *Benedek László* nagykereskedő (IV., Rákóczi u. 41), *Bene Lajos* földbirtokos (VII., Enyedi u. 2), *Bene László* földbirtokos (IX., Balla Gergely u. 53), *Buz Ferenc* földbirtokos (VII., Alpári u. 15), *Czirják Sándor* földbirtokos (III., Örkényi út 14), *Cseri Ferenc* földbirtokos (IX., Szolnoki út 76), *Dezső Ferenc* földbirtokos (III., Örkényi út 17), *Duzs Dénes* szabómester (I., Tázerdei u. 4), *vitéz Faragó Ambrus* tanító (VI., Kölcsey u. 15), *Fehér Sándor* földbirtokos (III., Kinizsi u. 5), *dr. Fodor Lajos* ipartest. jegyző (X., Bálvány u. 11), *Gaál Ambrus* szőlőteleptulajdonos (IV., Mentovich u. 10), *Gaál Imre* cipészmester (IV., Csokonay u. 5.), *O. Hegedüs László* földbirtokos (IV., Kecskeméti u. 13), *Hugyecz István* villanytelepi üzemvezető (II., Kossuth Lajos u. 72), *Huszár László* földbirtokos (III., Kossuth Lajos u. 46), *Jakabházi Eötvös Sándor* földbirtokos (IV., Arany János u 19), *Kaszap Balázs* földbirtokos (VIII., Esedi u. 18), *Kerekes Sándor* földbirtokos (IV., Rákóczi ut 14), *K. Kiss József* földbirtokos (VIII., Esedi u. 7), *id. Kopa Imre* földbirtokos (X., Zrinyi u. 42), *Sz. Kovács Balázs* földbirtokos (VIII., Jósika u. 4), *Kőrösi Sándor* földbirtokos (X., Losonczy u.

40), *Labancz Balázs* földbirtokos (VII., Sas u. 5), *Lengyel Sándor* földbirtokos (VI., Helmeczi u. 7), *Nemcsik Ambrus* földbirtokos (II., Kossuth Lajos u. 91), *Nemcsik Gyula* malomtulajdonos (VII., Eötvös Károly u. 4), *Olasz Imre* gimn. tanár (IV., Kecskeméti u. 19), *Patonay Elek* földbirtokos (IX., Balla Gergely u. 49), *Pesthy Balázs* ref. egyh. gondnok (VIII., Jósika u. 6), *Pesti Lajos* földbirtokos (I., Álmos u. 12), *id. Szalay Lajos* földbirtokos (X., Szolnoki út 36), *Szarvas György* építőmester (VI., Encsi u. 19), *dr. Székely Béla* ügyvéd (I., Kossuth tér 1), *dr. Szépe György* ügyvéd (IV., Rákóczi út 10), *Szücs Ambrus* földbirtokos (V., Teleki u. 13), *I. Tóth Sándor* földbirtokos (IV., Arany János u. 21), *Zombory József* földbirtokos (IX., Losonczy u. 45).

III. Virilis városi képviselők. (Az adóalap sorrendjében). *Inárcsi Farkas Ferenc* nagybirtokos (Tetétlen dűlő). *Beretvás János* korm. főtanácsos (V., Kalocsa Balázs u. 3). *Bordács Szilárd* ügyvéd (X., Losonczy u. 5). *id. Jalsoviczky Sándor* nyug. államtitkár (I., Jókai u. 10). *özv. Fáy Halász Gedeonné* földbirtokos (Budapest), meghatalmazott képviselője: *Takáts Mihály* pápai prelátus, (I., Kossuth tér 3). *dr. Hartyáni Imre* földbirtokos (Cegléd), meghatalmazott képviselője: *Danóczy Antal* gimn. tanár (VI., Szolnoki út 23). *Pláger József* gyárigazgató (I., Széchenyi tér 7). *özv. Pláger Gyuláné* háztulajdonos, meghatalmazott képviselője: *dr. Révész Ernő* ügyvéd (IV., Széchenyi tér 8). *Szabó Gyula* háztulajdonos (IV., Kecskeméti u. 1). *özv. Muraközy Gyuláné* földbirtokos, meghatalmazott képviselője: *Kovács Ferenc* ny. gimn. tanár (I., Jókai u. 5). *Beretvás Jenő* miniszteri tanácsos (Budapest), meghatalmazott képviselője: *dr. Joó Imre* ny. gimn. tanár (V., Szabadszállási u. 4). *dr. inárcsi Farkas László* nagybirtokos (Tetétlen dülő). *Pándy Sándor* földbirtokos (VII., Kecskeméti u. 36). *özv. Gál Sándorné* vaskereskedő, meghatalmazott képviselője: *Kiss Pál* földbirtokos (5. j. Nyilas d. 10). *Izsó Imre* nagykereskedő (I., Széchenyi tér 5), *Soós László* szőlőltelep tulajdonos (IV., Kecskeméti u. 5). *özv. V. Faragó Ambrusné* földbirtokos, meghatalmazott képviselő: *dr. Csutorás Sándor* orvos (X., Losonczy u. 5). *özv. Horváth Lajosné* háztulajdonos, meghatalmazott képviselője: *Borbély Endre* gyógyszerész (IV., Kossuth tér 11). *D. Szücs Judith* földbirtokos, meghatalmazott képviselője: *Bitzó Jenő* gyógyszerész (II., Bitzó G. u. 2). *Fitoss Vilmos* földbirtokos (III., Örkényi út 9). *dr. Kökény Dezső* ügyvéd (VI., Szolnoki u. 29). *Magyar Kázmér* gazd. főtanácsos (Budapest), meghatalmazott képviselője: *dr. Magyar Ambrus* okl. gazda (IV., Rákóczi u. 12). *Benedek György* nagykereskedő (IV., Rákóczi u. 13). *özv. B. Tóth Ferencné* földbirtokos, meghatalmazott képviselője: *Kerekes Balázs* okl. gazda (IV., Tompa u. 12). *Gáll Dezső* korm. főtanácsos (V., Kecskeméti u. 21). *Barta Balázs* v. állatorvos (X., Szolnoki u. 10). *özv. Kocsis Józsefné* földbirtokos, meghatalmazott képviselője: *Tisztaváry Dezső* bankigazgató (II., Kossuth Lajos u. 9). *Izinger Ferenc* magánzó (Rákosliget), meghatalmazott képviselője: *Fehér Mihály* takarékpénztári igazgató (VI., Encsi u. 12). *özv. Kupai Kovács Zsigmondné* földbirtokos, meghatalmazott képviselője: *Nagy Dezső* ny. v. pénztárnok (IV., Dalmady Gy. u. 8). *dr. vitéz Pesthy János* kir. közjegyző (VI., Barcsay u. 4). *Kardos Miklós* gyógyszerész (V., Szabadszállási u. 29). *özv. Nyáry Lászlóné* földbirtokos, meghatalmazott képviselője: *dr. Jalsoviczky László* bankigazgató (IV., Arany J. u. 25).

dr. Tanárky Árpád igazgató főorvos (Budapest), meghatalmazott képviselője: *dr. Magyar Pál* ügyvéd (I., Kossuth tér 1). *Czirják László* földbirtokos (IV., Rákóczi út 46). *Kertész Gyula* kereskedő (Budapest), meghatalmazott képviselője: *dr. Fábián József* ügyvéd (IV., Arany J. u. 34). *dr. Simon Gyula* ügyvéd (Budapest), meghatalmazott képviselője: *dr. Kiss László* ügyvéd (IV., Mikszáth u. 1). *dr. Kerekes István* földbirtokos (III., Kossuth Lajos u. 44. *Singer Mór kereskedő* (IV., Kossuth tér 9).

Városi szakbizottságok

Jogügyi bizottság.
Pénzügyi bizottság.
Gazdasági bizottság.
Egészségügyi bizottság.
Színügyi bizottság.
Fogyasztási és italadó bizottság.
Utügyi bizottság.
Tisztviselői nyugdíjválasztmány.
Állandó választmány.
Városszabályozási bizottság.
Széchenyi kerti bizottság.
Villanytelep kezelésére kiküldött bizottság.
Közp. szeszfőzdei bizottság.
A kécskei vasút előkészítésére kiküldött bizottság.
(A bizottságok elnöke a mindenkori polgármester.)

EGYHÁZAK

Róm. kath. egyházközség. Plébános: *Takáts Mihály* pápai prelátus, kiskúnsági főesperes, szőreghi apát stb. 17 éve áll a nagykőrösi plébánia élén.

Káplánok: *Kirner Ágoston, Vigh Árpád.*

Kántor: *Libássy Raymund.*

Ref. egyházközség. Lelkészek: *Patonay Dezső.*

Nagykőrösön 1869-ben született. iskoláit Bpesten, theológiát Hollandiában és Németországban végzett, tanulmányutján Svájcot utazta be. 1904-ben a szentmártonkátai gyülekezet hívta meg lelkésznek Bpestről, hol Szász Károly püspök mellett volt káplán. Itt virágzó egyházi életet teremtett s a Járási Bizottságban tevékeny résztvett. 11 évi működése után 1905-ben szülővárosa Nagykőrös választotta meg lelkészének. Nevéhez fűződik a templom teljes tataroztatása és a toronysisaknak ujraépíttetése, mely az orosz műemlékek közé is fel van véve, a gimnázium átalakítása tanítóképző céljaira. A tanítóképző mellé internátust szervezett, a gimnázium szervezése folyamatban van. Egyháza nemcsak gimnáziumot tart fenn, hanem a Dunamelléki Egyházkerülettel közösen tanítóképzőt, 22 népiskolát s legujabban a Polgári fiúiskolát is. Az Egyháztársadalmi tevékenységének gyümölcse: a Leánykör 250 taggal, Ref. Nőegylet 680 taggal, ezek vezetésében lelkésztársa: Göde Lajos támogatja. 1930-ban ünnepelte 25 éves lelkipásztori jubileumát, melyen bensőséges ünneplésben részesítették. A helyi Presbiterium, Tanítóképezde I. tanácsának lelkészelnöke, a bpesti Theológia vizsgáló biz. tagja, Kecskeméti Egyházmegyei tanács bírója, többször gimnáziumi érettségi biz. elnök, Arany János Irodalmi Társ. alelnöke, Pest vm. Törv. hat. biz. stb. tagja. A háború alatt a Vöröskereszt és Hadisegélyező Biz. elnöke volt stb. tagja.

Göde Lajos.

Kántor: *Márton Barna.*

Izr. hitközség. Elnök: *Benedek Gyula.*

Rabbi helyettes: *Grósz Dávid* anyakönyvvezető.

Kissólymoson 1866-ban született, a pozsonyi nyilvános rabbiiskolát 1889-ben végezte, Balatonfőkajáron 1892—1900-ig. Légrádon 1917-ig működött, azóta a helybeli izr. hitközség h. rabbija. A felekezeti sajtó állandó írója; önálló irodalmi munkái: Templom és iskola, (1927) Emlékezés a régiekről (1930) és több hitszónoklat. Az Orsz. Rabbiegyesületnek 25 éve tagja. Nagykőrös az első izr. hitközség, melynek istentiszteletén magyar hitszónoklatot tartottak 1818 IX. 17-én a második templom avatása alkalmával. Kinevezett katonai lelkész 1891-től.

TANÜGY

Középiskolák

Ref. Arany János gimnázium.

Igazgató: *dr. Kovács Lajos.*

Fertőszéplakon 1866-ban született, tudományegyetemet Bpesten végzett, tanári dip-

lomát 1893-ban nyert. Pápán, Komáromban 1902-től a helyi gimnázium tanára, 1911-től igazgatója. Ref. Zsinati képviselő, számos társadalmi és jótékony egyesület tagja. Szakirányú munkái helyben jelentek meg.

Tanárok: *dr Győre János.*

Abonyban 1879-ben született, középiskoláit Kiskunhalason és helyben, egyetemet Kolozsvárott végzett. Bölcsész doktorrá Kolozsváron 1914-ben avatták. A theológiai fakultáson 3 évig állami ösztöndíjat élvezett, mint tanárjelölt, majd 1902-ben állami támogatással olaszországi művészettörténeti tanulmány uton volt. Tanári pályáját Máramarossziget en 1903-ban kezdte. 1916-tól a helybeli ref. főgimnázium tanára. Arany János szobájának, Ifj Könyvtárnak őre, a gimnázium önképzőkörét több éven át vezette. Az Arany János Társaság választmányi tagja és háznagya, Orsz. ref. Tanáregyesület, Orsz. Középiskolai Tanárgyesület tagja. Városi Szépítő Egy. alelnöke, stb. tagja. Irodalmi munkássága szépirodalmi, valamint útleirások „A vasárnapi ujság" 1900-ik évfolyama közölte ismertetés keretében Jókai Mór ifjúkori történeteit az ő közlésében. Két fivére küzdötte végig a háborút Győzőt vitézzé avatták.

Szalay László.

Nagykőrösön 1888-ban született, tanulmányait Bpest, Jéna és Heidelbergben végzete, diplomát 1913-ban nyert. Működését a székesfehérvári áll. főreál iskolában kezdte. 1920-tól helyben magyar-német szakos tanár. A könyvtár őre, cserkészcsapatparancsnoka, segítő egy. jegyzője és könyvtárosa. Move, Torna és Vívó Egyesület, Arany János irodalmi társaság tagja. 8 cserkész kerület vm. ellenőrző megbízottja stb. A háborúban 1914—16-ig megszakítás nélkül az olasz harctéren küzdött, beteg lett s emiatt irodai szolgálatra osztották be. 1918-ban mint főhadnagy szerelt le. Kitüntetései Sign. Laud., nagy és kis ez., v. é., Károly cs. ker.

Banóczy Endre, Danóczy Antal, Dúzs Gergely, Harsányi Lajos, Hetey Dániel, Horváth József, dr Jánossy Sándor, Körmöczi László, Major Aladár, Olasz Imre, Tóth József, dr Tőrös László.

Gimnáziumi tanári nagykönyvtár.

Alapítása éve 1670. kb. 20.000 kötet könyvvel. Kb. 50 kötet régi ritka magyar könyv és eredeti kézirat van a birtokában. *Arany János, Petőfi Sándor, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Szász Károly, Kazinczy Br. Orczy Lőrinc, gróf Teleky József, Fáy András stb.-től.* Az új épületben 1901-ben külön termet kapott, ahol azóta őrzik Magyarország egyik legértékesebb könyvtárát.

Őre: *Szalay László* tanár

216. sz. Arany János cserkészcsapat.

Szalay László tanár, cserkésztiszt 1922-ben alapította, mai létszáma: 41. A Nemzeti Cserkésztábor táborozásán 1923-ban Megyesen súlydobással első díjat és több dícséretet nyert. Az 1920-as jamboren 5 taggal vett részt. Társadalmi téren és iskolai ünnepélyeken a rendezésből állandóan kiveszi részét. Saját gyalupadja a kézügyesség fejlesztésére, kisebb könyvtára, könyvkötődéje, asztalos műhelye, saját 30 személyes sátra az intézetben kényelmes otthona van. Évenként a szünidőben önköltségen az ország különböző helyien táboroznak.

Ref. tanítóképző. Igazgató: *Váczy Ferenc.*

Tanárok: *Csaplár Aladár, Darú Mihály, dr Juhász Vince, Littkey Péter, Osváth Ferenc, Rásky János.*

Ref. Polgári fiuiskola. Igazgató: *Olasz Imre* gimn. tanár.

Tanárok: *Rácz József* középiskolai tanár.

Békésen 1904-ben született, képzőművészeti főiskolát 1929-ben végzett. 1929—30-ban a szeghalmi reálgimnáziumnak óraadó és internátus felügyelő tanára volt, 1930-tól helyben a ref. Polgári Fiuiskola helyettes tanára. A „Polgári Iskolai Tanárgyesület" tagja.

Vitéz Torma Gábor. Varga Ödön.

Közs. polgári leányiskola. Igazgató: *Székely Karola.*

Kóródszentmártonon született, tanítónőképzőt Sepsiszentgyörgyön végzett. Mint ref. tanítónő a vukovári elemi iskolával kapcsolatos Szeretetházban kezdte működését. Polgári isk. képzőt Nagyszebenben, 1919-ben végzett. 1920-ban az Orsz. Gyermekvédő Liga megbízásából Hollandiában volt 1922-től helyben községi polg. leányiskolai tanárnő, 1925-tól igazgató.

Tanárnők: *Kaiser Gyuláné, Osváth Ferencné, Papp Erzsébet, Tóth Erzsébet.*

Elemi iskolák

Községi elemi iskolák. Igazgató: *Hankovszky Károly,* Nyársapát d. 56.

Kecskeméten 1886-ban született, iskoláit u. ott és helyben végezte. 1906-ban nyert oklevelet. Pályáját Gomba községben kezdte, 1908-tól helyben működik. 1913-tól igazgatói minőségben. 21 külterki iskolának 5 város óvódának és 7 közs. gazd. továbbképző iskolának igazgatója. Nagykőrös város népművelés gondnoka, levente oktató, a Nyársapáti Olv. Kör megalapítója és elnöke.

Arany János társaság tagja, ref vallásoktató. Háborúban szerb, orosz és román fronton küzdött, 1918-ban mint tart. hadnagy szerelt le. Kor. ez. érd. ker., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Alsójárásdi közs. el. isk., Alójárás d. 43. Tanító: *Karsay Béla.*

Somon (Somogy m.) 1882-ben született, 4 gimnáziumot Gyönkön, oklevelet Nagykőrösön 1903-ban nyert. Pályáját Tolnanémedin kezdte, innen Ocsényre, majd Lovasra került. 1913-tól helyben működik. Arany János társaság tagja. A háborúban az orosz fronton harcolt, 1916-ban szerelt le.

Árbozi isk. Árboz d. 1. Tanító: *Veress Jolán.*

Parajdon született, oklevelét a debreceni Dóczy féle tanítónőképzőben szerezte 1912-ben. Pályáját Káposztásszentmikóson kezdte (Ab. Torna m.) 12 évi tanítás után 1919-ben menekült Szatmármegyébe s egy év után ismét visszatért, majd 1924-ben az oláhok üldözése miatt elhagyta Erdélyt. Előbb mint házitanító működött és tanfeülgyelői elismerésben részesült, majd Nagykőrös város községi és később az árbozpusztai közs. isk. tanítónője lett. Ősrégi székely család sarja. Fivére küzdött a háborúban, olasz fronton megsebesült. Károly cs. ker., seb. ér. tulajdonosa.

Belső-bánomi isk. Csipvár II. d. 35. Tanító: *Pánczél Gyula.*

Magyarkanizsán 1902-ben született, oklevelet Kiskunfélegyházán nyert 1921-ben. Előbb minisztériumi tisztviselő volt, 1924-ben Jászkarajenőre nevezték ki, 1927-ben helyben a belsőbánomi iskolánál nyert beosztást. Fivére a háborúban orosz fronton küzdött, fogságba esett, 1921-ben jött haza.

Besnyői isk., Besnyő d. 35. Tanító: *Szűcs Ádám.*

Csongrádi úti isk., Fekete-d. 152. Tanító: *Páhán István.*

Felsőjárási isk., Felsőjárás-d. 58. Tanító: *Fodor István.*

Felső Cseméi isk., Csemő d. 191. Tanítónő: *Hulin Ilona.*

Felsőnyársapáti isk., Nyársapát-d. 54. Tanítónő: *Pauer Károlyné (Derzsy Aranka).*

Zilahon született, tanítónői oklevelet 1922-ben Nagyenyeden szerezte, kántori oklevele is van. Működését Makón, Hatrongyos pusztán kezdte, mint h. tanítónő, 1926-tól helyben a nyársapáti el. isk. megválasztott tanítónője. Férje állp. tiszt.

Feketei isk., Fekete-d. 152. Tanító: *K. Varga Dénes.*

Helyben 1893-ban született, tanítói oklevelet 1912-ben nyert. Működését a helybeli Tetétlen községi iskolánál 1912-ben kezdte. A háború alatt és után a helyi összes községi elemi iskolák és óvódák igazgató helyettese volt. Saját bérelt és javadalmi földön mintagazdálkodást és állattenyésztést folytat. Levente oktató, Népművelési előadó, Tantestületi megbízott és Iskolaszéki tag. A háborúban 1917-től küzdött, mint hadpj. szkv. 1918-ban szerelt le.

Gógányi isk., Gógány-d. 71. Tanítónő: *Zsiray Flóra.*

Középiskoláit Bpesten, tanítónőképzőt Pozsonyban végzett. Működését 1917-ben Zsámbékon kezdte, több állomáshely után 1927-től helyben tanítónő. Gyermekgondozónői oklevele is van, melyet 1927-ben szerzett, betegápolást a Bakay-klinikán tanult.

Hangácsi isk., Hangács-d. 82. Tanító: *Bartha László.*

Nagykőrösön 1883-ban született, tanítói oklevelet u. itt nyert. Működését a helybeli községi elemi iskolánál 1903-ban kezdte s jelenleg is tanít. Levente oktató, Népművelődési előadó. A háborúban szerb, orosz, olasz harctereken 52 hónapig küzdött, 1918-ba mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Hantházi isk., Csipvár II. d. 35. Tanító: *Suba Endre.*

Homolytáji isk., Barátszilos-d. 32. Tanítónő: *Pintér Eszter.*

Kocsis-f. alsónyársapáti isk., Nyársapát-d. 146. Tanítónő: *Unghváry Klára.*

Nyilasi isk., Nyilas-d. 50. Tanító: *Karsay Géza.*

Pótharaszti isk. Tanító: *Kovács Sándor.*

Régi Cseméi isk., Csemő d. 161. Tanító: *Szarka István.*

Száraz-d. isk., Száraz-d. 37-a. Tanító: *Hasznossy Mihály.*

Tetétleni I. isk., Tetétlen-Halász-d. 19. Tanító: *Deák Károly.*

Szamosujváron 1890-ben született, tanítói oklevelet Nagyenyeden 1910-ben nyert. Működését 1910-ben kezdte, helyben 1920-tól tanít. Nemzeti Munkavédelmi Egy. és Arany János Társaság pártoló tagja. A háborúban szerb harctéren küzdött, megsebesült, s mint 75 százalékos rokkant 1918-ban leszerelt. Károly cs. ker., seb. érem. tulajdonosa. Neje, sz. Orbán Klára, okl. tanítónő.

Tetétleni II. isk. Tetétlen-Halász-d. Tanító: *Deák Károlyné sz. Orbán Klára.*

Dobi János közs. tanító, Törtel.

Helyben 1887-ben született. Tanítói oklevelet 1907-ben nyert. Szabolcs megyében, majd Hajdunánáson tanított. 1914-ben gimn. érettségit tett, utána Debrecenben jogot hallgatott. 1927-ig Bükkszéken volt tanító. 1927 óta a törteli el. iskolánál működik.

Ref. elemi iskolák. Igazgató: *D. Tóth Ambrus*, Arany János u. 22.

Nagykőrösön 1883-ban született, tanítói oklevelet u. itt 1907-ben nyert. Előbb Pátkán, 1904-től Kenesén működött. 1905-től helyben tanító, 1925-től igazgató. A háborúban szerb, montenegrói és albán harcterekeu küzdött, mint népf. főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: kis ez. v. é., bronz Sign. Laud. és Károly cs. ker.

Alszegi fiúiskola, Szolnoki u. 65. Tanító: *Pelyvássy Mihály.*

Alszegi vegyes isk., Jósika u. 8. Tanítónők: *Horváth Ilona, Wiezer Aladárné.*

Erzsébet isk., Hunyadi u. 4. Tanítók: *Bekő László*, Kinizsi u. 4.

Helyben 1904-ben született, a helybeli ref. képzőben nyert tanítói oklevelet. Levente oktató tanf. végzett. 1925-ben. 1926-ban Tisza nokán megválasztották, 1929-től helyben működik. Az Orsz. Ref. Tanítóegy; a Nagykőrösi Move Torna és Vívóegylet. Kertészeti Egy. tagja.

Zalaegerszegi Szalay Lászlóné sz. nagyendrődi és földémesi Szobonya Vilma, Kinizsi u. 4.

Helyben született, tanítónői oklevelet a debreceni ref. Dóczy-féle képzőben nyert. Gazdasági és háztartási szaktanárnői oklevelet Kecskeméten szerzett. Pályáját mint helyettes kezdte, 1918-ban a nagyapja és apja örökébe a helyb. Erzsébet iskolához lett megválasztva. A ref. Nőegylet kulturbizottságának elnöke; a Vöröskereszt egylet; Stefánia szövetség választmányi, az Arany János irodalmi társaság alapító tagja. A ref. helyi társadalmi összejövetelek és előadások rendezője.

Balogh Irén, Szobonya Lajos,

Gátoldali fiúiskola, Balla G. u. 42. Tanító: *Dúró Kálmán.*

Cs. Kiss isk., Kossuth L. u. 60. Tanító: *Vargha Albert.*

Központi isk., Dalmady Gy. u. 4. Tanítók: *Szűcs Dénes* (helyettes), *Visontay Anna.*

Majthényi isk., Kecskeméti u. 43. Tanítók: *V. Faragó Sándor, Göbölyös Sándor, Hartyáni Mihály* (httes) *Hartyáni Dezső, Szabó Sándor.*

Nyársapáti isk., Nyársapát-d. 23. Tanítók: *Koroknay Dezső.*

Nagykőrösön 1889-ben született, tanítói oklevelet 1908-ban nyert. Előbb Gödöllőn h. kántor, 1927-ig Unyon (Esztergom m.) mint előimádkozó kántor tanító, 1929-ig Nyársapáton ref. iskolai tanító, 1929-től helyben működik. Városi Dal, Zene, Városépítő Egyesület, Nemzeti Munkavédelmi Egy. és Iparoskör tagja.

Kutassy Albert, Nyársapát-d. 23.

Berekböszörményben 1893-ban született, iskolát Békésen és helyben végezte, oklevelet nyert 1914-ben. 1922-ben Tinye községben tanított. 1929-től helyben a nyársapáti iskolában működik. A tinnyei működése alatt leventeoktatás terén szerzett érdemeiért a testnevelési tanácstól dícsérő elismerésben részesült. Olvasókör jegyzője. Háborúban a szerb, orosz fronton harcolt, fogságba esett és 1920-ban jött haza, mint alhadnagy szerelt le.

Patay isk., Patay u. 20. Tanítók: *Czira Antal, vitéz Faragó Ambrus, Kuti Ferencné, Török Mária* (httes).

Szalay-Faragó isk., Kálván-tér 6. Tanítók: *F. Szabó Ambrus.*

Nagykőrösön 1871-ben született, tanítói oklevelet u. itt 1892-ben nyert. Működését Seregélyesen 1891-ben kezdte 1892-től helyben mint népiskolai tanító működik. A háború előtt hat évig igazgató volt. Az Arany János Társaságnak, Arany János főgimnázium, a nagykőrösi s dunamelléki ref. tanítóképző int. „Baráti Szöv."-nek r. tagja. A helyi Iparos Önképző Egyesületnek több éven át elnöke, a Nemcsik, majd a Szalay-féle gazd. egyesületnek huzamosabb ideig jegyzője, az utóbbi dalárdájának vezetője és szervezője stb.

Faragó Bálint, Szurmó Anna.

Szigeti Varga Franciska-féle isk., Batthyány u. 7. Tanító: *Szűcs Kálmán.*

Tóth Istvánné f. alapítv. isk., Helmeczi u. 10. Tanító: *Páncél Gyula*

Vízállási isk., Nyárfa u. 2. Tanító: *D. Tóth Ferenc.*

Nagykőrösön 1881-ben született, tanítóoklevelét u. itt 1900-ban nyert. Gazdasági tanfolyamot 1910-ben Szabadkán hallgatott. Működését Kajászószentpéteren 1900-ban kezdte Jászberényben 1904-ig tanított, 1905-től a helyi ref. iskola tanítója. „Tanítók Baráti Szövetsége titkára. A Nagykőrös és Vidéke útmutatójának kiadója (1913). A ref. elemi isk.-ban használandó imák és zsoltárok összeállítója és kiadója. „Nagykőrös és Vidéke" c. hetilap alapítója és tíz éven át volt

szerkesztője, 1923-ban megalapította a Nagykőrös-Kocsér-Kécske híradója c. hetilapot

Róm. kath. elemi iskolák. Igazgató: *Ábrahám István.*

Konstantin iskola, Rákóczi u. 8. Tanítók: *Bíró József, Ridler Gáborné, N. Szabó Károly, Szentpétery Jolán, dr. Vladár Károlyné.*

Központi iskola, Jókai u. 2. Kántortanító: *Libássy Raymund.*

Izr. elemi iskola. Tanító: *Schwarcz Győző.*

Szakiskolák

Iparos- és Kereskedőtanonc Iskola. Az iskola — mint ilyen — 1884-ben alakult, de 1878-tól már mint vasárnapi tanonciskola működött, a ref. egyház fenntartásában. Első igazgatója *néhai Kovács László* nagykőrösi tanító volt, halála után 1886-tól *Tóth Lajos* 32 éven át töltötte be az igazgatói tisztett. A leány tanonciskolát 1895-ben szervezték meg.

Igazgató: *Szabó Sándor.*

Kisterenyén 1884-ben született, tanítói oklevelet Bpesten 1903-ban nyert. Tanítói működését Mohácson kezdte, majd Jászberényben működött, jelenleg helyben tanít. Ipari és Kereskedelmi tanonciskolai működése 14 év, két éve igazgató. A háborúban egy évig mint segédszolgálatos vett részt.

Gazdasági ismétlő iskola. Igazgató: *Hankovszky Károly.*

M. kir. téli gazdasági iskola. Az iskola 1924-ben alakult a város által adományozott mintakert helyén, 21 kat. hold földön. E területen épült fel a teljesen modernül berendezett új épület, amelynek külön laboratóriuma, könyvtára, tantermekkel, hálótermekkel, leányok részére konyhával, munkatermekkel stb. van felszerelve. Leány- és fiúnövendékek is vannak. A tanárnők részére külön lakosztályok állanak rendelkezésre.

Igazgató: *Szenteh Dezső.*

Óvódák

Alszegi óvoda, Kazinczy u. 11. Óvónő: *özv. Duró Jánosné.*

Nagykőrösön született, óvónői oklevelet 1894-ben Hódmezővásárhelyen nyert. Helyben 1896-tól működik. Ref. Nőegylet, Kisdedóvók Szöv., Stefánia Csecsemővédő Egyesület Nemzeti Munkavédelmi Szöv., Közművelődési Egyesület tagja. F. a. Dán Kálmán, ref. tanító, 1914-től az orosz fronton harcolt, fogságba esett, ahol hat évig sínylődött.

Felszegi óvoda, Tabán u. 2. Óvónő: *V. Faragó Erzsébet.*

Helyben született, iskoláit Bpesten végezte, oklevelet is ott nyert. Résztvett a testnevelési továbbképző tanfolyamon. 1920-tól helyben a közs. óvodánál tanít. Tagja a Nőegyletnek, a Stefánia Szövetségnek.

Kalocsa óvoda, Kalocsa Balázs u. 1. Óvónő: *Hajdú Róza.*

Központi óvoda, Tomori u. 2.

X. ker. óvoda, Bálvány u. 3 Óvónők: *Kalocsa Amália,* menhelyi vezető.

Nagykőrösön született, menhelyi vezető tanfolyamot 1903-ban Hódmezővásárhelyen végzett. Helyben 28 év óta van a Községi Gyermekmenhelynél mint vezető. A helyi ref. Nőegylet tagja.

Takács Irén, óvónő.

Jászkarajenőn született, óvónői oklevelet Hódmezővásárhelyen 1905-ben nyert. Helyben 1929-től működik. A Nőegylet, Vöröskereszt Egyletnek, Városépítő Egyletnek tagja.

IGAZSÁGÜGY

Kir. Járásbíróság

Vezető: *Gaál Ferenc* kir. járásbírósági elnök.

Helyben 1874-ben született, középiskolát helyben, egyetemet Debrecenben végzett. Bírói pályára 1901-ben lépett: mint joggyak. a zombori járásbíróságnál működött. 1902-ben a titeli járásbíróságnál aljegyző, majd jegyzőnek nevezték ki. A bírói oklevél megszerzése után 1909-ben a székelyudvarhelyi bírósághoz bírónak nevezték ki. 1919-ben az oláh megszálláskor került Nagykőrösre a kir. járásbírósághoz. 1926-tól mint elnök a járásbíróság vezetője. Arany János irodalmi társaság rendes és vál. tagja; a nagykőrösi diák szöv. társelnöke, a ref. egyház presbitere.

Bírák: *dr. Vidra István* kúriai bíró, *bellusi Baross Dezső* táblabíró, *dr. Horváth László* járásbíró.

Jb. jegyző: *dr. Nikischer Jenő.*

Telekkönyvvezetők: *Dobránszky Antal.*

Alsófernecejen (Szatmár m.) 1886-ban született iskoláit Szatmáron végezte, majd a mátészalkai kir. járásbírósághoz mint díjnok lépett be. Ezután Máramarosszigeten, Felsővisón, Zsébón, Brassóban stb. működött, 1929-ben a helybeli kir. Járásbírósághoz mint tkvezetőt nevezték ki. A háborúban különböző harctereken három éven át küzdött,

1918 novemberében oláh fogságba esett, honnan 1919-ben jött haza s belépett a Nemzeti Hadseregbe. 1920 júniusában mint tűzmester szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Nosszák Lajos.

Besztercebányán 1874-ben született, telekkönyvvezetői vizsgát tett. Működését Túrócszentmártonban mint jbírósági díjnok kezdte, Breznóbányán működött, honnan a minisztériumba rendelték be, majd Ceglédre segédtelekkönyvezetőnek nevezték ki. Innen Titelre helyezték át, honnan a szerbek kiutasították, azóta a helyi Járásbíróságnál nyert beosztást, mint tkvi vezető.

Irodafőtiszt: *Kalmár Béla.* Irodatisztek: *Kovács Ferenc, Lázár Ferenc.* Végrehajtó: *Simonyi József.*

Kir. közjegyző

dr. vitéz Pesthy János.

Kir. közjegyző helyettes: *dr. Kenéz Lajos.*

Ügyvédek

Dr. Búz Ákos, Kecskeméti u. 9.

Helyben 1894-ben született, egyetemet Budapesten végzett. Előbb Kúnszentmiklóson közjegyző jelölt, Bpesten ügyvédjelölt, majd Kúnszentmiklóson ügyvédjelölt, végül helyben, hol 1930-tól gyakorló ügyvéd. A helyi Zeneegyesületnek titkára, EME v. tagja. A háborúban orosz és oláh harctéren küzdött, majd a megszálló csapatokkal Oroszországba vezényelték. Kitüntetése: Károly cs. ker. A háború után előbb a vörösök, majd az oláhok fogták el, honnan megszökött.

Dr. Kováts Imre, Hősök tere 7. Telefón: 95.

Nagykőrösön született, hol középiskoláit is végezte. Jogi tanulmányainak elvégzése után Nagykőrös városánál teljesített szolgálatot, majd a kir. Járásbíróságnál működött mint joggyakornok. 1912-től folytat ügyvédi gyakorlatot.

A nagykőrösi Gazdasági Egyesület 1912. évben történt életre keltésében nagy része volt s annak évtizedekig ügyészi titkára volt. Ugyancsak a nagykőrösi városi Dalegyesület 1921. évben történt újjáalakításában szintén tevékenyen közreműködött, — annak ma is ügyésze. Oroszlánrésze volt a Nagykőrösi Lovas Sport Egyesület 1927. évben történt megalakításában, amelynek szintén ügyésze. Alapítója és ügyésze az Alföldi Pénzintézet Részvénytársaságnak. A háborúban orosz, oláh és olasz harctereken küzdött és megsebesült, 1918-ban mint tart fhdgy szerelt le. Kitüntetései: III. o. kat. érdem ker., Sign. Laud., kis ez., bronz v. é., Károly cs ker., Német vaskor. és egy bajor érem.

Váradi Méhes Géza ny. kir. táblabíró, Kossuth tér 50.

Szolnokon, 1874-ben született, középiskolát Bpest és Miskolcon, jogakadémiát Debrecenben végzett, ügyvédi vizsgát Bpesten tett. Működését mint ügyvédjelölt Miskolcon kezdte. 1896-ban a szolnoki törvényszék joggyakornoka lett. Nagykőrösön, Cegléden, Kecskeméten, 1898-tól helyben működött, 1921-ben mint táblabíró vonult nyugalomba. A háborúban orosz harctéren küzdött, fogságba esett, 1918-ban mint népf. szds szerelt le. Neje a Kath. Nőegylet elnöke, Stefánia, Anya- és Csecsemővédő Egyesületnek ig. tagja.

Dr. Révész Dezső, Dobay u. 1.

Nagykőrösön 1882-ben született, jogi tanulmányait Bpesten és Kolozsvárott végezte, ügyvédi vizsgát 1910-ben tett, azóta helyben gyakorló ügyvéd, Alföldi Pénzintézet R. T. ügyésze. A háborúban az orosz harctéren szakasz-, majd mint századparnok küzdött, ott szerzett betegsége folytán rokkant lett s a pozsonyi honvéd ker. ügyészséghez osztották b. 1918-ban mint fhdgy szerelt le. Kitüntetései: kis ez. v. é., Károly cs. ker.

Dr. Rosenfeld Gyula, Széchenyi tér 16.

Helyben 1882-ben született, jogi tanulmányait Bpesten és Kolozsvárott végezte. Ügyvédi oklevelet Marosvásárhelyen 1910-ben nyert s azóta helyben gyakorló ügyvéd. A helyi izr. Iskolaszék elnöke. A háború alatt előbb segédszolgálatos, majd 1917-ben négy testvérével együtt az orosz harctérre került, tüdőgyulladással kórházban kezelték s mint rokkantat leszerelték.

Dr. Székely Béla, Kossuth tér 9.

Nagykőrösön 1879-ben született, egyetemet Bpesten és Kolozsvárott végzett. Jog- és államtud. doktor. Ügyvédi vizsgát Bpesten 1911-ben tett s azóta helyben gyakorló ügyvéd. Városi képviselőtestületi, Jogügyi Bizottság, Községi Iskolaszék tagja, Izr. Szentegylet elnöke. A háborúban 1914-től orosz, oláh, olasz harctéren mint szakasz-, majd századparnok, zászlóalj s tiszt, végül ezredtelefónos tiszt küzdött. Kitüntetései: bronz Sign. Laud. kardokkal, nagy és kis ez. v. é., Károly cs. ker., német háborús érem és háborús emlékérem.

Antal Sándor, dr. Antal Sándor, Mentovich u. 8. *Dr. Dalmady Lajos,* Encsi u. 3. *Dr. Dezső János,* Kecskeméti út 7. *Dr. Fábián József,* Arany János u. 34. *Dr. Gonda Ferenc,* Széchenyi tér 15. *Dr. Gy. Farkas Elek,* Hősök tere 4. *Dr. Hoffer Gerzson* és *dr. Hoffer József,* Kossuth tér 12. *Dr. Hor-*

váth Márton, Népbank u. 2. *Dr. Kiss László*, Kossuth tér 11. *Dr. Kökény Dezső*, Szolnoki út 29. *Dr. Lisznai Pál*, Széchenyi tér 22. *Dr. Magyar Pál* Kossuth tér 2. *Dr. timafalvi Nagy János*, Széchenyi tér 1. *Dr. Révész Ernő*, Széchenyi tér 8. *Dr. Révész Simon*, Rákóczi u. 31. *Dr. Schultz Frigyes*, Jókai u. 9. *Dr. Sipos István*, Hősök tere 2. *Dr. Szépe György*, Rákóczi u. 10. *Dr. Szigethy László*, Dalmady Győző u. 6. *Dr. Vladár Károly*, Póka u. 7.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Városi járványkórház.
Igazgató-orvos: *dr. Torday Béla* városi ügyv. orvos.
Felügyelő: *K. Varga Ambrusné.*
Városi tüdőbeteggondozó intézet.
R.-orvosok: *dr. Torday Béla* v. ügyv. orvos, *Kovács Zsigmond.*
Anya- és csecsemővédő-intézet.
Ig. főorvos: *dr. Kovács Zsigmond.*
Orvos: *dr. Kovács Ferenc.*
Mentőállomás.
Vezető orvos: *dr. Kovács Ferenc.*
Dr. Csutorás Sándor magánkórháza.
Ig.-főorvos: *dr. Csutorás Sándor.*
Orvos: *dr. Ábrahám Endre.*

Orvosok

Dr. Alberth Zsófia fogorvos, Mikszáth u. 1.

Kecskeméten született, orvosi diplomát 1928-ban Szegeden nyert, majd egy és fél évig Bpesten az Irgalmasoknál a fogászaton működött, ugyanott rendelője volt. Helyben 1929-től van fogorvosi rendelője. Orsz. Orvos Szöv., Magyar Vörös Ker., MOVE, Ref. Leányegyesület tagja.

Dr. Csutorás Sándor kórház tul., ig. főorv., operateur, Losonci u. 7.

Helyben 1892-ben született, középiskoláit helyben, az egyetemet Bpesten Wienben és Berlinben végezte, diplomát Bpesten 1920-ban nyert. Előbb a Szent István-kórház nőgyógyászati és sebészeti osztályán működött, majd 1926-ban helyben nyitotta meg rendelőjét és egy villában modern kórházat rendezett be hét ággyal. A kórház négy alkalmazottat tart.

Alorvos: *dr. Ábrahám Endre.*

Orvosi működése főleg a sebészetet öleli fel. ben, kórházában nyernek kezelést. Orsz. Orv. Szöv., MONE, MOVE tagja. Háborúban az orosz fronton küzdött, hol fogságba esett, sok viszontagságok után Perzsiában, Indiában angolok fogságába került. Innen az angolok 1919-ben hazaszállították.

Dr. Fenyves Pál.

Helyben 1885-ben született, középiskoláit helyben, tud. egy. Bpesten és Wienben végezte, 1909-ben nyert diplomát. 1909-től helyben van rendelője, Röntgen-géppel felszerelve. Társadalombiztosító helyi, MÁV-nak pályaorvosa. Orsz. Orvos Szöv. tagja, tüdőgondozó Röntgenológusa. 1915-ben bevonult, itthon teljesített katonai orvosi szolgálatot. Nagyváradon szerelt le mint népf. ezredorvos. Koronás arany érd. ker. a v. é. szalagján vörös ker. II. o. é. tulajdonosa. Neje az Izr. Nőegylet elnöknője.

Dr. Kovács Ferenc, Sziget u. 3.

Nagykőrösön 1893-ban született, orvosi diplomát Kolozsvárott 1916-ban nyert. Budapesten az I. sz. női klinika asszisztense, majd a Kolozsvári Gyermekmenhely alorvosa volt. 1921-től helyben van önálló rendelője. Egyetemi hallgató korában az Orvostanhallgatók Segítőegyesületének elnöke. 1919-ben az Orsz. Hadigondozó hivatalnak főorvosa volt. A Stefánia és OTI helyi orvosa, MOVE, Zeneegyesület alelnöke. Városi Testnev. Biz. kinevezett, Orsz. Orvos Szöv., MONE tagja, tb. járási tisztiorvos. A háború alatt a Kolozsvári Hadigondozó Hiv.-hoz osztották be, hol a háború végéig teljesített szolgálatot.

Dr. Kovács Pál, Jókai u. 3.

Helyben 1890-ben született, középiskoláit Hódmezővásárhelyen, a tud. egyet. Budapesten 1914-ben végezte. Szent László, Szent Gellért és Szent István kórházakban — különböző osztályokon — kezdte működését. 1921-ben orvosi rendelőt nyitott helyben. Bel-, ideg- és gyermekgyógyász. Idegbajok gyógyításánál szép eredményeket ért el, amelyekről az ujságok is elismerőleg írtak. Intenzíven foglalkozik zenével és énekkel, szép sikert adatott. Háborúban az orosz, a román, a szerb és olasz fronton teljesített orvosi szolgálatot, háború végéig. Mint főorvos szerelt le. Bronz Sign. Laud. kardokkal. Vörös Ker. tiszti é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

sepsiszemerjei dr. Kovács Zsigmond.

Mezőtelegden 1888-ban született, középiskoláit Nagyváradon és Nyíregyházán, egyetemet Kolozsvárott és Bpesten végzett, orvosi diplomát 1912-ben nyert. Működését Nagyváradon a bihar megyei közkórházban kezdte, 1918-tól helyben van rendelője. MOVE, MONE. Orsz. Orvos Szöv., Munkavédelmi Hiv. és számos társadalmi stb. egyesület tagja.

A háborúban mint katonaorvos küzdött, megsebesült, mint főorvos szerelt le. Kitüntetései: kétszer Sign. Laud., II. o. Vörös Kereszt és Károly cs. ker.

Dr. Nádas Sándor, fogorvos.

Nagykőrösön 1887-ben született, orvosi diplomát Bpesten 1910-ben nyert. Működését a bpesti Szt. István-kórházban, Erzsébet királyné szanatóriumban kezdte, majd a Rókus-kórházban a szülészeten gyakorolta. A Balkánháború alatt — mint a minisztérium által kiküldött járványorvos — Orsován működött. Berlinben fél évet töltött tanulmányúton, utána helyben nyitotta meg rendelőjét. ja. A háborúban 1914-től szerb, orosz, olasz harctereken küzdött, hol megsebesült, majd a segély helyeken, tábori kórházakban és a fogászaton teljesített szolgálatot; mint főorvos szerelt le. Kitüntetései: Hadiékitményes Vörös Ker. érem, Kor. arany érd. ker., a vit. ér. szalagján, bronz és ezüst Sign. Laud a kardokkal, Károly cs. ker.

Dr. Ábrahám Endre, Eötvös u. 6, *dr. Barta Béla*, Magyar u. 7, *dr. Kenyeres Gyula*, Magyar u. 2, *dr. K. Kiss Dániel*, Ercsi u. 41, *dr. K. Kiss Dénes*, Nyársapátdűlő 28, *dr. Lisznai Miksa*, Dalmady Gy. u. 5, *dr. Rell Boldizsár*, Hősök tere 2, *dr. Rosenfeld Imre*, Széchenyi tér 28, *dr. Szép Béla*, Mikszáth u. 1, *dr. Torday Béla*, Mikszáth u. 5.

Állatorvos

Bartha Balázs v. állatorvos, Szolnoki u. 32, *Buzy János*, Tündér u. 6, *Elschléger Elemér* kir. főállatorvos, *Fehér Béla*, Kund u. 2, *Fehér József*, Ceglédi u. 1, *Kun Márton*, Losonczy u. 4.

Gyógyszerészek

Klein Gyula, Patay u. 1.

Kisujszálláson 1892-ben született, egyetemet Bpesten 1914-ben végzett. 1920-tól helyben a Megváltó Gyógyszertár tulajdonosa. Gyógyszertára 1805-ben kapott real jogot, mint ilyen helyben a legrégibb. A Nagykőrösi Kereskedelmi Kaszinónak, Országos Gyógyszerész, Országos Színész helyi Zene Egyesületnek Arany János Társaságnak tagja. A háborúban 42 hónapig küzdött az olasz harctéren, 1919-ben mint gyógyszerész hdgy szerelt le. Kitüntetései: arany érd. ker., a vit. érem szalagján, háborús emlék érem. Egy fivére az orosz harctéren 1915-ben hősi halált halt.

Bitzó Jenő, Biczó G. u. 2, *Borbély Endre*, Kossuth tér 11, *Kertész Elemér*, Széchenyi tér 9, *Zachradniczky Zsigmond*, Szolnoki u. 18, *Zsámboky János*, Kecskeméti u. 18.

Áll. vizsg. fogász: *Wokoun Béla*, áll vizsg. fogász.

Bpesten 1882-ben született, iskoláit és szakmáját Bpesten tanulta, u. ott és Kecskeméten dolgozott, 1906-tól önálló, előbb Kecskeméten, 1920-tól helyben. Nagy páciensturája a környékre is kiterjed. 1915-ben bevonult és a fogászathoz nyert beosztást.

Szülésznők:

özv. Czverkó Józsefné, Búvár u. 2.

Ujszászon született, a bpesti bábaképzőben nyert oklevelet 1904-ben. 1920-tól mint magánszülésznő működik. Első férje a háborúban hősi halált halt. Második férje 50 százalékos rokkant lett, 1928-ban meghalt.

Kartali Jánosné, Balla Gergely u. 5.

Helyben született. Oklevelét Bpesten nyerte 1923-ban, azóta helyben működik, városi szülésznő. Férje fodrász és borbély mester, ki szakmájában 1906-ban szabadult fel. Mint segéd, Kecskemét és Bpesten dolgozott, 1919-től helyben önálló. Ipartest. és Iparoskör tagja. A háborúban az orosz fronton küzdött, kétszer sebesült, 25 százalékos rokkant lett.

Kolozsi Mária, Népbank u. 4.

Helyben született. Szülésznői oklevelet Szegeden nyert 1922-ben, előbb szegedi bábaképzőben, 1924-től Nagykőrösön mint magán szülésznő működik. Orsz. magy. bábaegyesület, nagykőrösi Vörös ker. Egy. tagja, a tüdőgondozó gondozónője.

özv. Német Józsefné, Pipa u. 6.

Helyben született. Szülésznői oklevelet Bpesten nyert. 1909-től helyben működött. Férje Máv. alkalmazott volt. Bába egyesület és vör. ker. tagja.

özv. Várnai Sándorné, Hangácsi u. 44.

Helyben született. Oklevelet Bpesten nyert. 1906-tól önálló helyben, 1910-től 1929-ig volt városi szülésznő. Férje néhai Várnai Sándor városi tisztviselő volt, 37 évig. Fiai küzdöttek a háborúban, egyik román fogságban volt, egyszer sebesült, másik kétszer sebesült és 50 százalékos rokkant lett, a harmadik olasz fronton harcolt.

KÖZLEKEDÉSÜGY

Hivatalfőnök: *Metykó István* pta. felügyelő.

Tisztviselők: *Szücs Albert* pta. felügy., *Bevilaqua Győző* I. o. psta.

tiszt, *Csönkös Ferenc* II. o. ptatiszt, *Sulyok András* sgt., *Pozsár Rozália* s.-ellenőr, *Horváth Vilma* sgt., *Absolon Karolin* kezelőnő.

Magyar államvasutak

Áll.-főnök: *G. Szabó József* MÁV főintéző.

Helyben 1883-ban született, gimnáziumi érettségit u. itt 1902-ben tett. A máv. szolgálatába mint díjnok 1904-ben lépett, majd a szegedi ü. v.-hez mint tisztet helyezték át, 1926-ban főintézővé léptették elő, mint főnö helyben nyert beosztást. A helyi Uri Kaszinó, Keresk. Iparosok Körének tagja. A háborúban 1915-től a vasut és távirdász ezrednél orosz-lengyel országban küzdött, 1918-ban mint t. főhadnagy szerelt le.

Leadási pénztárnok: *Papp Aladár*, MÁV intéző.

Zólyomban 1885-ben született, Miskolcon 1903-ban érettségizett. Tisztképző tanfolyamot hallgatott s 1905-ben lépett a Máv. szolgálatába, 1911-ben nevezték ki, 1921-ben intézővé léptették el. Nagykőrösre 1922-ben helyezték. Róm. kath. Egyháztanács és a Kansz. tagja.

Feladási pénztárnok: *Barta Imre.* Forg. tisztek: *Fenyvesi György, Mikes Ferenc.* Főraktárnok: *Csaba József.* Raktárnok: *Batthyány Árpád.*

Áll. előljáró: *Somogyi András*, Felsőjárás dűlő.

Tokajban 1876-ban született 4 gimnáziumot végzett Sátoraljaujhelyen. A Máv. szolgálatába 1895-ben lépett mint áll. felvigyázó Basabán, Szajol, Arad, Barta stb. állomáshelyeken működött, 1920-tól helyben a Kupai Kovács majorban mint állomásfőnök teljesít szolgálatot. A háború alatt 1914—17-ig Aradon hadiszolgálatra volt beosztva, az oláh betöréskor menekülnie kellett, majd 1919-ben az oláh eskütétel elől újra elmenekült.

KÖZBIZTONSÁG

M. kir. államrendőrség

Vezető: *dr. Gergely György* rendőrtanácsos.

Gyulán 1875-ben született, a gimnáziumot Kassán végezte, doktorátust Pozsonyban tett. Előbb Abauj, vm. szolgálatába lépett, 1920-ban az Államrendőrségnél mint rendőrkapitány Cinkota és környéke kapitányság vezetését vette át, 1928-tól helyben a kapitányság vezetője, 1929-ben tanácsnoknak lépett el. Polgári Lövész Egylet elnöke. A háborúban 1914-től az orosz harctéren küzdött, 1918-ban mint t. hadnagy szerelt le. Kitüntetése: ez. v. é., Károly cs. ker.

Rendőrkapitány: *dr. Fehér Gyula.* Fogalmazók: *dr. Pethes Béla, dr. Pintér Béla.* R.-felügyelő: *Behalik Antal.* Detektívfelügyelő: *Siposs Gyula.* Hiv. főtiszt: *Igazi Antal.* Hiv. s.-tiszt: *Római Márton.*

M. kir. csendőrörs

Örsparancsnok: *Józsa József* thtts.

PÉNZÜGY

M. kir adóhivatal

Hivatalfőnök: *inokai Tóth Dénes*, államptári főtanácsos.

Nagykőrösön 1875-ben született, érettségit u itt 1894-ben, államptári szakvizsgát 1895-ben tett. Pályáját 1895-ben mint államptári tiszt kezdte, 1897-ben Orsován, 1897-től helyben, előbb tiszt, ellenőr, 1922-től mint hivatali főnök működik. A helyi Ref. Egyháznak h. főgondnoka, presbitere s az egyes bizottságnak tagja. Az Arany János társaság pártoló, a Diák Szövetség választmányi, a Főgimnázium Segítő Egyesület pártoló és Nagykőrösi Uri Kaszinó rendes tagja.

Pü. titkár: *Czikmántory Endre.*

Állptári tanácsos: *debreceni Bárány Károly.*

Állptári tisztek: *Pauer Károly.*

Pomázon 1898-ban született, a helybeli gimnáziumban tett érettségit. 1922-ben lépett a halasi kir. adóhiv. szolgálatába, majd Kiskőrösön, 1928-tól helyben teljesít szolgálatot. Háborúban román fronton küzdött, 1918-ban szerelt le. Kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Bevilaqua József, Grausz János, Kalocsa Ambrus, Mokos Lajos, Nagy Károly, Pintér Lajos.

Állptári s.-tiszt: *Pólya István.*

Pénzügyőri szakasz

Vezető: *Jakab Károly* főszemlész.

Nagykőrösi Hiradó.

A nagykőrösi iker. földmíves és polgári párt hiv. lapja. Megjelenik hetenként kétszer..

Főszerkesztő: *Danóczy Antal.*

Felelős szerk és kiadó: *V. Szűcs Sándor*, Szolnoki u. 1.

Belső munkatárs: *Kmetykó Zoltán* ujságíró.

Helyben 1902-ben született, érettségit a helyi ref. gimnáziumban tett 1921-ben, majd a berlini táncakadémiát végezte el 1922-ben. Mint táncmester Bpesten működött, majd a kecskeméti szinháznál szóló táncos és tánctanár. Később Miskolcon a „Reggeli Ujság"-nál dolgozott, 1927-től a helyi „Nagykőrösi Hiradó" belső munkatársa. Hirlapirói munkásságán kivül szépirodalmi tevékenységet is fejt ki. Novelláit az ország nagyobb lapjai nál helyezi el. A Nagykőrösi Torna és Vivó Egyesület tagja.

Duna-Tiszaközi Nagykőrösi Hirlap.

A nagykőrösi gazd. és földb. egyesület hivatalos lapja. Megjelenik hetenként kétszer.

Felelős szerk. és kiadó: *Kopa László*, Kecskeméti u. 1.

EGYESÜLETEK

Nagykőrösi Kaszinó.

1838-ban alakult meg Nagykőrösön az *„Olvasó Társaság."* Eleinte 3 évenként újra alakulva folytatta működését. 1865-ben *„Városi Casino"* néven szervezkedett újra. 1888-ban tartotta a Városi Casinó jubileumi diszközgyülését fényes külsőségek között. A Casinó élén akkor *Molnár Gedeón* főjegyző állott. Utódja *Póka Kálmán* lett, aki igazgatói tisztét 1903-ig a Városi Caszinónak az ujonnan alakult Nagykőrösi Kaszinóba történt beolvadásáig viselte. 1903-ban egyesült a Városi Casino a Polgári Körrel, *„Nagykőrösi Kaszinó"* cim alatt. A Polgári Kör 1844-ben alakult „Közönséges Olvasó Társaság" címmel. Az egyesült Nagykőrösi Kaszinónak alakulásakor 214 tagja volt. Elnök: *dr. Magyar Ambrus* lett alelnök: *Gáll Dezső*, igazgató: *Jalsoviczky László dr.*

Jelenlegi elnöke: *dr. Jalsoviczky László.*

Alelnök: *dr. Varga György.*

Nagykőrösi Központi Függetlenségi Kör.

A Központi Kör és Egyenlőség Kör összeolvadásából alakult a fenti cím alatt, amely a város legnagyobb polgári köre. Az összevonás alapját *néhai Szentpétery Sándor és Károly* vetették meg. A politikában függetlenségi álláspontot foglal el és társadalmi téren hazafias tevékenységet fejt ki. Jelenleg 420 tagja és hatalmas könyvtára van.

Elnök: *Szentpétery Géza*, ny. v. adóügyi tanácsnok.

Helyben 1858-ban született, reáliskolai érettségit és államszámviteli vizsgát Bpesten tett. A város szolgálatába 1889-ben lépett az adóügyosztályhoz, 1911-ben adóügyi tanácsnoknak választották, 1929-ben vonult nyugdíjba. Önkéntes tüzoltó egy., Függetlenségi Kör elnöke, s számos társadalmi egyesület vezetőségi tagja. Nagyatyja: néhai Szentpétery Sándor, a legelső polgármestere volt Kecskemét városának.

Alelnökök: *Szűcs Ambrus, H. Kaszap Antal.*

A nagykőrösi Arany János Társaság.

Ezelőtt öt évvel alakult, a magyar irói szellem fejlesztésére, Arany János emlékének ápolására. Irodalmi és művészi felolvasó üléseket tart és munkásságáról évkönyvekben számol be.

Elnöke: *losonczi Benkó Imre* ny. főgimn. tanár.

Táplószelén született 1859-ben. Középiskoláit Debrecenben és Nagykőrösön, a tud. egyetemet Bpesten végezte. 1881-ben hivta meg a nagykőrösi ref. főgimnázium tanárnak, ahol 34 éven át, 1915-ig tanított. 1915-ben 56 éves korában önként jelentkezett katonai szolgálatra, 1918-ig teljesített szolgálatot, mint százados szerelt le. A kor. ar. érdem kereszttel tüntették ki. Az Aranykultusz legkiválóbb művelőinek egyike. Az 1897-ben megjelent „Arany János tanársága Nagykőrösön" c. irodalomtörténeti munkája, az Arany-irodalom egy legnélkülözhetetlenebb alkotása. A mű megjelenése után tovább folytatja irodalmi munkásságát, egymásután jelennek meg családtörténeti irásai és több önálló történelmi munkái. A háború befejezése óta kizárólag az irodalomnak él. Kezdettől fogva élénk résztvesz a város társadalmi életében. 1901-től megszűnéséig szerkesztette a Nagykőrösi Ujságot. A ref. egyház tanácsbirája. Megalakulásakor 1925-ben az Arany János Társaság első elnökévé választotta.

Ipartestület.

Elnök: *Szarvas György*, építési vállalkozó.

Nagykőrösön 1880-ban született, iskoláit itt és Bpesten végezte, felső ipariskolai képesitést 1903-ban nyert. Kőmüves-part tanult, 1896-ban szabadult fel, mint segéd Zilah, Zsibó, Dés stb. helyeken dolgozott, 1906-tól helyben önálló. A helybeli tanító-

képzőt, izr. templomot, kir. Adóhivatalt, Baromfihizlalótelepet stb. építette. Az Ipartestületnek 1922-től elnöke, egyháztanács városi képv. test., törvényhat. bizottsági, megyei közgyülés, bpesti Keresk. és Iparkamara, Nagykőrösi Népbank igazgatósági és számos társadalmi egyesületi tag. A háború alatt 1914—1916-ig mint népfölkelő teljesített katonai szolgálatot.

Nagykőrösi Mezeimunkások Önképző és Olvasó Köre, Biczó Géza u. 2.

Szentpétery Károly városi mérnök alapította 1907-ben Belügyminiszteri osztályrendelettel működik, célja: a mezei munkások önképzése a hazafias eszme ébrentartása és fejlesztése. Billiárd, társasjáték, ujság, és könyvtár áll tagjai rendelkezésére. Könyvtára 394 drb-ból áll melyből 121 drb. a Földmüvelésügyi Miniszterium ajándéka, főleg szakkönyvek. Jelenleg 275 rendes tagja van.

Elnök: *jakabházi Eötvös Sándor* okl. gazda.

Ügyv. elnök: *Kohán János.*

Gramhidvégen 1877-ben született, iskoláit Nagykőrösön végezte s háború előtt vásározó kereskedő volt. Jelenleg földmüveléssel foglalkozik. A Nagykőrösi Mezei Munkások Önképző és Olvasó Körének ü. v. elnöke, városi képviselő test. tag póttag Kath. egyház tanácstag. A háborúban szerb, olasz és orosz harctéren küzdött, sebesülve orosz fogságba esett, 1918-ban jött haza s mint szkv. szerelt le. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker., seb. érem.

Nagykőrösi Zeneegyesület.

Díszelnök: *j. Eötvös Sándor.* Elnök: *Váczy Ferenc.* Alelnök: *N. Szücs János.*

Karnagy: *Neugebauer Róbert* zenetanár.

Niederthomasdorfban 1859-ben született, iskoláit Ausztriában végezte, Frenke János zeneművész és Krauss Alajos cs. és kir. katonai karmester tanítványa volt. A bécsi zeneakadémián mint katonai hallgató tanult. Számos külföldi és magyarországi ezrednek volt karmestere, majd a katonaságtól kilépett és mint zenetanár működik tovább. 1889-től Nagykőrösön is mint zenetanár és karmester működik. A helybeli zenegyesület karnagya.

Szalay-féle Gazdász Olvasó Egylet. Elnök: *dr. Hoffer Gerzson.* Alelnök: *Jani Ferenc.*

Nagykőrösi Felszegi Gazdász Olvasó Egylet. Tiszteletbeli elnökök: *Benedek László, Hugyecz István,* j. *Eötvös Sándor.* Elnök: *Szentpétery Géza.* Alelnök: *Nemcsik Ambrus.*

Homokoldali Gazdász Olvasó Egylet. Tiszteletbeli elnök: *Szücs Ambrus.* Elnök: *Beretvás János.* Alelnök: *Varga Imre.*

Temetőoldali Gazdász Olvasókör. Díszelnökök: *Beretvás János* korm. főtanácsos, *Gaál Dezső* korm. főtanácsos, *dr. vitéz Pesthy János, Schneider Mátyás.* Elnök: *Nemcsik Gyula.* Korelnök: *Szalay Mihály.* Alelnök: *Labancz Balázs.*

Belsőbokrosi Gazdász Olvasó Egylet. Díszelnökök: *Dezső Kázmér* polgármester, *Fehér Mihály, Szentpétery Géza, Pesti Balázs, Dobos Gyula, J. Eötvös Sándor, Bordács Szilárd.* Ügyvezető elnök: *Kovács László.* Alelnök: *Karai János.*

Nagykőrösi Első Bokrosi Gazdászati Olvasókör. Díszelnökök: *Gaál Ambrus, Papp Gedeon, Havasy Mihály* v. főkertész. Elnök: *dr. Magyar Pál.*

Tormásközi Gazdász Olvasó Kör. Elnök: *Dezső Ferenc.* Alelnök: *Halápi Ambrus.*

Nagykőrösi Iparos Ifjuság Önképző Egylete. Díszelnök: *Göde Lajos.* Elnök: *Papp Gyula.* Alelnök: *Szücs László.*

Nagykőrösi Első Vízállási Olvasó Egylet. Díszelnök: *Nemcsik Gyula, Benedek László, dr. Székely Béla.* Elnök: *dr. Varga György.* Alelnök: *Duzs Dénes.*

Nagykőrösi Önkéntes Tűzoltótestület. Elnök: *Szentpéteri Géza.* Alelnök: *dr. Szabó Ambrus.*

Nagykőrösi Kereskedő Ifjak Egyesülete. Elnök: *Benedek György.* Alelnökök: *Fakan Balázs, Singer István.*

Nagykőrösi Gazdasági Egyesület. Díszelnökök: *Magyar Kázmér, Gáll Dezső.* Elnök: *Beretvás János.* Korelnökök: *vitéz dr. Pesthy János, inokai Tóth Sándor.* Alelnökök: *inárcsi Farkas Ferenc, inárcsi Farkas László, K. Faragó*

Dénes, Gáll Ambrus, S. Hegedüs László, Soós László, ifj. Pándy Kálmán.

Nagykőrösi Iparoskör. Elnök: *Gaál Imre.* Alelnökök: *Dajka Balázs, Tóth József.*

Keresztyén Legényegylet. Elnök: *ifj. Pándy Kálmán.*

Nagykőrösi Kereskedői Kaszinó. Elnök: *Pláger József.* Alelnökök: *Benedek László, Singer Mór.*

Katholikus Nők Szövetkezete. Elnök: *V. Méhes Gézáné.* Alelnök: *Szigeti Mihályné.*

„MOVE" Nagykőrösi Torna és Vívó Egyesület. Elnök: *Hegedüs Dezső.* Alelnökök: *dr. Antal Sándor, jakabházi Eötvös Sándor.*

Hadirokkantak, Hadiözvegyek, Hadiárvák Nemzeti Szövetségének Nagykőrösi Fiókja. Díszelnök: *jakabházi Eötvös Sándor.* Elnök: *Erdődi Sándor.* Társelnökök: *Dér Ambrusné, Koroknai László, Oláh András, Somogyi Sándorné, Szántó Pál.*

Alszegi Gazdász Egylet. Elnök: *Pesti Balázs.* Alelnök: *Kaszap Balázs.*

Nagykőrösi Izr. Jótékony Nőegylet. Elnökök: *dr. Fenyves Pálné, Oblath Jenőné.* Alelnök: *Grosz Sándorné.*

Nagykőrösi Kisgazda Vadásztársaság. *Elnök: V. Faragó József.* Alelnök: *Sebestyén László.*

Nagykőrösi Sikterületi Vadásztársaság. Elnök: *Daru Mihály.*

Nagykőrösi Városi Vöröskereszt Választmány: Elnökök: *dr. Torday Béla, K. Faragó Irma.* Alelnök: *Bazsó Lajos.*

Nagykőrösi Stefánia Szövetség. Elnök: *Dezső Kázmér* polgármester. Társelnökök: *ifj. Beretvás Jánosné, inárcsi Farkas Ferencné, dr. Pesthy János.* Alelnökök: *Schneider Mátyás, Fehér Mihály.*

Nagykőrösi Iparos Dalkör. Elnök: *Andrasovszky János.* Alelnökök: *Németh László, Hegedüs Károly.*

Nagykőrösi Állattenyésztő Egyesület. Elnök: *dr. inárcsi Farkas László.* Társelnökök: *inárcsi Farkas Ferenc, Döhrmann Henrik.* Alelnökök: *Beretvás János, Gaál Ambrus, Gáll Dezső, dr. Jalsoviczky László, Kerekes Balázs, J. Nagy József, Somogyi Dániel, I. Tóth Sándor.*

Izr. Szentegylet. Elnökök: *dr. Székely Béla, Friedmann Adolf.*

Nagykőrösi Levente Egyesület. Díszelnökök: *Dezső Kázmér* polgármester, *Beretvás János, Gáll Dezső, Gáll Ambrus, I. Farkas Ferenc, I. Farkas László, Soós László, Szigethy Mihály.* Elnök: *vitéz dr. Pesthy János.* Alelnökök: *vitéz dr. Kiss Albert, V. Faragó Sándor.*

Nagykőrösi és Dunamelléki ref. Tanítóképző Intézet volt Növendékei Baráti Szövetsége. Elnök: *Zombory Antal.* Alelnökök: *Fenyvessi Ferenc, Szurmó Ambrus, Benkó Balázs, Boros Ambrus, Czirbus István, Téczy Zsigmond, Csenky Imre, Faragó László.*

Nagykőrösi Felsőjárási Gazdakör. Elnök: *id. Fodor József.* Alelnök: *N. Szücs János.*

Nagykőrösi Önkéntes Mentőegyesület a vármegyék és városok Orsz. Mentőegyesületének Fiókja. Elnök: *dr. Varga György* v. tanácstok. Ügyvezető ig.: *Dobos Gyula.*

Nagykőrösi Rer. Arany János Gimn. Diákszövetsége. Díszelnökök: *ifj. Beretvás János, Dezső Kázmér, dr. I. Farkas László, Gaál Ferenc, Gaál Dezső, Magyar Kázmér, dr. Mészöly Gedeon, dr. Papp Károly, Patonay Dezseő, F. Szabó Géza.* Elnök: *Jalsoviczky Sándor.* Alelnökök: *Benkó Imre, dr. Kovács Lajos.*

Nagykőrösi Baromfi, Galamb és Házinyúl Tenyésztő Egyesület. Elnök: *dr. Jalsoviczky László.* Alelnök: *J. Eötvös Sándor.* Társelnökök: *Biczó Vilmos, Nagy De-*

zső, Simonffy Ákos.

Nagykőrösi Erdei Vadásztársaság. Elnök: *dr. Jalsoviczky László.*

Nagykőrösi Városszépítő Egyesület. Védnök: *gr. Ráday Gedeon.* Díszelnök: *Dezső Kázmér* polgm. Elnök: *dr. Gusáth György.* Ügyv. ig.: *Havassy Mihály.* Alelnökök: *Majos Aladár, F. Szücs Sándor.* Társelnök: *Tittel Károly.*

Nagykőrösi Református Nőegylet. Elnök: *özv. Kupai Kovács Zsigmondné.* Társelnök: *Gőde Lajosné.* Alelnökök: *Szenteh Dezsőné, dr. Torday Béláné.* Ügyv. elnök: *dr. Kovács Lajosné.* Bizottsági elnökök: *Biczó Lajosné, Csete Jánosné, Danóczy Antalné, V. Faragó Lászlóné, Horváth Józsefné, dr. Jalsoviczky Lászlóné, dr. Kökény Dezsőné, Nemcsik Gyuláné, Soós Lászlóné, dr. Szabó Ambrusné, Szalay Lászlóné.*

Nagykőrösi Kertészeti Egyesület. Díszelnökök: *Berdás Kázmér, Dezső Kázmér, dr. Szabó Ambrus* közig. tanácsnok, *dr. Szabó Ambrus* ügyvéd. Elnök: *Szenteh Dezső.* Ügyv. ig.: *Havassy Mihály.*

PÉNZINTÉZETEK

Alföldi Pénzintézet R. T.

Igazgató: *Csizmadia Sándor.*

Az akkori igazgatóság alapítása 1927-ben 100.000 P alaptőkével, mely jelenleg százhuszezer Pengő. Betétállománya: 210.000 P, kihelyezés váltó és folyószámlán 715.000 P. A bankügylet minden ágával, de főleg a mezőgazdasági hitel ellátásával foglalkozik.

Nagykőrösi Községi Takarékpénztár.

Egyéni cég Nagykőrös m. város tulajdona, alapítási éve: 1860. Alaptőke: 200.00 P, tartalékalap: 100.000 P., betétállománya 2.5 millió Pengő, kihelyezve 4.5 millió P. A bankügyet minden ágával foglalkozik, az Első Magy. Bizt. Társaság képviselője.

Vezérigazgató: *Fehér Mihály.*

Aradon 1889-ben született, kereskedelmi érettségit u. ott tett. Mint banktisztviselő, 1907-ben Békéscsabán működött, 1909-től a Nagykőrösi Községi Takpt.-ban könyvelő, főkönyvelő 1919-től elnök vezérigazgató. Ref. Egyháztanácsos, Városi képviselőtestület stb. tagja.

Nagykőrösi Közgazdasági Bank R. T.

Pláger Gyula, Pláger József, monori Kovács Károly és *Tóth Sándor* alapítása 1906-ban 200.000 K. alaptőkével. Mai alaptőkéje: 400.000 pengő, tartalékalap: százezer pengő, 120.000 P betéttel. Saját épületében a bankügylet minden ágával foglalkozik.

Vezérigazgató: *Tisztaváry Dezső.*

Zilahon 1874-ben született, felsőkeresk. érettségit Debrecenben tett. Működését 1893-ban a Zilahi Ipar és Gazdasági Banknál kezdte, majd a Nagyatádi Takarékpénztárnál működött, 1906-tól a helyi Közgazdasági Bank ügyvezető, 1908-tól elnök vezérigazgató, Városi képviselő testületi, T. K. váll., T. B. vidéki oszt. ig. TEBE nyugdíjintézet felügy. biz. tagja, Téglagyár és Városfejlesztő Rt. igazg. tagja.

Nagykőrösi Népbank.

1873-ban alakult 40.000 forint alaptőkével. Már 1895-ben alaptőkéjét 100.000 forintra egészítette ki és a város főterén emeletes székházat létesített. A világháború után érdekközösségbe lépett a Pesti Magy. Keresk. Bankkal, a Magyar Nemzeti Banknak pedig mellékhelye. Jelenlegi alaptőkéje: 226.670. P., tartaléktőkéje: 152.330 P.

Igazgató: *Binder Pál.*

Elnök-igazgató: *dr. Jalsoviczky László* földbirtokos.

Helyben 1873-ban született, iskoláit u. itt, egyetemet Bpesten végzett. 1902-től a város főügyésze volt, 1909-től a Nagykőrösi Népbank igazgatója. 80 holdas gyümölcs és szőlőtelepen gazdálkodik. Pest vm. biz. tagja volt 26 évig. Uri Kaszinó, Bairomfitenyésztők Egyesülete, Vadásztársaság, Adófelszólamlási Biz. Borellenőrző Biz. elnöke, és számos kulturális, társadalmi és jótékony egyesüet tagja.

Alelnökök: *Conrád Ottó,* a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyv. ig. és *Gáll Dezső* m. kir. korm. főtanácsos, földbirtokos.

NAGYOBB IPARI ÉS KERESKEDELMI VÁLLALATOK

Benedek József és Fia, élelmiszer export, Rákóczi u. 39.

1870-ben *néhai Benedek József* alapította. Feldolgozó telep helyben, hűtőház és jéggyárral, számos bevásárló telep a Tiszántuli részeken és Jászságban van. Zöldség, gyümölcs, főzelék és mindennemű boromfi, vad és tojás kizárólagos export kereskedéssel foglalkozik. A gyümölcs exportban az eső,

a baromfiban a második nagy cég Magyarországon. Kereskedelmi telepei: Anglia, Németország, Csehország, Svájc, Olaszország és Amerika. 1931-től intenziv baromfi és tojásexport kereskedés indult meg Olaszországgal, s tekintélyes piacot nyert a cég, Az 1930—31. évben kb. 1 millió tojás, kétszázezer pulyka, 80—90.000 liba és ötvenezer kacsa kelt el, a gyümölcs, zöldség főzelékben kb. 1500—3000 waggon. 22 tisztviselőt 1000—1500 munkást foglalkoztat. A csirkehizlaldában 1000—1200 drb. áll állandóan hizlalás alatt. A telep 3 drb. 5 holdas beépített területen fekszik s legmodernebbő van berendezve.

A cég beltagjai: *Benedek Sándor* keresk. tanácsos.

Helyben 1884-ben született, gimnáziumot u. itt, kereskedelmi akadémát Kolozsvárott végzett, mely után a Benedek József és Fia cég kötelékébe lépett. Jelenleg a külföldi eladások vezetője és irányítója. Országos M. K. E. szakcsoport elnöke, Keresk. és Iparkamara levelező tagja. I. Ferenc József kinevezett kereskedelmi tanácsosa, 23 éves korában érte s ezzel Nagymagyarország legfiatalabb ker. tanácsosa volt. A háborúban orosz, oláh és olasz harctereken küzdött, beteg lett s mint t. főhadnagy szerelt le.

Benedek László.

Nagykőrösön 1890-ben született, gimnáziumot u. itt Kereskedelmi Akadémiát Kolozsvárott végzett. 1920-tól a Benedek József és Fia cég helybeli vezetője. Városi Képviselő testületi, Ipartársulati tag, Omke helyi csoportjának ügyvezető elnöke, Kereskedelmi Kaszinó alelnöke, Népbank és Omke közp. igazgatóságának tagja. 5 gazdaegyesületnek díszelnöke. A háborúban szerb és orosz harctéren küzdött, sebesülve orosz fogságba esett, 1918-ban mint zászlós szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Benedek György.

Helyben 1892-ben született, gimnáziumot u. itt végzett, ezután szülei üzletébe kapcsolódott be. Jelenleg a kecskeméti telep vezetője. A helyi Izr. hitközség elnöke, virilis Városi Képv. eTst. tag. a Nagykőrösi Népbank igazg. tagja.

Gschwindt-féle Gyár R. T.

Szeszélesztő, likőr, rum és konzervgyár, alapítva 1896-ban. Négy khold területen fekszik, 14 épülettel. 1924-től conzervgyárral kibővítve. Kizárólag magyar, saisonban 200, általában 60 munkást alkalmaznak, nyersanyagot saját földjükön (21 hold) termesztenek, a hiányt Nagykőrös és Kecskemét piacain szerzik be s csak hazai piac részére dolgoznak. A gyár saját áramfejlesztő teleppel, a legmodernebbül van berendezve s saját dobozgyára van. Három helybeli vezetője van: *Kőhler Gyula* konzervgyári, *Nádas János* és *Magyar József* pálinkafőzde megbízott.

Kőhler Lajos.

Bpesten 1892-ben született, u. ott érettségizett 1910-ben. 1921-ben a Gschwindt gyár szolgálatába, előbb Budapesten, 1924-től helyben a conzervgyár vezető tisztviselője. A háborúban szerb harctéren és orosz harctéren 14 hónapig küzdött, fogságba esett, hol a szövőgyárban, majd a vm. mérnök mellé rajzolónak osztották be. 1918-ban mint t. alhadnagy szerelt le. Kitüntetése: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Czirják és M. Kovács gőzmalma, Rákóczi u. 48.

Malomigazgató: *Gáll Sándor.*

Pándon 1900-ban született, iskoláit u. ott végezte. Kereskedői pályára lépett, melyet Pándon a „Hangyánál" tanult, majd mint segéd is a Hangya kötelékébe lépett, ahol 1922-ben üzletvezető, majd ügyv. igazgató lett. 1925-ben önállósította magát. 1927-ig volt üzlete. 1927-től a „Czirják és M. Kovács gőzmalom igazgatója. Munkavéd. egy. tagja. Három fivére küzdött a háborúban, egy hősi halált halt. Apja a háborús szolgálatban szerzett betegségében 1916-ban meghalt.

Nemcsik Testvérek Gőzmalva, Alpári u. 9.

A malmot 1878-ban *Nemcsik Gusztáv* alapította. Az üzem a legmodernebb gépekkel van felszerelve. Saját áramfejlesztő telepe és gőzfűtése van, az őrlőközönség részére gőzfűtéses melegedő és a lovak részére (40 ló) istálló áll rendelkezésre. A malmot már 20 -éve az alapító fia *Nemcsik Gyula* vezeti a legnagyobb szakértelemmel.

Motormalom tulajdonos: *Széll Lajos,* Petőfi út 26.

Bándon (Veszprám m.) 1867-ban született, iskoláit és iparát is ott tanulta, 1880-ban szabadult fel mint molnár apjánál. Mint segéd Veszprém, Pápa, Tapolca Tata városokban dolgozott. 1891-től helyben önálló. Modern motor gépekkel van felszerelve üzeme. Fiókmalma is van, amelyet fiai vezetnek. Ipartest. és iparoskör tagja, olvasó egy. tagja. Fiai küzdöttek az orosz, olasz fronton, sebesültek és több kitüntetések tulajdonosai.

Neu Gyula és Fiai. Baromfi és gyümölcs export.

A céget 1870-ben *Neu Gyula* alapította, jelenleg a cég fenti cím alatt van bejegyezve. 1924-től tulajdonosok: Neu István és Neu László. Exportál: Svájc, Ausztria és Németország területére. Baromfi és gyümölcs exportálással foglalkoznak. Külön hízlaló van a baromfiak részére. Idény alkalmával 250—300 alkalmazottat foglalkoztat.

Rosenfeld Testvérek. Gyümölcs export.

A céget 1882-ben *Rosenfeld Soma* helyi kereskedő alapította. Előbb mint ecetgyár működött 1924-ig, mikor a cégfőnök meghalt, fiai vették át *Pál és Sándor*, kik az ecetgyárat beszüntették és áttértek a gyümölcs exportra. 1927-ben Mayer miniszter is megtekintette a telepet, a tulajdonosokat elismerésben és jutalomban részesítette. Folytonos utazás lehetővé tette, hogy Európa minden közelebb eső piacát uralja. A cég alapítója ösmertette meg a külfölddel a magyar gyümölcsöt, nagy anyagi áldozat árán. 1930-ban a helyben tartott kiállításon első díjjal (ez. é.) tüntették ki. Az üzem a legmodernebb motorikus erőre berendezett gépekkel van felszerelve, külön csomagoló, raktározó telepe, borgazdasága, sörraktára és szódavízgyára van. *Rosenfeld Sándor* a háború alatt 24 hónapig a fronton küzdött, orosz fogságba esett honnan 1920-ban jött haza. K. is ez. seb. é. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Városi közp. szeszfőző és gyümölcsértékesítő vállalat

Laktanya u. 1. és Ceglédi u. 3.

Üzletvezető: *Pesti Lajos.*

Szeszfőzdék:

Alpári u. 32. Üzletvezető: *Fodor Gyula.*

Bokros d. 34. Üzletvezető: *Bacsó György.*

Csemő d. 184. Üzletvezető: *Schneider Vince.*

Gárdonyi u. 2. Üzletvezető: *Szentgyörgyi Ferencné.*

Lázár Vilmos u. 11-a. Üzletvezető: *Fehér Zsuzsanna.*

Nyársapát d. 135. Üzletvezető: *I. Nagy József.*

Nyásapát d. 107. Üzletvezető: *dr. Jalsoviczky László.*

Örkényi u. 5. Üzletvezető: *Szarka György.*

Tázerdő d. 39.

Tormás u. 31. Üzletvezető: *Balogh Ambrus* konyhakertész,

Nagykőrösön 1869-ben született iskoláit itt végezte. 1924-től üzletvezetője egyik helyi szeszfőzdének, mely azelőtt saját tulajdona volt. Saját földjén konyhakertészettel foglalkozik. A háborúban mint díszkertész, belszolgálatra lett beosztva, Ambrus fia az olasz harctéren 1918-ban hősi halált halt. Régi köznemesi család ivadéka.

Szolnoki u. 20. Üzletvezető: *Varga Balázs.*

Nagykőrös város villamosműve

Az üzem 1909-ben épült, Siemens—Schuckert-művek építették és bérelték 1926-ig, azóta városi kezelésben van. A legmodernebb felszereléssel van ellátva. A nagy feszültség 3000 Volt, motorikus 220 Volt, a világítás 120 Volt. Az ügymenetet igazgatóság vezeti a polgármester elnöklésével, melynek a városi műszaki tanácsos és a városi főügyész hiv. tagja. Az alkalmazottak száma 26. A környéket is bekapcsolta az áramkörébe.

Üzemv. ig.: *Hugyecz István.*

Rétságon 1889-ben született, felsőipariskolát Bpesten végzett 1908-ban. Pályáját a Ganz vill. és Magyar Siemens—Schuckert-művek szolgálatában kezdte, 1915-től a helybeli elektromos művek igazgatója. Ebben az időben fejlesztette ki az elektromos műveket olyan teljesítőképessé, hogy 1927-től Lajosmizsét, 1929-től Örkény-tábort is ellátja árammal. A városi közgy. vál., Magy. Elektr. Művek Orsz. Szöv. számvizsgáló, r. kath. egyh. tan., isk. széki tag, stb. egyesület tagja.

Segesváry Imre asztalosárugyára. Fokos u. 1.

Molnár Ferenc gőzmalma, Széchenyi tér 4.

Könyvnyomdatulajdonosok: *Dajka Lajos*, Kecskeméti u. 1, *Nagy Sándor*, Széchenyi tér 6, *Ottinger Kálmán*, Szolnok u. 1.

Téglagyár és Kereskedelmi rt., Széchényi tér 2.

FÖLDBIRTOKOSOK

Andocs Ambrus, III., Hangács dűlő 94-a.

Helyben 1893-ban született, 1921-től önálló gazdálkodó 23 és fél k. hold földjén, melynek egy része örökség a többi saját szerzemény. Háborúban 1915—1918-ig mint hadimunkás, a magyaróvári lőporgyárban dolgozott. A család több tagja küzdött a háborúban, egy sógora hősi halált halt.

Andrus Sándor, VI., Székes dülő 8.

Helyben 1892-ben született, 35 kh. bérelt és 10 kh. saját földjén önálló gazdálkodást és állattenyésztést folytat. A háborúban 53 hónapig szerb, orosz és olasz harctéren küzdött, 1918-ban mint őrvezető szerelt le. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Barkó Benjamin, Csemő dűlő 65.

Helyben 1879-ben született, önálló gazdálkodást 41 kh. földjén — melyből 10 kh. szőlő és gyümölcsös — három fiának közreműködésével folytat. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1916-ban fogságba esett, 1918-ban jött haza. Fivére és sógora a harctéren szerzett betegségben meghalt.

Bognár Sándor, Homok dűlő 1.

Helyben 1879-ben született, 28 h. bérletén gazdálkodik és állattenyésztéssel foglalkozik. Olvasókör tagja. Küzdött az orosz és román fronton, 1918-ban szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Boros József, III. j. Fekete dűlő 153.

Helyben 1892-ben született, 1920-tól önállóan gazdálkodik, jelenleg 60 kh. bérelt, hét kh. saját föld és egy és fél kh. szőlőn általános gazdálkodást folytat. A 48-as Függetlenségi Kör tagja. A háborúban szerb és orosz harctéren küzdött, kétszer sebesült s 1916-ban orosz fogságba esett. Kitüntetései: kis ez. v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Boross Pál, Csemő dűlő 101.

Helyben 1871-ben született, 66 kh. saját földjén gyümölcs, szőlő, állattenyésztés és mezőgazdasággal foglalkozik. Birtokának egy részét gyermekei, illetve veje felesben művelik. 1914-től cséplőgéptulajdonos s bércsépléssel is foglalkozik. Két sógora küzdött a háborúban, egyik hősi halált halt.

Bozsik István, Alsójárás dűlő 46.

Alsószentkirályon 1870-ben született. Előbb mint gazd. alkalmazott dolgozott, 1914-től bérelt és saját földjén gazdálkodik. Állattenyésztéssel is foglalkozik. Fivére a háborúban hősi halált halt.

Cseh Ambrus, III. j. Fekete dűlő 115.

Nagykőrösön 1896-ban született. Önálló gazdálkodást 1922-től folytat, jelenleg édesatyja 19 kh. bérelt földjén gazdálkodik. A háborúban oláh, olasz harctéren küzdött, légnyomást kapott, 1918-ban szerelt le.

Csomor István, Nyilas dűlő 227.

Jászkiséren 1890-ben született. Iskoláit u. ott és Bpesten végezte. 1913-tól szülei 67 kh. birtokát vezeti. Állattenyésztéssel is foglalkozik. Könyvtárában megtaláljuk az összes magyar remekírók műveit. Ceglédi Gazd. Egy., Nemzetvédelmi Liga tagja. Küzdött az orosz fronton, megsebesült és segédszolgálatra osztották be.

Csutorás András, Felsőjárás dűlő 119.

Helyben 1900-ban született. Önállóan 1918-tól részben örökölt, részben saját szerzeményű földjén általános gazdálkodást folytat. Családjából többen küzdöttek a háborúban.

Czira Balázs, Ádám L. 1.

Helyben 1891-ben született. 1915-től önálló gazdálkodó helyben 58 hold saját és 150 hold bérelt földön. Háborúban a szerb fronton küzdött. Egy bátyja hősi halált halt.

Czira Sándor, Kecskés dűlő 1.

Helyben 1892-ben született. 48 hold saját és 85 hold bérelt földön általános gazdálkodást folytat. Háborúban az olasz és orosz fronton küzdött. 1918-ban szerelt le.

Cziriák Erzsébet, Kasza u. 3.

Nagykőrösön született, 57 hold földjét haszonbérbe adta. Nőegylet tagja. Sógora orosz fronton hősi halált halt.

Deák Ambrus, Nyársapátdűlő, IV. járás 77.

Helyben 1878-ban született. 1905-től önálló gazdálkodó, helyben 32 hold földjén. Több egyesület tagja. Háborúban küzdött szerb és román fronton, megsebesült, 25 százalékos rokkant lett.

Szentgyörgyvölgyi Dienes Mihály, Besnyő dűlő 3.

Cegléden 1885-ben született, iskoláit Cegléden és Késmárkon végezte. Előbb atyja, majd saját gazdaságát vezette. Jelenleg 187 kh. földön vegyes gazdálkodást folytat. A Ceglédi Népkörnek, Gazdasági Egyesületnek a Ceglédi Egyesült Ipar és Keresk. banknak vál tagja. Háború alatt belterületen teljesített szolgálatot, a Nemzeti Hadseregben is szolgált, 1920-ban szerelt le. Családját az 1700-as év elejéig vezetheti vissza. Címerükben félkar karddal látható.

özv. Dobi Mihályné, Felső járás 128.

Néhai férje helyben, 1857-ben született, önállóan 1896-tól gazdálkodott. Jelenleg 34 kh. saját földön István és Tamás fiának közreműködésével általános gazdálkodást és állattenyésztést folytat. A háborúban három fia küzdött, András az olasz harctéren 1915-ben hősi halált halt. István, olasz, orosz harctéren küzdött és orosz fogságba esett, Imre oláh fogságban meghalt.

özv. Dobos Istvánné, III. j. Esed dűlő 9.

Néhai férje 1879-ben Kocséron született, önálló gazdálkodást 1904-től folytatott. Özvegye 29 hold földön gazdálkodik, melyből 10 hold Kocséron van. Férje, ki rokkant egyesületi tag volt, a háborúban orosz harctéren küzdött, súlyosan megsebesült, 75 százalékos rokkant lett. A harctéren szerzett sebében 1927-ben meghalt.

Dobos László, III. j. Esed dűlő 6.

Helyben, 1876-ban született, önálló gazdálkodást 1904-ben kezdett, jelenleg 34 hold földjén gazdálkodik. A háborúban szerb, orosz, oláh és olasz harctéren 34 hónapig küzdött.

Duzs György, II., Barátszilas dűlő

29.

Helyben, 1874-ben született, katonaéveinek letöltése után szülei gazdaságában dolgozott, jelenleg 18 hold földjén önállóan gazdálkodik. A háborúban az orosz harctéren kilenc hónapig küzdött, ott szerzett betegsége miatt 1917-ben felmentették.

jakabházi Eötvös Sándor, okl. gazda, Arany J. u. 19.

Helyben, 1894-ben született, iskoláit u. itt és Szabadkán, valamint a gazdasági iskolát is u. ott 1914-ben végezte. A gazdálkodást 300 hold földjén 1914-ben kezdte mely a legmodernebb gazdasági eszközökkel van felszerelve. A háborúban az orosz harctéren küzdött, megsebesült, kilenc csonttöréssel fogsába esett. Mint súlyos sebesültet a harcvonal mögé vitték s az ötös huszárok rohama után az oroszok elmenekülve ott hagyták. 16 hónapi kórházi kezelés után 1915-ben mint 70 százalékos rokkant leszerelt. A Nagykőrösi Mezei Munkások Önképző és Olvasó Kör elnöke, N. Baromfi Galamb és Házinyúltenyésztő Egyesület alelnöke, Nagykőrösi Felszegi Gazda Olvasó Egylet társelnöke és még számos gazdasági, társadalmi és kultúrális egyesület tagja ill. főtisztviselője. A galamb és nemesített lúdak tenyésztésével elért sikereiért 25—30 drb. arany és ezüst éremmel, többek között az áll. nagy aranyéremmel és díszoklevéllel tüntették ki.

V. Faragó Béla, Kecskeméti u. 51.

Nagykőrösön 1877-ben született. Gazdálkodással foglalkozott, földje jelenleg bérbe van adva. Mint siketnéma gondnokság alatt áll, gondnoka a városgazda, gondviselője: *Szurmó Istvánné.* Öt testvére és egy sógora küzdötte végig a háborút.

Faragó István, Csemő dűlő 57.

Helyben 1885-ben született, önálló gazdálkodást hat és fél kh, saját és 15 és fél kh. bérelt földön folytat. A háborúban orosz harctéren négy évig küzdött, 1918-ban mint őrmester szerelt le. Kitüntetései: kor. ez., kor. vas érd. ker., Károly cs. ker. Öccse és sógora küzdötte végig a háborút, egy hősi halált halt.

V. Faragó Pál, Homok dűlő 7.

Helyben 1887-ben született, iskoláit is helyben végezte. 1910-től 107 h. birtokán önállóan gazdálkodik. Gazdasági Egyesület és Uri Kaszinó tagja. Háború alatt orosz fronton küzdött, fogságba esett, 1918-ban jött haza.

özv. Farkas Ferencné, Attila u. 13.

Nagykőrösön született, 1885-ben ment férjhez, 1913-ban lett özvegy. 63 k. hold földön gazdálkodik, melyet néhai férjével részben örökölt, részben közösen szerezték. Régi birtokos család leszármazottjai. Néhai férje 18 éven keresztül volt vár. képv. test. tag és ref. egyh. presbitere. Egy fia a háborúban hősi halált halt 1914-ben. Veje, Barta András, 1894-ben született, a háborúban a szerb és olasz harctéren küzdött, kétszer sebesült.

Fakan István György, szélmalomtulajdonos, Felső járás 120.

Helyben 1893-ban született, önállóan 1928-tól atyjai örökségbe kapott földjén általános gazdálkodást űz. A földjén van egy 1871-ben épült szélmalom, amely jelenleg is üzemben van. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1915-ben fogságba esett s 1920-ban jött haza. Több testvére teljesített frontszolgálatot.

Fakan József, Felső járás dűlő 104.

Helyben 1876-ban született 32 éves koráig szülei gazdaságában dolgozott. Önálló általános gazdálkodást 1907-től — részben örökölt, részben saját szerzeményű — 52 kh. földjén űz. A helyi Gazda Kör alapító tagja. —

Fehér László, Nyilas dűlő 255.

Helyben 1884-ben született, 75 kh. föld tulajdonosa, melynek egy része örökség, egy része saját szerzemény. Háborúban a szerb és orosz fronton harcolt, majd 1917-ben felmentették. Egy fivére hősi halált halt.

özv. Fekete Mártonné, II. j. Csikvadász dűlő 52.

Férje helyben 1879-ben született. 1905-től önálló gazdálkodást folytatott 25 kh. földjén. Háborúban orosz fronton megsebesült és Huszton hősi halált halt.

Fejős Balázs, Temető dűlő 11.

Helyben 1888-ban született. A gimnázium három osztályát Kecskeméten végezte. 1914-től önállóan gazdálkodik 20 kh. földjén, mely örökség és saját szerzemény. Állattenyésztéssel is foglalkozik. 1914-ben az orosz fronton fogságba esett. 1920-ban jött haza.

Fitoss Vilmos ny. rendőrfőkapitány Örkény u. 9.

Nagykőrösön 1845-ben született. Jogi tanulmányait Pesten végezte, ügyvédi oklevelet nyert. Pályáját helyben előbb mint tb. jegyző kezdte, majd katonai ügyész. 1869-től rendőrkapitány, ill. főkapitány lett s mint ilyen 1910-ig működött. Nyugdíjazása óta saját birtokán gazdálkodik. Városi képv. test. tag. Arany Jánosnak kedvenc tanítványa volt, kitől a magy. irodalomtörténetet tanulta.

Futó Dániel, Petőfi u. 8.

Helyben 1882-ben született, fiatal korában mészáros segéd volt Cegléden, Jászberényben stb. helyeken dolgozott. 1906-tól gazdálkodik 35 h. földön. Háborúban az orosz fronton küzdött, fogságba esett és 1918-ban jött haza. Frontszolgálat közben nagyfoku idegességet kapott. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Fülöp Lajos, Losonci u. 38.

Helyben 1899-ben született. 55 h. földjén általános gazdálkodást folytat. Gazdasági Egyesület tagja. Testvére a háborúban orosz fogságba esett, 1918-ban jött haza.

Gábor József, Homok dűlő 2.

Helyben 1890-ben született, iskoláit Jászkarajenőn végezte. 37 h. saját földjén általános gazdálkodást folytat. Háborúban orosz fronton harcolt, fogságba esett, 1920-ban jött haza.

Gaál Gyula, Gógány dűlő 81.

Helyben 1880-ban született. Önálló gazdálkodást 20 kh. saját földjén folytat, fél kh. fajszőlő és gyümölcsöse van. Állattenyésztést és általános gazdálkodást űz. A háborúban a déli harctéren küzdött, 1916-ban felmentették. Fivére orosz fogságban meghalt.

özv. Gömbölyös Sándorné szül. nagycsepcsényi és muthnai Wladár Mária, Szolnoki u. 11.

Helyben 1870-ben született, iskoláit is itt végezte. 90 h. földjét haszonbérbe adja ki. Férje 1922-ben halt meg. Ref. Nőegylet, Városi Szépítészeti Egyesület tagja. Fia a háborúban orosz fronton küzdött, megsebesült. Károly cs. ker. és seb. é. tulajdonosa.

Győrffy Gergely, II. j. Homolytályai dűlő 46.

Helyben 1864-ben született, iskoláit is itt végezte. Ősrégi nemesi családból származik feleségével együtt. 50 kh. földjén gazdálkodik. Fia — mint a MÁV alkalmazottja — résztvett a háborúban.

ifj. Győri Ferenc, III. j. Hangács dűlő 53.

Helyben 1882-ben született, iskoláit is itt végezte. 1914-től önálló gazdálkodó 18 h. földön, ebből 9 és fél hold sajátja. Háborúban a szerb fronton küzdött, súlyosan megsebesült mint 60 százalékos rokkant 1917-ben leszerelt.

B. Hajagos Ferenc, III j. Esed dűlő 21.

Kecskeméten 1874-ben született, önálló gazdálkodást 1904-től folytat. Jelenleg 60 hold bérelt földön gazdálkodik, Szentkirályon hat hold földje van. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1916-ban fogságba esett, 1920-ban jött haza s mint őrvezető szerelt le.

Halápi József, Losonczy u. 48.

Helyben 1883-ban született, 1909-től önálló gazdkodó, 55 kh. földön, melynek egy része örökség, egy része saját szerzemény. Olvasókör, Gazd. Egy., Közp. Függ. Körnek lelkes tagja. Családja régi helybeli birtokos. Négy sógora küzdött a háborúban akik közül egy hősi halált halt, másik orosz fronton eltünt.

Hatvani Ferenc, III. j. Fekete dűlő 1. sz.

Nagykőrösön 1885-ben született. Önálló gazdálkodást 1912-től folytat, jelenleg 25 kh. bérelt földön gazdálkodik, egy hold saját szőlője van. Temetőoldali Olvasóegylet tagja. A háborúban szerb, orosz harctéren küzdött, megsebesült és 1918-ban orosz fogságba esett. Mint szkv szerelt le.

Hegedűs Pál, III. j. Szárai dűlő 39.

Cegléden 1892-ben született, önállóan 1921-től 160 kh. feles bérleten, 40 kh. saját földön — mely részben örökség, részben saját szerzemény — általános gazdálkodást és állattenyésztést űz. A háborúban szerb, oláh, orosz és olasz harctéren küzdött. Kitüntetései: III. o. kor., Károly cs. ker.

Hoffer Sándor, Encsi u. 43.

Helyben 1863-ban született, iskoláit u. itt végezte. Hat és fél h. fölön gazdálkodik. Két fia küzdött a háborúban szerb, orosz és olasz fronton, egyik megsebesült, a másik hősi halált halt.

Holi Ferenc, Felőjárás dűlő 110.

Pusztalocson 1902-ben született, iskolát Lajosmizsén végzett. Önállóan 1929-től 23 kh. földön — melyből 18 kh. bérelt 5 kh. saját — általános gazdálkodást űz. A helyi Gazda Kör alapító tagja. A háborút három bátyja küzdötte végig.

Horváth Dénes, Szolnoki út 99.

Helyben 1894-ben született, iskoláit u. itt végezte. Önálló gazdálkodást folytat 50 kh. földjén, melynek egy része örökség, másik része saját szerzemény. Főleg gabonatermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkozik. A Közp. Gazd. Egy. tagja. Családja ősrégi birtokos család Nagykőrösön. Háborúban küzdött az orosz, olasz fronton 1917-ig. Háromszor sebesült. Kis ez., bronz v. é. tulajdonosa. Két fivére hősi halált halt.

Horváth János, II. j. Felsőjárási dűlő 159.

Helyben 1881-ben született, általános gazdálkodást 33 kh. saját és 15 kh. bérelt földön folytat. Saját állatállományával a járás egyik legszebb mintagazdasága van. A háborúban szerb, olasz és orosz harctéren 29 hónapig küzdött, 1918-ban szerelt le. Két öcsce és két sógora hősi halált halt.

Horgos László, III. j. Fekete dűlő 60. sz.

Helyben 1903-ban született, iskoláit is itt végezte. Állattenyésztés és nemesítéssel kapcsolatos általános gazdálkodást 30 kh. földön folytat. A háborúban édesapja orosz, olasz és oláh harctereken küzdött.

Huszár Mária, Losonczy u. 15.

Helyben született, négy középiskolát u. itt végzett. 338 kh. földnek tulajdonosa, melyet haszonbérbe ad ki. Birtokát nagyszüleitől örökölte. A Ref. Leányegylet tagja. Édes-

atyja küzdött a háborúban, 1918-ban szerelt le.

Jámbor Bálint, Encsi u. 25.

Helyben 1889-ben született, iskoláit is itt végezte, 1917-től önálló gazdálkodó 68 h. földjén. Háború alatt kilenc hónapig küzdött a fronton. Román megszállás alatt sok üldöztetésnek volt kitéve.

néhai Karai László, II. j. Barátszilas dűlő 5.

Nagykőrösön 1874-ben született, 68 hold saját birtokán önálló gazdálkodást folytatott 1914-ig, ekkor az orosz harctérre került s 1916-ban fogságba esett, hol néhány hónap mulva meghalt. Hat gyermeke maradt árván, kik jelenleg közösen gazdálkodnak. Sándor szigorló mérnök. A „Bajtársi Egy." tagja.

özv. Kaszap Ambrusné, II., Barátszilas dülő 5.

Néhai férje Nagykőrösön 1881-ben született, iskoláit u. itt végezte, 1904-ben megnősült s ettől az időtől bérleten gazdálkodott. A háborúban az orosz harctéren küzdött, 1915-ben hősi halált halt. Jelenleg özvegye és fia vezetik a gazdaságot.

Kaszap Balázs, Esedi u. 18.

Helyben 1860-ban született, iskoláit is itt végezte, 30 kh. föld tulajdonosa, melyen vegyes gazdálkodást folytat. Az Alszegi Gazdák Egyesületének elnöke, városi képv. test. tag, a ref. egyh. presbitere, a Közs. Takptár vál. tagja, árvaházi biz. tag és a közp. vál. nak alelnöke. Két veje küzdött a háborúban.

özv. Kósa Dánielné, Szárai dűlő 16.

28 kh. földjén — Balázs fia vezetésével — általános gazdálkodást folytat. A meglévő vagyont néhai férjével — ki 1908-ban halt meg, — közösen szerezték. A háborúban 4 fia küzdött, kettő megsebesült és orosz fogságba esett.

Kecskés Ambrus, Kecskés u. 5.

Helyben 1870-ben született. Előbb a családi gazdaságot vezette, 1894-től saját gazdaságát vezeti helyben. Fivérei a háborúban szerzett sebébe belehalt. Családja ősrégi magyar család, származása az Árpád korig vezethető vissza.

Kecskés Balázs, II. j. Bántőzsi bánom dűlő 35.

Helyben 1892-ben született, 1920-ban nősült s egyideig a közös családi birtokon, 1924-től 27 hold apai örökségén folytat önálló gazdálkodást. Szőlő, gyümölcs és gabona termeléssel foglalkozik. A háborúban szerb, majd orosz harctéren küzdött, hol fogságba esett, 22 havi fogság után megszökött. Szökése után az olasz harctéren 1918-ig küzdött.

Kecskés József, Örkényi út 27.

Helyben 1862-ben született, 124 hold földje, — melyből 69 h. örökség, 55 h. saját szerzemény, — bérbe van adva. Fia 4 évig volt orosz fogságban és több kitüntetés tulajdonosa. A család évszázadok óta Nagykőrösön birtokos.

Kecskés László, Örkényi út 13.

Helyben 1873-ban született. Gazdasági ismereteit szüleinél tanulta. 1902-től önálló gazdálkodást folytat 96 h. földjén, amelyet örökölt. Gazdasága megfelelő gazdasági eszközökkel van felszerelve. Tagja a gazd. egyesületnek. Családja évszázadok óta Nagykőrösön birtokos. Küzdött a háborúban orosz és román fronton a háború végéig. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker

Csapó Kiss Antal, Csemő dűlő 84.

Téten 1876-ban született. Előbb Jaross Sándor kir. kamarás téti birtokán 6 évig a ménesgazdaság vezetője volt, hol megalapította a Szt. Imre-telepi Gazdasági Kört, 2 évig elnöke volt, majd ottani 42 kh. földjének eladása után Turkevén vett 50 kh. földet. Jelenleg a helyben eladott 30 kh. földje helyett vett 9 kh. szőlőjén folytat szőlőgazdálkodást. A háborúban szerb és orosz harctéren küzdött, 1916-ban felmentették.

Karai György, III. j. Fekete dűlő 92. sz.

Helyben 1881-ben született. Önállóan 1908-tól, jelenleg 25 kh. bérelt földön, — melyből 1 és fél kh. saját — gazdálkodik. A háborúban 3 testvére és 5 sógora küzdött, András testvére ott szerzett betegségében meghalt.

Kiss Dénes, IV. j. Nyársapát dűlő 111.

Helyben 1896-ban született, 1918-tól önáll gazdálkodó helyben. Földje részben örökség, részben saját szerzemény. Helybeli Gazd. Egyesület tagja. Nyársapáti Olvasókör gondnoka.

K. Kiss László, Csemő dűlő 58.

Helyben 1877-ben született, önálló gazdálkodást 23 kh. saját és 7 kh. bérelt földön folytat. Vagyonából 10 kh. saját szerzemény. Állattenyésztés és szőlőgazdasággal is foglalkozik. A háborúban orosz és szerb harctéren küzdött.

id. Kiszel András, Homok dűlő 5.

Helyben 1855-ben született, 40 h. földjén általános gazdálkodást folytat. 1878-ban a boszniai okkupációban résztvett. Két fia küzdött a háborúban, Balázs megsebesült, mint tizedes szerelt le.

Kocsis István, Attila u. 14.

Helyben 1866-ban született. 1893-tól önálló birtokos, 120, k. hold föld tulajdonosa, melyet részben örökölt, részben szerzett. Gazd. Egy. tagja. Ősrégi birtokos család sarja.

Kósa János, Árboz dűlő 18.

Helyben 1878-ban született, iskoláit is itt végezte. 1904-től atyja 11 hold földjén egyedül gazdálkodik, melyhez 40 holdat haszonbérbe vett. Háborúban küzdött a szerb fronton, hol megsebesült, mint 50 százalékos rokkant szerelt le.

B. Korsós Sándor, III. j. Fekete dűlő 83.

Helyben 1986-ban született, 22 és fél kh. atyjától örökölt földön általános gazdálkodást folytat. A háborúban oláh és orosz harctéren 4 hónapig küzdött, 1919-ben szerelt le.

Kovács Ferenc, Homok dűlő 9.

Helyben 1896-ban született, 22 és fél kh. test és általános gazdálkodást 94 kh. bérelt és 4 kh. saját földjén folytat. Családjának több tagja küzdött a háborúban.

Kovács Pál, Kecskés dűlő 2.

Tószegen 1887-ben született, 28 h. földjén általános gazdálkodást folytat. Olvasókör tagja. Küzdött a szerb fronton, ahol megsebesült, 50 százalékos rokkant lett, 1915-ben szerelt le. Kis ez., seb. é. tulajdonosa.

Labancz Balázs, Sas u. 5.

Helyben 1882-ben született, 1912-ben gépészi vizsgát tett, 1906-tól önálló gazdálkodó 82 hold földjén, mely részben örökség, részben saját szerzemény. Daráló és cséplőgép tulajdonos. Városi képv. test. tag, a gazdász olvasó egylet alelnöke és még számos kulturális egyesület vál. tagja. A család évszázadok óta Nagykőrösön birtokos.

ifj. Labancz István, Tormás u. 23.

Helyben 1885-ben született, iskoláit is itt végezte. 1909-től önálló gazdálkodó helyben. 160 kat. holdon folytat gazdálkodást. Gazdasági egyesület tagja. Ősrégi birtokos család.

nemes özv. Ladányi Mihályné, Hunyadi u. 7.

Nagykőrösön született, iskoláit is itt végezte. 1894-ben ment férjhez néhai Ladányi Mihályhoz, kivel 33 évig élt együtt. Jelenleg 80 hold földön gazdálkodik, s főleg gabona termeléssel foglalkozik. Gombay Sándor veje segítségével. A meglevő föld részben örökség, részben saját szerzemény.

Major László, Nyilas dűlő 206.

Cegléden 1899-ben született. 1926-tól önálló gazdálkodó 29 k. hold földjén. Apósa szerb fronton hősi halált halt.

Marticsek József, V. j. Nyilas dűlő 51. sz.

Helyben 1861-ben született, iskoláit Törtelen végezte. Eleinte más gazdaságában dolgozott, 1888-tól önálló gazdálkodó. Jelenleg 172 hold földet bérel. Két fia küzdött a háborúban, egyik orosz, olasz fronton megsebesült, másik a repülőknél szolgált.

B. Máté Ambrus IV. j. Nyársapát dűlő 59.

Nagykőrösön 1864-ben született. 1902-től vezeti a gazdálkodást 28 hold földjén. Gazdasági egyesület volt tagja.

özv. Mezei Mihályné, Bontös Bánom IV. j. 26.

Kecskeméten született. Férje is Kecskeméten 1864-ben született. 1900-tól önállóan gazdálkodott. 1922-ben meghalt. Két veje küzdött a háborúban, az egyik a telefonistáknál szakaszvezető volt, dícsérő oklevél és kitüntetés tulajdonosa. Másik veje mnt orosz fogoly került Magyarországra.

Mikes János, II. j. Felsőjárás 157.

Nagykőrösön 1882-ben született. Önálló gazdálkodást 12 hold bérelt földön folytat. A városban 2 hold föld és szőllő birtoka van. A háborúban az orosz harctéren 12 hónapig küzdött, súlyosan megsebesült s 2 évi kórházi ápolás után felmentették. Két testvére az orosz harctéren eltünt, sógora a harctéren szerzett betegségében meghalt.

Módra Sándor, Árboz dülő 6.

Helyben 1879-ben született, önállóan gazdálkodik 15 h. földjén, melyből 7 és fél hold saját szerzemény. Háborúban orosz fronton harcolt, fogságba esett, 1918-ban jött haza és szerelt le.

özv. Módra Zsigmondé, Nyársapát dűlő IV. j. 105.

Nagykőrösön született. Férje 1930-ban halt meg, s azóta egyedül gazdálkodik 96 h. földjén. Gazdálkodáson kívül gyümölcs termeléssel és állattenyésztéssel foglalkozik.

Molnár Sándor, Székes dűlő 5.

Abonyban 1886-ban született, 63 kh. földet bérel, melyen általános gazdálkodást folytat. Cséplőgép tulajdonos. 12 h. saját földje van. Háborúban az orosz fronton harcolt, beteg lett és 1918-ban szerelt le, mint káplár.

Nagy Balázs, Nyilas dűlő 268.

Helyben 1891-ben született. 1921-től 17 kh. földön gazdálkodik, melyet szüleitől örökölt. Állattenyésztéssel is foglalkozik. Háború alatt az orosz, román és olasz földön harcolt, 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz vé. é., szolg. vas ker., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Nagy György Sándor, Homolytály dűlő 33.

Csongrádon 1892-ben született, polgári iskolát, gimnáziumot és gazd. isk. Kecskeméten végzett. 100 kh. bérgazdaságában gazdálkodik. Háborúban a tábori csendőr-

ségnél szolgált, szerb, orosz és olasz fronton, hol megsebesült. 18 havi frontszolgálat után 1917-ben szerelt le, mint tiszthelyettes. Arany v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

F. Nagy István, Felsőjárás dűlő 4.

Helyben 1881-ben született, 1907-től önállóan gazdálkodik. Előbb a várostól bérelt 140 kh. földet, majd 53 kh. földet vett, jelenleg 60 kh. saját birtokán belterjes gazdálkodást folytat, melyen dohány, uborka, és konyhakertészettel foglalkozik. A háborúban szerb harctéren küzdött, súlyosan sebesült s mint rokkant az orosz harctéren vasútőrségi szolgálatra lett beosztva.

jakabházi Nagy József, Rákóczi u. 32.

Helyben 1866-ban született. Helyben 84 kh. birtokán gazdálkodik. 45 éven át a város képv. test. tagja volt. Az iskolszéknek 30 év óta tagja, a ref. egyház 24 éve presbitere. A függetlenségi körnek 20 éven át volt háznagya, most is tagja, a városi takarékpénztárnak ig. tagja. Háború alatt a városi munkaügyi bizottság elnöke volt.

Nagy László, II. j. Barátszilas dűlő 46.

Helyben 1884-ben született. 1911-től önálló, jelenleg 59 hold földjén gazdálkodik. Az Alszegi Gazda egy. tagja 30 éve. A háborúban szerb — hol megsebesült — majd orosz harctéren küzdött, orosz fogságba esett, hol 41 hónapig szenvedett.

Németh Gergely, Szárai dűlő 32.

Helyben 1886-ban született, önállóan 1920-tól 70 kh. feles és 60 kh. bérelt földön állattenyésztéssel egybekapcsolt, általános gazdálkodást folytat. A háborúban orosz harctéren 9 hónapig küzdött, fogságba esett. 1918-ban szerelt le.

Németh Gergely, II. j. Felsőjárási dűlő 167.

Helyben 1850-ben született, 4 gimnáziumot itt végzett. Általános gazdálkodást — saját állatállományával — 15 kh. földjén folytat, melyet Antal fia vezet. Bosznia okkupálásában mint szkv. küzdött. A háborúban két fia vett részt, Antal olasz, Sándor orosz fogságba esett.

Németh József, III. j. Fekete dűlő 43.

Helyben 1895-ben született, önálló gazdálkodást 1923-tól folytat, jelenleg 27 kh. bérelt földön gazdálkodik. A háborúban 1915-től orosz és oláh harctéren küzdött, megsebesült és 50 százalékos rokkant lett.

özv. nyáregyházi Nyáry Lászlóné, Encsi u. 7.

Nagykőrösön született, 16 év óta egyedül gazdálkodik 140 h. birtokán. Néhai férje 1916-ban halt meg. Román megszálláskor súlyos anyagi károkat szenvedett.

id. Papp István, Felsőjárás dűlő 105.

Helyben 1866-ban született, önállóan 52 kh. saját szereményű birtokán 1895-től általános gazdálkodást és állattenyésztést folytat. Fia és családjának több tagja küzdötte végig a háborút.

Pesti Balázs, ref. egyházgondnok.

Helyben 1877-ben született, 4 gimnáziumot itt végzett. 87 kh. földjén általános gazdálkodást és állattenyésztést folytat. Állatával a mezőgazdasági kiállításokon szép sikerrel szerepel. 6 kh. szőlője kizárólag nemesített tőkével és fajgyümölcsfákkal van beültetve. Városi v. tanytelepi ig. tag., Alszegi Gazdász Egylet ig. elöke, Kisgyűlés és Képviselőtestületi tag. Ref. Egyházközség 20 éven át volt presbitere, Belsőbokori Gazd. Egyesület díszelnöke, volt vármegyei bi. tag. A háborúban 6 hónapig küzdött.

Pesti József, II. j. Barátszilas dűlő 50.

Helyben 1870-ben született, katona éveinek letöltése után 1901-ben megnősült, s azóta 148 hold földön — melyből 75 hold sajátja — önálló gazdálkodást folytat. Főleg gabona és szőlő termeléssel foglalkozik.

özv. Pesti Lászlóné szül. Körösi Erzsébet, Szolnoki u. 92.

Heyben született, 1909-ben ment férjhez néhai férjéhez. 70 kh. föld tulajdonosa, melyet részben örökölték, részben közösen szereztek. Ref. nőegylet tagja. Néhai férje küzdött a háborúban, s az ott szerzett betegségében 1927-ben elhalt.

Pintér Imre, Székes dűlő 9.

Helyben 1892-ben született. 17 h. bérelt és 6 h. saját földjén gazdálkodik. Küzdött az orosz fronton. 36 hónapi frontszolgálat után 1918-ban leszerelt. Bronz v. é., és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Pozsgai Péter, Felsőjárás dűlő 120.

Helyben 1904-ben született. Önállóan 1930-tól 22 kh. földjén gazdálkodik. A háborúban atyja — ki a Függetlenségi Gazdakör pártoló tagja — 1917-ig küzdött, apósa az olasz harctéren 1917-ben hősi halált halt.

Pólya Imre, III. j. Fekete dűlő 44.

Helyben 1882-ben született, 1919-től önállóan s jelenleg 25 kh. bérelt földön gazdálkodik. A háborúban oláh és orosz harctéren 56 hónapig küzdött. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker.

Pozsár László, Vízállás, Gátér dűlő 13.

Helyben 1872-ben született, 1898-tól földbérleten, 1908-tól 9 kh. szántó, 3 kh. szőlő és gyümölcsös saját birtokán gazdálkodik. A háborúban szerb és olasz harctéren

küzdött, megsebesült, 1919-ban szerelt le. Öccse oláh fogságba esett.

özv. Pozsár Mihályné szül. Gulácsi Judit, Bálvány u. 8.

Helyben született, 1905-ben ment nőül néhai férjéhez. 51 kh. föld tulajdonosa, melyen főképpen gabonatermeléssel és állattenyésztéssel foglalkozik. Ref. Nőegylet tagja. Háborúban férje és veje küzdöttek, férje hősi halált halt.

Róka Ferenc, III. j. Hangács dűlő 5. sz.

Helyben 1874-ben született. 1904-től önállóan gazdálkodik 14 k. hold földjén, mely részben örökség. Háborúban küzdött az orosz fronton két esetben, hol kétszer sebesült, s két évi kórházi kezelés után, mint 50 százalékos rokkant leszerelt.

Sassi Balázs, Felsőjárás dűlő 117.

Helyben 1897-ben született. Előbb atyja gazdaságában dolgozott, 1921-től önállóan 41 kh. örökölt földön és 1 és fél kh. szőlőn gazdálkodik. Gazdasága modern gépekkel van felszerelve. A Felsőjárási Gazdakör alapító tagja és pénztárnoka. A háborúban orosz és olasz harctéren 33 hónapig küzdött. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker.

id. Sáfrány Pál, Nyársapát dűlő IV. j. 59.

Helyben 1858-ban született. 1882-től önálló gazdálkodást folytat 60 hold földjén. 3 fia küzdött a háborúban, kettő megsebesült, egyikük rokkant lett.

Somodi Ambrus, Homok dűlő 10.

Helyben 1891-ben született. 42 h. bérelt és 2 h. saját földjén gazdálkodást folytat. Háborúban az olasz fronton küzdött, sebesülve fogságba esett, 1919-ben jött haza és szerelt le. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Somogyi Gerzson, Kecskeméti u. 40.

Helyben 1894-ben született, érettségit u. itt 1912-ben tett. Keresked. Akadémiát Budapesten 1914-ben végzett. A háború óta 220 kat. hold családi birtokán gazdálkodik. Az Uri Kaszinó, Arany János Diák Szöv. Nagykőrösi Gazdasági Egy., Állattenyésztő Egy. tagja, nagykőrösi Népbank választm. tagja. A háborúban az olasz harctéren küzdött, 1916-ban fogságba esett, ahonnan 1919-ben tért haza. Mint t. hadnagy szerelt le.

F. Szabó Ambrus, Jósika u. 13.

Helyben 1876-ban született. 1900-tól önálló gazdálkodó 84 h. hold földjén, melynek egy része örökség, egyrésze saját szerzemény. Az Alszegi Olvasókörnek tagja, az Alföldi Banknak igazgatósági tagja. Háborúban az orosz és olasz fronton küzdött és 1917-ben felmentették.

G. Szabó Ambrus, II. j. Barátszilas dűlő 54.

Helyben 1888-ban született. Katona éveinek letöltése után édesatyja gazdaságában dolgozott. A háború után önálló gazdálkodást folytat. Gazdakörnek 12 éven át volt tagja. A háborúban a szerb harctéren küzdött, hol tüdőgyulladást kapott. Felépülése után az orosz harctérre került fogságba esett s 44 hónapi sínylődés után 1918-ban jött haza.

G. Szabó Ferenc, II. j. Barátszilas dűlő 56.

Helyben 1893-ban született, jelenleg 36 hold földön s zöldség, gyümölcs és gabona kereskedéssel foglalkozik. A Gazdakörnek 15 éven át volt tagja. A háborúban 36 hónapig küzdött a harctéren. 1918-ban szerelt le. Két sógora hősi halált halt.

G. Szabó István, Homolytályai dűlő 45. sz.

Nagykőrösön 1876-ban született. 1901-től önálló gazdálkodó 100 k. h. földön, melyet bérel. Állattenyésztéssel is foglalkozik. Családjával együtt végzik a munkálatokat.

özv. Szabó Lajosné, Levente u. 10.

Helyben született, 80 hold föld tulajdonosa. Néhai férjével 38 évet élt együtt. Ősrégi nemesi család sarja, évszázadok óta nagykőrösi birtokosok. Egy fia és egy veje vett részt a háborúban. Veje hétszer sebesült és később hősi halált halt. Többszörösen kitüntették.

V. Szabó László, Tormás u. 17.

Helyben 1856-ban született, 1878-tól saját gazdaságát vezeti 94 holdon, melynek egy része saját szerzemény. A család évszázadok óta helyben birtokos. Három fia és 4 veje küzdött a háborúban, egyik fia hősi halált halt egy veje megsebesült.

özv. Szabó Lászlóné szül. Czakó Julianna, IV. j. Nyársapát dűlő 97. sz.

Nagykőrösön született, iskoláit is itt végezte. 12 hold földjén gazdálkodik gyermekeivel együtt. 1924-től cséplőgép tulajdonos. Fia 6 hónapi tanfolyamon vett részt a bpesti technológián.

V. Szabó Mihály cséplőgéptulajdonos, Felsőjárás dűlő 96.

Helyben 1884-ben született, iskoláit itt végezte. Előbb atyja gazdaságában dolgozott. 1911-től 56 kh. részben örökölt földjén általános gazdálkodást folytat. Saját cséplőgépjével cséplést vállal. A háborúban szerb és orosz harctéren küzdött, 1917-ben felmentették.

F. Szabó Pál, Jósika u. 15.

Helyben 1872-ben született. Jelenleg 52 hold föld tulajdonosa, mely részben örökség, részben saját szerzemény. Háborúban a szerb fronton harcolt, 1916-ban mint nélkülözhetetlent felmentették.

zalaszentgyörgyi Szalay Lajos, Szolnoki út 36.

Helyben 1849-ben született, iskoláit u. itt végezte. 140 kh. földnek tulajdonosa, mely részben örökség, részben saját szerzemény. A birtok haszonbérbe van kiadva. Városi képv. test. tag, ref. egyh. presbitere, a Takarékpénztárnak ig. tagja. Saját nevét viselő olvasó kört létesített, a közönség, a függetlenségi pártnak v. ptnoka. Köznemesi család sarja. A családfája a mohácsi vészig vezethető vissza, Zalamegyéből származnak, a zalaszentgyörgyvölgyi előnevet viselik. A városnak 15 éven keresztül h. tanácsnoka volt, a Rákóczi és Thököly hamvainak hazahozatalánál személyesen vett részt, Kossuth Ferenc miniszterelnöksége alatt küldetésben volt Aradon a Kossuth szobor leleplezésénél. A város 1914-ben tanulmányútra küldte Mezőhegyesre és Temesvárra.

tejfalusi Szarka Sámuelné, Nyárs-apát dűlő IV. j. 4.

Hajdúböszörményben született, iskoláit Szegeden és Bpesten végezte. Férje első évben Makón volt árvaszéki iktató, majd Nagymajláthban megválasztották községi jegyzőnek, majd Kunágotára került, ahol a forradalmak alatti időkben is megállotta helyét. 1921-ben nyugalomba vonult. Három fia küzdött a háborúban, egy rokkant lett, másik fia a háborúban szerzett betegségében 1928-ban meghalt.

Szentpétery László, III. j. Hangács dűlő 102.

Helyben 1895-ben született. Önálló gazdálkodást 45 hold bérelt földön 1925-ben kezdett s édesatyja segédkezésével gazdálkodik. A háborúban olasz és orosz harctéren küzdött, 1916-ban orosz fogságba esett s 1918-ban jött haza.

Szenczi János, III. j. Fekete dűlő 143.

Cegléden 1876-ban született, 1921-től helyben lakik. Önállóan 1903-tól gazdálkodik, jelenleg 65 és fél hold bérelt földön általános gazdálkodást folytat. A háborúban orosz harctéren 18 hónapig küzdött, 1916-ban fementették.

Szél István, III. j. Fekete dűlő 140.

Helyben 1876-ban született, 1900-tól önállóan gazdálkodik. Jelenleg 74 kh. bérelt földön, melyből 5 kh. saját, általános gazdálkodást folytat. A háborúban József fia hosszú ideig küzdött és megsebesült.

Szűcs Ambrus, III. j. Fekete dűlő 81. sz.

Helyben 1900-ban született. Önállóan 1923-tól gazdálkodik, jelenleg 21 kh. bérelt földön állattenyésztést és általános gazdálkodást folytat. A Nemzeti Hadseregben 1 és fél évi szolgált.

Szűcs Ferenc, III. j. Fekete dűlő 82. sz.

Helyben 1896-ban született. Állattenyésztést és általános gazdálkodást 11 kh. bérelt földön folytat. A háborúban szerb, orosz és olasz harctéren küzdött, háromszor sebesült.

özv. Szűcs Istvánné, Eötvös Károly u. 2.

Helyben született, 1881-ben ment férjhez. 1929-től özvegy, 190 k. hold föld tulajdonosa. Ref. Nőegylet tagja. Fia és két veje küzdöttek a háborúban: fia rokkant lett, egy veje fogságba esett és háború után jött haza.

nanai Szűcs János, Felsőjárás dűlő 106. sz.

Helyben 1860-ban született. Önállóan 1885-től 132 kh. földjén általános gazdálkodást űz. Földjét modern gazdasági gépekkel műveli s állattenyésztéssel is foglalkozik. A háborút 4 fia küzdötte végig, Ferenc háromszor sebesült. Többszörösen lettek kitüntetve.

Szűcs József, III. j. Hangács dűlő 78. sz.

Nagykőrösön 1873-ban született, önálló gazdálkodást — 26 hold földjén, melyből 1 hold szőlő, — 1898-tól űz, általános gazdálkodást folytat, 1914-től orosz és oláh harctéren küzdött, 1918-ban felmentették. 3 fia küzdött a háborúban.

N. Szűcs Kálmán, Gógán dülő IV. j. 42.

Helyben, 1874-ben született, iskoláit u. itt végezte. 1905-ben önálló gazdálkodást kezdett 18 és fél h. földjén. Oláh megszállás alatt raboltak tőlük, aminek egy részét visszakapták.

Szűcs László, III. j. Fekete dűlő 129. sz.

Helyben 1883-ban született, 1913-tól önállóan gazdálkodást űz. Jelenleg 34 kh. saját 33 kh. bérelt és 35 kh. felesbérlet földön általános gazdálkodást, — különösen állattenyésztés, nemesítés és uborkatermelést — folytat. A háborúban orosz és olasz harctéren 49 hónapig küzdött, megsebesült s 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: Károly cs. ker. és seb. érem.

Szűcs László, III. j. Fekete dűlő 144

Helyben 1893-ban született, Önállóan 1914-től gazdálkodik, jelenleg 15 kh. földjén általános gazdálkodást űz. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1915-ben fogságba esett, hol 1921-ig sínylődött.

Tóth Ferenc, III. j. Esed dűlő 8.

Helyben 1893-ban született, bérelt földön, — melyből 8 és fél hold szántó, 32 hold 1160 négyszögöl szőlő — gazdálkodik. Alszegi Clazda Otthon, Általános Gazdates-

tület tagja. A háborúban mint tényleges katona az orosz harctéren küzdött, megsebesült s 1916-ban fogságba esett. Mint tizedes szerelt le.

Tóth Pál, Nilas dűlő 262.

Törtelen 1891-ben született, 33 kh. földön gazdálkodik és állattenyésztéssel is foglalkozik. Háborúban az orosz és olasz fronton harcolt, ahol fogságba esett. 1919-ben jött haza. Kitüntetései: Bronz v. é., Károly cs. ker.

Varga Béla, III. j. Fekete dűlő 135

Helyben 1897-ben született. Önállóan 1919-től, jelenleg 22 kh. földbérleten általános gazdálkodást folytat. A háborúban olasz, orosz és oláh harctereken küzdött, 1916-ban oláh fogságba esett, 1918-ban mint őrvezető szerelt le.

Varga Ferenc, III. j. Fekete dűlő 134. sz.

Helyben 1889-ben született. Önállóan 1919-től gazdálkodik, jelenleg 36 kh. bérelt földön, baromfitenyésztés és állattartással kapcsolatos általános gazdálkodást folytat. A háborúban szerb harctéren küzdött, kétszer sebesült, 1917-ben felmentették.

Varga Sándor, III. j. Fekete dűlő 132. sz.

Nagykőrösön 1884-ben született. Önállóan 1919-től gazdálkodik, jelenleg 38 és fél hold bérelt földön állattenyésztést s általános gazdálkodást folytat. A háborúban szerb, olasz és orosz harctéren küzdött, megsebesült s 1916-ban orosz fogságba esett, hol 22 hónapig sínylődött. Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker.

Vágó László, III. j. Fekete dűlő 67.

Helyben 1895-ben született. Önállóan 1920-tól, jelenleg 18 kh. bérelt földön gazdálkodik. A háborúban az olasz harctéren küzdött, súlyosan sebesült s 1916-ban mint rokkantat elbocsájtották.

id. Zöldi László, Bántősi Bándülő 3.

Helyben 1854-ben született, u. itt végezte iskoláit is. Atyja halála után 1879-ben a bántősi erdő őre lett. Fia küzdött az orosz fronton, megsebesült és 80 százalékos rokkant lett.

Zsiga Sándor, III. j. Hangács dűlő 58. sz.

Nagykőrösön 1896-ban született. Édesatyja földjén gazdálkodik 70 k. hold területen. Háborúban az olasz fronton küzdött, hol súlyosan megsebesült, s 1915-től 1918-ig kórházi kezelés alatt volt és 75 százalékos rokkant lett. Öccse a háborúban szerzett betegségében hősi halált halt.

Zsoldos Ambrus, III. j. Fekete dűlő 111. sz.

Helyben 1897-ben született. Általános gazdálkodást 14 és fél kh. saját földjén folytat. Keresztény Legényegylet volt, Gazdasági Egyesület rendes tagja. A háborúban orosz, olasz és oláh harctéren küzdött és vérhasban megbetegedett. Kitüntetései: bronz v. é., Vasker., Károly cs. ker.

Berente János, Kocsér, 145. *Bacsó György*, VI. k. Nyereg u. 11, 82. *özv. Balogh Péterné*, IV. k. Bolygó u. 5, 63. *Bányai László*, IV. k. Reviczky u. 13, 52. *Bekő Dániel*, II., Kossuth L. u. 63, 109. *Bekő Ferenc*, Törtel, 69. *Bekő Zsigmond* IV., Olaj u. 5, 88. *Bekő István*, IV., Magyar u. 9. 89. *Benke Ferenc*, VIII., Kazinczy u. 18, 61. *Beretvás János*, VI. j.. Tetétleni Halász d. 23-24., 759. *Ny. Beretvás János*, IV., Arany J. u. 29, 201. *Beretvás Jenő*, Bpest, IX., Lónyai u. 36, 279. *özv. Biczó Bálintné*, IV., Patay u. 17, 139. *Biczó Erzsébet*, IV., Patay u. 3, 99. *özv. Biczó Kálmánné*, IV., Rákóczi u. 28, 112. *Biczó Vilmos*, IV., Patay u. 17, 99. *Bódizs György*, V., Kecskeméti u. 53, 53. *özv. Bódizs Istvánné*, III., Tormás u. 1, 61. *Bódizs László*, V., Kecskeméti u. 47, 82. *Bordács Szilárd*, X., Losonczy u. 5, 199. *Boros Pál*, 1. j. Csemő d. 101, 85. *Bugyi Pálné*, Kocsér, 52. *Buz Albert*, IX., Tetétleni u. 17, 53. *Buz Ambrus*, IX., Szolnoki u. 74, 53. *Czakó Bálint*, VIII., Kazinczy u. 18., 68. *Czakó István* 1. j. Csemő d. 215, 38. *Czibulka Gyula*, III., Örkényi 7, 70. *Czira Balázs*, VI., Ádám L. u. 1, 58. *özv. Czira Dénesné*, VIII., Katona J. u. 7, 98. *Czirják Erzsébet*, VI., Kasza u. 8, 57. *özv. Czirják Istvánné*, III., Örkényi u. 18, 52. *Czirják László*, IV., Rákóczi u. 46, 124. *Csendes János*, V., Tisza I. u. 13, 66. *özv. Csendes Jánosné*, V., Tisza I. u. 13, 57. *Cseri Ferenc*, IX., Szolnoki u. 76, 60. *Csete Albert*, I., Farkas u. 2-a, 257. *Csete Erzsébet*, V., Zátony u. 6, 61. *özv. Csete Ferencné*, VI., Szegfű u. 1-b, 85. *Csete János*, IV., Arany J. u. 23, 175. *Csete József*, IV.,

---

* A birtok területében a más határban levő birtok is bennfoglalatik.

Magyar u. 3, 63. *Csipő Ambrus,* VIII., Szolnoki u. 49, 78. *Bertalan Ferenc,* X., Varga J. u. 8, 50. *özv. Csutorás Ambrusné,* VII., Filó L. u. 6, 67. *Danóczy Sándor,* VI., Kálvin-tér 3, 308. *özv. Darányi Ferencné,* Kecskemét, 119. *Deák Ferenc,* VIII., Szolnoki u. 67, 58. *Dőhrmann Henrikné,* X., Horthy M. u. 1, 80. *Duzs Albert,* V., Zöldfa u. 15, 108. *Duzs Ambrus,* V., Olaj u. 6, 70. *ifj. Duzs Ambrus,* IV., Patay u. 18, 66. *Bacsó József,* X., Losonczy u. 34, 54. *Duzs József,* VIII., Szolnoki u. 59, 50. *ifj. Erdős József,* VI., Alpári u. 10, 152. *özv. Écsi Jánosné,* X., Gyopár u. 1, 64. *Sebők Mihály,* VIII., Kazinczy u. 8, 71. *Faragó Ambrus,* VI., Szolnoki u. 15, 52. *özv. V. Faragó Ambrusné,* X., Losonczy u. 1, 883. *V. Faragó Balázs,* I., Tas u. 2, 230. *V. Faragó Balázs,* V., Kecskeméti u. 67, 159. *özv. V. Faragó Bálintné,* II., Biczó G. u. 2, 156. *V. Faragó Dénes,* V., Kecskeméti u. 57, 110. *V., Faragó Dénes,* VI., Tóth J. u. 3, 131. *V. Faragó Ferenc,* V., Tisza I. u. 17, 122. *K. Faragó Irma,* I., Horthy M. u. 2, 450. *V. Faragó József,* V., Tisza I. u. 19, 61. *V. Faragó József,* V., Petőfi u. 22, 169. *özv. B. Faragó Sándorné,* I., Klapka u. 2, 56. *I. Farkas Ferenc,* 6. j. Tetétleni Csárdás d. 2, 986. *Farkas Ferenc,* 1. j. Csemő d. 119, 70. *M. Farkas János,* 3. j. Hangács d. 111, 66. *Farkas Jánosné,* Cegléd, VIII., Kertész u. 19, 84. *özv. I. Farkas Lászlóné,* 6. j. Tetétleni Csárdás d. 2, 231. *dr. I. Farkas László,* 6. j. Tetétleni Csárdás d. 2, 274. *Fejős Ferenc, VIII.,* Mintakert 6, 50. *Fitos Ambrus és tsai,* X., Losonczy u. 30, 173. *özv. Fodor Istvánné,* IV., Magyar u. 9, 309. *Forgács József* 2. j. Száraz d. 7, 64. *Futó József,* V., Petőfi u. 8, 73. *Fruttus Ferenc,* Zöldfa u. 13, 53. *Horváth Dénes,* VIII., Szolnoki u. 99, 53. *özv. Garzó Józsefné,* IV., Kossuth L. u. 2, 98. *Gábor József és Nyiri Istvánné,* 6. j. Tetétleni Homok d. 2, 74, *Gaál Ambrus,* IV., Mentovich u. 10, 149. *özv. Gál Ambrusné,* V., Zöldfa u. 9, 50. *Gáll Dezső,* V., Kecskeméti u. 21, 154. *dr. Gáll Endre,* Bpest, VIII., Szt. u. 2, 81. *Gáll László,* IV., Bocskai u. 3, 115. *Gerecze Ambrus,* VI., Csillag u. 2, 54. *dr. Goschy Ferencné,* Bpest, 65. *Göbölyös Bálint, IX.,* Szolnoki u. 94, 189. *özv. Grünhut Józsefné,* I., Jókai út 23, 107. *Győrfi Gergely,* 2. j. Homolytály d. 46, 50. *Győri Kálmán,* 2. j. Felsőjárás d. 156, 111. *Halápi József,* X., Losonczy u. 48, 56. *özv. Halász Ferencné,* III., Zápor u. 1, 63. *özv. Fáy Halász Gedeonné,* Bpest, IV., 593. *D. Halász Gyula,* VI., Kecskeméti u. 18, 464. *dr. Halász László,* Cegléd, I., Selyem u. 1, 155. *dr. Hankovszky Dezső,* Bpest, I., Bors u. 22, 54. *dr. Harausz Gyuláné,* Bpest, II., Bimbó u. 1, 119. *özv. Harsányi Ferencné,* VI., Bajza u. 12, 76. *dr. Hartyányi Imre,* 6. j. Tetétleni Halász d. 4-5, 263. *dr. Hauszmann Lászlóné,* Bpest, VIII., Baross u. 59, 92. *S. Hegedüs Albert,* IV. Rákóczi u. 17, 113. *Hegedüs Balázs,* III., Tormás u. 15, 50. *Hegedüs Dezső,* V., Petőfi u. 18, 115. *Hegedüs Gerzson,* VII., Kovács L. u. 3, 110. *S. Hegedüs László,* IV., Kecskeméti u. 13, 218. *id. Herczeg József,* Cegléd, VIII., Mátyás kir. u. 4, 50. *Hoffer János,* 4. j. Alsójárás 28, 55. *Becze Pál,* IX., Losonczy u. 104, 74. *Horváth Péter,* III., Kossuth L. u. 72, 109. *Huszár Mária,* X., Losonczy u. 15, 339. *Huszár Ferenc,* IV. Kossuth L. u. 2, *özv. Huszár Gergelyné,* III., Mizsei u. 1, 365. *Huszár István,* III., Kossuth L. u. 58, 63. *Harsányi Lajos,* VII., Ádám L. 7, 67. *Huszár Kálmán,* IV., Kossuth L. u. 22, 81. *Huszár László,* III., Kossuth L. u. 46, 333. *Huszár Péter,* 5. j. Besnyő d. 10, 80. *Huszár Sándor,* 5. j. Nyilas d. 178, 59. *Illés Balázs,* IV., Kos-

suth L. u. 16, 78. *Illés László*, IV., Tormás u. 59, 150. *Irházi Ambrus*, IX., Szolnoki u. 86, 85. *Irházi György*, V., Teleki u. 5, 113. *Izsó Imre*, I., Széchenyi tér 5, 156. *özv. jakabházy Eötvös Sándorné*, IV. Arany J. u. 19, 257. *Jalsoviczky Károly*, Bpest, II. Iskola u. 6, 70. *dr. Jalsoviczky László*, IV., Arany J. u. 25, 61. *Jalsoviczky Sándor*, Bpest, Iskola u. 6, 410. *ifj. Jalsoviczky Sándor*, I., Jókai u. 10, 271. *Jalsoviczky Tibor*, Bpest, II., Iskola u. 6, 68. *Jalsoviczky Zoltán*, Budapest, II., Iskola u. 6, 70. *Jámbor Ambrus*, IV., Kinizsi u. 4, 57. *Jámbor Balázs*, X., Bálvány u. 42, 63. *Jámbor Ferenc*, IX., Szolnoki u. 64, 98. *Józan Imre*, III., Kossuth L. u. 54, 55. *Józan Pál*, Kecskemét, 72. *Józsa István*, V., Kecskeméti u. 35, 125. *Kapu Pál*, Cegléd, VI., Kazinczy u. 9. 97. *Kaszap Sándor*, IX., Losonczy u. 92, 64. *Kecskés György*, III., Kecskés 5, 215. *özv. Kecskés Pálné*, III., Mizsei 7, 152. *Kecskés Lászlóné*, IV., Arany J. u. 3, 567. 68. *Kecskés Pál*, V., Kórház u. 4, 64. *özv. Kerekes Balázsné*, IV., Arany J. u. 31, 369. *dr. Kökény lázs, IV.*, Tompa u. 12, 99. *Kerekes Dénes*, IV., Arany J. u. 50, 138. *dr. Kerekes István*, III., Kossuth L. u. 44, 58. *Kerekes Pál*, VI., Helmeczi u. 5, 132. *Kerekes Sándor*, IV., Rákóczi u. 54, 483. *Khirer Ferencné*, III., Petőfi u. 34, 62. *Khire Gyuláné*, X., Vitéz u. 1, 57. *özv. B. Kiss Aladárné*, V., Kalocsa u. 4, 294. *Kiss Ambrus*, VIII., Szolnoki u. 51, 130. *özv. K. Kis Ádámné*, IX., Losonczy u. 75, 64. *K. Kiss Balázs*, VI., Bajza u. 5, 53. *K. Kiss Balázs*, VIII., Esedi u. 14, 50. *K. Kiss Dániel*, V., Szabadszállási u. 3, 55. *K. Kiss Kálmán*, IX., Losonczy u. 62, 57. *K. Kiss Lajos*, VI., Kecskeméti u. 8-a, 73. *Kiss Pál*, 5. j. Nyilas d. 10, 559. *Kiszel András*, Cegléd, VII., Herczeg u. 58, 75. *Komonyi György*, V., Komonyi u. 16, 53. *özv. Korsós Lászlóné*, III., Losonczy u. 84, 54. *Sz. Kovács Balázs*, VIII., Alpári u. 17, 107. *M. Kovács Károly*, IV., Rákóczi u. 9. 186. *ifj. M. Kovács Károly*, IV., Kossuth L. u. 8, 533. *özv. M. Kovács Lászlóné*, X., Zrinyi u. 2, 177. *özv. K. Kovács Zsigmondné*, IV., Arany J. u. 50, 70. *Kerekes Ba-Dezső*, VI., Szolnoki u. 29, 200. *Kőrösi Ferenc*, IX., Balla G. u. 55, 61. *Kőrösi József*, IX., Szolnoki u. 78, 59. *Kustár Balázs*, 5. j. Nyilas d. 135, 50. *B. Hegedüs László*, III., Örkényi u., 64. *Labancz István*, V., Gubody 1, 72. *Labancz Mihály*, I., Horthy M. 12, 70. *özv. Labancz Mihályné*, IV., Rákóczi u. 11, 73. *Mészáros nyi Mihályné*, III., Hunyadi u. 7, 81. *Leidenberger Jánosné*, Bpest, I., Pauler u. 1, 65. *Lengyel Sándor*, VI., Helmeczi u. 7, 99. *dr. Várady Miksa*, Cegléd, 71. *Magyar Kázmér*, Bpest, IV., Rákóczi 24, 242. *Magy. Kir. Áll. Vasutak*, Bpest, 86. *Meskovich Zsigmond*, IV., Rákóczi u. 7, 237. *özv. Ladá-István*, V. j. Nyilas d. 159, 86. *G. Mészáros Sándor*, IX., Losonczy u. 79, 59. *Mészáros Sándor*, VI., Sarkantyú u. 12, 61. *özv. Mocsy Lászlóné tsa*, III., Örkényi u. 13, *özv. Módra Zsigmondné*, IV., Szilágyi u. 1, 28. *dr. Molnár Elek*, Bpest, 65. *Mucsi Pál*, II., Kossuth L. u. 53, 59. *özv. Muraközy Gyuláné*, VI., Alpári u. 12, 1072. *Nagy Dezső*, IV., Dalmady u. 8, 52. *Nagy István*, 1. j. Felsőjárás 4, 60. *özv. Nagy Józsefné*, IV., Tompa u. 4, 79. *Nagy Sámuel*, 1. j. Csemő d. 175, 80. *Nagykőrös r. t. város* 11.619. *Nagykőrösi Kalocsa B. óvoda-alap*, 82. *Nagykőrösi Kalocsa B. v. alap*, 257. *Nagykőrösi Szalay iskola-alap*, 60. *Nagykőrösi ref. egyház* 439. *Nagykőrösi ref. népiskola*, 166. *özv. Nemcsik Pálné*, IV., Bocskay u. 8, 96. *Neu Jakab*, I., Knézich u. 5, 103. *Németh Dániel*, 5. j. Nyilas d. 5, 50. *Nyavalya Sán-*

dor, 5. j. Nyilas 176, 56. *özv. Nyikos Ferencné*, IV., Széchenyi tér 30, 69. *Pesti Albert*, VIII., Szolnoki u. 45, 55. *özv. Oláh Károlyné*, IV., Rákóczi u. 1, 60. *Papp Ambrus*, 5. j. Nyilas d. 28, 73. *Patonay László tsa*, X., Süveg u. 2, 85. *Papp József*, IV., Arany J. u. 27, 98. *dr. Papp Vilmosné*, Cegléd, I., Hunyadi u. 27, 57. *Patonay Kálmán*, IX., Szolnoki u, 90, 51. *Patonay Lajos*, V., Tisza I. u. 23, 57. *özv. dr. Patobányi Lukácsné*, Bpest, Karátsonyi út 6, 213. *Páhán Antal*, VII., Alpári u. 34, 177. *Pándy Kálmán*, V., Kecskeméti u. 25, 199. *özv. Pándy Sándorné*, VII., Kecskeméti u. 36, 635. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye* 215. *özv. K. Pesti Balázsné*, X., Szolnoki u. 20, 86. *Pesti Dénes*, Kocsér 50. *Pesti Gergely*, 5. j. Nyilas d. 223, 86, *Pesti Gerzson*, V., Gubody 2, 139. *özv. Pesti Györgyné*, V., Sajó u. 1, 78. *K. Pesti Jenő*, X., Szolnoki u. 34, 122. *Pesti László*, IX., Szolnoki u. 102, 76. *Ribásy Raimund*, I., Jókai u. 2, 56. *Pesti Pál*, X., Losonczy u. 2, 64. *Pintér László*, Cegléd, IV., Lövész u. 7, 57. *Kovács István*, III., Kecskés u. 2, 60. *Pozsár Ferenc*, III., Mizsei u. 23-a, 67. *Pozsár János*, IX., Balla G. 37, 58. *Rátóti András*, Törtel 55. *Jámbor Bálint*, VI., Encsi u. 25, 78. *Sáfrány Pál*, 4. j. Nyársap. l. 59, 58. *ifj. Sánta Balázs*, X., Losonczy u 36, 158. *Sánta Balázs*, IV., Patay u. 11, 102. *Sánta Béla*, IV., Patay u. 9, 61. *Labancz Sándor*, VII., Kecskeméti u. 48, 60. *dr. Simon Gyuláné*, Bpest, II., Bimbó u. 9, 549. *özv. id. Solymosi Istvánné*, X., Zrinyi u. 24, 50. *Somogyi Balázs*, IV., Dalmady Gy. 2, 169. *Somogyi Dániel*, IV., Arany J. u. 3, 108. *özv. Somogyi Jánosné*, IV., Arany J. u. 3, 80. *Somogyi Istvánné*, VIII., Futár u. 2, 99. *özv. Somogyi Károlyné*, I., Szabolcs u. 2, 78. *Soós László*, IV., Kecskeméti u. 5, 942. *dr. Szabó Antal*, 1. j. Csemő d. 61, 63. *özv. N. Szabó Ferencné*, IV., Rákóczi u. 36, 298. *Sz. Szabó György*, X., Szolnoki u. 48, 86. *Szabó Gyula*, IV., Kecskeméti u. 1, 75. *Szabó Imre*, IX., Losonczy u. 54, 52. *Sz. Szabó József*, VI., Szolnoki u. 35, 75. *Szabó Károly*, Cegléd, Malom u. 12, 61. *F. Szabó Lajos*, IV., Petőfi u. 9, 147. *özv. Szabó Lajosné*, I., Levente u. 10. *Szabó László*, IV., Klapka u. 2, 113. *V. Szabó László*, III., Tormás u. 17, 94. *Sz. Szabó Sándor*, VI., Kölcsey u. 13, 141. *Szakáll Gyula*, IX., Szolnoki u. 72, 96. *Szakáll László*, VII., Kecskeméti u. 24, 90. *ifj. Szakáll László*, 3. j. Hangács d. 61—62, 56. *özv. Szalay Ambrusné*, X., Szolnoki u. 26, 125. *Szalay György*, IV., Deák tér 1, 169. *özv. Szappanos Sándorné örökösei*, IV., Arany J. u. 24, 155. *özv. Szecsey Lajosné*, IV., Arany J. u. 21, 63. *özv. Székely Ferencné*, X., Abonyi u. 6, 56. *Zs. Tóth István*, X., Loconczy u. 19, 54. *Székely László*, VII., Kecskeméti u. 30, 253. *Szurmó Istvánné*, V., Kecskeméti u. 51, 77. *özv. Szücs Bálintné*, VIII., Szolnoki u. 73, 54. *Szücs István*, III., Mátyás u. 6, 60. *Szücs István*, VII., Eötvös K. u. 2, 230. *id. Szücs János*, V., dr. Tanárky B. u. 7, 93. *D. Szücs Judit*, IV., Patay u. 17, 154. *Szüle Ferenc*, 5. j. Besnyő d. 44, 50. *dr. Tanárky Árpád*, Bpest, I., Zenta u. 3, 147. *Tanárky Hilda*, Bpest, Üllői u. 9, 146. *dr. Tancsa Gyula*, X., Zrinyi u. 9, 62. *Tancsa István*, III., Kinizsi u. 1, 53. *Tekes László*, V., Kecskeméti u. 65, 152. *B. Tóth Ferenc*, VI., Kölcsey u. 22, 79. *özv. B. Tóth Ferencné*, IV., Mentovich u. 10, 215. *Tóth István*, Cegléd, III., Lakatos u. 8, 53. *B. Tóth János*, V., Sarkantyú u. 9, 55. *D. Tóth János*, V., Kecskeméti u. 59, 96. *özv. B. Tóth Józsefné*, VI., Encsi u. 45, 103. *B. Tóth Sándor*, VIII., Jósika u. 12, 59. *D. Tóth Sándor*, IV., Kossuth L. u. 18, 96. *I.*

Tóth Sándor, IV., Bocskay u. 23, 223. *Ujváry Antal,* IV., Vadas u. 8, 107. *Ujváry László,* Cegléd 293. *Vida István,* 4. j. Nyársapát 74, 71. *Vermes András,* 5. j. Nyilas d. 1, 79. *özv. Zatezáló Ivóné,* IV., Arany J. u. 31, 92. *dr. Zimányi Tiborné,* Bpest, VIII., J. 4. 59. *Zombory József,* X., Losonczy u. 45, 118. *Zsoldos Bálint,* IX., Szolnoki u. 62, 68.

Földbérlők

Klein Jakab, Nyilas d. 56.
Tiszafüreden 1871-ben született, 1917-től bérli Kiss Pál 275 kh. birtokát, melyet fia vezet, aki 1901-ben született Törtelen. Iskolát Szarvason és Szolnokon végezte, mint gazd. gyak. Kécskén, Fodor Mihály birtokán működött. Fenti birtokot 1931-től vezeti. Atyja Törtelen 150 h. saját földjén gazdálkodik. Főképpen állatenyésztéssel illetve nemesítéssel, 1929-től belterjes zöldség termeléssel foglalkozik. Háborúban orosz és szerb fronton küzdött, 3-szor sebesült, rokkant lett. Károly cs. ker., seb. é. tulajdonosa.

Kökény Benő, Besnyő d. 72.
Cegléden 1893-ban született, iskoláit u. ott végezte, majd kovácsipart tanult, s mint segéd 6 évig dolgozott. Jelenleg 18 kh. földön gazdálkodik és állattenyésztéssel is foglalkozik. Helyben 1913-tól lakik. Háború alatt az orosz, román és olasz fronton küzdött, 1918-ban szerelt le. Vasker. és Károly cs. ker. tulajdonosa. Fivére hősi halált halt. Másik fivére a háborúban szerzett betegségében 1925-ben Cegléden meghalt.

Lendvay Pál, Nyilas d. 234.
Törtelen 1887-ben született. Jelenleg 86 kh. földet bérel, melyen gabonafélét termel és állattenyésztéssel foglalkozik. Két fivére küzdött a háborúban, k.k közü az egyik hősi halált halt.

5 holdon felüli szőlőbirtokosok

Alexi Lajos (Cegléd) 17 kh, *Bendő Sámuel* (Csemő 133) 5, *Benke Ferenc* (Kazinczy u. 16) 5, *Biczó Bálintné* (Patay u. 17) 11, *Bodizs László* (Kecskeméti u. 47) 11, *Czibulka Gyula* (Örkényi u. 7) 7, *Czira Sándor* (Kustár u. 2) 5, *Csapó Kis Antal* (Csemő 84) 6, *Csergő Lajos örök.,* (Szabadszállási u. 6) 9, *Csete Balázs* (Felsőjárás 70) 8, *Csillag Gusztáv* (Cegléd) 15, *Csillag Vilmos* (Nyársapát 29) 7, *Feldmann Miklós és Tsai* (Cegléd) 15, *Fischer Sándor és Ede* (Cegléd) 12, *dr. Füle László örök.* (Cegléd) 18, *Gál Dezső* (Kecskeméti u. 21) 6, *Gál Ferencné* (Kossuth L. u. 17-a) 6, *Gárdos János* (Budapest) 18, *Géczi Imre és Társa* (Jászladány) 5, *Hartyáni Ambrus* (Cegléd) 6, *Hoffer Béla* (Bpest) 15 kh.

Szőlőkezelő és pincemester: *Báló György,* Csemő dűlő 91.
Kunágotán 1889-ben született, középiskolát Bpesten, pincemesteri szakiskolát Budafokon 1921-ben, szőlészeti szakiskolát Ménesen, 1910-ban végzett. Pályáját hg. Esterházy pincészetében 1921-ben Badacsonyban kezdte, 1926-ban Bpesten a Gellért szállóban mint pincemester volt alkalmazva, 1927-től helyben a Hoffer-féle szőlőtelepet és pincét kezeli. A háborúban a csendőrséghez osztották be, 1920-ban az Államrendőrségnél teljesített szolgálatot. Fivére hősi halált halt.

dr. Jalsoviczky L. (Arany J. u. 25), 30, *Kapu Pál* (Cegléd) 5, *Kecskés László örök.* (Honvéd u.) 14, *dr. Kenyeres Gyula* (Magyar u. 12) 5, *Kerekes Dénes* (Arany J. u. 50) 5, *özv. Kiss Ambrusné* (Nyársapát 111) 7, *Klein Jenő és Júlia* (Cegléd) 16, *Kocsis József* (Losonczy u. 15) 5, *K. Kovács Zsigmondné* (Arany J. u. 31) 8, *Módra Zsigmond* Szilágyi u. 1) 11, *Molnár Ferenc* (Széchenyi tér 4) 9, *Nagy József* (Rákóczi u. 32) 6, *Kalocsa B. v. alapítv.* (Nkőrös) 6, *kk. Nagy Teréz* (Deák tér 1) 6, *Pap Gedeon* (Horthy M. u. 11) 19, *Pap Gyula* (Tázerdő 46) 5, *Patonai Ferencné* (Tázerdő 56) 6, *Pálinkás* György (Cegléd) 9, *özv. Pándi S.-né* (Kecskeméti u. 36) 5, *özv. K. Pesti B.-né* (Szolnoki u. 20) 5, *ifj. Pesti Pál* (Losonczy u 2) 16, *Pötröcz István* (Ceglédi u. 8) 11, *özv. Rab Ferencné* (Csemő 22) 5, *Róna Sándor* (Bpest) 16, *Soós László* (Kecskeméti u. 5) 223, *Szappanos Sándor* (Arany J. u. 24) 9, *Szarka Samuné* (Kunágota) 30, *Szarvas György* (Encsi u. 23)

6, *Szántay Jánosné* (Arany J. u. 6) 38, *kk. Szücs Ilona* (Pöcök 16) 6, *özv. B. Tóth F.-né* (Mentovich u. 10) 42, *Tóth Lajos* (Csalogány u. 4) 6, *Sz. Tóth László* (Alpár u. 22) 5, *Ungvári László* (Cegléd) 135, *Zombori György* (Losonczy u. 43) 5, *Zsoldos Balázs* (Ágasegyháza) 6 kh.

Erdőbirtok

Nagykőrösi Közbirtokossági erdő. 5409 kh.

Erdőmester: *Simonfy Ákos,* ny. m. kir. erdőtanácsos.

Barót községben született, gimnáziumot Székelyudvarhelyen, erdészeti akadémiát Selmecbányán végzett, államvizsgát Bpesten tett. Mint gyakornok Nagybányán működött, majd Besztercebányán. Horvátországban erdő ig., illetve erdőmérnök és főerdőmérnök volt. Mint Kolozs, Szolnok, Doboka, Beszterce vármegye erdőfelügyelője az oláh megszállás elől Nagykőrösre menekült ahol a Közbirtokosság erdőmesterének választották meg, s azóta itt működik.

Erdőőrök: *Bartha Ferenc,* II., Csókás dűlő 4.

Helyben 1886-ban született, erdőőri vizsgát Bpesten 1922-ben tett. A közbirtokosság szolgálatában 1920-tól áll, erdőőrré 1922-ben nevezték ki. A háborúban orosz harctéren 12 hónapig küzdött, 1916-ban fogságba esett.

Deák Ferenc, II., Csókás dűlő 6.

Helyben 1882-ben született, katona éveinek letöltése után 1906-ban a csendőrség kötelékébe lépett, hol 1910-ig szolgált. Ekkor nősült s 5 hold saját földjén és 8 hold javadalmi földön — melyet mint erdőőr élvez, — önálló gazdádkodást üz. 1922-ben erdőőri szakvizsgát tett. A háborúban szerb harctéren 44 hónapig küzdött, mint őrmester szerelt le. Kitüntetése Károly cs. ker.

Kis Prumik László, II., Csókás dűlő 2.

Helyben 1885-ben született, erdőőri vizsgát Bpesten 1912-ben tett. A közbirtokosság szolgálatában 1910-től áll; 20 hold saját földjén szakszerűen gazdálkodik. A háborúban 32 hónapig szerb, francia, orosz harctéren küzdött, fogságba esett s 22 hónapig tartó fogság után megszökött, majd ismét a francia harctérre került. A szerb harctéren megsebesült.

Lakatos Ferenc, vizsgázott erdőőr, II., Csókás dűlő 3.

Helyben 1874-ben született, erdőőri vizsgát Bpesten, 1905-ben tett. A Közbirtokosság szolgálatában 1903-tól áll, 1905-ben nevezték ki. A háborúban 3 testvére küzdött, Ambrus a szerb harctéren 1914-ben hősi halált halt.

P. Szücs József vizsgázott erdőőr, Nagyerdő dűlő.

Helyben 1872-ben született, erdőőri vizsgát 1900-ban Bpesten tett. 1897-től áll helyben a közbirtokosság szolgálatában, amellett 2 hold szőlőjén és földjén gazdálkodik.

NYUGDIJASOK, ÖZVEGYEK ÉS MAGÁNZÓK

Bíró József ny. csendőrtiszthelyettes, Varga János u. 8.

Szentléleken 1865-ben született, iskoláit is ott végezte. 1886-ban katonai szolgálatra bevonult Udvarhelyre, honnan három évi szolgálat után a csendőrség kötelékébe ment át. Szegeden képezték ki. Szolgálati helye: Csávoly, Szabadka, Óstapár, Bezdán, Ujvidék, Baja, Apatin. 1919-ben fenti ranggal nyugdíjba ment. Szolgálati érdemein kívül a vörös Sas érem és több díszoklevél tulajdonosa.

Bukovszky József ny. vár. helypénzszedő, Hétvezér u. 15.

Tóalmáson 1874-ben született, iskoláit Cegléden végezte, 1890-ben lépett Nagykőrös város szolgálatába s 36 évi szolgálat után 1924-ben nyugdíjba ment. A dohány kisáruda neje tulajdona, melyet közösen vezetnek. Háborúban az orosz fronton küzdött, 1918-ban szerelt le. Károly cs. ker. tulajdonosa. Nejének első férje hősi halált halt.

Csete Sándor ny. csendőrtiszthelyettes, Zrinyi u. 23.

Jászkiséren 1886-ban született, iskolát u. ott végzett. 21 éves koráig gazdálkodott, aztán három évi katonai szolgálat után csendőrséghez ment, Szegeden volt kiképzésen, majd több városban teljesített szolgálatot. Csákról szerb megszállás miatt jött el Szegedre, majd Orosházára, Csépára, Jákóhalmára és Vácra került, hol tiszthelyettesi rangba léptették elő,1920-ban, 1928-ban nyugdíjazták, azóta helybeli lakos, Jubileumi, érd. ker. és szolg. ker. tulajdonosa.

K. Faragó Dénes, ny. gazdasági tanácsnok.

Helyben 1858-ban született, gimnáziumot is itt végzett, államtud., államvizsgát a budapesti egyetemen tett. 1903-tól saját birtokán gazdálkodik, 1904-ben városi gazdasági tanácsnoknak választották. Nyugdíjba 1916-ban vonult. Gazdasági Egyesület alapítója és alelnöke, számos társadalmi egyesület tagja.

nemes Fitoss Ambrus ny. árvaszéki ülnök, Losonczy u. 30.

Helyben 1869-ben született, középiskoláit helyben, tud. egyet. Bpesten végezte. 1893-tól áll a város szolgálatában, 1898-tól árvaszéki ülnök, 1923-tól nyugdíjban. 174 kh. földjén gazdálkodik. Számos egyesület tevékeny tagja.

Forró Kálmán ny. vár. földadó nyilvántartó, Örkényi u. 61.

Helyben 1874-ben született, iskoláit is itt végezte. Előbb kereskedelmi pályán dolgozott, 1899-ben a város szolgálatába lépett, hol előbb díjnok, majd kinevezett tisztviselő, 1924-ben mint földadó nyilvántartó nyugdíjba ment. A Társaskör és Olvasókör tagja. Háború alatt segédszolgálatot teljesített.

Frühwirth Mihály, Tündér u. 10.

Répcekéthelyen született 1889-ben. Vendéglősipart tanult Kőszegen 1907-ben és mint pincér dolgozott. 1921-től helybeli lakos. A Baromfi Egyesületnek és a Város Szépítő Egyletnek tagja. Több éven keresztül nemes kanáritenyésztéssel foglalkozott, most áttért a baromfi tenyésztésre. Az orosz fronton harcolt és fogságba esett, 1918-ban tért haza. Egy fivére hősi halált halt.

Godány László ny. csendőrtiszthelyettes, Salamon Ferenc u. 8.

Nagykőrösön 1880-ban született. Tényleges katonai éveit Szarajevóban töltötte, majd a csendőrség kötelékébe lépett. Bpesten nyert csendőrségi kiképzést, mely után Debrecenbe helyezték mint altisztet. Több felvidéki állomáshelyeken örs-, majd szakaszparnoki minőségben teljesített szolgálatot. Felvidéki menekülése után Jászberénybe vezényelték, honnan 1923-ban mint tiszthelyettes nyugalomba vonult. Az összes szolg. jelvények tulajdonosa, a ker. Parnokság elismerő oklevéllel, a bolgár király négy fuldokló ember életének megmentéséért Szent Sándor rendjellel tüntette ki. Neje okleveles óvónő.

Hamza József ny. irodaigazgató.

Nagylónyán 1861-ben született, négy gimnáziumot Máramarosszigeten végzett, majd ugyanott a kir. Törvényszékhez, mint elnöki igazgatót nevezték ki. 1899-ben Nagykőrösre helyezték át, hol 1918-ban jbírósági irodaigazgatónak léptették elő. 1926-ban 41 évi szolgálat után vonult nyugalomba. Költészettel 1885-től foglalkozik s több lírai költeménye jelent meg vidéki lapokban. Jelenleg költeményei sajtó alatt állanak.

néhai vitéz Huszár György, volt gimnáziumi tanár.

Helyben 1880-ban született, érettségit helyben tett, tanári oklevelet Kolozsváron nyert 1902-ben. 1905-től a helybeli gimnáziumban mint helyettes, 1906-tól mint rendes tanár működött 1914-ig. Háborúban a szerb, majd olasz fronton 14 hónapig harcolt, ahol hősi halált halt. Kitüntetései: katonai ér. ker., Sign. Laud., Károly cs. ker. 1926-ban vitézzé nyilvánították.

Jakab Ferenc, ny. MÁV s. tiszt, Csemő d. 129.

Cegléden 1876-ban született, 4 középiskolát ott végzett. A Máv. szolgálatába 1900-ban lépett s mint vonatkisérő Cegléden 20 évig működött, 1920-ban vonult nyugalomba. Jelenleg 5 kh. szőlőjén bor és gyümölcs gazdálkodást folytat. R. Kath. Egyházközség tanács, Kath. Kör rendes, Nyugdíjas Egy., Voge, Máv. Segélyző stb. tag.

Kéri József, ny. államrend. főtörzsőrmester, Csemő dűlő 120.

Helyben 1885-ben született, iskoláit Szentkirályon és Ujkécskén végezte. Az államrendőrség szolgálatába 1920-ban lépett, 1930-ban mint főtörzsőrmester vonult nyugalomba. Jelenleg 5 kh. földjén gazdálkodik, amelyből 1 kh. szőlő. A háborúban orosz, olasz és francia harctéren küzdött, 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: vas érd. ker., orosz v. é., Károly cs. ker.

özv. Kőrössy Gyuláné szül. Nyékus Eszter, Tázerdei u. 2.

Helybeli születésű, iskoláit is itt végezte. Férje póstafőfelügyelő volt, 1929-ben halt meg. Ev. ref. nőegylet r. tagja.

Kún Márton ny. városi állatorvos, Losonczy u. 4.

Nagyszentmiklóson 1869-ben született, középiskoláit és az állatorvosi főiskolát Budapesten végezte 1896-ban. Pályáját Dautován mint körállatorvos kezdte, majd Nagykőrösre megválasztották városi állatorvosnak, 1924-ben nyugdíjba ment. Orsz. állatorvosok egy., valamint számos társadalmi és kulturális egy. tagja. 1915-ben vonult be, mint népf. állatorvos, orosz és szerb frontokon teljesített szolgálatot. Kitüntetései: arany érd. ker. a vit. ér. szalagján. Fia szintén végigküzdötte a háborút.

Lázár János ny. gazd. csendőr tiszthelyettes, Álmos u. 6.

Császáron (Komárom m.) 1877-ben született, iskoláit is ott végezte. Tényleges katonai szolgálata után a bpesti csendőrkerülethez vezényelték. Több nagyobb városban teljesített szolgálatot, legutóbb Bpesten a belügyminisztériumban a számvevőséghez volt beosztva. 22 évi tényleges szolgálat után fenti ranggal nyugalomba vonult, azóta helyben lakik saját házában, földjén gazdálkodik. A háború alatt is tényleges szolgálatban volt. Szolgálati érdemjelein kívül 2 drb. ker. parancsnoksági, 1 felügyelőparnoki, 1 miniszteri elismerő díszoklevele van. Háborúban egyik fivére hősi halált halt, másik rokkant lett.

néhai Luczu Alajos tanító, Losonczy út 16.

Rábacsécsényen 1897-ben született, tanítói

oklevelet Sopronban 1916-ban nyert. 1920-ban Kocsáron megválasztották ahol 1928-ig tanított, majd Fertőszentmiklóson működik 1929-ig. Háborúban szerzett betegségében 1929-ben meghalt. Kitüntetései: nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és sebesülési érem.

Madarassy Lipót ny. MÁV. gépkezelő, Vitéz u. 10.

Kislipniken (Sáros m.) 1854-ben született. Iskoláit Leibiczen végezte. Lakatos mesterséget tanult és előbb Leibicz, majd Lemberg és Tarnov mellett dolgozott. 1874-ben a Máv-nál nyert elhelyezést, előbb Miskolcon, majd Rudabányán dolgozott. Innen Wienbe, azután a bpesti üzemhez lett áthelyezve mint csoportvezető. 1919-ben baleset folytán 36 évi szolgálat után nyugalomba vonult. A Máv. igazgatósága szorgalmáért 1913-ban elismerő díszoklevéllel és monogrammos arany pecsétgyűrűvel ajándékozta meg.

Dr. Mentovich Ferenc ny. gimn. tanár.

Marosvásárhelyen 1859-ben született, középiskolát u. ott, egyetemet Kolozsvárott végzett. 1885-ben filozófiai doktorátust tett, 2 évig h. tanár volt. Az egyetem elvégzése után Párisban az „Ecole normal Surperieur" hallgatója volt. 1887-től a helybeli ref. főgimnáziumban 1923-ig tanított. Tanársága alatt a szakirodalommal tevékenyen foglalkozott. Volt városi bizottsági tag. Édesapja szintén a helybeli ref. főgimnáziumban tanított, hosszabb időn keresztül. Arany Jánosnak tanártársa volt. A város kegyeletből nevéről uccát nevezett el.

Papp Ferenc ny. MÁV pályaőr, Örkényi út 53.

Helyben 1867-ben született. 1881-ben a Máv. szolgálatába állott, előbb mint pályamunkás, 1891-ben pályaőr lett, majd 1924-ben nyugdíjba ment. Háború alatt a Mávnál teljesített szolgálatot.

özv. Pesti Balázsné gimn. tanár özvegye, Szolnoki út 20.

Néhai férje 1883-ban született helyben, érettségit is itt tett, tanári oklevelet Kolozsváron 1902-ben nyert. 1908-tól a helybeli ref. gimnáziumnak helyettes, 1909-től rendes tanára volt. Az Arany János társaságnak, Uri kaszinónak, vörös kereszt egyletnek volt tagja, a háború alatt kitüntetésben részesült. 18 évi tanári működés után 1924-ben meghalt.

Pesti Gyula Elemér ny. ref. tanító.

Nagykőrösön 1888-ban született, tanítói oklevelet 1908-ban u. itt nyert. 1909-ben Pátyon, 1910—1912. Kastélydombón, 1912—1926. helyben tanított. Az Olvasó Egyletnek volt, Frontharcosok Szöv.-nek elnöke, AranyJános Társaság Pártoló tagja. A háborúban orosz és olasz harctéren küzdött, megsebesült s mint segédszolgálatos, népfölkelő hadnagyi rangban 1918-ban szerelt le. Kitüntetése: nagy ez. v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

Pólya Gyula ny. I. o. üzemi s. tiszt, Kossuth L. u. 101.

Helyben 1865-ben született, 4 gimnáziumot végzett, majd a felsőiparisk olát 2 évig látogatta. 1884-ben bevonult a mezőhegyesi ménteleprе, hol az iparososztály vezetője volt. Négy év mulva a Máv. szolgálatába lépett, hol 1 és fél évi szolgálat után távirász lett. Később a forgalomnál, majd pedig raktári szolgálatot teljesített. 1926-ban nyugdíjba ment s hosszú és szorgalmas munkásságáért a Máv. igazgatóságától díszoklevelet kapott.

id. Pozsgai Dániel ny. póstaaltiszt, Pátharaszti út 8.

Helyben 1870-ben született. 1906-ban a m. kir. pósta és távirda szolgálatába lépett segédszolgálatra, majd szorgalma jutalmául altiszti minőségben lett előléptetve. 1924-ben kérte nyugdíjazását. Az Ovasókör tagja.

Salamon Samu ny. el. isk. tanító, Kossuth Lajos u. 12.

Nagypacalon 1857-ben született, tanítói oklevelet 1878-ban, a polg. isk. oklevelet 1883-ig, 1884-től 1920-ig nyugdíjazásáig a beregszászi izr. el. iskolánál működött 1883-ig, 1884-től 1920-ig nyugdíjazásáig a helybeli izr. el. iskolánál tanított. A zsidók története Nagykőrösön c. munkáját 1926-ban adta ki. Az izr. hitközség jegyzője. A zenekedvelők egy. volt tagja.

Simon János ny. I. o. póstaaltiszt, Losonczy u. 22.

Enyingen 1866-ban született. Katonai szolg. kitöltése után Bpesten a főpósta hivatalhoz lépett szolgálatba, ahonnan Félegyházára helyezték, majd saját kérelmére 1902-ben Nagykőrösre, ahol 1931-ig dolgozott, s ekkor vonult nyugalomba. Hűséges szolgálatáért a keresk. minisztertől és a póstaigazgatóságtól elismerő oklevéllel tüntették ki. Szolgálati és katonai ér. tulajdonosa.

Sólymossy Imre ny. MÁV főraktárnok, Farkas u. 16.

Helyben 1863-ban született iskolát is itt végezte. Húsz éves korában a pénzügyőrségnél, majd a csendőrségnél szolgált több állomáshelyen. 1894-ben lépett a Máv. szolgálatába ahol raktárnok, majd főraktárnok lett, 1918-ban nyugdíjba ment. A Mávnál Petrozsényben és Szolnokon működött. Egy leánya szerzetes tanítónő.

Sólyom Sándor, ny. póstaaltiszt, Schveidel u. 17.

Helyben 1885-ben született, 6 elemi és 4 ipariskolát itt végzett. Bognáripart tanult, mint segéd Veszprém, Balatonfüred De-

vecser, Kecskemét és helyben dolgozott. A pósta szolgálatába 1914-ben lépett mint szolga, de szorgalma és hűsége jutalmául altisztnek léptették elő. 14 évi működés után „B" lista folytán nyugdíjazták. 1926-tól az Áföldi Hitelintézetnél mint altiszt van alkamazásban. A háborúban orosz, olasz és szerb harctéren küzdött. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Sudarevics Ferenc ny. vasuti főművezető, Levente u. 16.

Mohácson 1862-ben született, iskoláit Pécsett végezte, majd lapatosipart is itt tanulta, s mint segéd Bpesten dolgozott. 1883-ban a Máv. szolgálatába lépett, ahol 1892-ben művezetőnek nevezték ki. Innen Királyházára helyezték és 1904-ben főművezető lett és visszahelyezték Bpestre. Betegsége folytán 1910-ben nyugdíjba ment. Egyik fia a háborúban hősi halált halt, másik fia orosz fogságba esett és eltünt.

özv. Schwartz Árminné ny. városi főszámvevő özvegye, Töhötöm u. 2. sz.

Néhai férje Szolnokon 1865-ben született, gimnáziumot helyben végzett. A város szolgálatába 1894-ben lépett mint pénztári ellenőr, majd főszámvevőnek választották meg. Ilyen minőségben 5 éven át működött 1914-ig. Számos társadalmi, kulturális és jótékony egyesület volt tagja. A háborúban 2 fia küzdött, József rokkant lett, Ferenc a harctéren szerzett betegségében itthon meghalt.

Szalay György ny. közig. tanácsnok, h. polgármester.

Nagykőrösön 1866-ban született, Középiskolát helyben, egyetemet Bpesten végzett. 1898-ban a városhoz közig. tanácsnoknak választották meg, 1918-ban vonult nyugalomba. Alföldi Pénzintézet ig. elnöke és számos társadalmi és kulturális egyesület vezetőségi tagja. Szőlőgazdasága felesbe van adva.

nemes Szenthe Kálmán köz- és váltó-ügyvéd, ny. v. rendőrkapitány, Kecskeméti u. 6.

Helyben 1848-ban született, középiskoláit helyben, jogot Bpesten végzett. Előbb a helyb. járb.-nál joggyakornok volt, mint Budapesten dr. Korányi ügyvéd irodáját vezette, ismét helyb. közgyám és pénzt.-nok volt, 1893-ban választás útján alkapitánya lett a városnak, 1916-ban nyugdíjba ment. Ósnemes családból származik, régi kuriájában lakik 50 h. földjét haszonbébreadja. 1 hold szőlőt saját maga kezel.

nagyendréri és födémesi Szobonya Lajos ny. ref. tanító, Kinizsi u. 4.

Mohin (Bans m.) 1868-ban született, tanítói oklevelét helyben 1888-ban nyerte. Előbb Gödöllőn tanított, 1888-tól 1929-ig helyben a ref. iskolánál működött. Tanított még az ipariskolában rajzot és az ismétlő iskolában is. A ref. népiskolák; az Orsz. Tanítóegylet, a kecskeméti ref. tanítóegylet, a baráti szöv. vál. tagja, Vöröskereszt Egyl. h. csoportjának gondnoka. A háború alatt a hadbavonult kartársait is helyettesítve egész napját tanításnak kellett szentelnie. Buzgó munkájáért a kultuszminisztérium személyi pótlékot utalványozott részére.

Szurmó Ambrus ny. közs. polgári leányisk. igazgató.

Nagykőrösön 1858-ban született, tanítói oklevelet u. itt, 1875-ben nyert polg. isk. tanári oklevelét Bpesten 1877-ben szerezte. Előbb a kecskeméti gazdasági felsőnépiskolában 1882-ig, majd 41 évig a helybeli polgári leányiskolában tanított. Negyven éven át az iskola igazgatója, működése alatt épült (1905.) a polg. leányiskola új épülete s szervezték 4 osztályúvá. A Pedagógiai, M. kir. Természettudományi Társaságnak Orsz. polg. isk. Tanárgyesületnek a helyi Keresztény Egyesületnek vál. tagja, a helyi lapok állandó munkatársa. „A Középiskolák és nevelő intézetek monografiája"-t a város megbízásából 1896-ban írta meg.

Szücs Sándor ny. csendőrtiszthelyettes, Levente u. 14.

Helyben 1876-ban született. A tényleges katonai szolgálat után a csendőrséghez ment át, 1918-ban járásőrmesteri rangot kapott, majd 22 évi szolgálat után nyugalomba vonult tiszthelyettesi ranggal. Dícsérő okirat és az összes szolgálati jelvények tulajdonosa. Több egyesület tagja.

Tokaji Sándor ny. államrend. főellenőr, Nádasdi út 1.

Helyben 1869-ben született, iskoláit is itt végezte. 1895-ben az áll. rendőrség kötelékébe lépett, ahol előbb számvevői ellenőr, majd főellenőri rangot ért el, s 1920-ban nyugdíjba ment. Számos egyesület r. és alapító tagja. Háború alatt is az államrendőrség szolgálatában állott. Az összes szolg. érmek tulajdonosa. Neje női szabó.

Tóth Lajos ny. igazgató-tanító.

Nagykőrösön 1862-ben született, tanítói oklevelet 1878-ban u. itt nyert. Gyomán 1878-ban mint tanító, 1879-ben mint nevelő működött. 1880-tól helyben, előbb segéd tanító, 1881-ben Csákváron, 1833-tól nyugdíjazásáig (1926-ig) Nagykőrösön tanított. 1886—1925-ig tiparostanonciskolai, 1922—1925-ig népiskolai igazgató volt. Gróf Zichy Istvánnál 6 éven át és Szabadhegyi Ákos cs. és kir. kamarás családjánál mint házitanító működött. Csákváron és Nagykőrösön tűzoltóságot szervezett, utóbbinak 16 éven át parancsnoka volt. 36 évig képviselőtestületi tag volt, 1928-tól Községi képviselő testületi tag volt. 1928-tól községi iskolaszéki gond-

nok, a Ref. Egyháznak 12 éve presbitere.

Turi István ny. csendőrtiszth., Szabadszállási u. 19.

Bakonypölöskén 1891-ben született. 1913-ban a csendőrséghez lépett és 1922-ig teljesített szolgálatot. Helyben 1921-től lakik. A Homokoldali Gazdakörnek és a Baromfitenyésztők Egyesületének tagja. A román betörés alkalmával határőri szolgálatot teljesített. 1922-ben mint rokkant szerelt le.

Winter György ny. csendőrtiszthelyettes, Ceglédi út 14.

Zágonban (Háromszék m.) 1873-ban született. Később a csendőrséghez lépett és kiképzésre Brassóba került. Kolozsváron egy ötszörös betöréses-lopást derített ki, ezért a minisztériumból dicsérő oklevelet és 500 korona jutalmat kapott. 1919-ben Bpesten tiszthelyettesnek léptették elő. 1922-ben nyugdíjazták.

Zombory Dániel ny. ref. tanítóképző-int. c. igazgató.

Nagykőrösön 1866-ban született tanítói oklevelet 1887-ben u. itt nyert. Pályáját Mányon 1886-ban kezdte, 1887-től helyben a ref. népiskolánál, 1905-től a ref. tanítóképző gyakorló iskolában tanított s mint c. igazgató 1925-ben vonult nyugdíjba. A helyi Arany János Társaság tagja, a Nagykőrösi és Dunamelléki ref. tanítóképző volt növendékeiből alakult Baráti Szövetség elnöke.

BETŰSOROS CIMTÁR

Asztalosok: *Balogh Sándor*, Encsi u. 35. *Balogh József*, *Beke Károly*, Petőfi u. 23. *Bene József*, Hunyadi utca 14. *Biczó László*. *Dersbach Pál*, Farkas u. 8. *Fejes Ádám*, Zátony u. 10. *Fiedler János*, Kasza u. 1. *Hatvani Albert*, Levente u. 8. *Halász György*, Dalmady Gy. u. 9. *Hamza József*, Zrinyi u. 62. *Holles István*, Klapka u. 2. *Irházi Ferenc*. *Kovács József*, Berzsenyi u. 4/a. *Lakatos István*, Mizsei u. 8. *Lázár István*, Zrinyi u. 112. *Molnár József*, Szabadszállási u. 9. *Nagy Sándor*, Galgóczy Károly u. 5. *Nyerges András*, Hunyadi u. 29. *Péter Bálint*, Buvár u. 2. *Segesváry Imre*, I., Fokos u. 1. *Ifj. Sima János*, Tázerdei u. 1. *Suba Ferenc*, Hangácsi u. 3. *Szabó János*, VI., Encsi u. *Szengyel László*, Rákóczi u. 56. *Szivós Ambrus*, Kisfaludy u. 2. *Virágh István*, Balla G. u. 22. *Zombori Lajos*, Széchenyi tér 2.

Autófuvarozó vállalatok: *Halász Ernő*, Póka u. 5.

Budapesten 1893-ban született, érettségit Nagyenyeden tett, ref. theológ a és jogakadémiát Sárospatakon végzett. 1917—1920-ig helyben gazdálkodott, majd autó-teherfuvarozási vállalatot létesített, 1926-tól Nagykőrös és vidékét összekötő autófuvarozást tart fenn. Mint sárospataki theológus jogairól lemondva, 1914—1916. a miskolci katonai megfigyelőállomáson betegápolási szolgálatot teljesített. Fivére: Zsigmond, tanár, többszörös vívóbajnok, a harctéren megsebesült s 51 hónapi szenvedés után sebébe belehalt.

Bérkocsisok autobuszfuvarozó vállalata, Kasza u. 3/b.

Ácsmesterek: *Buz Dániel*, Kecskeméti u. 13/a. *Karai István*, Encsi u. 33. *Mohácsi Dániel*, Csonka u. 3. *Szabó Károly*, Zrinyi u. 18.

Ácsiparosok: *Barta Ferenc*, Háromszék u. 7. *Balogh János*, Bálvány u. 36. *Erdődi Sándor*, Tisza I. u. 12. *Faragó Bálint*, Katona József u. 12. *Herbeth József*, Kazinczy u. 3. *Hatvani László*, VIII., Szamos u. 6. *D. Kovács Antal*, Filó L. u. 14. *ifj. Kovács István*, X., Balla G. u. 9. *Kovács István*, I. jár. 23. *Máté Ambrus*, V., Tisza I. u. 7. *Mocsai Pál*, Sirató u. 5. *id. Mogyorósi László*, Bolygó u. 9. *ifj. Mogyorósi László*, Bolygó u. 9. *V. Nagy László*, VI., Kasza u. 5. *ifj. Német Imre*. *Nagy Lajos*, Bálvány u. 12. *Rab Dániel*, Bolygó u. 3. *Sóki István*, Katona József u. 10. *Szücs István*, II., Leiningen u. 1. *Szücs László*, Levente u. 18. *Villám Elek*. *Váradi László*, Bálvány u. 13.

Baromfikereskedők: *Bakó István*, Zápor u. 6. *Bakó György*, Csipvári u. 31. *Baros Ferenc*, Mizsei u. 13. *Grünhut Samu*, Báthori u. 5. *Herzmann Dezső*, Reviczky u. 7. *Kecskeméti Sándor*, Kinizsi u. 12. *K. Kiss Ádám*,

Bajza u. 6. *Kovács Balázsné*, Kölcsey u. 2. *Neu Gyula és Fiai*. Örkényi u. 56. *Páris Sándor*, Bocskay u. 21/a. *Pintér Mihályné*, Kossuth L. u. 27. *Steinfeld Gyula*, Kossuth L. u. 20/b. *Strasszer Dezső*, Báthori u. 17.

Bazárosok: *Friedmann Adolf*, Széchenyi tér 3. *Klein Hermann*, Kosuth tér 9.

Bádogosok: *Erdei Sándor*, I., Horthy M. u. *Szigeti Károly*, Losonczy u. 2/a. *Váradi Ferenc*, Bocskay u. 15. *Váradi Gyula*, Bocskay u. 15.

Bérkocsitulajdonosok: *Balog István*, Losonczy u. 2.

Helyben 1902-ben született. 1927-től bérkocsitulajdonos. Apja és testvére küzdöttek a háborúban, ahol fivére meg is sebesült.

Szőke Ferenc, Encsi u. 17.

Helyben 1891-ben született, 1928-tól helyben bérkocsitulajdonos. Háború alatt orosz, majd román fronton küzdött, ahol fogságba esett, mint sebesült. 1919-ben jött vissza. Nejének első férje hősi halált halt.

Vas János, Losonczy u. 16/a.

Jászberényben 1875-ben született, iskoláit Jászapátin végezte. Előbb földmíveléssel foglalkozott, 1912-től bérkocsi tulajdonos és autóbusz-társtulajdonos. Két fivére, valamint két sógora a háborúban hősi halált halt.

Bodó Imre, Farkas u. 20. *Boros Albert*, Barcsay u. 2. *Dudás József*, Helmeczi u. 1. *Gorócz Lászlóné*, Horthy M. út 2. *R. Nagy János*, Kecskeméti út 4. *Nagy László*, Encsi u. 17. *Papp László*, Alpári u. 2/b. *Papp László*, Csillag u. 10. *Papp Sándor*, Lehel u. 8. *Vig István*, Petőfi út 15.

Bérautótulajdonosok: *Kovács András*, Szolnoki út 16. *Madarász Géza*, Losonczy u. 17. *Papp Sándor és Fia*, Széchenyi tér 17. *Sági József*, Mentovich u. 7. *Szabó József*, Álmos u. 6.

Biztosítási képviselők: *Borsos Szabó László*, Lengyel u. 13. *Braunfeld Ferenc*, Csokonai u. 1. *Császár Gyula*, Bethlen u. 8. *Grosz József*, Póka u. 1. *Halász István*, Jókai u. 9. *Pláger és tsa*, Széchenyi tér 2.

Bognárok: *Bakó István*, Losonczy u. 73. *B. Balogh Albert*, Szőlő u. 13. *Bársony Lajos*, Szolnoki u. 61. *Bertalan Ferenc*, Encsi u. 22. *Bocsai Ferenc*, Olaj u. 11. *Cseri Ferenc*. *Cseri László*, IV., Hunyadi u. 26. *Cseri Imre*, Tabán u. 5. *Cseri Ambrus*, Honvéd u. 11. *Csete Ambrus*. *Dér Imre*, Baross Gábor u. 1. *Dér Dániel*, Zátony u. 21. *Dónáth Lajos*, Mintakert u. 1. *Hajnal Károly*, VI., Timár u. *Hajnal Dániel*, Bocskay u. 25. *Hajnal Gyula*, Bocskay utca 25. *Harczi Ferenc*, *Hollósi Sándor*, Olaj u. 2. *Hornyik Imre*, Pásztor u. 21. *Kaiser Jakab*, Bálvány u. 39. *Kerekes Imre*. *Kiss Kálmán*, Esedi u. 28. *Kocsó Mihály*, Tisza I. u. 4. *Kovács Sándor*, Attila u. 4. *Körtvélyesi László*, *Labancz Pál*, Filó L. u. 16. *Monojlovics József*, Encsi u. 37. *özv. Papp Józsefné*. *Pászti Albert*, Örkényi u. 25. *Pászti György*, Csipvári u. 17. *Sóber János*, Kossuth L. u. 87/a. *Soós Dénes*, Juhász u. 14. *Soós Pál*. *Suba Dénes*, Csokonai u. 11. *Szücs Ferenc*, Schweidel u. 8. *Szabó Dezső*, Encsi u. 37. *F. Tóth László*. *Vigh György*, Báthori u. 8. *Zelenák László*, VI., Encsi u. 11.

Borbélyok és fodrászok: *özv. Almási Jánosné*, I., Horthy M. u. 6. *Aranyos László*, Széchenyi tér 3. *Bakonyi Kiss Lukács*, Dalmady Gy. u. 2. *Bitzó Elemér*, Tomori u. 1. *Bitzó Béla*, Tázerdei u. 2. *Czeczon János*, Akácfa u. 3. *Faul Béla*, Szolnoki u. 42. *Friedrich János*, Petőfi u. 47. *Hlegyik János*, Jósika u. 1. *Hajma Gyula*, Buvár u. 2. *Kállai György*, II., Kossuth L. u. *Kartali János*, IV. ker. *Kapus György*, Széchenyi tér 3. *Klinkó Sándor*, Szolnoki u. *Klinkó László*, VI., Encsi u. 1. *özv. M. Kirr Józsefné*, Kossuth L. u. 37. *Kiss Anna*, Szolnoki u. 104. *Kicsi Kálmán*, Horthy M. u. 4. *Nagy János*, Petőfi u. 47. *Németh Dénes*, II.,

Csipvári u. 21. *Péli Ferenc*, Vécsey u. 8. *Papp Sándor*, *Soós Lajos*, Hunyadi u. 15. *Szente Balázs*, I., Széchenyi tér. *Zamecsnik Gyula*, Kossuth L. u. 26.

b) női fodrász: *Máyerszki Józsefné*, VI., Szolnoki u. 3.

Borkereskedők: *Czakó Bálint*, Kazinczy u. 18. *Czakó József*, Enyedi u. 6. *Fodor Gyula*, Alpári u. 30. *Páris Sándor*, Bocskay u. 21/a. *Szücs István*, Esedi u. 20.

Bőrkereskedők: *Kiss István*, Schweidel u. 3.

Kecskeméten 1898-ban született, 1930-tól önálló helyben. Háborúban orosz és román fronton küzdött. Sógora olasz fronton szerzett sebében 1917-ben hősi halált halt.

Fischer Hugó, Szchenyi tér 9. *Schwarcz Pál*, Arany J. u. 16. *Szabó István*, Mikszáth u. 2. *Székely Sándor*, Kossuth tér 12.

Bútorkereskedők: *Sima János*, Tázerdei u. 1. *Virág István*, Balla Gergely u. 22.

Cementlapkészítők: *Bakai Ferenc*, *Faragó Balázs*.

Cipészek: *Cser József*, Magyar u. 2.

Tiszatörtön 1887-ben született, cipészipart helyben tanult, 1905-ben szabadult fel. Mint segéd Szegeden 1912-ig. Kecskeméten három hónapig dolgozott, 1917-től helyben önálló. A háborúban szerb és orosz harctéren küzdött, 1915-ben orosz fogságba esett.

Aranyos István, Szabolcs u. 6. *Árvai István*, II., Tabán u. 19. *Balogh László*. *Bakos Ambrus* IX., Árbóz u. 6. *özv. Barta Elekné*, III., Szegfü u. 1. *Bartalics József*, Nádasdy u. 3. *Bartalics Sándor*, Örkény u. 28. *Barta Gyula*, Lázár V. u. 4. *Berecz László*, Kecskeméti u. 27. *Beke István*, Kossuth L. u. 23. *Bodonhelyi Ambrus*. *Dajka Balázs*, Széchenyi tér 18. *Dér László*, Alpári u. 24. *Dobi János*, Bocskay u. 19. *Dobnik (Wohl) Richárd*, Pöltenberg u. 1. *Engel Sándor*, II., Tabán u. 19. *Fakan László*, II., Tabán u. 23. *Faragó Ambrus*, VI., Bolygó u. 5. *Farkas László*, I., Kőrösi Cs. u. 1. *Felmayer Sándor*, Tázerdei u. 16/c. *Gaál Imre*, Csokonai u. 5. *Grausz Mihály*, X., Kun u. 2. *ifj. Gyursánszki László*, Kossuth L. u. 6. *özv. Horváth Lajosné*, Biczó G. u. 6. *Illés Ambrus*, Kazinczy u. 7. *Illés Balázs*, Szabadszállási u. 13. *Istráb György*, Losonczy u. 104. *Kapus Ferenc*. *Kaszics Vince*. *Kapus László*. *Kelecsényi László*, Jókai u. 7. *Kenyeres József*, I., Botond u. 6. *Khirer Antal*, Botond u. 4. *ifj. Khirer Antal*, Álmos u. 2. *Kicsi Lajos*. *Kulcsár László*, II., Honvéd u. 10. *Kolozsi Pál*, Hunyadi u. 3. *Koller Ferenc*, V., Tisza I. u. 4. *Kovács Ambrus*. *Lefkovics László*, IV., Mentovics u. 3. *Lovas István*, VI., Helmeczi u. 6. *Mádai Antal*, I., Török u. 16. *J. Máté Imre*, Tanárky B. u. 9. *Mocsai Lajos*, Kossuth L. u. 64. *Nagy József*, X., Bálvány u. 13. *Nemes István*, Kinizsi u. 13. *Nemes János*. *Németh Ambrus*, I., Klapka u. 8. *Németh Ambrus*, X., Tihany u. 2. *Németh Balázs*. *Olasz János*, Levente u. 2. *Papp Dénes*, Balla G. u. 28. *Petrovics Miklós*. *Piskor Gyula*, Horthy M. u. 4. *Polyák János*, X., Abonyi u. 9. *Reggel Sándor*. *Sima István*, Huba u. 2. *Sima József*, Hétvezér u. 11. *Sima Sándor*, Hétvezér u. 7. *Soós László*. *Szabó Imre*, Schweidel u. 15. *Szabó László*. *G. Szabó Ambrus*, Kossuth L. u. 26. *Szalai Sándor*, IV. ker. *Szalai Sándor*, IV., Buvár u. 2. *Szépe Pál*, Szolnoki u. 93. *Szépe György*, Dalmady Gy. u. 1. *Szilágyi Sándor*. *Szorító Pál*, Kossuth L. u. 37/a. *özv. Szőke Ferencné*, Csillag u. 18. *Szőke Ferenc*, Csokonay u. 21. *Szücs Ferenc*. *N. Szücs Ferenc*, VI., Bolygó u. 2. *N. Szücs László*, IV., Tinódy u. 5. *Tóth Sándor*, VI., Lázár V. u. 6. *Turcsány László*, Patay u. 2. *Tóth Kálmán*, Csonka u. 5. *Varga János*. *Végh Sámuel*, Rákóczi u. 18.

Cipőfelsőrészkészítő: *Kenyeres József*, Botond u. 6.

Helyben 1887-ben született, iparát u. itt tanulta 1905-ben, mint segéd Bpesten és

helyben dolgozott. 1913-tól helyben önálló. Háború alatt az olasz fronton küzdött, megsebesült és 50 százalékos rokkant lett. Károly cs. ker. és kat. szolg. ker. tulajdonosa.

Cséplőgéptulajdonosok: *Andó János*, Nyársapát-d. 129. *Barkány és Hertling*, Gógány-d. 45. *Boros Ambrus*, Csillag u. 4. *Boros Pál*, Csemő-d. 3. *Czirják László*, Rákóczi u. 46. *Fehér János*, Nyilas-d. 202. *Fehér József*, Nyilas-d. 235. *Fehér László*, Nyilas-d. 255. *Gáll Ambrus*, Mentovich-u. 10. *Győri Balázs*, Szolnoki út 118. *Kaffan Béla*, Szabadszállási u. 27/a. *Karai Gyula*, Losonczy u. 44. *Karay László*, Eötvös Károly u. 6. *Kovács Dániel*, Kazinczy u. 36. *K. Kovács Zsigmondné*, Arany J. u. 31. *Kőrösi Sándor*, Losonczy u. 40. *Kulcsár Ferenc*, Korsós u. 1. *Labanc Ambrus*, Petőfi út 28. *Labancz Balázs*, Esedi u. 10. *Labancz István*, Gubody u. 1. *Labancz Ferenc*, Gubody u. 10. *Labancz Sándor*, Kecskeméti út 48. *Labát Sándor*, Felsőjárás-d. 127. *Molnár Ferenc*, Horthy M. út 17. *Nagy Józsefné*, Tompa u. 2. *Németh Dániel*, Nyilas-d. 2. *Németh Imréné*, Kölcsey u. 12. *Patonay Lajosné*, Tisza István u. 23. *Pálfi János*, Baross Gábor u. 2. *Pozsár Bálintné*, Kürtilapos-d. 13. *Róth Gyula*, Besnyő-d. 80. *Sáfrán Pál*, Nyársapát-d. 59. *Szabó Bálint*, Pöczök-d. 95. *Sz. Szabó György*, Szolnoki-út 48. *Szabó Lajos*, Tetétleni Halász-d. 5. *Szabó László*, Nyársapát-l. 97. *V. Szabó László*, Tormás u. 17. *V. Szabó Mihály*, Felsőjárás-d. 96. *Sz. Szabó Sándor*, Kölcsey u. 13. *Szücs Kálmán*, Eötvös Károly u. 2. *Tóth László*, Kecskeméti út 50. *Vermes András*, Besnyő-d. 1. *Végh László*, Baross Gábor u. 26.

Csizmadiák: *Barta Balázs*, Damjanich u. 14. *Barta Zsigmond*. *Barna Ferenc*, X., Bálvány u. 11. *Bene János*. *Bene József*, X., Bálvány u. 48. *Beck József*, X., Bálvány u. 81. *Borsos Sándor*, II., Kiss Ernő u. 1. *Bőti Mátyás*, IX., Balla G. u. 55. *Eczetes János*, Tompa u. 11. *Egyed Gyula*. *Farkas László*. *Farkas Lajos*. *Gaál Ambrus*. *Gaál Imre*, Nyereg u. 8. *Gaál Ferenc*. *Gulácsi István*, X., Gimnázium. *Gyursánszki László*, Tormás u. 20. *Harmath Lajos*. *S. Hegedüs László*, Szegfü u. 1/a. *Héjjas Ferenc*, Barátszilos-d. 8. *Héjjas Ambrus*, Kustár u. 8. *Ipacs László*, II., Gyep u. 5. *Irházi László*, Dembinszky u. 4. *Istráb Sándor*, VIII., Nádasdy u. 15. *Istráb László*. *Kele István*, X., Zrinyi u. 16. *Kicsi Bálint*. *Kiss József*. *Király Sándor*, Szolnoki u. 36. *Kocza József*. *Koroknai Ferenc*, VIII., Szolnoki u. 63. *Kovács Zsigmond*, Kustár u. 6. *ifj. Kovács István*, IV., Rákóczi u. 54. *Lódi József*. *Martinec Lőrinc*, Kölcsey u. 8. *Nagy Ferenc*, X., Zrinyi u. 102. *Nagy József*, X., Zrinyi u. 60. *Nagy Balázs*, Gátoldal. *Németh Ferenc*, Kossuth L. u. 15/a. *Németh László*, Tompa u. 8. *Rákász József*, VII., Alpár u. 25. *Sipos Gergely*, Petőfi u. 25. *Sipos Gyula*, Gyep u. 5. *Sipos József*, Timár u. 2. *Sipos József*, Hargita u. 10. *Somodi Ádám*, VI., Szolnoki u. 31. *Soós Ferenc*, Zöldfa u. 5. *Szabó Ambrus*, Kárpát u. 62. *Szabó László*, Árboz u. 1. *Szántó Pál*, Levente u. 4. *Széll Kálmán*, Szolnoki u. *Szilágyi Benjámin*, Tormás u. *ifj. Szondi Ferenc (László)*, Póka u. 11. *Szondi László*, Póka u. 11. *O. Szücs László*, Berzsenyi utca 4. *Szücs Ambrus*, Szolnoki utca 17. *Takács Sándor*, III., Kinizsi utca 2. *id. Tóth Ferenc*, Tormás u. 11. *Tövis Ferenc*, I., Hétvezér u. *Visnyei Gáspár*, I., Hétvezér u. 5.

Cukrász: *Deák László*.

Kecskeméten 1894-ben született, szakmáját u. ott tanulta 1910-ben, Bpesten dolgozott 13 éven keresztül, 1923-tól helyben önálló. Üzlete igen látogatott hely. A MOVE NTVE, Ipartest. tagja. Háború alatt a szerb, orosz és olasz fronton küzdött 48 hónapig. Kitüntetései: magyar vasker., vörösker., Károly cs. ker., bronz v. érem.

Darálóüzemtulajdonosok: *Csipő Dé-*

nes, Szolnoki u. *Tóth József*, Szolnoki u. *Varga József*, 5. jár. Nyilas dülő 124. új sz.

Divatárukereskedő: *Bachrach Testvérek*, Széchenyi tér 9. *Gröber László*, Mikszáth u. 1. *Herz Hermann*, Kossuth tér 8. *Kertész Gyula*, Kossuth tér 10. *Rothbaum Árpád*, Kossuth tér 1. *Szigeti Károly*, Széchenyi tér 5.

Dohánynagyáruda-tulajdonos: *özv. Pethes Lajosné*, Kossuth tér 6.

Dohánykisáruda-tulajdonosok: *Absolon Elek*, Kossuth Lajos u. 26. *Cseszek Istvánné*, Szolnoki út 63. *Fazekas Józsefné*, Zátony u. 8. *Fehér Deák József*, Kossuth L. út 93. *Fodor Árminné*, Jókai u. 10. *Garzó Jenő*, Szabadszállási út 43. *Gulácsi Ambrus*, Kossuth L. út 61. *Hanny Vilmos*, Abonyi út 1. *Járvás László*, Kossuth L. út 77. *Kádár Ferencné*, Hősök tere 3. *Lukács György*, Kossuth L. út 61. *Nagy Antalné*, Tormás u. 2. *Ogriczek János*, Szolnoki út 42. *Somogyi Mária*, Póka u. 1. *Tamási Ambrus*, Vécsey u. 2. *Tóth Ferencné*, Tázerdei u. 3. *Vargha Judit*, Örkényi út 61. *Várnai László*, Hangácsi u. 44.

Drogériatulajdonosok: *Fenyves István*, I., Széchenyi tér 1. *Kardos és Tsa*, IV., Mikszáth u. 1.

Esernyőjavítók: *Misányi Anna*, *Weinberger Jakab*.

Esztergályosok: *ifj. Szabó Balázs*, VI., Kustár u. 9/d. *Szathmáry László és Fia*, VI., Arany J. u. 10. *Villám Gyula*, X., Zrinyi u. 70. *Villám Vilmos*, Buvár u. 2/a.

Építési anyagkereskedő: *Hetényi Géza*.

K'skőrösön 1884-ben született, tanulmányait itt és Baján végezte. Édesatyja üzletében gyakornokoskodott, később Kúnszentmiklóson mint raktárkezelő működött. Mai 1200 négyszögölen fekvő fakereskedését 1920-ban alapította. A helyi keresk. Kaszinónak, Keresk. Ifjak Egyesületének tagja, az Izr. H tközségnek vál. tagja. A háborúban szerb harctéren küzdött, megsebesült. K tüntetései: Károly cs. ker., seb. érem. Bátyja hősi halált halt.

Építési vállalkozó: *Szarvas György*, Erzsébet u. 19.

Fa- és szénkereskedők: *Hauszler Endre*, Szolnoki út 77. *Hetényi Géza*, Bálvány u. 2. *Kerekes Sándor*, Reviczky u. 3. *Klein Regina*, Kossuth Lajos út 79. *Kmetykó Andorné*, Losonczy u. 8. *Molnár Józsefné*, Tompa u. 1. *Váradi László*, Szolnoki út 50. *Vogel S. utóda*, Népbank u. 4.

Fehérneműtisztítók: *Szeleczki Margit és Horváth Teréz*, I., Horthy M. u. *Szijjártó István*, IV. ker.

Fényképészek: *Schillinger Ferenc*, I., Kossuth tér 1. *Szmrcsányi Miklós*, Szolnoki u.

Fogtechnikus: *Löwy László*, I., Zrinyi u. 23.

Fuvarosok: *Klein Mór*, Pótharaszti u. 4.

Helyben 1865-ben született. Bőrkeresk szakmát és tímáripart Békéscsabán tanult 1886-ban. Katonai éveinek letöltése után helyben telepedett le mint fuvaros. A keresk. Kaszinó tagja. Háborúban fiával együtt résztvett. Fia orosz és olasz fronton küzdött többször sebesült. Kis ez., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Boros Ferenc, Szolnoki u. 59. *Boros Sándor*, Kustár u. 30/a. *Fleischmann Józsefné*, Pótharaszti u. 6. *Gerecze László*, Balla G. u. 15. *Glücksmann Hermann*, Kossuth L. u. 1. *Grünhut Ferenc*, Tázerdei u. 18. *Grünhut Pál*, Kossuth L. u. 61. *Kapus Balázs*, Zrinyi u. 71. *Karikó Sándor*, Siratő u. 14. *Labancz Ferenc*, Koszorú u. 16. *K. Papp Ferenc*, Zrinyi u. 71. *Papp József*, Damjanich u. 5. *Palásti János*, Kossuth L. u. 37/a. *Pozsáe Lajos*, Haris u. 4. *Strázsi Pál*, Biczó G. u. 8. *Turi István*, Tormás u. 17. *Weinberger Jakab*, Tisza I. u. 31.

Fürdők: *Molnár Ferenc* gőzfürdője, Széchenyi tér 4. *Velkei Dezső* uszodája, Szolnoki u. 129.

Fűszer- és vegyeskereskedők: *Erdélyi Teréz*.

Helyben született, iskoláit is itt végezte. 1902-ben férjhez ment Irborg József mészárosmesterhez, ki később helyben „Hangya" üzletvezető lett, 1929-től önálló kereskedő. Időközben egy évig Bpesten volt üz-

lete a saját neve alatt. A helyb. Nőegylet tagja. Fivérei küzdöttek a háborúban, egyik 90 százalékos rokkant lett.

Havasy Dénes, Bocskay u. 29.

Kecskeméten 1907-ben született, három kereskedelmi t u. ott végzett. A kereskedést helyben tanulta, mint segéd itt és Bpesten négy évig dolgozott. 1928-tól helyben önálló fűszerkereskedő. A Keresk. Kaszinó tagja. Édesatyja a háborúban küzdött s ott szerzett betegségében meghalt. Édesapja Hont megyéből származott, a 90-es években telepedett le Kecskeméten, onnan jött a család Nagykőrösre.

Almási Ferenc, Kiss Ernő u. 3. *Almási Károly,* Losonczy u. 16. *Andocs László,* Rákóczi u. 37. *Bakai László,* Horthy Miklós út 4. *Boros Lajos,* Patay u. 5. *Fakan Balázs,* Horthy M. út 8. *Faragó István,* Kossuth Lajos út 33. *Farkas István,* Kossuth Lajos út 88. *Fazekas Józsefné,* Zátony u. 8. *Frank Jenő,* Kecskeméti út 15. *Fejes József,* Kazinczy u. 13. *Fenyves János,* Széchenyi tér 2. *Fischer Ignácné,* Hétvezér u. 13. *Fleischmann S. és Fia,* Tomori u. 1. *Fodor Ferencné,* Besnyő d. 229/a. *Fodor Gyula,* Alpári u. 30. *Garzó Gyula,* Olaj u. 1. *Garzó Jenő,* Szabadszállási u. 43. *Grausz Kálmánné,* Zrinyi u. 52. *Gáll Sándorné,* Mikszáth u. 1. *Gál Dénes,* Deák tér. *Grünhut Márkus,* Tündér u. 19. *Győr Sándorné,* Nyilas u. 91. *Hanny Vilmos,* Abonyi út 1. *Járvás Ferenc,* Szolnoki út 70. *Járvás László,* Kossuth L. út 77. *Jely Gyula,* Kecskeméti út 1. *Kalmár Lajos,* Patay u. 12. *Kovács Béla,* Kossuth L. út 32. *Kovács József,* Szolnoki út 112. *Lukács Dezső,* Apponyi út 2. *Molnár József,* Tompa u. 3. *Neu Jakab és Fiai,* Botond u. 2. *Pilitzer Jenőné,* Balla Gergely u. 16. *Piliczer Józsefné,* Szabadszállási út 11. *Piliczer Lipótné,* Mátyás u. 13. *Sáfrán Pál,* Nyársapát d. 59. *Sára László,* Alpári u. 2. *Schiffer Szerén,* Ceglédi út 2. *Sóki István,* Katona József u. 10. *Szabó Ferenc,* Székely u. 1. *B. Szabó Károly,* Encsi u. 6. *Szabó Lajos,* Petőfi út 57. *Szabó Lajosné,* Kossuth Lajos út 93. *Székely Pál,* Kossuth Lajos út 39. *Szücs Lidia,* Csemő d. 201. *Takács János,* Patay u. 2. *Todola Ambrus,* Szolnoki út 129. *Vad Zsigmond,* Örkényi út 17. *Varga Balázs,* Szabadszállási út 31. *Varga Judit,* Örkényi út 61. *Varga László,* Népbank u. 4. *Zsilka László,* Csonka u. 2.

Gyepmester: *Tényi János.*

Helyben 1889-ben született. Mestersége hagyományosan apjáról szállt rá. Fél hold földjén gazdálkodik. Háborúban az orosz fronton küzdött, fogságba esett. 1919-ben szökött haza.

Gyümölcs-, zöldség- és baromfi-kereskedők: *Aág Gyuláné,* Jókai u. 21/b.

Üzletét Kecskeméten 1917-ben alapította, Bpestre főleg hízott baromfit szállít, fő eladási helye Bécs, hová zöldség-, gyümölcs- és baromfi-félét exportál. Üzletét 1926-ban helybe helyezte át, hol saját háza és telepe van.

Mandel Gyula, Széchenyi tér 24.

Helyben 1875-ben született, iskolát itt végezte. 1922-től a Steinfeld és Tsai cég beltagja volt, 1924-ben önálló gyümölcs- és baromfi-keresk. lett. Főleg Bécsbe exportál, idény esetén naponta szállít. Legújabban Bpestre is, főleg hízott baromfit szállít. Idényben 4—5 alkalmazottal dolgozik. A háború alatt két évig teljesített katonai szolgálatot idős kora miatt felmentették.

Strassel Dezső, Hunyadi u. 22.

Tömörkényben (Csongrád m.) 1888-ban született. Nagykorúsága után önálló keresk. lett helyben. A helybeli Keresk. Kaszinónak tagja. Háborúban az orosz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le.

Ádám Balázs, Berzsenyi u. 11. *Babós Dánielné,* Honvéd u. 8. *Babós Ferenc,* Tárogató u. 3. *Babós György,* Schweidel u. 13. *Babós Teréz,* Bocskay u. 12. *Bene Mihály,* Kossuth Lajos út 81. *Czakó József,* Báthori u. 13. *Dömötör Erzsébet,* Nagy Sándor u. 2. *Dömötör Lászlóné,* Biczó Géza u. 10. *Erdei Julianna,* Leiningen u. 5. *Groszhausz Károly,* Hősök tere 5. *Grünhut Vilmos,* Széchenyi tér 20/a. *Herzmann Dezső,* Reviczky u. 7. *Józan Imre,* Knézich u. 3. *Kanyó Ferenc,* Gombai u. 2. *Kocsis Elekné,* Kossuth Lajos út 15 *Kun Ferencné,* Rákóczi u. 51. *Lang István,* Klapka u. 4. *Lang*

Mórné, Fokos u. 2. *Lőwi Zsigmond*, Jókai u. 19. *Mészáros István*, Sirató u. 2. *Molnár József*, Magas u. 4. *Papp Ambrus*, Lázár Vilmos u. 7. *Papp Ferenc id.*, Kárpát u. 59. *Papp Imre*, Hunyadi u. 2. *Palásti Ferenc*, Tázerdei u. 4. *Rácz Erzsébet*, Lázár Vilmos u. 6. *Rácz Kálmán*, Bárány u. 10. *Schiffer Mór*, Szolnoki út 28. *Schwarcz Jakab*, Jókai u. 21. *Schwarcz Miksáné*, Bocskay u. 9. *Strasszer László dr.*, Kiss S. u. 3. *Somló Imre*, Széchenyi tér 20/b. *Szellő László*, Rákóczi u. 47. *Szellő Sándor*, Rákóczi u. 53. *Tényi Ádámné*, Kossuth Lajos út 85. *Tódor László*, Schweidel u. 1. *Zs. Tóth Dániel*, Katona József u. 13. *Vajda Ferencné*, Földvári u. 8.

Hentesek és mészárosok: *Búz László.*

Helyben 1878-ban született, iparát Törtelen tanulta, 1897-ben szabadult fel, 1904-től önálló helyben, két üzlete van. Ipartestület tagja. A háborúban 1914-től 1918-ig szolgált, mint segédszolgálatos szerelt le.

Bartha László, Csillag u. 4. *Bleyer Zsigmond*, Patay u. 3. *Decsi Ferenc*, Kossuth L. u. 21. *Donáth Ambrus*, Ond u. 21. *Dóka Balázs, Erdődi Ambrus, Farkas László*, Kossuth L. u. 37. *Gaál József*, Kiss Ernő u. 2. *Halász Zsigmond*, Damjanich u. 12. *Hegedüs Károly*, X., Süveg u. 1. *Horváth Bálint, I.*, Népbank u. 2. *Horváth Ferenc, Horváth Géza*, Kossuth L. u. 38. *Horváth György*, II., Aulich u. 11. *Horváth József, Horváth Sándor*, Kossuth L. u. 29. *Jakabházi Ferenc*, Szolnoki u. 37. *Kiss Bálint*, Kossuth tér 9. *G. Módra József*, Ilosvai u. 10. *G. Módra Sándor, K. Nagy Pál, Oláh Lajos*, VI. Póka u. 1. *özv. Pintér Rudolfné*, IX., Bálvány u. 69. *özv. Radics Imréné*, Kecskeméti u. *Radics Béla*, I., Farkas u. 4. *Scheich Antal* lómészáros, Szeged, Atilla u. 9. *G. Solymosi István*, Széchenyi tér. *Sáfrány Pál*, Templom *János. Tóth Béla*, I., Tázerdei u. 3. *id. Várady Pál*, IV., Berzsenyi u. 4/b. *ifj. Várady Pál*, IV., Berzsenyi u. 4/b. *Weiland Kristóf*, Kecskeméti u. *Zombory Antal*, X., Losonczy u. 11.

Herélők és miskárolók: *Miskárik Ferenc*, Tázerdei u. 39.

Morvaországban 1890-ben született. Iskoláit ugyanott végezte 16 éves korában került Győrbe, majd 1911-ben Nagykőrösre és azóta helyben folytatja mesterségét. A Munkavédelmi Egy., a helyi Vízállási Egy. tagja. Küzdött az orosz és olasz fronton, ahol megsebesült és fogságba esett. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é. és Károly cs. kereszt.

Miskovich Ferenc, Lázár V. u. 28. *Tomán Ferenc*, Losonczy u. 10/a.

Kalaposok: *Patay Dezső*, VI., Encsi u. 2. *Pánczél Gyula*, Kossuth L. u.

Kádárok: *Dajka Ambrus*, X., Süveg u. 3. *Erdei Balázs*, I., Damjanich u. 25. *Földesi Géza*, Rákóczi u. 40. *Hegedüs Pál. Józan Ferenc*, IV., Berzsenyi u. 1. *Kovács Ambrus*, X., Vitéz u. 11. *Vágola Ferenc*, Teleki u. 3.

Kályhások: *Budai László. Fekete István*, I. ker. *Kovács László*, Mentovich u. 7. *Molnár Elek*, Teleki u. 7. *Szabó Balázs*, X., Gyopár u. 2. *Számel János*, I. ker.

Kárpitosok: *Bődi György*, IV. Patay u. 7. *Brück Jenő*, Arany J. u. 12. *Farkas József*, Búvár u. 4. *Kovács József*, IV., Berzsenyi u. 4. *Molnár Ferenc*, Jókai u. 11. *Somodi Antal*, VI., Tündér u. 4. *Szente László*, Encsi u. 29. *Tóth Imre*, Horthy M. u. 12. *Varga Ferenc*, Rákóczi u. 30. *Zana Sándor*, Schweidel u. 5.

Kelmefestők: *Vladár József*, Encsi u. 24. *özv. Vladár Lajosné*, I., Hétvezér u. 6.

Kereskedelmi Alkalmazott: *Lázár Albert*, Jókai u. 25.

Helyben 1893-ban született, műszerészipart Kőbányán tanult 1908-ban. Külföldön dolgozott. Helyben 1922-től lakik. A Keresk. Kaszinónak és a Keresk. Ifjak Egy. tagja. Küzdött a háborúban a szerb, majd az olasz fronton, megsebesült. Kétszer kis ez., kétszer bronz v. é., Károly cs. ker. és háb. eml. é. tulajdonosa.

Kéményseprők: *Freitág Alajos*, II., Biczó G. u. 3. *özv. Kovács Imré-*

né, Hősök tere 7. *Szabó Péter*, VI., Helmeczi u. 4.

Késesek, köszörűsök: *Juhász István*, VI., Encsi u. 7. *Toldi Pál*, Losonczy u. 22/c. *Jávorka István*, I., Tázerdei u. 5. *Molnár Miklós*, Zrinyi u. 34.

Kész ruha- és rőföskereskedők: *Bachrach Testvérek*, Széchenyi tér 7. *Fehér Samu*, Kossuth tér 1. *Grosz Sándor*, Széchenyi tér 2. *Herbeth Mihály*, Széchenyi tér 5. *Koroknay Benő*, Dalmady Gy. u. 2. *Révész és Perényi*, Széchenyi tér 5. *Schiffer Adolf*, Kossuth tér 11. *Singer Mór és Fia*, Kossuth tér 9. *Weisz Mihályné*, Kossuth tér 6.

Kosárfonók: *Balázs József*, Bocskay u. 4. *Dobos László*. *Fodor Bálint*, Nyárfa u. 1. *Kóródi László*, Juhász u. 19. *Koroknay Imre*, Szolnoki u. 127. *Szücs Balázs*, X., Bálvány u. 4.

Kovácsok: *Andocs Balázs*, Balassa u. 7. *Árki Mihály*, Csipvári u. 3. *Balla Balázs*, Nyilas dűlő 272. *Bársony Sándor*, Szolnoki u. 61. *Bitczó Mihály*, V., Teleki u. 9. *Deák Ferenc*, VII., Alpári u. 17. *Deák Pál*, Bocskay u. 14. *Dobi Mihály*, III., Bethlen u. 3. *Faragó Pál. ifj. Gaál Ferenc*, Olaj u. 15. *Győri Ambrus*, Brassói u. 1. *Halápi László*, Világos u. 2. *Halápi Antal*, Tormás u. 4. *Hajdu Béla*, Biczó G. u. 12. *Harmath Vendel*, Csillag u. 8. *özv. Karai Ambrusné*, Zrinyi u. 39. *N. Kaszap Károly*, Kiss Ernő u. 3. *Kelecsényi Miklós*, X., Bálvány u. 2. *Kiripócki Ferenc*, Baross G. u. 1. *Kiss László*, Zrinyi u. 30. *Koroknay Ferenc*, 4. járás, Gégány dűlő 2. *özv. Kovács Dánielné*, Kazinczy u. 38. *Körtvélyesi Balázs*, Csillag u. 1. *Kövér Sándor*, III., Szegfű u. 1. *Kurucz Lajos*, VI., Encsi u. 11. *Kurecskó Pál*. *Labancz Ferenc*, V., Kasza u. 7. *Máté Kálmán*, Tisza I. u. 7. *Molnár Lajos*, IV., Csokonai u. 13. *Molnár Lajos*, Teleki u. 4. *Nagy Aladár*, Tisza I. u. 25. *Németh Károly*, Kecskeméti u. 21. *ifj. Nyerges Pál*, Mátyás u. 13. *Pintér Ferenc*, Szolnoki u. 97. *Pintér Gyula*, Losonczi u. 35. *Pintér János*, Szabadszállási u. 17. *Pozsgai István*, Világos u. 5. *Soltész Rudolf*, Rákóczi u. 50. *Szabó László*, Árbóz u. 1. *Szabó Dániel*, Abonyi u. 5. *Szabó József*, Bolgár u. 6. *Szabó Lajos*. *Szeleczki János*, I., Laktanya u. 4. *Szellő Sándor*, VI., Encsi u. 11. *Szürös Kálmán*, Mintakert u. 1. *Szőke Ambrus*. *Tekes Ferenc*, VI. *Tóth Ferenc*, VII., Kecskeméti u. 50. *Tóth Károly*, V., Korsós u. *Varga György*, Vágóhíd u. 9. *ifj. Ványi Sándor*, 1. járás, Csemő dűlő 20.

Kozmetikus: *Hoffer Aladárné*, I., Hétvezér u. 2.

Kőművesmesterek: *Koroknay Sándor*, VI., Árpád u. 9.

Helyben 1888-ban született, a felső építőszakiskolát Bpesten végezte. Bpesten, Rákosszentmihályon és helyben több épületen dolgozott. Ipartest. és Iparoskör tagja. Kűzdött a háborúban orosz fronton és fogságba esett, honnan 30 hónap után hazaszökött. Bronz v. é., Károly cs. ker. tulajdonosa.

ifj. Babós Károly, IV., Kossuth L. u. 24. *Csendes József*, Kecskeméti u. 27. *Heim János*, Kazinczy u. 34. *Karai Ambrus*, X., Zrinyi u. 39. *Podolák Ferenc*, I., Tas u. 10. *ifj. Pozsgai János*, Kossuth L. u. 87. *Szarvas György*, VI., Encsi u. 19. *I. Tóth László*, VII., Eötvös K. u. 11. *F. Tóth József*, *III.*, Zápor u. 3.

Kőművesiparosok: *Babós Károly*, Kossuth L. u. 24. *Bene Balázs*, III., Petőfi u. 28/b. *Biczó Dénes*, Losonczy u. 66. *Biczó Ambrus*, Fűzfa u. 7. *Id. Buz István*, *Botocska László*, Petőfi u. 37. *Buz László*, *Czirják József*, Örkényi u. 41. *Cseri Ferenc. ifj. Dencsik Pál*, VII., Ádám L. u. 26. *Fábik János*, VI., Árpád u. *Fekete Sándor*, Tázerdei u. 24. *Faragó Ferenc*, Hunyadi u. 14/c. *Fodor Sándor*, Kórház u. 7. *Gaál László*. *Godány Lajos*, II., Aulich u. 4. *Gyarmati Ambrus*. *Harczi György*, Kinizsi u. 7/a. *Hatvani Balázs*,

Báthory u. 6. *Hasur József*, VII., Ádám L. u. 25. *ifj. Huszár Ferenc*, I., Jázmin u. 15. *Jónás László*. *Juhász Antal*, X., Zrinyi u. 93. *Kopa Ferenc*, Csiga u. 16. *Magyar Ambrus*, Balla G. u. 82. *Módra Gerzson*. *G. Nagy István*, IV., Tompa u. 13. *Nagy László*, Enyedi u. 3. *Német László*, Aulich u. 20. *Péter Árpád*, IV., Reviczky u. 13. *Prickel Pál*, I., Álmos u. 1. *Sarkadi Dániel*, Bem József u. 1. *Száraz Elek*, Filó L. u. 4. *Tamás Alajos*, Petőfi u. 17. *Tóth Sándor*, Berzsenyi u. 2/b. *Varga Sándor*, Tázerdei u. 28. *Váradi Ferenc*, Bálvány u. 54.

Könyvkereskedők: *Bazsó Kálmánné*, Helmeczi u. 8. *Geszner Jenő*, Szolnoki u. 1. *Nagy Sándor*, Széchenyi tér 5. *Németh Sándor*, Kossuth tér 11.

Könyvkötők: *Geszner Jenő*, VI., Szolnoki u. *Nagy Sándor*, Széchenyi tér.

Kötélgyártók: *Istráb Károly*, Bulcsi u. 9. *Istráb Sándor*, IV., Kossuth L. u. *ifj. Kiss László*, Széchenyi tér 21/b. *Varga János*, Széchenyi tér 21/a.

Kútfúró: *Koczka István*, Szolnoki u. 27.

Hódmezővásárhelyen 1886-ban született. Iparát Sós László kútfúró mesternél tanulta, 1906-tól önálló. Az ország különböző helyein vállalt munkát. Említésre méltó, hogy József főherceg uradalmában is végzett kútfúrást s itt külön elismerést kapott. Előbb Hódmezővásárhelyen dolgozott, négy éve helyben végez munkálatokat. A háborúban küzdött 1918-ig.

Lakatosok: *Harmath Lajos*, Csillag u. 8. *Irházi Balázs*, Mizsei u. 5. *Kaffan Béla*, Szabadszállási u. 27/a. *Nemes György*, Népbank u. 2. *Pató Sándor*, I., Tázerdei u. 17. *Papp Gyula*, Horthy M. u. 7. *Pálfi János*, Baross G. u. 2. *Péczeli Antal*, Báthori u. 22. *Pozsár István*, Arany J. u. 26. *Simon István*, I., Töhötöm u. 2. *Somodi Gerzson*, Kölcsey u. 8. *Szücs Ferenc*, Encsi u. 1. *Szombathelyi János*, Szabadszállási u. 25. *Tatai Gábor*, X., Abonyi u. 14. *Zoky István*, Arany J. u. 48. *Zsiga György*, Kazinczy u. 32.

Lókereskedők: *Barta Imre*, Tormás u. 46. *Futó Sándor*, Mizsei u. 2/c. *Kása András*, Zrinyi u. 59. *G. Nagy János*, Nyársapát dűlő 63. *Nánai Ferenc*, Aulich u. 5, *Papp Ambrus*, Lázár V. u. 7.

Marhakereskedők: *Csákó László*, Attila u. 5.

Helyben 1893-ban született. Gazdasági ismeretekre a szülei házban tett szert 1918-tól saját gazdaságát vezeti. 1920-tól marhakereskedéssel foglalkozik. Tagja a Gazdasági Olvasókörnek. Háborúban küzdött a szerb, olasz, román és orosz fronton. Olasz fronton sebesült. Háromszor bronz v. -., szolgálati vasker., Károly cs. ker. tulajdonosa.

Kiss József, Esedi u. 7.

Helyben 1870-ben született. Saját gazdaságát 1895-től vezeti és közben marhakereskedéssel is foglalkozik. Gazdakör és képv. test. tagja. Fia és 13 fivére küzdött a háborúban, akik közül három hősi halált halt, egy eltűnt.

Batonai Ferenc, Hétvezér u. 8. *Batonai Györay*, Zrinyi u. 7. *Csákó Ferenc*, Hunyadi u. 6. *Deák Ferenc*, Szolnoki u. 67. *Fekete László*, Tabán u. 6. *Illés Ambrus*, Mizsei u. 15. *Kovács Imre*, Lázár V. u. 28. *Kovács László*, Kossuth L. u. 68. *Pintér Kálmán*, Zrinyi u. 55. *Pozsár László*, Bethlen u. 2. *Sasi István*, Kőrösi Cs. u. 1. *Somogyi József*, Jázmin u. 8.

Mozgóképszínház: *„Uránia" mozgóképszínház*. Üzletvezető: *Papp Imre*.

Id. Papp Sándor alapította 1909-ben. A színházépület 1896-ban épült s 600 személy befogadására képes. A mozi két géppel van felszerelve s hangos filmek előadására is alkalmas. Azelőtt saját árammal dolgozott. A mozival kapcsolatos 400 személyes kert mozgó külön gépházzal és egy géppel van felszerelve.

Műszerészek: *id. Papp Sándor és Fia*, műszaki kereskedés.

Id. Papp Sándor 1895-ben alapította kerékpárok, varrógépek, motorkerékpárok, permetezők, műszaki cikkek, gramofónok, lemezek árusításával foglalkozik. Saját javítóműhelyében öt szakiparost és öt tanoncot foglalkoztat; személy bérautó-fuvarozási vállalata három autóval s három soffőrrel működik, helyi és vidéki forgalmat bonyolít le. Saját garázsa, Kecskeméten fióküzlete van.

Id. Papp Sándor.

Nagykőrösön 1871-ben született, iskolái elvégzése után kézműves és mechanikai ipart tanult Bpesten. Felszabadulása után helyben önállósította magát. Saját erejéből küzdötte fel magát mai poziciójába; mozidonos gépkereskedő, javító műhely, bérautó fuvarozási váll. tulajdonosa. Az Ipartestület szakoszt. elnöke, volt városi képviselő testületi tag. A háború alatt 1916-ban az orosz harctéren küzdött, 1917-től a csepeli tölténygyárban — mint szakmunkást — osztották be.

Papp Imre, az id. Papp cég beltagja, mozi üzletvezető.

Helyben 1901-ben született, gimnáziumi érettségit u. itt tett, szigorló mérnök. Atyja moziját vezeti, hol már gyermekkora óta praktizált. Szakképzettségénél fogva az üzem hivatott vezetője. Ezelőtt intenzív kerékpársportot üzött s több verseny győztese. közreműködésével alakult meg a helyi MO VE kerékpár szakosztály. Sándor fivére Délkerület, Nagykőrös, Kecskemét és Veszprém kerékpár bajnoka. 1928-ban saját Puch motorkerékpárján Kecskemét motorkerékpár bajnokságát nyerte.

Lédeczi Sándor, IV., *Schronk Pál*, VI., Póka u. 1. *Zsámberger Mihály*, I., Horthy M. u. 4.

Női kalaposok: *Dér Jánosné*, Széchenyi tér. *Patay Emilia*, VI., Encsi u. 2. *ifj. Pánczél Gyuláné*, II., Kossuth L. u. *Borsos Szabó Zoltánné Wittek Borbála*, III., Kossuth L. u. 48.

Órások: *Dubovszki Béla. Horváth Károly*, Lázár V. u. 2. *Klein Dezső*, VI., Tündér u. 19. *Komáromi István*, Széchenyi tér 20. *Pintér István*, Szolnoki u. 10. *Soós László*, Dalmady Gy. u. 1.

Parketta készítő: *Elekes József*, IX., Szolnoki u.

Sertéskereskedők: *Dani György*, Gogány dűlő 80. *Frühwirt Mihály*, Tündér u. 10. *Izsó Imre*, Széchenyi tér 5. *Kollár József*, Fáskert u. 7. *Kőházi Ferenc*, Biczó Géza u. 15. *Papp Ferenc*, Kossuth L. u. 40. *Rácz Dénes*, Tátra u. 2. *Szabó Benjámin*, Sas u. 15. *Szécsény Lajos*, Kinizsi u. 7/c. *Töröcsik Gábor*, Sas u. 9.

Sütők: *Barta Ferenc*, IV., Arany J. u. 2. *Fazekas Mihály*, X., Zrinyi u. 12. *Gomolla Sándor*, X., Horthy M. u. 17. *Glücksmann Dénes*, II., Kossuth L. u. 1. *Glücksmann József*, Szolnoki u. 52. *özv. Grünhut Adolfné*, Kossuth L. u. 1. *Hegedüs Jánosné. Máthé Ferencné*, II., Kolozsvári u. 7. *Tamási József*, IV., Petőfi u. 27. *Tanács Lászlóné*, Zápolya u. 2. *Weisz Sándor*, Kossuth L. u. 45.

Szabók. a) Férfi szabók: *Bagi István*, Botond u. 14. *Bene László*, Álmos u. 2. *Bugyi Imre*, Horthy M. u. 6. *Csete Balázs*, Kalocsa B. u. 5. *Csete Gyula*, IV., Rákóczi u. *Csete Elek. Duzs Dénes*, Tázerdei u. 4. *Erdős Ambrus*, Jázmin u. 2/c. *Faragó Károly*, Maros u. 5. *Fehér Sámuel*, Széchenyi tér. *Fülöp Vince*, X., Bálvány u. 12. *Hajós Ambrus*, Kossuth L. u. *Herbeth Mihály*, VI., Encsi u. 13. *Hegedüs Gyula*, Póka u. 1. *N. Kaszap Lajos*, II. ker. *Kovács Dénes*, Lovas u. 2. *Kovács Sámuel*, IV., Magyar u. *Miedáner Adolf*, Árpád u. 13. *Révész József*, I. ker. *Szabó Lajos*, Kasza u. 3/b. *Szentpéteri György*, Kazinczy u. 5. *E. Szabó Márton. B. Szabó Márton*, I., Töhötöm u. 2. *Szorító Ambrus*, II., Labanc u. 3. *Tóth Árpád. Tóth István*, Kossuth L. u. 45. *Ugró Gyula*, Póka u. 9. *Varga István*, Kazinczy u. 5. *Végh János*, Koszorú u. 1. *Zana János*, Tázerdei u. 32.

b) Női szabók: *özv. Bende Pálné*, IX., Vágóhíd u. 1. *Borsi Erzsébet Turcsány Lászlóné*, Attila u. 6. *Cseszek Istvánné. Csurgai Benőné*, Kund u. 1. *Erdei Mária*, I., Huba u. 8. *Gaál Terézia*, Damjanich u. 1. *Gál Frencné*, Damjanich u. 1. *Grausz Mária. Gross Margit*, IV., Rákóczi u. 21. *Győri Sándor*, Hattyu u. 1. *Halász Mária. Halász Ilona. Kaiser Jakabné*, Bálvány u. 39. *Kerekes Jolán. Kiss Terézia*, V., dr. Tanárky B. u. 1. *Kolozsi Terézia*, Thököly u. 3. *Kürti Julianna*, Csipvári u. 45/c. *Mayláth Róza*, Jókai u. 7. *Máté Irén*, Encsi u. 29. *Mészáros Mária*, Encsi u. 17. *Mogyorósi Mária*, Damjanich u. 19/a. *Molnár Ist-*

vánné, VI., Angyal u. 2. *Petlánszki Eszter*, Losonczy u. 76. *Péli Jenőné*. *Pintér Judith*, Reviczky u. 11. *özv. Rácz Dénesné*, Rákóczi u. 29. *Rokolya Sándorné*. *Speck Mátyás*, IV., Búvár u. 3. *Somodi Gerzsonné*, I., Damjanich u. *Szabó Terézia és Ambrus*, Kossuth L. u. 6/a. *Szabó Jánosné*, VI., Encsi u. *Szántai Teréz*, Báthori u. 1/c. *Sztankovics Mária*, Laktanya u. 2. *N. Szücs Lidia*, I., Levente u. *Tokaji Sándorné*, Nádasdy u. 1. *Tóth Kálmánné*, Csonka u. 3. *Tóth Rozália*, VI., Encsi u. 1. *Tóth Károlyné*, V., Olaj u. *Tőkés Imréné*, Tormás u. 2. *Istráb Károlyné Turcsány Lidia*, IV., Búlcsú u. 9. *Varga Judith*, Vágóhíd u. 9. *Vass Rozália*. *Vitkó Eszter*. *Zimák Ilona*, Kustár u. 3.

Szappangyártók: *Benke Kálmán*, Petőfi u. 28/b. *özv. Kapus Andrásné*, Damjanich u. 9.

Szíjgyártók: *Erdélyi Zsigmond*, Rákóczi u. 4. *Fitoss Elek*, Petőfi u. 12. *Kiss Károly*, Szolnoki u. 3. *özv. Szecsei Ferencné*, X., Eperjesi u. 1. *Tóth Kálmán*, Kustár u. 3.

Szikvízgyártók: *Maniu Gyula*.

A cég 32 éve áll fenn, alapítója néhai Dubovszky István, mostani vezetője Maniu Gyula, ki betegsége miatt az üzem vezetését öccsére bízta rá, Dubovszky Istvánra, ki szakmájának alapos ismerője. A cég saját házában van, a gyárhelyisége is. Dubovszky István a háborúban 18 hónapig szolgált az orosz fronton és három és fél évig orosz fogságban sínylődött.

Glücksmann Hermann, Kossuth L. u. 331. *Horváth József*, Szolnoki u. 31. *Rosenfeld Pál*, Csokonai u. 8. *Téglagyár és Keresk. rt.*, Széchenyi tér 2. *Papp és Rosenberg*, Horthy M. u. 9.

Szitakészítők: *Lukács Gyula*. *Néher Adolfné*, VI., Póka u. *Pej János*, VI., Póka u. 11.

Szobafestők: *Faa Antal*, IV., Tompa u. 4. *Farkas Albert*, Fűzfa u. 10. *Fazekas Ferenc*, Juhász u. 31. *Fülöp Dénes*, Teleki u. 4/b. *Halász Zsigmond*, Szabadszállási u. 14. *Horváth Károly*, Kasza u. 4/b. *Matyejka András*, VI., Tündér u. 8. *Molnár László*, X., Balla G. u. 22. *Móri István*, I., Tázerdei u. 14. *Nónai János*, VI., Helmeczi u. 6. *Szathmáry János*, X., Tihany u.

Szűcsök: *Császár Vitus*, X., Lovas u. 3. *Donáth József*, Petőfi u. 14. *Kocsis István*, Csipvári u. 7. *Kecskés Mihály*, Széchenyi tér 19. *Tóth Dániel*, I., Hétvezér u. 17.

Takácsok: *Andocs Lajos*, I., Tázerdei u. 15. *Gy. Farkas József*, Hangácsi u. 34.

Temetkezési vállalkozók: *Grósz Sándor*, Kossuth tér 1. *Schiffer Mór*, Kossuth tér. *Szathmáry Ferenc*, Kecskeméti u. 1.

Termény- és lisztkereskedők: *Biczó Bálint*, Kossuth tér 12. *Biczó és Szente*, Széchenyi tér 12. *Deutsch Ödön*, Kossuth L. u. 7. *Farkas Ferenc*, Encsi u. 1. *Nemcsik Gyula*, Horthy M. u. 6. *Neu Jakab és Fiai*, Botond u. 2. *Szarvas Ferenc*, Jókai u. 13. *ifj. Szücs Sándor*, Széchenyi tér 14/a.

Tetőfedő: *Tóth István*, I., Jókai u. 17.

Tímárok: *Dér Sándor*, VI., Árpád u. 19. *Donáth Dénes*, Fűzfa u. 9. *Gaál Dénes*, Lázár u. 24. *Gömöri András*, Lázár V. u. 32. *Kiss Sándor*, Töhötöm u. 8. *özv. Körtvélyesi Dánielné*, Kiss Ernő u. 4. *Kovács József*, Tímár u. 4.

Tollkereskedők: *Rosenfeld József*, Jókai u. 25.

Jászberényben 1909-ben született, iskoláit is ott végezte. 1923-tól a szakmában működött mint gyakornok, üzletvezető, 1928-tól önálló, előbb Csongrádon, 1930-tól helyben. A Csongrádi Keresk. Kaszinónak tagja. Három fivére vett részt a háborúban megsebesültek, egyik fivére fogságba esett és eltűnt.

Benedek Mártonné, Jókai u. 25. *Révész Lajos*, Kossuth tér 10. *Schneer Soma*, Tázerdei u. 26.

Üveg- és edénykereskedők: *Hoffer József*, Kossuth tér 12. *Révész Lajos*, Kossuth tér 10. *Schneer Soma*, Tázerdei u. 26.

Vaskereskedők: *Gál Sándor*.

Cégvezetője *Gál György*, ki Nagykőrösön

1904-ben született, iskoláit helyben végezte, mint cégvezető 1928-tól áll az üzlet élén. Vas, szerszám, háztartási cikkek, fegyver, lőszeráruk és mezőgazd. gépeket tartanak raktáron. Két fivére küzdötte végig a háborút.

Kőrösi F. Péter, Széchenyi tér 11.

Nagykőrösön 1867-ben született, vaskereskedést atyjánál tanulta, mint segéd atyja üzletében dolgozott, 1900-ban pedig az üzlet tulajdonosa lett. A helyi Keresk. Egy., a Magy. Vaskeresk. és Iparosok Egyesületének tagja. A háború alatt 1916-tól — mint segédszolgálatos — teljesített katonai szolgálatot.

Futó Károly, Póka u. 1. *Gáll Sándorné*, Mikszáth u. 1. *Piller József*, Szolnoki u. 44. *Schweiger Károly*, Schweidel u. 2.

Vendéglősök és kocsmárosok: *Velkey Dezső* strandfürdő tul., Szolnoki út 129.

Jászkarajenőn 1884-ben született, vendéglős part szüleinél tanult, 1906-tól helyben önálló. 1924-ben strandfürdőt nyitott, melynek 20 fokos vizét a 192 méter mély fúrott artézi kútból nyeri. Háború alatt a román és olasz fronton mint helyettes patkolómester szolgált.

Babos Katalin, Tázerdei u. 5. *Balla Gyula*, Kossuth tér 6. *Bársony Ambrus*, II., Kossuth L. u. 103. *Besenyei Istvánné*, VI., Póka u. 1. *Csondor István*, Biczó Géza u. 5. *Farkas István*, Kossuth L. u. 61. *Garzó Albert*, *Gáll Ferencné*, Kossuth L. u. 17/a. *Horváth József*, Szolnoki u. 31. *Illés Ferencné*, Széchenyi tér 21. *Illés György*, II., Kossuth L. u. 17/a. *Kapus Sándorné*, I., Széchenyi tér 21. *Kádár László*, IV., Arany J. u. *Nagy Sándor*, pályaudvar. *Németh Ambrus*, Széchenyi tér 13. *Nyerges György*, Kossuth L. u. 71. *Papp Ambrus*, Tormás u. 1. *Papp György*, Kecskeméti u. 56. *Polya Dénes*, Katona J. u. 2. *Sánta Lajos*, Szabadszállási u. 3. *Somodi László*, Kossuth L. u. 30. *Szabó Balázs*, Álmos u. 8. *özv. Szabó Balázsné*, I., Hétvezér u. *Szabó Lajos*, Tetétleni Halász d. 18. *Szántai József*, Kecsekméti u. 17. *Szivák Pál*, X., Széchenyi kert. *Szívós Ferenc*, V., Teleki u. 3. *Fanács József*, V., Kecsekméti u. *ifj. Töröcsik János*, I., Népbank u. 4. *ifj. Varga Balázs*, IX., Szolnoki u. 127. *Vasvári László*, Nyilas d. 256. *Vincze Ferenc*, Szolnoki u. 103. *Weisz György és István*, Kossuth tér 7. *Weisz Jenő*, Széchenyi tér 1. *Zombory Imre*, VI., Alpári u.

Villanyszerelők: *Kellermann Lajos*, Széchenyi tér. *Városi Villanytelep.*

Virágkereskedők: *Héjjas Ambrusné*, Dalmady Gy. u. 2. *Szalisznyó Gábor*, Ceglédi u. 16. *Városi díszkertészet*, Ménesi u. 1.

CEGLÉD

Megyei város

CEGLED TÖRTÉNETE

A város keletkezése.

Az őskorbeli városra vonatkozólag adataink nincsenek s csupán a véletlenül előkerülő őskori leletek — kőbalták, hálósulyok, agyagedények, urnák, agganesok — bizonyítják, hogy az őskorban a város területe lakott volt, de kultúrájára és egyéb viszonyaira ezek a leletek bővebb fényt nem vetnek. Ugyanígy a római korból sem maradtak reánk emlékek s az a néhány római pénz, amit itt találtak, az itt lakott néphez csak a kereskedelmi forgalom útján kerülhetett.

Cegléd már a középkorban királyi birtok lehetett, mert 1358-ban úgy említik mint régi királyi birtokot. Ezen évben ugyanis a helységet Lajos király *Erzsébet* királynőnek adományozta, aki viszont tíz évvel később azt — különféle vallásos intézmények céljaira — az óbudai *Klarissza-apácáknak* adta, amely adományt Lajos király 1368-ban meg is erősített. Az apácák birtokbaiktatása alkalmával határjárást tartottak, amely alkalommal a határban négy elpusztult templomnak romjaira akadtak. Ezen tényből arra lehet következtetni, hogy a helység a tatárjáráskor nem pusztult el teljesen, sőt a szomszédos kisebb helységek elpusztulásakor azoknak lakossága is itt talált lakóhelyet, mert az egyházak körül hajdan bizonyára kis helységek lehettek, amelyeknek életbenmaradt lakosai a tatárjárás után Cegléd népességét szaporították. 1332—37-ben már plébánia van Cegléden, 1350-ben pedig — bizonyíték van arra, hogy a Szent Anna-kápolna fennállott.

Az Erzsébet királynő által megajándékozott apácákat a szomszéd birtokosok a békés birtoklásban állandóan háborgatták, miért is az apácák 1407-ben megújíttatják Zsigmond királlyal Lajos király 1368-iki privilégiumát. Azonban még ez sem szüntette meg az állandó viszálykodást s a birtokosok és az apácák között keletkezett hatalmaskodási perek 1444-től 1470-ig állandóan foglalkoztatták a kir. Kúriát.

Ezen idő alatt azonban a helység fejlődött. Ebben az időben építették az apácák a Szent Anna-kápolna mellé a templomot; kérésükre pedig Hunyadi János, a XV. század végén, Ceglédnek vásárjogot adott. A nagy kiterjedésű birtokot az apácák provizorok útján igazgatták, akik azonban nem mondhatni, hogy önzetlenül gazdálkodtak volna s még a jobbágysággal szemben is a maguk hasznát keresték. Ez aztán sok okot szolgáltatott a tisztek és a jobbágyság között való összeütközésre, így 1510-ben az apácák ceglédi gondnokát, Sebestyén deákot, a ceglédi jobbágyok felháborodásukban meg is ölték.

A jobbágyokkal való ilyetén bánásmódnak egyenes következménye volt, hogy 1514-ben az elnyomott jobbágyok a szabadulás reményében, *Mészáros Lőrinc* plébánosuk vezetésével, mondhatni teljes számban, *Dózsa György* seregéhez csatlakoztak. Mészáros plébános ugyanis a keresztes háború kihirdetése után Ceglédről és a környékről mintegy 2000 főnyi sereget szervezett, amelyel felvonult Pestre, ahol azonban az egész keresztes hadjárat lázadássá fejlődött. Erre Dózsa seregének egy részét, Mészáros Lőrinc vezetése alatt délnek indította, aki Dózsát Cegléden bevárta. Dózsa ugyanis látva azt, hogy úgy Cegléd, mint környéke a leglelkesebb hívének vallja magát, ezért Ceglé-

den ütötte fel főhadiszállását s így lett Cegléd a további események egyik központja. Itt szervezi meg seregét, ide hívja meg gyűlésre a népet, amely gyűlésen beszédet mond a nemesség ellen.

Dózsa 1514 június 2-án seregével elindult Ceglédről Várkony felé, amikor is vele ment a helység minden fegyvert fogni tudó jobbágya, akiknek nagyrésze nem is tért többé vissza. Dacára annak, hogy Cegléd lelkes támogatója volt a Dózsa-féle lázadásnak, az abban való részvétel miatti megtorlástól mégis megszabadult. Ennek ellenére a lázadás következtében mégis nagy kárt szenvedett, mivel a lakosság nagyrésze a harctéren és a háborút követő bujdosásban elpusztult.

A török uralom alatt

A lázadás okozta csapást még jóformán ki sem heverte Cegléd, amikor a mohácsi csata után egy pár hétre — 1526 szept. 25-én — *Ibrahim* nagyvezér serege elpusztítja a helységet s az ezt követő években az itt állandóan átvonuló török seregek nehány évig megakadályozták, hogy a környéken elszéledt lakosság a helységet újból rendbehozza. 1541-ben aztán kezdetét veszi az állandó török uralom. Cegléd, mint nagyobb és exponált helység, szultáni kincstári birtoknak hagyatik meg s lakossága több kiváltságot élvez, amelyek közül legjelentősebb az, hogy Ceglédre szabadon költözködhettek be a jobbágyok. Ez a szabadalom indokolja, hogy Cegléd a török hódoltság alatt meglehetős fejlődésnek indult, amely fejlődésnek gátat vetett az akkori háborús idő. Így 1596-ban, a török hadjáratban résztvett tatársereg, a helységen átvonulva, azt majdnem teljesen elpusztította s csupán 80 ház maradt meg, amelyeknek lakóit is mindenükből kifosztotta. Ez a kevés lakosság is a következő években teljesen szétszóródott a környéken, úgy hogy Cegléd 1600-ban teljesen néptelen volt. A szultán védőlevelekkel s adóelengedéssel akart a pusztulásnak indult helységen segíteni és az elszéledt lakosságot visszaédesgetni. A szultánnak ezen akcióját támogatták a váci püspök és a Klarissza-apácák s nekik köszönhető, hogy a város ismét rohamos fejlődésnek indult, nemsokára kiheverte mind a két pusztulást s úgy lakosságban, mint vagyonilag gyarapodott.

A török hódoltság alatt a város, mint kincstári birtok, a budai basa fennhatósága alatt állott s különböző adókat és természetbeni szolgáltatásokat kellett a basa részére teljesíteni.

A várost a török uralom alatt sáncok vették körül, amelyeken át kapuk vezettek annak belsejébe. A tényleges hatalmat a városi tanács gyakorolta s úgy a belső kormányzatról, mint az igazságszolgáltatásról magának a városnak kellett gondoskodni, ami által a városi önkormányzatnak olyasféle alakja állt elő ebben a voltaképpen jobbágy-községben, mint a kiváltságos városokban. A város élén 2 bíró állott, akik mellett a 12 esküdtből álló városi tanács működött, más városi alkalmazottal és jegyzővel együtt. Mindenesetre ezen korszaknak legérdekesebb intézménye az ú. n. „három város törvényszéke“ volt, amely abban állott, hogy a felmerült polgári és büntető-ügyekben a városi tanácsba meghívták Kecskemét és Nagykőrös 2—2 tanácsbeliét s ezek aztán együttesen ítélkeztek a vitás ügyben. Kecskeméten és Nagykőrösön hasonló módon alakult meg a bíróság, amely nemcsak kisebb, hanem főbenjáró ügyekben is ítélkezett. Dacára annak, hogy a város, mint hódoltság alatt levő, a török rendnek adózott, nem mulasztotta el a magyar rendnek való adózást és szolgáltatást sem s így a lakosság pontosan teljesítette úrbéri kötelezettségét az apácáknak, megfizette a vármegyei adókat, valamint megadta a váci püspöknek járó tizedet is, amely utóbbit a XVIII. század végétől kezdve maga a város bérelte, amely bérlet évente jelentékeny jövedelmet jelentett a városnak.

A török uralom alatti zűr-zavarban sokan megpróbálkoztak azzal, hogy Ceglédet és egyes részeit elvegyék a Klarissza-apácáktól s míg a város a hódoltság alatt szenvedett, azalatt Cegléd birtokáért évtizedeken keresztül folyt a küzdelem.

A mohácsi vész után, időrendi sorrendben, *Enyingi Török Bálint*, *Ungnád Kristóf* és *Simon Antal* egri várkapitányok, továbbá *Zeleméry Miklós*, *Petneházy* és *gróf Forgách Ádám* voltak Cegléd birtokosai, kiktől az apácák visszanyerték Ceglédet és egész a rend feloszlatásáig bírták.

A török uralom után, 1688-tól kezdve aztán tisztán német fennhatóság alá került a város s ez a korszak az idegen katonák pusztításai miatt a szegény lakosságra mondhatni még rosszabb volt, mint a hódoltság.

II. Rákóczi Ferenc szabdságharca

II. Rákóczi Ferenc szabadságharca végetvetett a német világnak s Cegléd lett gyülekező helye a Rákóczi kiáltványában fegyverbe hívott népnek. Cegléd, Nagykőrös és Kecskemét egymaga állított ki egy lovasezredet, amelynek parancsnoka *Verebélyi Péter* volt, aki a szervezést és a kiképzést is vezette. A három város hadai élére a fejedelem *Szűcs István* kapitányt állította s ezek a Duna—Tisza köze vezénylő tábornokának, *Bottyán Jánosnak* minden csatájában résztvettek. Amikor 1705. év végén e vidékről elvonták a fegyveres erőt, a rácok kezdték fenyegetni a környéket, mire a város a fejedelemtől kért katonaságot, aki nemcsak azt, hanem ágyúkat, puskaport és golyókat is küldött a ceglédieknek. Amikor a rácok 1708-ban Nagykőröst megtámadták, a ceglédi század *Vágó István* vicehadnagy parancsnoksága alatt ment segítségül. A következő év március 21-én aztán Cegléd is kivette részét a rác támadásból, amely napon nagyobb rác csapat hatolt be a városba s azt teljesen kipusztította. Ez alkalommal a rácok a templom kerítése közé menekült népből 63-at megöltek, 40-et súlyosan megsebesítettek, 18-at pedig foglyul ejtettek. A rácok pusztítása után még egy évig tartott a háború, amely után 1710. év őszén császári seregek szállták meg Ceglédet, ahová ez év decemberében *báró Ebergényi László* altábornagy jött le, hogy a lakosságtól a hűségesküt kivegye.

A szatmári béke megkötése után Cegléd — amely évszázadokon át nélkülözte a békét — gyors fejlődésnek indult. Amikor 1782-ben II. József a szerzetes-rendeket — s így a Klarissza-apácákat is — eltörölte, a rend vagyonát elkobozták s a város a vallásalap tulajdonába került. A vallásalap tisztviselőkkel kezeltette a birtokot, felügyelt a közigazgatásra s végezte az úrszéki teendőket. 1784-ben a város „Berczel" nevű pusztájára külföldi németeket telepítettek le s ott egy új lakott terület keletkezett, amely később végleg elszakadt Ceglédtől. Ezen község jelenleg Ceglédbercel.

Az 1848—49.-i szabadságharc

A szabadságharc nagy napjainak bekövetkezéséig a város története ezután nevezetesebb eseményt nem mutat fel. Az 1848-iki szerb felkelés hírére a nemzeti őrsereg haladéktalan kiállítása rendeltetvén el, Cegléden is megkezdődött a nemzetőrség szervezése, amelynek eredményeként nemsokára 1900 gyalogos és 90 lovas nemzetőrt állított ki a város, akik a többi pestmegyei nemzetőrökkel együtt a szerbek ellen Bácskába küldettek, ahol Szenttamás mellett ütöttek tábort. A kormány által kibocsátott felhívásra Cegléd a háború költségeire és az önálló nemzeti bank céljaira 400 mérő gabonát, 300 akó bort és 70 q gyapjút gyüjtött össze s szállított ajándékul az államnak. A ceglédi nemzetőrök ezalatt résztvettek a bánsági csatározásokban s dacára hiányos fegyverzetüknek és felszerelésüknek, 1848 augusztus 27-én diadalmasan vettek részt Szenttamás ostromában.

Kossuth Lajos 1848 szept. 24-én Cegléden tartott hatalmas és lelkesítő beszédében hívta fel az ország népét — *Jellasich* betörésének hírére — a haza védelmére. Ezzel a történelmi nevezetességű beszéddel vette kezdetét a nemzeti felkelés szervezése. Eredményeként egy pár nap mulva már 3000 lelkes ceglédi férfi vonult táborba s beosztva *Móga* hadtestéhez, a Dunántúlra mentek, ahol *Perczel* és *Görgey* csapataival együtt kiverték Jellasichot. A szabadságharc alatt Cegléd meglehetősen exponált helység lett. A városon keresztül állandóan jöttek-mentek a csapatok. 1849 jan. elején Perczel tábornok vonult keresztül a magyar csapatokkal, a hó végén pedig *Ottinger* császári tábornok szállja meg, akit azonban nyomon követett Perczel mintegy 5000 főnyi sereggel s jan. 25-én megütközött a császári sereggel, azt Ceglédről kiüzte. A ceglédi csata után a Kecskemét körül álló Jellasich előretolta seregét s pár napig az ő dandára táborozott Cegléden, amelyet később Windischgrätz hadserege váltott fel, akinek elvonulása után ismét Jellasich vonult keresztül a városon, követve *Asbóth* vezetése alatt levő magyar csapatoktól. A bicskei csata után Asbóth újra Ceglédig vonult előre s itt magához véve a ceglédi nemzetőröket, Pest mellé vonult, ahol a ceglédi nemzetőrség is résztvett azokban a hadmozdulatokban, amelyekkel Asbóth nyugtalanította *Windischgrätzet*. Ez volt a ceglédiek utolsó szereplése a szabadságharcban.

A világosi fegyverletétel után a ceglédi honvédeknek egy része hazament a városba, sokan azonban az osztrákok fogságába kerültek, akik őket besorozták az osztrák hadseregbe s levitték Olaszországba. 1852 elején elfogták *Bobory János* róm. kath. plébánost is, aki 1848-ban Kossuth fogadására készítette elő a népet s aki később maga is hadbavonult. Josephstadtban szenvedett öt évi várfogságot. Hasonló sorsban részesült *Szabó Károly* ref. lelkész is, akit 15 évi várfogságra ítéltek. Cegléd a Bach-korszak alatt csendes életet élt s a város népe az osztrák uralom alatt is a hazaszeretetet táplálta szívében s tevékenységét a város fejlesztésére fordította.

A kiegyezés után

A város fejlődésének újabb korszaka következik. Az 1886:XXII. t.-c. alapján kapta, mint rendezett tanácsú város, közigazgatási szervezetét. Képviselőválasztói joggal még 1848 előtt rendelkezett s mikor 1876-ban a város akkori képviselője, *Simonyi János* elhalt, a választópolgárok egyhangú lelkesedéssel *Kossuth Lajost* választották meg képviselőjüknek. A mandátumot a polgárság személyesen akarta átadni Kossuthnak s e célból egy száztagú bizottságot alakítottak, amelynek az volt a feladata, hogy Kossuthot a mandátum elfogadására bírja. A küldöttséget Kossuth 1877. jan. 24-én fogadta Baracconeban s a találkozás valóban megható volt. A küldöttségnek azonban minden fáradozása és kérése eredménytelen maradt, mert Kossuthot nem tudták a hazatérésre rábírni. Ez a küldöttség volt a híres turini százas küldöttség s az első az országban, amely Kossuthot számüzetésében ily nagy tömegben s politikai célzattal felkereste. Sokáig képviselte később az országgyűlésen Ceglédet a szabadságharc nagynevű vezérének fia, *Kossuth Ferenc.*

Cegléd város ezután a rohamos fejlődés képét mutatja. A modern Cegléd megtermtése volt polgármesterének, *Gubody Ferencnek* nevéhez fűződik, aki közel negyedszázadon keresztül vezette a város ügyeit s az ő munkásságának köszönhetik mindazon intézmények a megvalósulásukat, amelyek a várost régi, falusi jellegéből kivetkőztették, kultúráját fejlesztették és vagyonát gyarapították. Érdemeit a város történetében nemcsak számos alkoása örökíti meg, hanem a róla elnevezett kertben felállított mellszobra is. Utána méltó utóda, *dr. ifj. Gombos Lajos* folytatta a város fejlesztését.

A mai Cegléd

A városnak nagykiterjedésű határa van. Nagyobbrészt sík területen fekszik. Határának földrajzi alakulata teljesen alföldi jellegű. Talaja részben homok, részben agyagos fekete föld, azonkívül kevés szikes rész is előfordul. A termőtalaj alatt vastag rétegekben kitünő agyag található. A város a tojásdadalakú határ közepén fekszik s dacára többszöri elpusztulásának, a régi helyén terül el. Hosszú, széles, egyenes utcáival nagy területet foglal el és igazi alföldi város benyomását kelti. Szabályos utcasorai, szép terei, tiszta és rendezetten épült házai kellemes benyomást tesznek a szemlélőre. A nyílegyenes utcák a város középpontjában az Árpád- és Kossuth-téren futnak össze. Az állomásról a város belsejébe menve, balról érjük a Gubody-kertet, amely a város tulajdona s egyetlen közeli séta- és szórakozóhelye. A kert középső részén van a svájci stílusban épült városi vigadó s egyik virágköröndjében áll Gubody Ferenc egykori polgármesternek Horvay szobrászművész által készített bronz mellszobra, amelyet a város polgársága emelt 1909-ben. Az Árpád-téren van a nagy ref. templom, amely egyike az ország legnagyobb és legimpozánsabb református templomainak. A tér keleti oldalán van az 1895/96. években épült ág. ev. templom. A tér közepén áll *Horvay János* szobrászművész sikerült alkotása, Kossuth Lajos érczszobra, amely azt a jelenetet ábrázolja, amint Kossuth a város népét fegyverre szólítja. Egyik kezét szívére szorítja, a másikkal pedig előre mutat. Két mellékalakja a talapzaton: a csatába induló honvéd, egyik kezében a zászló s a másikat az apja szorítja. A szobor, a város hozzájárulása mellett, közadakozásból készült. Leleplezése 1902 szept. 18-án volt.

A városháza impozáns, egyemeletes, három utcára néző épület. A város főtere a Kossuth Lajos-tér. A városháza és a templom közötti részen mondotta el Kossuth Lajos 1848-ban történelmi emlékű, gyujtó beszédét. A tér közepén észak-déli irányban áll a róm. kath. templom, amely előtt áll a Szentháromság-szobor, amely *Kiss György* szobrász alkotása.

A városon kívül — néhány téglagyár és gőzmalom kivételével — gyárakat nem igen lehet találni s alig érünk ki a városból, szőlőskerteket, gabonatermő földeket találunk, élénk utalással arra, hogy Cegléd nem ipari, hanem földmívelő város. Az ú. n. bedei szállások mellett van az Unghváry-örökösök világhírű gyümölcsfaiskolája és szőlőtelepe.

Egyházak

A város lakosságánál a református és a róm. kath. vallás az uralkodó. A felekezetek közül a róm. kath., reformátusok, ág. hitv. evangelikusok és az izraeliták alkotnak önálló egyházközséget. A felekezetek közötti viszony a legpéldásabb, kölcsönösen megbecsülik s tiszteletben tartják egymás vallását. Már a régibb századokban is teljes jó viszony uralkodott a felekezetek között s ebben a felvilágosodott polgárságon kívül az egyházak lelkészeinek is nagy az érdemük, nemcsak a régi korban, hanem ma is.

A róm. kath. egyház első hiteles nyoma a XIV. század elejéről való. „N. Sacerdos Seglar“ plébániájáról, amely „Seglar“ — történetíróink megállapítása szerint — kétségtelenül Cegléd volt. 1350-ben már Cegléden találjuk a Szent Anna-kápolnát, amely mellé 1358-ban Erzsébet királynő templomot építtetett. 1368-ban a város a Klarissza-apácák tulajdonába jutva, ezek gyakorolják az egyház kegyúri jogát is, akik ezen jognál fogva több plébánost neveznek ki. Mészáros Lőrinc plébános 1514-ben Dózsa György vezérévé csapván fel, árván hagyta híveit és egyházát s a városban maradt kevés katholikus hívő a mohácsi vész után elterjedt reform-eszmék követőjévé lett, amelynek következtében 1530 körül a templom is az új vallás használatába került. A török uralom után a Klarissza-apácák a megfogyatkozott hívek helyére, 1743 körül, katholikus jobbágyokat telepítettek le, kiknek lelki életét a ferencrendi szerzetesek gondozták előbb szabad ég alatt, később pedig egy kis kápolnában tartott istentiszteleten. Az apácák a templomot a helytartó tanács útján 1753-ban visszaszerezték. 1782-ben a Klarissza-rend feloszlatása után az egyház a vallásalap kegyurasága alá került. A helytartótanácsi intézmény 1820-ban elrendelte egy egészen új templom felépítését, amelynek költségeit egyrészt a vallásalap viselte, egyrészt pedig a hívek adakozása útján fedezték. Az új templom építését 1821-ben kezdték meg s azt 1825 dec. 19-én felszentelték. Az egyház anyakönyveit 1743-tól vezetik.

A református egyház a mohácsi vész után alakult s a régi feljegyzésekből csak annyit állapíthatunk meg, hogy Cegléden a protestáns vallás behozatala az 1530-as évekre tehető, amikor is az egész lakosság protestáns lett s a kath. templomot vették használatba. Az első biztos adat 1545-ből való, amikor *szegedi Kiss Istvánt* választották meg lelkipásztornak. A török hódoltság alatt, sőt még azután is több csapás érte az egyházat; egészen a XVIII. század elejéig kellett elszenvednie az egymást követő csapásokat, amelyek után csakhamar virágzásnak indult, gyarapodva a Mátra vidékéről bevándorolt protestáns tótokkal. Amikor 1753-ban a katholikusoknak vissza kellett adni a templomot, az új templom felépítéséig az iskolában és a temetőben tartották az istentiszteletet, míg aztán 1754. év végére elkészült az új templom. Az egyház ezután békés évtizedeken kereszül külső és belső életében egyaránt gyarapodott, mígnem 1834 május 29-én a templom a lelkészlakkal, az iskolákkal és több száz házzal együtt a tűz martaléka lett. Néhány év mulva, 1835—1840. években, felépült az olasz renaissance-stílusú, az ország legnagyobb és legimpozánsabb református temploma, amelyet 1890-ben restauráltak. A torony magassága 48 méter. A református egyház jelenleg virágzó anyagi helyzetben van, amely nagyrészben a hívek áldozatkészségének eredménye.

Az ág. hitv. evangelikus egyház hívei a XVIII. század végén tünnek fel Cegléden, amikor a Mátra vidékéről sok tót telepedett le a városban, majd a szomszéd községekből is lassan sok betelepedett család szaporította az evangelikus hívek számát. Az első presbiterium 1791-ben alakult, anyaegyházzá azonban csak 1802-ben szervezkedett. A templom 1818-ban épült, amely azonban a várostól kisajátított épületek közé esvén, 1896-ban új templom építésére volt szükség, amely a hívek áldozatkészségéből fel is épült s 1896-ban átadták a használatnak.

Az izraelita hitközség eredete újabb keletű. 1843-ban Cegléden mindössze 7 zsidó család lakott s összes számuk 33 volt. A szabadságharc után

kezdtek szaporodni. A hitközség 1855-ben alakult meg s a régi imaház 1868-ban épült. Ennek helyébe a hitközség 1905/1906. évben építette a mostani templomot.

A város lakossága

A város lakossága, a régi évszázadok pusztításai következtében, nem szaporodott annyira, amennyire egy ilyen nagy magyar városban természetszerűleg kellett volna. A XVIII. század elejétől fogva, amikor békés idők kezdtek következni, a számbeli emelkedés állandósult.

A lakosság — jellegét tekintve — általában magyar, bár az igazi tipikus magyar faj tisztán kevésbé található meg a lakosságban, ami természetes is. A hagyomány szerint ugyanis a XV. században Ceglédre huszita-cseheket telepítettek le, a XVIII. század elején idegen vidékről hoztak be jobbágyakat, majd a XVIII. század végén sok tót és palóc vándorolt be. A török uralom s a város többszöri elpusztulása következtében a lakosság idegen bevándorlottakkal is vegyült.

A népességi statisztika a következőképpen alakult: 1715-ben 130 jobbágy- és 15 zsellércsalád volt a városban, 1720-ban 2 nemes és 190 jobbágycsaládot írtak össze. 1782-ben 7526, 1802-ben 9234, 1830-ban 15.136, 1880-ban 24.872, 1900-ban 30.106, 1920-ban 36.929 és 1930-ban 38.748 volt a lakosok száma. Igy 100 év alatt a lakosság két és félszeresére emelkedett. Az 1920. évi statisztikai feldolgozás szerint a foglalkozási arány a következő: őstermelés 49.5, ipar 18.3, közlekedés 10.8, közszolgálat 4.9 nyugdíjas és tőkepénzes 4.6, kereskedelem 4.4, cseléd és napszámos 3.7, egyéb 3.3 százalék. A vallás szerinti megosztás: róm. kath.: 49.5, ref.: 44.7, ág. evang.: 2.7, izr.: 2.7, gör. kath.: 0.2, unitárius: 0.1, gör. kel.: 0.1 százalék. Műveltség szerinti megoszlás: főiskolai végzettség 0.9 középiskolai 1.7, négy középiskolai 6.7 és a négy elemi végzettség 39.7 százalékot tesz ki, száz ember közül 13 analfabéta. Magyarul az összes lakos közül 33-an nem tudnak és nem magyar lakos is csak 356 van a városban.

Mezőgazdaság

A XVIII. század elején oly kevés volt a lakosság, hogy a földesúri óriási birtokokat nem tudták megmívelni. A jobbágyoknak is hol itt, hol ott adták ki az úrbéri illetményeket. Ez a bizonytalanság csak 1749-ben szünt meg, amikor az úrbéri szerződést megkötötték. Azonban az úrbéri illetményekért az uradalom és jobbágyok között később is nagy perek folytak. A tagosítás az 1818—20. években történt, ami a jobbágyok teherviselését megkönnyítette és vagyonosodásukat elősegítette. A legelő közös maradt és csak 1864-ben osztották fel egyénenként. A tagosítás folyományaként állt elő a tanyás gazdaság, amely idővel úgy elterjedt Cegléden, mint a Duna—Tisza közén talán sehol. A tagosítás révén a nagyobb gazdaosztály keletkezett, míg a legelőfelosztás a régi zsellérek utódai gyanánt a kisgazdák osztályát teremtette meg. A város határának földje gazdaságilag teljesen művelhető. Az északi és keleti rész kitünő fekete agyagos földjétől a futóhomokig minden földnem megtalálható. A délkeleti és déli rész homokos talajú, míg a délnyugati rész nagyobbára futóhomok, melyből már elenyészően csekély rész áll lekötés nélkül. Kevés szikes terület is van, melyek leginkább a vadvizek levezetésével állottak elő. Ma az 50.000 kat. holdból csak kb. 3000 hold a termést nem adó terület. A földbirtok megoszlása a következő: 1000 holdon felüli nagybirtok mindössze 2 van és pedig Cegléd város mint erkölcsi testületé és a Vallásalapítványé. Utóbbinak 4972 k. hold birtokából a földreform folytán 1300 hold az igénylők közt kiosztatott. 100 holdon felüli birtok száma 16, 20—100-ig 539, 3—20-ig 2061 és 3 holdig terjedő gazdaság 820 van. Egy lakosra 1.35 kat. hold föld esik. A termények közül 10.000 holddal a kukorica vezet. Búzavetés kb. 8000, árpa 7000, rozs 3.5 ezer, burgonya 1.5 ezer k. hold. Az utolsó évek termésének átlaga mm.-ként: búzából 5, kukoricából 6; a legnagyobb búzából 12, kukoricából 12.5 volt. A szőlőtermelés nagyméretű fejlődése a futóhomok megkötését eredményezte. Igy ültetődtek be az Öreg szőlők, Csemő-puszta és az Ugyer területei. Ma a szőlőterület 4400 k. holdat tesz ki, melyeknek majdnem felerészén fehér- és a többi részén sillerborokat termesztenek. A szőlőmíveléssel kapcsolatosan nagyban fellendült a gyümölcs-, a kerti vetemény- és újabban a virágtermelés. Ezeket az Unghváry-faiskola és kertészete mozdította elő.

Az állattenyésztés a közlegelő felosztása folytán csak a gazdasági szük-

ségletre szorítkozik. Azonban nagy a termelés a sertésből és baromfiból, melyekből kivitelre is jelentős mennyiséget hízlalnak.

Közlekedésügy

Az ország egyik legszebb állomásépülete nagy pályaudvarával sejtetni engedi, hogy Cegléd vasúti gócpont. Naponta 84 vonat halad keresztül a pályaudvaron. A Budapest—szolnoki vonal már 1847 szept. 1-én menyilt; 1853-ban pedig a Cegléd—félegyházi vonalat adták át a forgalomnak. Budapestről négy fővonal (Arad, Nagyvárad, Nyiregyháza és Szeged) visz itten keresztül. A Máv. kezelésben levő Cegléd—cseméi helyiérdekű vonat 30 km. távolságban a Nagykőrös felé eső szőlők érdekeltségét szolgálja. A ceglédi gazdasági vasút 32 km. hosszban Vezseny végállomással a város délkeleti részén fekvő községeket és tanyavilágát hozza szorosabb forgalmi összeköttetésbe. Cegléd életében imponálóan számottevő a vasutas társadalom, akik a lakosság 10%-át teszik ki. A nyugdíjasok száma a 600-at meghaladja, akik nagyrésze házzal bír és szőlőmíveléssel is foglalkozik. Ez a hazafias készségű társadalmi rend élénk részt vesz a város életében. Elsők közt találjuk őket minden hazafias mozgalomnál. Többféle egyesületbe tömörülve, — élükön az agilis állomásfőnökkel — támogatnak minden kulturális és közjóra vezető intézkedéseket. Az ország egyik legnagyobb dalkörét tartják fenn. Az ott letelepültek igen hasznos polgáraivá váltak a városnak.

Kereskedelem és ipar

A város kereskedelmi viszonyai fejlettek és főleg a mezőgazdasági üzemekből indul ki. A városban sok szép és kifejlett üzlet van. Elsősorban a gabona-, liszt- és borkereskedelem fejlett. A ceglédi liszt mindenütt keresett. A borüzlet évi átlagos forgalma 30—40.000 h.-literre tehető. Ujabban a gyümölcskereskedelem is mindjobban előretör. A város ipara nem fejlődött ki jelentékenyebben, mivel csak a helyi szükségletek kielégítésére szorítkozott. Az iparosok az 1876-ban alakult Ipartestület kebelében tömörülnek. A főbb iparoságak közül a létszám a következő: csizmadia 75, asztalos 73, férfiszabó 72, cipész 71, kovács 50, hentes 49, borbély 47, kőmíves 40, vendéglős 38, bognár 37, női szabó 35, sütő 32, kádár 21, ács 17, lakatos 17, mészáros 12, szobafestő 12, géplakatos 10, műszerész 9, bádogos 9, szűcs 7, ács-kőmíves 7, nyomdász, esztergályos és órás 6—6, malmos 5, szíjgyártó 5. A mai iparosok létszáma 904-et tesz ki. Ugy a kereskedők, mint az iparosok helyzete az átkos trianoni szerződésből eredő általános gazdasági helyzet folytán válságossá vált.

A világháború és a forradalom

A mozgósításkor Ceglédről is egymásután indultak a felvirágozott katonavonatokat. Mikép a háborús leírásokból tudjuk, az Alföld népe derekasan megállta helyét a csatákban. A háborúba kb. 5500-an vonultak be, a hősi halottak száma: 895, a hadiözvegyeké: 240, hadiárváké: 300. A hősök emlékére *Damkó József* szobrászművész által készített hatalmas alkotású Hősök szobrát, melyen a hősi halottak neve is fel van sorolva, 1927-ben leplezték le.

A frontok felbomlása után hazatérő katonák által kirobbantott forradalom Cegléden is már okt. 30-án éreztette a hatását. A vasuti gócpontot képező állomáson állandóan nyüzsgött a katonaság. A forrongó katonasághoz a proletarizmus csatlakozott, az állomás épületét megrongálták, az ott összetorlódott rengeteg vagónokat teljesen kifosztották. Ekkor főképpen függetlenségi érzelmű polgárokból és szociáldemokrata vezetőkből megalakult a Nemzeti Tanács, amely valahogy vezette a város ügyeit egész a kommün kitöréséig. Ezalatt számottevő esmény nem történt, csak néhány tisztviselőt mozdítottak el állásából. A kommün itt is a rendes recipe szerint indult. *Göbölyös Pál* elnök, *Reiner Albert* és *Urbán Pállal* megalakult a 3 tagú direktórium. A forradalmi törvényszék elnöke *Horváth József* és vádbiztosa egy *Szabó* nevű egyén lett, kiknek működése alatt nagyobb atrocitások nem fordultak elő, emberéletben kár nem esett. Cegléden székelt Vágó Béla katonai népbiztos s talán ez okozta, hogy ellenforradalmi tevékenységre nem szervezkedtek. A proletárdiktatúrának az oláh megszállás vetett véget. Az oláhok megszállása itt is a szokásos gazdasági károkkal járt, azonban emberi életáldozatot nem vont magával. Az oláhok a ceglédi huszárkaszárnyában

állították fel a vörös fogolytábort, ahol 3 hónapig 7000 vörös katonát tartottak fogva, akikből ezret Bukarestbe vittek hadimunkára, a többit kivonulásuk alkalmával átadták a m. kir. áll. rendőrségnek.

Az oláhok kivonulása után megérkezett a felmentő Nemzeti Hadsereg. Megkezdődött a romok eltakarítása, az építőmunka és a konszolidáció. A város mai állapotának hű tükrét a következő fejezetekben mutatjuk be.

CEGLÉD VÁROS KÖZEGÉSZSÉGÜGYE

Írta: *dr. Lux Ervin* városi orvos

A történelmi fejlődés és a geografiai helyzet egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy mint a többi alföldi városnak, úgy Cegléd városának közegészségügyéről is beszélni csak a legutóbbi idők óta lehet, mert még az utolsó pár évtized is városunk közegészségügyi berendezések és intézmények tekintetében csak negativumokat és nicstelenségeket mutathatott fel. A magyar Alföld lakott területeire illő általános jellegű: télen sár, nyáron por, kifejezés teljes mértékben illett Ceglédre is és a vályogházakban meghúzódó nagytömegű lakosságnak hygieniás életmód-leélésében már csak amiatt sem lehetett része, mert a kevés erdővel és teljesen tó vagy folyóvíz nélküli állapot nem engedte meg, hogy a lakosság, mint más szerencsésebb városok lakói, legalább a jó levegő és víz áldásos hatásait élvezhessék.

Természetes, hogy a hygieniai elmaradottság ezen állapota csak lassan javulhatott, azon sokféle követelmény ugyancsak sok irányúsága miatt, mit egy 40.000 lakosú város más irányú kulturális igényei kielégítése mellett a közegészségügyi követelményeket is tekintetbe vehette. De az utolsó 40 esztendő óta történt változások, amelyek megfelelnek egy nemzedék korának, bizonyára ámulatba ejtenék a régi Cegléd 40 év előtti korban élt lakóját.

A fent említett körülmények miatt csak lassan, de állandóan tartott a fejlődés a közegészségügyet érintő kérdésekben. A legelső nagyobb esemény Cegléd város közegészségügyének történetében, az ártézikutak áldásos voltának felismerése nyomán, a kb. ma már 170-re rugó *ártézikút* lefektetése volt. Egymásután kezdték az ártézikutakat — úgy a jobbmódu gazdák kint a földjükön, mint a város belterületén a hatóság és az intézmények — fúratni és az azelőtti járványos idők korszaka az egészséges ivóvíz élvezetével rohamosan csökkent. Már az artézikutak idejét megelőző korszakban kezdtek az emberek arra is rájönni, hogy a szárazon épített, napos nagyablakú házak az élet meghosszabbításának legbiztosabb zálogát képezik. Jött az utcák rendezése. Az árkok, a pocsolyák, a nádasok a város belterületéről kezdtek eltünni. Először a kövezet, majd az aszfaltjárda váltotta fel a helyenként trágyából, legjobb esetben padlóból készített gyalog- és átjárókat. 1873-ban jelent meg az első közegészségügyi intézmény a városunk életének irányításában, a *szegényház* és az azzal összefüggően működő *városi kórház* formájában. Igaz, hogy ez a kórház és szegényház azelőtt kocsma volt és külső képe semmiképpen nem felelt meg annak az elképzelésnek, amelyet egy kulturálisan gondolkozó ember a kórház fogalmához köt, de rengeteg szegény ember húzódott meg öreg falai között és rengeteg olyan ember szerzett gyógyulást, vagy enyhülést gyógyíthatatlan bajára kiknek e szerény méretű kórház nélkül páriák módjára kellett volna kiszenvedniök.

A háború előtt azután a nagynevű *Gubody Ferenc* polgármestersége alatt, az orvosi tudomány gyógyító ágának modern művelése céljából, már nagyösszegű pénz gyült össze egy korszerű kórház felépítésére. De jött a világkatasztrófa. A pénz hadikölcsön képében semmivé lett és a háború nyomorúságával küzködő lakosság hogy nem jutott a járványok és a többi betegségeknek állandó prédájává, az egyedül az akkori tiszti főorvosnak: *dr. Zsivkovits Aladárnak* köszönhető, ki teljesen egyedül intézte nemcsak az irányítást a város közegészségügyét illetőleg, de az irányított munkát is maga kellett, hogy végezze, mivel a kisegítő hadikórházak a lakosság egészségének védelmében direkt szerepet nem játszottak.

Gubody Ferenc a maga rendkívüli alkotó és irányító erejével, valamint széles látókörű tudásával már korán felismerte városának gazdasági életében a közegészségügy fontosságát és az akkori viszonyokhoz képest minden nehézséggel megküzdve igyekezett nemcsak kórházat építtetni Cegléden,

hanem az ő nevéhez fűződik az egyetlen nyilvános kertünk, valamint annak területén 1894. évben megnyilt nyári uszoda is.

Ceglédnek népe szorgalmas és az átlagon felül álló intelligenciájával a háborút megelőző időben a három népbetegség közül (gümőkór, nemibetegség, alkoholizmus) csak a tüdővész pusztításának volt egyedül kitéve, mivel népünk a maga gazdálkodói területéhez hűen, ipari munkára nem szorulva, lakott az ő nádfedeles „bogárhátú" házikójában, amelyek lehettek a költő szemében romantikusak és idillikusak, de a hygéniailag vizsgáló tekintet alatt mint a tüdővész melegágyai szerepeltek.

A statisztika tükrében a tüdővész pusztításai városunk területén az országos átlagon felülieknek mutatkoztak és a tüdő-gümőkór következtében beállott halálesetek nagy száma sajnos még ma is afelett áll.

Népünk hűségesen őrizte földjét. Ipari vállalatok nem telepedtek meg itt és Cegléd jellege tisztára mezőgazdasági maradt. Az emberek évtizedeken keresztül nem mozdultak ki a városból, vagy ha az ritkán meg is történt, hűségesen visszatértek az ő egyszerű, de erkölcsileg erős bázisokon nyugvó családi életükhöz. Az alföldi magyar nép erkölcsi színvonala nagyon magas volt még abban az időben, de jött a háború és nemcsak anyagi értékekben végzett rettenetes pusztítást, hanem épúgy, mint szerte Európában, mintha feledésbe merült volna az az általános érvű igazság, hogy minden kulturális fejlődésnek az igazi erkölcsös élet az alapja, amely nélkül Róma is ledőlt és rabigába görnyedt.

A vérbajok és egyéb titkos betegségek, amelyek a háború előtt a családja körében békésen élő földmíves népet nagyritkán érintették, a háború alatt és után ijesztő módon és nagy számban ütötték fel fejüket, még a várostól távol lakó egyszerű földmíves lakosság körében is, ahol azelőtt ezek a szörnyű pusztító népbetegségek jóformán teljesen ismeretlenek voltak. Az Ugyer, a Csemő, a Homokpuszta egyszerű és erkölcsös népe között is gyakran lehetett észlelni ezen betegségeket, és jórészt ezeknek köszönhető nálunk is a születési számok nagyarányú csökkenése. És e szomorúan feldúlt idegrendszerű, a kommunizmustól is meggyötört, az oláhoktól is végtelenül megzaklatott lakosságban, a lelki meghasonlások mellett, az élesen figyelő szakember szeme megtalálta a testi bomlás ijesztő tüneteit is.

A háború utáni végtelenül sanyarú esztendők ugyanis nem a háború előtti idők erőteljes, egészséges testű, lélekben, valamint erkölcsi ellenállásban magas fokon álló népet találtak, de egy elerőtlenedett és szinte reményt vesztett lakosságot. A magyar ősi ellenállás ereje azonban már röviddel az oláhok kivonulása után kereste azokat az eszközöket, amellyel e nép talpraállítása és újraéledése remélhető volt. A város akkori vezetőkörei helyesen gondolták el, hogy a regenerálás munkáját az új nemzedéket jelentő csecsemőkön kell kezdeni. 1920 telén lépett működésbe a ceglédi *Anya- és Csecsemővédő Intézet*, amely az *Orsz. Stefánia Szövetségnek* 25. számú fiókja lett. Ez az intézmény a sokirányú egészségügyi követelmények között elsősorban az anyák és kisdedek érdekeit volt hivatva istápolni. E munkája nem volt hiábavaló, mert a rendkívüli nagy kezdeti nehézségek után az intézet ereje és tekintélye állandóan növekedett. Sikerült úgy a város népének jóindulatát, mint a magasabb közegészségügyi fórumok figyelmét magára vonnia és a város egészségügyének érdekében elkövetett működésének első sikereként megalakult 1924-ben Lovrist József dr. egyetemi tanár egy szívhez szóló előadása folyamán egy nagyértékű intézmény, a Cegléd városi *B. Molnár Erzsébetről elnevezett szülészeti és női kórház*. Ez intézmény keletkezésének története az, hogy *dr. Lovrits* egyet. tanár, a budapesti bábaképző intézetnek igazgató-főorvosa és a magyar anya- és csecsemővédelem egyik legelső munkása egy ízben a város vezetőkörei előtt oly nagyhatású beszédet tartott a magyar nemzet szempontjából az anyák védelmének fontosságáról, hogy a megindító beszéd hatása alatt *B. Molnár Elemér* helybeli földbirtokos egy értékes házat ajánlott fel egy szülőház javára.

E szülészet és női kórház, a fent leírt néven azóta is működik és ezen intézmény époly szükséges és fontos közegészségügyi faktora Cegléd városának, mint az előbbi. Ez intézmények befolyása egy olyan közhangulat megteremtésében, amely az egészségügyi intézmények felállítását mindinkább követelő szükségességnek ismerte fel, az idők folyamán egyre nagyobb lett és a város közegészségügyi viszonyait jelentékenyen javították.

Az anya- és csecsemővédő intézet kebelében működő orvosok és védőnők, úgy az egyéni kitanítás útján, mint rendkívül sok és közkedvelté vált egészségügyi propagandaelőadás révén igyekeztek úgy az egyéni, mint a közegészségügy iránt való érzéket a lakosság körében fölkelteni. 1931 május hó 2-án tartotta meg a ceglédi közegészségügyi hatóság 100-ik jubiláris egész-

ségvédelmi előadásai, amelynek folyamán bebizonyult, hogy Csonka-Magyarország területén Cegléd az a hely, hol az egészségügyi propagandaelőadások tekintetében a legintenzívebb munka folyik és nagyságát tekintve, ugyancsak legelső Magyarország területén. Több mint 55.000 hallgatója volt ennek a 100 egészségvédelmi előadásnak és a védőintézetnél tíz év alatt a 130.000-et meghaladja a védőnők látogatásainak száma, amikor a csecsemőt meglátogató védőnő, az apa és anya kitanítása útján egyénenként igyekszik a hygiénes ismereteket a családok körében is növelni. A védőnő nemcsak a csecsemővédelem fogalmához szorosan hozzátartozó körökben dolgozik, de állandó és lelkes propagálója az általános közegészségügyet érintő egyéb fontos kérdéseknek is. A táplálkozás, a fásítás, a gyümölcstermelés, a lakóházak, udvarok és utcák tisztogatása és hygénia stb. stb. egy jó védőnő szemében és munkájában olyan fontos, amelynek fejlesztésében nagyrésze kell, hogy legyen.

E tíz év alatt a csecsemővédelem harcosai az egyre fejlődő szociális problémák megoldásánál ma már nélkülözhetetlen szerveivé váltak a magyar közigazgatásnak, népünk szeretettel és bizalommal tünteti ki elsősorban az ő érdekében dolgozó védőnőket.

Ez intenzív munka következményeként egyre jobban kialakult úgy a hatóság, mint a lakosság körében az a meggyőződés, hogy ezen nagy város egy korszerű kórház nélkül nagy közgazdasági károkat szenved. Felismerte a hatóság azt, hogy közgazdasági szempontból se közömbös városunk rossz, vagy kielégítő közegészségügyi viszonya. És ez a kialakult felfogás teremtette meg azután 1930-ban a *Horthy Miklósról elnevezett városi közkórházat*, hol úgy sebészeti, mint belgyógyászati betegek a legmodernebb kezelésben részesülnek.

Az út, amelyet Cegléd városának a jövőben meg kell tennie, még nagyon hosszú, hogy elérhesse a hasonló nagyságú nyugat- vagy északeurópai városok közegészségügyi nívóját. Rengeteg még a tennivaló és a város vezetőségének lelkében régóta él az a gondolat, hogy közgazdasági szempontból a közegészségügyi prevenció alkalmazása, a betegségek megelőzése sokkal előnyösebb, mint a már kifejlődött anomáliáknak, bajoknak és betegségek következményeinek meggyógyítása. Egyre természetesebbnek tűnik fel, hogy az orvosi tudomány másik ága: vagyis *az egészségvédelem* Cegléden is megvalósíttassék, illetve egy „Népegészségügyi ház" formájában működjék, mint elsőrangú városgazdasági érdek.

A magyar egészségvédelem az északeurópai művelt államokhoz viszonyítva még gyermekcipőkben jár és a magyarság e nemzetfenntartó tudománynak megítélésében általában még nem érte el azt a színvonalat, amelyet az igazi kultúrák hazája, Hollandia, Svédország, Finnország lakossága már elért.

De Cegléd ebben a tekintetben az előbb említett előadás-sorozatok hatásainak és tanításainak következtében sokkal előbb van, mint sok más város. Már 1924-ben egy az egészségvédelmet célzó házat és telket felajánlott a népjóléti miniszternek, abból a célból, hogy ott a ceglédi népegészségügyi ház alapjai lennének lerakandók és ezen idő óta egyre erősebben él és fejlődik *dr. Sárkány Gyula* polgármesterünk irányítása alatt az a törekvés, amely Cegléd városát — a Nagy Alföld „egészségügyi mintavárosává" akarja fejleszteni.

A nagyszabású terv azonban még mindig csak terv, a bekövetkezett pénzügyi nehézségek miatt, bár kétségtelen, hogy pár éven belül egy modern „Népegészségügyi ház" működése városunkban nem tartozik az utópiák közé.

E népegészségügyi háznak széleskörű hivatása lesz egykoron. E nagy alföldi város közegészségügyi viszonyait lesz hivatva megjavítani. Harcolnia kell az abnormis nagyságú tüdő- és nemibetegségek ellen. Meg kell akadályoznia a közgazdasági életben nagy tehertételt jelentő elmebeli és testi fogyatékosok ugyancsak abnormis nagyságú nagy táborának kifejlődését. Munkálkodnia kell az iskola- és utcahygiénia érdekében. Társul kell hívnia maga mellé városunk erkölcsi erejét képviselő egyházakat és egyéb kultúrtényezőket, hogy végeredményében egy láncként összefüggő közegészségügyi munka: a megelőző és gyógyító orvosi tudománynak gyönyörű gyümölcseként megteremtse a nagyra hivatott, az újra éptestű és éplelkű, egészséges ceglédi ifjúságot és új nemzedéket, amely alkalmas lesz majd az eke, a toll és ha kell a kard forgatásához is.

ÁLTALÁNOS ADATOK

Lakosság az 1920. népsz. szerint: 36.929 lélek. Színmagyar. R. kath.: 18.263, ref.: 16.513, ágh. ev.: 981, izr.: 1017, egyéb: 155. *Házak száma:* 7324.

Az 1930. évi népsz. szerint a városnak 38.016 lakosa van.

Területe: 49.963 kh., melyből a városé: 2044 kh. Szántó: 33.407, rét: 4460, legelő: 3602, erdő: 473, szőlő: 4475, kert: 318, nádas: 28, terméketlen: 2056, egyéb: 1144 kh.

Termények: búza, rozs, tengeri, árpa, gyümölcsösök, főleg szőlő és alma.

Vas. áll.: *helyben.* Pósta, Táv., Tel., Járb., Adóh., Tkv., Pü. szak., Csö., Vál. ker.: *helyben.* Törvsz.: *Kecskemét.* Pü. ig.: *Bpestvidéki.*

HATÓSÁGOK, INTÉZMÉNYEK

Polgármesteri hivatal

Tel.: 1.

Polgármester: *dr. Sárkány Gyula.*

Született Kiskőrösön 1890-ben. Középiskoláit Cegléden, az egyetemet Budapesten végezve, 1913-ban jogtudományi doktorrá avatták. A világháborúba 1915-ben bevonulva, nemsokára orosz hadifogságba került, hol három évig szenvedett és 1918. év végén került haza. 1919-ben már Cegléd h. polgármestere és 1920-ban a közbizalom a polgármesteri székbe helyezi. Neki jutott osztályrészül a romok eltakarítása után a konszolidáció nehéz munkájának keresztülvitele. A vasúti és úthálózati csomóponton fekvő és törekvő nagy alföldi város rendezése, mai nívóra való emelése mind az ő munkásságát, törhetlen akaraterejét dícséri. Erős hivatali és társadalmi elfoglaltsága mellett is tovább képzi magát és egy évi polgármesteri működés után letette az ügyvédi vizsgát. Az ő polgármesterségéhez, illetve tevékenységéhez fűződik a városi kórház, csecsemővédő, szülőotthon létesítése, a Nemzeti Bank, pósta és kir. adóhivatal felépítése, városrendezés és fásítás. Igen sok kidolgozott terv vár megvalósulásra a polgármesteri asztalon, melyek legtöbbjének megvalósítása kizárólag az anyagiak hiányán akadt meg. Kiragadunk egynéhányat a jövőbeni progromból: középfoku, gazdasági iskola, kerületi iskolák létesítése, a polgári iskoláknak új épület építése, a hatalmas modern vágóhíd elkészítése, melyhez az állam 200.000 pengő hozzájárulást helyezett kilátásba. Sárkány polgármester a gyakorlati életkövetelményeket kellőkép meglátva, minden igyekezete azon van, hogy a nagyobbrészt mezőgazdasággal foglalkozó városi lakosságnak mindazt a lehetőséget nyujthassa, melyek az életkörülmények folytán szükségessé váltak. Ceglédnek hatalmas mezőgazdasági gócponttá kell válnia. A környék 200.000-ből álló gazdaközönségének Ceglédhez való kapcsolódását szükséges keresztül vinni. Ennek alapfeltétele több gazdasági kisvasút és kilenc köves út létesítése. Ezeknek a megteremtésében látja elsősorban polgármesteri hivatását. Az előzékeny modoru, közvetlen első polgárát a város közönsége közszeretettel és becsüléssel veszi körül.

Főjegyző: *Kolofont József.*

Született 1876-ban Cegléden. Középiskoláit Sopronban, a jogot Bpesten végezte. Tizenhat év óta áll a város szolgálatában a polgármester egyik legbuzgóbb munkatársa. Mint helyi közügyekkel foglalkozó ujságíró 30 éve működik a városban. Jelenleg a Ceglédi Közlöny felelős szerkesztője.

Tiszti főügyész: *dr. Dobos Sándor.*

Helyben született 1881-ben. 1930-ban választották meg városi tiszti ügyésznek. Pest vármegye t. b. főügyésze. A ref. egyházközség főgondnoka, a kecskeméti ref. egyházközség tanácsbírója, a Ceglédi Gazdasági Egy. elnöke.

I. o. aljegyző: *dr. Várkonyi Ferenc.*

II. o. aljegyző: *dr. Szoboszlay István.*

Pénzügyigazgatás

A) Adókezelés.

Adótanácsnok: *dr. Szalisznyó János.*

Cegléden született 1883-ban. Iskoláit helyben és Nagykőrösön, az egyetemet Bpesten végezte. Jogtud. doktorátust tett. 1910-ben került a városhoz mint árvszéki ülnök. 1924-ben megválasztották adó. tanácsnoknak. Az Uri Kaszinó tagja, a Népkör, Egyenlőségi Kör vál. tagja, volt elnöke a Nép- és Gazdakör volt titkára. A „Ceglédi Kisgazda" hetilap volt szerkesztője. Irodalmi munkásságot fejt ki.

Kataszteri nyilvántartó. *Dósa Ede.*

Adónyilvántartók: *Papp Sándor, Forgács Béla, Barra László, Baán János.*

Számtisztek: *Gyura Sándor, Magyar Ferenc, Beró Mihály.*

Irnokok: *Antal József, Juhász Pál, Hornyák Pál.*

Végrehajtó irodavezető: *Kubinyi Imre.*

Végrehajtók: *Józsa Mihály, Plutzer*

Márton, Rozbora Mihály, József András, Török Pál, Sándor László

B) Javadalmi hivatal.

Hivatalvezető: *Gyenes József.*

Kiskúnfélegyházán 1878-ban született, iskoláit u. ott végezte. 1908-ban a pénzügyőrség szolgálatába lépett s mint főszemlész 1920-ban vonult nyugalomba. 1920-tól helyben a Társadalmi Hivatal vezetője. A Nép, Katholikus és Kossuth Kör tagja.

Pénztáros: *Bálint Miklós.* Felügyelő: *Berényi Ignác.* Ellenőrök: *Pataki Mihály, Sztanyik János, Lengyel Károly, Ócsay Károly, Tálas Péter.*

C) Számvevőség.

Főszámvevő: *Füle Ferenc.*

Számvevő: *E. Tóth Jenő.*

Cegléden 1894-ben született, iskoláit Szolnokon végezte. A város szolgálatába 1916-ban lépett, 1921-ben megválasztották számvevőnek. Levente Egyesület, MOVE tagja, Iskolánkívüli Népm. biz. pénztárnoka. A háborúban orosz harctéren küzdött, légnyomástól 60 százalékos rokkant lett s mint e. é. ő. szkvt 1916-ban elbocsájtották. Kitüntetései: Károly cs. ker., seb. érem és háborús emlékérem.

Alszámvevő: *Wessely Ferenc.* Irnok: *Kecskeméti Ferenc.*

D) Pénztár.

Pénztáros: *Némedy István.*

Ellenőr: *Szalisznyó József.*

C) Forgalmi adóhivatal.

Hiv. vezető: *Csák Zoltán.* Főkönyvelő: *Somogyi Gyula.* Főellenőr: *Szunyogh Károly.* Ellenőrök: *Gábor István, Cében Jenő, Bárkány János, Világhy Elemér.*

Könyvelő: *Dávid Andorné.*

Árvaszék

Árvaszéki ülnök: *dr. Bogdán Gyula.*

Helyben született 1894-ben. Középiskoláit u. itt végezte, a jogakadémiát pedig Kecskeméten. Jogtudományi doktorátust Szegeden tett. 1914-ben a katonai számvevőséghez került. 1917-ben II. o. aljegyzővé, 1921-ben I. o aljegyzővé választották meg. 1924-ben lett árvaszéki ülnök. Az Egyenlőség Körnek elnöke, a Gazdasági Egyesület számvizsgáló biz. elnöke, a Kossuth Kör volt ügyv. elnöke, a MOVE vál. tagja, a Bpesti Magyar Török Egy. vál. tagja, a Turini 100-as küldöttség és számos társadalmi egy. tagja.

Árv. jegyző: *Jónás Benő.* Árv. iktató: *Ócsai József.* Közig. gyakornok: *dr. Orosz József.*

Gazdasági hivatal

Városgazda: *Farkas Ferenc.*

Napidíjasok: *Turi József, Csurgai Sándor.*

Községi bíróság

R. büntetőbíró: *dr. Szalisznyó Sándor.*

1899-ben született Cegléden. Érettségit Cegléden tett, 1925-ben avatták dokorrá a szegedi egyetemen. 1919-ben lépett a város szolgálatába, 1925-ben választották meg városi büntető bírónak.

Napidíjasok: *Varga Antal, Virágh Ferenc.*

Közegészségügyi osztály

Ügyv. orvos: *dr. Zsivkovics Aladár.*

Soborsin (Arad m.) 1868-ban született, egyetemet Bpesten végzett, orvosi diplomát 1904-ben nyert. Működését a Cs. és Kir. 68. gy. ezrednél — mint katonai alorvos kezdte. Önálló gyakorló orvosi működést 1895—1900-ig Kondoroson folytatott, 1900—1905-ig Mezőberényben községi orvos volt, 1905-ben Cegléd város vezető főorvosának választották meg, 1925-től városi tiszti főorvos. A város nyilvános jellegű kórházának 1905—1930-ig igazgató főorvosa. MÁV és Gyermekmenhely orvosa. A helyi új kórház létesítésében tevékeny munkásságot fejtett ki. A vadász Társaság elnöke. A háború alatt az ittlevő kb. 2000 személyes internáló tábor és két hadikórház vezető főorvosa volt, mely munkásságáért a Ferenc Salvátor vöröskereszt é. (hadiékítménnyel) tüntették ki.

V. orvos: *dr. Lux Ervin.*

Gyulán 1887-ben született, egyetemet Kolozsvárott végzett, orvosi diplomát 1913-ban nyert. Működését a kolozsvári egyetem elmegyógyintézeti klinikáján kezdte, 1914-től a dicsőszentmártoni megyei kórház sebész alorvosa volt, 1919-ben — mint menekült orvost — helyben városi orvosnak választották meg. A helyi lapokban és egészségügyi folyóiratokban állandó közegészségügyi propagandát fejt ki. Az Orsz. Orvos Szöv., MOVE és számos kulturális és társadalmi egyesület tagja. A háborúban 1914-től — mint zászlóalj orvosfőnök — orosz és olasz harctéren küzdött.

V. szülésznők: *özv. Zsíros Mihályné, özv. Tóth Ferencné, Mikus Istvánné, Türei Ferencné.*

Városi járványkórház.

Városi fertőtlenítők: *Csücsörke István.*

Tószegen született 1888-ban. Lokomobilvizsgát tett 1909-ben, majd szüleinél gazdálkodott, 1912-ben Cegléd város szolgálatába lépett mint tűzoltó, 1918-tól a városi tiszti orvosi hivatal által közegészségügyi szolgálatra osztották be mint segéd-fertőtlenítőt, majd 1919-ben véglegesítették s azóta a fertőtlenítő felügyeletével van megbízva. A bpesti Fertőtlenítő Intézetben 1923-ban szakvizsgát tett. Háborúban a szerb és orosz harctéren küzdött, 1918-ban szerelt le.

Sznopka István.

Állategészségügyi osztály

V. állatorvos: *Horváth József.*

Mezőturon született 1879-ben. Középiskoláit u. ott, az Állatorvosi Főiskolát Bpesten végezte 1901-ben. 1902 óta helyben az Állategészségügyi Hivatalnál működik. A Ceglédi Hitelbank igazg. tagja, r. kath. egyházközségi tanácsos és iskolaszéki tag, a „Hangya" felügyelő biz. tagja, virilis képviselő és számos kulturális egy. tagja. Háború alatt a szerb és olasz harctéren küzdött, 1918-ban mint t. főhadnagy szerelt le.

Mérnöki hivatal

Főmérnök: *Kádár Antal.* Napidíjas: *Nyiri Béla.*

Anyakönyvi hivatal

Anyakönyvvezető: *dr. Szalisznyó Lajos*, I. o. aljegyző.

1895-ben született Cegléden. Ugyanitt végezte a gimnáziumot, áll. tudományi doktorátust Szegeden tett. 1920-ban h. levéltáros, 1921-ben levéltáros, 1928-ban I. oszt. aljegyző és h. anyakönyvvezető lett. 1915-ben vonult be, olasz fogságban volt 1916—1919-ig, mint t. zászlós szerelt le. Kis ez. v. é. és Károly cs. ker. tulajdonosa.

Irnok: *Györe Károly.*

Levéltár

Levéltáros: *Csordás Mihály.*

Irnok: *Szalkai Béla.*

Járlatlevélkezelő hivatal

Vezetője: *id. Göbölyös István.*

1883-ban született Cegléden. Budapesten keresk. akadémiát végzett, 1904-ben kezdte meg közig. pályáját Cegléd városánál mint díjnok 1908-ban, választják meg a járlatkezelő hivatal vezetőjének. A Közművelődési Kör és a Ceglédi Kölcsönös Önsegélyző Egyesület alapító tagja, emellett több társadalmi, kulturális egyesület életében vesz részt. 1917-től a forradalomig a 38. gye.-ben teljesített szolgálatot, mint 75 százalékos rokkant szerelt le.

Segédhivatal

Közig. iktató: *Némedy Ernő.*

Közig. kiadó: *Dávid Andor.*

VÁROSI KÉPVISELŐTESTÜLETI TAGOK

Virilis tagok

vízaknai Adler Stoffa János, Nemzeti Bank fiók főnök. *Alexy Géza* ny. tanító, V., Szolnoki út. *Dr. Benkő Lajos* kir. közjegyző, III., Rákóczi u. 46/a. *Dr. Berger Marcel* orvos, VIII., Kőrösi út. *Bolcsek Károly* magánzó, III., Teleki u. 14. *Csillag Gusztáv* szőlőbirtokos, I., Árpád u. 20. *Dely Károly* kir. járásbíró. *Dr. Dobos Ferenc* orvos, V., Bercsényi u. *Dr. B. Farkas Mihály* ügyvéd, I., Jászberényi út. *Fischer Ede* szőlőbirtokos, I., Gróf Károlyi út. *Dr. Fülöp László* ügyvéd, I., Eötvös tér. *Dr. Gombos Dénes* orvos, III., Teleky u. 10. *Gombos Károly* magánzó, III., Jászberényi út 14. *Dr. Halász László* ügyvéd, I., Selvem u. *Dr. Halász Márton* ügyvéd, I., Pesti út. *Dr. Hercz Mihály* orvos, III., Rákóczi út 16. *Dr. Hitter Miklós* ügyvéd, VI., Kazinczy u. 4. *Dr. Holländer Zoltán* kereskedő, Kossuth tér. *Dr. Hollós Pál* ügyvéd, I., Angyal u. *Horváth József* városi állatorvos, I., Pesti út. *Dr. Horváth Zoltán* ügyvéd, I., Kazinczy u. 2. *Dr. Jász Jenő* ügyvéd, I., Selyem u. *Juhász Ferenc* gazdálkodó, IX., Felház u. 13. *Kiszely János* ev. isk. ig., V., Batthyány u. *Klein Jenő* kereskedő, V., Népkör u. *Dr. Lábay Imre* orvos, III., Jászberényi u. 42. *Dr. Lux Sándor* orvos, I., Pesti út. *id. Osayányi József* gazdálkodó, III., Jászberényi u. 25. *Öze János* gazdálkodó, Teleki u. 8. *Pál Imre* kereskedő,

III., Jászberényi u. *Dr. Piros Gyula* ügyvéd, I., Rákóczi út. *Dr. Piskothy István* ügyvéd, VI., Kazinczy u. 7. *Dr. Raffay Géza* ügyvéd, I., Műhely u. 12. *Dr. Reinheimer Pál* megbízott. *Reisz Miklós* kereskedő, I., Batthyány u. *Sági Károly*, III., Jászberényi út 27. *Szabó József* kereskedő, I., Rákóczi út. *Dr. Szántó Mihály* ügyvéd, I., Eötvös tér. *Szilágyi Imre* rk. plébános. *Taracsák István* hentes és mészáros m., Kisfaludy u. 22. *Unghváry József* faiskola. *Unghváry László* faiskola rt. vezérig. *Dr. Várady Miksa* ügyvéd, I., Gubody u. *Végh Sándor* földbirtokos, III., Rákóczi út 28. *Dr. Zalay Károly* gyógyszerész, I., Jászberényi út. *vitéz Zsengellér Ferenc*, Városi Tak. vezérigazgató.

Választott tagok

Dr. Antal István ügyvéd, VI., Bercsényi u. *Antal István* gazdálkodó, III., Rákóczi út 25. *Baranyi Sámuel* földbirtokos, VII., Nádor u. *Bezzegh Ernő* okl. gazda, XII., Zöldhalom. *Bodi Andrásné*, földműves. *Czeglédy Sándor* ref. lelkész. *Csernus András* gazdálkodó, II., Széchenyi út. *Csipko László* gazdálkodó, III., Rákóczi út 27. *Dobos László* gazdálkodó, I., Pesti út. *Ecseri Ferenc* gazdálkodó, III., Széchenyi út 67. *Farkas Ferenc* gazdálkodó, X., Nagykátai út. *B. Farkas Mihály* gazdálkodó, I., Gubody u. *Fojth Gáspár* gazdálkodó, X., Csillag u. *Füle Sándor* gazdálkodó, VI., Kazinczy u. 16. *Dr. Gombos Lajos* orvos, I., Rákóczi út (egészségügyi tanácsos). *Gyura István* gazdálkodó. *Dr. Hunyady Ferenc* ügyvéd, I., Pesti út. *Dr. Hübner Emil* ügyvéd, I., Pesti út. *Józsa Imre* csizmadia, V., Szolnoki út. *Kardos Mihály* gazdálkodó, VII., Herceg u. *Kádas Mihály* gazdálkodó, VII., Herceg u. *Kárleszi János* gazdálkodó, IX., Dob u. *Kernács István* gazdálkodó, X., Pesti út. *Kiss Gyula* ref. iskola igazgató, I., Szív u. 3. *Kiss József* kárpitos, I., Jászberényi út. *Kispál Sándor* gazdálkodó. *Klément István* gazdálkodó. *Kovács Lajos* szíjgyártó, III., Jászberényi út. *Kukla Benő* gazdálkodó. *Lestánszky István* gazdálkodó, IX., Dob u. Széchenyi u. *Magyar Károly* gazdálkodó. *Nilus Mihály* építési vállalkozó, IX., Dob u. *Mód Sándor* gazdálkodó, X., Kórház tér. *B. Molnár Elemér* gazdálkodó, VI., Ősz u. *Negyedi Benő* gazdálkodó, *Nyiri János* gazdálk. X., Malom u. *Ocsai Mihály* kovácsmester. *Paulovics Imre* ny. vasutas, II., Virág u. *Paulovics Károly* ny. gymn. tanár. *S. Pálinkás János* gazdálkodó, X., Kender u. *Piros Lajos* kereskedő, VI., Fegyver tér 1. *Raffay Béla* csizmadia, VII., Herceg u. *Rónay János* bádogosmester, Ipartest. elnök, I., Árpád tér. *Sütő Mihály* gazdálkodó, IV., Szép u. 60. *Szabó Károly* gazdálkodó, II., Malom u. *Szeleczky Károly* asztalosmester, X., Kertész u. *Szőnyi Sándor* reálgymn. igazgató. *Tóth János* ny. vasutas, VII., Nyár u. *Varga András* gazdálkodó, IX., Déli u. *Városy Imre* gazdálkodó, V., Bercsényi u. *Veres László* hentesmester, VII., Nádasdy u. *Zilah János* gazdálkodó, IV., Kinizsi u.

Hivatalból tagok

Dr. Bogdán Gyula árvaszéki ülnök. *Dr. Dobos* Sándor v. tiszti ügyész. *Füle Ferenc* főszámvevő. *Dr. Hulin Béla* rendőrfőtanácsos. *Jónás Benő* közgyám. *Kádár Antal* v. főmérnök. *Kolofont József* v. főjegyző. *Némedy István* v. pénztáros. *Dr. Sárkány Gyula* polgármester. *Dr. Szalisznyó Lajos* I. oszt. aljegyző. *Dr. Szalisznyo János* adótan. *Dr. Szoboszlay István* v aljegyző. *Dr. Várkonyi Ferenc* I. o. aljegyző. *Dr. Zsivkovics Aladár* tiszti főorvos.

VÁROSI BIZOTTSÁGOK

Állandó bizottság

Tagjai: *Dr. Bogdán Gyula, Csernus András, Csipkó László, dr. Dobos Sándor, Dobos László, Farkas Ferenc, B. Farkas Mihály, Füle Ferenc, dr. Gombos Lajos, dr. Hübner Emil, Kádár Antal, Kádas Mihály, Kolofont József, Kovács Lajos, B. Molnár Elemér, Rónai János, dr. Szalisznyó János, Szabó Károly, dr. Szalisznyó Lajos, dr. Várkonyi Ferenc, Végh Sándor, dr. Zsifkovics Aladár.*

Pénzügyi bizottság

Tagjai: *dr. Antal István, Ágai Ferenc, dr. Dobos Sándor, dr. Hübner Emil, Koczka András, Kernács Pál, dr. Nagy Rezső, Paulovits Károly, Stoffa János, Varga Mihály, Végh Sándor, vitéz Zsengellér Ferenc.*

Központi választmány

Tagjai: *dr. Antal István, Csipkó László, dr. Dobos Sándor, Dobos László, Ecseri Ferenc, Füle Sándor, dr. Hitter Miklós, Kardos Mihály, Lakatos József, Szabó Károly, Váróczi Imre.*

Világításügyi bizottság

Tagjai: *dr. Antal István, Banos János, Dobos László, B. Farkas Mihály, Füle Ferenc, dr. Gombos Lajos, dr. Hübner Emil, dr. Hitter Miklós, Kapás Ferenc, Kovács Lajos, Milus Mihály, Paulovits Károly, Paulovits Imre, Rónai János, Szabó Jenő, Szalay István, Váróczi Imre, dr. Várkonyi Ferenc, Végh Sándor.*

Központi szeszfőzde üzembizottság

Tagjai: *Balla Endre, Csipkó László, dr. Dobos Sándor, Ecseri Ferenc, Farkas Ferenc, Füle Ferenc, Gyenes József, Kolofont József, B. Molnár Elemér, dr. Sárkány Gyula, dr. Várkonyi Ferenc, Váróczi Imre, vitéz Zsengellér Ferenc.*

A bizottságok elnöke a mindenkori polgármester.

Hivatásos városi tűzoltóság

Szalay László jelenlegi parancsnok szervezésében 1911-ben alakult. Személyzete: 1 parancsnok, 1 h. parancsnok és 18 hivatásos tűzoltó. Felszerelése: 1 motoros fecskendő lóvontatással, 1 autó-fecskendő — melyet egyben az utcák locsolására is használnak — és megfelelő mellékszerelvény. Saját laktanyája van. A tűzoltóság mentéssel is foglalkozik, melyet egy lóvontatású mentőkocsival a parancsnok — mint vizsgázott mentő — első segélynyujtása mellett végez.

Parancsnok: *Szalay László.*

Cegléden 1884-ben született, iskoláit u. itt és Bpesten, tűzoltó szaktanfolyamot Budapesten végzett. A város szolgálatába — mint díjnok — 1901-ben lépett, 1907-ben az árvaszékhez választották meg, 1911-től tűzoltó-parancsnok. 15 és 20 éves tűzoltó szolgálati érem tulajdonosa.

Cegléd városi villamosművek

A villanytelep 1910-ben épült. 1912-ben kibővítették s megépítették a Cegléd—Monori távvezetéket. 1917-től a város házi kezelésbe vette s azóta — mint városi közüzem — működik. Cegléd, Cegléd-Bercel, Pilis-Monostor és Albert-Irsa községekben 4000 előfizetője van. Az üzemben 1350 HP nyersolajmotor működik, mely négy gépből: 660 HJ, 300 HP és 150 HP áll.

Ig. főmérnök: *Szalay István.*

Érsekújváron 1894-ben született, műegyetemet Bpesten végzett, gépészmérnöki oklevelet u. ott nyert. Működését Weiss Manfréd csepeli gyárában kezdte, 1922-ben helyben igazgató főmérnöknek választották meg. A „Hungária" Magy. Technikusok prézese, Ceglédi Halló Fészek tagja. A hávorúban oláh harctéren küzdött, mint t. hdgy 1918-ban szerelt le. Kitüntetései: kis ez. v. é. és Károly cs. ker.

Főkönyvelő: *Reisz Jenő,* városi villanytelep főkönyvelője.

Temesváron 1899-ben született, gimnáziumot helyben végzett. Működését — mint közhivatali alkalmazott — 1919-ben kezdte majd a Beszerzési Szöv. könyvelője volt, 1925-ben a városi villanytelep főkönyvelőjének választották. Több társadalmi és jótékony egyesület tagja.

Közvágóhíd

Állatorvos: *Leib Tibor,* Szolnoki u. 4.

Cegléden született 1902-ben, az állatorvosi főiskolát Bpesten végezte 1927-ben. Önálló magánállatorvosi működést helyben 1928-tól folytat. 1929-től a város által megbízott helyettes állatorvos s a húsvizsgálati teendőket látja el. A Ceglédi Gazdasági Egyesület, Orsz. Állatorvosi Egyesület stb. tagja. A háborúban bátyja, dr. Leib Andor orvos, vett részt.

Vágóhídfelügyelő: *Zakar Ferenc.*

Helyben született 1873-ban. Iskoláit is itt végezte. A bognáripart tanulta s 1891-ben szabadult fel. Mint segéd 1907-ig helyben dolgozott. 1907 óta a Közvágóhíd felügyelője. A Róm. Kath. Kör és a Szt. István Társulat tagja.

Városi uszoda a Gubody kertben. Nyitva máj. 1-től okt. 1-ig.

Városi menetjegyiroda Városi Takarékpénztárban, Árpád tér.

EGYHÁZAK

R. kath. Egyházközség. Plébános: *Szilágyi Imre.* S. lelkész: *Alexy Rezső.* Hitoktató: *dr. Halász Kálmán.* Világi elnök: *dr. Hübner Emil* ügyvéd.

Ref. egyházközség. Lelkész: *Ceglédy Sándor.*

1883-ban született. A theológiát Pápán végezte. Lelkész volt Nagysarlón, Pápán theológiai akadémiai tanár, majd Győrött lelkész és esperes, 1928 óta ceglédi lelkész.

S. lelkészek: *Szabó Sándor, Simon Ernő.*

Főgondnok: *dr. Dobos Sándor* v. t. ügyész.

Kántor: *Kati Darab Lajos.*

Pápafőn 1893-ban született, tanítóképzőt Csurgón 1912-ben végzett. Zenei tanulmányait Veszprém és Bpesten végezte, előbbin helyben 1922-ben, utóbbin 1928-ban nyert végbizonyítványt. Működését — mint kántortanító — Balatonkenesén kezdte, majd Vilonya, Sarkadi Szeghalom voltak állomáshelyei, 1928-ban a helyi Ref. Egyház önálló kántornak választotta meg. Több helyi énekkar vezető karnagya, templomi énekkarok szervezője. Számos dalszerzeményét neves énekkarok adták elő. A „Zene Közlöny" munkatársa. Szakirányú munkásságot fejt ki, cikkei jelentek meg a kántorképzésről stb. Mint karnagy a társadalmi és kulturális ünnepségeken állandóan résztvesz.

Ág. hitv. ev. Egyházközség. Lelkész: *Wolf Lajos.*

Főgondnok: *dr. Gombos Lajos* orvos, e. ü. tanácsos.

Izr. hitközség. Rabbi: (betöltetlen). Hitk. elnök: *dr. Halász Márton* ügyvéd. Főkántor: *Rosenfeld Miksa.*

TANÜGY

Középiskolák

M. Kir. Áll. Kossuth reálgimnázium.

Igazgató: *Szőnyi Sándor.*

Tanárok: *Benke Andor, vitéz Fehérváry Dezső, Haerter Ádám, Hegedüs Sándor, Jókai János, Kreiger Kornél, vitéz dr. Lengyel Albert, Mayer Péter, dr. Oppel Jenő, Piros Kálmán, dr. Rorák Imre* c. ig., *Sárkány József, Scheitz Emil, Schmidt A. István, dr. Simon László, Szeleczky Mihály, Ujváry Ferenc* testn. tanár, *Velker János, Wiese Gyula.*

Hitoktatók: *dr. Halász Kálmán* r. kath., *Czakó Jenő* ref., *Törteli Lajos* ágh. ev., *Ransburg Adolf* izr. Egészségtantanár: *dr. Lux Ervin* iskolaorvos.

M. Kir. Áll. Polgári Fiúiskola.

Igazgató: *Pavetits Manó.*

Lékán 1876-ban született. Bpesten 1899-ben végezte a képzőművészeti főiskolát. Pályáját mint rajz-szaktanár 1900-ban kezdte, a körmendi polg. fiúiskolában. 1916-ban Cegléden a polg. leányiskolához nyert beosztást. 1918-ban kinevezték a polg. fiúiskola igazgatójává. A rajz, ének és kézimunka tanára. A helyi Kossuth-múzeum alapítója és igazgatója, az Iparos és Keresk. tanoncisk. igazgatója. A turini százas küldöttség vál. tagja, a Szt. Cecília Zene és Ének Egy szervezője és karnagya, a Kaszinó és a vármegyei népművelési egy. tagja.

Ig. helyettes: *Mihályfi Pál* r. tanár.

Tanárok: *Tóth József.*

Csongrádon 1883-ban született. Iskoláit u. ott és Kolozsváron, a tanítóképzőt és a polg. isk. tanárképzőt Bpesten végezte. Tanári oklevelét 1905-ben nyerte. Működését Kecskeméten az elemi iskolában kezdte, majd Nagyszebenben a polg. iskolába nyert beosztást s ott 1914-ig működött. 1919-ben Ceglédre került s azóta a polg. fiúiskolában magyar nyelvet és történelmet tanít. 1914-ben bevonult, az olasz harctéren küzdött. Mint hadpj. őrmester szerelt le. Kitüntetései: kor. ez. érd. ker. a vit. é. szalagján, Károly cs. ker.

Dobó Zoltán, Ebert Vilmos, Keresztessy Kornélia, dr. Kisfaludi László c. ig., *Nagy Lajos, Oroszváry Gyula, Turczer Géza, Veérné Szunyogh Karolin.*

M. Kir. Áll. Polgári Leányiskola.

Igazgató: *Nagy László.*

Tanárok: *Galléné Raáb M. Margit, Hunyadi Teréz, Keresztessy Izabella, Opráné Prohászka Ilona, Puskásné Bakos Klára, Szobonya Ilona, Vas Erzsébet, Veér László.*

R. Kath. Polg. Leányiskola.

Igazgató: *Léh M. Tibora* szerz. nővér.

Szerzetes tanárnők: *Szrenkó M. Aquilina, Lévay M. Theodosia, Busa M. Amselma.* Őrnadó nővérek: *Huszák M. Virginia, Chrenko M. Illuminata.*

Állami elemi iskolák

Igazgató: *Csűrös Antal.*

Nagykászonban (Csík m.) született 1874-ben, tanítói oklevelet Déván nyert 1894-ben. Működését Hunyad megyében kezdte 1895-ben, majd a szentpéterfalvai állami iskolához helyezték át. Nyolc évi itteni működés után a gyalári-bányai iskola igazgatójának nevezték ki, ahonnan az oláh megszállás idején menekülnie kellett. Menekülése után a kiskunhalasi közp. áll. elemi iskolához — igazgatói címmel — osztályvezető tanítónak osztották be, majd Jászszentlászlón volt igazgató, 1925-től helyben — mint igazgató működik. A Gárdonyi Géza Irodalmi Társaságnak és számos társadalmi és kulturális egyesületnek tagja, a Kecskeméti Kerületi Tanítói Körnek alelnöke, stb. Irodalmi munkásságot is fejt ki. A háborúban a csendőrség kebelében oláh határszéli szolgálatot teljesített, mint t. fhdgy szerelt le 1928-ban. A nyugatmagyarországi felkelésben is résztvett s propaganda szolgálatot teljesített.

Kőrösi úti Elemi Iskola.

Tanító: *Décsy Imre.*

Szamosszegen született 1900-ban, tanítói oklevelet Eperjesen nyert 1918-ban. Működését Kiskunhalason a füzespusztai áll. elemi iskolánál kezdte 1921-ben, majd 1922-től Solton működött, 1926-ban a helyi áll. iskolához helyezték át. Leventeoktató, Iskolánkívüli népm. előadó, Polgári Lövész Egylet tagja. A tanyai lakosság kulturális fejlesztésére felvilágosító előadásokat tart. A háború alatt 1918-tól teljesített szolgálatot, a Nemzeti Hadseregben 1921-ig szolgált.

Kecskéscsárdai Elemi Iskola. Tanító: *Erdős Péter.*

Törteli u. Elemi Iskola. Tanító: *Csűrös Zoltán.*

Kappanhalmi Elemi iskola. Tanító: *Szijj Ferenc.*

Cegléden született 1895-ben, tanítói oklevelet Nagykörösön nyert 1923-ban. Működését Törökszentmiklóson a puszta-bartai áll. elemi iskolánál kezdte, 1926-ban saját kérelmére Ceglédre, az áll. elemi iskolához helyezték át, ahol jelenleg is működik. Leventeoktató, iskolánkívüli népművelési előadó. A tanyai lakosságnak ismeretterjesztő előadásokat tart. A háborúban 1918-tól az orosz harctéren küzdött, fogságba esett, ahonnan öt év után, 1921-ben, túsz-csereképpen jött haza. Atyja a ceglédi tanyai áll. elemi iskolánál 40 évig tanított.

Homokpusztai Elemi iskola. Tanító: *vitéz Bors Jenő.*

Szücstelepi Elemi Iskola. Tanítók: *Gáspárné Thury Mária., Kiss Vilma.*

Kenderföldi Elemi Iskola. Tanítónő: *Máyerné Tóth Janka.*

Gerje-telepi Elemi Iskola. Tanítónő: *dr. Miklóssyné sz. Tornyay Terézia.*

Bán dűlői Elemi Iskola. Tanítónő: *Kosik Ilona.*

Márta dűlői Elemi Iskola. Tanító: *Vargha Zoltán.*

Lendér dűlői Elemi Iskola. Tanító: *Stöckl Nándor.*

Kámán Elemi Iskola. Tanítónő: *Bogárné sz. Németh Gizella.*

Budai úti Elemi Iskola. Tanítók: *Ujváryné Bogár Gizella, Tóth Antal.*

Seregélyes pusztai Elemi Iskola. Tanítók: *Ábrahám Árpád, Ábrahámné sz. Jaklovszky Róza.*

Czárák dülői Elemi Iskola. Tanítók: *Hitter Ferenc, Mérges Ilonka.*

Cseműi Elemi Iskola. Tanító: *özv. Sztanyikné Kiss Erzsébet.*

Zöldhalmi Elemi Iskola. Tanítók: *Zsakovits Ferenc, Zsakovitsné Triebard Emma.*

Kisteleki Elemi Iskola. Tanítók:

Németh László, Némethné Konya Mária.

R. kath. elemi iskolák

Igazgató: *Egry Ferenc.*

I. ker. Közp. „Szt. Imre" Elemi Iskola.

Tanítók: *Galló Miklós, Herlovits András, Hitter Gyula, Holló Gyula, Polonyi Emil, Szabó Dezső, vitéz Szondy Ferenc, Vas József.*

II. ker. „Szent István" Elemi Iskola.

Tanítók: *Magyar Antal, Magyarné Dobos Irén.*

IV. ker. Szt. József" Elemi Iskola. Tanító: *Gáspár László.*

VII. ker. „Szt. László" Elemi Iskola. Tanító: *Scherk István.*

IX. ker. „Szt Antal" Elemi iskola. Tanító: *Vargha Ferenc.*

Központi „Szent Imre" Elemi Leányiskola.

Igazgató: *Léberl M. Pia* szerzetes nővér.

Osztályvezető szerzetes nővérek: *Erdélyi M. Henrika, György M. Leonilla, Serfőző M. Nimfa, Taussig M. Placida, Török M. Ervina, Vargha M. Juventina.*

Világi tanítónők: *Hajnal Anna, Lovas Emilia, Szabó Erzsébet.*

Ref. elemi iskolák

Igazgató: *Kiss Gyula.*

Tápiógyörgyén 1887-ben született, tanítóképzőt Sárospatakon végzett, oklevelet 1908-ban nyert. Működését helyben a községi elemi iskolánál 1911-ben kezdte, ugyanez évben a ref. iskolához választották meg tanítónak, 1926-tól igazgató. A Kecskeméti Ref. Egyházmegyei Tanító Egyesület elnöke, Magy. Ref. Tanítók Egy. alelnöke, Magy. Ref. Orsz. Zsinat tagja, Magy. Tanító Egyesületek Orsz. Szöv. igazgatótanácsi tagja, stb., stb. Jeles szakíró, több tankönyv és hazafias színmű szerzője. A háborúban orosz harctéren hét hónapig küzdött, súlyosan megsebesült s 70 százalékos rokkant lett.

Központi Elemi Fiúiskola.

Tanítók: *Kardos Mihály.*

Cegléden 1889-ben született, tanítóképzőt Nagykőrösön 1910-ben végzett. Működését Cegléden a községi, majd utóbb államivá alakult elemi iskolánál kezdte, 1914-ben a Ref. Egyházközség elemi iskolájához tanítónak választották meg, ahol jelenleg is működik. 1924—29-ig — mint egyházmegyei kiküldött — hivatalos iskolalátogató, a kecskeméti Ref. Egyházmegye területén fejtett ki tevékeny működést. Az iparos tanonciskola tanítója 1914-től, Ref. iskolaszéki tag, Iskolánkívüli Népművelés előadója, Kecskeméti Ref. Egyházmegyei Tanító Egyesület pénztárnoka, stb. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1915-ben fogságba esett, ahol 36 hónapot töltött. Mint zászlós 1918-ban szerelt le. Károly cs. ker. tulajdonosa.

Balogh Imre, Bognár Sándor, Biró Lajos, Karsay Géza, Ócsay János, Zádory István.

Központi Elemi Leányiskola.

Tanítónők: *Nyujtó Erzsébet.*

Óvónői oklevelet Eperjesen, tanítói oklevelet Nagykőrösön nyert. Működését helyben a ref. elemi iskolánál 1899-ben kezdte, ahol azóta állandóan működik. Alapító tagja és titkára a Ref. Nőegyletnek, Óvoda Felügyelőő Bizottsági tag, a helyi Magy. Nemzeti Szövetség választm. s számos egyesület agja. Atyja: néhai Nyujtó Pál, ref. igazgató-tanító, helyben 50 éven át fejtett ki pedagógiai munkásságot. Elnöke és vezetője volt a „Turini 100-as" küldöttségnek, ő mutatta be Kossuth Lajosnak a küldöttség tagjait.

Cseh Júlia, Molnárné Bakos Ilona, Nagy Karolin, Nagy Rózsa, Szilágyi Etel, dr. Várkonyiné Fürdős Mária.

VII. ker. Elemi Iskola

Tanítók: *Kiss Sándor.*

Cegléden született 1910-ben, tanítói oklevelet és leventeoktatói képesítést Kiskunfélegyházán 1930-ban nyert. Működését 1930-ban az itteni ref. iskolánál kezdte, ahol jelenleg is működik. A Ref. Keresztény Ifjúsági Egyesület vezetőségi s számos hazafias, kulturál.s és társadalmi egyesület tagja.

Várkonyi József.

Tiszaföldváron született 1909-ben, tanítói oklevelet Nagykőrösön 1929-ben nyert. Működését 1929-ben kezdte helyben mint ref. tanító s azóta működik. Kántori oklevele és leventeoktatói képesítése van. A ref. Keresztyén Ifjúsági Egyesület vezetőségi tagja, valamint több társadalmi és kulturális egyesület agja. A háborúban néhai atyja vett részt.

Réthy Gyula.

IX. ker. Elemi Iskola.

Tanítók: *Balogh József.*

1874-ben született, a tanítóképzőt Nagy-

enyeden végzett 1894-ben. Működését a gróf Teleky József tetétleni uradalmi iskolájánál kezdte, majd a kisújszállási ref. iskolánál tanított. 1897-től az Aradmegyei Vadász község ref. iskolájának volt tanítója, majd igazgatója. 1920-ban az oláh megszállás miatt menekülnie kellett s a helybeli református iskolához választották meg, ahol jelenleg is működik. Aradmegyei működése alatt alapítója, megszervezője és vezetője volt a „Hitel és Fogyasztási Szövetkezet"-nek, azonkívül minden hazafias és kulturális egyesületnek, valamint az aradmegyei törvényhatósági bizottságnak tagja volt.

Megyeri Endre.

X. ker. Elemi Iskola. Tanító: *Banay Benő.*

IV. ker. Elemi Iskola. Tanító: *Csurgay István.* Állandó helyettes tanító: *Tamady Lajos.*

Ágh. ev. elemi iskola

Igazgató: *Kiszely János.*

Tanítók: *Kiszelyné sz. Mészáros Gizella, Mayer József.*

Izr. elemi iskola

Igazgató: *Knöpfer Béla.* Tanítónő: *Szenes Erzsébet.*

Közs. óvodák

Vezető óvónő: *Osztoics Györgyné.*

I. ker. óvoda. Óvónő: *Szekeres Anna.*

II. ker. óvoda. Óvónő: *Osztoics Györgyné.*

III. ker. óvoda. Óvónő: *Szrapkó Mária.*

V. ker. óvoda. Óvónő: *Krecsányi Jenőné.*

Cegléden született, óvónőképzőt Bpesten 1921-ben végzett. Működését a helyi községi óvodánál kezdte 1925-ben 1930-tól az V. ker. óvoda óvónője. A helyi Mansz tagja, Ref. Nőegylet választmányi tagja. Férje: Krecsányi Jenő m. kir. államrendőrségi detektív, a helyi államrendőrségnél teljesít szolgálatot. A háborúban orosz harctéren küzdött, fogságba esett, hat év és tíz hónap után túszként tért vissza. Mint alhadnagy szerelt le.

VIII. ker. óvoda. Óvónő: *Mészáros Jolán.*

IX. ker. óvoda. Óvónő: *lengyelfalvi Csoma Irén.*

Óvónőképzőt 1919-ben Bpesten végzett. Működését Cegléden 1926-ban kezdte. 1930-ban közs. óvónőnek választották meg. Nemességet ősei, Csoma János, 1614-ben Bethlen Gábor fejedelemtől nyert.

JÓTÉKONYSÁGI ÉS EGYÉB KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK

Surányi Károly József Hadiárva Otthon. (Orsz. Gyermekvédő Liga vezetése alatt), Széchenyi u.

Városi árvaház, Vörösmarty tér.

Városi szegényház

Felügyelő: *Mersits Károly.*

Monoszlón (Zala m.) született 1885-ben. Tényleges katonai szolgálatának letelte után a csendőrség kötelékébe lépett. Tápiószelén, Kiskunfélegyházán és Abonyban teljesített szolgálatot. 1913-ban kilépett a csendőrség kötelékéből és Ceglédváros szolgálatába lépett. 1930-ig a v. kórház gondnoka volt, 1931 óta a v. szegényház felügyelője. Mozgósításkor bevonult, 48 hónapon át orosz és olasz frontokon harcolt, mint őrmester szerelt le. Kitüntetései: kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., háborús eml. é., szolg. é.

Anya- és csecsemővédő-intézet (a Stefánia Szövetség vezetésével), Szegfű u.

M. Kir. Állami Leánynevelő Otthon, Fegyvertér.

180 növendék nyer elhelyezést. Hajlamaik és képességeik szerint a háztartásra vagy ipari pályára nyernek képesítést. A háztartási iskola két évfolyamú, egy továbbképzővel. Nyilvános jogu ip. tanonc szakiskolája és analfabéta tanfolyama van. Tanerők: egy képző int. tanerő, egy polg. isk. tanerő, három elemi isk. tanítónő, egy kertészeti tanárnő, egy iparművésznő és négy munkamesternő.

Igazgató: *Sugárné Siska Irén.*

Nyitra megyében, Verlócon született. A tanítónőképzőt Pozsonyban 1914-ben végezte. Pályáját Trencsén megyében kezdte. Pozsony megyében a Gazdakör, Hitelszövetkezet, népművelési szociális misszió megszervezésében tevékenykedett. 1920-tól az esztergomi fiúnevelő otthonban működött, 1924-től pedig Bpesten a gyermekvédelemnél. 1928 óta a helyi áll. leánynevelő otthon igazgatónője.

Városi színház (az Iparosok Kultúrházában).

Kossuth-múzeum, Hitelbank-palota.

IGAZSÁGÜGY

Kir Járásbíróság

Elnök: *Magyary Lajos* kir. járásbíró.

Született 1876-ban Nagybozsván, 1899-ben lépett áll. szolgálatba, 1910-ig a kecskeméti kir. törvényszéknél teljesített szolgálatot, 1910 óta helyben működött, 1926 óta mint a járásbíróság elnöke.

Járásbírák: *Dely Károly, dr. Mamusich László, dr. Ács Ferenc, dr. Szük Levente, dr. Császár Imre.*

Járásbírósági titkár: *dr. Szenes Rezső.* Joggyakornok: *dr. Galló Béla.*

Telekkönyvvezetők: *Nógrády Pál, Mester József, Adler István, Kovács Ferenc, Balázs Ödön.*

Irodafőtisztek: *Kiss László, Halmos Gusztáv, Garagos Ilona.*

Iroda segédtiszt: *Kürschner Rózsa.*

Kir. közjegyzők

Dr. Fésüs György, dr. Benkő Lajos.

Ügyvédek

Dr. Antal István, Bercsényi u. *Dr. Almási Sándor,* Jászberényi út. *Dr. Boross Lajos,* Jászberényi ú. *Dr. Dobos Sándor,* Gubody u. *B. Farkas Mihály,* Jászberényi út. *Dr. Fischer Ferenc,* Kossuth tér. *Dr. Fischer István,* Szőlő u. *Dr. Füle Benjámin,* Eötvös tér 2. *Dr. Fülöp László,* Selyem u. *Dr. Gébler Ferenc,* Pesti út. *Dr. Halász László,* Selyem u. *Dr. Halász Márton,* Pesti út. *Dr. Hitter Miklós,* Kazinczy u. *Dr. Horváth Zoltán,* Kazinczy u. *Dr. Hollós Pál. Dr. Hunyady Ferenc,* Pesti út. *Dr. Hübner Emil,* Pesti út. *Dr. Jász Jenő,* Selyem u. *Dr. Kiss Árpád,* Rákóczi út. *Dr. Lovas Zoltán,* Árpád u. *Dr. Nagy Lajos,* Kert u. *Dr. Piros Gyula,* Rákóczi u. *Dr. Piskothy István,* Kazinczy u. *Dr. Raffay Géza,* Kert u. *Dr. Reznák László,* Erdő u. *Dr. Sándor György,* Kossuth tér. *Dr. Sándor Gyula,* Kazinczy u. *Dr. Soltész Mihály,* Rákóczi u. *Dr. Somogyi Zoltán,* Selyem u. *Dr. Szüle Károly,* Selyem u. *Dr. Tálassy Aladár,* Gubody u. *Dr. Tóth Béla,* Népkör u. *Dr. Tóth Kálmán,* Battyány u. *Dr. Várady Miksa,* Pesti út. *Dr. Véli Zsigmond,* Kossuth tér.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Horthy Miklós nyilvános jellegű városi közkórház.

A kórház 1905-ben épült és katonai helyőrségi kórház volt. Háború alatt is katonai kórház volt, forradalom után a kórház katonai jellege megszünt. A népjóléti minisztérium 1929-ben 200.000 pengős adománya, a város 100 ezer pengős hozzájárulása tette lehetővé az új kórház felépítését és a régi kibővítését, a város által adományozott telken. Uj gazdasági épület, külön fertőző osztály épült, teljesen modern berendezéssel van felszerelve. 1930-ban nyilt meg, 70 férőhellyel. Az ápolást világi ápolónők látják el.

Osztályos főorvosok: belgyógyászati főorvos: *dr. Dobos Ferenc;* sebészeti főorvos: *dr. Erdély Gyula.* Alorvos: *dr. Paczolay Sándor.* Kórházgondnok: *Farkas Pál.*

B. Molnár Erzsébet szülőotthon, Bocskay út.

Orvosok

Dr. Berger Marcel. Felház u. 63. Bácsszenttamáson született 1882-ben, orvosi diplomát Bpesten nyert 1906-ban. Működését a bpesti Szt. László és István kórházakban kezdte, önálló gyakorló orvosi működést 1911-től folytat helyben. Szakorvosi képesítést öt évi kórházi gyakorlat alapján 1924-ben nyert. A városi képviselő testületnek, stb. tagja. A háborúban mint népfölkelő főorvos s zászlóalj orvos az orosz és olasz harctéren 32 hónapig, majd hadikórházban — mint osztályos orvos — teljesített szolgálatot. Kitüntetései: ezüst és bronz Sign. Laud. kardokkal, Károly cs. k. *Dr. Dobos Ferenc,* a Horthy Miklós kórh. főorvos, Bercsényi u. 4-6

Cegléden 1890-ben született, érettségit 1908-ban u. itt tett, egyetemet Bpesten végzett, 1913-ban avatták doktorrá. Orvosi gyakorlatot Bpesten és a háború alatt a trieszti és gráci helyőrségi kórházakban folytatott. Helyben 1918-tól saját rendelője és Röntgenlaboratóriuma van. Kórházi főorvossá 1930-ban nevezték ki. Ő végezte a kórház organizációját, gazdasági és orvostechnikai felszerelését és berendezését. Hadiszolgálataiért több érdemrenddel tüntették ki. Atyja a városi takarékpénztár főpénztárosa volt s a város közéletében tevékeny részt vett. Nagybátyja a város első polgármestere volt, kinek alapítványából létesült a „Kossuth"-gimnázium.

Dr. Horváth József, Kőrösi út 16.

Cegléden 1890-ben született, egyetemet Budapesten végzett. Tanulmányait a háború megszakította. 1923-ban tett doktorátust. Orvosi működését a bpesti klinikákon kezdte, önálló rendelője 1924-től van helyben. Az OTI kezelő orvosa, Orsz. Orvos Szöv., stb. tagja. A háborúban szerb, orosz és francia harctéren 24 hónapig küzdött, kétszer sebesült és mint t. hadnagy 1918-ban szerelt le.

Dr. Nyitray Géza Szilárd, Árpád tér 2.

Karcagon született 1895-ben, az orvosi diplomáját Budapesten nyerte, 1920-ban Működését Balassagyarmaton, a vármegyei közkorházánál mint orvos kezdte, majd budapesti kórházaknál működött, 1925-től helyben önálló gyakorló orvos. Sebészszakorvosi képesítést 1923-ban nyert. Az OTI körzeti kezelő orvosa, Orsz. Orvos Szöv., MOVE stb. tagja. A háborúban szerb, orosz, oláh és olasz harctereken küzdött, mint orvos hadnagy szerelt le 1918-ban. Régi nemesi család sarja, a nemességet családja 1650-ben III. Ferdinándtól nyerte, előnevei: bieluczki, petneházi, nyitrai.

Dr. Bérczi Sándor, Dallos Kálmánné dr. Thauhoffer Ágnes, VI., Ősz u., *dr. Egner Béla*, I., Pesti u., *dr. Eisnitz Zsigmond, dr. Erdélyi Gyula, dr. Farkas Pál, dr. Fülöp János, dr. Gombos Dénes*, III., Teleki u. 12, *dr. Gombos Lajos*, Rákóczi út, *dr. Hercz Mihály*, III., Rákóczi u. 16, *dr. Jojárt József, dr. Kiss Károly*, I., Szegfű u., *dr. Lábay Imre*, III., Jászberényi út, *dr. Losonczi József, dr. Lux Ervin*, I., Szegfű u., *dr. Molnár Gyula, dr. Pacolay Sándor, dr. Rado Lajos*, VIII., Kőrösi u., *dr. Ranschburg Dénes*, I., Pesti u., *dr. Révész Sándor, dr. Schweig Géza*, I., Felház u., *dr. Tóth János*.

Állatorvosok

Wahl Ignác m. kir. állatorvos, Felház u. 62.

Hevesen született 1865-ben, egyetemet Bécs és Budapesten végzett, oklevelét a budapesti állatorvosi főiskolán nyerte. 1888-ban, Működését mint magán állatorvos Aszódon kezdte 1888-ben, 1892-től körállatorvos volt, 1901-től helyben M. kir. Állatorvosnak nevezték ki s mint ilyen jelenleg is működik. Az Izraelita Hitközség előljárósági tagja stb. A háború alatt a nagymihályi járásban állategészségügyi szolgálatott teljesített. Neje az Izr. Nőegylet elnöknője.

Biró Lajos, Rostély u., *Horváth József* v. állatorvos, eü. tan., Pesti út, *Kiss Ernő*, Kinizsi u., *Leib Tibor* v. húsvizsg. állatorvos, *dr. Szakler József*, Sárkány u. 10.

Gyógyszerészek

„Remény" gyógyszertár. Tulajdonos: *dr. Zalai Károly* gyógyszerész.

Cegléden 1891-ben született, egyetemet Budapesten végzett, gyógyszerészi oklevelet 1913-ban nyert. Jelenlegi gyógyszertárát atyja halála után 1919-ben vette át s azóta vezeti. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület pestmegyei déli kerületének elnöke, az egyesület központjának választmányi tagja, városi képviselő testületi tag, Takarék Pénztár felügyelő bizottságának elnöke, Kaszinó választmányi tagja, Stefánia Szövetség pénztárnoka, stb. A háborúban a XXI. helyőrségi kórháznál, Temesvárott 18 hónapon át, majd az aradi járvány kórháznál és Szerbiában a megszállott területen katonai gyógyszertár vezetője volt. Kitüntetései: Arany érdem ker. vitézségi érem szalagján. Mint gyógyszerész hadnagy 1918-ban szerelt le.

Csete Ambrus, Batthyány u., *Kemény Gyula*, Árpád tér, *Mester József*, Teleki u. 14, *Prehoffer Jenő*, Kőrösi u.

Szülésznők

Balogh Jánosné, X., Nyilas u. 1. *ifj. Bencsik Jánosné*, III., Puskaporos u. 18, *id. Bencsik Jánosné*, I., Árpád u. 11, *Bencsik Andrásné*, II., Nyárfa u. 3, *Bezzegh Andrásné*, I., Szárcsa u. 6, *Bognár Andrásné*, VI., Bodrog u. 9, *Far-*

kas Józsefné, V., Bede u. 5, *Glasz Károlyné*, III., Jászberényi u. 46, *özv. Sjökösi Lajosné*, V., Népkör u. 23, *Kláris Vincéné*, VIII., Fazekas u. 11, *Mikus Istvánné*, IV., Szolnoki út 22, *Nagy Józsefné*, IX., Tükör u. 9, *Ozsgyán Gergelyné*, X., Felszegi u. 10, *Türei Jánosné*, VII., Nádasdy u. 8, *özv. Tóth Ferencné*, VI., Magyar u. 1, *Vörös Istvánné*, II., Temető u. 2. *özv. Wolfner Ferencné*, III., Kisfaludy u. 13, *özv. Zsíros Mihályné*, VIII., Mátyás kir. u. 3.

PÉNZÜGY

M. kir. Adóhivatal

Vezető: *Jakab János* pü. tanácsos.
Beosztottak: *Osztoics György* áll. ptári főtanácsos.

Ráckevén született 1874-ben. Állásában 34 éve működik, melyből 12 évet szülőfalujában töltött. Cegléden pedig 22 éve működik. Öccse, dr. Osztoics István pü. s. titkár, mint tartalékos főhadnagy román fronton hősi halált halt.

Füle István áll. pt. tanácsos.

Helyben 1885-ben született, felső keresk. érettségit Kolozsvárott 1905-ben tett. Pályája elején a ceglédi Takakarék Pénztár Egyesületnél könyvelő volt, 1907-ben állami szolgálatba lépett, a ceglédi m. kir. adóhivatalnál mint gyakornok működött, majd 1910-ben Antalfalvára (Torontál megyében) nevezték ki, adótisztnek ahonnan 1818-ban mint menekültet a ceglédi adóhivatalhoz helyezték át. Háborúban a szerb fronton az első ütközetben küzdött, majd az orosz hartéren harcolt; 1914-ben fogságba esett, ahonnan 1918-ban jött haza. Fogsága alatt a dán és svéd követségen mint főkönyvelő teljesített szolgálatot fogolytársai érdekében.

Alptári főtiszt: *Török Sándor.*
I. o. tisztek: *Faller Zoltán, Marton Géza, Cseh Sándor, Kovács Kálmán, Mezei István, Molnár Károly, Eszes József, Toldi Sándor.*
Szakdíjnokok: *Törökné Hörömpő Karolin.*

Helyben született, felső kereskedelmi iskolai érettségit Szegeden 1921-ben tett. Állami szolgálatba lépett 1922-ben a ceglédi m. kir. adóhivatalnál mint díjnok. Létszámcsökkentés folytán 1925-ben elbocsájtották, majd 1926-ban visszahelyezték, azóta ott működik. Fivére János az olasz harctéren küzdött, mint hadnagy szerelt le. Számos kitüntetés tulajdonosa.

Dr. Kalász István.

M. kir. pénzügyőrség

Vezetője: *Hudra Elemér* pü. biztos.
Szakaszparancsnok: *Orbán Endre* pü. szemlész.

Szamosújváron, 1900-ban született, középiskolát u. ott, jog- és államtudományi egyetemet Budapesten végzett. A pénzügyőrség szolgálatába 1922-ben lépett s előbb Abonyban, majd Esztergom, Ujpest, Pesterzsébeten teljesített szolgálatot, 1931-től helyben mint szakaszparancsnok, szemlész működik. A háború alatt 1918-tól teljesített katonai szolgálatot, a tisztiiskola letétele után a forradalomkor szerelt le.

KÖZBIZTONSÁG

Magy. kir. Államrendőrség Ceglédi Kapitánysága

Vezető: *dr. Hulin Béla* r. főtanácsos. Helyettes vezető: *dr. Balázs Károly* r. tanácsos.
Dr. Türey Osváth r. fogalmazó, *dr. Piller Béla* r. s. fogalmazó, *Gaál Dániel* r. felügyelő, az őrszem. par., *Erdős Béla* r. felügyelő.
Detektívtestület.
Csoportvezető: *Kiss János* dtv felügyelő.

Magosligeten született 1888-ban. Tanítói oklevele megszerzése után, mint tanító működött Szepesjakabfalván, majd katona évei leszolgálta után 1913-tól mint határrend detektív működött. 1920-tól, pedig felügyelő címmel, mint államrendőrségi detektív csoportvezető szolgált Budapesten. 1926 óta valóságos detektívfelügyelő. Háborúban a déli hadsereg hadbíróságánál teljesített szolgálatot. Kir. arany és ezüst érdemker. tulajdonosa, a vitézségi érem szalagján.

H. csoportvezető: *Benda Pál* detektív. Detektívek: *Pályi Sándor, Nagy István, Krecsányi Jenő.*
Segédhivatalvezető: *Soós László* r. hiv. tiszt, *Mészáros István* s. tiszt, *Szijj Júlia* s. tiszt, *Wiesner*

Ferenc s. tiszt, *Vermes János* kezelő, *Szilaj Miklós* díjnok.

Számvevő: *Timáry Lajos* v. számellenőr.

Bejelentőhiv. kezelője: *Urfy István* r. törzsőrmester.

Velencén (Fejér m.) született 1887-ben Budapesten a fodrászmesterséget tanulta, majd főuri családoknál, mint vadász és komornyik működött. 42 hónapot különböző harctereken töltött a 69. gy. ezredben, a Piávenál megsebesült. Több kitüntetés tulajdonosa. 1922-óta van a rendőrség szolgálatában, a bejelentő hivatal vezetője.

M. kir. csendőrjárás parancsnokság

M. kir. csendőrös (3).

KÖZLEKEDÉSÜGY

MÁV ceglédi állomása

Állomásfőnök: *Martinelli Gusztáv.*

Érden született 1886-ban. 1904-ben lép a MÁV szolgálatába. Ujdombóváron öt évig forg. tiszt, Adony-Pusztaszabolcson hat évig áll. főnök volt, majd az üzletvezetőségnél három évig működött. 1930 febr. óta Cegléd áll főnöke, főintézői rangban. Elnöke a MÁV Daloskörnek. Támogatója minden hazafias, kultúrális, jótékonysági mozgalomnak, a vezetése alatt egész vasutas társadalommal.

Főintéző: *Drumár Károly.*

Intézők: *Füleky József.*

Mint forg. díjnok kezdi pályáját, Vácon, Kürtön és Pilisen, mint forg. tiszt működött. 1922 óta Cegléden teljesít szolgálatot, mint MÁV intéző és vezénylő tiszt. 1914-ben vonult be s a 301. honv. gy. ezredbe vet részt a galíciai és kárpáti harcokban 1915-ig, mint szakaszparancsnok hadapródi ranggal.

Bán László, Válik János, Zemann Béla.

Főtiszt: *Kováts Gáspár.*

Bátán, 1894-ben született, középiskolát Baján és Kalocsán végzett, ahol éretségit 1912-ben tett. A budapesti és pécsi egyetemen két évig volt joghallgató. A MÁV szolgálatába 1914-ben lépett, vasúti tisztképző tanfolyamot 1917-ben végzett. Működését Horvátország Sid nevű városában mint forgalmi díjnok kezdte, majd Vukovce, Pécs, Budapest, voltak állomáshelyei, 1921-ben Ceglédre helyezték át, ahol jelenleg mint oktató főtiszt működik. A helyi „Lyra" MÁV fúvószenekarának másodkarnagya. Nemzeti Munkavédelem, stb. tagja. Kitanulta a villanyszerelést, Pécsett elvégezte a 3—3 hónapos dinamó és gázmotorkezelő tanfolyamot, majd helyben az órás ipart. Minden iparáról munkakönyve van. 1926-ban méhészeti tanfolyamot végzett. szabadidejében rádió újdonságoknak gyakorlati kipróbálásával foglalkozik. 1915-ben Rheimen tábornok — Szerbia akkori kormányzója — különvonatát a tűzvonalba vezette. Kitüntetése: Porosz Becsületrend, kardokkal, háborús emlékérem kardokkal.

Tisztek: *Tamás Géza.*

Felsővison, 1904-ben született, érettségit Nagykőrösön, 1922-ben tett. Működését előbb Cegléd városánál kezdte, 1923-ban a MÁV szolgálatába lépett s mint forgalmi díjnok a bercelcserői állomásra osztották be. A vasúti tisztképző tanfolyamot 1923—24-ben végezte, mely után a bercelcserői, majd az üllői forgalmi iroda vezetője lett, 1927-től helyben mint forgalmi tiszt működik. A helyi Hungária Egyetemi Hallgatók Egy., Nemzeti Munkavédelem, MÁV (Budapest) Dal- és Zeneegyesület tagja.

Simon József.

Főtávírászok: *Justin István.*

Csongrádon, 1881-ben született, IV középiskolát u. ott és Kecskeméten végzett. A MÁV szolgálatába 1901-ben lépett, távíróvizsgát Szegeden, forgalmi és kereskedelmi vizsgát Budapesten tett. Működését Zsolnán, mint gyakornok kezdte, 1905-ben Pischó községben forgalmi szolg. tevő volt, Zsolna, Kiskúnfélegyháza és Pozsony voltak állomáshelyei, 1911-től helyben, mint főtávírász teljesít szolgálatot. A háborúban Mihály öccse küzdött, a harctéren szerzett betegségben 1922-ben meghalt.

Winogródszky Olivér.

Távirász: *Justin István,* Bocskay u. 26.

Csongrádon, 1899-ben született, középiskolát u. ott végzett. A MÁV szolgálatába 1915-ben lépett s ugyanekkor távirász vizsgát tett. Működését Cegléden, mint gyakornok kezdte. 1922—23-ban Budapesten, a Rákos-rendező pályaudvaron teljesített szolgálatot, 1923-tól helyben működik. A „Lyra" MOVE és Ceglédi Sport Egyesületnek tagja. A Nemzeti Hadseregben 1920—1922-ig teljesített szolgálatot, mint tizedes szerelt le.

Állomáselőljárók: *Gál János,* Akácfa u. 3.

Hodmezővásárhelyen, 1881-ben született, hat gimnáziumot u. ott végzett. A MÁV szolgálatába 1901-ben lépett s vásárhelyhutás, Turkeve, Ujszász voltak állomáshelyei. Jelenleg Cegléden, mint állomáselőljáró működik. A háborúban 1914—1916-ig az északi harctéren küzdött.

Jakab Ferenc, Zrinyi u. 21.

Cegléden született 1894-ben, gimnáziumot helyben végzett. Működését ügyvédi irodában kezdte, majd Cegléd városánál előbb napi-

díjas, később mint h. adótiszt működött. A MÁV szolgálatába 1912-ben lépett s helyben nyert beosztást. Az összes szak és önállósító vizsga letétele után 1917-ben azonnal kirendelték az oláh belső hadszíntérre mint önálló szolgálattevőt. Állomáshelyei itt Brassó, Segesvár, Bereczk és Csikszereda voltak, 1917 végén visszarendelték Ceglédre. 1920-tól Alberti-Irsán önálló forgalmi szolgálatra osztották be, 1920-tól újra helyben működik. A család eredetileg Erdélyből származik, eredete az 1300-as évekre vezethető vissza, akik Erdély történetében, de különösen a kuruc—labanc-világban jelentős szerepet játszottak. A család későbbi sarja az 1700-as években telepedett le Cegléden s tekintélyes földbirtokosok voltak.

Kemény Sándor, Nagykátai u. 23.

1886-ban szül. Cegléden. Iskoláit is Cegléden végezte, majd 1901—06-ig közig. pályán működött, 1908-ban a MÁV szolgálatába lépett Nagyszombatban. Szolgált Trencsénben, Tótmegyeren, Pozsonyban, pénztáros, majd áll. előljáró volt Dunaszerdahelyen. Végül szülővárosába osztották be szolgálatra.

Oberting József, Gyep u. 8.

Szenthuber-Torontálon 1884-ben született, négy polgárit végzett. A MÁV szolgálatába 1903-ban lépett s Temesváron, Lugoson működött, jelenleg helyben teljesít szolgálatot. A háborúban 1914—1918-ig az északi harctéren küzdött. Kitüntetései: Koronás ezüst érd. ker., bronz v. é. kétszer, német Vilmos ez. érd. érem, vasker. a hadi ékítménnyel, jubileumi emlékérem 1908 és 1912. Öccse hősi halált halt.

Biró Elek, Kemény Sándor, Nagy István.

Állomásfelvigyázók: *Zsengellér István.*

Cegléden szül. 1899-ben. 1915-ben lép a MÁV szolgálatába Cegléden, mint áll. felv. jelölt, ez idő szerint Cegléden teljesít szolgálatot, mint térfelvigyázó. Családjából: Zsengellér Lajos harctéren szerzett betegségében halt meg 1917-ben, Zsengellér Dániel szintén résztvett a háborúban, megsebesült.

Kótek Ede, Mitas István.

Iroda segédtisztek: *Bakos Kálmán.*

1879-ben született Békésszentandráson. Középiskolái elvégzése után 1897-ben lépett a MÁV szolgálatába. Állomáshelyei voltak: Kőbánya alsó p. u., Kiskunmajsa, Nagysurány, Nagytapolcsány, Pestszentlőrinci nyaraló, Borsosberény Kerekegyháza. Jelenleg Cegléden működik mint iroda s tiszt. Tényleges katonaévét a korneuburgi vas. és táv. ezredben szolgálta le.

Oldal Lajos, Virág u. 12.

Cegléden 1894-ben született, a gimnázium négy osztályának elvégzése után a MÁV szolgálatába lépett s előbb mint rajzoló, majd műszaki díjnok, 1918-tól mint irodakezelő a helyi osztálymérnökségnél működött. A ceglédi állomáshoz 1926-ban helyezték át, azóta itt működik. Az Országos Képzőművészti Főiskola kecskeméti művésztelepén három évig Révész Imre festőművész irányítása mellett tanult, beutazta Ausztria, Németország, Svájc, Olaszország, Hollandia, Horvátország és Szerbia nagyrészét. A háború alatt a „Ceglédi Ujság"-nak, háború után a „Ceglédi Élet"-nek volt munkatársa. Magánúton elvégezte az V—VI. gimnáziumot, jelenleg a VII. osztályt tanulja. A háborúban két bátyja küzdött.

Végh István, VI., Székely u. 20.

Cegléden született 1882-ben. A MÁV szolgálatába 1909-ben lépett s mint vonatkísérő helyben nyert beosztást. 1913-ban s. tisztnek nevezték ki, mely minőségben jelenleg is működik. A helyi „Kossuth Körnek", „Rudolf trónörökös" és vonatkísérők Nyugdíj Egyesületének s számos vasutas és társadalmi egyesületnek tagja. János bátya az orosz harctéren hősi halált halt.

Vajas Aladár.

Főraktárnokok: *Köcsky Gyula,* Felszegi u. 26.

Nemesviden, 1881-ben született négy polgárit végzett. A MÁV szolgálatába 1913-ban lépett s azóta állandóan — előbb Békéscsabán, majd Szolnokon — jelenleg helyben, mint főraktárnok működik. A háborúban 1914—1915-ig küzdött.

Szepessy Imre.

1886-ban született Csongrádon. Iskoláit szülővárosában és Szegeden végezte. 1909-ben lépett a MÁV szolgálatába. 1918-ig Pozsonyban teljesített szolgálatot, mint áll. felvigyázó. Cseh megszállás miatt állomás helyét elhagyni kénytelen, Ceglédre nyert beosztást, majd fővárosi pályaudvarokon teljesített szolgálatot, mig 1928 óta ujra Cegléden működik, mint főraktárnok.

Cseri István, Póta Lajos.

Raktárnokok: *Katona Béla.*

Szegeden, 1895-ben született, négy polgárit u. ott végzett. A MÁV szolgálatába 1915-ben lépett s azóta megszakítás nélkül — jelenleg mint raktárnok — teljesít szolgálatot.

Szabó Gyula.

Pénztárkezelőnők: *Bátori Margit, Katona Ilona, Márkus Erzsébet, Nagy Gyuláné.*

Főkalauzok: *Engler József.*

Született 1888-ban Ceglédbercelen. 1908-ban lépett a MÁV szolgálatába Cegléden. 1914-ben kalauznak 1925-ben pedig főkalauznak nevezték ki. 1919-ig felvidéken teljesített szolgálatot, ahonnan a csehek az eskütétel megtagadása miatt elűzték. Elnöke a Honsz. helyi csoportjának, helyi képvi-

selője a Vonatkísérők Orsz. Otthonának, a Kath. Kör helyi csoportjának választmányi tagja stb.

Holéczy Károly.

Cegléden született 1884-ben. Polgári iskolát u. ott végzett, sütőipart is itt tanulta. 1902-ben szabadult fel. A MÁV szolgálatába 1906-ban lépett. Mint vonatfékező, Nagybecskereken, majd Slavoniában teljesített szolgálatot, szerb megszálláskor 1919-ben Ceglédre került és 1926-ban főkalaznak nevezték ki, mely állásban ma is működik. Vasutas Dalkör, Kossuth Kör stb. tagja. Nagyanyja rokonságban volt Jókai Mórral. Háború alatt a szerb hadszintéren teljesített vasúti és katonai szolgálatot. Testvére a szerb fogságban meghalt.

Katona Lajos.

1888-ban Cegléden született, négy középiskolát is Cegléden végzett. 1906-ban lépett áll. szolgálatba, jelenleg főkalauz rangban teljesített szolgálatott. Több egyesület tagja. Háború alatt a déli hadszintérre a hadianyag szállításhoz volt vezényelve. Sogora: Ócsai Mihály háborúban szerzett betegségben halt meg.

Krupecz Ferenc.

Kéménden (Esztergom m.) 1886-ban született, hat elemit és négy középiskolát u. ott végzett. Iskolái végeztével a MÁV szolgálatába lépett, 1906-tól állandó állomás helye Cegléd, ahol jelenleg mint főkalauz teljesít szolgálatot.

Petrényi István.

Cegléden született 1884-ben. 1909-ben lépett a MÁV szolgálatába Cegléden, később Ujzsolnán teljesített szolgálatot, 1918 óta pedig ismét Cegléd az állomáshelye. 1914—18-ig a hadiforgalomnál teljesített szolgálatot Uj-Zsolnán. József testvére sebesült, majd orosz fogságba esett, ahonnan szökés útján tért haza. Családjában két hősi halott van.

Szalkay István.

Cegléden született 1888-ban, három gimnáziumott u. itt végzett. A MÁV szolgálatába 1907-ben lépett, mint vonatkísérő előbb Ujpaulán, mafid Párkánynánán, Léván, Bpesten, 1922-től Cegléden teljesít szolgálatot, 1924-től mint főkalauz. A Vonatkísérők Egyesületének, Vasúti Dalkörnek, „Kansz"-nak tagja. Háború alatt az orosz hadszíntéren teljesített vasúti szolgálatot.

Cs. Tóth János.

Helyben született 1893-ban, négy polgárit Abonyban végzett. A MÁV szolgálatába 1912-ben lépett s mint vonatkísérő Cegléden teljesített szolgálatot, 1916-ban kalauznak, 1928-ban főkalauznak nevezték ki. „Rudolf" jótékony egyesület, „Kansz" és még számos vasúti egyesület tagja. Háború alatt Ujvidéken teljesített vasúti szolgálatot a hadiforgalomnál.

Kalauzok: *Baunoch Márton.*

1891-ben szül. Iskoláit Cegléden végezte. Már 1908-ban a MÁV szolgálatába lépett a ceglédi állomáson. 1921-ben nevezik ki kalauznak s ily minőségben teljesít szolgálatot jelenleg is Cegléden. 1916-ban vonult be a 32. gye.-hez, majd a vasutasezredhez helyezték át s ennek kötelékében forradalomig teljesített frontszolgálatot.

Bencik Imre.

Vasváron született 1888-ban. A MÁV szolgálatába 1912-ben lépett Cegléden, 1928-ban nevezték ki kalauznak, mely minőségben ma is működik. Háborúban a szerb és orosz hadszíntéren teljesített szolgálatot, 1918-ban mint tizedes szerelt le. A Nemzeti Hadseregben is szolgált két hónapot.

Bodó Sándor.

Turkevén született 1888-ban, a cipészipart Szarvason tanulta. 1906-ban szabadult fel. Mint segéd több városban dolgozott. Majd a katonai szolgálat után 1912-ben a MÁV szolgálatába lépett s működését Cegléden kezdte, 1922-ben kalauznak nevezték ki. Háború alatt a szerb harctéren küzdött, kétszer sebesült, majd az orosz harctérre került, itt egyszer sebesült, s mint vasutast 1915-ben felmentették. Szolg. é. Károly cs. ker.„ seb. é. tulajdonosa.

Csendes Lajos.

Cegléden született 1879-ben, négy középiskolát is itt végzett. A MÁV szolgálatába 1909-ben lépett, ahol a vonatvezetői, kezelői és altiszti szakvizsgák letétele után jelenleg — mint kalauz — működik.

Szalisznyó János.

Cegléden született 1894-ben. MÁV szolgálatába lép 1911-ben Cegléden, azóta itt teljesít szolgálatot, mint üzemi s. tisz. Háború alatt déli hadszíntéren, nem egyszer a harctér közvetlen körzetében teljesített szolgálatot.

Kocsimesterek: *Pádár János.*

Karcagon 1903-ban született, négy polgárit végzett. 1922-ben lépett a MÁV szolgálatába. Cegléd, Moson, Magyaróvár és ismét Cegléd voltak állomáshelyei, ahol ma is szolgálatot teljesít. A Nemzeti Munkavédelem tagja.

Szűcs István.

Szolnokon született 1890-ben négy középiskolát ugyanott végzett. A MÁV szolgálatába 1908-ban lépett s Cegléden — mint napidíjas — nyert beosztást. Fokozatosan vonatkísérőnek, majd 1915-ben kocsmesternek léptették elő, mely minőségben jelenleg is működik. A Kansz, Vonatkísérők Orsz. Egyesületének tagja. A háború alatt szerb hadtápterületen teljesített szolgálatot.

Kocsirendező: *Bobis Sándor.*

Cegléden született 1895-ben. Iskoláit is helyben végezte. 1921-ben lépett a MÁV szolgálatába, azóta Cegléden teljesít szol-

gálatot, mint kocsirendező. Háború alatt a 29. gye.-ben szolgált, a déli hadszíntér több ütközetében vett részt. Tizennyolc hónapig maláriában szenvedett.

M. kir posta

I. sz. póstahivatal.

Hiv. főnök: *Balogh István* póstafőfelügyelő.

H. főnök: *Apagyi József* póstafelügyelő.

Bpesten 1880-ban született, középiskolát u. ott végzett. A M. kir. Pósta szolgálatába 1920-ban lépett, mint gyakornok Salgótarjánban működött s a póstavizsgát 1902-ben Budapesten tette le. Előbb Bpesten a 72-es póstahivatalnál, 1907-től helyben működik, 1910-ben főtisztnek, 1918-ban felügyelőnek léptették elő, jelenleg a helyi póstahiv. h. vezetője, A Ceglédi Méhészeti Egyesület ügyvezető igazgatója és több társadalmi s kulturális egyesület tagja.

Pt. főtiszt: *Gyömrei István*. Pt. tisztek: *Puskás József, Füle László*. Pt. ellenőr: *Erős Jenő*. Pt. segédellenőr:ök: *Varga István, Micsinai József, Várkonyi János, Kanyiszer Gyula, Kiss Drágány Aranka*. Pt. segédtisztek: *Palásti János, Dudás Sándor, Fekete János, Papp Karácson János*. Kezelőnő: *Linninger Gizella*. Műszaki s. ellenőr: *Reimann Béla*.

II. sz. póstahivatal. Póstamester: *Kováts Ferenc*.

Kézdivásárhelyen 1884-ben született, középiskolát Székelyudvarhelyen és Brassóban végzett, érettségit 1902-ben tett. A M. kir. Pósta szolgálatába Kézdivásárhelyen 1902-ben lépett s mint póstamester Kohóvölgy községben működött. 1915-ben a Tövis pályaudvari póstához helyezték át. A megszálláskor menekült s előbb Gyöngyösre, majd 1921-ben helybe helyezték át. Jelenleg a helyi pályaudvari pósta vezetője. Szolgálataiért a legfelsőbb királyi elismerés és arany érdekkereszttel tüntették ki, 1918-ban a Kereskedelemügyi minisztériumtól elismerő oklevelet nyert. Az Uri Kaszinó, Székely Egyesület, M. kr. Póstamesteri Egyesület tagja.

SAJTÓ

Ceglédi Közlöny.

Szerkesztő: *Kolofont József* főjegyző.

Kiadótulajdonos: *Turi és Benedek cég*.

Ceglédi Kisgazda.

Főszerkesztők: *dr. Dobos Sándor*. Felelős szerk.: *dr. Antal István*.

Kiadótulajdonos: *Ceglédi Gazdasági Egyesület*.

Ceglédi Hírmondó.

Felelős szerkesztő: *Simon János*.

Kiadótulajdonos: *Simon és Garab cég*.

Cegléd és környéke.

Szerkesztő: *dr. Halász Kálmán*.

Kiadótulajdonos: *Kath. Kör*.

Ceglédi Keresztény Ujság.

Szerkesztő és kiadótulajdonos: *Sárik Gyula*.

Ceglédi Napló.

Szerkesztő és kiadótulajdonos: *Sárik Géza*.

EGYESÜLETEK

Ceglédi Kaszinó Egyesület.

1830 körül alakult, 1842-ben már jóváhagyott alapszabályai voltak, így Cegléd legrégibb egyesülete. Jelenben 230 tagja van, kizárólag a város intellektueljei. Az uri társas élet központja.

Elnök: *dr. Sárkány Gyula* polgármester.

Kossuth Kör.

1890-ben alakult Kossuth szellemének ébrentartására. Alapítói: *B. Molnár Sámuel, Farkas Sándor, Dobos János*. Jelenlegi 350 tagja van, a polgári középosztály tallákozóhelye. A kör kultuárlis előadások rendezésével a közművelődés haladását szolgálja. Lord Rothermere fogadta el a kör díszelnökségét.

Polgári Kaszinó.

Thurzó Adorján, Némedi György, Dobos János és dr. Molnár Albert kezdeményezésére 1893-ban alakult. Jelenleg 140 taggal a városi vigadóban levő klubhelyiségében mint közművelődési és társadalmi egyesület — működik és hetenként kaszinó estéket tart. A háború alatt tönkrement könyvtárát most pótolja.

Ügyv. elnök: *Némedi Ernő*, közig. iktató.

Cegléden 1882-ben született, középiskolát helyben végzett. Előbb kir. közjegyzőnél volt tisztviselő, 1913-ban a város szolgálatába lépett, hol h levéltárnok volt, 1917-ben iktatónak választották meg. A Polgári Kasinó elnöke, Urikaszinó tagja.

Ceglédi Gazdasági Egyesület.

1914-ben alakult. Alapító takjai és első tisztikara: *dr. Gombos Lajos, néhai Antal Antal, Lakos József, Váróczy Mihály, Molnár Géza, Hitter Gyula, Pálinkás György, Kiss István stb.* Célja: A mező-, szőlő-, gyümölcsgazdálkodás fejlesztése, gazdasági szakismeretek terjesztése a gazdatársadalom részére, gazd. eszközök jutányos beszerzése. Állandó kontaktust tart fenn a Mezőgazd. Kamarával s más vonatkozásban álló hivatalos intézményekkel. A továbbképzés céljait szakkönyvtárral és előadások rendezésével szolgálja Taglétszáma: 800.

Elnök:: *dr. Dobos Sándor;* ig.: *Füle Lajos;* alig.: *Farkas Ferenc;* titkár: *Molnár Géza;* jegyző: *Hitter Gyula.*

Az egyesület alapítása a *„Ceglédi Gazdák Áruforg. Szöv.“*, amelyet szintén a gazdák érdekeinek védelmében létesítettek. Az egyesület „Ceglédi kisgazda“ címen igen elterjedt lapot ad ki.

Elnök: *dr. Dobos Sándor.*

Ceglédi Kereskedelmi Egyesület, mint az OMKE ceglédi kerülete.

1897-ben alakult *néh. Erdős Henrik* kezdeményezésére. 180 tagja van. Saját 2000 kötetes könyvtárral rendelkezik. Az egyesületben kulturális bizottság működik. A volt Iparbank Rákóczi-uti helységében teljes emeletet foglal el. Bérlője vendéglőt és éttermet tart fenn.

Elnöke: *Pál Imre;* alelnökei: *dr. Jász Jenő* ügyvéd és *Hirsch Lajos* kereskedő.

Elnök: *Pál Imre,* a Polacsek A. cég beltagja.

Helyben született 1898-ban. Kereskedelmi érettségit tett Kecskeméten. A Keleti Akadémát és a Műegyetem közgazdasági fakultását végezte. 1921 óta a cég beltagja. A Ceglédi Kereskedelmi Egyesület elnöke, a Keresk. és Iparkamara rendes tagja, a vármegyei törvh. biz. tagja, az áll. adófelszólamlási biz. tagja, az OMKE. központi igazgatósági tagja, a Takarékpénzt. Egy. igazg tagja, városi képviselő, hitközségi képv. testületi és iskolaszéki tag. 1916-ban bevonult, az orosz harctéren küzdött. 1918-ban mint hadapród szerelt le. Cégtársa Pál Sándor.

Nép és Gazdakör.

Az akkori gazdatársadalom alapította 1866-ban s azóta saját épületében — melyet a tagok adományából 1866-ban építettek — működik. Jelenlegi tagjainak száma 350—400. A kör célja tagja nak kulturális társadalmi és gazdasági téren való nevelése s irányítása. Külön olvasó termében, napi, heti, szak és társadalmi lapok, folyóiratok állanak tagjai rendelkezésére. könyvtára 1500—1800 darb. irodalmi, tudományos és szakkönyveket tartalmaz Minden évben 4—5 kulturestélyt rendez. ismertetterjesztő és egyéb előadásokat tart.

Elnöke: *Dobos László,* v. gazd. tanácsnok.

Katholikus Kör.

Elnök: *Élesdy István.*

Egyenlőség Olvasókör.

Alakult 1873-ban. *Darázsi Dániel, Mikulás János, Varóci László* és *Bori Mihály* szervezték. Célja a kulturális élet előmozdítása. 180 tagja van. Könyvtára 5—600 kötet könyvet számlál. Néhány világlapot és folyóiratot járat. Saját épülete és kaszinója van. Minden hazafias és társadalmi mozgalomban résztvesz. A kommün alatt teljesen tönkretették, könyvtárát elcsúfították. A jelenlegi elnök agilis vezetése mellett nagy igyekezettel pótolják a hiánykat

Elnök: *dr. Bogdán Gyula.*

Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége.

Elnök: *Haerter Ádámné.*

Ref. Nőegylet.

Alakult 1921-ben *Zsengellér Gyuláné* jelenlegi elnöknő kezdeményezésére 320 taggal. Jelenleg több mint 600 tagja van. Hitmélyítő és egyháztársadalmi munkaörén kívül résztvesz a város kulturális és hazafias mozgalmaiban.

Elnök: *Zsengellér Gyuláné sz. Asztalos Teréz,* ny, igazgatónő.

Cegléden született, elemi és polgári iskolát u. itt, tanítónőképzőt Nagyváradon végzett. A helyi ref. iskolánál 40 éven át működött s 1928-ban vonult nyugalomba. A Dunamelléki Ref. Egyházkerület igazgatónői címmel tüntette ki. A Ceglédi Ref. Nőegylet elnöke kecskeméti Ref Tanítóegyesületnek egyedüli női választmányi tagja, az Orsz. Ker. Tanító Egyesületek, Külmissziónak, az iskolánál kívüli népoktatás helyi bizottságának, a Revíziós Liga helyi bizottságának Ovóda felügyelő bizottságának, Tulipán Szövetség, Helyi Vöröskereszt, Stefánia Szövetség választmányi tagja. Mint az anyák iskolájának rendelője, többször tart előadást, a Tevél nőcsoportjának megalapítója s jelenlegi és a Magyar Nemzeti Szövetség elnöke s még számon kulturális társadalmi és jótékonysági egyesület vezetőségi tagja.

Izr. Nőegylet. Elnök: *Wahl Ignácné*

Magyar Nemzeti Szövetség helyi csoportja. Elnök: *Haerter Ádám.*

Katholikus Legényegylet. Elnök: *Piros Kálmán.*

Iparos Ifjúság Önképző Köre Elnök: *dr Hitter Miklós.*

Széchenyi Kör. Elnök: *dr. Hunyady Ferenc.*

Ujvári Olvasó Egylet. Elnök: *Réthy Gyula.*

Árpád Olvasó Egylet, Alszegi-út.

Bivay Mihály kezdeményezésére alakult 1885-ben. Célja tagjainak kulturális nevelése. Könyvtárában kb. 200 kötet könyv van, valamint napilapokat járatnak. Az egyesület kulturál s és népművelődési előadást, az ifjuság csoport pedig színi előadásokat tart Saját házát 1911-ben építtette, melyben olvasóterem, ügazgató szoba, szoba konyhás lakás és ítalmérés-helyiség van. Saját házát 1911-ben építette tagjainak száma 140, kik főleg törpe birtokosok. A kör fejlődése — az épület megépítése *dr. Dobos Sándor*, — ki 20 éven át elnöke — és *Varga János*, — ki évtizedeken át alelnöke volt — érdeme.

Elnök: *dr. Füle Benjámin* ügyvéd.

Cegléden született 1893-ban, egyetemet Szegeden végzett, ahol 1925-ben avatták doktorrá. Ügyvédi irodáját helyben nyitotta meg 1927-ben. Az „Árpád Olvasó Egylet" elnöke, Revizios Liga vezetőségi tagja, a Nemzeti munkavédelem és számos társadalmi egyesület tagja. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1915-ben fogságba esett. 1920-ban jött haza s mint hadapród szerelt le.

Jézus Szíve Társulat. Elnök: *Alexi Rezső.*

Urak Kongregációja. Elnök: *dr. Taraba József.*

Ceglédi Ipartestületi Dalkör. Elnök: *Benda P. Antal.* Karnagy: *Kiszely János.*

Ceglédi vasutas dalkör.

1922-ben alapította *Kováts Gáspár* Máv főtszt, a kör első, jelenlegi díszkarnagya. A Kör az országos Dalosszövetség tagja. 1927-ben szentelték fel zászlóját. Szolnokon 1928-ban az orsz. vasutas dalosversenyen, a szép dal csoportban, Kecskeméten a könnyű mű dalcsoportban, a debreceni orsz. dalos versenyen a kezdő csoportban, 1930-ban Vecsésen a népdalcsoportban aratott sikereket, díjakat nyerve. 1930. nov. 16-án a rádióban magyar népdalokkal szerepelt

Elnök: *Martinelli Gusztáv* áll. főnök. Alelnök: *Füleky József* intéző. Karnagy: *Darab Lajos* ref. kántor.

Cecilia Énekkar és Zene Egyesület. Elnök: *dr. Hunyady Ferenc.* Karnagy: *Pavetics Manó.*

Lyra Zeneegylet.

MOVE Sport Egyesület. Elnök: *dr. Hunyady Ferenc.*

Ceglédi Italmérők és Kávések Ipartársulata. Elnök: *Nagy Sándor.*

PÉNZINTÉZETEK,

Ceglédi Városi Takarékpénztár.

1920-ban alapította a város. A banküzlet minden ágával foglalkozik, de különösen jelzálogi váltókölcsönök folyósításával. Hazai Ált. Bizt. Társ. főügynöke, egyben a Máv. menetjegyirodája és utazási propaganda iroda. . .

Ceglédi Takarék Pénztár Egyesület R. T.

Vezérigazgatója: *Sándor Rezső.*

1869-ben alakult mint rt. Saját emeletes épülete kb. 40 éve épült. Alaptőkéje: négyszázötvenzer pengő. Tartalékok: 450.000 P. Váltótárca: 4 632000 P. Betétállomány 2.133.000 P.

Betétek jelzálog és váltókölcsönök folyósítását eszközli. A P. K. és a T. E B. E. tagja. Nyugdíjintézeti alapja 134.000 P. 1919-ben ünnepelte 50 éves fennállását.

Nemzeti Bank Ceglédi Fiókja.

Működését 1929-ben kezdte meg. Területe Cegléd, Nagykőrös, az abonyi-, monori-, és gyömrői járások. Működése a szokásos.

Főnök: *vízaknai Adler-Stoffa János.*

Ung megyében született 1873-ban. Jogakadémiát végzett. Kecskeméten jogi és áll. tudományi vizsgát tett. 1899-ben az osztrák-magyar bankhoz került Bécsben. Működött a mármarosszigeti Népbanknál, majd ismét Bécsben, Bpesten és Kecskeméten. Az Osztrák-Magyar Banknál 19 évig mint főnökhelyettes működött. 1925-ben kinevezték a Ceglédi Nemzeti Bank fiókjába főnöknek, főfelügyelői ranggal. Városi képv. test. tag, Uri kaszinó vál. tagja, a Ceglédi Iparos-Dalárda díszelnöke, a Kath. Kör alapító tagja, a Neptun Egyes. tagja.

Magyar Általános Takarékpénztár R. T. Ceglédi Fiókja.

A volt Ceglédi Közgazdasági Takarékpénztárból beolvasztás útján alakult 1927-ben. A banküzlet és takarék ptári üzlet min-

den ágával foglalkozik A Triesti Ált. Bizt. Társulat főügynöksége helybeli fiókjánál bérli helységét.

Főnök: *Ádám Ferenc.*

Martonoson született 1887-ben. Nagybecskereken felső keresk. isk. érettségit tett. Torontál megyében takarépénztárnál egy és fél évig, a Ceglédi Ipar és Kereskedelmi Banknál 11 évig, a Magy. Leszámitoló és Pénzváltó Banknál 1 évig működött. Négy évig ült a Winer Commerziál Bank budapesti fióktelepén. 1927 óta a M. Ált. Takarékpénztár helyi fiókjának vezetője, mint központi cégvezető.

Ceglédi Hitel- és Pinceszövetkezet mint az OKH tagja.

Igazgató: *dr. Nagy Rezső.*

A Ceglédi Ipartestület kebelében alakult 1899-ben, mint kizárólagos ipari hitelszövetkezet. A megalakítás körül *ifj. Balogh Mihály, Csurgó Sándor, Némedi György* és *Ocsay Mihály* munkálkodtak. 1900-ban átalakult Ceglédi Hitelszövetkezetté, hogy a tagságot mindenki számára lehetővé tegyék. 1920-ban *dr. Nagy Rezső* főgimnáziumi tanár vezetésével ujjászervezték; a tagok száma megtizszereződött s a forgalom eredményesen fellendült. — 1922-ben beolvasztotta magába a Ceglédi Kölcsönös Önsegélyző Szövetkezetet, mely 1910-ben létesült, s így az addig konkuráló szövetkezettel összefogva még jelentősebb működést fejtett ki. 1925-ben magába olvasztotta a Ceglédi Bortermelők Első Pinceszövetkezetét és azóta a fenti cím alatt működik. Hatalmas pincészete cca 10.00 hl. bor tárolására alkalmas. A pincészet 1930-ban kimondottan termelői borberaktározó és borértékesítő pinceszövetkezetté alakult át. Betétek kezelése, kölcsönök folyosítása, kizárólag tagok részére történik. Váltótárcája: 720.000 P.

Egyesült Ceglédi Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Vezérigazgatója: *Weil Lajos.*

A Ceglédi Népbank és a Ceglédi Ipar és Kereskedelmi Bank egyesüléséből alakult 1894-ben. Saját emeletes épülete 1893-ban épült. Alaptőkéje: 600.000 pengő. Tartalékok: 541.000 pengő. Betétállomány 1.793 000 P. Váltótárca: 4.845.000 P. Jelzálogkölcsön adósok folyószámlája: 340.000 P. Kölcsönzés 931.000 P. A PK. és a TEBE. tagja. Négy fiókja van: Abony, Albertirsa, Lajosmizse, és Vecsés községben. A Ceglédi állomáson közraktárt tart fenn. A közraktárnak 800 vagon gabona befogadási képességgel. Az Abonyi Első Sártéglagyár Rt. tulajdonosa. Helyben vízműve van, melyet a tüzoltóság is igénybe vesz s ezért tűzrendészeti szempontból is jelentős.

NAGYOBB IPARI ÉS KERESKEDELMI VÁLLALATOK, SZÖVETKEZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK

Unghváry László Faiskola, Szőlő- és Borgazdasági Rt.

Alapította: *néhai Unghváry László.*

Született 1855-ben. A kertészeti és vincellér iskolák elvégzése után Cegléd város kertésze lett. A 80-as évek elején kezdett először önálló vállalkozásba, egy 5 holdas telepet bérelt, amelyen faiskolát létesített, az elsőt Magyarországon. A 80-as évek végén a r. kath. egyháztól bérel 100 hold homokterületet, melyet gyümölcsfatermelés céljaira az akkori közvélemény teljesen használhatatlannak tartott. De ő nem csüggedt el az első nehézségek után sem. És egyszer csak kezdik megérteni és belátni példáján a gyümölcstermesztés fontosságát és jövedelmezőségét. Ő pedig egyre tovább terjeszkedik. Gyónon és Csemőben 6—700 hold földet vásárol és ezeken a kopár területeken fejleszti tovább a föld kulturáját. Munkája és példája megváltoztatja Cegléd határának térképét. Nagy és sokoldalú vállalkozásba kezd, vállalatai amerikai tempóban nőnek. 1910. körül egész utcasorokat vásárol meg és megépíti 5.000.000 liter befogadóképességű modern pincészetét. Háború alatt szétágazó üzletét és vállalkozásait az „Unghváry László faiskola, szőlő és borgadasági rt."-ban egyesítette. A forradalmak útját állták további terveinek, kommun alatt egészségileg tönkrement üzemeiből kitették. Egyik fiát elvesztette a háborúban, a másikat a hóhér Szamuelli vonatára hurcolták. 1919. augusztusában halt meg, magával vitte sirjába jövő nagy terveit és geniális elgondolásait.

Az általa alapított vállalatok tovább fejlődnek és kereskedelmi berendezkedések, üzletkörük és félszázados működésük hazánk közgazdasági tényezővé emelik a részvénytársaságot, amely európai viszonylatban is igen előkelő helyet foglal el.

A Cégnek 4 osztálya van, ú. m. 1. Faiskola. 2. Kertépítészet. 3. Gyümölcstermesztés és értékesítés. 4. Bortermelés és borkereskedelem.

1. A faiskola, gyümölcsfák, díszfák, útmenti sorfák, díszcserjék, rózsák, évelő növények, fenyők, örökzöldek, vadcsemeték, szőlővesszők előállításával és nevelés munkájával az ország három különböző részén fejvő telepen ú. m. Cegléden, Alsóhernádon és Herényben végzi.

A ceglédi telep a várostól 4 kilométerre fekszik, 1000 hold kiterjedésű, melyből a faiskola 300 holdat foglal el. A cég gyönyörű fenyő és örökzöld telepe az ország nyugati részén, közel Ausztria határához, Szombathely város mellett terül el.

A cég faiskolai produktumainak nagy részét exportálja és nem csak a szomszédos u. n. utódállamokat, hanem Németországot,

Hollandiát, Törökországot és Lengyelországot is vevői közé sorolja. Évenként 4—500.000 csemetét hoz piacra. 1500 holdas alsóhernádi telepén állami ellenőrzés alatt 70 holdas törzsgyümölcsöst és kisérleti telepet tart fenn, amely a legmegfelelőbb fajták kiválasztására van hivatvaó

2. A cég Budapesten kertészépítészi irodát tart fenn.

3. Alsóhernádi telepén 200 holdas területen a legfinomabb asztali gyümölcsöket termeli, amelyeket amerikai (oregoni) csomagolásban hoz piacra

4. Szőlőkulturával ceglédi, alsóhernádi és cseméi telepén foglalkozik s közel 400 hold kiterjedésü homoki szőlőgazdaságának mintaszerü kezelése országosan ismert és külföldi államokban is híres. Cegléd városában 4 utcával körülhatárolt terület alatt 50.000 hl. befogadóképességü pincészete dolgozik. Az ország legnagyobb detailforgalmát bonyolítja le s az 50—100—200 literes bonküldemények egész tömegét adja naponként vasútra. Emellett en gross foglalkozik export üzletekkel s főleg Ausztria és Csehszlovákia felé nagyobb szállításokat eszközöl.

Telepein 24 tisztviselőt, a munkások százait foglalkoztatja. Évenként munkabérek címén négyszáz-ötszázezer pengőt fizet ki.

Ceglédi Hengermalom R. T.

Az Egyesült Malomipar Rt. Ceglédi malom telepe 1910 óta áll fenn 38.000 négyzetméter területen fekszik. Kereskedelmi és csereőrlést végez. Működése a központ irányitása mellett történik. A liszteladást és gabonavásárlást önállóan eszközli. Saját áramfejlesztő teleppel rendelkezik.

Cégvezető: *Lieblich Lajos.*

Született 1887-ben. Középiskolát Homonnán végezte, keresk. érettségit tett. Pályáját a bankszakmában kezdte. 1906 óta működik a malomszakmában és 1911 óta a Ceglédi Hengermalom rt.-nál A Kereskedelmi Kamara tagja, a Reviziós Liga vál. tagja, a Gimnáziumi Önsegélyző Egy. vál. tagja, az izr. hitközség képviselő test. tagja. Szentegylet vál. tagja. 1908-ban katonai szolgálatot teljesített.

Tisztviselő: *Steiner Endre.*

Cegléden született 1888-ban, két kereskedelmit Bpesten végzett A helyi hengermalom szolgálatában 1906-tól áll, mint tisztviselő. A háborúban szerb, orosz, albán és oláh harctéren 56 hónapig küzdött, 1918-ban — mint I. o. számvevő altiszt — szerelt le. Kitüntetése: vas érd. ker. a vitézségi ér. szalagján, 2-szer bronz v. é., Károly cs. ker

Főmolnár: *Fekete Sándor.*

Máriapócson született 1891-ben, molnáripart Nyirbátorban tanult, majd Németországban gyakorolta magát, Debrecenben 3 évig az István malomnál — mint lisztosztályozó, Bécsben — mint almolnár — Lágymányos és Csepelen — mint főmolnár — dolgozott, helyben 1924-től a Hengermalom főmolnár. A háborúban szerb, oláh, albán harctéren küzdött, mint tiszthelyettes szerelt le 1918-ban. Kitüntetései: kor. ez. ker., vas ker., Károly cs. ker

Főgépész: *Gyulay Sándor.*

Szegeden született 1877-ben, 4 középiskolát és a felső ipariskola gépészeti szakát u. ott végezte. Működését Szegeden mint a Viktoria malom főgépésze kezdte, majd a bpesti Viktória malom, szegedi villamossági és a teljes városi üzem főgépésze volt 1910-től a helyi Hengermalom főgépésze. Az Uri Kaszinó, Vadász Társaság és Lövész Egylet tagja.

Polacsek A. cég, műszaki kereskedés.

Girószámla a Magyar Nemzeti Banknál, folyószámlák a Takarékpénzt. Egy és az Egyesület Ceglédi Ipari és Keresk. Banknál.

Az üzletet 1875-ben alapította A M. A. Gépgyár, Kühne stb. gyárak és a Vacuum Oil. Co. körzeti képviselője. Jászkarajenőn fiókja, a környék piacain több lerakta és több képviselője van. Cégtulajdonosok: *Pál Imre* és *Sándor*. kik résztvesznek az üzlet vezetésében.

Ceglédi Téglagyár Rt.

Ceglédi Hangya Fogy. és Ért. Szöv.

A ceglédi Gazdasági Egyesületet alapította 1918-ban. 3500 tagja van. Saját tőkéje 21.000 P. Raktáron tart fűszer és gyarmatáruákat, gazdasági cikkeket, zománc edényeket, méterárukat, Tüzelőanyag és áll. ruházati akciókat bonyolít le. Korlátolt italmérési joggal b r. Központi irodája Árpád tér 5. alatt, főüzlete a Kossuth téren van. A város külső részein 4 fiókja van. Önálló igazgatósága és felügyelőbizottsága vezeti. Az Orsz. Hangya központtal alapszabályszerü kapcsolatban áll.

Igazgató: *Ágai Ferenc.*

Helyben született 1880-ban Iskoláit u. itt és Kolozsváron végezte. A Kolozsvári Takarékpt. és Hitelbanknál 3 évig, az Egyesült Ceglédi Kereskedelmi Ipar Banknál 21 évig működött. 1923 óta a Hangya igazgatója. Cegléd város pü. biz. tagja, az Unghváry rt. felügyelő biz. tagja, a ref. egyázközség presbitere, a Népkör vál. tagja

Üzletvezető: *Kovács Béla,* Déli u. 17

Bródon 1905-ben született. A szegedi áll. főreáliskolán 4 osztály végzett. Szakmáját helyben tanulta. Mint segéd helyben dolgozott, majd a Hangya szöv. kötelékébe lépett. Két évi működés után 1929-ben kinevezték üzletvezetőnek. A MOVE vál. tagja és volt válog. fotballistája Nagybátja: Kovács György a szerb harctéren hősi halált halt.

Magy. kir. Ált. Vasúti Szövetkezet.

Üzletvezető: *Kiss József*, Hold u. 22.

Sopronban 1902-ben született. Ugyanott 4 polgárit végzett, 1917-ben lépett a kereskedelmi pályára, melyet szülőhelyén tanult ki. Nagyobb bpesti cégnél és szövetkezeteknél működött 8 évig. 1928-ban a Konzum kötelékébe lépett. Egy évi működés után megbízták az 55. sz üzlet vezetésével. Atyja részvett a háborúban, az oroszok ellen küzve, megsebesült és fogságba esett. Több kitüntetése van.

Ceglédi Gazdasági Vasúti Rt.

NYUGDIJASOK ÉS ÖZVEGYEK

özv. Alexy Lajosné, ág. ev. igazgató-tanító özvegye, Szolnoki u. 3.

Férje Győrött 1858-ban született, tanítói oklevelét Sopronban 1874-ben nyerte. Működését Lébeny (Győr m.) községben kezdte, több állomáshely után 1881-ben a helyi ág. ev. elemi iskolához választották meg s előbb mint tanító majd mint igazgató, működött. Az Ev. Egyházközség másodfelügyelője, az Orsz Tanító Egyesületnek és több intézménynek volt tagja és lelkes munkása. Családjának több tagja küzdött a háborúban.

Dr. Aranyi Lajos ny. v. rendőrkapitány, Gombos Lajos u. 24.

Kecskeméten született 1854-ben. Gimnáziumi érettségit, jogtudományi és áll. tudományi vizsgát u. ott tett. Államtudományi doktorátusát Bpesten nyerte. Pályáját mint joggyakornok Abonyban kezdte. Később városi főkapitánnyá nevezték ki. 1920-ban nyugalomba vonult. Valamennyi hazafias célú társadalmi egy volt tagja. A háború alatt a helyi hadifogoly-tábor felügyeletét látta el.

Balázsi Lajos ny. csendőrtiszthelyettes, Mária u. 7.

Patakfalván 1868-ban született. Iskoláit u. ott, a gimnáziumot Nagyenyeden végezte. 1888-ban katonai szolgálatra vonult be a 82. gy. ezredhez. Mint őrvezető szerelt le. 1891-ben a csendőrség kötelékébe lépett. Szolgálati helyei: Predeál, Ósánc, Bodzavár, Sósmező, Bereck stb. A kolozsvári altiszti iskolát 1897-ben végezte s ekkor őrsvezetői rangot nyert. 1909-ben vonult nyugalomba. Szolgálati ideje alatt kétszer kapott dícsérő oklevelet.

Bagán István nyug. MÁV kalauz, X., Felszegi u. 8.

Kistelken (Csongr.) született 1883-ban. Máv. szolgálatba 1909-ben lépett. Előbb Szolnokon, 1912-től Cegléden teljesített szolgálatot. 1922-ben nyugalomba vonult. Mint kirendelt vasutas: Sátoralajaujhely, Ungvár, Munkács és Máramarossziget en teljesített hadiszolgálatot.

özv. dr. Banai Benőné szül. Szabó Borbála, ny. v. főpénztárnok özv., Hunyadi u. 14.

Ceglédi születésű. Iskoláit u. itt végezte A Ref. Nőegylet tagja, a ref. imaház alapító tagja. Férje helyben született 1865-ben. Az egyetemet Bpesten végezte. Egy évi orvosi praxis után 1890-ben a város szolgálatába lépett és mint főpénztáros 38 évig teljesített szolgálatot. A kommun alatt hűen őrizte a rábízott pénzeket. Sok zaklatást szenvedett el, 1928-ban hunyt el.

Barabás Sándor, ny. áll. népisk. igazgató, Kazinczy u. 33.

Máramarossziget en 1857-ben született, tanítóképzőt u. ott, 1876-ban végzett. Működését 1876-ban Kézdimartonfalván a ref. iskolánál kezdte. 1878-ban a bassói áll. népiskolához nevezték ki, 1886—89. Moson, 1889—1919. Nagyszeben, legutóbb Cegléd voltak beosztott állomásai. 46 évi működés után 1922-ben vonult nyugalomba. A III o. polgári hadi érd. ker. tulajdonosa, a nagyszebeni ref. Egyházközségnek 19 éven át volt presbitere és pénztárosa. Neje: *Szent-Iványi Janka* okl. tanítónő. Oklevelét Kolozsvárott nyerte. A magyarosítás terén kifejtett munkásságáért kultuszminiszteri elismerő oklevelet nyert. 1925-ben vonult nyugalomba. A nagyszebeni Ref. Nőegyletnek 27 éven át volt választmányi tagja és pénztárosa. Ugy a Szent-Iványi, mint Barabás család régi erdélyi nemesi család, előbbi eredetét 1528 évre vezetheti vissza, ősei a reformáció alatt sok üldöztetésnek voltak kitéve, a Sepsi—Boczoni Barabás család nemesi levelét II. Rákóczy Ferenc fejedelemtől nyerte.

özv. Bádoni Kálmánné sz. B. Szücs Karolina, ny. főfelügyelő özv., Gróf Károlyi u. 9.

Férje Szerencsen született 1874-ben. Reform. főgimnáziumi érettségit tett és egyetemi tanulmányokat folytatott Bpesten. 1902-ben az állam szolgálatába lépett. 1913-ban főfelügyelővé nevezték ki. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Később felmentést nyert és Szabadkára osztották be. Miután innen hazafiassága miatt kiutasították Szolnokra, majd Csepelre került. 1924-ben hunyt el. Apósa B. Szücs János alapította a róla elnevezett Szücs-telepet, mely ma már számottevő városrész.

Bálint János ny. MÁV mozdonyfelvigyázó, Pesti u. 32.

1878-ban született Cegléden. 4 reált és felsőipariskolát végzett. 1897-ben lép a Máv. szolgálatába Bpesten mint művezető. Állomáshelyei voltak: Bpest, Cegléd Eszék és Kecskemét, ahol 1914—27-ig a fűtőház vezetője volt. 1917-ben kiváló működéséért a polgári érdemkereszttel tüntették ki. Kecskeméten esküdtszéki tag is volt.

kovácsi Bárdy István ny. MÁV intéző, Budai-út 12.

Aradon 1875-ben született, keresk. isk. érettségit 1894-ben Szegeden tett. Vasúti tisztképző tanfolyamot 1895-ben végzett. A Máv. szolgálatába 1902-ben lépett. Előbb Szegeden, majd Temesváron, Nagyváradon teljesített forgalmi szolgálatot, 1917-ben Turkevére helyezték mint állomásfőnököt, s 1922-ben nyugalomba vonult. Az alföldi méhészeti szakegylet elnöke, szakcikket közöl a M. Méh c. szaklapban. A ceglédi Move r. tagja, az orsz. M. Méhészeti Egy. Ig. tagja. Háború alatt helyi szolgálatot teljesített, mint a katona szállítmányokat vizsgáló t. szt.

özv. Bertók Károlyné sz. Bán Jolán, ny. tanítónő, Bársony u. 3.

Cegléden született, tanítónőképzőt Szabadkán végezte, oklevelét 1982-ben nyerte. Működését Alsónémediben kezdte, majd Mezőkeresztre választották meg, hol 37 évig mint tanító működött. 38 évi szolgálat után 1930-ban vonult nyugalomba. Tanítási módszerét 2 ízben ösztöndíjjal tüntették ki. Férje: Mezőkeresztesen volt igazgató tanító s 28 évi működés után 1912-ben halt meg.

Blénessy Károly ny. csendőrtörzsőrmester, Szőlő u. 10.

Gyergyószentmiklóson 1889-ben született, iskolái elvégzése után szülei gazdaságában segédkezett. Katonai szolgálatra 1910-ben vonult be, melynek letöltése után a M. kir. Csendőrség kötelékébe lépett. Előbb a besztercei szárnyhoz osztották be, 1918-ban Ceglédre helyezték át s 1926-ban vonult nyugalomba. A háború alatt az orosz harctéren teljesített szolgálatot. A közbiztonság terén kifejett munkásságáért dícsérő oklevéllel tüntették ki. Unokafivére Blénessy Sándor ny. táborszurnagy, a Przemsyl erőd és az olasz front erődítményeinek tervezője.

özv. Bódy Lászlóné, ny. MÁV irodakezelő özvegye, Selyem u. 13.

Férje Busán (Nógrád m.) született 1873-ban. Korán árvaságra jutott s a budai Tanítók Árvaházában nevelkedett. Tanítóképzőt Losoncon végzett. Tápiószentmártonban és Egreskátán — mint tanító — 6 évig működött. A Máv. szolgálatába 1902-ben lépett s 25 évi működés után 1927-ben vonult nyugalomba. Meghalt 1928-ban Bpesten. A háborúban sógora és veje küzdött.

Bobis József ny. MÁV főműevezető.

1870-ben született Cegléden. Felső parkolát végzett Bpesten. 1896-ban lépett a Máv. szolgálatába. Eleinte mint áll. felvigyázó működött Budapesten, majd alművezető és főművezető lett.

Borbándy László ny. törzsőrmester, Petőfi u. 10.

Torjén (Háromszék m.) 1891-ben született 4 polgárit Kézdivásárhelyen, 2 földműves iskolát Marosvásárhelyen végzett 1907-ben. A Máv. szolgálatába lépett mint raktárnok gyakornok 1908-ban, majd 1911-ben tényleges katonai szolgálatra vonult be. Mint törzsőrmester 22 és fél havi szolgálat után 1923-ban nyugalomba vonult. Jelenleg levente oktató, a Nemzeti Munkavédelem, a Rákosligeti Atlétikai Club tagja. Küzdött az orosz és olasz fronton, kétszer sebesült. 1918-ban került haza a fronról fenti ranggal. Nagy ez., kis ez. bronz v. é., Károly cs. ker., seb é. (két sávval) tulajdonosa.

özv. Bottló Károlyné, MÁV. állomásfelv. özvegye, Népkör u. 20.

Férje Pozsony-megyében született 1881-ben iskoláit Somorján végezte. Működését a kir. Járásbíróságnál kezdte, majd ügyvédi irodában volt tisztviselő. Tényleges katonai idejének leszolgálása után a pénzügyőrség kötelékébe, 1903-ban a Máv. szolgálatába lépett. Állomásai: Érsekujvár, Vágselye, Üllő és Albert-Irsa voltak, ahol mint raktárnok, majd állomásfelvigyázó működött. A háború alatt Fehértemplom és Kevevárára vezényelték, ahol szolgálat közben szerzett betegségben 1916-ban meghalt. Neje: a Ref. Nőegylet tagja s 14 éve a városnál mint díjnok van alkalmazva.

Bóth Ferenc ny. huszár törzsőrmester, Herczeg u. 27.

Marosujváron 1893-ban született, borbélyipart Marosvásárhelyen tanult. 1909-ben szabadult fel. Mint segéd 4 évig dolgozott. Helyben 1931-től önálló fodrász. Háború alatt a szerb és olasz harctéren küzdött, olasz fogságba esett, sebesülve tizedesi rangban, 1919-ben jött haza. Törzsőrmesterré 1925-ben léptették elő, 1927-ben nyugállományba helyezték 20 évi szol. után. Kis ez., bronz v. é. Károly cs. ker. 6 és 10 éves szolg. ker., seb. ér. tulajdonosa.

özv. Bottos Viktorné sz. Tibold Ilona, főjegyző özvegye, Hunyadi u. 10.

Helyi születésű. Férje Dévaványán 1862-ben született. Szarvason gymn. érettségit tett. Pályáját Dévaványa községházán kezdte meg. Mint főjegyző működött 8 éven át. Dévaványán 1900-ban 14 évi szolgálat után elhunyt. Három fia résztvett a háborúban. Viktor a kiképzés alatt szerzett betegségében 1915-ben meghalt. Tibor mint okleveles gyógyszerész teljesített hadiszolgálatot. József okl. gazdatisz az olasz harctéren küzdött fogságba esett. Sign. Laud., és Károly cs. ker. kitüntetése van.

Börcsök József ny. MÁV főkalauz, Galamb u. 15.

Szegeden született 1881-ben. A polgáriit u. ott végzett. A Máv. szolgálatába 1903-ban lépett s a szegedi Máv. fűtőházban, mint értesítő kézbesítő nyert bosztást. 1908-ban vonatkísérőnek, 1915-ben kalauznak, 1930-ban főkalauznak nevezték ki. 37 évi működés után 1930-ban vonult nyugalomba. A

Vonatkisérők Orsz. Jótékony Egy., Vasutas Takarék és Segélyező Egyesületnek tagja.

Cseh János ny. csendőrtiszthelyettes, Oroszlán u. 1.

Cegléden 1874-ben született, iskoláit itt végezte és hentes ipart tanult. Tényleges katonai szolgálatának letöltése után, 1898-ban a m. kir. csendőrség kötelékébe lépett s a III. Csendőrkerületnél nyert beosztást. 1903-ban őrvezetőnek, 1907-ben őrmesternek léptették elő. Több állomáshely után Rákoskereszturra helyezték, hol 1918-ban tiszthelyettesnek léptették elő s mint ilyen 40 és fél évi szolgálat után — 1929-ben vonult nyugalomba. 39 nyilvános dícsérettel és 3 dícsérő oklevéllel tüntették ki.

id. Csete Ambrus ny. ig.-tanító.

Nagykőrösön 1866-ban született, tanítói oklevelét u. ott 1884-ben nyerte. Működését Borsod megyében Kopács községben — mint s. tanító kezdte, később helyben nevelő volt, majd 8 évig különböző helyen működött. 1929-ben vonult nyugalomba. A Tiszadadai Hitelszövetkezet megalapítója s 25 éven át üv. elnöke, a Független Kossuth Párt elnöke volt, stb. Fia helyben gyógyszerész. Régi nemesi család sarja, nemesi levelét V. Ferdinánd adományozta.

Csoknyay Gyula, ny. MÁV főmozdonyvezető, Holló u. 12.

Cegléden született 1879-ben. 4 polgárit Érsekujvárott végzett. Géplakatosipart tanult, 1897-ben szabadult fel s 2 évig Bpesten dolgozott, majd Érsekujvárott a Máv. szolgálatába lépett. Mint mozdonyszerelő 4 évig dolgozott, 1904-ben mozdonyvezető gyakornok volt, mozdonyvezetőnek 1905-ben, főmozdonyvezetőnek 1912-ben léptették elő. Ceglédre 1919-ben helyezték át s 38 éves szolgálat után 1929-ben vonult nyugalomba. Szolgálatáért dícsérő oklevéllel tüntették ki. A Revíziós Liga tagja.

Csokonai Vilmos ny. MÁV mozdonyfelvigyázó, Rákóczi út 28.

Bpesten született 1874-ben. Középiskoláit Érsekujváron végezte, géplakatosipart Wienben tanult, s mint segéd Bpesten dolgozott. A Máv. kötelékébe 1892-ben lépett, előbb Érsekujváron, majd Ujtolnán volt mozdony vezető tanonc, s vizsgát letéve Királyhida, Komárom, majd Cegléden volt mozdonyfelvigyázó. 1924-ben vonult nyugalomba. A Máv. Orsz. Egy., Rev. Liga, Ev. Egyh. Magy. Nemz. Szöv. tagja. Máv Egy helyi csoportjának elnöke Had szolgálatot a Máv-nál teljesített.

lengyelfalvi Csoma Dénes ny. áll. isk. igazg. tanító, Pósta u. 33.

Székelykereszturon 1868-ban született, tanítóképzőt Déván 1889-ben végzett. Pályáját Cegléden 1890-ben mint tanító kezdte az akkori községi el. iskolánál, mely 1912-ben állami iskola lett. 1897-ben igazgatónak lépett elő. 35 évi működés után, 1926-ban nyugalomba vonult. A ceglédi Széchenyi kör r. tagja.

Darányi Sándor ny. MÁV kalauz, Molnár u. 19.

Cegléden született 1881-ben. A Máv. szolgálatába mint szertári munkás 1909-ben lépett 9 hónap után kisegítő fékezőnek osztották be, majd a vizsga letétele után kalauznak léptették el. Állomáshelyei: Detrekőszentmiklós és Cegléd voltak, innen vonult 32 évi szolgálati idővel 1929-ben nyugalomba. Nyugdíjba vonulásakor a Máv. üzletvezetője elismerő oklevéllel tüntette ki.

Daruváry Géza, ny. rendőrfelügyelő helyettes.

Pusztszenttornyán 1886-ban született. Iskolái elvégzése után a mű és konyhakertészetet tanulta, melyben több éven át dolgozott. Tényleges katonai éveinek letöltése után 1 évig — mint uradalmi kertész — működött 1908-ban a M. kir. Csendőrség kötelékébe lépett, hol fokozatosan őrmesternek léptették elő. 40 évi szolgálat után a M. kir. államrendőrség kötelékbe lépett s mint ilyen Diósgyőr, Bánréve, Miskolc, Gyöngyös és legutóbb helyben teljesített szolgálatot. 24 évi szolgálat után 1925-ben — mint felügyelő helyettes vonult nyugalomba. A rendőrségtől szolg. éremmel, kétszer dícsérő oklevéllel tüntették ki. A háborúban önként jelentkezett harctéri szolgálatra s 32 hónapig — mint tábori csendőr — az orosz harctéren küzdött. Kitüntetése: vas ker. és Károly cs. ker.

özv. Dávid Elekné sz. Nagy Jolán, ny. v. számtiszt özvegye, Szárcsa u. 8.

Cegléden született. Iskoláit is itt végezte. Férje 1884-ben született. A nagykőrösi tanítóképzőt végezte. 1909-től 1914-ig a város szolgálatában állott mint számtiszt. 1914-ben bevonult a szerb és olasz harctéren küzdött. 1916-ban hősi halált halt. Több kitüntetés tulajdonosa volt.

Dávid József ny. tanító, Béke u. 6.

Cegléden 1870-ben született, iskoláit itt, tanítóképzőt Nagykőrösön végzett, ahol oklevelét 1891-ben nyerte. Működését Tahitótfalván kezdte, majd Kopácson, Laskán és Alsótében tanított. 21 évi szolgálat után 1912-ben vonult nyugalomba. Alsótében a Hitelszövetkezetnek 15 éven át könyvelője s 5 éven át ú. ott h. anyakönyvezető volt. A Ref. Egyházközségnek 19 éve jegyzője.

Dely Gyula ny. tanító, Kazinczy u. 29.

Cegléden 1862-ben született, tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végzett. Működését 1881-ben Pacséron kezdte, majd Bölcske (Tolnam.) község Ref. Egyházközségének kántortanítója volt, 1920-ban vonult nyugalomba. Az Énekkar vezetője, a Tanító Egyesület vezetője volt stb. A háborúban sógora: Tury

Sándor — mint zászlós — az olasz harctéren küzdött.

felsőeőri Demény Zoltán ny. MÁV főmozdonyvezető, Teleki u. 44.

Felsőnyáregyházán született 1861-ben, géplakatosipart tanult s mint lakatos a Máv. szolgálatába lépett 1883-ban. Állomáshelyei: Érsekujvár, Bpest és Cegléd voltak, 48 évi szolgálat után — mint főmozdonyvezető — 1920-ban nyugalomba vonult.

Détáry Pál ny. MÁV főkalauz, Törteli u. 11.

Cegléden született 1870-ben, 4 középiskolát u. itt végzett. A Máv. szolgálatába lépett, 1886-ban; Pilisen 9 évet szolgált majd azóta helyben működött, 1920-ban nyugalomba vonult, a fenti minőségben. Háború alatt a Máv. kötelékében megfeszített munkát végzett.

Détáry Zoltán ny. áll. előljáró, Csokonay u. 19.

Jánoshegyen (Bars m.) született 1882-ben. Középiskolát Cegléden végzett, a Máv. kötelékébe 1905-ben lépett, távirda, forgalmi, kereskedelmi és állomásvezetői szakvizsgát tett. Pozsony, Keszthely, Budafok, Bpest és Cegléd voltak működési helyei. Nyugalomba vonult 1922-ben. Háború alatt a korneuburgi vasút ezredben szolgált és a forgalomnál teljesített szolgálatot.

Dienes László ny. MÁV főkocsimester.

Cegléden született 1868-ban. Középiskolai elvégzése után kocsimesteri és műszaki szakvizsgát tett. 1895-ben lépett állami szolgálatba Kőbánya felső p. u.-on. 28 évi szolgálat után vonult nyugalomba. Háború alatt 33 hónapi frontszolgálatot teljesített a korneuburgi vasuti ezrednél altiszti rangban, orosz, szerb és olasz frontokon.

Egedy József ny. MÁV főkalauz, Gyep u. 30.

Tápiószelén született 1874-ben. 4 polgárit helyben végzett. A Máv. szolgálatába 1905-ben lépett s állandó működési helye Cegléd volt. A vizsgák letétele után fokzatosan főkalauznak léptették el s mint ilyen vonult 36 évi szolgálat után 1929-ben nyugalomba. A Kansz, Vasútas Otthon, Vonatkisérők és Rudolf egyesület tagja.

Egyed János ny. csendőrtiszthelyettes, Csillag u. 11.

Rábatöttösön 1879-ben született, iskoláit Nemeskoltán végezte s eleinte földműveléssel foglalkozott. Tényleges katonai szolgálatra 1900-ban vonult be, melynek letöltése után a M. kir. csendőrség szolgálatába lépett. Előbb Székesfehérvárott a VI. csendőrkerületnél, majd a II. kerületnél (Szeged) teljesített szolgálatot, ahol fokozatos előléptetés után 1919-ben tiszthelyettesnek léptették elő. 21 évi működés után 1920-ban nyugalomba vonult. Két elismerő oklevéllel tüntették ki.

Elekes Gyula ny. MÁV áll. előljáró, Teleki -u. 3.

Kolozsváron született 1866-ban. Középiskola 5 osztályát Kolozsváron végezte, a Máv. szolgálatába 1890-ben lépett. Pusztacsegen, mint áll. főnök 7 évig működött, 1922-ben nyugdíjba ment, Cegléden 1930-tól lakik. Kath. Kör tagja. Háború alatt katonai vonatok kiséretével teljesített hadiszolgálatot.

Farkas Béla ny. mozdonyvezető, Pesti u. 48.

Helyben született 1882-ben. Iskoláit Aradon végezte. A Máv. szolgálatába 1902-ben lépett Aradon, 1921-ben nyugalomba vonult. Háború alatt Komáromban a hadi, személy és teherforgalmat bonyolította le.

Farkas Ernő ny. közig. bírósági tisztviselő, Szerecsen u. 15.

Bpesten 1888-ban született, iskoláit u. ott végezte. 1907-től a közigazgatási bíróság szolgálatában állt 1927-ben történt nyugdíjazásáig. Végig küzdötte a háborút, szerb, orosz és oláh és olasz harctereken megsebesült, 1918-ban szerelt le. Kis ez. v. é. szolg. érd. ker., Károly cs. ker., seb. é. tulajonosa. A család több tagja küzdött a háborúban, kettő hősi halált halt.

özv. Fehér Ferencné sz. Zimányi Ilona, ny. áll. pt. tanácsos özvegye, Teleki u. 18.

Helyi születésű. Iskoláit is itt végezte. Férje szintén helyben született. 1885-ben Nagyrőcén felső keresk. érettségit tett. 1897-ben lépett az állam szolgálatába. 1925-ben adótanácsossá nevezték ki. 1928-ban nyugalomba vonult. 1914-ben bevonult az orosz harctéren küzdött és fogságba esett. 1921-ben tért haza, fagyástól rokkantan. Hadnagyi rangban szerelt le. 1931-ben hunyt el.

Ferenczi Emilné sz. Jobszt Ottilia, ny. áll. isk. igazgatónő, Herczeg u. 22.

Helyi születésű. Iskoláit u. itt, a tanítónőképzőt Pozsonyban végezte. Oklevelét 1881-ben nyerte. Pályáját Csabrendeken kezdte meg. Onnan 4 évi működés után Pilisvörösvárra ment, ahol 1894-ig tanított. 1897-től Nagykovácsiban, majd Zólyomban működött. 1919-ben a cseh megszállás miatt Ceglédre menekült s a r. kath. leányiskolában kapott beosztást. 1909-ben zólyomi működése alatt igazgatónővé nevezték ki. 1899-ben a M. Isk. Egy a magyarosítás terén kifejtett munkálkodásáért elismerő oklevéllel tüntette ki. Kétízben részesült miniszteri elismerésben. 1925-ben vonult nyugalomba.

özv. Fodor Jánosné, ny. MÁV kalauz özvegye, Virág u. 8.

Férje Cegléden született 1863-ban. A Máv. szolgálatába 1893-ban lépett s állan-

dóan helyben teljesített szolgálatot. Mint kalauz vonult nyugalomba 1919-ben, meghalt 1924-ben. A háborúban veje küzdött, a haditengerészetnél, Pólában rombolón teljesített szolgálatot.

Füle László ny. MÁV főmozdonyvezető, Mérleg u. 16/b.

Cegléden született 1870-ben. A Máv-nál első államáshelye Bpest ny. p. u. volt, onnan helyezték át Ceglédre. 41 évi közszolgálat után vonult nyugalomba, főmozdonyvezetői rangban. Családjának több tagja küzdötte végig a háborút.

Fülöp Bálint ny. bírósági irodafőtiszt, Dellő u. 32.

Fülesden, 1869-ben született, négy polgárit helyben végzett. A bírósági kezelői és telekkönyvvezetői vizsga letétele után működését a kecskeméti járásbíróságnál kezdte, majd a balassagyarmati törvényszéknél működött 1911-ben Ceglédre helyezték át irodatiszti minőségben. 1920-ban irodafőtisztnek léptették elő s 1926-ban 40 évi szolgálat után vonult nyugalomba. R. kath. Egyháztanács Iskolaszéki és Gazdasági Bizottsági tag. A Kath. Kör alapító tagja és számellenőre.

Fülöp József ny. igazgató-tanító, Sajtó u. 9.

Cegléden 1867-ben született, tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végzett. Működését 1887-ben helyben a tanyasi iskolánál kezdte, majd községi tanító, Eger és Szegeden állami tanító volt; 1921-ben mint igazgatótanító, Szegeden nyugalomba vonult. A Ceglédi Hírmondó szerkesztője 1928-tól; Népművelési előadó, Kossuth Kör alelnöke stb.

Garbóczy Kálmán ny. MÁV főmozdonyvezető, V., Fátyol u. 6.

Dunaszerdahelyen (Pozsony m.) született 1879-ben Géplakatos ipart tanult, mozdonyvezetői vizsgát tett, először 1904-ben, másodszor 1908-ban. Működését Ausztriában a Karavankon alagút építésénél kezdte, majd a Pálffy István gróf uradalmában lévő iparvasútnál dolgozott. A MÁV szolgálatába lépett 1907-ben, ahol rövid idő után mozdonyvezető, majd főmozdonyvezető lett. 1928-ban ment nyugdíjba. Háború alatt — mint kiküldött — katonai vonatokat vezetett. Munkásságáért az ü. v.-től elismerésben részesült.

Gábor István ny. csendőrtiszthelyettes, Magyar u. 29.

Helyben 1874-ben született. Iskoláit is itt végezte. 1895-ben bevonult a 38. gy. ezredhez. Két és félévi szolgálat után közvetlenül a csendőrség szolgálatába lépett. A kassai tanfolyam elvégzése után Korompa, Krasznokvajda, Pálháza és Krasznahorka voltak főbb állomáshelyei. Utóbbi helyen 11 évig őrsparancsnok volt. A megszálláskor Putnokra menekült s onnan Bpestre került. Áthelyezték Csepelre, 1921-ben vonult nyugalomba. Azóta mint városi forg. adóellenőr működik. A Kath. Kör tagja.

Gajdusek József, ny. MÁV állomáselőljáró, Szelei u. 3.

Büdöskön született 1882-ben, a gimnáziumot Szenicén és Szakolcán végezte. A Máv. szolgálatába 1899-ben lépett, előbb gyakornok volt, majd az összes szakvizsgák letétele után állomásfelvigyázónak nevezték ki s Perbetére osztották be. További állomáshelyei: Nyitrajablonka, Brassó, Tusnád-fürdő stb. voltak. 1910-ben Ceglédre helyezték át. Itt előbb leltárkezelő volt, majd a forgalomnál nyert beosztást. Állomáselőljárónak 1919-ben léptették elő. 1921-ben 20 évi szolgálat után vonult nyugalomba. 1931-ben állatbizományi irodát nyitott s Ausztria, Cseh- és Olaszországgal nagy üzleti összeköttetést tart fenn.

Gál István ny. MÁV kalauz, Zrinyi u. 12.

Helyben született 1875-ben. Négy középiskolát ugyanitt végzett, a MÁV szolgálatába 1902-ben lépett. Ujzsolnán, Pozsonyban teljesített szolgálatot, 1922-ben nyugdíjba ment. Háborúban mint kiküldött vasutas Sátoraljaújhely, Kolozsvár, Ujvidéken teljesített hadiszolgálatot. Családjának több tagja küzdött a háborúban, egy hősi halált halt.

Góór Nagy György ny. MÁV főkalauz, I. oszt. s. tiszt, Lakatos u. 14.

Helyben született 1869-ben négy középiskolát ugyanitt végzett. A MÁV szolgálatába lépett 1896-ban. Cegléden teljesített szolgálatot, míg 1920-ban nyugalomba vonult. A Kath. Kör vál. tagja. Háború alatt mint katonai vonatvezető megfeszített szolgálatot végzett. Három fia küzdött a háborúban, kettő mint tengerész, kik közül az egyik hősi halált halt, másik fia haza került, a harmadik orosz fogságban volt.

Göböljös Pál ny. MÁV főkalauz, Csatorna u. 4.

Cegléden született 1875-ben. A vonatkísérőszemélyzetnél kezdi meg szolgálatát a MÁV-nál 1903-ban. Vizsgái letétele után kalauznak, majd főkalauznak nevezték ki. 1922-ben vonult nyugalomba. Békében az 1. honv. huszárezredben volt katona két évig.

özv. Gyenes Józsefné, vm. felügyelő özvegye, Kút u. 13.

Férje Kecskeméten 1888-ban született, jegyzőtanfolyamot Bpesten 1912-ben végzett. Mint jegyző — megszállott területen — több éven át működött. A háborúban orosz harctéren küzdött, fogságba esett, ahol három évig volt, maláriába megbetegedett s e betegség következtében 1923-ban halt meg.

özv. Hajnal Istvánné, állampénztári igazgató özvegye, Páva u. 10.

Férje Tornán 1857-ben született, iskoláit Rozsnyón, a gimnáziumot Iglón végezte. Egy évi gyakornokoskodás után 1876-ban államszámviteli tanfolyamot végzett. Működését Királyhelmecen kezdte, majd Homonna, Alsódabas, Ungvár és végül 1900-tól Ceglédre helyezték át s fokozatos előlépés után előbb megbízott h. vatalfőnök, majd állampénztári igazgatónak léptették elő. Negyven évi szolgálat után 1925-ben vonult nyugalomba, 1926-ban halt meg. Leánya, Anna, tanítónői Margit óvónő, veje állami tanító.

Horváth Ferenc ny. MÁV főmozdonyvezető, Könyök u. 14.

Kaposváron született 1867-ben, négy polgárit ugyanott végzett. A technológia három féléves esti tanfolyamának gépészeti szakát elvégezve a MÁV szolgálatába lépett 1890-ben. Első állomáshelye Zsolna volt, ahol mint gyakornok működött, 1891-ben mozdonyvezetői minőségben véglegesítették, 1892-ben Bpestre, majd 1895-ben Ceglédre helyezték át. Főmozdonyvezetőnek 1908-an léptették elő, nyugalomba 39 évi működés után 1918-ban vonult. A Kossuth-kormány alatt, 1908-ban, háromhónapos tanulmányútra küldték Franciaországba. A helyi Széchenyi Kör igazg. tagja, az Orsz. Mozdonyvez. Szöv. volt alelnöke, a Magy. Munkás és Rokkant Segély Egylet 87 fiókpénztára alapító tagja és egykori elnöke.

Hován Sándor, ny. m. kir. vámőr tiszthelyettes, Fürdőszél 1.

Kisszálláson 1879-ben született, iskoláit u. ott végezte. A m. kir. vámőrség szolgálatába 1921-ben lépett s a tanfolyam elvégzése után —a cseh határon — legutóbb — mint h. parancsnok — hat évig teljesített szolgálatot. 35 évi szolgálat után 1927-ben vonult nyugalomba. Katonai szolgálatra 1900-ban vonult be, a háborúban szerb és orosz harctéren küzdött, 16 havi frontszolgálat után súlyosan megsebesült s Szabadkára helyőrségi szolgálatra osztották be. A Nemzeti Hadsereg kötelékéből — mint tiszthelyettes — lépett át a vámőrséghez. Kitüntetései: nagy és kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker., német érdemérem a vit. ér. szalagján, seb. érem két sávval.

Hűvös Ferenc, ny. honvéd huszár tiszthelyettes, Csokonay u. 20.

Cegléden született 1881-ben. A katonaság szolgálatába 1902-ben lépett, ahol 1904-ben tizedesnek, 1907-ben szakaszvezetőnek, 1915-ben őrmesternek s 1920-ban tiszthelyettesnek léptették elő. 26 évi szolgálat után, 1926-ban vonult nyugalomba. Jelenleg közszolgálatban áll 1926-tól — mint leventeoktató — s ezen minőségben két ízben résztvett az országos távlovaglásón. A Testnevelési Felügyelőség munkásságáért díszoklevéllel tüntette ki. A háborúban az orosz harctéren 18 hónapig küzdött. Kitüntetései: kis ez. v. é., Károly cs. ker., háborús emlékérem és 12 éves szolg. ker. tulajdonosa.

Izsó Benő ny. MÁV főkalauz, Dob-utca 34.

Helyben született 1872-ben. Iskoláit u. itt végezte, a MÁV szolgálatába 1907-ben lépett. Működését Bpesten kezdte, majd Cegléden folytatta pályáját nyugalomba vonulásáig. Háborúban mint hadiszolgálatos vasutas vett részt.

Jakab Pál, ny. MÁV kalauz, Nagykátai u. 8.

Cegléden született 1868-ban. A Máv. szolgálatába 1892-ben lépett s mint vonatkísérő helyben nyert beosztást. Kalauznak 1908-ban léptették elő, mely minőségben 1918-ig teljesített szolgálatot, amikor is 27 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Jelenleg gazdálkodással is foglalkozik. A vonatkísérők Országos Egyesületének, Kansznak rendes, Széchenyi Körnek választmányi tagja. A háború alatt 1914—1918-ig Bpesten teljesített katonai szolgálatot. Régi ceglédi földbirtokos-család sarja.

Jeruska József ny. tiszthelyettes, Oroszlán u. 32.

Nyáregyházán 1891-ben született, iskolái elvégzése után mint uradalmi munkás dolgozott. Katonai szolgálatra 1912-ben vonult be, majd — mint tényleges katona — 1914-ben az orosz harctérre került, ott megbetegedett, 1917-ben újra az orosz harctérre került s az összeomlásig küzdött. A forradalom alatt a gazdasági hivatalhoz osztották be, majd a Nemzeti Hadsereg megalakulása után annak kötelékébe lépett. 1921-ben tiszthelyettesnek léptették elő, 1928-ban 24 évi szolgálat után vonult nyugalomba. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Kapás Lászlóné ny. tanítónő, okl. polg. isk. tanárnő, Herceg u. 25.

Cegléden született, tanítónőképzőt Nagykőrösön 1902-ben végzett, polg. isk. tanári diplomát Bpesten 1912-ben nyert. Működését Liebling községben kezdte, ahol mint ev. tanítónő 15 évig működött. A magyarosítás és kötelességen felüli munkásságáért több elismerő oklevéllel tüntették ki. 1917—1926-ig magán tanárnő volt s évente 130—140 növendéket tanított, 100 magántanulót vizsgáztatott a polgári I—IV. osztályaiból. Kb. 23 évi szüntelen pedagógiai munkásság után vonult vissza. Családjának több tagja küzdötte végig a háborút.

Kaposvári György ny. áll. el. isk. tanító, Népkör u. 18.

Született 1868-ban Ópécskán. Aradon végezte a képzőt 1887-ben. Tanítói működését Vámosházon kezdte meg, tanított több biharmegyei községben mint g. kath. felekezeti tanító. 1898-ban áll. tanítónak nevezték ki,

után az Arad m.-i Konop községben 21 éven át volt tanító. Hazafias magatartása miatt megszálláskor a románok elfogták, bebörtönözték, megkínozták. Szabadulása után Lökösházán, majd Bodzáson tanított 1930-ban, 43 évi közszolgálat után vonult nyugalomba, azóta Cegléden lakik.

Károlyi József ny. Máv. pályafelvigyázó, Dr. Gombos L. u. 36.

Vasmegyében született 1848-ban s előbb a kincstári erdészetnél — mint kerülő erdőaltiszt — működött. A MÁV szolgálatába 1913-ban lépett s Bán községben nyert beosztást, 1918-tól helyben működött. 27 és fél évi működés után 1922-ben vonult nyugalomba. A háború alatt vasút- és távíróezrednél orosz és olasz harctéren küzdött, mint őrmester szerelt le 1918-ban.

Kemény Ede ny. Máv. főmozdonyvezető, Zöldfa u. 6.

Helyben született 1871-ben. 1888-ban lépett a Máv. szolgálatába Bpest ny. u.-on, 30 évi szolgálat után 1914-ben vonult nyugalomba mint főmozdonyvezető. Vasúti baleset következtében sérülést szenvedett. Több kari egyesület tagja. Felesége családjából Walz Rudolf harctéren szerzett betegségében halt meg.

Keserü István ny. Máv. mozdonyvezető, Zrinyi u. 16.

Budapesten született 1890-ben. A MÁV szolgálatába 1903-ban lépett Cegléden s 15 évi szolgálat után nyugdíjba ment. Háborúban mint hadiszolgálatos vasutas vett részt.

Özv. Kiss Jánosné sz. Szijj Anna, ny. tanító özvegye, Gr. Károlyi u. 8.

Férje Hódmezővásárhelyen született 1846-ban. Érettségit ugyanott tett, a theológiát Debrecenben, jogi tanulmányait Kecskeméten végezte. Letette a tanítói képesítőt, majd helyben és Gyulán 18 évig működött. A református hitélet körüli tevékenykedéséért többször elismerésben részesült. Irodalmi tevékenységet is fejtett ki. 1908-ban hunyt el.

Kiss László ny. csend. tiszthelyettes, Magyar u. 25.

Abrudbányán 1885-ben született. Iskolái elvégzése után mint bányász dolgozott. 1906-ban bevonult a 12. hidász zászlóaljhoz. Mint főhidász szerelt le. 1909-ben a csendőrség kötelékébe lépett. A kolozsvári alt. tanfolyam elvégzése után Besztercenaszódra helyezték. Szolgálati helyei: Szászlokonca, Kosnya, Alsóbalázsfalva, Magyarnemegye stb. Kosnyán és több örsön mint örsparancsnok szolgált. 1918-ban tiszthelyettessé lépett elő. 1924-ben vonult nyugalomba. Szolgálataiért két ízben tüntették ki. A Ceglédi Polg. Lövész Egy. tagja, Széchenyi Olvasókör tagja, a menekült székelyek egyesületének tagja. Háborúban az orosz harctéren teljesített szolgálatot.

Klein Izidor ny. Máv. távirász, Hollós u. 5.

Helyben született 1884-ben. Középiskoláit ugyanitt, Nagykörösön és Kiskunfélegyházán végezte. Távirda- és forgalmi vizsgát Budapesten tett. A Máv. szolgálatába 1910-ben lépett. Katonatelepen, majd Rákospalota-Ujpesten is állomásozott, 1922-ben nyugalomba vonult. Háború alatt mint hadi távírász a MÁV kötelékében teljesített szolgálatot. Rokonai közül négyen küzdöttek a háborúban, kettő hősi halált halt.

Kovács Ilona ny. tanítónő, Sziv u. 2. sz.

Helyben született, középiskolát ugyanitt, tanítóképzőt Bpesten végzett, ahol oklevelet nyert. Szlöjd tanfolyamot is végzett. Működését helyben kezdte és 28 évi működés után 1927-ben nyugalomba vonult. Több pedagógiai előadást tartott. Tanítóegyesület tagja. Atyját, Kovács Antalt, aki szintén igazgatótanító volt, 40 évi szolgálat után, érdemei elismeréséül arany polg. érd. renddel tüntette ki a miniszter. Fivére, Ernő, a háborúban szerzett betegségében hősi halált halt, Antal mint aktív tiszt véigküzdötte a háborút.

Kovács Mihály ny, ref. ig. tanító, Erdő u. 39.

Helyben 1869-ben született. A tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte. Pályáját Tolna megyében Matocsán kezdte. Működött Dunaszentgyörgyön, Doporon, Biharnagybajomban, Tiszasásson stb. 1922-ben nyugalomba vonult. A Gazdasági Ismétlő Isk. vezetője. Az Olvasókör elnöke és ref. jegyző volt. A háború alatt kántori teendőket végzett.

Krémusz Gyula ny. Máv. mozdonyvezető, Galamb u. 2/a.

Dombováron született 1889-ben, négy gimnáziumot végzett, lakatosipart Orosházán tanult s 1906-ban szabadult fel. A MÁV szolgálatába 1907-ben lépett s a zágrábi MÁV műhelyben — mint lakatos — nyert beosztást. Mozdonyvezető vizsgát 1914-ben Pécsett tett. A háborúban a vasúti ezrednél szerb, orosz , albán harctereken küzdött, mint őrmester 1918-ban szerelt le, mely után szolgálattételre a rákosi fűtőházhoz osztották be. Mint mozdonyvezető vonul 28 évi szolgálat után 1925-ben nyugalomba. Katonai kitüntetései: kor. vas. ker., bronz v. é., szolg. vas. ker., Károly cs. ker., 1912—13. jub érem és hatéves szolg. kereszt.

Krizsik Bálint ny. MÁV. főkalauz, Széchenyi út 79.

Szolnokon született 1871-ben, a MÁV szolgálatába 1894-ben lépett. Működési helyei: Petrozsény, Zsolna és Cegléd voltak — mint főkalauz vonult 39 évi szolgálat után 1920-ban nyugalomba. Szolgálataiért dicséretben részesült. Helyben 1905-től lakik.

Kővári Géza ny. Máv. főmozdonyvezető, Szőlő u. 25.

Cegléden született 1857-ben, géplakatosipart tanult s 1872-ben szabadult fel. Mint segéd előbb a Ganz-gyárban Bpesten, majd Zólyomban az állami javító műhelyben dolgozott, 1881-ben mozdonyvezetőnek, 1896-ban főmozdonyvezetőnek léptették elő. 25 és fél évi szolgálat után 1896-ban vonult nyugalomba. Szolgálatáért többször pénzjutalommal tüntették ki.

Ladányi Aladár ny. bírósági főtiszt, Hold u. 2.

Nagypaládon 1876-ban született, gimnáziumot Sárospatakon 1895-ben végzett. A bíróság szolgálatában — mint díjnok — Rahón, 1895-ben lépett hol 9 évig, Felsővisón — mint h. tiszt — 4 évig, Máramarosszigeten mint főtiszt — 10 évig működött. Az oláh megszállás alatt menekülnie kellett, 1921-ben Ujpestre osztották be, ahonnan 28 évig szolgálat után mint a közp. irodák vezetője — 1924-ben vonult nyugalomba.

özv. Lakatos Ferencné főkocsimester nyugdíjas özvegye, Szőlő u. 12.

Helyben született, néhai férje Doroszlón (Bács m.) született 1854-ben, Máv. szolgálatába 1872-ben lépett. Bpest-Ferencvárosra Bpest-Kelenföld voltak állomáshelyei, 1909-ben elhunyt. A Máv. igazgatóságától több elismerést kapott.

özv. Lányi Lajosné szül. cselticzi és váli Vály Kornélia, jbíró özvegye, Széchenyi u. 22.

Cibakházán szül. gimnáziumot Szegeden végzett s 1910-ben ment férjhez. Férje: Nyiregyházán 1881-ben született, gimnáziumot u. ott, jogakadémiát Máramarosszigeten végzett. Működését Nyiregyházán kezdte, majd Dévára helyezték át, ahol — mint törvényszéki jegyző, ügyészi megbízott — működött. Járásbírónak 1914-ben nevezték ki, s mint ilyen Petrozsényben működött. A háborúban — mint hadnagy az orosz harctéren küzdött, fogságba esett, ahol 6 évet töltött. Hazatértében tifuszba esett s Cseljabinskben 1921-ben meghalt. Sign. Laudissal a vit. érem szalagján tüntették ki.

özv. Lengyel Gyuláné sz. Lengyel Josefin, ny. Máv. intéző özvegye, Börtön u. 3.

Kisvárdai születésű. Férje Mádon született 1860-ban. Iglón tett gimn. érettségit, majd Bpesten 2 évig műegyetemi hallgató volt. 1887-ben lépett a MÁV. szolgálatába. A pesti, majd a miskolci ü. v.-nél teljesített szolgálatot. 1913-ban hunt el.

Lehöcz Sándor ny. Máv. főkalauz, Csatorna u. 16.

Kecskeméten született 1879-ben, 4 középiskolát Bpesten végzett. Pályáját mint műszaki tisztviselő kezdte, 10 évi működés után 1918-ban a Máv. kötelékébe lépett Pozsony-rendezőn mint felvigy, gyakornok, majd Pozsony, Pozsony-ujváros és Bpesten teljesített szolgálatot, 1921-től helyben működött. 1929-ben nyugdíjba ment. Háború alatt Miskolcon, Debrecenben és Kassán teljesített szolgálatot.

Ludrovszky Ödön ny. főmozdonyvezető, Csikós u. 18.

Terebes-Fehérpatakon (Márm. m.) született 1870-ben. Középiskolát végzett. A Máv. szolgálatába 1907-ben lépett. Majd 24 évi szolgálat után, mint főmozdonyvezető nyugdíjba ment. Háborúban rövid katonai szolgálatot teljesített, majd mint vasutas Cegléden a személy forgalomnál szolgált.

Lupták György ny. Máv. főkalauz, Fátyol u. 17.

Zólyommócsán született 1874-ben, cipészipart tanult, melyet 1902-ig folytatott. A Máv. szolgálatába 1902-ben lépett s mint kisegítő fékező működött, majd a vizsga letétele után kalauz, később főkalauznak léptették elő. Állomáshelyei: Rákosrendező p. u., Pozsony, Nagyszombat és Bpest voltak. 1914-ben Ceglédre helyezték át, ahol 33 évi szolgálati idővel 1924-ben nyugalomba vonult. Szolgálataiért a Máv. üzletvezetőség elismeréssel tüntette ki. A háború alatt katona vonatokon teljesített szolgálatot.

Lugosi Benő ny. Máv. főkaluz, Bede u. 15.

1867-ben született Cegléden, 4 középiskolát is helyben végzett. 1895-ben lép a Máv. szolgálatába Cegléden 35 és fél évi szolgálat után vonult nyugalomba, mint főkalauz 1920-ben.

özv. Magó Ferencné, Máv. főkalauz özvegye, Buzogány u. 9.

Férje Cegléden született 1873-ban. A Máv. szolgálatába lépett s előbb helyben, majd Bpesten teljesített szolgálatot. 1913-ban halt meg. A háborúban veje vett részt.

Marinka József ny. Máv. mozdonyvezető, Kőrösi u. 17.

Mezőturon született 1886-ban, géplakatosipart u. ott tanult s 1903-ban szabadult fel. A Máv. szolgálatába 1911-ben lépett s Debrecenben, a vasúti műhelyben mint lakatos nyert beosztást. A mozdonyvezetői vizsgát 1912-ben Bpesten, forgalmi vizsgát Debrecenben tett. Működési helyei a debreceni és bpesti ü. v. területén volak, Ceglédre 1919-ben helyezték át, nyugalomba 1923-ban vonult. 1927-től a helyi „Központi Szálloda főportása. A vasuti „Szárnyaskerék" Egyesület tagja.

özv. Marchart Gyuláné, Máv. mozdonyfelvigyázó özvegye, Törteli u. 9.

Férje Győrben született 1853-ban, laka-

tosipart tanult, majd felszabadulása után a Máv. kötelékébe lépett. A vizsga letétele után mozdonyvezetőnek nevezték ki s mint ilyen Horvátországban, Bpesten, Brassón — mint fűtőház vezető — Tövisen működött. 38 évi szolgálat után 1903-ban nyugalomba vonult, 1914-ben halt meg. A háborúban fia az orosz, unokája az olasz harctéren hősi halált halt.

özv. Maczonka Jánosné, ny, ig.-tanítónő özvegye.

Néhai férje Szabadkán 1856-ban született. Iskoláit és a tanítóképzőt u. ott végezte. Pályáját helyben 1876-ban kezdte a r. kath. iskolánál. Később ugyanannak az iskolának az igazgató tanítójává nevezték ki. A R. Kath. Egyházközség iskolájának sok éven át jegyzője volt. Értékes munkásságot fejtett ki úgy a pedagógiai mint az egyházi téren. 1923-ban nyugalomba vonult. 1925-ben hunyt el.

Matisz Lajos ny. honvéd főszámvevő, Fegyver-tér 2.

Szálkon, 1882-ben született, polgári iskolát Tatatóváros on és Pozsonyban végzett. Az autókarosszeria készítő ipart tanulta ki, 1899-ben szabadult fel s mint segéd 4 évig dolgozott. Katonai szolgálatra 1903-ban vonult be s mint tényleges katona 22 éven át teljesített szolgálatot. Fokozatos előlépés után 1906-ban őrmesternek, 1916-ban főszámvevőnek léptették elő. Nyugalomba 25 és fél évi beszámított szolgálati év után, 1926-ban vonult. A háborúban orosz harctéren 22 hónapig küzdött, megsebesülve fogságba esett, ahonnan 18 havi fogság után egy orosz menetzászlóaljjal 1917-ben a harctérre s onnan haza szökött. Kitüntetése: nagy ez. v. é., Károly cs. ker., seb. érem, 1908-as jub. érem, 10 éves szolg. kereszt. 1930-ban a szolnoki országúton benzintöltő állomást létesített és autóalkatrészeket tart rakáron.

Malcsik János ny. állptári kezelőtiszt, VIII., Báthori u. 16.

Szepes megyében 1864-ben született. Négy gimnáziumot végzett, majd a nagyváradi püspökség szolgálatába lépett. A kassai tüzérezredtől a pü. őrséghez ment, amjd mint szemlész kilépett és a Kataszteri Hiv.-nál szakdíjnokként működött. Később kinevezték a szolnoki adóhivatalhoz, innen Rozsnyóra helyezték át. A csehek bevonulásakor visszament Szolnokra, ahonnan Mezőkövesdre kapott beosztást. Végül Szentendrére helyezték át, 1923-ban vonult nyugalomba. 1928 óta helyi lakos.

özv. Mártha Jánosné sz. Őze Mária, ny. tanító özvegye, Rákóczi út 30.

Helyi születésű. Férje u. itt született. 1851-ben. Nagykőrösön tanítói oklevelet nyert. A helyi ref. elemi iskolának évekig igazgatója volt. Negyvenhárom évig működött a tanítói pályán. Barátai közé számította Kossuth Ferencet, Eötvös Károlyt és számos nevezetes férfiút. A turini 100-as küldöttség tagja volt. A függetlenségi Kossuth pártnak 25 éven át jegyzője volt. Városi képv. testületi tag és megyei képv. test. tag volt. 1917-ben hunyt el.

Cs. Máté Sándor ny. Máv. kalauz, Dob u. 27.

Tiszaföldváron született 1884-ben. A Máv. szolgálatába 1906-ban lépett, Cegléden teljesített szolgálatot a személy forgalomnál. 1930-ban nyugalomba ment. Háború alatt Cegléden teljesített vasúti szolgálatot. Rokonai közül hárman küzdöttek a háborúban, egy a szerb harctéren hősi halált halt.

özv. Mészáros Jánosné, igazg. tanító özvegye, Báthori u. 11.

Ujmalomsok-on született. Iskoláit u. ott végezte. Férje Győr megyében 1853-ban született. Iskoláit Győrben, a tanítóképzőt Sopronban végezte. Helyben 30 éven át működött. Az ipariskolában is tanított. Megszervezte a tanító test. daloskörét és mindvégig vezetője volt. Tornatanítói oklevéllel rendelkezett. A Tanítók Orsz. Egy. vezető tagja, a kis iskolai takarékpénztár alapító tagja és vezetője, az evang. egyházközség oszlopos tagja volt. Jótékonysági mozgalmakból a legnagyobb mértékben kivette részét. A Tanítók Lapjának állandó munktársa volt. Irodalmi munkásságát több izben méltatták.

Micsinai Pál ny. Máv. főkalauz, Csörgő u. 17.

Cegléden született 1878-ban 4 polgárit Bpesten végzett s 3 alsófokú szakiskolája van. Vaseszergályos ipart Bpesten a Máv. gépgyárban tanult 1897-ben szabadult fel. A Máv. szolgálatába 1903-ban lépett s mint vonatkisérő Bpesten nyert beosztást. 1910-től helyben működött. Kalauznak 1910-ben, főkalauznak 1918-ban léptették elő. 24 évi szolgálat után vonult nyugalomba. A vonatkisérők Orsz. Otthona, Széchenyi Olvasó Egylet stb. tagja.

özv. Mullik Mihályné, ny. postaaltiszt özvegye, Zerge u. 10.

Férje Cegléden 1880-ban született, szabóipart tanult s pár évi segédeskedés után 1906-ban a m. kir. Posta szolgálatába állott, mint postaaltiszt működött. A háborúban orosz harctéren küzdött, 1918-ban hősi halál halt.

Molnár Károly ny. ref. tanító, Kazinczy u. 15.

Helyben 1875-ben született. A tanítói pályáját Érsekcsanádon kezdte 1895-ben. 1898 óta a helyi ref. elemi iskolában működött. Kereskedelmi tanfolyamot is végzett. A Ref. Egyházmegyei Tanító Egy. volt vál. tagja, a Népkör könyvtárnoka, az Ujvárosi Olvasókör jegyzője, ipariskolai tanító volt hitoktató, és volt virilis városi képviselő.

1915-ben bevonult, a szerb harctéren küzdött. 1918-ban mint t. hadnagy szerelt le.

özv. Molnár Sándorné ny. Máv. kalauz özvegye, Cukor u. 15.

Férje Cegléden született 1876-ban, a Máv. szolgálatába 1908-ban lépett s mint kalauz vonult nyugalomba 1925-ben. Fia: Sándor, helyben született 1903-ban, a Máv. szolgálatában 1926-tól áll, jelenleg a személy forgalomnál — mint üzemi s. tiszt — működik.

Nagy Gyuláné jb. telekkönyvvezető özvegye, Felszegi ut 16.

Férje Bpesten 1865-ben született, reáliskolát ugyanott végzett. Működését mint írnok Bpesten 1889-ben kezdte, Ceglédre 1897-ben helyezték át, telekkönyvezetőnek 1908-ban léptették elő. 37 évi szolgálat után 1918-ban halt meg. Családjából többen küzdöttek a háborúban.

Nagy Sándor ny. ref. ig. tanító, Gróf Károlyi u. 25.

Helyben 1859-ben született. A tanítóképezdét Csurgón végezte. 1877-ben a helyi ref. elemi iskolához került. 1905-ben igazgatóvá lépett elő. 1926-ban vonult nyugalomba. Pedagógiai irodalmi munkásságot fejt ki. A Patronázs Egyesület és az Első Pinceszövetkezet megalapítója. Az Orsz. Ref. Tanító Egy. alelnöke, a Ref. Egyházmegyei Hív. Tanító Egy. volt elnöke, jelenleg tb. elnöke, az Eötvös alap vál. tagja.

Némedi István ny. Máv. mozdonyfelvigyázó.

1864-ben született Cegléden. Technológiát végzett Bpesten, 1881—1920-ig volt a Máv. szolgálatában Budapesten. Mint I. oszt. műszaki segédtiszt vonult nyugalomba. Hosszú, lelkiismeretesen teljesített szolgálatáért felső hatóságai részéről számtalan elismerésben, dícséretben részesült. A Mozdonyvezetők Lapja irodalmi rovatának szerkesztője. Régi művelője az irodalomnak, különösen lírai és elbeszélő költeményeivel aratott sikereket s részesült az irodalmi körök elismerésében.

özv. Németh Ferencné, ny. Máv. főkocsimester özvegye, Buzogány u. 2.

Férje Cegléden született 1863-ban, vendéglősipart tanult. A Máv. szolgálatába 1886-ban lépett s Bpesen, a Keleti p. u.-on teljesített 27 éven át szolgálatot. Főkocsimesternek 1901-ben léptették elő s mint ilyen vonult nyugalomba 1913-ban. A perzsa sah 1895-ben az Oroszlán-Naprenddel tüntette ki. Meghalt 1920-ban.

özv. Nicora Sándorné, ny. postafelügy. özvegye, Kőrösi u. 45.

Jászkarajenőn született. Iskoláit helyben végezte. Férje 1871-ben született. Iskoláit Kolozsvárt, a tanítóképzőt Selmecbányán végezte. Az állam szolgálatába lépett s 25 évi szolgálat után nyugállományba vonult. 1925-ben hunyt el. Családjából Nicora János mint t. főhadnagy és vitéz dr. Pap László szintén mint t. főhadnagy vett részt a háborúban.

Nyíri Sándor ny. tiszthelyettes, Fegyver tér 1.

Kenderesen 1887-ben született, 1904-ben Amerikába vándorolt, hol 3 évig volt. Katonai szolgálatra 1908-ban vonult be s a távíró tanfolyam elvégzése után — mint távírászoktató — teljesített szolgálatot. A háborúban tűzérségi beosztást nyert, az orosz és olasz harctereken, 1916-tól mint szakaszparancsnok — 52 hónapig küzdött. Állandóan műszaki beosztása volt. A Nemzeti Hadseregben megalakulásától szolgált. 1918-ban tiszthelyettesnek léptették elő. 27 évi beszámított szolgálati év után, 1927-ben vonult nyugalomba. Kitüntetései: kétszer nagy ez. v. é., V. o. koronás ezüst érdem ker. a vitézségi érem szalagján, bronz v. é., Károly cs. ker. és háborús emlék érem

Olajos József ny. Máv. főmozdonyvezető, Angyal u. 24.

Kecskeméten született 1884-ben, géplakatosipart tanult s 1899-ben szabadult fel. A Máv. altisztképző tanfolyam elvégzése után a Máv. szolgálatába lépett 1905-ben. 1908-ban Ceglédre helyezték, hol mozdonyvezető gyakornok volt, 1908-ban mozdonyvezetőnek 1922-ben főmozdonyvezetőnek léptették elő. 1924-be vonult nyugalomba.

Oldal István ny. Máv. kalauz, Vasvári u. 6.

Cegléden született 1874-ben, a Máv. szolgálatába 1900-ban lépett. Első működési helye Bpest volt, 1911-től helyben — a személy forgalomnál működött. 30 évi szolgálat után — mint kalauz — vonult nyugalomba. Szolgálataiért elismerésben részesült. A háború alatt — mint hadiszolgálatos vasútas, — Zimony és Ujvidéken teljesített szolgálatot.

Olbrich Ede ny. Máv. főmozdonyvezető, Széchenyi u. 61.

Bpesten született 1867-ben, 3 reálosztályt u. ott végzett. Géplakatosipart tanult, majd 1887-ben az Osztrák Államvasut szolgálatába lépett, ahol mozdonyszerelő, 1888-tól mozdonyvezető gyakornok, 1889-től mozdonyvezető volt. A Máv. kötelékébe 1892-ben lépett s előbb Csongrádon, 1905-től helyben teljesített szolgálatot. 1913-ban — mint főmozdonyvezető — 36 évi működés után vonult nyugalomba. Szolgálataiért dícsérő elismeréssel tüntették ki. A Katholikus Kör és Vonatkisérők Orsz. Egyesületének tagja. A háború alatt 1915—1917-ig teljesített katonai szolgálatot.

Olbrich Ede ny. mozdonyvezető, Szarvas u. 22.

Bpesten született 1889-ben. Két gimnáziumot Cegléden, 4 középiskolát pótlólag végzett, a Máv. szolgálatába 1908-ban lépett Budapesten az Istvántelki főműhelyben. 1925-ben ment nyugalomba. A Máv. Igazg. és az Üzletvezetőségtől több elismerő oklevelet kapott. A közegészségügy terén kifejtett érdemeiért a Vöröskereszt díszéremmel tüntették ki. Háborúban mint vasutas hadiszolgálatot teljesített.

Opra Mihály ny. állptári főtanácsos, Dr. Gombos L. u. 9.

Kézdiszentkereszten 1867-ben született. gimnáziumi érettségit 1886-ban Csiksomlyón tett. Állami szolgálatba 1889-ben lépett Segesvárott, mint adóhiv. gyakornok. Erzsébetvárosra mint adótisztet helyezték, majd Orsován mint adóhiv. főnök 12 évig működött. Ceglédre 1919-ben mint menekült került, ahol 1919-ben főtanácsossá nevezték ki. Negyven évi szolgálat után 1929-ben nyugalomba vonult. A pénzügyminiszter elismerő oklevéllel tüntette ki 1929-ban. Fia, mint e. é. önk. az orosz és olasz harctéren küzdött, 1918-ban szerelt le.

Oroszváry Endre ny. v. adótanácsnok, Bocskay u. 7.

Helyben 1863-ban született, Bpesten 1879-ben keresk. érettségit tett. Pályáját mint gazdasági irnok kezdte, 1881-ben mint napidíjas a városhoz került. 1887-ben házi pt. ellenőrré, 1900-ban adótanácsnokká választották meg. 1923-ban 42 évi szolgálat után vonult nyugalomba. Négyszer kapott elismerő oklevelet. Az Egys. Ceglédi Ipar Keresk. és Népbank Rt. felügy. biz. tagja, az Unghváry László Borker. Rt. felügy. biz. elnöke. Két fia: Gyula és László részt vettek a háborúban. Gyula orosz fogságban volt.

Oroszváry Lajosné, Máv. pályafelvigyázó özvegye, Népkör u. 20.

Férje Pozsonyban született 1866-ban. A Máv. szolgálatába 1888-ban lépett s mint pályafelvigyázó Malackán, Abonyban, Alsódabason működött, szolgálatközben halt meg 1905-ben.

özv. Pajor Józsefné, ny. Máv. főkalauz özvegye, Buvár u. 4.

Szomorfalun született. Néhai férje Pozsonyban lépett a Máv. szolgálatába, majd Szőllősön teljesített szolgálatot. 1908-tól kezdve pedig Cegléden mint áll. előljáró.

özv. Pap Lajosné, ny. Máv. főkalauz özvegye.

Férje 1875-ben született Cegléden. 1892-ben lépett a Máv. szolgálatába Cegléden s 35 évi szolgálat után mint főkalauz vonult nyugalomba. 1929-ben hunyt el. Özvegye a Nőegylet tagja. Lajos és György fiai szintén a Máv. szolgálatában állanak, Géza ref. elkész.

özv. Pataki Imréné, ny. Máv. pályafelvigyázó özvegye, Rákóczi u. 6.

Férje Cegléden született 1863-ban, 6 gimnáziumot Kecskeméten végzett. A Máv. szolgálatába 1880-ban lépett s előbb Szencen — mint gyakornok — működött, majd pályafelvigyázónak léptették elő. Ilyen minőségben Zsámbokréten és Galgócliptóvárott 13 évig működött. Cegléden 1895-tól teljesített szolgálatot. Nyugdíjba 33 évi szolgálat után 1918-ban vonult. Rezső fia — mint hdgy. — az orosz harctéren hősi halált halt.

Pál József ny. Máv. főkalauz, Csillag u. 19.

Cegléden született 1882-ben, a Máv. szolgálatába 1905-ben lépett. Működését helyben, — mint fékező — kezdte, majd az összes szakvizsgák letétele után fokozatosan előlépve — mint főkalauz 36 évi szolgálat után 1930-ban vonult nyugalomba. Szolgálataiért elismerésben részesült és dícsérő oklevéllel tüntették ki. A háború alatt — mint hadiköteles vasutas — Ujvidéken stb. helyeken teljesített szolgálatot.

özv. Pásztor Mihályné, ny. tanító özvegye, Széchenyi u. 87.

Helyben született, iskoláit u. itt végezte. Néhai férje helyben a róm. kath. iskolában mint felekezeti tanító működött. Munkásságáért a tantestülettől elismerő oklevelet kapott. Irodalmi téren is nagyobb tevékenységet fejtett ki, a Ceglédi Közlöny főmunkatársa volt. Hosszabb időn keresztül iparostanonciskolai oktató volt. 1922-ben halt meg.

Peszeki Pál ny. Máv. főkalauz, Lövész u. 1.

1869-ben Cegléden született. 1896-ban lépett a Máv. szolgálatába, ugyancsak Cegléden, kalauznak, majd főkaluznak nevezték ki. 1921-ben 36 évi összszolgálat után vonult nyugalomba. Békében a 38. gy. ezredben 3 évet szolgált, mint szkv. szerelt le. József testvére hősi halált halt a román fronton.

nemes Petneházy Antal ny. Máv. főkalauz, Felház u. 22.

Petneházán (Szabolcs m.) született 1872-ben. Iskoláit u. ott és Nagyszombatban végezte. A Máv. szolgálatába 1892-ben lépett, Szegeden a személyforgalomnál teljesített szolgálatot, majd Ceglédre helyezték és 1921-ben nyugdíjba ment. Nemességük Kun László idejére vezethető vissza. Háború alatt Cegléden teljesített szolgálatot.

Pintér Mihály ny. Máv. főkalauz, Törteli u. 3.

Szolnokon született 1865-ben, 4 középiskolát u. ott végzett. Lakatosipart tanult, 1883-ban szabadult fel s mint segéd 2 évig dolgozott. A Máv. szolgálatába 1891-ben lépett, állandóan helyben működött s 36 évi szolgálat után 1914-ben — mint főkalauz —

vonult nyugalomba. A Kisbirtokosok és Gazdák Bizt. Rt-nek 10 éve képviselője, földjén saját gazdálkodással és konyhakertészettel is foglalkozik.

Polgár István ny. Máv. főmozdonyvezető, Kisfaludy u. 19.

Albertsirsán 1873-ban született, géplakatosipart Bpesten tanult. A MÁV. szolgálatába 1893-ban lépett. 1905-ben mozdonyvezetőnek léptették elő s Horvátország különböző helyén 13 évig, Zágrábban 3 évig teljesített szolgálatot. Helyben 1906-tól működött s mint főmozdonyvezető, mozdonyfelvigyázó — 39 évi szolgálat után 1919-ben vonult nyugalomba. A háborúban orosz harctéren küzdött 28 hónapig, mint alhdgy. szerelt le. István fia a kommunizmus alatt vértanuhalált halt.

Prehoffer Jenő ny. Máv. főkalauz, Buvár u. 2.

Cegléden született 1873-ban. 4 középiskolát u. itt végzett. A Máv. szolgálatába 1891-ben lépett, ahol előbb állomási szolgálatra osztották be, majd a vizsga letétele után előbb kalauz, majd főkalauznak léptették elő. Állandó működési helye Cegléd volt, nyugalomba vonult 38 évi szolgálat után 1918-ban. Szogálataiért a Máv. ü. v.-től dícsérő elismerésben részesült. Jenő fia gyógyszerész, a háború alatt orosz,oláh és olasz harctereken küzdött.

Rajnoha Zsigmond ny. Máv. áll.-vezető, Irinyi u.

Diószegen (Pozsony) született 1880-ban. Felsőipariskolát Wienben végzett, a Máv. szolgálatába 1902-ben lépett. Működését Aranyosmaróton kezdte. 1930-ban nyugalomba vonult. Háborúban mint áll. kezelő teljesített szolgálatot Pozsony megyében.

Reznák János ny. Máv. főkalauz, Vitéz u. 18.

Cegléden szül. 1866-ban. 1891-ben lépett a Máv. kötelékébe, kevés megszakítással állandóan Cegléden töltötte szolgálati éveit. 1920-ban, 36 évi szolgálat után vonult nyugalomba, mint főkalauz. Ez alkalommal az üzletvezetőség példás szolgálatáért dícsérő elismerésben részesítette. László fia, helyi ügyvéd, végigküzdötte a háborút, t. hadnagy.

Réthy Lajos ny. polg. isk. tanár, Erdő u. 15.

Győrben 1849-ben született. Iskoláit u. ott, a festészeti akadémiát Münchenben végezte. Polg. iskolai tanári oklevelét 1880-ban Bpesten nyerte. 1881-ben a helyi polg. iskolába osztották be és ott 1913-ig működött, midőn nyugalomba vonult. Arany János és több remekíró műveit illusztrálta. Több kitüntetésben részesült. Az 1896 évi ezredéves kiállításon bronz érmet nyert festményeivel. Az Arany János Társaság és a Kasinó tagja. 80-ik születésnapja alkalmából hálás tanítványai ösztöndíjas alapítványt létestítettek a rajzban és festészetben legjobb 2 tanuló számára. Fia: István, résztvett a háborúban és ott szerzett betegségében hunyt el.

özv. Révay Józsefné, ny. főmozdonyvezető özvegye, Bocskay u. 23.

Néhai férje Bpesten született 1861-ben. Lakatosipart u. ott tanult, 1880-ban szabadult fel. Máv. szolgálatába 1891-ben lépett, Bpesten a nyugati p. u.-on működött, az összes szakivzsgáit letette, majd Galgócon, mint mozdonyvezető Nagyszombatban, 1898-tól Cegléden teljesített szolgálatot,1915-ben vasúti szerencsétlenség következtében történt haláláig. Fia: György résztvett a háborúban, rokkant lett.

özv. Rupnik Gyuláné, ny. Máv. főmozdonyvezető özvegye, Bocskay u. 23.

Férje Kecskeméten született 1869-ben, lakatosipart tanult, majd 1894-ben a Máv. szolgálatába lépett. Első állomáshelye Bpest volt, majd Kiskunfélegyházára helyezték, 1900-tól helyben működött. Mint főmozdonyvezető 40 évi szolgálat után 1923-ban vonult nyugalomba, meghalt 1927-ben. Az összes vasuti egyesületnek részben alapító, részben rendes tagja volt. Fia: Gyula — mint hadipilóta — a háborúban oláh harctéren küzdött.

Saffran Róza ny. áll. polg. isk. tanárnő, Teleki u. 14.

Bpesti születésű. Ugyanott végezte a tanítónőképzőt és az ip. isk. tanárképzőt is, Pályáját az abonyi el. iskolánál kezdte s ott 1886-tól 1906-ig működött. 1906-tól mint polg. isk. tanárnő helyben működött. Az ipariskolában a kézimunkát és rajzot tanította. 1929-ben vonult nyugalomba. A M. A. N. Sz. tagja.

Samu Mihály ny. csend. tiszthelyettes, Széchenyi u. 45.

Vajdaszentiványon 1877-ben született. Iskoláit is ott végezte. 1898-ban bevonult a 12. utászzászlóaljhoz. 1901-ben mint főhidász leszerelt s a csendőrség szolgálatába lépett. A kolozsvári I. csend. ker.-hez osztották be, ahol fokozatosan tiszthelyettessé lépett elő. Főbb állomáshelye volt Besztercemegyében. 1928-ban vonult nyugalomba. Szolgálati ideje alatt többször dícsérő oklevéllel tüntették ki. Az összes szolgálati jelvények tulajdonosa. Háború alatt harctéri szolgálatot teljesített. Kitüntetései: ez. érd. ker. a v. é. szalagján.

Sándor János ny. csend. tiszthelyettes, Széchenyi u. 33.

Háromszék megyében 1887-ben született. Iskoláit is ott végezte. 1908-ban bevonult a 2. gy. ezredhez. Két és fél évi szolgálat után mint tizedes a csendőrség kötelékébe lépett. Főbb állomáshelyei: Brassó, Nagyrápolt,

Salgótarján, Cserhát stb. voltak. Helyben 3 évig mint oktató működött. Érsekvadkerten mint hely. főparnok szolgált. 1931-ben vonult nyugalomba. 1924-ben dísérő oklevéllel tüntették ki. Háború alatt az orosz, román és olasz harctéren küzdött, megsebesült. Kitüntetései: kisez., bronz v. é., Károly cs. ker., seb. é., háborús eml. ér. 20 éves kat. szolgálati jelvény.

özv. Schweiger Gáborné sz. Neuhold Piroska, Pesti u. 24.

Vingán született. A Jézusszíve Szöv. a Mária Társulat, a R. Kath. Nőszövetség, a Ferences rend és a M. A. N. Sz. r. tagja. Férje Nagybocskón 1871-ben született. Iskoláit Máramarosszigeten és Szatmárban, a jogot Máramarosszigeten végezte. Pályáját 1893-ban kezdte Máramarosszigeten a Pü. igazgatóságnál. Temesváron mint törvényszéki aljegyző, Vingán és Karánsebesen mint jegyző, Szilágysomlyón mint albíró működött. Lippán hasonló minőségben volt, majd járásbírónak nevezték ki. 1916-ban Nagykikindára került s a járásbíróságnál mint törvsz. bíró, majd a törvényszéknél mint tárgyalási elnök működött. 1918-ban a hűségeskü megtagadása miatt kiutasították. 1920-ban Ceglédre került s mint járb. alelnök 1926-ig működött, midőn nyugalomba vonult. Egy évig még mint közjegyző helyettes működött. 1930-ban elhunyt.

Sebek József ny. Máv. főkocsimester, Szép u. 6.

Libonyban (Cseh orsz.) született 1843-ban, 1869-től gazdatiszt volt, 1873-ban a Máv. szolgálatába lépett. Fokozatos előlépés után 31 évi szolgálati idővel — mint főkocsimester — 1904-ben nyugalomba vonult. Szolgálataiért dícsérő oklevéllel tüntették ki. A helyi Katholikus Kör tagja.

özv. Sepsi Jánosné, pta ellenőr özvegye, Déli u. 82.

Helyi születésű. Iskoláit is itt végezte. Férje 1876-ban született. Iskoláit helyben végezte, majd állami szolgálatba lépett. Posta és távirda tanfolyamot végzett 1910-ben. 1911-től Ujpesten, 1912-től helyben működött. 21 évi szolgálat után 1920-ban hunyt el. Családjából Sepsi Károly az orosz harctéren hősi halált halt. Sepsi Ferencet eltünése után holttá nyilvánították.

özv. Simon Józsefné, ny. Máv. előljáró özvegye, Temető u. 3.

Férje Kisguton született 1855-ben, gimnáziumot Sárospatakon végzett. A Máv. szolgálatába 1895-ben lépett s előbb raktári beosztásban működött, majd az összes tanfolyamok elvégzése után állomás előljárónak léptették elő. Állomáshelyei: Pitvaros Martfű, Tószeg, Tiszavárkány és Nagyszénás voltak. 1915-ben vonult nyugalomba.

Somody Ernő ny. főszertárnok, Szép u. 15.

Kecskeméten született 1855-ben. Középiskoláit is Kecskeméten végezte. Bpesten lép a Máv. szolgálatába, 32 évi szolgálat után 1914-ben mint főszertárnok vonult nyugalomba.

Somogyi Gyula ny. állampt. főtanácsos, Temető u. 43.

Nagygéresen született 1868-ban, gimnáziumi érettségit Sárospatakon tett 1886-ban. A M. kir. Állampénztár szolgálatában Késmárkon — mint gyakornok — lépett 1886-ban, szakvizsgát 1887-ben tett. Állampénztári tisztnek 1889-ben nevezték ki, tanácsosnak 1918-ban, főtanácsosnak 1920-ban léptették elő. Helyben 1897-től — részben mint főnök működött, 37 évi szolgálat után vonult nyugalomba. 1928-tól a helyi forgalmi adóhiv. főkönyvelője. Az Uri Kaszinó volt pénztárosa és könyvtárosa, jelenleg tagja. Szolgálataiért a Ferenc József szolgálati éremmel tüntették ki. A háborúban Andor és Zoltán fia küzdötte végig. Andor a harctéren szerzett betegségében 1929-ben meghalt, dr. Somogyi Zoltán ügyvéd, a MOVE. országos kardvívóbajnoka.

Staudt Károly ny. Máv. főmozdonyvezető, Gyep u. 9.

Érsekujváron született 1881-ben. Szakvizsgáit Bpesten a technológián tette le. 1905-ben a Máv. szolgálatába lépett Érsekujváron, 1908-ban Ceglédre helyezték át, ahol mint mozdonyvezető, később, mint főmozdonyvezető teljesített szolgálatot, 1925-ben, mint mozdonyfelvigyázó vonult nyugalomba. Üzletvezetőség írásbeli elismeréssel tüntette ki. Háború alatt hadianyagszállításhoz vezényelték ki a hadszintérre, majd József főherceg és Terstyánszky hadtestparancsnok szerelvényeit vezette. Tűzvonal körzetben bátor magatartásának adta tanujelét.

Szabó Ambrus ny. Máv. kalauz, Halász u. 15.

Nagykőrösön született 1858-ban. Tényleges katonai szolgálatának letöltése után a Máv. szolgálatába lépett 1878-ben. Szolnok, Piski voltak állomáshelyei. 1892-ben Ceglédre helyezték, majd ismét Szolnokra, majd 1913-ban fenti minőségben nyugalomba vonult. Kansz. Voge vasúti egyesület tagja.

özv. Szabó Gáborné honv. számv. főmester özvegye, Csokonay u. 2.

Néhai férje Tordán 1879-ben született, kereskedelmi pályára lépett, majd 1901-ben a hadsereg szolgálatába állott. Kolozsvárról az oláhok kiutasították és azután a Nemzeti Hadsereg kötelékében szolgált. Egy fuldokló kimentéséért a kor. ez. érd. kereszttel tüntették ki. Háborúban az orosz harctéren küzdött s az itt szerzett betegségében 1927-ben meghalt. Több v. é. tulajdonosa.

Szabó Márton ny. csendőrtörzsőrmester, Dob u. 3.

Szombathelyen 1881-ben született, iskoláit

is u. ott végezte. A M. kir. csendőrség kötelékébe 1905-ben lépett, 1906-ban a bpesti III. csendőrkerülethez osztották be, melynek körzetében változó őrsökön szolgált a háború kitöréséig. A háborúban saját kérelmére — a tábori tüzérségnél orosz harctéren küzdött, megsebesült s mint 25 százalékos rokkant a csendőrség kötelékében 1916—1928-ig szolgált. Törzsőrmesternek 1921-ben léptették elő, 1928-ban vonult nyugalomba. Kitüntetése: kis ez. kétszer bronz v. é., Károly cs. ker. és seb. érem.

özv. Szedlay Ernőné, ny. Máv. főmozdonyvezető özvegye, Árpád u. 25.

Férje Liptószentmiklóson született 1864-ben, géplakatosipart tanult s a Máv. szolgálatába 1892-ben lépett. Mozdonyvezetőnek 1894-ben lépették elő, Ceglédre 1896-ban helyezték át. A szaktanfolyam elvégzése után 1905-ben főmozdonyvezetőnek léptették elő s mint ilyen vonult 30 évi szolgálat után 1920-ban nyugalomba. Szolgálataiért dícsérő oklevéllel tüntették ki. A háború alatt a katonaságnál helyőrségi szolgálatra osztották be, majd Losoncon főgépészi teendőkkel bízták meg. Meghalt 1929-ben.

Szeleczky Ferenc ny. áll. pt. tanácsos, II., Magyar u. 27.

Helyben 1876-ban született. Kecskeméten 1897-ben reálérettségit tett. Pályáját helyben 1900-ban kezdte az áll. pt.-nál. Szentendrén 2 és negyed évig működött, majd visszakerült Ceglédre az adóhivatalhoz. 1921-ben bevonult a szerb és a román harctéren küzdött. A forradalomkor szerelt le mint t. főhadnagy. Károly cs. ker. tulajdonosa.

özv. Szerdahelyi Vilmosné ny. tanító özvegye, Csatorna u. 8.

Néhai férje Hódmezővásárhelyen 1852-ben született, oklevelet 1870-ben Szegeden nyert. Működését Cegléden a róm. kath. elemi iskolánál 1871-ben kezdte, 1914-ben szemvilágát elvesztve nyugalomba helyezték, 1922-ben meghalt. Több egyesületnek volt tagja. Unokaöccse a háborúban eltünt.

Szilágyi Pál ny. állami tanító, Vitéz u. 8.

Cegléden 1881-ben született, tanítói oklevelét Nagykőrösön nyerte. Működését 1911-től állami tanítói minőségben ugyanitt kezdte. 1929-ben 28 évi szolgálat után vonult nyugalomba. A helyi Kaszinó tagja. A háborúban szerb és orosz harctéren küzdött. 1915-ben orosz fogságba esett, ahonnan 33 havi fogság után 1918-ban tért haza.

Szijj Gyula ny. Máv. főkalauz, Wesselényi u. 2.

Cegléden született 1854-ben, esztergályos ipart Bpesten tanult s 1873-ban szabadult fel. Mint segéd Bpest, Győr, Arad, Nagyvárad, stb. városokban dolgozott. 1880-tól helyben önállósította magát. A Máv. szolgálatába 1881-ben lépett s előbb — mint vonatfékező — működött. 1887-ben kalauznak, 1889-ben főkalauznak léptették elő. Húsz évi szolgálat után 1901-ben vonult nyugalomba. A Ceglédi Ipartestületnek tagja. Atyja 44 évig, nagyatyja 54 évig volt helyben tanító.

Szijj János ny. Máv. főkalauz, Mátyás kir. u. 45.

Cegléden született 1866-ban, könyvkötőipart u. itt tanult s 1885-ben szabadult fel. Mint segéd Nagykőrös, Kiskunfélegyháza, Nagyszőlős és Bpesten dolgozott, 1893-tól Szolnokon önállósította magát. A Máv. szolgálatába 1896-ban lépett s mint fékező Szolnokon nyert beosztást; 1912-ben kalauznak, 1922-ben főkalauznak léptették elő. 1922-ben vonult nyugalomba. A helyi Kossuth Kör, M. Államvasutak Takarék és Segély Szövetkezetének stb. tagja. A háború alatt — mint vonatvezető kalauz — az Ujvidék — Belgrád közötti vonalon teljesített szolgálatot.

Szücs Miklós ny. Máv. főkalauz, Selyem u. 10.

Cegléden született 1863-ban, 4 polgárit u. itt végzett. A Máv. szolgálatába 1896-ban lépett s — mint vonatkisérő — helyben nyert bosztást, Bpesten 5 évig működött. Kalauznak 1914-ben, főkalauznak 1919-ben léptették elő, 4 évi szolgálat után vonult nyugalomba. A Rudolf Trónörökös Vasuti Nyugdíj Egyesületnek, Kansz-nak stb. tagja. Ferenc fia küzdötte végig a háborút, a harctéren szerzett betegségében meghalt. 3 árváját fent irt nevelte fel.

Szücs Sándor ny. Máv. főkalauz, Csatorna u. 18.

Nagykőrösön született 1868-ban, cipészipart tanult, melyet Nagykőrösön — mint önálló mester — 8 éven át üzött. A Máv. szolgálatába 1900-ban — mint kisegítő fékező — lépett a szak- és altiszti vizsgák letétele után fokozatosan haladva főkalauznak léptették elő. Állandóan helyben működött s 33 évi szolgálat után 1924-ben vonult nyugalomba. A háború alatt Ujvidéken teljesített szolgálatot. Sándor fia küzdött a szerb, orosz, oláh és olasz harctéren s az ott szerzett betegségében 1920-ban meghalt.

özv. Takács Ferencné, Máv. altiszt özvegye, Csikós u. 18.

Magyarkereszturon (Sopron m.) született, Néhai férje Devecserben (Veszprém m.) született 1882-ben. A Máv. szolgálatába 1909-ben lépett, Bpesten a nyugati p.-u.-on teljesített szolgálatot, 1917-től Cegléden működött elhalálozásáig. Családjából többen küzdöttek a háborúban.

Tanittó Áron ny. v. számtiszt, Pitli szél 8.

Jászkiséren 1852-ben született. Iskoláit u. ott végezte. Pályáját mint napidíjas a jászkarajenői községházánál kezdte. 1891-ben.

Ceglédre került s a város szolgálatában mint irnok működött. Később adótiszte lépett elő. 1916-ban vonult nyugalomba. Fia, Áron az orosz harctéren hősi halált halt.

Tálas Péter ny. cső. tiszthelyettes, Lövölde-szél 7.

Jászladányban született 1883-ban. A katonaság szolgálatába — önként — 1902-ben lépett s a debreceni 7-es huszároknál 3 évig teljesített szolgálatot, majd a III. sz. Csendőrker. debreceni Szárnyparancsnokság kötelékébe lépett. A tanfolyamot Bpesten végezte, mely után Debrecenben 1910-ig szolgált, majd a nagyváradi altiszti tanfolyam elvégzése után a bpesti ker. székhelyhez osztották be. További állomáshelyei Kiskunhalas és Tiszapáti voltak, hol mint őrs és járásparancsnok teljesített szolgálatot. 20 évi szolgálat után 1920-ban vonult nyugalomba. Jelenleg a városnál — mint a javadalmi hivatal ellenőre — teljesít szolgálatot. A háborúban orosz harctéren küzdött, fogságba esett, s ott mint kémet halálra ítélték, ahonnan élete veszélyeztetésével megszökött. Szolg. ideje alatt a III. ker. parancsnokságtól dícsérő oklevéllel tüntették ki.

Temesváry Gyula ny. Máv. főmozdonyvezető, Dr. Gombos L. u. 22.

Szolnokon született 1868-ban. Iskoláit Szolnokon végezte, géplakatosipart is ott tanult. A Máv. kötelékébe lépett 1885-ben Szolnokon, majd Debrecen, Nagyszombat voltak állomáshelyei, míg 1920-ban nyugdíjba ment. A Nemzeti Munkavédelmi Egyesület tagja. Több egyesület tagja. Háború alatt a Máv. kötelékében teljesített hadiszolgálatot.

Tibold Anna ny. áll. óvónő, Hunyadi u. 10.

Ceglédi születésű. Bpesten 1879-ben végezte, az orsz. óvónőképzőt. Helyben 7 évig, Kőrösladányban mint óvoda vezető 29 évig működött. 1916-ban 36 évi ovónői működés után vonult nyugalomba.

Tóth Ciprián ny. Máv. főkalauz, Cukor u. 18.

Vágselyén született 1864-ben. 4 polgárit Érsekujvárott végzett. Cipészipart Érsekujvárott tanult, 1880-ban szabadult fel. Ebben az időben elnöke és vezetője volt az ottani Katholikus Körnek. A Máv. szolgálatába 1887-ben lépett s Érsekujváron mint vonatkísérő nyert beosztást. Kalauznak 1896-ban, főkalauznak 1903-ban léptették elő s mint ilyen, 31 évi szolgálat után 1918-ban vonult nyugalomba. A helyi Katholikus Kör tagja.

Tóth József ny. Máv. fűtő, X., Biró dülő.

Cegléden született 1884-ben. Máv. szolgálatába 1906-ban lépett, helyben és Bpesten teljesített szolgálatot. Nyugdíjba ment 1931-ben. Háború alatt mint vasútas teljesített hadiszolgálatot. Sógorának 2 fia küzdött a háborúban, egyik fogságban volt 6 évig a másik hősi halált halt.

özv. Tóth Jánosné, ny. Máv. főtávirász özvegye, Liliom u. 12.

Férje Cegléden született 1871-ben, a Máv. szolgálatába 1897-ben lépett. Távirásznak 1902-ben, rövid idő mulva főtávirásznak léptették elő. Mint ilyen vonult 28 évi szolgálat után 1925-ben nyugalomba. Szolgálatai elismeréséül dícsérő oklevéllel tüntették ki. Meghalt 1928-ban.

Tóth László ny. tanító, Bercsényi u. 16.

Komáromban született 1874-ben, tanítói oklevelet Léván nyert. 1893-ban. Működését Pátrohán kezdte, majd 1893-ban Negyeden 1 évig Nagyöltőn 3 évig, Tószegen 3 évig felekezeti tanító volt, 22 évig Bánfalván, — mint községi tanító — működött. 29 évi szolgálat után 1921-ben vonult nyugalomba, azóta helyben lakik. A tanfelügyelőség dicsérő oklevéllel tüntették ki. Bánfalván az Ifjusági Egyesületi Dalárda elnöke volt. Népművelődési előadásokat tartott.

özv. Tóth Sándorné, ref. tanító özvegye, Alszegi út 41.

Férje Cegléden 1887-ben született, tanítóképzőt Nagykőrösön végzett. Működését Sós Kertike községben kezdte, majd több állomáshely után 1921-ben Ceglédre nevezték ki, 4 évi itteni működés után 1921-ben mérgezésben meghalt. Működéséért több ízben elismerés és kitüntetésben részesült. Az Ipartestületi Dalkörnek, Nőegylet Énekkarnak tagja volt. A háborúban családjának több tagja küzdött, Finta Zoltán — mint zászlós — az orosz harctéren hősi halált halt.

Trangucz István ny. Máv. főmozdonyvezető, Mező u. 25.

Cegléden született 1882-ben, géplakatos ipart tanult s 1898-ban szabadult fel. A Máv. szolgálatába — mint mozdonyvezető gyakornok — 1907-ben lépett, mozdonyvezetőnek 1911-ben, főmozdonyvezetőnek 1921-ben lépett elő. Állandó működési helye Cegléd volt. 1925-ben 18 és fél évi szolgálat után vonult nyugalomba. A háborúban fivére és sógora küzdött.

özv. dr. Traub Józsefné, v. tiszti főügyész özvegye, Árpád u. 38.

Helyben született. Iskoláit u. itt, az óvónőképzőt Bpesten végezte. A M. A. N. Sz. volt tagja, a bpesti Mensa Adalbertinum patronense. Férje helyben született 1873-ban. Kecskeméten gimn. érettségit tett. Budapesten, 1896-ban jogi doktorátust nyert. Helyben ügyvédi irodát nyitott, majd 1904-ben a város főügyészévé választották meg. Mint ilyen 26 évig állott a város szolgálatában. A Ceglédi Kat. Egyházközség tanácstagja, az oláh megszállás alatt a város polgármestere, a Hangya felügy. biz. tagja.

Pest vármegye tb. főügyésze, a turini 100-as küldöttség tagja, a bpesti Mensa Adalbertinum patronusa és még számos társadalmi egy. tagja volt. 1915-ben bevonult, a szerb, és orosz harctéren küzdött. Mint százados szerelt le. 1930-ban hunyt el.

Turcsán Ferenc ny. honv. huszár tiszthelyettes, Ujvárosszél 65.

Kecelen született 1874-ben. Tényleges katonai szolgálatra 1895-ben vonult be, hol 1918-ig teljesített szolgálatot.. A forradalom után a Prónay csend. század kötelékébe lépett. 1924-ben a 7. honv. husz. ezredhez vonult be, hol 1926-ban történt nyugdíjazásáig szolgált. Tiszthelyettesnek 1918-ban léptették elő. A háborúban szerb, orosz, oláh és olasz harctereken 44 hónapig küzdött. A kommunisták előbb halálra, majd 15 évi fegyházra ítélték. Kitüntetései nagy ez., bronz v. é., Koronás ezüst érd. ker., Nyugatmagyarországi érem, Károly cs. ker. Az 1908. évi szolg. érem, 912—13. évi szolg. ker. és 20 éves szolg. ker.

Türey József ny. Máv. főraktárnok.

1877-ben született Cegléden. Iskoláit Cegléden és Szolnokon végezte, 4 szakvizsgát tett. Első állomáshelye Szolnok volt, legutolsó pedig Csongrád. 30 évi szolgálat után vonult nyugalomba mint főraktárnok. A Máv. dícsérő elismerésben és pénzbeli jutalomban részesítette éber és körültekintő szolgálataiért.

Ujhegyi Vencel ny. fogházőrmester, Vadász u. 12.

Szilen 1867-ben született, iskolái elvégzése után gróf Eszterházy Ferenc uradalmában mint lovász 5 évig működött, majd katona éveinek leszolgálása után 1893-ban az Igazságügy szolgálatába lépett. Előbb mint fegyőr Vácon teljesített szolgálatot, majd 1913-ban a helybeli fiatalkorúak fogházához osztották be s 1914-ben fogházőrmesterré léptették elő. 30 évi szolgálat után 1923-ban vonult nyugalomba. Szolgálatai elismeréséül dícsérő oklevéllel tüntették ki.

Ungvári András ny. Máv. főkalauz, Oroszlán u. 26.

Cegléden született 1866-ban, 4 középiskolát Bpesten végzett. A Máv. szolgálatába — mint vonatkisérő 1984-ben lépett, a vizsga letétele után kalauz volt Bpesten 16 éven át, majd helyben működött. 42 évi szolgálat után 1920-ban mint főkalauz vonult nyugalomba. Szolgálataiért dícsérő oklevéllel tüntették ki. A Kath. Kör tagja. A háború alatt csapatszállító vonat kisérésével teljesített nehéz szolgálatot.

özv. Vajda Györgyné sz. Füle Mária, ny. v. számtiszt özvegye, Szövetség u. 8.

Ceglédi születésű. Iskoláit is itt végezte. A Ref. Nőegylet és a NANSz. volt tagja. Férje Nagykőrösön 1886-ban született. Iskoláit u. ott és Bpesten végezte. Helyben 1889-ben lépett a város szolgálatába. 1895-ben számtiszttté lépett elő. Tizenhét évi szolgálat után 1906-ban hunyt el. Veje: Tóth József résztvett a háborúban.

Varga Bálint ny. Máv. kalauz, Csikós u. 28.

Kisujszálláson született 1875-ben. Iparisiskola 4 osztályát u. ott végezte. Máv. szolgálatába 1902-ben lépett Cegléden, ahol 1921-ben történt nyugdíjazásáig teljesített szolgálatot. Háború alatt szolgálattételre Ujvidékre osztották be, majd Cegléden teljesített szolgálatot.

Váróczy László ny. Máv. váltókezelő, Béla u. 1.

Helyben született 1855-ben. Cipészipart u. ott tanult, 1873-ban szabadult fel. Mint segéd Bpest, Cegléd, Bécs, Orsova és Győrben dolgozott. Tényleges katonai szolgálat után, 1897-ben a Máv. kötelékébe lépett, és előbb Bpesten a dunaparti p. u.-on, majd a felsőrákosi p. u.-on teljesített szolgálatot, majd 1917-ben lépett nyugalomba. A Kansz Voge, vasuti egyesület tagja. Fia végigküzdötte a háborút, másik fia a háborúban hősi halált halt.

Veress András ny. Máv. főkalauz, Dohány u. 7.

Cegléden szül. 1870-ben. Iskoláit Cegléden végezte. 1895-ben lépett a Máv. szolgálatába. 1918-ban vonult nyugalomba. Veress Sándor olasz fronton harcolt, angol fogságba esett.

Veress János ny. törzsőrmester, Felhév u. 30/a.

Tacson (Besztercenaszód m.) 1893-ban született. Katonai szolgálatban 1911-ben mint tényleges lépett, 1912-ben főtüzér, 1913-ban tizedes, 1916-ban szkv. lett. 1917-ben őrmesterré léptették elő, törzsőrmesterré pedig 1925-ben lépett elő. 23 évi összszolgálat után, 1926-ban nyugalomba vonult. Háborúban az orosz, olasz és francia harctéren küzdött 4 éven keresztül. Nagy ez., kis ez., bronz v. é., Károly cs. ker. és az összes szolg. érmek tulajdonosa.

Walentiny Antal ny. Máv. főfelügyelő, Dr. Gombos L. u. 17.

Temesváron 1861-ben született, Reáléretségit tett u. ott. A vasúti akadémiát 1883-ban végezte. 1882-ben lépett a Máv. szolgálatába. 1885-ben nevezték ki Vácott. 1891-ben mint állomásfőnököt Verőcére rendelték s ott egyuttal vizsgáló és ker. oktató volt. 1895-től 1903-ig Párkánynánán, 1904-től 1918-ig pedig helyben működött, mint állomásfőnök. 1915-ben felügyelővé, 1919-ben pedig főfelügyelővé nevezték ki. 1921-ben vonult nyugalomba. 1916-ban a Ferenc József rend hadiékitményes lovagkeresztjét kapta. A Vasutasok Orsz. Szöv. helyi ker. elnöke és az áll. polg. el. iskolák vizsgáló biztosa volt. Há-

rom fia résztvett a háborúban. Béla és Ferenc a harctéren szerzett betegségükben elhunytak. László orosz fogságban volt. Géza fia a kommun alatt egyike volt a hős Ludovikásoknak.

Wettstein János ny. huszár tiszthelyettes, Kinizsi u. 8.

Bajnokon 1876-ban született, iskoláit u. ott végezte. Katonai szolgálatra 1894-ben vonult be melynek letöltése után ténylegesíttette magát s hosszú szolgálat után fokozatosan őrmesternek léptették elő. 1915-ben Temesvárra a lópótlási felügyelőséghez osztották be, ahol a forradalom kitöréséig szolgált. Ezután Ceglédre helyezték át s 40 évi szolgálat után 1928-ban mint tiszthelyettes vonult nyugalomba. Kitüntetései: Koronás ez. érdem ker. a vitézségi érem szalagján s az összes szolg. jelvények.

Zakar Mátyás ny. Máv. s. tiszt, Arany u. 8.

Cegléden született 1883-ban, 4 polgárit u. ott végzett. Működését helyben a kir. közjegyzőnél kezdte, 1903-ban a Máv. szolgálatába lépett. Első állomáshelye Zágráb volt, ahol a főműhelyben nyert beosztást, 1908-ban Bpestre az Istvántelki főműhelyhez, 1920-ban a Máv. Igazgatóságához osztották be, ahonnan 22 és fél évi működés után mint s. tiszt B listára került, illetve nyugdíjazták. Szolgálataiért számos elismerésben részesült. A Voge, Rudolf trónörökös vasúti Jótékony Egyesület, Magy. Rokkantsegélyző és Nyugdíjegylet, helyi Katholikus Kör, stb tagja. A helybeli Baromfitenyésztők Egyesületének négy éve titkára.

Zika Gyula ny. Máv. kalauz, Pesti út 86.

Cegléden született 1865-ben, 4 középiskolát végzett. A Máv. szolgálatába 1901-ben lépett helyben, majd az összes szakvizsgák letétele után Bpestre helyezték át. 1904-ben újra Ceglédre osztották be s innen ment 23 és fél évi szolgálat után 1913-ban nyugalomba.

Zsengellér Gyula ny. isk. igazgató, Gr. Károlyi u. 13.

Zsilinszky Béla ny. Máv. főraktárnok, Vitéz u. 1.

Nyitrán született 1866-ban, Máv. altiszti vizsgát tett. A Máv. szolgálatába 1891-ben lépett, különböző állomás helyek után helyben 1913-tól működött. 1926-ban vonult nyugalomba. A helyi Kath. Kör, Máv. altiszti Asztaltársaság tagja volt.

Zsuffa József ny. Máv. főmozdonyvezető, Deák tér 7.

Szolnokon született 1873-ban. Géplakatosipart Szolnokon tanult, 1893-ban a Máv. gépgyárba lépett, majd a mozdonyvezetői vizsga letétele után mozdonyvezető, szorgalmas munkája után főmozdonyvezetőnek nevezték ki. Szolnok, Bpest és Cegléd voltak állomáshelyei. Nyugalomba vonult, 1923-ban. Az Orsz. Szöv. tagja. Háború alatt mint kiküldött Erdélyben katonai vonatokon teljesített hadiszolgálatot.

BETŰSOROS CIMTÁR

Asztalosok

Bahil Lajos Nyilas u. 7. *Bakosi Mihály*, Nyul u. 1. *Berényi Ferenc*, Béke u. 11. *Bodocs Zsigmond*, Kazinczy u. 28. *ifj. Bogdán Mihály*, Kőrösi u. 30. *Borsos János*, Erdő u. 36. *Cseh Béni*, Kazinczy u. 11. *Czibra István*, Erdő u. 18. *Csizmadi Pál*, Zrinyi u. 12. *Csizmadi József*, Sárkány u. 9. *ifj. Dani Nándor*, Kőrösi u 3. *ifj. Dani Ferdinánd*, Köd u. 2. *Darányi János*, Fazekas u. 2. *Darányi Lajos*, Fazekas u. 2. *Dávid Ferenc*, Folyó u. 13. *Dohnál Róbert*, Bede u. *Donner Henrik*, Dob u. 24. *Fábián Imre*, Csatorna u. 10. *Farkas András*, Nyilas u. 20. *Fazekas Sándor*, Fácán u. 1. *Gabányi Iván*, Sugár u. 57. *Havasi Mihály*, Mária u. 6. *Hornyák István*, Kisfaludy u. 31. *Horváth Ferenc*, Felház u. 52. *Jakab Imre*, Kereszt u. 2. *Kalocsay István*, Kisfaludy u. 3. *Kádas János*, Arany u. 3. *Kenéz István*, Bercsényi u. 33. *Kenéz László*, Téglagyár dülő. *Kohn Hermann*, Hunyadi u. 21. *Kohn József*, Hunyadi u. 21. *Kollár István*, Kisfaludy u. 14. *Kosurszky Ferenc*, Bocskay u. 3. *Kovács József*, Kisfaludy u. 13. *Kovács Lajos*, Fűzfa u. 4. *Kőműves Jakab*, Kórház u. 11. *Kovács Pál*, Géza u. 5. *Lakos József*, Csikós szél. *Lendér János*, Malomtér 4. *Lengyel József*, Hold u. 8. *Lovas Antal*, Jászberényi u. *Magyar György*, Pesti u. 433. *Máté Sándor*, Gr. Károlyi u. 32. *Molnár József*, Herczeg u. 36. *Nagy László*, Arany u. 19. *Negyedi István*, Borz u. 18. *Plesch György*, Szép u. *Povácsi Pál*, Tököly u. 1.

Paprika István, József u. 10. *Rideg István*, Bocskay u. 13. *Sárik Ede*, Szelei u. 20. *Sárik József*, Kazinczy u. 31. *Szabó István*, Wesselényi u. 16. *Szabó Lajos*, Micsei u. 11. *Szolisznyó József*, Alszegi u. 43. *Szathmáry Ferenc*, Szoros u. 2. *Szathmáry Károly*, Szoros u. 2. *id. Szeleczky Károly*, Kender u. 5. *ifj. Szeleczky Károly*, Déli u. 15. *Szabó István*, Thököly u. 22. *Támadi Ferenc*, Hattyu u. 11. *Tomok Jenő*, Teleki u. 21. *Tóth Ferenc*, Csillag u. 10. *Tóth József*, Szép u. 33. *id. Tóth László*, Pesti u. 18. *Unghváry János*, Sátor u. 1. *Vass Mihály*, Felház u. 5. *Vass Ferenc*, Zrinyi u. 32. *Vágó István*, Nyir u. 9. *Végh Károly*, Kátai u. 42. *Zinnbauer Aurél*, Örkényi u. 4.

Ácsok

Czirják András, Külső Törteli u. 7. *Dani Dániel*, VI., Wesselényi u. 11. *Détári István*, VIII., Bocskay u. 33. *Ecser Sándor*, IV., Koszoru u. 14. *Erdős Sándor*, Déli u. 82. *Habony József*, Király u 2. *vitéz Halász József*, Magyar u. 23. *Harsányi Lajos*, Tükör u. 22/a. *Harsányi Sándor*, Fazekas u. 8. *Sása Imre*, Cukor u. 5. *Józsa Pál*, Bercel. *Kernécs József*, Sas u. 8. *id. Lédeczi László*, Malom u. 10. *Nyiri Sándor*, Nádasdi u. 51. *Óre Ferenc*, Csillag u. 24. *Semetka János*, Déli u. 48. *Sisska Lajos*, Bercsényi u. 38.

Ács-kőmívesek

Svahszngó Pál, Virág u. 22. *Turi József*, Temető u. 12. *Csala Károly*, Arany u. 2. *Csala László*, Csikós szél. *Gyura István*, Cukor u. 17. *Izsó János*, Arany u. 34. *Kispál István*, Csatorna u. 2.

Baromfikereskedők

Andrási Lászlóné, Cukor u. 21.

Cegléden született 1880-ban, baromfikereskedéssel 1927-től foglalkozik, iparát a helyi piacon üzi. Férje molnár, a háborúban olasz és orosz harctéren küzdött, olasz fogságba esett, ahonnan az összeomláskor jött haza.

Bakosi Jánosné, Király u. 9/a.

Cegléden született, iskoláit u. itt végezte. Baromfi kereskedéssel foglalkozik helyben. Férje 1914-ben az orosz harctéren küzdött, fogságba esett, 1918-ban jött haza. A családnak egy tagja hősi halált halt.

özv. Borsos Gergelyné, Homok u. 4.

Cegléden született, baromfi kiskereskedéssel foglalkozik 20 éve. Néhai férje helyben 1859-ben született, földmiveléssel foglalkozott, 1919-ben halt meg. Családjának több tagja vett részt a háborúban.

Csizmadi Dánielné, szül. B. Szücs Karolin, Szerecsen u. 8.

Helyben született. Baromfi kereskedéssel 5 éve foglalkozik helyben és bpesi piacon. Testvére orosz fogságban hősi halált halt. Még egy testvére küzdött a háborúban, 1918-ban szerelt le.

Dóra Simonné, Csikós u. 60.

Törtelen született, baromfikereskedéssel 1924-től foglalkozik helyben. Apró baromfi, liba, kacsa, tyuk, stb-t a bpesti piacon árul. Férje a Máv. kötelékébe 1913-ban lépett s a rákosi megállónál teljesít szolgálatot. 1925-ben vonult nyugdíjba. A háborúban szerb és olasz harctéren küzdött. Kitüntetései: bronz v. é., Károly cs. ker.

Farkas Józsefné, Szolnoki u. 18.

Cegléden született. Helyben 1931-től baromfiárusítással foglalkozik. Férje helyben, 1886-ban született, földmiveléssel foglalkozik. Küzdött az orosz és olasz harctéren, majd olasz fogságba esett, 1919-ben jött haza.

Jakab Imréné, Kereszt u. 2.

Cegléden született, baromfikereskedést 1900-tól üz. Apróbaromfi, kacsa, liba tyuk stb. kereskedésével foglalkozik a helyi piacon. Férje a pósta kötelékében — mint kábel fektető — működik. Családjának több tagja küzdött a háborúban.

özv. Kemencés Sándorné, Galamb u. 3.

Helyben született, 1917-től baromfikereskedéssel foglalkozik. Néhai férje földműves volt, 1915-ben meghalt. Küzdött a háborúban, s az orosz fronton hősi halált halt.

Király Erzsébet, Király u. 27.

Helyben született. Baromfi eladással 18 éve foglalkozik a helybeli piacon. István fia pék Bpesten. Veje Osváth Ferenc résztvett a háborúban, megsebesült.

Lendér Pálné, Ujváros szél 6.

Cegléden 1883-ban született. Helyben és a bpesti piacon baromfiárusitással 12 éve foglalkozik. Férje a villanytelepen van alkal-

mazásban. Családjának több tagja küzdött a háborúban, kettő hősi halált halt.

özv. Majercsik Józsefné, Sugár u. 39.

Helyben 1870-ben született. Néhai férje Abonyban 1863-ban született, juhász volt, 1904-ben meghalt. Özvegye bromfikereskedéssel foglalkozik helyben.

özv. Nyiri Sándorné, Báthori u. 10.

Cegléden 1857-ben született, baromfi kereskedéssel foglalkozik kb. 15 éve helyben és Bpesten a heti piacon árusít. Néhai férje 1870-ben született és 1927-ben elhunyt. Háború alatt helyi szolgálatot teljesített. Fia: Sándor, teljesen munkaképtelen.

Pakai Józsefné, Bálvány u. 40.

Helyben született, iskoláit u. itt végezte. Baromfi kereskedéssel 12 éve foglalkozik.

özv. Bakai Józsefné, VII., Homok u. 17. *Bajtai Ferenc,* II., Bársony u. 4. *Bán Jánosné,* VI., Vörösmarty tér 9. *Cseh József,* VIII., Csikós u. 12. *özv. Csengeri Istvánné,* III., Deák tér 4. *Dešári Pál,* III., Vitéz u. 26. *Fazekas Pál,* III., Csatorna u. 14. *Gyura Istvánné,* IX., Rét u. 36. *Horváth Ferencné,* VII., Majszél 54. *Jakab Pál,* IX., Perczel u. 23. *Korik Jánosné,* VII., Nyár u. 7. *Kovács Istvánné,* X., Tuzok köz 5. *özv. Kovács Sándorné,* X., Szőlő u. 1. *Langa Sándorné,* VII., Ujváros szél 48. *özv. Lendvay Károlyné,* VII., Király u. 27. *özv. Ocsai Józsefné,* IX., Remete u. 2 *Sárik Józsefné,* Hajó u. 16. *Sárik Mihályné,* Csikós szél 18. *Somogyi Józsefné,* X., Csikós szél 28. *ifj. Szabó Józsefné,* IX., Bocskay u. 17. *Szabó Teréz,* X., Pesti ut 36. *Szegedi Jánosné,* XI., 1406. *Tar Jánosné,* X., Nyilas u. 21. *Tóth Jánosné,* VII., Király u. 2. *Tóth Istvánné,* V., Fegyver u. 3. *Tóth Károlyné,* III., Vitéz u. 16. *Turi Ferencné,* II., Nyárfa u. 27. *Uj Sándor,* IV., Dobó u. 18. *Varga Jolán,* III., Gyep u. 16. *Vanyi Lászlóné,* VII., Sugár u. 53. *Várkonyi Péterné,* VII., Nádasdy u. 4.

Bazárosok

özv. Fekete Andrásné, Vezekényi köz, *Flaschka Ferenc,* Városházépület. *Husi Márkus,* Herceg u. 27. *Kovács József,* Füzfa u. 4. *Ribár István,* Halász u. 6. *Vatta János,* Ibolya u. 2.

Bádogosok

Balogh János, Szekfü u. 6. *Bálint János,* Kisfaludy u. 40. *Gáspárevics B.,* Kőrösi u. 20. *Gipszel János,* Teleki u. 14. *Jakab István,* Sugár u. 23. *Riha Ferenc,* Evang. bazár. *Rónai János,* Árpád tér. *Smahajcsuk István,* Kőrösi u. 11. *Zana József,* gr. Károlyi u. 1.

Betonáru készítők

özv. Bellovay Sándorné, Puskaporos u. 9. *Kocián Fülöp,* Rákóczi u. 23.

Béltisztítók

Máté Gergely, Aranymeggyes-szél, *Nagy Antal,* Aranymeggyes-szél.

Bérautótulajdonosok

özv. Baky Béláné, I. Pesti u. *Billay József,* I., Pesti u. *Gyura József, II.,* Liliom u. 20. *Fischer Farkas,* VIII., Kőrösi u. 20. *Hanga László,* VII., Rákóczi u. 56. *Tóth István,* VI., Herceg u. 30.

Bognárok

Bán Lajos, Kinizsi u. 13. *Bán László,* Puskaporos u. 26. *Bán Lajos,* Thököly u. 2. *Bán Ferenc,* Fazekas u. 12. *Bogdán István,* Sas u. 21. *Csendes István,* Malomtó szél. *Dávid Mihály,* Alszegi u. 27. *Deli Károly,* Oroszlán u. 28. *Ecseri István,* Déli út 84. *Farkas István,* Széchenyi u. 81. *Geszten József,* Zrinyi u. 15. *Hettich Ferenc,* Hollós u. 19. *Kaptás Istvánné,* Nyilas u. 2. *ifj. Kecskeméti István,* Kinizsi u. 36. *Király László,* Bercsényi u. 47. *Krisztmann Konrád,* Felház u. 28. *ifj. Kupás Lajos,* Bocskay u. 26. *id.*

Kupás Lajos, Déli u. 38. *Kupás Béla*, Déli u. 38. *Lévay József*, Kender u. 17. *Lippert Lajos*, Budai u. 23. *Lippert Mátyás*, Kender u. 23. *Lippert József*, Kátai u. 24. *Macsali József*, Kőrösi u. 62. *Markoth Balázs*, Felház u. 3. *Nagy Ferenc*, Kut u. 12. *Nagy Józsefné*, Alszegi u. 23. *Pákozdi Árpád*, Kőrösi u. 37. *Pechtold Kristóf*, Alszegi u. 23. *ifj. Rigó Pál*, Szép u. 17. *Szekeres Ambrus*, Vas u. 1. *Szunyogh Dániel*, Szolnoki u 34. *Turi Pál*, Füzfa u. 2. *Virágh Mihály*, Mizsei u. 18. *Vojtek János*, Ősz u. 11. *Zsadon Miklós*, Szarvas u. 3. *Zsadon Károly*, Árpád u. 27.

Borbélyok

Barnai Béla, Temető u. 20. *Bálint Pál*, Pesti út 60. *Beliczay Imre*, Széchenyi u. 31. *Borsányi István*, Árpád u. 22. *Csáki László*, Ref. bazár. *Czihat Antal*, Jászberényi u. 3. *Czindler Gyula*, Külső út. *Demény Béla*, Kisfaludy u. 22. *Demény Béla*, II., Liliom u. 20. *Farkas Lajos*, Rónai ház. *Gulyás János*, Wesselényi u. *Halmi Imre*, Városháza. *Hanke Lajos*, IX., Nyilas u. 24. *Hörömpő István*, IX., Bocskai u. 31. *Kanyó József*, VI., Bálvány u. 33. *Kása Sándor*, Pesti u. 18. *Kemény Árpádné*, Ev. bazár. *Kmetyó József*, Szolnoki u. 10. *Kónya Lajos*, Ev. bazár. *Lippert Jenő*, X., Kender u. 29. *Lorics Mátyás*, III., Puskaporos u. 15. *Mallár László*, Városháza. *Mari György*, Népkör u. 32. *Matusz Sándor*, Kátai u. 26. *Máté Sándor*, VIII., Déli u. *Mérges Imre*, VI., Kazinczy u. 49. *Messzer Andrásné*, Vörösmarty tér 10. *Nagy Imre*, V., Dobó u. 9. *Némedi Gyula*, III., Teleki u. 14. *Németh Ferencné*, Petőfi u. *Papp Mihály*, VI., Ősz u. 10. *Pál Ferenc*, VII., Kőrösi u. 14. *Pálfi Béla*, II., Temető u. 20. *Silzong Mátyás*, V., Szolnoki u. 32. *Szabó Aladár*, Kőrösi u. 6. *Szabó István*, Kossuth tér. *Szabó József*, IX., Bocskay u. 37. *Szücs Sándor*, X., Nyilas u. 9. *Takács János*, Bocskay u. 13. *Taracsák János*, Hunyadi u. 18. *Tóth László*, Vasutállomás. *Ujj Kálmán*, VIII., Bálvány u. 33. *Varga László*, IV., Sas u. 30. *Végh László*, V., Kép u. 2. *Virág József*, VIII., Erdő u. 25. *Zakár János*, Rákóczi u.

Borkereskedők

Domonkos Lajos, Széchenyi u. 75. *Jeszenszky Károly*, Széchenyi u. 20. *Kapás István*, Sugár u. 68. *Lengyel Illés*, X., Dülő u. 24. *Zsengellér Ferenc*, Kórház u. 16. *Zsámberger Mihály*, Reggel u. 7.

Bőrkereskedők

Fischer László, Kőrösi út. *Fodor József*, Gr. Károliy u. 12. *Hirsch Lajos*, *Kállai Ferenc*, Iskola u. 3. *özv. Blau Józsefné*, Kossuth tér 6.

Bútorkereskedők

Weisz Jenő.

Cipőfelsőrészkészítők

Gracza Pál, Hunyadi u. 14. *Gyurgyik József*, Rákóczi u. 24. *Hartyányi András*, VIII., Farkas u. 15. *Kökény Lajos*, Borzó u. 7.

Cipőkereskedők

Gábor Kálmán, *Révész Géza.*

Cipészek

Kökény László, Teleki u. 22.

Cegléden 1906-ban született, ipart u. itt tanult, mint segéd is itt dolgozott. Helyben 1927-től önálló cipészmester. Atyja küzdött az orosz harctéren, fogságba esett, 1921-ben jött haza.

Magyar József, Pesti út 6.

Mezőkeresztesen 1893-ban született, szakmáját Miskolcon tanulta, 1920-ban szabadult fel, segédéveit Bpesten töltötte. 1931-től önálló cipészmester. Atyja a háború alatt vastúi szolgálatot teljesített, bátyja az olasz harctéren küzdött, 1918-ban leszerelt.

Balogh György, Hunyadi u. 27. *Ba-*

logh József, Pesti u. 57. *Batta József*, Gubodi u. 8. *Bálint István*, Sátor u. *Báthory József*, Liliom u. *Báthory Vilmos*, Foréd akól *Bodán István*, Alszegi u. 27. *Boján János*, Kut u. 15. *Botkó Gyula*, Nyereg u. 4. *Bogdán Lajos*, Sziv u. 5. *Böhm János*, Széchenyi u. 31. *Bugyi János*, Árpád u. 17. *Bunyeváczky József*, Evang bazár. *Bures Vendel*, Világ u. 15. *Buzási Mihály*, Dob u. 9. *Csejtés Pál*, Selyem u. 21. *Csizmadi Sándor*, Unghváry-ház. *Csibi Péter*, Lakatos u. 11. *Csicsó Ferenc*, Mocsár u. 5. *Csibra Mihály*, Ref. bazár. *Csurgai Sándor*, Kert u. 10. *Csöke és Vince*, Rákóczi u. 1. *Darányi József*, Mérleg u. 27. *Detári Szabó János*, Külső Báthori-telep, *özv. Dudás Sándorné*, Gombos udvar. *Ecser Ferenc*, Kertész u. 14. *Ecser József*, Kender u. 14. *özv. Ecser Istvánné*, Fűzfa u. 3. *Ecseri László*, Perczel u. 6. *Ecseri Ferenc*, József u. 6. *Ellenbach Gyula*, Bársony u. 12. *Fortula Imre*, Arany J. u. *Gál István*, Szűcstelep, *Gellért Ádpár*, Piros-ház. *Gubányi Ferenc*, Halász u. 7/a. *Gyikó Benő*, Folyó u. 10. *Gyura és Torma*, Ref.-bazár, *Helmeczi József*, Fazekas u 17. *Hörömpő István*, Mizsei út 2. *Józsa Sándor*, Kinizsi u. 14. *Józsa Sándor*, Kossuth tér. *József Sándor*, Nádasdy u. 24. *Juhász István*, Mária u. 18. *Kaczur András*, Hattyú u. 12. *Kemenczés Sándor*, Király u. 27/b. *Kenéz Gyula*, Kisfaludy u. 54. *Keresztury Lajos*, Lakatos u. 22. *Kiss János*, Nyúl u. 7. *Kiss Lajos*, Felház u. 26. *Kotlár Sándor*, Homok u. 33. *Kovács Nándor*, Árpád tér. *Kovács István*, Akácfa u. 20. *Kovács Mihály*, Zöldhalom. *Kovács Pál*, Felház u. 35. *Kaprinai Károly*, Szarka u. 9. *Lovass János*, Darázs u. 5. *Lőcsei Géza*, Batthyány u. 2. *Molnár Sámuelné*, Lajos u. 10. *Molnár Sándor*, Mikes u. 1. *Monári Ferenc*, Kernács-telep. *Nagy Ferenc*, Gubodi u. 7. *Nagy Károly*, Ujváros-szél 64. *Nagy Ferenc*, Rákóczi u. 24. *Papp Ferenc*, Csörgő u. 12. *Pataki István*, Bocskay u. 19. *Pál István*, Batthyány u. 12. *Rokkos Antal*, Pesti u. 40. *Sárik Ferenc*, Déllő u. 24. *Sárkány József*, Király u. 33. *Stefanovics Pál*, Szarvas u. 17. *Strass Károly*, Hunyadi u. 22. *Sárik János*, Fűzfa u. 3. *Szabó Lajos*, Pósta u. 9/a. *Szabó Lajos*, Szolnoki u. 34. *Szitkó József*, Cukor u. 1. *Sreker István*, Erdő u. 18. *Tóth András*, Fazekas u. 28. *Tóth István*, Rákóczi u. 11. *ifj. Tóth János*, Mocsár u. 20. *Tóth Sándor*, Téglagödör 316. *Tóth Sándor*, Homok u. 56. *Turcsányi József*, Kőrösi u. 50. *Ujszászi János*, Cukor u. 32. *Ujj Pál*, Kőrösi u. 57. *Váradi István*, Alszegi u. 35. *Veres József*, Öregszőlő 85. *Végh László*, Béla u. 3. *Zelenka István*, Népkör 14. *Zsadon Gyula*, Dob u. 20. *Kökény László*, Szarka u. 3. *Pataky Károly*, Fürdő u. 1.

Cipőüzem

Delka cipőüzem, Rákóczi út.

Cselédszerző

id. Deli Sándorné.

Cserepesek

Bulyovszky Vilmos, Népkör u. 22. *Kardos Pál*, Molnár u. 10.

Cukrászok

Rorarius Gyula.

Gyöngyösön 1882-ben született, cukrászipart Bpesten tanult s 1896-ban szabadult fel. 1917—1920-ig a M. kir. Udvartartásnál — mint királyi udvari cukrász működött, mely működése alatt a bajor király és Vilmos császár érdem éremmel tüntette ki. Jelenleg helyben működik. A Katholikus Kör és Ipartestületnek tagja. A háború alatt 1916-tól küzdött, 1917-ben mint cukrászt a kir. udvarhoz vezényelték. Katonai kitüntetése: III. o. v. é. és Károly cs. ker.

Jonusz János, Szolnoki u. 10. *Miselbach Miksa*, Sütő u. 4. *Pipő Imre*, Búvár u. 4.

Csizmadiák

Babics Gábor, Szelei út 1. *Bakosi Mihály*, Sugár u. 35. *Beregszászi Mihály*, Gyep u. 15. *Biró György*, Mária u. 24. *Biró Károly*, Kőrösi út. *ifj. Borszok Károly*, Herceg u. 16. *Brakua Gyula*, Puskaporos u. 14. *Búzás András*, Mátyás kir. u. 49. *Csák Imre*, Kinizsi u. 9. *id. Csoma Sándor*, Gróf Károlyi u. 46. *Csőke Mihály*, Kátog u. 16. *Csuka József*, Kút u. 11. *Csurgó Sándor*, Kút u. 18. *Ecser István*, Arany J. u. 23. *Eibek Antal*, Csörgő u. 5. *Farkas Mihály*, Kender u. 9. *Fityó Ferenc*, Magyar u. 14. *Gigor János*, Epreskert. *Goór Illés*, Szűcs-telep. *Habony József*, Percz u. 6. *Hajós István*, Homokszél. *Hartányi István*, Víz u. 3. *ifj. Hartányi Sándor*, Mátyás kir. u. 6. *Hegedüs Mihály*, Rákóczi u. 14. *Horgos János*, Ibolya u. 4. *Hörömpő Benő*, Herczeg u. 41. *Huszár György*, Wesselényi u. 21. *Józsa Imre*, Szolnoki u. 19. *Józsa István*, Sugár u. 69. *ifj. Józsa István*, Petőfi u. 9. *id. Juricza Mihály*, Temető u. 30. *ifj. Juricza Mihály*, Nyilas u. 18. *Kaczur Ferenc*, Szép u. 40. id. *Kaczur Sándor*, Kisfaludy u. 46. *ifj. Kaczur János*, Puskaporos u. 9. *Kaczur József*, Kép u. 3. *Kaczur Miklósné*, Csörgő u. 20. *ifj. Kazai Mihály*, Temető u. 29. *Kazai Mihály*, Malom u. 33. *Kádas Benő*, Wesselényi u. 29. *Kelemen Zsigmond*, Nádasdy u. 20. *Kiss Ferenc*, Szél u. 2. *Kollár Lajos*, Szarvas u. 7. *Kovács József*, Malom u. 11. *Kovács Lajos*, H. Cseme, *Kovács Sándor*, Gróf Károlyi u. 48. *Kökény István*, Székely u. 35. *Laczkó József*, Arany J. u. 17. *Mizser Mihály*, Bercsényi u. 25. *Nagy Sándor*, Dob -u. 18. *ifj. Ócsai Mihály*, Felszegi u. 2. *Orvos Mihály*, Szűcs-telep. *Pataki Sándor*, Déli u. 55. *Pákozdi Gyula*, Népkör u. 52. *Polyhoz László*, Kátai u. 38. *Prager Ferenc*, Lakatos u. 9. *Prager János*, Szép u. *Petró Mihály*, Szalag u. 1. *Raffai Béla*, Herceg u. 23. *Raffai Sándor*, Mező u. 17. *Rubárt András*, Nyárfa u. 19. *Süket Sándor*, Bálvány u. 18. *Szabó István*, Kender u. 11. *Szalisznyó Miklós*, Arany u. 44. *Száraz Pál*, Csikós u. 35. *Szokolai István*, Honvéd u. 5. *Sztanyik Sándor*, Borz u. 12. *Szekér István*, Erdő u. 18. *Tóth István*, Népkör u. *Tóth Péter*, Herceg u. 41. *Ványi Pál*, Fazekas u. 22. *Veres János*, Herceg u. 44. *Virágh Pál*, Székely u. 28. *Vasgyár Pál*, Kút u. 13. *Zolnai János*, Molnár u. 41. *Zsadon Sándor*, Árpád u. 27.

Darálómalomtulajdonosok

Bergh Rezső, Kőrösi u. 38. *Farkas Benő*, Fegyver tér. *Schneider János*, Nyilas u. 27. *Szabadi János*, Malom tér. *Vasváry László*, Szolnoki u. 47. *Ványi Lajos*, Budai úti megálló.

Dohánynagyárudatulajd.:

Özv. Csurgai Lászlóné sz. Hajdu Mária, ny. v. számtiszt özv., Teleki u. 7.

Ceglédi születésű. Iskoláit u. itt végezte. Férje szintén helyben született 1873-ban. Kecskeméten gimn. érettségit tett. Mint banktisztviselő kezdve pályáját. 1909-ben a város szolgálatába állott s rövidesen városi számtisztté nevezték ki. A mozgósításkor bevonult, a szerb harctéren küzdött, megsebesült, 1918-ban mint t. főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: Sign. Laud. 1919-ben hunyt el. Özvegye dohányáruda enegdélyt nyert.

Dohánytőzsdések

Benczédy Árpád, ny. pü. fővigyázó, Kőrösi út 32.

Besztercén 1889-ben született, iskoláit u. ott végezte. A Pénzügyőrség szolgálatába 1908-ban lépett, 1912-ben előlépett s Nyitra megyébe helyezték át, 1917-ben fővigyázónak léptették elő. 22 évi szolgálat után 1926-ban vonult nyugalomba s nyerte el trafik engedélyét. Cegléden 1923-tól lakik, 1926-tól áll fenn dohánytőzsdéje. A háborúban nevelőatyja küzdött, mint őrmester, 1918-ban szerelt le.

Özv. Rupnik Ferencné, Pályaudvar.

Mint vasútas özvegye, dohánytőzsdéjét az

Állomás épületében nyitotta meg s azóta vezeti. Férje Kecskeméten 1870-ben született, gimnáziumot u. ott és Bpesten végzett. A Máv. szolgálatába 1888-ban lépett s mint személypénztáros és raktárnok működött. 24 évi szolgálat után 1912-ben halt meg. Fia: Aladár, gazdasági akadémiát végzett s a nyugatmagyarországi felkelésnél hősi halált halt.

Amaczi Viktorné, Petőfi u. 10. *Bencsik János*, Alszegi út. *Borszob Károlyné*, Nagykátai út. *Décsi Györgyné*, Szép u. *Farkas Andrásné*, Felház u. *Farkas Etel*, Arany u. 1. *Harsányi Lajosné*, Rákóczi út. *Jakab Antalné*, Bocskay u. *Karanek Venczel* Bede. *Kerepesi József*, Szolnoki u. *Kovács József*, Pesti út. *Lázár Pál*, Virág u. *Molnár Andrásné*, Szekfű u. *Nagy Imre*, Alszegi út. *özv. Nyiri Istvánné*, Fegyver tér. *Pajor Lajosné*, Szűcs-telep. *Petriki Andrásné*, Sárkány u. *Reggel Jánosné*, *Révbíró Sándor*, Huszárlaktanya. *Rózsa Sándor*, Jászberényi út. *Sudik Károlyné*, Tükör u. *Szücs István*, Mizsei út. *Tóth Alfrédné*, Kossuth tér. *Uri Kovács*, Pesti u. 64.

Drogériatulajdonos

Pesti Antal, Árpád u. *özv. Pethy Balázsné*, I., Kossuth tér.

Esztergályosok

Borka István, Unghváry tér. *Burgmann Nándor*, Népkör 6. *Csopp János*, III., Lakatos u. 24. *Jándor István*, Molnár u. 28. *id. Szijj Gyula*, VI., Déli u. 60.

Építőmesterek

Dömötör Sándor, Rákóczi u. 15. *Kenezsek Gusztáv*, VIII., Petőfi u. 6. *Milus Mihály*, VIII., Dob u. 35.

Ékszerkereskedők

Fischer Menyhért, *Meiselis Béla*, Szolnoki u. 10.

Élelmiszerkereskedők

Mező László, Bokréta u. 8. *Milus Istvánné*, Széchenyi u. 99.

Fakereskedők

Adler Ignác, Mizsei út. *Badánszky Mór*, Szolnok u. *ifj. Berger Lipót*, Kőrösi út. *Berger Simon*, Árpád tér 5. *Braun Ignác*, *Ehrlich Béla*, *Grossmann Jakab*, *Láng Sándor*, *Sándor Ignác*.

Faszobrász

Pittel Antal, Mátyás király u. 2.

Fazekas

Balogh Lajos, Nyárfa u. 23.

Fehérneművarrónő

Kávai Jánosné, Szélmalom-zug 13. Helyben született, fehérneművarrással 36 éve foglalkozik. Azonkívül piaci árus helyben. Szőlőbirtokos és boreladással is foglalkozik. Férje helyben 1884-ben született, szőlőműveléssel és bortermeléssel foglalkozik.

Fehérneműkereskedők

Ifj. Gyura Gáborné, Wesselényi u. 25. *Jóna Dánielné*, Bokor u. 15. *József Lajosné*, Kazinczy u. 50. *Karteszi Józsefné*, Halász u. 30. *Kozma Istvánné*, Király u. 50. *Kovács Lászlóné*, Hajó u. 12. *Mári Andrásné*, Király u. 14. *Milus Sándorné*, Sas u. 8. *Rokály Andrásné*, Szélmalom-zug 12. *Szabó Mihályné*, Homok szél. *Zadák Józsefné*, Szegfű u. 1.

Festékkereskedő

Holländer Zoltán, *Steinfeld József*.

Festők

Andrási Tivadar, Rákóczi u. 36. *Tiszavölgyi Kornél*, Angyal u. 11.

Fémöntő

Krauz Béla, *VIII.*, Kőrösi u. 22.

Fényképészek

Asztalos Béla, Szolnoki u. *Czeglédi Sándor*, Rákóczi u. *Szombati Mária*, Angyal u. 11.

Fésüs

Ifj. Gyenge János, Kisfaludy u. 31.

Fogtechnikus

Weisz Sándor, Népkör 4.

Földbirtokosok

Hörömpő Zsigmond, Erdő u. 14.

Helyben 1867-ben született, iskoláit u. itt végezte. Saját birtokán gazdálkodik és bortermeléssel is foglalkozik. A család székely eredetű. Hunyad vármegyéből származnak, nemességük 150 évre vezethető vissza. Ref. egyház község presbitere, a szövetkezetnek 18 éve igazgatósági tagja, volt városi képv. test. tag. Atyja néhai Hörömpő János, ki szintén gazdálkodott 50 éven keresztül — nevéhez fűződik a trágya értékének felismerése és alkalmazása.

Id. Szabó István, Bálvány u. 30.

Helyben 1874-ben született, 1929-től feles munkás, azelőtt sertéskereskedéssel és sertésvágással foglalkozott. Fia: ifj. Sz. István helyben 1907-ben született, szabóipart tanult. 1900-ban szabadult fel, mint segéd Fehérgyarmaton dolgozott. Sertésvágással is foglalkozik. Id. Szabó István, a háborúban 3 hónapig vett részt.

Anka Imre 60 (II., Temető u. 4). *Antal András* 69 (III., Szelsi u. 29). *Antal István* 53 (IV., Szép u. 42). *Antal István* 112 (III., Rákóczi u. 25). *Antal Mihály* 85 (III., Jászberényi u. 15). *Banai Ferenc* 58 (II., Magyar u. 2). *Banai István* 55 (XI., 219). *özv. Bálint Ferencné* 53 (III., Rákóczi u. 20). *özv. Banai Pálné* 72 (V., Sas u. 5). *ifj. Barna Sándor* 53 (XIII., 197). *Bán Mihály* 63 (I., Szőlő u. 27). *Bezzeg Pál* 57 (I., Műhely u. 9). *Biró Mihály* 58 (I., Dorottya u. 2). *G. Biró Józsefné* 50 (II., Szőlő u. 24). *Bóbis Sándor* 71 (VIII., Ősz u. 9). *Csapó Mihály* 89 (Pesti u. 48). *Cegléd m. város* 2060. *Csernus József* 60. (József 13). *Csipkó László* 55 (III., Rákóczi 27). *Dávid Sándor* 60 (VI., Gróf Károlyi u. 29). *Détári János* 61 (XII., 889). *Dobos László* 135 (Pesti u. 29). *Farkas Albert* 70 (I., Műhely 10). *özv. Farkas Lászlóné* 52 (VI., Bercsényi u. 11). *özv. Farkas Jánosné* 52 (Bercsényi u. 7). *Farkas László* 102 (VI., Kazinczy u. 25). *Füle András* 50 (IX., Felház 27). *Füle József* 52 (V., Népkör 3). *B. Farkas Mihály* 66 (I., Gubody u. 26). *Füle Ferenc* 55 (X., Felház u. 13). *Farkas Sándor* 50 (I., Műhely u. 7). *dr. B. Farkas Mihely* 103 (I., Jászberényi u. 27). *Füle István* 80 (V., Bercsényi u. 26). *Füle Mihály* 61 (XIII., 219). *Füle Péterné* 50 (VIII., Kőrösi u. 19). *özv. Füle Pálné* 100 (VI., M. 22). *Hartyáni Zoltán* 215 (Rákóczi u. 215). *vitéz Herczegh József* 91 (XIV., 27). *Herczeg István* 53 (IV., Széchenyi u. 50). *Hörömpő Ferenc* 51 (I., Árpád u. 28). *id. Hörömpő János* 66 (Kinizsi u. 20). *Hörömpő János* 66 (VI., Kazinczy u. 20). *Huszár József* 53 (S. u. 11). *Juhász Ferenc* 76 (IX., Felház 13). *Juhász János* 54 (V., Dobó u. 25). *Juhász János* 55 (I., Hunyadi u. 4). *Kádas Mihály* 110 (VIII., Herczeg u. 4). *Kernács György* 60 (VI., Bercsényi u. 31). *Kernács István* 87 (X., Pesti u. 34). *Kocka András és Karolin* 54 (Teleki u. 16). *Kozel Antal* 81 (III., Csatorna u. 6). *Krén Istvánné* hagyatéka 56. *Kszel Antal* 88 (III., Akácfa u. 45). *Kiss László* 72 (V., Kinizsi u. 5). *Korcz Sándor* 50 (IX., Dob u. 40). *Lengyel István* 96 (II., József u. 12). *id. Lengyel János* 61 (Puskaporos u. 36). *Lengyel Károly* 129 (III., Rákóczi u. 64). *Lengyel Mihály* 101 (III., Rákóczi u. 22). *Lengyel Károly* 69 (IV., Sas u. 6). *Lestánszki Imre* 55 (III., Kishíd u. 8). *Magyar József* 58 (C Bercel). *Magyar József* 88 (IV., Széchenyi u. 101). *Magyar József* 74 (IV., Széchenyi u.). *özv. Magó Mihályné* 88 (I., Szárcsa u. 10). *id. Mód Sándor* 51 (X., Kórház tér 5). *Monori Pál* 70 (I., Árpád u. 36). *ifj. Mód Sándor* 51 (X., Kórház tér 5). *Magyar Vallásalapítv.* 4972 (Bpest). *B. Molnár János* 121 (III., Rákóczi u. 19). *B. Molnár József* 136 (III., Rákóczi u. 31). *M. kir.*

államvasútak 208 (III., Kölcsey tér). *Nyujtó Mihály* 59 (II. Mária u. 11). *id. Ozsgyári József* 53 (III., Jászberényi u. 25). *Öze János* 95 (III., Teleki u. 10). *Pálinkás Mihály* 65 (I., Műhely u. 4). *Pintér József* 52 (V., Szolnoki u. 24). *R. kath. Egyházközség* 631 (VIII., Herceg u. 4). *Ref. Egyházközség* 755 (VIII., Herceg u. 4). *Reggel Benő* 51 (I., Bocskai u. 8). *Reggel Sándor* 83 (V., Kép u. 11). *Rehák József* 78 (II., Sárkány u. 7). *id. Sági Károly* 105 (III., Jászberényi u. 27). *özv. Sila Jánosné* 60 (X., Kátai u. 18). *Sütő Mihály* 69 (IV., Szép u. 63). *kk. Szabó Albert József* 148 (I., Batthyány u. 18). *Szabó Imre* 62 (VI., Gróf Károlyi G. u. 50). *özv. Szabó Jánosné* 64 (X., D. 8). *Szabó László* 55 (III., Jászberényi u. 32). *Szebeni Ferenc* 54 (III., Kisfaludy u. 10). *Szunyog Pál* 63 (III., Jászberényi u. 19). *Szűcs János* 65 (V., Sas u. 15). *Tar Mihály* 52 (X., Nyilas u. 16). *E. Tóth János* 84 (VIII., Kőrösi u. 35). *Tóth Károly* 93 (V., Szolnoki u. 26). *Türei Sándor* 56 (VIII., Víz u. 1). *Vallásalapítvány* 4972. *Végh Miklós* 73 (III., Akácfa u. 5). *Végh Sándor* 94 (III., Rákóczi u. 48). *Zsadony József* 54 (V., Puskaporos u. 5). *Zsengellér László* 52 (IX., Déli u. 36).

Földhaszonbérlők: *Ecser János* és *Tsai* 115 X. Vallásalaptól Felsőmajor. *Erdős József és Tsai* Vallásalapv.-tól 300 kh. (XIII, N.) *Farkas István* XIV. 430 Kádas Mihálytól, *Füle Pál* (I., Műhely u. 3) Vallásalaptól 359. *Halmi István és Tsai* I., Vallásalaptól 307. *Jakab Mihály* (X., Csikos u. 12) R. kath. Egyházközségtől 84. *Kecskeméti István és Társa* N. Vallásalaptól 323. *Klement István* (XII. B.) Ágh. ev. E.-től 138. *Kósik József* (V., Fegyver u. 2) Vallásalaptól 50. *Kukta Benő és Tsai* (XI) Vallásalaptól 100. *Lédecsi Benő és Tsai* III. Vallásalaptól 103. *özv. Makkai Istvánné* (III. sz. uradalmi bérlet) Vallásalaptól 298. *Önálló gazd. ism. iskola* (III. h. Belsőmajor) Vallásalaptól 137. *Pataki Ferenc és Tsai* II. Vallásalaptól 455. *Dezseri Rudnyánszki Ferenc* (XI. h. Felsőmajor) Vallásalaptól 50. *Sági Antal és Tsai* (Felsőmajor) Vallásalaptól 115. *Szebeni Ferenc és Tsai* (I. sz. bérlet) Vallásalaptól 101. *Tóth András* XIV. 145. *Koczka Andrástól* 54. *Tóth Mihály* (V., Malom u. 7) kk. Szabó Józseftől 104. *Unghváry József* XII., Bede, Egyházaktól 380 kh. *Unghváry László R. T.* XII. Bede, Egyházaktól 821. *Ujszászi Mihály* XIII. 177 Herczeg Páltól 54. *Varga Ferenc* XIII. 9, Zsadányi Józseftől 54. *Virág János* (XIII. k. Homoki puszta 205). Vallásalaptól 54. *Virág János és Tsai* Felsőmajor, Vallásalaptól 447. *özv. Zsadány Józsefné* (V., Sas u. 17) Szücs Jánostól 65 kh.

Szőlőbirtokosok

Barna Károly (I., Kőrösi 10), 5 kh. *Bálint Benő* 7 (III., Rákóczi u. 40). *özv. Bíróné sz. Apai Judith* (I., Dorottya u. 2), 5. *Boda János* 9 (XII. k. 546), *vitéz Báthory Géza* 7 (IX. k. Felház u.). *kk. Bolcsek György* (III., Teleki u. 34.). *Boldizsár János* 9 (XI. 643). *Bolcsek Ferencné Gál Margit* 7 (III. Teleki u. 34), *özv. Csurgainé sz. Sikje Johánna* 5 (XII. ker. 184.). *Dávid Ferencné sz. Nyujtó Lidia* 5 (V., Bercsényi u. 10). *Deli Benőné sz. Füle Judith* 5 (VI., Ősz u. 6). *Dely Károly* (VI. Kazinczy u. 11). *Dobos Ferenc* 7 (Kút 2). *Dobos Ferenc* 5 (X., Csukaszál 20). *özv. Dobos Pálné sz. Füle Eszter* 5 (I. Árpád u. 26). *Farkas Sándor* 11 (VI. Bercsényi u. 3). *Franck Lajos* 6 (Budapest). *Gál Istvánné szül. Kiss Mária* 6 (XII., Csemő). *Gyömrei István* 6. (VII., Rákóczi u. 30). *özv. Győri Bálintné sz. Kisgyörgy Lidia* 5. (I., Angyal u. 18). *Halász*

Dénes 11 (I., Mária u. 2). *dr. Halász Márton* 18 (I., Pesti u. 69). *dr. Horváth József* 16 (VIII., Kőrösi u. 19). *Horváth József* 10 (I., Pesti u. 63). *Hirschl Gyula* 9 (I., Hunyadi u. 27). *József Miklós* 10 (Bpest). *Kalmár Alajos* 7 (II. Sárkány u. 2). *Kardos Sándor* 6 (X., Felszegi u. 6). *Kálmán Bertalanné sz. Rosenfeld Júlia* 6 (VIII., Víz u. 2). *Kleibert József* 5 (XI. k., Irtvány). *Klein Manó* 7 (VIII., Erdő u. 19). *Kohn Mihály* 7 (I., Gubody u.). *Kardos Ferenc* (VIII., Farkas u. 7). *Kovács Benőné sz. Krén Irén és t.* 43 (VI., Bercsényi u.). *Kovács István* 5 (VIII., Selyem u. 33). *Kripoczki Mihály* 15 (VIII., Selyem u. 15). *Lengyel György* 8 (XII. 665). *Miskolczi József* 10 (VIII., Felház u. 61). *Molnár Károly* 9 (VI., Kazinczy u. 25). *Nagy Sámuel* 5 (III., Puskaporos 24). *Negyedi Benő* 5 (XI. k. 540). *Ozsgyári János* 9 (VIII., Sütő u. 14). *Öze Józsefné Zahar Anna* 7 (III., Rákóczi u. 64). *Paulovits Károly* 5 (I., Gubody u. 24). *Padraczki Gusztávné sz. Csernus Rozina* 8 (I., Kőrösi u. 6). *Petróczy Endréné sz. Antal Margit* 5 (XI., 919). *dr. Raffay Géza* 15 (I., Műhely u. 12). *Rigó Margit* 7 (III., Szép u. 17). *dr. Soltész Mihály* 5 (VIII., Petőfi u. 23). *Szalisznyó Pál* 7 (VIII., Bocskay u. 18). *Szalisznyó Sándor* 7 (I., Árpád u. 29). *Szatmári Ferenc* 6 (V., Szoros u. 2). *Szatmári József* 5 (Bpest). *dr. Szántó Mihály* 9 (I., Eötvös tér 4). *Szücs Bálint* 8 (Kút u. 1). *özv. Tóth Ambrusné sz. Dávid Mária* 5 (III., Széchenyi u.). *Tóth Istvánné sz. Biró Mária* 10 (V., Népkör 9). *dr. Traub Józsefné sz. Szekeres Piroska* 5 (I., Árpád u. 38). *Varga Mihály* 6 (X., Felszegi u. 14). *Ványi Sámuel* 5 (X., Szőlő u. 11). *dr. Várady Miksa* 14 (I., Pesti). *Végh Sándor* 75 (III., Rákóczi u. 48).

Fűszerkereskedők

Balogh Imréné, Csornai u. 20. *Batta Jánosné*, IX., Rét u. 38. *Beck Gyula*, V., Népkör u. *Berger Hermann* VII., Bálvány u. 32. *Bicskei Iván* VII., Kőrösi u. 66. *Bleier József*, VI., Kazinczy u. 45. *özv. Csapó Béláné*, Kőrösi út 7. *özv. Csákó Jánosné*, Kőrösi u. 42. *Cseh Ferenc*. IX., Zrinyi u. 25. *Cseh István*, XIII., Külső Jászberényi u. *Csizmadia József*, VIII., Ősz u. 1. *Deli József*, IV., Szolnoki u. 36. *Dobozi Károly*, V., Fűzfa u. 16. *Farkas Lászlóné*, X., Pesti u. 14. *Fáth Dezső*, VIII. Cukor u. 18. *Fehér Adolf*, Gróf Károlyi G. u. 16. *Garas Jenőné*, VI., Alszegi út 1. *Gál Jánosné*,, XI., 2202. *Gottlieb Ferenc*, *Gyera Lajos*, IX., Budai út 1/a. *Gyukics Száva*, I., Felház 30/a. *Halász Ödön*, I., Mária u. 2. *Halánszky Kálmán*, Kőrösi u. 34. *Haisler Sándor*, *Hercz Vilmos*, *Helmeci Kálmán*, VIII., Fazekas u. 19. *Hirschl Mór*, V., Népkör u. 45. *Hoffer István*, Rákóczi u. 4. *Hragyik Ferencné*, VII., Sugár u. 58. *Jakab Lajos*, X., Kátai u. 8. *Janki Gyula*, X., Felszegi út 17. *Kalmár Alajos*, II., Sárkány u. 7. *Kalocsai Ferenc*, III., Gomboszi u. 8. *Karaszek Vencel*, III., Törteli 553. *Karczag Ödönné*, III., Kisfaludy u. 28. *Kazai Károly*, XII., 114/a. *Káldi András*, Bocskay u. 37. *Kemencés Sándor*, XI., 2202. *özv. Klein Ignácné*, VI., Bercsényi u. 49. *Koch Ferenc*, VIII., Petőfi u. 25. *özv. Kovács Mihályné*, X., Pesti u. 8. *Kőrösi Jenő*, III., Toldy u. 7/a. *Kőrösi József*, I., Bocskay u. 13. *Kupás Gyuláné*, III., Czelei u. 2. *özv. Lendér Jánosné*, V., Malom tér 4. *Lédeczi Lajosné*, IV., Sas u. 6. *Löwinger Miksa*, Mátyás kir. u. 27. *Lusztig Mátyásné*, VII., Kőrösi út 52. *Macelka Péter*, IV., IV., Alszegi u. 27. *Milla Ferencné*, III., Széchenyi u. 37. *Molnár Istvánné*, XI., 2200. *ifj. Nagy*

Sándor, I., Batthyány u. 1. *Nyíri Sándorné*, IV., Fegyver tér 1. *Pálinkás József*, VI., Daru u 1. *özv. Pákozdi Sándorné*, IV., Alszegi u. 35. *Pintér Dávid*, IX., Thököly u. 26. *Polgár Pál és Társa, Posztolorszki István*, IV., Szép u. 38. *Popovics Gergely*, II., Liliom u. 16. *Protorin Ödön*, I., Felház u. 56. *özv. Ranszhitz Sámuelné*, II., Mező u. 12. *Rajkovics Ferenc*, XI., 831. *Reggel Mária*, V., Szoros u. 4. *Rédei Miklósné*, VIII., Madár u. 3. *Rosenthal Jakab*, Celei út. *Rosenthal Sándor, Schey Károly*, Rákóczi u. 51. *Singer József*, I., Szív u. 1. *özv. Sorger Lajosné*, IX., Örkényi u. 16. *Szabó Béla*, X., Szarvas u. 22. *Szabó Gyuláné*, Jászberényi u. 42. *Szabó József*, Rákóczi u. *Szabó Pál*, Kőrösi u. 16. *Szalisznyó József*, XI., Gerjetelep. *özv. Szrapkó Imréné*, VI., Károlyi G. u. 39. *Szrapkó Józsefné*, IV., Dobó u. 24. *Szunyogh Mihály*, X., Csikos szél. *V. Szűcs Ferenc*, X., Csokonay u. 31. *Taracsák István és Társai*, Kisfaludy u. 16. *Tancsa Gábor*, VIII., Hajó u. 16. *Terstaglávecz István*, V., Szolnoki u. 9. *Tömöri Antal*, X., Pesti u. 53. *Turjányi István*, VII., Bálvány u. 23. *Turóczi Sándor*, IV., Törteli u. 1. *Türi Károly*, VIII., Cukor u. 6. *Ujhelyi Ferenc*, I., Rákóczi u. 1. *özv. Vámos Béláné, Veres János*, Petőfi u. 14. *özv. Vida Jánosné*, I., Szolnoki u. 9. *Víg József*, Károlyi G. u. 28. *vitéz Vörös Mihály*, X., Budai u. 19/a. *Werkner Béla, Zakár Róza*, V., Szolnoki u. 24.

Gabonakereskedők

Csicsa József, Árok u 11. *Győr Istvánné*, Sugár u. 2. *id. Győr János*, Déli út 53. *özv. Hirschl Jakabné*, Műhely u. 8. *özv. Klein Ignácné*, Bercsényi u. 49. *Lövi Sándor*, Angyal u. *Mandel Jenő, Matterni István*, Hold u. 22. *özv. Neumann Jakabné*, Ősz u. 4. *Novák Bálintné*, Nádasdy u. 39. *Riesz Miklós, Roth Gyula*, Kőrösi út 26. *Rosenthal Miklós, Rvelitz István, Sidlovszky Ágoston*, Bercsényi u. 10. *Szmetka Istvánné*, Sugár u. 49. *Várady József*, Fürdő u. 10. *Védh Benő*, Rákóczi út 48. *Zsemlye István*, Vasváry u. 1.

Gépészkovácsok

Bukovics Pál, Kőrös u. 62. *Bukovics Vilmos*, Széchenyi u. 1.

Géplakatos

Lévay Mihály, Szelei u. 34.

Gyepmester

Kovács N. István, XI. 920.

Topolyán 1888-ban született. Iskolái elvégzése után szülei gazdaságában segédkezett. A háború után gazdálkodott, majd 1922-ben a város szolgálatába lépett. 1909-ben vonult be. Háború alatt a szerb, orosz, olasz és román harctéren küzdött. 1921-ben mint törzsőrmester szerelt le. Kitüntetései: kisez., bronz v. é., Károly cs. iker., jub. érem., szolgálati iker. F. vére az orosz harctéren küzdött s ott szerzett betegségében elhunyt.

Gyümölcskereskedők

Abonyi József, Nádor u. 17.

Cegléden 1886-ban született, iskoláit u. itt végezte. Iskolái végeztével mezőgazdasággal foglalkozott 16 éven keresztül, jelenleg gyümölcsárusítással foglalkozik. Atyja: A. István, Cegléden 1857-ben született, földmivelésel foglalkozott. A. József küzdött a háborúban, az orosz harctéren, 1915-ben fogságba esett és 1918-ban szökött haza. A. István az orosz és olasz harctéren küzdött, többször megsebesült, sebeibe 1918-ban hősi halált halt.

Baumann József, II., Malomtószél, *Biró Bálint*, V., Malom u. 27. *Bricsik Pálné*, VIII., Pitli u. 15. *özv. Kiss Lászlóné*, VIII., Harmat u. 4. *Kiss Pálné*, X., Csikos u. *Kun Sándor*, X., Szél u. 23. *Laczkó József*, VIII., Béla u. 3. *Manyoki Sándorné*, VI., Szerecsen u. 2. *Mirser Józsefné*, VIII., Pitli szél 19. *Molnár József*, X., Csokonay u. 11. *Molnár Sándorné*, VIII., Cukor u. 15. *Nagy Ferencné*, VIII., Kút u. 2. *Nagy Sándor-*

né, X., Nyúl u. 24. *Nyiri Józsefné*, VII., Ujváros szél 4. *Palanki Mihályné*, X., Csikos szél 8. *Pap Mihályné*, VII., Nyár u. 4. *Pál István*, V., Mérleg u. 16. *Pelle Józsefné*, VIII., Harmat u. 4. *Somogy Györgyné*, III., Lakatos u. 14. *Szalonnás Mihályné*, VIII., Erdő u. 51. *Tóth Albertné*, IV., Rigó u. 6.

Hangszerkészítő és kereskedő

S. Pálinkás Pál, Malom u. 6.

Született 1884-ben helyben, 1904. januárban nyitotta meg üzletét, amelyet a háború kitöréséig vezetett. Háború alatt felesége vezette tovább az üzletet. 1928-ban alapította kerskeméti üzletét, amely a város egyetlen hangszerüzlete. Az egész háború tartama alatt a tábori csendőrségnél teljesített szolgálatot.

Hentesek és mészárosok

Knezsek János, Városháza.

Helyben született 1867-ben. Hentesipart u. itt tanult. Helyben 1901-től önálló hentesmester. Ipartestület tagja. Fiával együtt küzdött a háborúban az olasz harctéren.

Marton Mihály, Pesti út 27.

Helyben 1910-ben született, gimnáziumot u. itt végzett, hentes és mészárosipart is itt tanult. Mint segéd Bpesten, helyben és több vidéki városban dolgozott. Helyben 1929-től önálló mester. Családjának két tagja küzdött a háborúban.

Bakosi János, Nádor u. 1. *Bálint János*, Bocskay u. 37. *Bán László*, III., Kisfaludy u. 21. *ifj. Csoma Sándor*, VIII., Folyó u. 21. *Czirják Antal*, Kőrösi u. 36. *Danka István* dr., Gombos L. u. 36. *Darányi Andor*, Kőrösi u. 71. *Darányi Istvánné*, Kazinczy u. 26. *özv. Darányi Péterné*, Bálvány u. 22. *Flaschner József*, Szolnoki u. 34. *Fridrich Antal*, Sas u. 26. *Gergi János*, Népkör u. 56. *ifj. Górnagy Ferenc*, Nyilas u. 37. *Gyikó Lajos*, Wesselényi u. 22. *Happ Károly*, Csokonay u. 26. *Határ János*, Sárkány u. 1. *Horváth Ferenc*, Gyep u. 10. *Hörömpő József*, K.-Jászberény u. 21. *Hörömpő László*, Jászberényi u. 2. *Hörömpő Pál*, VIII., Déli u. 46. *Józsa Gergely*, VI. Bálvány u. 3. *ifj. Józsa Imre*, Hollós u. 8. *Józsa István*, Bálvány u. 3. *Korponai Péter*, X., Petőfi u. 60. *Kiszel Mihály*, Bodrogi u. 9. *Krász József*, Felszegi u. 17. *Lázár István*, IV., Búvár u. 7. *Nyiri Lászlóné*, Kőrösi u. 54. *nemes Petneházy Antal*, Felház u. 22. *Richter Béla*, Gróf Károlyi u. 52. *Szabó András*, Puskaporos u. 30. *Szakter András*, Sárkány u. 10. *Szaliszny Ferenc*, Homok u. 7. *Szvok Pál*, II., Világ u. 14. *Sztraporszky Sándor*, Herceg u. 42. *ifj. Tóth János*, Pesti u. 12. *Tóth Sándor*, VIII., Halász u. 9. *Trangner Ferenc*, III., Nyír u. 3. *Turó Károly*, Déli u. 6. *Utasy Testvérek*, Nagytakarék. *Utasy Sándor*, Tárpás u. 13. *Váróczy Ferenc*, Sövény u. 11. *Veres Ferenc*, Malom tér 5. *Veres László*, Bálvány u. 41. *Végh József*, Bokor u. 9. *Zsíros Sámuel*, Csolnak u. 3.

Ingatlanközvetítő irodák

Csizmadi Árpád kereskedelmi vállalat tulajd., Jászberényi út 4.

Helyben 1897-ben született, iskoláit u. itt végezte. Kereskedelmi váll. ingatlanforgalmi iroda és magánzálogház tulajdonosa. A kekeresk. váll. áruk, katonai szállítmányozások és tranzitó keresk. foglalkozik, a hadsereg szerződéses szállítója. Ingatlan irodája elvállal nagyobb birtokok parcellázását, ingatlanok adás-vételi közvetítését. A magánzálogháza kézizálogra kölcsönöket folyósít. Küzdött az orosz harctéren, fogságba esett. 1918-ban szökött haza és szerelt le.

Antal József, VIII., Cukor u. 10. *Biró János*, VI., Gombos L. u. 36. *Biró Károly*, VIII., Petőfi u. 77/a. *Csurgai István*, Sugár u. 60. *Erős Jenő*, VI., Kazinczy u. 29. *Gyuki Ferenc*, III., Kisfaludy u. 27. *Herdovics András*, III., Rákóczi u. 17. *Kapu László*, V., Hunyadi u. 10. *Károlyi József*, Lakatos u. 17. *id. Mohácsi Henrik*, Kisfaludy u. 5. *ifj. Mohácsi Henrik*, Kert u. 3. *Merzicky Lajos*, Szőlő u. 28. *Nagy Sámuel*, III., Puskaporos u. 24. *Pogáts Vilmos*, III., Puskaporos u. 6.

Porzsolt Gyula, VI., Déli út 94.

Juhvágók

Gornagy Ferenc, Nyilas u. 37. *Veres János*, Déli u. 22. *Veres Lajos*, Dob u. 25. *Veres László*, Gerje u. 10.

Kalaposok

Csajági István, Ősz u. 5. *Erdei Henrikné*, Rákóczi u. 6. *Horgos István*, Gr. Károlyi G. u. 14. *özv. Tanhoffer Antalné*, Kőrösi u. 14. *Zsuffa Józsefné*, Deák tér 6. *Zsengellér Dániel*, V., Köd u. 1.

Kádárok

Hörömpő József, Mátyás király u. 32.

Helyben 1895-ben született, iskolát és ipart u. itt tanult. 1912-ben szabadult fel, mint segéd Cegléd, Bpest, Nagykőrös és Világoson dolgozott. 1925-től helyben önálló. Háborúban az orosz, oláh és olasz harctereken küzdött, megsebesült.

Banyó Bálint, Gerje u., *Benke Pál*, Bokor u. 14. *Biró Pál*, Csokonay u. 23. *Ecseri Károly*, Oroszház u. 3. *Erős József*, Pesti u. 47. *Cs. Fehér József*, Zöldhalom. *Gulicska István*, Hollós u. 13. *Heidekker Imre*, Árpád u. 22. *Holló Pál*, Felház u. 14. *Nagy Ferenc*, Csokonay u. 57. *Pákozdy László*, XII. 572. *Szeleczky Pál*, Déli u. 94. *Szerző József*, Pósta u. 19. *özv. Tóth Imréné*, Ibolya u. 2. *Tóth István*, Székely u. 21. *Tóth János*, Nyilas u. 35. *ifj. Tóth Sándor*, Nyilas u. 37. *Zakai Ferenc*, Kisfaludy u. 58. *ifj. Zakai János*, Árpád u. 30. *Zsemlye Lajos*, Perczel u. 7.

Kályhások

Faragó Lajos, I., 1. *Lebovics Jakab.*

Kárpitosok és fényezők

Bek Gyula, Ev. bazár. *Juhász János*, Jászberényi u. 3. *Kalocsay Jenő*, VI., Arany u. 8. *Kiss József*, Szárcsa u. 12. *Kovács János*, IX., Perczel u. *Korel Imre*, IV., Kinizsi u. 20. *Pataki Pál*, X., Bocskay u. 19. *Weisz Jenő*, R. kath. bazár.

Kefekötők

Bognár Bálint, VI., Arany J. u. 1. *Platz Gyula*, V., Borz u. 11.

Kelmefestők

Kecskeméthy Mihály, Szolnoki u. 2. *Zakocs János*, Evang. bazár.

Késesek

Flaschner Kálmán, Unghváry-ház. *Paszterkó József*, Unghváry-ház. *Terecskei János*, Ősz u. 7.

Kéményseprők

Gurics István, Béke u. *Kovács Lajos*, Szerecsen u. 15. *Miklosz János*, Uj u. 10.

Kocsmárosok

Ceglédi Italmérők Rt., III., Törteli u. 1. *Hoffer Imre*, III., Toldi u. 2. *Karai Károlyné*, Zöldhalom. *Szappan Istvánné*, Budai u. 19. *Szigethy Géza*, Kőrösi u. 42.

Kocsifényezők

Ecseri István, III., Szelei u. 5.

Kosárfonók

Sági Mihály, Angyal u. 13. *Vágó János*, Szelei u. 38.

Kovácsok

Ambussek Sándor, Mizsei u. 8. *Asztalos Ferenc*, Szolnoki u. 12. *Bajhó István*, Mizsei u. 16. *Bába Sándor*, XIII., Jászberényi u. 401. *Bodis Emánuel*, II., Kátai u. 17. *Csik József*, III., Kishíd u. *Csokás István*, Kecskés-csárda. *Csurgói Sándor*, Felház u. 23. *Édes István*, III., Kert u. 14. *Erdős János*, III., Búvár u. 3. *Ferovits Sándor*, II., Temető u. 23. *Gyura László*, Felház u. 43. *Gyura Mi-*

hály, VI., Kőrösi u. 46. *Gyurgyik Péter*, X., Kátai u. *Garas Ferenc*, Bocskay u. 26. *Hanuska Pál*, X., Árpád u. 1. *Herceg József*, V., Mérleg u. 4. *Király András*, X., Kórház u. 5. *Kötélverő András*, Bocskay u. 32. *Kupás Gyula*, Szelei u. 21. *Magyar László*, Széchenyi u. 63. *Mezei Ignác*, Sajtó u. 2. *Mikó János*, Szűcs-telep, *Molnár Imre*, Alszegi u. 23. *Nagy István*, Nyilas u. 7. *Németh László*, Oroszlán u. 1. *Nyujtó Benő*, Székely u. 16. *Pataki András*, III., Teleki u. 38. *Ócsai Mihály*, Alszegi u. 2. *ifj. Orosz Sándor*, Sas u. 2. *ifj. Orosz Sándor*, Sas u. 28. *özv. Országh Jánosné*, Huszár u. 6. *Országh János*, Hold u. 5. *Őre Károly*, Mária u. 32. *Pálfi Károly*, Nyársapát. *Pethő Ferenc*, Hollós u. 2. *Rigó György*, Homok puszta. *Sági János*, Szűcs-telep. *Szabó Gyula*, Kátai u. *Szabó József*, Kis gyakorlótér 166. *Szeleczki János*, Szolnoki u. 35. *Szebenyi János*, Ujváros szél 41. *Szunyogh Albertné*, Víz u. 8. *Tóth Gyula*, Homok-puszta. *Tóth László*, IV., Vadász u. 11. *Varga János*, Budai u. 29. *Vagner Ottó*, Bálvány u. 29. *Veres András és Tsa*, Sugár u. 47. *Zsengellér József*, Mérleg u. 32.

Kőfaragó

Bodnár Béla, Rostély u. 5.

Kőmívesek

Ágai Mihály, Mizsei u. 29. *Bakosi Ferenc*, Kazinczy u. 19. *Balog András*, Kórház u. 10. *Barna Pál*, Szolnoki u. 27. *Baronfein János*, Hunyadi u. 10. *Berki István*, Déli u. 30. *Bognár János*, Kőrisfa u. 1. *Dani Pál*, Béke u. 12. *Dani Mihály*, Fazekas u. 6. *Ecser Ferenc*, Kép u. 4. *Halász Ferenc*, Lajos u. 5. *Haraszti Imre*, Kazinczy u. 24. *Hörömpő István*, Rostély u. 8. *Igó Lajos*, Erdő u. 38. *Jakab Lajos*, Kis gyakorlótér. *Juhász Vilma*, Mátyás kir. u. 23. *Kiss Gyula*, Kút u. 21. *Koczán Dániel*, Perczel u. 17. *Kovács János*, Kinizsi u. 2. *ifj. Lédeczi László*, Kinizsi u. 18. *Magyar János*, Kert u. 6. *ifj. Magyar János*, Kert u. 6. *Mányoki János*, Szűcs-telep. *Máté Bálint*, Tél u. 2. *Mellár Ferenc*, Molnár u. 36. *Misák József*, Lövész u. 17. *Pálinkás Géza*, gr. Károlyi u. 60. *Péczeli László*, Temető u. 12. *Pintér János*, Népkör u. 46. *Prohászka József*, Ősz u. 8. *Somogyi Imre*, Kereszt u. 4. *Szakter József*, Batthyány u. 2. *Szekér Béla*, Akasztószél 12. *Szilágyi Sándor*, Tél u. 7. *Szűcs András*, Pesti u. 41. *Tanhoffer József*, Árpád u. 18. *Tóth János*, Tükör u. 5. *Traub Pál*, Déli u. 72. *Végh Jenő*, Erdő u. 19. *Végh Ferenc*, Túzok u. 1.

Kötélgyártók

Gaál Ferenc, Arany J. u. 20. *Kiss József*, Petőfi u. 4. *Pető György*, Börtön u. 3.

Kútfúró

Hörömpő Ferenc, III., Szép u. 34.

Lakatosok

Balogh József, Szövetség u. 1. *Csikos János*, G. u. 14. *Détári János*, Hunyadi u. 14. *Farkas Ferenc*, Szép u. 14. *Farkas Sámuel*, T. u. 22. *Huszitska Lajos*, Sütő u. 7. *Koncz Mihály*, Huszár u. 1. *Kopás Ferenc*, Kőrösi u. 23. *Lebovics és Fia*, Szegfű u. 3. *Lugosi Ferenc*, Bocskay u. 3. *Ocsai Sándor*, Petőfi u. 3. *Orbán Imre*, Szolnoki u. 3. *Orosz Mihály*, Felház u. 41. *Palotay Gyula*, Perc u. 1. *Pásztor János és Fia*, X., Pesti u. 9. *Reggel Sándor*, Mátyás kir. u. 9. *Révay György*, Zöldhalom. *Serfőző Balázs*, Ujváros szél. *Sőreg Pál*, B. u. 27. *Szigeti Béla*, V., Kálmán u. 8. *Szokoli Benő*, Petőfi u. 11. *Szabó Ferenc*, Pesti u. 62. *Turi Ferenc*, IV., Széchenyi u. 9. *Vasváry Sándor*, Kátai

u. 44. *Zsamberger József*, Csikos szél.

Mázolók

Farkas Mihály, Arany J. u. 28. *Irházi Gyula*, Hunyadi u. 23. *Szabó József*, Bocskay u. 17.

Mészkereskedő

Nussbaum Gyula, Népköz u. 22.

Mészárosok

Bicskey Kálmánné, Béla u. 11. *Bicskey Ferenc*, Galamb u. 1. *Csurgay László*, Városháza, *Ivicz György*, Szelei u. 3. *Kecsekméti István*, Puskaporos u. 16. *Kuczsek Gyula*, Városháza, *Kuczsek János*, Kinizsi u. 10. *Nagy Lajos*, Hunyadi u. 2. *Taracsák István*, Városháza. *Veres István*, Sugár u. 47. *Türei János*, Mátyás kir. u. 29. *Gerecze Lajos*, Dob u. 38.

Molnárok

Bulyovsky Lajos, XIV. 23. sz. *Febei Árpád*, Puskaporos u. 18.

Műszaki cikk keresk.

özv. Barna Ferencné, *Herczeg Ármin*, *Ivánberger Pál*, Herceg u.

Mozgószinházak

Uránia mozgóképszinház, Batthyány u. 1. *Városi mozgó* (az iparosok kultúrházában).

Műszerészek

Bános János, Herceg u. 2. *Csók Sámuel*, Dél. u. 50. *Csorba Testvérek*, Arany J. u. 3. *Löwy Henrik*, Kossuth tér. *Marton Béla*, Pitli szél 23. *Pál Sándor*, Szelei u. 10. *Vukovics Gyula*, Déli u. 33. *Zsámberger Pál*, Rákóczi u. 3. *Ráduly Dénesné*, Ungváry-ház.

Női fodrászok

Pongrácz Lajosné, Rónai-ház. *Győr Mária*, Erdő u. 4.

Női kalaposok

Csajági Istvánné, Ősz u. 5. *Erős Margit*, Kút u. 6.

Nyomdászok

Sárik Gyula, Piros-ház. *Sebők István*, Nagytakarék. *Szimon Jakab*, Árpád tér. *Telri Ede*, Angyal u. 16. *Városi József*, Szolnoki u. 95. *Benedek Sándor*, Pesti u. 64.

Órások

özv. Csokás Jánosné, Folyó u. 14. *Fischer Menyhért*, Nagytakarék. *Hornyák Jenő*, Czelei u. 2. *Meigelcs Béla*, Kossuth tér.

Papírkeresk.

Sebők István.

Paprikakeresk.

id. Bugyiás István, Rigó u. 4. *Gábor Mihályné*, Rigó u. 4. *Horendzsák Györgyné*, Csolnak u. 24. *Máté Jánosné*, Besnyő u. 19. *Nagy Istvánné*, Rigó u. 1. *Nyujtó János*, Csikos szél. *Smahajcsik Józsefné*, Csolnak u. 15. *Zwara Mihály*, Fátyol u. 18.

Papucsosok

Martonisi István, Pesti u. 23. *Molnár József*, Árpád tér 8.

Piaci árusok

Tóth Jánosné, Király u. 2.
Helyben született. Konyhaveteményeket és baromfiat árusít. Férje 1808-ban született. földmíveléssel foglalkozik. Háborúban az orosz harctéren küzdött, fogságba esett, honnan 1920-ban jött hfiaza.

Bakos János, V., Vas u. 1. *Barcsa Miklósné*, IX., Dob u. 13. *Baumann János*, II., Mária u. 14. *özv. Biró Lászlóné*, V., Malom u. 21. *Bogdán Andrásné*, Csikos szél. *Bogdán Pálné*, Károlyi S. u. 57. *Bognár Mihály*, X., Kórház u. 11. *Borán Béla*, II., Hold u. 11. *Bóth Ferenc*, IX., Örkény út 6. *Bujrák Béla*, Szolnoki út. *Csabai János-*

né, IX., Nyilas u. 22. *Csala Károlyné*, VIII., Pitli szél 12. *Csapó Józsefné*, Béla u. 6. *Csorba László*, VIII., Pitli szél 9. *Csók Pálné*, VI., Arany J. u. 42. *Csintár Erzsébet*, VIII., Mátyás kir. u. 24. *Darányi Andrásné*, Cukor u. 4. *Darányi Jánosné*, VIII., Ujváros szél 23. *Dávid Pálné*, VIII., Ujváros szél 30. *Denggel György*, I., Bocskay u. 1. *Dobos Eszter*, X., Kőrisfa u. 16. *Domján Péter*, VI., Folyó u. 7. *Dobos Lajosné*, VIII., Báthori u. 1. *Ecsedi Teréz*, VI., Csolnak u. 5. *Ecser Jánosné*, VI., Arany J. u. 27. *özv. Ecser Pálné*, I., Kút u. 3. *Farkas Elemér*, V., Tél u. 3. *Farkas Sándor*, VI., Székely u. 15. *Fazekas Márton*, IV., Kálvária u. 14. *Fehér Zsigáné*, VII., Király u. 35. *Fekete Sámuelné*, I., Árpád u. 14. *Fichert Lajos*, III., Fürdő u. 18/a. *Fodor Istvánné*, X., Kőrisfa u. 13. *Füredi Sámuelné*, I., Erdő u. 13. *Füredi Sámuel*, V., Fegyver u. 7. *Gergelyfi József*, VI., Hattyú u. 36. *Gulyás Pál*, I., Malom u. 23. *Guttmann Lajosné*, VI., Herceg u. 34. *Kaczburg Sándor*, V., Fűzfa u. 16. *özv. Radó Gyuláné*, VI., Arany J. u. 38. *Richter Sándor*, *özv. Rosenberg Bernátné*, Árpád u. 29. *Rózsa Sándorné*, X., Felház u. 15. *Stern Mór*, IX., Örkényi u. 6. *Subányi Lászlóné*, IV., Kinizsi u. *Walcsovics Lajos*, IX., Nyilas u. 51. *Wertheimer Gyula*, Rákóczi u. 13.

Puskaműves

Nemcsek Alajos, Gombos L. u.

Rézműves

Holzman Ágoston, Kőrösi u. 3.

Rőföskeresk.

Verner Ferdinánd, Nyárfa u. 14.

Ruhakereskedők

Braun Lajos, Szolnoki út 4. *Fischer János*, *Grünfeld Adolf*, Börtön u. 3. *Husz Béla*, Kossuth tér. *Juhász Ferenc*, Puskaporos u. 22. *özv. Katzburg Károlyné*, V., Fűzfa u. 16. *Klein Imre*, Batthyány u. 11. *Klein Jakabné*, Gr. Károlyi u. 23. *Klein Jenő*, *Klein János*, Teleki u. 33. *Koha Mihály*, *Komlos Dezső*, *Mezei Gábor*, Gr. Károlyi u. 15. *Mocza Istvánné*, Hunyadi u. 26. *Pető Zsigmond*, Jászberényi u. 24. *Révész Manó és Jenő*, *özv. Róna Jakabné*, *Stern Artúr*, Pesti u. 59. *Szénási Jenő*, *Vopler Endre*.

Sertéskereskedők

Gál János, Szélmalom-zug 10.

Cegléden 1876-ban született, mint munkakönyves gazdasági munkás, aratás kapálást és más gazdasági munkát végez, azonkívül sertéskereskedéssel is foglalkozik feleségével együtt. Küzdött az oláh és orosz harctéren, könnyebben megsebesült. A család több tagja vett részt a háborúban.

Ócsai Ferenc, Nyár u. 1.

Helyben 1895-ben született, iskoláit u. itt végezte. Ennek elvégzése óta sertéskereskedéssel foglalkozik. Háborúban az orosz harctéren küzdött 13 hónapig, 2 láblövés, lapockalövés és nyaklövéssel megsebesült, orosz fogságba esett hosszabb ápolás után orosz vasúti munkás volt, 1919-ben jött haza, s mint őrv. szerelt le. Bronz v. é. Károly cs. ker. és seb. érem tulajdonosa. Bátyja: László, az orosz harctéren hősi halált halt.

Sárik Mihály, Csikós-szél 18.

Cegléden született 1889-ben, sertéskereskedéssel 1925-től foglalkozik, iparát 1925-ben szerezte s azt a helyi és vidéki piacokon folytatja. A háborúban az olasz harctéren küzdött, később fogságba esett ahonnan 1919-ben tért haza: Kitüntetése: bronz v. é., Károly cs. ker.

Abonyi József, VII., Nádor u. 12. *Bálint Lajos*, III., Jászberényi út 42. *Biró János*, IV., Só u. 4. *Boros Lajos*, IX., Huszár u. 2. *Erdélyi Pálné*, VII., Király u. 4. *Farkas György*, IX., Rét u. 32. *Farkas István*, IV., Oroszlán u. 18. *Gulyás Pálné*, V., Malom u. 23. *Kovács Istvánné*, V., Besnyő u. 10. *Kovács József*, V., Szarka u. 10. *Kugra József*, VII., Nádasdy u. 3. *özv. Landér Mihályné*, VII., Nádor u. 18. *Ocsai Gábor*, IV., Bede u. 8. *Sinka Mihály*, XI., Bede u. 25. *Szabó István*, VII., Bálvány u. 20. *Tar József*,

IX., Honvéd u. 7. *Terényi Pál*, IV., Darács u. 6. *Varga Benőné*, III., Béke u. 17. *Winter Mihály*, Szőlő u. 4. *Zadék József*, I., Szegfű u. 1. *Zsilka László*, III., Toldi u. 13.

Sütők

Bleuer József, Kazinczy u. 35. *Borsós Károlyné*, Huszár u. 5. *Csizmadi Ferenc*, Kinizsi u. 12. *Dezsőffi Gyula*, Szép u. 19. *özv. Dobos Artúrné*, Börtön u. 1. *Dobos András*, Mező u. 3. *Fábián Pál*, Déli u. 25/a. *Garzó Lajos*, Cukor u. 3. *Georgiff Lubornis*, Szív u. 1. *Herceg Ferenc*, Ősz u. 13. *Ilragyil Ferenc*, Sugár u. 7/a. *Kalocsai Ferenc*, Gombos L. u. 8. *Keglovics Simonné*, Nádasdy u. 5. *Koch Sándor*, Petőfi u. *M. Kovács Dávid*, Alszegi u. 6. *Ludvig Emil*, Gr. Károlyi u. 3. *Marton Gyula*, Szép u. 19. *Milla Ferenc*, Kert u. 2. *Müller Lajosné*, Alszegi u. 27. *Nyilas Lajos*, IX., Nyilas u. 2/a. *Ollé Gyula*, Szűcs-telep. *Öre István*, Hattyu u. 18. *Pálinkás Lajos*, Jászberényi u. 28. *Perl Mór*, Kőrösi u. 61. *Polgár Manó*, Temető u. 20. *Sapszon József*, Kinizsi u. 3. *Spitzer Bertalan*, Szolnoki u. 32. *Strausz Imre*, Jászberényi u. 6. *Száraz Mihály*, Szarvas u. 20. *Vigli József*, Gr. Károlyi u. 28. *Virágh András*, Sugár u. 58. *Zakar István*, Bocskai u. 31.

Szabók

a) Férfi szabók: *Asztalos Benő*, Mikes u. 19. *Barabás Ferenc*, Nyilas u. 31. *Bán Károly*, Iskola u. 1. *ifj. Bárány Pál*, Ref. Bazár. *Bencsik Ferenc*, Sütő u 11. *Benke Mihály*, Gr. Károlyi u. 43. *Berényi Pál*, Csikós szél. *Biró István*, Hunyadi u. 34. *Borsós József*, Teleki u. 17. *Borsos Sándor*, Szarvas u. 11. *Csikós János*, Árpád u. 13. *Csipró Rudolf*, Petőfi u. 7. *Csonka Mihály*, Batthyány u. 25. *Csöke Vilmos*, Sas u. 22. *Czabai János*, Nyúl u. 22. *Dobos István*, Arany J. u. 27. *Dóczi Károly*, Kisfaludy u. 35. *ifj. Dudás László*, Pitli szél 26. *Fehér János*, Batthyány u. 2. *Friedrich Árpád*, Szolnoki u. 34. *Gulyás Ferenc*, Báthori u. 18. *Gyenge János*, Rákóczi u. 26. *Gyura Zsigmond*, Ref. bazár. *Halmai János*, Rét u. 24. *Hengen László*, Remete u. 8. *Holi József*, Pósta u. 2. *Holló István*, Rákóczi u. 12. *Kalla János*, Selyem u. 27. *Kemény Sándor*, Malom u. 3. *Kervács Lajos*, Herceg u. 14. *Kiss István*, Déli u. 7. *Kmetyó Pál*, Ősz u. 5. *ifj. Kollivez József*, Liliom u. 5. *Kökény Sándor*, Népkör u. 15. *Lanyik György*, Temető u. 26. *Lőwy Ignác*, Dob u. 16. *Márton Sándor*, Szarvas u. 4. *Mayer János*, Dobó u. 2. *Molnár József*, Kisfaludy u. 36. *Molnár Kálmán*, Kátai u. 26. *B. Molnár Sándor*, Thököly u. 38. *Nagy Ferenc*, Herceg u. 24. *Nagy János*, Szarka u. 7. *Nagy János*, Felház u. 5. *Palatinus Péter*, Szolnoki u. 29. *Pákozdy Ferenc*, Kazinczy u. *S. Pálinkás Pál*, Buzogány u. 19. *Pintér János*, Teleki u. 36. *Rajkert Mihály*, Tavasz u. 2. *Reggel Gerzson*, Kút u. 22. *Révész Manó és Jenő*, Árpád tér. *Sipos Gyula*, Szőlő u. 32. *özv. Szakter Károlyné*, Buzogány u. 13. *Széles József*, Gróf Károlyi u. 53. *Sztaity Sebő*, Tél u. 2. *Szűcs István*, Szarka u. 9. *Szüle István*, Zrinyi u. 42. *Tóth Ferenc*, Herceg u. 28. *Tóth Ferenc*, Dobó u. 20. *Turi Sándor*, Árpád u. 25. *Vachi Adolf*, Nyilas u. 32. *Vágó Béla*, Vitéz u. 10. *Váróczi László*, Árpád u. 8. *Vézner Károly*, Róm. kath. iskola. *Vukovits Antal*, Unghváry-ház, *Vajda József*, Felház-u. 64. *Ványi József*, Öreg szőlő 31. *Virág Sándor*, Gubody u. 2. *Zakar László*, Kert u. 12.

b) Női szabók: *Csiszár Jolán*, Kőrösi u. 6. *Bán Mariska*, Déli u. 100. *Bobis László*, Kazinczy u. 38. *özv. Borszok Károlyné*, Herceg u. 21. *Csikó Istvánné*, Fazekas u.

2. *Dinnyés Ferenc*, Gubody u. 2. *Dóczi Anna és Teréz*, Széchenyi u. 47. *Halász Erzsébet*, Kisfaludy u. 6. *Hovász Sándorné*, Fürdő szél 1. *Jónás Mária*, Mátyás kir. u. 19. *Juranics Jenőné*, Pesti u. 40. *Füznics Anna*, Nyír u. 1. *Kispál Zsófia*, Gróf Károlyi u. 97. *Kmecel Gézáné*, Gombosi-ház. *Kottlár Anna*, Törteli u. 7. *Kovács Jánosné*, Teleki u. 33. *Kovács Kálmánné*, Rákóczi u. 11. *Nagy Teréz*, Szegfű u. 2. *Prohászka Margit*, Ősz u. 8. *özv. Ronberger Sámuelné*, Kazinczy u. *Rudola Imréné*, Batthyány u. 14. *Rosenfeld Ilona*, Szarvas u. 23. *Sárosi Zoltánné*, Népkör u. 1. *Seregi Árpádné*, Pesti u. 49. *Tóth Mátyás*, Lakatos u. 4. *Gulyás Rozália*, Selyem u. 19. *Szüle Teréz*, Széchenyi u. 38. *„Rekord“*, Kossuth tér. *Tormási István*, Szolnoki u. 18. *Turi Anna*, József u. 3. *Rigó Margit*, Szép u. 17. *Weisz Matild*, Árpád u. 31. *Orosz Gyula*, Gombos L. u. 5. *Verkner Erzsébet*, Pesti út 59.

Szappanos

Hazai Verona, Csörgő u. 3.

Szállodák: *Nemzeti Szálló*, Rákóczi út. *Központi Szálló*, Kossuth tér.

Szíjgyártók

Farkas Sándor, Kender u. 5. *Kovács Lajos*, Rákóczi út. *Lendér Sándor*, Ref. Bazár. *Pákozdi István*, Bercsényi u. 44. *Szabó Károly*, Felház u. 43.

Szikvízgyárak

Ceglédi Italmérők Szikvízgyár Rt., Törteli u. 1. *Fischer Farkas*, VIII. Kőrösi u. 20. *Hoffer László*, Toldi u. 2. *özv. Lengyel Istvánné*, III. dr. G. L. u. 12. *Mihály János*, I., Iskola u 6. *Reznák Károly*, II., Temető u. 28. *Singer József*, V., Népkör u. 11. *özv. Szalisznyó Józsefné*, IV., Alszegi u. 43. *Szeleczky Pál* IX., Bocskay u. 32. *Türi József*, II., Liliom u. 13. *Zsengellér Gyula*, V., Népkör u. 19.

Szita- és rostakészítők

Tóth Imre, Felház u. 15. *Tóth László*, Dob u. 31. *özv. Udvardy Istvánné*, Mátyás kir. u. 4/a. *Udvardy István*, Malom u. 44.

Szobafestők

Baán László, Hajnal u. 8. *Koponits Károly*, Buzogány u. 15. *Mosztasecs János*, Thököly u. 2. *Süveges Ferenc*, Mátyás kir. u. 4. *Szelecsényi Lajos*, Pósta u. 17. *Tóth István*, Fegyver u. 2. *Tóth János*, Malom u. 42. *Udvardy Béla*, Petőfi u. 4. *Udvardy Sándor*, Zrinyi u. 24. *Vágó György*, Szép u. 58. *Végh Ferenc*, Besnyő u. 1. *Zsadon Ferenc*, Hajó u.

Szűcsök

Banczik István, Arany J. u. *Garas Jenő*, Kinizsi u. 26. *Garzó János*, Kossuth tér. *Keresztúri Zs.*, Bársony u. 7. *Molnár Zoltán*, Rákóczi u. *Nagy István*, Teleki u. 24. *özv. Zsádon Józsefné*, Hajó u. 10.

Takács

Bagány István, Felszegi u. 8.

Tánemesterek

Hang Pál, I., Erdő u. 19. *Havas Ottó*, Kossuth tér 9. *Tetz György*, III., dr. Gombos L. u. 4.

Tej- és tejtermékkeresk.

Balogh Andrásné, X., Kórház-u. 4. *Balu Istvánné*, XI., Ibolya u. 8. *özv. Csontos Istvánné*, XI., 22. *Gyugor Imre*, X., Felszegi u. 24. *özv. Dózsa Béláné*, V., Fűzfa u. 5. *Kalóczy . Jánosné*, XIII. 282. *Koun Lászlóné*, Homok u. 2. *Konsz Lászlóné*, Homok u 20. *Sepsi Jánosné*, Vörösmarty tér 4.

Temetkezési vállalkozók

özv. Király Istvánné, Árpád tér 3.

A vállalatot 1895-ben alapították, jelenlegi tulajdonosa: özv. Király Istvánné. Mindennemű temetést, ravatalozást és hullaszállítást elvállal.

id. Szabó Gyula, Felház u. 64.

Tetőfedő

Farkas Pál, Népkör u. 27.

Tollkereskedők

Hartmann Béla, Husz Dávid, Herceg u. 27. *Löwy Mór*, Kút u. 4. *Török Szilárdné*, Malom u. 22.

Ügynökök

Biró Izidor, Hunyadi u. 25. *Csizmadi Árpád*, Gr. Károlyi u. 41. *Hoffmann Ernő*, Kőrösi u. 27. *Kohn Hermann*, X., Hunyadi u. 21. *Környei Benő*, V., Kép u. 16.

Üvegkereskedők

Beck Zsigmond, Hamburger Jenő.

Vasesztergályos

Hörömpő József, Rét u. 9.

Vaskereskedő

Klein Jenő, Schwabb Adolf.

Varrógépkereskedő

Löwy Henrik, Kazinczy u. 44.

Vendéglősök

Andrási József, Széchenyi u. 37.

Cegléden 1860-ban született, iskolát itt végzett s szobafestő ipart tanult. 1877-ben szabadult fel s mint segéd Bpesten dolgozott, 1883-ban önállósította magát. Vendéglőjét előbb 1896-ban nyitotta meg az Egyenlőség Körben, hol felesége Kossuth Ferencnek is főzött. Szobafestő iparát 1923-ban szüntette meg, jelenleg vendéglőjét helyben 1930-ban nyitotta meg. A helyi dalárdának 32 éven át volt tagja. A kommunisták mindenét elrabolták.

Árva Józsefné, Kőrösi u. 64. *Báthory Géza*, Lakatos u. 2. *Beschauer Béla*, Szép u. 1. *Billay József*, Pesti u. 68. *Biró Mihályné*, Rákóczi u. 10. *Bogdán Zsigmond*, Jászberényi u. 46. *Egyed György*, Nemzeti Szálló. *Farkas Sámuelné*, Arany J. u. *Friedrich Jenőné*, Sas u. 16. *Gyura Mihály*, Sas u. 1. *Hoffer Pál*, Síp u. 1. *Jelasits István*, MÁV állomás. *Klement Károly*, Mária u. 16. *Király János*, Szűcs-telep. *Kovács Béla*, Közp. Szálló. *Lugosi Jánosné*, Király u. 4. *Magyar Mátyás*, Kőrösi u. 42. *Mészáros Jenő*, Malom tér, *Merziczky György*, Rákóczi u. 72. *Mózes János*, Rákóczi u. 37. *Múr József*, Rákóczi u. 53. *Nagy Józsefné*, Jászberényi u. 36. *Nagy Róza*, Kovács u. 2. *Nagy Sándor*, Batthyány u. 3. *Piros Lajos*, Fegyver tér 1. *Podráczky Gusztávné*, Kossuth tér. *özv. Reggel Ferencné*, Fegyver tér. *Rellinger Józsefné*, Bedei csárda. *Révai János*, Irtvány. *Sallai Károlyné*, Kölcsey tér 18. *Scheffer Adolf*, Mátyás kir. u. 27. *Schulleri József*, Puskaporos u. 1. *Serbán Károly*, Szolnok u. *Szabó Lajos*, Vigadó. *Szunyogh Lajosné*, Szolnok u. 28. *Turák Dezső*, Kisfaludy u. 30. *Varga Mihályné*, Kőrösi u. 75.

Villanyszerelők

Burgmann K., Börtön u. 3. *Goór Mihály*, Szolnoki u. 4. *Herczeg Ármin*, Rákóczi u.

Virágkereskedők

Fábián Imréné, Csatorna u. 8. *Pásztor Ilona*, Pesti u. 61. *Szatmáry Károlyné*, Kút u. 17. *Vermes Vilma*, Bercsényi u. 14.

Vízgyógyintézet

Ujvári Aladár, Fürdő u. 18.

Vas megyében született. Iskoláit Nagykanizsán végezte. Ipariskolát és rajztanfolyamot is végzett. Svajczban, 4 éven át nagy gyárban működött. 1895-ben a természetes gyógymódot tanulta, melyből Németországban vizsgázott. Először Lippán, majd helyben önállósította magát, megnyitván vízgyógyintézetét. Gyógyintézetében az összes ásványi fürdőket, vízgyógyeljárásokat, lég, homok és napfürdőket alkalmazza. Működésé ért a természetes orvosok egyesületétől 1895-ben és 1896-ban díszoklevelet, 1900-ban a berlini egészségügyi kiállításon nagy ezüst érmet és díszoklevelet a hamburg h:g. akadémiától 1902-ben díszoklevelet kapott. A „Hogyan keletkezik a betegség" „Meleg és hideg fürdők szabályai" „Makrobiotika" és számos egészségügy mű írója. A „Magyar Otthon" szépirod. lap munktársa és számos bel és külföld lap volt munktársa. A Budapesti H:g. Vegetáriánus Test. alapító tagja, a „Der Bund der Deutschen Gesundheitsverein Berlin" tagja.

HELYSÉGNÉVMUTATÓ

helységek, majorok, puszták, tanyák stb. lakóhelyekről. (Vastag betű helységet jelent. Rövidítések: d = dülő, m.= major, p. = puszta, t. = tanya.)

Agyagos — — — — — — — 99
Alsóboldogkáta — — — — — 167
Alsóegreskáta — — — — — 128
Alsó-m — — — — — — — 53
Annahalom — — — — — — 122
Anna-m. — — — — — — — 87
Antalhegy — — — — — — 53
gr. Apponyi-telep — — — — — 45
Árpádtelep — — — — — 35
Babat-p. — — — — — — — 53
Baky dr.-t. — — — — — — 89
Bartos-t. — — — — — — — 87
Bárómegyerp- — — — — — 148
Belső-m. (Kerepes) — — — — 76
Belső-m. (Tápiószecső) — — — 157
Bertalan-m. — — — — — — 165
gr. Bethlen-telep — — — — — 45
Békás-t. — — — — — — — 148
Bla-m. — — — — — — — 13
Biele-p. — — — — — — — 19
Biró Zsigmond-t. — — — — — 167
Bognár-t — — — — — — — 140
Boldogkáta-p. (Szentmártonkáta) 142
Boldogkáta-p. (Tóalmás) — — 167
Cinkota — — — — — — — 35
Cegléd megyei város — — — — 234
Általános adatok — — — — 244
Betűsoros címtár — — — — 280
Egyházak — — — — — — 249
Egyesületek — — — — — 259
Hatóságok — — — — — — 244
Igazságügy — — — — — — 253
Intézmények — — — — — 244
Jótékonyság — — — — — 252
Képviselőtestület — — — — 246
Közbiztonság — — — — — 255
Közegészségügy — — — — — 253
Közlekedésügy — — — — — 256
Nagyobb vállalatok — — — 262
Nyugdíjasok és özvegyek — — 264
Pénzintézetek — — — — — 261
Pénzügy — — — — — — 255
Sajtó — — — — — — — 259
Szövetkezetek — — — — — 262
Tanügy — — — — — — — 249
Városi bizottságok — — — — 248
Cinkota — — — — — — — 35
Csákó-u. — — — — — — — 114
Csömör — — — — — — — 45
Cövek-t. — — — — — — — 30
Dány — — — — — — — — 51
Dobozi-t. — — — — — — — 13
Döghát-p. — — — — — — — 148
Duliskovich-p. — — — — — 89
Ecser — — — — — — — — 2
Erdészlak — — — — — — 99
Erdőalatti-dülő — — — — — 99
Erdőszőlők — — — — — — 128
Erekköze — — — — — — — 128
Erzsébet-m. — — — — — — 165
Farmos — — — — — — — 122
Fáy-t. — — — — — — — — 89
Feketeerdő — — — — — — 128
Felsőegreskáta-p. — — — — 128
Felső-m. — — — — — — — 53
Fintó-m. — — — — — — — 76
Fogler-t. — — — — — — — 140
Forrás-m. — — — — — — — 35
Forró-p. (Pécel) — — — — — 89
Forró-p. (Szentmártonkáta) — — 142
Gödöllő — — — — — — — 53
Gödöllői járás — — — — — 33
Gyilkos-p. — — — — — — 165
Gyömrő — — — — — — — 4
Gyömrői járás — — — — — 1
Halesz-p. — — — — — — — 160
Hanna-m. — — — — — — — 157
Hantos — — — — — — — 148
Haraszt-p. — — — — — — — 53
Hársas-p. — — — — — — — 137
Helvétia-t. — — — — — — 76
Homokerdő — — — — — — 142
Homoki-p. — — — — — — 155
Homok-p — — — — — — — 142
Homokiszőlő — — — — — — 99
Horthy Miklós-telep — — — — 45
Husszútisztás — — — — — 51
Hősök-telepe — — — — — — 45
Ilka-m. — — — — — — — 71
Isaszeg — — — — — — — — 71
Jenny-telep — — — — — — 157
Karostó-p. — — — — — — 142
Kálix-t. — — — — — — — 89
Kerektó — — — — — — — 128
Kerepes — — — — — — — 76
Kincsem-p. — — — — — — 165
Kismegyer — — — — — — 148
Kispaskom — — — — — — 148
Kistarcsa — — — — — — — 79
K stanya — — — — — — — 117
Kistelek (Tápiógyörgye) — — — 148
Kistelek (Tápiósáp) — — — — 24
Klára-m. — — — — — — — 157
Koczán-t. — — — — — — — 13
Kóka — — — — — — — — 124
Korona-telep — — — — — — 76
Kőkút-p. — — — — — — — 167
Kőrös-p. — — — — — — — 117

Kubinyi-t. — — — — — — 165
Lebuj-m. — — — — — — — 122
Locsód-p. — — — — — — — 89
Magdolna-telep — — — — — 157
Maglód — — — — — — — 13
Manyak-p. — — — — — — 89
Magyary-t. — — — — — — 165
Margita-szőlőhegy — — — — 110
Mátyásföld — — — — — — 35
Máriabesnyő — — — — — — 53
Mende — — — — — — — 19
Menyhért-t. — — — — — — 148
Mogyoród — — — — — — 84
Mogyoródi állomás — — — — 84
Nagyhát-t. — — — — — — 51
Nagykáta — — — — — — 128
Nagykátai járás — — — — — 120
Nagykőrös megyei város — — 170
Általános adatok — — — — 184
Betűsoros címtár — — — — 222
Egyesületek — — — — — 199
Egyházak — — — — — — 190
Igazságügy — — — — — — 194
Intézmények — — — — — 184
Födbirtokosok — — — — — 204
Hatóságok — — — — — — 184
Képviselőtestület — — — — 188
Közbiztonság — — — — — 198
Közegészségügy — — — — 196
Közlekedésügy — — — — — 197
Magánzók — — — — — — 218
Nagyobb vállalatok — — — 202
Nyugdíjasok, özvegyek — — 218
Pénzintézetek — — — — — 202
Pénzügy — — — — — — 198
Tanügy — — — — — — — 190
Nagypaskom — — — — — — 148
Nagytarcsa — — — — — — 87
Nagytelek — — — — — — 148
Nyárvesztő-t. — — — — — — 122
Orgoványi-dülő — — — — — 99
Öreghegy — — — — — — 53
Öregszőlők — — — — — — 128
Pánd — — — — — — — 137
Pécel — — — — — — — 89
Péteri — — — — — — — 22
Péteri-csárda — — — — — — 22
Poklos-m. — — — — — — — 124
Pokol-t. — — — — — — — 148
Prónay-t. — — — — — — — 122
Pusztajakabszállás — — — — 24
Pusztakisoszlár — — — — — 24
Pusztanagyoszlár — — — — 24
Pusztaszentjakab — — — — — 84
Pusztaszentmihály — — — — 51
Rákoscsaba — — — — — — 96
Rákoskeresztur — — — — — 99
Rákosliget — — — — — — 105
Rekettyés-m. — — — — — — 122
Rókalyuk — — — — — — — 14[illegible]
Sarolta-m. — — — — — — 15[illegible]
Sándorszállás — — — — — 2[illegible]
Sőreg-p. — — — — — — — 16[illegible]
Schell-t. — — — — — — — 11[illegible]
Schmiedl-t. — — — — — — 8[illegible]
Schossberger-m. — — — — — 114
Szada — — — — — — — 110
Szarvas-m. — — — — — — 79
Szárító-p. — — — — — — 53
Szelényi-telep — — — — — 45
Szentgyörgy-p. — — — — — 71
Szentistván-p. — — — — — 19
Szentkirályi-t. — — — — — 165
Szentlőrinckáta — — — — — 140
Szentmártonkáta — — — — — 142
Székes-p. — — — — — — — 142
Széphegy-telep — — — — — 76
Szopókás-p. — — — — — — 137
Szoros-p. — — — — — — — 30
Szőlőkalja — — — — — — 178
Szőlők (Tápiógyörgye) — — — 148
Szőlők (Tápiószecső) — — — 157
Szőlős-p. — — — — — — — 148
Szőrős-p. — — — — — — — 160
Szőlő-telep — — — — — — 76
Szunyogos-p. — — — — — — 142
Tahy-m. — — — — — — — 30
Tamáskáta-p. — — — — — — 142
Tábióbicske — — — — — — 145
Tápiógyörgye — — — — — 148
Tápióság — — — — — — 155
Tápiósáp — — — — — — — 24
Tápiósüly — — — — — — 27
Tápiószecső — — — — — — 157
Tápiószele — — — — — — 160
Tápiószentmárton — — — — 165
Teleki-t. — — — — — — — 13
Tóalmás — — — — — — — 167
Tűzberek-p. — — — — — — 13
Ujerdő — — — — — — — 142
Ujföld — — — — — — — 160
Ujház — — — — — — — — 51
Ujlaki-t. — — — — — — — 89
Ujmajor (Dány) — — — — — 51
Ujmajor (Kóka) — — — — — 124
Ujmajor (Rákoskeresztur) — — 99
Ujmajor (Tápiószentmárton) — 165
Ujszőlők — — — — — — — 128
Urbárium — — — — — — 148
Uri — — — — — — — — 30
Ürge-m. — — — — — — — 71
Valkó — — — — — — — 144
Vácszentlászló — — — — — 112
Veres-m. — — — — — — — 117
Zsámbok — — — — — — — 117
Zsiger-p. — — — — — — — 155
Zsófia-kertváros — — — — — 76

2012

2002